

Kürt Ulusal Sorunu-2

Kürt Ulusal Sorunu-2

**Teorik
Programatik
Perspektifler
ve
Siyasal
Değerlendirmeler**

E K S E N Y A Y I N C I L I K

Kürt Ulusal Sorunu-2

**Teorik-Programatik Perspektifler
ve
Siyasal Değerlendirmeler**

EKSEN

YAYINCILIK

EKSEN Basım Yayın Ltd. Őti

Laleli Caddesi, No: 52/5

Aksaray/İstanbul

Tel: (212) 638 28 83

Fax: (212) 517 39 49

Baskı Tarihi: Eylül '97
Baskı: Ceylan Matbaacılık

ISBN 975-7271-12-8 (Tk)
ISBN 975-7271-14-4 (2. cilt)

İÇİNDEKİLER

7 Sunuş

9 I. BÖLÜM

Teorik ve Programatik Perspektifler

- 11 Dünya ve Türkiye: Durumdan Çizgiler
17 EKİM 3. Genel Konferansı Bildirisi'nden...
22 EKİM 3. Genel Konferansı
Ulusal Hareket ve "Siyasal Çözüm" Üzerine
44 EKİM 3. Genel Konferansı (Tutanaklar)
Ulusal Hareket; Sorunlar ve Görevler
75 Türkiye'nin Yakın Tarihinde Bir Dönemin Sonu
77 Devrimci ve Devrimci Çözüm
82 Devrim Dışında Çözüm Yoktur!
85 Güncel Gelişmeler ve Devrimci Görevler

91 II. BÖLÜM

Polemikler ve Siyasal Perspektifler

- 93 İP'in İpliği
111 Kürt Sorununa Çözümler
116 Emperyalizmin Kürt Politikası ve PKK
122 Özgürlük Mücadelesinin 10. Yılı
127 Sorunlar ve Sorumluluklar
129 Siyasal Süreçlerde Tikanma
136 Sermayenin Kontrgerilla Cumhuriyeti
141 Türkiye Halkıyla Devrime del..
149 Düzene "Sol"dan Şovenist Payanda
157 Kürt Sorunu ve EMEP Oportünizmi
161 Şovenizme Karşı Mücadele

III. BÖLÜM

Siyasal Değerlendirmeler

- 173 Yerel Seçimler Yaklaşırken
178 Yerel Seçimlere Boykot
183 Kürt Halkına Tam Destek
188 Kirli Savaşın İktisadi Yönü
193 Kirli Savaşın Kaynakları
197 Kürt Halkı Devrimci Mücadelede Israr Etmelidir
202 Kirli Savaşın Yeni Adımı: Toplama Kampları
207 Kirli Savaş Ortamında Yeni Bir Oyun
212 İki Olayın Gösterdikleri
217 Devletin Kürt Politikası Açısından Son Gelişmeler
222 TOBB Raporu: “Devrimci Özünü Boşalt ve Ehlileştir”
226 Siyasal Tabloda Gelecek Görüntüleri
231 Çözüm Devrimde, Kurtuluş Sosyalizmde!
241 Saldırıya Karşı Birleşik Direniş!
245 İşçilerin Birliği, Halkların Kardeşliği!
248 Refahiyol Hükümetinin Kürt Halkına Karşı Savaş Gündemi
260 “Siyasal Çözüm” ve Reformist Hayaller
264 Kürt Halkı Direnerek Kazanacaktır
267 Ulusal Köleliğe Karşı Mücadele Emperyalizme
Karşı Mücadeleden Ayrılmaz
274 Ordu, İrtica ve Ulusal Hareket

IV. BÖLÜM

HEP'den HADEP'e...

- 283 DEP Kapatıldı
286 DEP Davası: Yargılanan Kürt Halkıdır
290 Seçimler ve Sol Hareket
298 Seçimler ve Reformist Sol
303 Devlet Bunu Hep Yapıyor!

V. BÖLÜM

Güney Kürdistan

- 311 KDP-YNK Çatışması
317 Sömürgeci Devletin Güney Kürdistan İşgali
320 Türk Ordusu Kürdistan'dan Dışarı!
325 Bataklıkta Bir Çırpınış
329 Türk Ordusu Kürdistan'dan Defolsun!
333 Güney Kürdistan'da Devrimci Atılım
342 Ortadoğu Halklarına Çevrilmiş Emperyalist Namlu
353 Emperyalizmin Ortadoğu Hükümranlığı
356 Güney Kürdistan Üzerinde Kirli Oyunlar
365 Devrimi Boğma Planları
370 Emperyalizm Ortadoğu'dan Defol!
373 Kirli Ellerinizi Kürdistan'dan Çekin!
376 Türk Burjuvazisi Emperyalist Hayaller Peşinde
380 Güney Kürdistan ve İflas Eden "Ulusal Birlik" Hayalleri
385 ABD-Türkiye-İsrail İttifakı
391 Türk Devletinin Türkmenlere Dönük İkiyüzlü Politikası
400 "Turan" Atının Dizginleri Kimin Elinde?
403 "İhanet Belası" Bu Kez Aşılacak mıdır?
410 Güney Kürdistan İşgali; Sorunlar ve Sorumluluklar

EKLER

- 419 Güney Savaşı ve Sol
423 Zorla Göçün Sosyal Sonuçları ve Devrimci İmkanları
433 Özgür Basın Susturulamaz!

SUNUŞ

Komünist hareketin Kürt ulusal sorununa ilişkin teorik perspektiflerini ve politik değerlendirmelerini içeren ilk derleme ki-tap, Ocak 1994'te yayınlandı. Okurun yoğun ilgisinin bir kanıtı olarak bu ilk baskı yaklaşık bir yıl içinde tükendi. 1995 başından beri yeni bir baskı, ya da genişletilmiş bir ikinci baskı, gündem-deydi. Bu ihtiyacın karşılanması çeşitli nedenlerle bugüne dek ertelendi.

Aradan geçen iki yılı aşkın gecikme, komünist hareketin bu aynı zaman dilimi içindeki yeni ürünleri nedeniyle genişletilmiş bir ikinci baskı sınırlarını aştı. Toplam birikimi iki kitap halinde düzenlemek, teknik açıdan bir zorunluluk haline geldi.

Okurun bir bölümünün 1994 Ocak'ına kadarki metinleri içeren kitaba şimdiden sahip olduğu gözetilerek, bu durum iki kitap halindeki düzenlemede esas alındı. Bu 1. kitabın Ocak 1994' kadar olan metinleri içerdiğini gösterir. Bu durumda 2. kitap ise, doğal olarak bunu izleyen dönemin, Ocak 1994 sonrasında metinlerini içermektedir. Bunun beraberinde getirdiği bir başka zorunluluk ise, bu yeni dönemin metinlerini de 1. kitaptakine benzer bir iç sınıflandırmaya tabi tutmak olmuştur.

Bugün 1. kitabın ilk baskısına okurların gösterdiği çok özel ilgi, komünist hareketin Kürt ulusal sorununa ilişkin değerlendirmelerinin anlam ve önemine yeterli bir kanıt olmuştur. 2. kitap ilki ile aynı çizgidedir, daha açık bir ifadeyle, aynı temel ideolojik ve ilkesel yaklaşımın sorunun sonraki seyrine uygulanmasından başka bir şey değildir. Bu gerçek burada kitabın içeriğine ilişkin bir şeyler söylemeyi bir ihtiyaç olmaktan çıkarmaktadır.

Eylül '97

I. Bölüm

Teorik ve Programatik

Perspektifler

Dünya ve Türkiye: Durumdan çizgiler

(Parça)

Toplumsal kaynaşmalar ve üç başlıca hareket

Kapitalist gelişme tümüyle emperyalizmin güdümündeydi ve buna kaynakların açgözlü bir yağmalanması ile yoğun bir sömürü eşlik etmekteydi. Bu süreç işçi ve emekçilerin tepkisini ve mücadelelerini doğurmakta gecikmedi. Cumhuriyet tarihinde ilk kez olarak kentin modern alt sınıflarına dayalı büyük kitle hareketleri doğdu. '60'lı ve '70'li yılların ikinci yarısına damgasını vuran bu hareketlerde, üç belli başlı sosyal-siyasal hareket belirgin biçimde ortaya çıktı. İşçi sınıfı hareketi, küçük-burjuva demokratik hareket ve Kürt yurtsever hareketi.

Bunlardan ilki, işçi sınıfı hareketi her iki dönemde de kendi siyasal önderliğini bulamadı ve devrimci bir politik gelişme süreci yaşayamadı. Her iki dönemde de burjuva ya da küçük-burjuva reformist akımların ideolojik ve örgütsel denetiminde kaldı. İleri

işçiler katmanı sosyalizm adına burjuva ve küçük-burjuva sosyalizmi fikirleriyle yüzyüze kaldı.

Büyük bir kitlesel hareketlilik olarak kendini ortaya koyan küçük-burjuva demokratik hareket ise, devrimci ve reformist kanatlarıyla güçlü bir politik temsil olanağına her iki dönemde de sahip oldu. Böylece politik ve örgütsel olarak gelişip serpilme olanağı buldu. 12 Mart'ta ezildiği halde, '74'den itibaren daha güçlü ve daha yaygın, politik bakımdan ise çok daha etkin bir biçimde ikinci bir büyük gelişme dalgası yaşadı. Ne var ki, 12 Eylül karşı-devrimi, küçük-burjuva katmanların mücadele gücünü ve coşkusunu kırdı. İki yükseliş ve onu izleyen iki karşı-devrim döneminin ağır yükü küçük-burjuva katmanları yordu, şevk ve heyecanını tüketti, onları siyasal yaşamın gerisine itti. Bu, bu hareketin temsilcisi durumundaki akımların saflarında büyük bir parçalanma ve dağılmaya yol açtı. Geçmişte devrimcilik bayrağı taşıyan insan kitlelerinin ezici bir çoğunluğu, düzenin uysal eklentileri haline geldiler ya da sosyal-demokrasinin kadro ihtiyacının kaynağına dönüştüler.

Üçüncü bir temel toplumsal hareket olarak Kürt yurtsever hareketi ise, ilk gücünü ve oluşumunu kent küçük-burjuvazisi ile büyük kentlerde okuyan Kürt öğrenci kitlesi içinde buldu. Devrimci ve reformist kesimleriyle Kürt sol akımları, ideolojik-politik gelişmelerini ve ilk örgütsel şekillenmelerini bu politik taban üzerinde, öğrenci gençlik ve kent küçük-burjuvazisinin öteki aydınlanmış kesimleri içinde yaşadılar. 12 Eylül'ü izleyen dönemde reformist kesimler büyük ölçüde yozlaşıp tasfiye olurlarken, devrimci kanat PKK şahsında ulusal hareketin asıl kaynağına, Kürt köylülüğüne ulaşmayı tam da 12 Eylül'ü izleyen bu zor dönemde başardı. Kürt halkının onlarca yıllık devrimci ulusal birikimini büyük bir başarıyla açığa çıkardı. Bu, Kürt yurtsever hareketini uluslararası bir kuvvet haline getirdi ve özgürlük mücadelesini şöyle ya da böyle bir çözümü dayatan gelişme düzeyine ulaştırdı.

Bugün Kürt ulusal hareketi kendi doğasına uygun düşen heterojen sosyal-siyasal kuvvetlerle kendi mecrasında ilerliyor.

Geleneksel devrimci-demokratik hareketten kök alan, onun dolaysız uzantıları olan geleneksel sol grupların büyük bölümü ise bunalımı, tıkanıklığı ve tasfiyeyi yaşıyorlar. İçlerinden bazıları şimdiden tasfiye olmuş durumdadır. Diğer bazıları sorunları örtmeyi, erteleyip biriktirmeyi bugüne kadar belli ölçülerde başardılar. Fakat buna hem sürekli bir ideolojik ve örgütsel erozyon (tasfiye) eşlik etti. Daha da kötüsü, şu veya bu yolla ertelenip biriktirilen sorunların toplu bir faturaya dönüşmesi, bir parçalanma ve dağılma ile sonuçlanması bu gruplar için büyüyen bir risk haline geldi. Demek oluyor ki, kısa dönemli aldatıcı bir başarının bedeli günü gelecek ağır ödenecektir. Küçük-burjuva demokratik hareketin bazı temsilcileri ise, somutta Devrimci Sol, küçük-burjuva katmanların hala diri ve dirençli öğelerinden beslenmeyi başararak, yeni dönemde geçmişin devrimci ruhunu bir ölçüde sürdürmektedirler.

İşçi sınıfı hareketine gelince. Bu hareketin yeni dönemde gösterdiği geniş katılımlı ve uzun süreli eylemlilik, işçi sınıfının toplumsal muhalefetin en diri, canlı ve soluklu gücü olduğunu bütün açıklığıyla ortaya koymuştur. İşçi sınıfının toplumdaki yeri, harekete geçme yeteneği, taşıdığı eylem enerjisi üzerine hiç bir tartışma kalmamıştır. Bu hareketin tüm sorunu, devrimci bir politik ve örgütsel gelişmeyi hala yaşayamamış olması, hala da kendisinin taşıdığı büyük mücadele enerjisini kucaklayacak ve temel politik hedeflere yönlendirecek bir devrimci sınıf öncüsüyle buluşamamış olmasıdır. Bu sorun, bir başka yönden, komünist hareketin sorunudur. Komünist hareket bugün sınıfın önderlik ihtiyacını karşılayacak bir ideolojik ve örgütsel gelişme düzeyine ulaşma özel çabası içindedir.

İşçi sınıfı 12 Eylül dönemini izleyen kitlesel hareketliliğin temel gücü ve tartışmasız eksenine haline gelerek, toplumsal muhalefet ve mücadelenin yeni bir dönemini başlatmış oldu. Eğer devrimci sınıf programı ve perspektifleriyle donanmış komünistler sınıf hareketiyle ciddi bir buluşmayı başarabilirlerse, bu da Türkiye'nin devrimci siyasal mücadele tarihinde, tümüyle yeni bir dönemin başlangıcı olacaktır.

(...)

Toplumları derin acılar içinde tüketen bu kısır döngüden, devrim dışında bir çıkış yolu yoktur.

Türk burjuvazisi, 12 Eylül süngülerinin gölgesinde uyguladığı 24 Ocak Kararları ile, güya bu kısır döngüyü “dışa açılma” ve dünya ekonomisi içinde rekabet gücü kazanma yoluyla kendi cephesinden kırma yoluna gitti. “Çağ atlayan Türkiye” efsanesi ile toplum buna inandırılmaya çalışıldı. Bugün sonuç ortadadır. Türk burjuvazisininin olmayacak duaya amin demek gibi bir şeydi. Onun dış pazarlara açıldığı dönemde, kapitalist dünya ekonomisinin genel durgunluğu nedeniyle bu pazarlar bir daralma içindeydi ve kıran kıran bir ticari savaşın alanıydı. Türk burjuvazisinin elindeki tek silah ise düşük ücretli işgücüyü. Yatırım, ara malları ve enerji bakımından dışa bağımlı bir ekonomide ucuz maliyet için tek imkan korkunç düzeyde düşürülmüş ücretler olabilirdi. Bu aynı zamanda, yabancı sermayeyi çekmek için “ucuz emek cenneti” yaratma politikasıydı. Bu politikalar işçi sınıfını açlığa, kent ve kır emekçilerini sefaletle itti. Toplumda servet-sefalet kutuplaşmasını görülmemiş boyutlara vardırırdı (ulusal gelirin % 70’i faiz, kar ve rantla beslenen asalak sınıflara aktı), fakat sorun buna rağmen hiçbir biçimde çözülemedi. Komünistler ve devrimciler, Türkiye kapitalizminin çözümsüz sorunları derlerken, bu açık gerçeklere işaret etmiş oluyorlar.

Türkiye otuz yıldır bu kısır döngüyü yaşıyor. Toplum bu otuz yıla büyük sosyal-siyasal çalkantıları, iki büyük devrimci hareketlilik ile iki kanlı karşı-devrim dönemi sığdırdı. Şimdi yeniden öyle bir noktaya gelinmiştir ki, bugün devrimci yükseliş sancısı ile sermayenin yeni bir karşı-devrimci bastırma hazırlığı içiçe gelişiyorlar.

Türk burjuvazisininin bu yeni durumda işi kuşkusuz çok daha zor. Bunun biri dış öteki iç iki önemli nedeni var. Dıştaki neden, kapitalist dünya ekonomisinin yaşamakta olduğu bunalımın git-gide ağırlaşmasıdır. Bunun sonuçları içe büyüyerek yansımaktadır, daha da büyüyerek yansımaktadır. İçteki neden ise, Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaşın yarattığı muazzam ekonomik israftır.

Sömürgeci Türk devleti bu savaş için büyük kaynaklar, yüz trilyonlarla ifade edilen paralar harcıyor. Bu da ekonomiye binen bir başka yük oluyor. Kuşkusuz her durumda olduğu gibi burada da fatura halka ödetiliyor. Fakat tam da bu yolla kitlelerin hoşnutsuzluğu bir de bu yönden çoğaltılmış oluyor.

Sermaye düzeninin işi siyasal planda daha da zor. Kürt sorunu ve Kürt özgürlük mücadelesi yıllardır nefes aldırıyor. Koca bir ulusun varlık ve özgürlük sorununu yok sayma çabası içinde, Türk devleti yalnızca büyük ekonomik kaynaklarını tüketmekle kalmıyor. Daha da önemlisi politik ve manevi açıdan bizzat kendisini tüketiyor. Eğer bu aynı dönemde, Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri de devrimci bir politik çıkış yapmayı başarabilmiş olsalardı, kurulu düzen için işlerin nerelere varmış olabileceğini kestirmek gerçekten zor olurdu.

Kürt sorunu yakıcı önemini, Kürt özgürlük mücadelesi ise çözümü zorlayan basıncını bütün ağırlığıyla halen sürdürüyor. Ve böyle bir dönemde, Türk burjuvazisi, “Cumhuriyet tarihinin en büyük ekonomik bunalımı” ile yüzyüze olduğunu itiraf ediyor. Bunu yeni istikrar tedbirleriyle, demek oluyor ki, işçi sınıfına ve tüm çalışan kesimlere yıllarca sürecek bir saldırıyla göğüslemeye çalışıyor. Tüm sorun, saldırıya uğrayanların bunu nasıl ve ne ölçüde göğüsleyeceğinde düğümlenmektedir.

“Bugünün Türkiye’inde siyasal süreçlerin seyrinde bir zorlanma, bir tıkanma sözkonusudur. Bu özellikle Kürt sorununun bugünkü seyri üzerinden kendini göstermektedir. Bunun temel nedeni ise Türkiye işçi sınıfının siyasal mücadelede kendi yerini bir türlü alamamasıdır. Türkiye işçi sınıfı siyasal mücadelede kendi yerini alamadığı içindir ki, Türk burjuvazisi topluma kanlı ve keyfi bir polis rejimini dayatıyor ve mazlum bir ulusa her türlü zulmü reva görebiliyor. Türkiye işçi sınıfı siyasal mücadelede kendi devrimci rolünü oynayamadığı içindir ki, gösterdiği tüm fedakarlıklara, katlandığı tüm acılara ve sergilediği tüm kahramanlığa rağmen Kürt halkı özgürlük mücadelesini bir sonuca bağlamakta zorlanıyor.”

“Tıkanıklığı yaratan durum, Türk burjuvazisinin en büyük

şansı, Kürt özgürlük mücadelesinin ise en büyük açmazıdır. Bu aynı zamanda işçi ve emekçi hareketinde bugün halen yaşanan kısır döngünün düğümlendiği noktadır.” (*Kürt Ulusal Sorunu*, s.226-227, Eksen Yayıncılık)

Burada bugünün temel sorunu da temel görevi de içiçe olarak özlü bir biçimde konulmuştur. Herşey bu sorunu anlamaya ve bu göreve sarılmaya bağlı. Herşey bu doğrultuda ortaya konulacak devrimci inisiyatife ve pratik çabaya bağlı.

Kızıl Bayrak
Haziran '94

EKİM 3. Genel Konferansı Bildirisi

(Parça)

Her zaman böyle olmayabilir; fakat bugünün Türkiye'sinde, sınıf hareketinin ileriye sıçrayamaması ile yaşadığı devrimci önderlik boşluğu arasında kopmaz bir ilişki vardır. Komünistler bu düşünceyi ve bundan çıkan sonuçları bir dönemdir özel bir ısrarla işlemektedirler. İşçi sınıfı hareketinde bir türlü aşılamayan darlığa ve bunun ifade ettiği tıkanıklığa, sermaye düzeninin devrimci öncü oluşumları ezme ya da ehlileştirme politikalarına, tasfiyeci oportünizmin sürmekte olan tahribatına ve sınıf hareketi için hazırladığı yeni tuzaklara, nihayet kendi sorumluluklarına ve bu çerçevede bir an önce parti kimliği kazanma görevinin yakıcılığına, hep bu kritik ilişkiden bakmaya çalıştılar. Aynı şekilde, daha genel planda, işçi sınıfı hareketinin politik bir sıçrama yapamaması ile toplum genelinde sosyal-siyasal gelişme süreçlerinde yaşanan çürütücü tıkanıklık arasındaki dolaysız bağlantıya olduğu kadar, Kürt sorununun çözümünde bugün yaşanmak-

ta olan kilitlenmeye ve bunun devrimci ulusal harekette yarattığı sağlıksız arayışlara da yine sözünü ettiğimiz kritik ilişki üzerinden baktılar.

Sermaye düzeni bugün tüm Cumhuriyet döneminin en ağır bunalımını yaşamaktadır. Yapısal nedenlere dayalı bu bunalım sosyal bünyeyi çürütmekte, görülmemiş bir ideolojik-kültürel dejenerasyonun kaynağını oluşturmaktadır. Kendisini yıkacak toplumsal siyasal güçler yaşanmakta olan toplumsal bunalımı devrimci bir çıkış doğrultusunda kullanmayı başaramadıkları ölçüde, çürümekte olan sermaye düzeni kendisiyle birlikte tüm toplumu da bu çürüme sürecinin bir parçası haline getirebilmektedir. Bunalımın işçi sınıfı ve emekçi katmanlar için ekonomik ve sosyal faturası ise, yaşam koşullarının çekilmez boyutlarda ağırlaşması olmaktadır.

Topluma hükmeden tekelci burjuvazinin bu bunalım için herhangi bir çözümü yoktur. İzlenen politikalarla başarılmaya çalışılan şey, bunalımın yarattığı ekonomik yükleri işçi sınıfı ve öteki çalışan sınıfların omuzlarına yüklemek ve kitlelerin buna karşı geliştirecek mücadelelerini dizginlemek ve saptırmak için de çeşitli önlemler almaktan ibarettir. Baskı ve terör aygıtının tahkim edilmesi, reformist ve dinci akımların desteklenmesi, çalışan sınıfların sahte ayrımlar ve ikilemler içinde bölünüp atomize edilmeye çalışılması, devrimci örgütlerin vahşi bir terörle ezilmek ve sindirilmek istenmesi, bu önlemlerin bazılarıdır.

Bugünkü koşullarda rejimi tehdit eden gerçek ve potansiyel toplumsal-siyasal kuvvetler; işçi sınıfı hareketi, büyük kentlerin yoksul emekçi yığınları ve Kürt özgürlük hareketidir. İlk ikisi, yaşadıkları derin hoşnutsuzluğa rağmen, henüz kendilerini etkin bir politik tutumla ortaya koyabilmiş değiller. İşçi sınıfı yıllardır inişli çıkışlı bir hareketlilik içindedir. Ne var ki iktisadi mücadelenin dar ve kısır zeminini kıracak politik sıçramayı bir türlü gerçekleştirememenin sancısını ve sorunlarını yaşıyor. Politik mücadele sahasına bir türlü çıkamamak ile bunu kolaylaştıracak ve hızlandıracak bir devrimci önderlikten yoksunluk, sınıf hareketinin birbirine sıkışıkya bağlı iki temel zaafı durumundadır.

Devrimci bir parti önderliğinden, onun öncü müdahalesinden yoksun durumdaki işçi hareketi, bugün için, kendi dinamizmiyle militan bir politik mücadele mecrasına girmekte zorlanıyor.

Fakat devrimci bir sınıf önderliğini bir an önce yaratmak ihtiyacına yapılan vurgu, hiç de yalınca, bugünün bu zorlanmasının aşılmasında öncü bir devrimci müdahalenin taşıdığı özel önemden dolayı değildir. Sermayenin sınır tanımaz keyfiliklerinin işçi sınıfı saflarında sürekli çoğalttığı hoşnutsuzluk ve öfke, yarın kendini beklenmedik patlamalar biçiminde de ortaya koyabilir. İdeolojik ve örgütsel açıdan iyi hazırlanmış, mücadele içinde kendini bulmuş ve sınıfla ciddi bağlar kurmuş bir devrimci öncü örgütlenmenin yokluğu durumunda, sınıf hareketi rejimle bu tür bir politik çatışmayı güçsüz, dağınık ve hedefsiz olarak yaşayacak, kolay yenilgilerle yüzyüze kalacak, böylece yılların mücadele birikimi de boşa gitmiş olacaktır. Bundan çıkacak sonuç, taşıdığı genel ilkesel önemden öteye, komünistlerin sınıfın öncü partisini vakit geçirmeksizin inşa etme sorununu sınıf hareketinin bugünkü durumu ve yakın geleceği açısından ele almak zorunda olduklarıdır.

Öte yandan, bugünün Türkiye'sinde ve özellikle büyük kentlerin varoşlarında, işçilerle içiçe yaşayan muazzam bir kent yoksulları kitlesi var. Ekonomik, toplumsal, ulusal ve mezhepsel sorunlar karmaşası bu kitlede rejime karşı büyük bir hoşnutsuzluğu ve nefreti mayalamaktadır. Bir çok belirti ve bu arada Gazi emekçilerinin konferansımızla aynı günlere denk gelen geniş çaplı devlet karşıtı direnişi, bu hoşnutsuzluk ve nefretin sarsıcı patlamalara dönüşebileceğini göstermektedir. Gazi Mahallesi halkının direnişi göstermiştir ki, şehrin yarı-proleter kitleleri ile küçük-burjuvazinin yoksul alt katmanlarının politik aktivite kazanacakları bir döneme giriyoruz. Öncü kesimi örgütlü bir kimlik kazanarak partileşmiş bir sınıf hareketi, bu katmanları kolaylıkla kendi politik etkisi altına alabilecek, sermaye iktidarıyla çatışmasında onlardan büyük bir destek görebilecektir. Bunun başarılmadığı koşullarda ise, kent yoksullarının bu hareketliliği, burjuvaziyle hesaplaşmaya yetenekli biricik sınıfın önderliğinden yoksun olma-

nın tüm olumsuz sonuçlarıyla yüzyüze kalacaktır. '80 öncesinin politik mücadeleleri bu konuda fazlasıyla aydınlatıcıdır.

Aynı şeyler, bugün nispi bir politizasyon düzeyi yakalamış bulunan kamu çalışanları hareketi için de geçerlidir. Bugünkü kitlesel gücü, coşkusu ve ileri sürdüğü taleplerdeki kararlılığı ne olursa olsun, devrimci bir işçi hareketinin önderlik koşullarına kavuşamayan bir kamu çalışanları hareketi kendi başına hiç bir yere varamaz. Herşey bir yana, bu hareketin heterojen dokusu bile buna müsait değildir. Onun bugünkü gücü, başta grevli-toplusözleşmeli sendika hakkı olmak üzere bazı demokratik hakların elde edilmesi çerçevesinde kazandığı kendine özgü dinamizminden gelmektedir.

Kürt hareketinde durum daha farklıdır. Kürt halkı devrimci bir önderlik altında ulusal özgürlük ve eşitlik talepleriyle ayağa kalkmıştır. Siyasal planda gerçek bir kuvvettir ve rejimin bugün için ciddi başağrısıdır. Kürdistan'daki devrimci sürecin en büyük avantajı, toplumsal güçlerle devrimci politik öncünün buluşması, mücadelede devrimci bir önderliğin varlığıdır. Fakat tam da bugüne kadarki mücadeleyle katedilen mesafe ve yaratılan birikim, Kürt özgürlük hareketini belli bir gelişme sınırına da getirip dayanmış bulunmaktadır. Son bir kaç yılın olayları, Kürt ulusal hareketinin bu sınırları kendi gücüyle aşamadığını, tüm çabalarına rağmen bunda zorlandığını göstermektedir. Bunun hareketin önüne çıkardığı ikilem de bugün artık netleşmiştir. Ya Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinden alınacak destekle Kürdistan'daki devrimci sürecin derinleştirilmesi yoluna gidilecek, gerçek bir eşitlik ve özgürlük mücadelesinde ısrar edilecektir. Ya da, bugüne kadarki kazanımlar sömürgeci düzeni bir "siyasal çözüm"e zorlamak doğrultusunda değerlendirilmeye, emperyalistlerin "siyasal çözüm" baskısından da yararlanılarak bu iğreti sonuca ulaşılmaya çalışılacaktır.

Birinci alternatifin gerçeklik kazanması, Kürdistan cephesinde değil fakat Türkiye'de yaşanacak gelişmelere, daha somut olarak işçi hareketinin yaşayabileceği gelişmelere bağlıdır. Fakat sınıf hareketinin bugünkü zayıflığı ve genel planda Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin güçsüzlüğü, Kürt ulusal hareketini son zamanlarda

“siyasal çözüm”e özel bir ağırlık vermeye yöneltmiştir. “Siyasal çözüm” arayışlarına uygun düşen politik ve diplomatik açılımlara sürekli yenileri eklenmektedir. Böyle bir süreç kaçınılmaz olarak ulusal hareket içinde Kürt burjuvazisine yeni-etkinlik alanları açmakta ve onun ağırlığını artırmaktadır. Sürgünde Kürt parlamentosu adımı bunun en son örneğidir. Türkiye’de devrimci siyasal mücadele bugünkü siyasal güç ilişkilerini değiştirecek bir sıçrama yaşayamazsa eğer, Kürt sorununa adına “siyasal çözüm” denilen sistem içi çözüm arayışı, kendi mecrasında derinleşmeye devam edecektir. Türkiye devrimci ve işçi hareketinden gerekli desteği yıllardır bulamayan Kürt özgürlük hareketinin bugünkü bu yönelimi şaşkıncı değildir. Zira temelde köylülüğe ve şehir küçük-burjuvazisine dayanan bir hareket kendi başına ulusal sorunun kurulu düzeni aşan bir çözümünü gerçekleştiremez. Dolayısıyla sorun hareketin önderliğinin kararlılığıyla değil, dayandığı toplumsal güçlerin gücü ve ufkuyla ilgilidir.

Tüm bunlar birarada, bugünün Türkiye’inde, işçi hareketinin devrimci bir çizgide sağlıklı bir gelişme yaşayabilmesinin temel önkoşulu olan öncü parti sorununun taşıdığı olağanüstü önemi ve aciliyeti göstermektedir.

**EKİM 3. Genel Konferansı
Mart 1995**

Ulusal Hareket ve “Siyasal Çözüm” Üzerine

Komünistler, Kürt hareketinin tempolu bir gelişme sürecinin ardından gelip dayandığı en kritik safhayı tam zamanında ve tüm açıklığı ile tespit ettiler. 1993 Ateşkesi’ni tam bir yıl önceleyen bir tarihte, 1 Nisan 1992’de ve “Kürt Hareketi Yol Ayrımında” başlığı taşıyan bir değerlendirmede, ulaşılan safhada ortaya çıkan yol ayrımını şu kesinlikle ortaya koydular:

“Bugüne kadar devrimci bir temel üzerinde gelişen Kürt ulusal hareketinin, bugün artık önemli bir dönüm noktasına geldiğinin ciddi belirtileri vardır. Bu, hareketin ulaştığı bugünkü gelişme aşamasında, objektif bir durum olarak çıkmaktadır ortaya. Bu yol ayrımında, ya kaderini Türkiye devriminin kaderiyle daha sıkı perçinleyerek köklü ve kalıcı bir çözüm için devrimci bir mecrada derinleşmek, ya da “siyasal çözüm” adı altında düzen içi bir kısmi çözümlerle reformcu bir mecraya girmek alternatifleri vardır.” (*Kürt Ulusal Sorunu* içinde, Eksen Yayıncılık, s.137-138)

Bir yıl sonra gündeme gelen ateşkese eşlik eden ve PKK-PSK Protokolü'nde somut ifadesini bulan yeni politik yönelim, yukarıdaki değerlendirmenin açık bir doğrulanması oldu. Sözü edilen iki temel alternatiften ikincisi doğrultusunda belirgin bir yön değişimine girildiğini gösterdi. Ateşkesi izleyen son iki yılın toplam bilançosu ise, bu konuda herhangi bir tereddüt bırakmadı. PKK başta silahlı direniş olmak üzere tüm mücadelesini ve faaliyetini Türk devletini anayasal bir "siyasal çözüm"e zorlama, buna mecbur etme ana eksenine ve amacına oturttu. Bu çerçevede iç ve uluslararası politikada bir dizi yeni ideolojik-politik açılım ve yaklaşım getirdi.

Bunların Kürt sorununun geleceği için olduğu kadar, Türkiye devrimi ve güncel sınıf mücadelesi için de temel önemde etkileri ve sonuçları vardır. Bunları değerlendirmek, ortaya çıkardığı sorunları ve görevleri açıklıkla tespit etmek gelinen yerde apayrı bir önem taşımaktadır.

"Siyasal çözüm" nedir, ne değildir?

"Siyasal çözüm", bugün uluslararası politikanın temel sorunlarından biri haline gelmiş bulunan Kürt sorunu üzerine tartışmaların anahtar kavramlarından biri durumundadır. "Siyasal çözüm"; bir bakış açısı, bir politik platform, bir tartışma eksenini, bir slogan ve nihayet barışa somut bir çağrı olarak, çok değişik biçimlerde ve birbirinden çok farklı siyasal güç ve çevrelerce kullanılmaktadır.

Başta ABD olmak üzere emperyalist odaklar, kendi başına askeri çabaların sonuç vermeyeceğini ısrarla söylemekte ve Kürt sorununa "siyasal çözüm" istemektedirler. Kürt burjuvazisinin politik temsilcileri olarak Kürt reformistleri, başından itibaren "savaş"ın çözüm olmadığını, Kürt sorununa "barışçıl ve adil bir siyasal çözüm" aranması gerektiğini söylüyorlardı ve söylüyorlar. Türkiye'deki Kürt sorununu da uluslararası ilişkilerde kendisi için bir politik etkinlik alanı olarak kullanan YNK lideri Celal Talabani bir kaç yıl önce PKK'yı "devrimler döneminin bittiği"ne

inandırmaya çalışırken, bunu “siyasal çözüm” adına yapıyordu. Sonuçsuz kalan “ateşkes”ten kısa bir süre sonra, 1993 sonbaharında, bizzat TÜSİAD tarafından düzenin gündemine Kürt sorununa “siyasal çözüm” tartışması sokuldu. Bundan bir süre sonra da eski TÜSİAD başkanı ve büyük bir holdingin patronu olan, yeni dünya düzeni, piyasa ekonomisi ve tam özelleştirme şampiyonu Cem Boyner’in YDH’sı, “siyasal çözüm”ün hararetli savunucusu olarak sahneye çıktı. (Ve herşey gösteriyor ki, gelecekteki bir “siyasal çözüm”ün düzen cephesinden muhatabı olacak muhtemel güçlerden biri olarak gündemde tutuluyor). Türkiye’nin en Amerikancı medya mensupları “sahibinin sesi” olarak hararetle “siyasal çözüm” istiyorlar.

Ve nihayet, kendini uzun yıllar için Kürdistan’da emperyalizme, sömürgeciliğe ve feodalizme karşı bir “milli demokratik devrim” programı üzerinden tanımlayan PKK, 1993 Ateşkesi’nden beri, iç ve uluslararası alanlardaki faaliyetlerinin esasını Türk devletini bir “siyasal çözüm”e zorlamak, buna mecbur etmek politik eksenine oturtmuş bulunmaktadır.

Tüm bunlara, reformist solun yanısıra, “akan kardeş kanı dursun” duygusallığı üzerine oturttukları propagandaları ile İnsan Hakları Dernekleri başta olmak üzere çeşitli demokratik-sendikal kuruluşları da ekleyebiliriz.

Görünüşe göre Türkiye’de Kürt sorununda “siyasal çözüm”e karşı duran iki kesim var. Bunlardan biri bugünkü devlet politikasının yürütücüleri, ötekisi ise büyük bir bölümüyle Türkiye devrimci hareketidir. İlki “askeri çözüm”de, ikincisi ise devrim çözümünde ısrarlı görünerek “siyasal çözüm” arayışlarının dışında kalıyorlar.

Kuşkusuz yukarıda sıralanan tüm bu siyasal güç odaklarının ve kuruluşların “siyasal çözüm” derken kastettikleri farklı farklı şeylerdir. Cazibesi ölçüsünde muğlak ve belirsiz olan “siyasal çözüm” kavramı bunlar için ortak anlam taşımamaktadır. Fakat genel planda kastedilen şey; “savaş”ın Kürt sorununda çözüm olmadığı, hiç değilse kendi başına bir çözüm olmadığı, olmadığının da görüldüğü, bu nedenle de, “Kürt realitesi”nin kabulü

temeli üzerinde, Kürtlerin siyasal ve kültürel haklarının siyasal ve anayasal düzenlemelerle şu veya bu ölçüde tanınması, bunun için de Kürt halkının temsilcilerinin muhatap alınması gerektiğidir. Aradaki farklılıklara rağmen tüm kesimler açısından soruna aranan çözümün emperyalist dünya sistemi ve kurulu düzenin genel toplumsal-siyasal çerçevesi içinde olacağı, olması gerektiği üzerine herhangi bir tartışma yoktur. Tümünün propagandasında ortak olan noktalardan birinin, Güney Afrika ve Filistin'deki "siyasal çözüm"ler ile Kuzey İrlanda sorununda bu doğrultudaki gelişmeler olması bu açıdan dikkate değerdir.

Farklı güç odaklarının kendi konularına ve çıkarlarına uygun düşen farklı amaçlarla Kürt sorunu için sihirli bir formül olarak ileri sürdükleri "siyasal çözüm" istemi yalnızca muğlak ve belirsiz değil, aynı zamanda sahte bir ikilemin ürünüdür. Muğlaklığı ve belirsizliği, kendi başına çözümün içeriği ve sınırları konusunda hiçbir açıklık sunmamasındadır. "Siyasal çözüm" çağrısının biricik açık yanı, görüşmeler ve karşılıklı tavizler temeli üzerinde bir uzlaşma çağrısı olmasından ibarettir. Peki uzlaşma sağlanamazsa ne olacaktır? Doğal olarak çatışma yeniden başlayacaktır ve "savaş" sürecektir. Bu basit gerçek, "siyasal çözüm" çağrısının en zayıf yönüne ışık tutmakta ve "siyasal çözüm mü-askeri çözüm mü" tartışmasının sahte bir ikilemin ifadesi olduğunu göstermektedir.

Kürt sorunu siyasal bir sorundur ve tüm siyasal sorunlar gibi ancak siyasal bir çözüme konu olabilir. Sorunun tüm özü ve en kritik noktası, bunun nasıl bir siyasal çözüm olacağıdır. Bu ise, toplumdaki sınıfların çeşitliliği ölçüsünde yanıtı farklı farklı olabilecek bir sorundur. Yine de buna toplumdaki ezen-ezilen sınıflar kutuplaşması ekseninde temelde iki ana yanıt verilebilir.

Ya, emperyalist egemenlik ilişkilerine dokunmayan ve kurulu toplumsal düzenin sınıfsal çerçevesini esas alan, bu temel üzerinde yeni siyasal düzenlemeleri ve bunun anayasal bir dayanağa kavuşturulmasını amaçlayan, bir başka ifadeyle, ulusal eşitsizlikleri şu veya bu ölçüde giderecek biçimde mevcut düzenin

reformdan geçirilmesine dayanan bir çözüm... Bu bir "siyasal çözüm"dür; sorunun düzen içi, reformcu, anayasal çözümüdür.

Ya da, sorunu, sömürgeci egemenliği iç ve dış dayanaklarıyla yıkmak ve kurulu düzene son vermek yoluyla, yani mevcut sınıf ilişkilerini temelden değiştiren bir devrimle çözmek. Bu da bir "siyasal çözüm"dür; sorunun kurulu düzeni aşan devrimci çözümüdür.

Bu iki çözüm arasındaki fark, yalnızca ilkinin kısmi, iğreti ve geçici; oysa ikincinin ise, sorunun toplumsal-sınıfsal kaynaklarını kurularak çözeceği için, tek gerçek ve kalıcı çözüm olmasında değildir. Bununla da bağlantılı olan asıl fark, her iki çözümün kendine özgü sınıfsal anlamıdır. Bu birbirinden temelden farklı iki çözümün gerisindeki sınıfsal güçlerin temelden farklılığıdır. Bunların sınıfsal konum ve çıkarlarının uzlaşmaz niteliğidir. İlkinde sınıfsal varlıkları kurulu toplumsal düzene sıkı sıkıya bağlı burjuva sınıfların değişik kategorileri sözkonusyken; ikincisinde, işçi sınıfı ve yoksul köylülük başta olmak üzere, ezenezilen ulusun emekçi sınıf ve tabakaları sözkonusudur.

Kuşkusuz tüm siyasal sorunlarda olduğu gibi Kürt sorununda da ara sınıf konularına uygun düşen çözüm şekilleri vardır. Fakat Kürt sorununun bugünkü safhasının da somut ve canlı bir biçimde gösterdiği gibi, bu ara sınıf çözümleri uzun süre bağımsız kalamazlar; toplumun temel sınıflarının ortaya koyacağı etkinliğe ve ağırlığa göre, yukarıdaki iki ana çözümden birine meyleder, giderek bu çözümlerden birinin unsuru haline gelirler.

Tüm bunlardan çıkan basit ve tartışmasız sonuç ise şudur. Kürt sorunu çerçevesinde gerçek seçenekler; askeri çözüm ya da siyasal çözüm biçiminde değil, kurulu düzeni aşan devrimci çözüm ya da kurulu düzen tabanı üzerinde anayasal-reformcu çözüm biçimindedir. "Siyasal çözüm" üzerine süren gürültülü propagandanın kararttığı basit gerçek tam da budur.

Siyasal sorunlara yaklaşım ile sınıf konumu ve çıkarları arasındaki kopmaz bağ, siyaset biliminin abc'sidir. Bu basit gerçek unutulmadığı ya da bilinçli ve hesaplı bir çabayla karartılmadığı sürece, bundan çıkan bir başka basit sonuç daha var.

Bugünün Türkiye'sinde ve Kürdistan'ında mevcut tüm temel sınıfların ve onların farklı kesimlerinin, bunların yanısıra, soruna taraf olan tüm uluslararası güçlerin, Kürt sorununa ilişkin olarak kendi konumlarına uygun düşen politik yaklaşımları ve bu çerçevede "politik çözüm" arayışları var.

Dolayısıyla, "politik çözüm"ün sözünü bile duymak istemez gibi görünen sömürgeci Türk burjuvazisinin de gerçekte kendine göre bir "politik çözüm"ü var. Buna rağmen "savaş"ta bu kadar katı biçimde ısrar ediyorsa, bu tam da kendi düşündüğü politik çözüme uygun koşulları yaratmak içindir. "Savaş" burada basitçe "politikanın başka araçlarla devamıdır". "Önce ez-sonra çöz" olarak veciz bir biçimde formüle de edilen bu politik çözüm arayışı, sanılabileceği gibi, temelde ne ABD emperyalizminin ne de TÜSİAD oligarklarının "politik çözüm" arayışına terstir. PKK tümüyle bir yoksul sınıflar hareketiyken, emperyalizmi cepheden hedef alıyor ve sorunun devrimci çözümünde kesin bir ısrar gösteriyorken, "önce ez-sonra çöz" üzerine hiçbir tartışma ve anlaşmazlık yoktu. Kaldı ki formülün kendisi de zaten ABD patentlidir ve devrimci gelişmeleri durdurmanın, devrimci gelişmelere yolaçan sorunları sistem içi çözümlere kavuşturmaya uygun koşullar elde etmenin bir ifadesidir. 1989'daki ünlü Malta Zirvesi'nden beri bu formül esnetilmiş, "savaş" ehlileştirilmenin, devrimci akımları düzen içi çözümlere razı etmenin bir aracına dönüştürülmüştür. '89 çöküşü emperyalist dünyanın işini bu açıdan hayli kolaylaştırmış, çeşitli kriz bölgelerinde sistemin çıkarlarına uygun "siyasal çözüm"ler peşpeşe gelmiştir.

Fakat tüm bunlara rağmen, Türk devletinin yürüttüğü sömürgeci kirli savaşın karşısına "siyasal çözüm" baskısıyla çıkmanın ve bu çözümü "askeri çözüm"e bir alternatif olarak sunmanın tarihsel ve güncel nedenlere dayalı bir temeli ve mantığı da vardır. Bunun tarihsel temeli, Türk devletinin geleneksel inkar ve imha politikasıdır. Türk devleti, tüm Cumhuriyet tarihi boyunca Kürt kimliğini hep inkar etmiş, Kürtlerin ulusal kimlik ve haklar uğruna her çıkışını kanla bastırmıştır. Her bastırmanın ardından ise, inkarcı politikayı zora dayalı bir sistematik asimilasyonla ke-

sin bir sonuca bağlamaya, Kürt sorununa Kürt kimliğinin yok edilmesi temelinde tarihsel bir “çözüm” bulmaya çalışmıştır. Dolayısıyla “siyasal çözüm” baskısı, 28 Kürt isyanı için başarılının 29.’su için olanaksız olduğunu, geleneksel inkar ve imha politikasının tam bir iflasla sonuçlandığını, Kürt kimliğini tanımaktan ve ulusal hakları konusunda “Kürtler”e tavizler vermekten başka bir çaresi olmadığını Türk devletine hatırlatmak amacına yöneliktir. İstisnasız tüm “siyasal çözüm”cüler için bir ortak amaçtır bu.

Güncel olan yön ise, geleneksel olanın bir uzantısıdır. Kürt sorununun varlığını resmiyette kabul etmeyen bir devletin, savaştığı gücü bir ulusal siyasal hareket değil de bir “terörist” örgüt olarak nitelemesi, özgürlük mücadelesini “terör”, yürütülen savaş ise devletin “terör”e karşı “asayiş”i tesis etme mücadelesi sayması normaldir. Fiiilyatta hiçbir anlamı olmayan, kitleleri aldatmanın yanısıra, yalnızca hukuksal kaygılara dayalı ideolojik argümanlardan ibaret olan bu savlar nedeniyle, somutta savaşan taraf olarak PKK resmen muhatap alınmamakta ve doğal olarak Cenevre Savaş Sözleşmesi hükümleri de uygulanmamaktadır.

Bu “siyasal çözüm”cülerin farklılaştığı bir konudur. Emperyalistler ve ülke içindeki “siyasal çözüm”cü uzantıları, büyük bir ikiyüzlülükle ve Türk devletinin yürüttüğü kirli savaşta zora sokmamak kaygısıyla, bu konuda devletin resmi politikasına şimdilik ses çıkarmamaktadırlar. Dolayısıyla işin bu yönü, şimdilik yalnızca PKK’nın yürüttüğü “siyasal çözüm” propagandasının temel amaçlarından biridir. Bu çerçevede “siyasal çözüm” baskısı, PKK cephesinden, bir taktik hedef olarak, aynı zamanda siyasal meşrulaşma amacına yöneliktir.

“Siyasal çözüm” arayışı ve ulusal harekette yön değişimi

PKK, bir siyasal meşrulaşma aracı ve olanağı olarak “siyasal çözüm” ya da görüşme talebini erken bir tarihte ileri sürmeye başladı. Bu aşamada ve çerçevede sorun, bu taktik tutumla Türk devletini zora sokmak ve özgürlük mücadelesinin manevra im-

kanlarını çoğaltmaktı. Dahası, “siyasal görüşme” çağrısı, bir zorlanmanın ve uzlaşma arayışının ürünü olmak bir yana, tersine başarılı bir gelişmenin verdiği güç ve güvenle yapılan bir taktik açılmıdı.

Ne var ki 1993 Ateşli s̄si’yle birlikte girilen yeni süreçte, durumun mahiyeti ve gerçek anlamı artık tümüyle başkadır. Aradan geçen iki yıl içinde ulusal hareketin yapısında ve sosyal bileşiminde yaşanan değişimle de bağlantılı olarak PKK’nın yaptığı bir dizi yeni politik açılımın toplu bir bilançosu, bu konuda bir tartışma ve tereddüt bırakmamaktadır. PKK’nın Kürt sorununun çözümünde yeni bir yola girdiği, “siyasal çözüm” çağrısının bu çerçevede artık tümüyle farklı bir anlama geldiği, tüm yeni taktik tutum ve açılımların da bu yeni çözüm çizgisine göre ayarlandığı gelinen yerde açık bir gerçektir.

PKK önderliğindeki devrimci ulusal hareketi bu yön değişikliğine götüren sürecin mantığını komünistler ateşkesi izleyen değerlendirmelerinde ortaya koydular. Bunun bazı yönleri üzerinde ayrıca duracağız. Şimdilik bu yön değişikliğinin ifadesi ve göstergesi bazı temel olguları sıralayalım.

* Gelinen yerde ulusal özgürlük mücadelesinin yoksul köylü-emekçi tabanına dayalı halkçı-devrimci karakteri belirgin biçimde geri plana düşmüş, ulusal hareket en saf biçimiyle ulusal istemler çizgisine oturmuş, bu anlamda ulusal burjuva karakteri belirgin biçimde önplana çıkmıştır.

Bunun bir yansıması ve göstergesi olarak, PKK Kürdistan toplumuna ilişkin sınıfsal kategorileri neredeyse anmaz olmuştur. PKK için artık bir bütün olarak “Kürtler”, “Kürt toplumu” ve “Kürt kimliği” vardır. “Kürt toplumu”nda çıkarları birbirine taban tabana zıt uzlaşmaz sınıflar değil, her sınıftan “yurtseverler” ve her sınıftan “ulusal hainler” ya da “sömürgeciliğin ajanları” vardır.

Yine bunun bir uzantısı olarak, Kürt büyük burjuvazisi ve toprak sahiplerine karşı ve ulusal hareketin esas yükünü taşıyan yoksul köylülük ve şehir emekçilerinin sınıfsal çıkarları doğrultusunda herhangi bir propaganda-ajitasyon yapılmamakta-

dır. Aynı şekilde, Kürt emekçileri Türk burjuvazisinin yalnızca ulusal baskı ve zulmüne karşı uyarılmakta ve eyleme çağrılmakta, sınıfsal çelişkiler ve bunun ürünü istemler görmezlikten gelinmekte, kullanılmamaktadır.

Tüm bunların bir ifadesi ve sonucu olarak, devrimci temeller üzerinde gelişen bir ulusal özgürlük mücadelesinin temel ayırdedici özelliklerinden biri olan halkçı-devrimci sınıf çizgisi neredeyse kaybolmuştur. PKK devrimci bir halk hareketi kimliği yerine, saf şekliyle bir ulusal hareket kimliğini önplana çıkarmış, onu geliştirmeye yönelmiştir.

* '89 sonbaharında patlak veren ve '90-91 yılları boyunca gelişip serpilen halk hareketi ulusal istemlerin dar çerçevesine hapsedilmiş, sınıfsal bir çizgide derinleştirilmemiş, kalıcılaştırılıp kurumlaştırılamamıştır. Kürt feodal-burjuva sınıflarını karşıya almamak kaygısıyla, yoksul köylülüğün ve kent emekçilerinin sınıf enerjilerini tüm yönleriyle açığa çıkaracak bir devrimci mücadele çizgisinden özenle geri durulmuştur. '91 seçimlerinde HEP üzerinden Kürt burjuvazisiyle ilişkiler gelişince de, bu emekçi halk potansiyelinin HEP-SHP ittifakı üzerinden düzen kanallarına akmasının önü açılmıştır. HEP-SHP ittifakının ve onu izleyen koalisyon hükümetinin yarattığı dayanaksız hayaller ve politik rehabetin kitle hareketine büyük bir darbe olduğunu ise 1992 Newroz olayları en çarpıcı biçimde göstermiştir. PKK'nın yerel ayaklanma çağrıları karşılıksız kaldığı gibi, Newroz kutlamaları da önceki yıllarla kıyaslanamaz ölçüde sönük geçmiştir.

1992 Newroz'u, bu açıdan bir dönüm noktasını işaretlemektedir. Yerel ayaklanmalarla ordulaşmaya geçmeyi ve bir Botan-Behdinan hükümeti kurmayı hedefleyen PKK, kitle hareketindeki gerileme nedeniyle bunu başaramayacağını anlayınca, gerilla savaşında tutunmayı ve bunu Türk devletini siyasal görüşme ve tavizlere mecbur etmenin bir olanağı olarak değerlendirmeyi giderek bir yeni politik yönelim haline getirmiştir.

* Bunun birbiriyle bağlantılı iki sonucu, Kürt burjuvazisinin gitgide genişleyen kesimleriyle yasal politik zeminlerden hızla gelişen ilişkiler ile bu çerçevede artan "siyasal çözüm"

arayışları olmuştur. Güney Kürdistan'daki kukla devlet üzerinde kurduğu denetimin verdiği olanakları da kullanarak ABD emperyalizminin izlediği çok yönlü kuşatma ve ehlileştirme çizgisinin basıncı, bu süreci ayrıca beslemiştir.

1993 Mart'ındaki ateşkes bu sürecin mantıksal bir ürünüdür. Tartışmalı olan kendi başına ateşkes değildir. Dişe diş sürmekte olan bir savaşta bir soluklanma molası ya da düşmanı belli açmazlara düşüren bir taktik manevra olarak, bu tür ateşkesler kendi başına reddedilemez. Ne var ki, ateşkesin politik platformu olarak gündeme gelen PKK-PSK Protokolü ile bunu tamamlayan "geniş ittifaklar" ve "Kürt ulusunun her düzeydeki birliği" çizgisi, somut anlamı bakımından, Kürt sorununun çözümünde Kürt burjuvazisinin politik platformuna kaymak olmuştur. Özal şahsında muhatabını kaybeden ve başarısızlığa uğrayan ateşkes geride kaldığı halde, ünlü protokolde anlamını bulan yeni çizgi devam ettirilmiştir. Her yeni politik açılım bununla uyumlu olarak formüle edilmiştir. Ve en önemlisi, özellikle diplomatik alandaki girişimlerle ve son olarak Sürgünde Kürt Parlamentosu yoluyla, Kürt burjuvazisine ulusal hareket içinde geniş bir politik inisiyatif alanı yaratılmıştır.

* Türk burjuvazisinin belli kesimlerine yönelik yaklaşımlar, bu aynı sürecin bir başka yönüdür. Bilindiği gibi, sömürgeci Türk burjuvazisi, başarısız ateşkesin ardından azgın bir şovenizm eşliğinde kirli savaşı akıl almaz boyutlara vardırdı. Fakat gerilla hareketinin dayanma gücü ile kitlelerin bu harekete kırılmayan desteği, bu politikayı hızla iflasa götürmektedir. Bu, emperyalist destekçiler kadar Türk burjuvazisinin TÜSİAD'da temsil edilen ve uzun vadeli çıkarları konusunda hassas olan en güçlü kesimleri tarafından da görülmekte. çıkmaza giren politikanın alternatifleri bir süredir dipten dibe hazırlanmaktadır. TÜSİAD'ın kirli savaşın tırmandırıldığı bir tarihte, daha 1993 sonbaharında, ortaya bir "siyasal çözüm" tartışması atması boşuna değildir. Özal'ın ardından bu eğilimi Cem Boyner'in YDH'sı seslendirmektedir. Bugün için açıkça telaffuz etmeseler de, aslında bu kesimler savaşın tarafları konusunda gerçekçidirler. Bu çerçevede, PKK şahsındaki gelişme-

ler ile Kürt burjuvazisinin harekette artan ağırlığını dikkatle değerlendirmektedirler.

Dikkate değer olan ise, PKK'nın, sermaye sınıfının her türlü devrimci gelişmeye düşman olan bu en gerici ve Amerikancı çevrelerinin, salt Kürt sorununun devrimci birikimini yoketmeyi ve düzeni bu temel sorunun yarattığı sıkıntılardan kurtararak düze çıkarmayı amaçlayan çıkışlarını cesaretlendirmesidir. PKK'nın, Kürt sorununu bu çevrelerle çözmeyi uman bir Kürt hareketinin Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri için ne anlam ifade edeceğine fazlaca aldırmadığı görülüyor. Öte yandan, sorunu Türk burjuvazisiyle nasıl çözebileceğini her fırsatta yineleyen PKK'nın, bu aynı sorunu Türkiye işçi sınıfı ve emekçileriyle nasıl çözebileceği üzerine susması da aynı şekilde dikkate değerdir.

* Bu sonuncu nokta yeni gelişmelerin ışığında çok da şaşırtıcı değildir. Kürdistan'da devrimci sınıf çizgisinden uzaklaşan ve Kürt sorununu kurulu düzen çerçevesinde bir "siyasal çözüm"e kavuşturmayı bir politik mücadele eksenini olarak benimseyen bir hareketin, Türkiye için devrim perspektifini koruması zaten beklenemez. PKK'nın izlediği yeni politik çizgi, Türkiye için devrimi değil, fakat demokrasiye geçişi esas alan bir çizgidir. PKK, Türkiye'nin işçi-emekçi hareketini ve onun devrimci-politik güçlerini devrim sürecinin dinamikleri olarak değil, fakat Kürdistan'daki özel savaş baskısını azaltacak, giderek Kürt sorununun "siyasal çözüm"ünü kolaylaştıracak "demokrasi güçleri" olarak görüyor. Bu bakış açısının bir yansıması olarak, 1993 yazında gündeme getirilen ve çok geçmeden dağılan Devrimci-Demokratik Güç Birliği için hazırlanan mücadele platformunda, devrim ve iktidar hedeflerinin açık bir tanımından şaşırtıcı bir ısrarla kaçınılmıştır. PKK'nın bu politik yaklaşımının, "siyasal çözüm" çizgisine de bağlı olarak, Türkiye solunun reformist kesimlerinden ve sendika bürokrasisinin reformist temsilcilerinden destek bulması anlaşılır bir durumdur.

PKK lideri Abdullah Öcalan, son zamanlarda sık sık Türkiye'nin yaşamakta olduğu "ağır kriz" in çözümünün Kürt sorununun çözümünden geçtiğini, bunun ise Türkiye'yi düze çıkar-

racağını vurgulamaktadır. “Politik” niyetlerle söylendiği kabul edilse bile, bu vurgunun kitlelere verdiği mesaj son derece çarpıktır. Kaldı ki bunun, emperyalist odaklara hitap edilirken sık sık tekrarlanan “Ortadoğu’nun istikrarı” Kürt sorununun çözümünden geçmektedir vurgusuyla mantıksal bir bütünlüğü de vardır. Kürt reformistlerinin formülü “Dünyaya barış, Türkiye’ye demokrasi ve Kürdistan’a otonomi” biçimindeydi. Bugün “siyasal çözüm” çizgisine bağlı olarak bu adeta, “Ortadoğu’ya istikrar, Türkiye’ye demokrasi, Kürdistan’a federasyon” biçimini almıştır. Nitekim PKK-PSK Protokolü’ndeki biçimi de özü itibarıyla böyleydi. Aynı şey Brüksel Kürt Konferansı’na gönderilen mesaj, AGİK Zirvesi’ne gönderilen mektup ve nihayet Sürgünde Kürt Parlamentosu’nun kuruluş bildirisinde yer alan mantık için de geçerlidir.

* Türkiye için devrim perspektifinin yitirilmesinin temel sonuçlarından biri, Türkiye devrimci hareketine karşı eleştiri sınırlarını çok çok aşan hasmane bir dilin ısrarla ve bizzat Öcalan tarafından döne döne kullanılmasıdır. Türkiye devrimci hareketi kasıtlı bir tutumla reformist-kemalist ve sosyal-şoven sol çevrelerle aynı kategori içinde ele alınmakta, bir çok noktada haksız biçimde ve en ağır sözlerle suçlanmaktadır.

Türkiye için devrim perspektifinin yitirilmesinin bir öteki sonucu ise, Türkiye’nin metropollerindeki işçi-emekçi Kürt kitlesinin ulusal hareketin “siyasal çözüm” çizgisi içine hapsedilmesidir. Bu amaçla milliyetçi ideoloji ve duyguların bilinçli biçimde kullanılması, bu kitlenin Türk işçi ve emekçileriyle birlikte genel sınıf mücadelesine etkin bir biçimde katılmasını zaafa uğratmaktadır.

* Fakat denebilir ki, “siyasal çözüm” çizgisinin en vahim ve devrimci kimlik yönünden en tehlikeli adımı, anti-emperyalist perspektifin ve emperyalizme karşı açık ve kararlı mücadele çizgisinin bir yana itilmesidir. Emperyalizmin varlığını ve çıkarlarını doğrudan hedeflemeyen, ona karşı açık bir tutuma ve politik mücadele çizgisine sahip olmayan devrimci herhangi bir akım düşünülemez. Emperyalizm çağdaş dünyada her türlü gericiliğin, baskının ve sömürünün temel kaynağı ve esas dayanağıdır. Türk

sömürgeciliğine karşı mücadele, içteki feodal-burjuva dayanaklarını olduğu kadar dıştaki emperyalist dayanaklarını da hedeflediği ölçüde devrimcidir. Ulusal sorunda devrimci çizgi ile ulusal reformist çizgi arasındaki temel ayırım noktası tam da budur. Bu dün PKK'nın izlediği çizgi ile Talabanilerin ve Burkayların izlediği çizgi arasındaki temel farktı ve bu, iki farklı ulusal akımı bir uçurum gibi birbirinden ayırıyordu.

Başta Talabani olmak üzere Kürt reformistlerinin PKK üzerindeki basıncının temel amaçlarından biri PKK'yı bu alanda geriletmek, emperyalizmle diyalog ve uzlaşma çizgisine çekmekti. Onlar; ulusal haklar için, sömürgeci devletlere karşı, fakat "büyük devletler"le, yani emperyalistlerle birlikte diyorlardı. Burkaylar daha çok Avrupalı emperyalistlerden destek umarlarken, Talabaniler Kürt sorununda ABD taşeronu gibi hareket ediyorlardı. Talabani'nin ateşkesten bir süre önce Öcalan'a gönderdiği mektupta söyledikleri aynen şöyleydi: "Devrimler dönemi bitmiştir, silahlı direnme dönemi bitmiştir, artık tarihe karışmıştır. Yeni dünya düzeni siyasi görüşmeler yoluyla, ABD'nin himayesinde, serbest piyasaya dayalı, burjuva demokrasiler sistemi hakim tek nizamdır. Sizin de bunu kabul etmekten başka bir çareniz yoktur."

PKK uzun yıllar bu teslimiyetçi-hain çizgiye karşı devrimci Kürt hareketinin bağımsızlık çizgisini net bir anti-emperyalist tutumla temsil ediyordu. Ne var ki bugün bu çizgiden rahatsız edici düzeyde bir ayrılma vardır. PKK cepheden hedef alacağı emperyalist odakları ikna etmek çabası gösterebiliyor. Onları Kürt sorununa hakem olmaya çağırabiliyor. Ve hatta, bu doğrultudaki "olumlu" adımlarında onlara destek olmaktan bile sözedebiliyor. Bu amaçla emperyalist şeflere çağrılar çıkarabiliyor. AGİK'e mektuplar yazarak "Kürt sorununa müdahale"ler isteyebiliyor.

Tüm bunlar bir "politik manevra" ya da "taktik" değil, Kürt burjuvazisiyle geliştirilen ilişkilerin ve Türk burjuvazisiyle kurulu toplumsal düzeni temel alan bir "siyasal çözüm"ün mantıksal uzantısıdır. Kürdistan'da sınıf çizgisinden uzaklaşmanın ve Türkiye'ye ilişkin olarak devrim perspektifini yitirmenin doğal sonucudur. Bu Talabani'nin önerdiği çizgiye uygun düşen bir

yönelime giriştir. Sorunu başka türlü anlamının olanağı yoktur.

* Tüm bunları tamamlayan son bir nokta ise PKK'nın sosyalizme ilişkin yeni "açılımlar"ıdır. PKK artık kendini marksist-leninist olarak tanımlamamakta, Öcalan bunu bir "yakıştırma" sayabilmektedir. Marks ve Lenin'in temsil ettiği bilimsel sosyalizm PKK için bir referans olmaktan çoktan çıkmıştır. PKK bunun yerine yaratıcı "ulusal sosyalizm"den ya da dar sınıf bakış açısından kurtulmuş "insanlık sosyalizmi"nden sözetmektedir. PKK'nın bu "yaratıcı" ve "ulusal" sosyalizmi, proleter sınıf içeriği ve kimliğinden sıyrılmıştır. PKK için artık proletarya, proleter sınıf idealleri ve amaçları, proleter sınıf değerleri değil, "insanlık", "insanlık idealleri ve amaçları" ve "insani değerler" önemlidir. "Dar sınıfsal amaçlar"dan kopmak adına savunulan bu yeni sosyalizm anlayışı, gerçekte prolétarya sosyalizmine karşı burjuva sosyalizminin bir savunusudur. Ve bu sosyalizm anlayışı Kürt toplumunun uzlaşmaz sınıf yapısını görmezlikten gelen, tüm Kürtleri ulusal istemler etrafında birleştirerek ulusal ve insani kimliğine kavuşturmayı amaçlayan politik çizgiye tamamen uygun düşmektedir.

PKK Marksizm-Leninizm dememek kaygısıyla da olsa, hala "bilimsel sosyalizm"den sözediyor. Fakat unutmuş görüldüğü şudur ki, sosyalizmin bilim haline gelmesi, onun proletarya şahsında maddi bir dayanağa kavuşması, proletaryanın tarihsel rolü eksenine oturması ile olanaklı olmuştur. Marks'ın yaptığı ve Lenin'in geliştirip gerçekleştirdiği budur. Dolayısıyla Marks ve Lenin'in adlarından koparılmış bir sözde bilimsel sosyalizm, tarihsel gerçeklerle ve sosyalizm bilimiyle alay etmektir.

Sosyalizm uygulamaları hiç de "dar sınıfsal" bakış açısıyla hareket ettikleri için değil, PKK'nın iddia ettiğinin tam tersine, çok fazla "geniş" baktıkları ya da bakmak zorunda kaldıkları için başarısızlığa uğradılar. "Geniş cephe"den "bütün halkın partisi" ve "bütün halkın devleti"ne, "dünya barış"ından "genel insanlık sorunları"na kadar bu böyle. PKK bu açıdan yeni bir şey söylemiyor. Kruşçev'den Avrupa komünistlerine uzanan çok bilinen bir lakırdıyı tekrarlıyor. Öte yandan PKK, zaafların eleştirisi adı

altında, 20. yüzyılın sosyalizm uygulamalarına karşı inkarcı bir tutuma da hızla kayıyor. PKK 5. Kongre'sinin bu açıdan verdiği işaretler hiç de hoş değildir.

Fakat bizim için burada önemli olan PKK'nın sosyalizm anlayışını ele almak değil, bu alandaki bir dizi geri adımın tam da "siyasal çözüm" çizgisine bağlı olarak ve aynı süreç içinde gündeme geldiğine işaret etmektir. PKK, son olarak 5. Kongre'sinde "Orak-Çekiç" amblemini terkederek bu tutumunu yeni bir boyuta vardırdı.

Kendini artık marksist-leninist görmeyen, proletaryanın devrimci sosyalizmi yerine içi boş ve belirsiz bir "insanlık sosyalizmi"ni savunduğunu söyleyen ve Orak-Çekiç'in simgelediği bir tarihsel ve manevi mirasın yükünden kurtulan bir PKK'ya, içerde burjuvazinin ve dışarda emperyalizmin bundan böyle bir başka gözle bakmaya başlayacağından kuşku duyulamaz.

Ulusal hareketteki değişimin nedenleri üzerine

Komünistler başından itibaren Kürt ulusal sorununu marksist-leninist ilkelerin ışığında ele aldılar ve bu çerçevede açık bir siyasal tutuma sahip oldular. 1991 yılı başında toplanan EKİM I. Genel Konferansı, Kürt sorununa ilişkin görüş, değerlendirme ve tutumuna toplu ve sistematik bir ifade kazandırdı. Sorunun tarihsel temellerini, sosyo-politik içeriğini, kendine özgü yönlerini, güncel durumunu, gelişme olanaklarını, proletaryanın ulusal soruna ilişkin devrimci görevlerini ve sorunun devrimci çözümüne ilişkin marksist-leninist perspektifleri bütünlük içinde ortaya koydu. Komünistler bu genel açıklık sayesinde sorunun somut seyrini her aşamada ayrıca değerlendirmelere tabi tuttular. Bu çerçevede, ateşkesle birlikte gündeme getirilen "siyasal çözüm" platformu ve Kürt hareketinin bunda ifadesini bulan temel yön değişimini izleyen değerlendirmelere, özellikle dikkat çekmek istiyoruz.

EKİM I. Genel Konferansının toplandığı tarihte, Kürt hareketi tempolu bir gelişme seyri içindeydi ve Kürdistan'da '89 yılı

sonu ve '90 yılı başında patlak veren ve ulusal hareketi yeni bir safhaya sıçratan politik kitle hareketleri (serhildanlar) güçlenerek devam etmekteydi. Gelişmenin henüz sorunsuz görüldüğü bu safhada, Konferansımız hareketin yakın geleceğine ilişkin bazı temel risklerin önemle altını çizdi. Bu çerçevede, birbiriyle bağlantılı iki temel tespit yaptı.

Bunlardan ilki şuydu: “Kendi mecrasında gelişen devrimci ulusal hareket, kendi öz gücüyle bugün sorunu çözüm gündemine sokmuş bulunuyor. Ama çözüm gündemine girmek ile çözüme kavuşmak arasında her zaman önemli bir mesafe vardır. Onlarca yıldır kendisini çözüm gündemine sokmuş bulunan, fakat hala çözülemediği gibi, bugün trajik bir biçimde emperyalist politikaların etki alanı haline gelen Güney Kürdistan’daki hareketin deneyimi de bu gerçeği ortaya koymaktadır. Türkiye Kürdistanı’nda sorunun kendi öz devrimci birikimiyle çözüm gündemine girmiş olması, onun kendi sınırları içinde bir çözümünün son derece güç olduğunu, asıl çözümün sömürgeci Türk burjuvazisini bir sınıf olarak tasfiyeden geçtiğini, gitgide daha açık gösterecektir.” (*Kürt Ulusal Sorunu*, Eksen Yayıncılık, s.64-65)

Bununla bağlantılı olan ikinci tespit ise şöyleydi: “İşçi hareketinin bugünkü politik geriliği ve burjuva bilincin genel etkisi, onu Kürt sorunu ve Kürt halkının devrimci özgürlük mücadelesi karşısında kayıtsız ve edilgen bir konumda tutuyor hala. Buna son vermek göreviyle yüzyüze olan komünistler, bugün için Kürt yoksul sınıflarına dayalı olarak devrimci bir çizgide gelişen ulusal hareketin gelecekteki seyrinin ne olacağı sorununun, önemli, hatta belki belirleyici ölçüde, devrimci süreçlerin Türkiye’nin batısında nasıl seyredeceği sorununa bağlı olduğunu hep gözönünde tutmak zorundadırlar. Eğer işçi hareketi güçlenemezse, politik bir mecraya giremezse, devrimci ulusal harekete dolaylı ve dolaysız yeterli desteği sunamazsa, böyle bir durumda, devrimci ulusal hareketin ihtiyaç duyduğu kuvvetleri kendi mülk sahipleri sınıflarıyla uzlaşarak yaratmak eğilimi göstermesi muhtemeldir. Bunun ise ona nasıl bir akibet hazırlayacağını kestirmek çok güç olmasa gerek.” (a.g.e., s.71)

1993 Ateşkesi'yle birlikte gündemleşen ve o zamandan beri ulusal hareketin temel politik doğrultusu haline gelen "siyasal çözümü" iki yıl önceleyen bu değerlendirmeler, sonraki gelişmelerin nesnel mantığına da ışık tutmaktadır.

Kürt özgürlük hareketinin hızlı ve başarılı gelişmesi, Kürt sorununu çözümünü dayatan bir sorun olarak toplumun gündeminin birinci sırasına koydu. Fakat tam da bu başarının kendisi, hareketi getirip belli bir gelişme sınırına dayadı. Sorun çözüm gündemine konuldu, ne var ki sorunun devrimci çözümü için gerekli toplumsal-siyasal kuvvete ulaşamadı.

Komünistler, bugüne kadarki değerlendirmelerinde, bu sınırın aşılmasının Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinden alınacak destekle mümkün olduğunu, böyle bir desteğin verilmesinin Kürdistan'daki devrimci sürecin derinleşmesini kolaylaştıracağını, hareketin gerçek bir eşitlik ve özgürlük mücadelesi çizgisinde ilerlemesini güvenceye alacağını vurguladılar. Bu çerçevede, bunun başarılmasının tarihsel ve siyasal sorumluluğunu da Türkiyeli komünistlerin ve devrimcilerin omuzlarında gördüler. Bu değerlendirme tümüyle doğru olmakla birlikte, PKK şahsında Kürt özgürlük hareketinin izlediği politik çizgiden kaynaklanan sorunları ve sorumlulukları yeterince hesaba katmadığı için eksiktir. Bu nedenle burada sorunun bu eksik bırakılan yönü üzerinde kısaca durmak, dolayısıyla devrimci süreci ilerletememenin bir sonucu ve bu anlamda bir açmazın ürünü olarak gündeme gelen "siyasal çözüm" çizgisinde bizzat PKK'nın taşıdığı sorumluluğa işaret etmek istiyoruz.

***

PKK'nın 1984'te başlattığı silahlı ulusal direniş, '80'li yıllar boyunca esas olarak bir gerilla savaşı olarak gelişti. Bu savaşın kadro kaynağı ve kitle desteği, ezici ağırlığı ile Kürt yoksul ve orta köylülüğüne dayanıyordu. Hareketin devrimci kimliğinin, savaş kararlılığının, gelişme dinamizminin toplumsal dayanağı bu sınıf katmanları idi.

Silahlı direnişin sarsıntısı, devletin artan baskı ve terörünün yarattığı tepki ve nihayet gerilla savaşına eşlik eden poli-

tik çalışma, 1990 yılı başından itibaren bir çok kent ve kasabada yaygın bir politik kitle hareketine yolaçtı. Hemen tümüyle kent ve kırsal yoksul emekçi tabakalarına dayanan bu büyük hareketlilik, Kürt özgürlük mücadelesinde bir sıçramanın ifadesiydi ve yeni safhaya geçişin açık göstergesiydi. O güne kadar kırsal bir gerilla savaşı olarak gelişen hareket, artık kent ve kasabalarda devrimci kitle hareketleriyle birleşerek yeni bir güce ulaşıyordu. Hareketin aktif bir kitle dayanağına kavuşması, aynı zamanda sosyal tabanında bir genişleme anlamına geliyordu. Şimdi artık yoksul ve orta köylülüğün yanısıra, kent yoksulları, küçük-burjuvazinin değişik katmanları, öğrenciler ve kısmen işçiler ulusal hareketin kitle gücü içinde yer alıyorlardı.

1990-91 yılının gelişmeleri, hareket henüz Kürdistan'ın geneline yayılmamış olsa da, ulusal hareketin gerçek bir halk tabanına oturduğunu, gücünü ve dinamizmini buradan aldığını bütün açıklığı ile göstermekteydi. Aynı dönemde, o güne kadar sömürgeciliğin toplumsal dayanağını oluşturmuş feodal-burjuva sınıfların gelişen ulusal harekete karşı tutumları da gitgide daha açık bir hal aldı. Bunlar belirgin biçimde gelişen ulusal hareketin karşısında yer aldılar. Ulusal uyanışın ve hareketin o güne kadar feodal-aşiretsel bağımlılık ilişkileri içinde bulunan Kürt köylülüğünün bu ortaçağ ilişkilerinden kurtulması ve özgürleşmesi süreci olarak ilerlediğini gördükleri ölçüde, buna daha açık bir gerici sınıfsal tepki gösterdiler. Aşiret reisleri, toprak ağaları ve şeyhler, ulusal hareket biçiminde kendini ortaya koyan devrimci toplumsal-siyasal gelişmeye karşı bu gerici sınıfsal tepkilerini, sömürgeci Türk burjuvazisiyle daha sıkı bir kenetlenmeye giderek, onun militarist aygıtlarıyla bütünleşerek ve "koruculuk sistemi" yoluyla sömürgecilik cephesinden bizzat savaşa katılarak ortaya koydular.

Özetle, ulusal hareketin bu gelişme safhası, kendi toplumsal dayanakları ve kendisine karşı mevzilenen sınıflar şahsında, belirgin bir sınıfsal kutuplaşma ortaya çıkarmış bulunmaktaydı. Devrim sürecinde derinleşme; bu nesnel olguyu gözetken politik açılımlar yapmak, ulusal özgürlük mücadelesine açık bir halkçı içe-

rik kazandırmak, ulusal çelişki ve özlemler üzerinden kendini göstermiş hareketi aynı zamanda sınıfsal çelişki ve özlemler yoluyla da geliştirerek gerçek bir devrimci halk hareketi düzeyine çıkarmakla olanaklıydı.

Kaldı ki, sürecin gelişme seyri bunu kendiliğinden zorluyor, dayatıyordu. Ulusal özgürlük mücadelesinin gelişmesi, Kürdistan'daki feodal kalıntıların ulusal boyunduruğun temel toplumsal dayanakları olduğu gerçeğini tüm açıklığıyla ortaya sermişti. Dolayısıyla, ulusal özgürlük mücadelesinin aynı zamanda feodal kalıntıların tasfiyesi olarak; yani köylülüğün yalnızca ulusal kölelik ilişkilerinden değil, fakat aynı zamanda bunun en sağlam dayanağı olan feodal bağımlılık ilişkilerinden de tümüyle özgürleşmesi biçiminde gelişmesinin nesnel bir zorunluluk olduğu açığa çıkmıştı. Belirtmeye gerek yok ki, gözetilmesi gereken bu nokta ulusal özgürlük mücadelesinin gerçek bir halk devrimi olarak gelişmesinin temel bir önkoşuludur.

Fakat sorunun bunu tamamlayan bir başka yönü daha var. Ulusal baskı ve kölelik, her zaman sınıfsal baskı ve köleliğin bir biçimidir, ona hizmet eder. Kürdistan üzerindeki sömürgeci egemenlik ve ulusal baskı, aynı zamanda Türk burjuvazisinin Kürdistan ve Kürt halk kitleleri üzerindeki sınıfsal baskı ve sömürsününün bir biçimi ve aracıdır. Böyle olunca, ulusal özgürlük mücadelesi, asıl ve temel olarak, Kürt halk kitlelerinin bu baskı ve sömürüden kurtularak özgürleşmesi mücadelesidir, böyle olmak zorundadır.

Ulusal özgürlük mücadelesinin asıl dayanağının, feodal, yarı-feodal bağımlılık ilişkilerinin yanısıra, sermayenin baskı ve sömürsünden bunalmış köylü yığınları ile öteki yoksul-emekçi kesimlerden oluşmasının nesnel-toplumsal mantığı buradadır. Dolayısıyla, sömürgeci egemenliğe karşı mücadelenin bir halk devrimi olarak gelişmesi, derine kök salması ve yenilmez bir zemine oturması, bu mücadelenin halkçı sınıfsal içeriğini gözetmeye ve geliştirmeye sıkı sıkıya bağlıdır.

Temel önemde son bir nokta daha var. Türk sermaye sınıfının Kürdistan'daki sömürgeci egemenliğinin iç toplumsal

dayanakları Kürt-feodal burjuva sınıfları ise, dış dayanakları da Türkiye üzerindeki emperyalist egemenlik olgusudur. Kürdistan'daki Türk sömürgeciliğinin arkasında emperyalizm vardır. Bu sömürgeci egemenlik, emperyalizmin aynı zamanda Kürdistan'ı da kapsayan sömürü ve yağmasının bir dayanağı ve aracıdır.

Sonuç olarak, Kürdistan'daki özgürlük mücadelesinin bir halk devrimi halinde gelişmesi, onun, içte Kürt feodal-burjuva sınıflarını, dışta ise Türk burjuvazisinin sömürgeci egemenliğini ve tüm bu köleliğin uluslararası dayanağını oluşturan emperyalizmi hedeflemesi ile mümkündür. Ulusal özgürlük mücadelesinin halkçı özünü ve devrimci toplumsal-siyasal içeriğini koruyabilmesinin, sınıfsal iktidar değişimini hedefleyen gerçek bir demokratik halk devrimi olarak gelişebilmesinin bundan başka hiçbir yolu yoktur. Bu da ulusal sorunun bir "siyasal çözüm"üdür. Fakat bu çözüm, kurulu düzenin sınırlarına sığmayan, onu aşan, mevcut sınıf ilişkilerinde köklü bir değişimi sağlayan bir "siyasal çözüm"dür. Ulusal sorunun çözümünde bu devrimci perspektif, doğal olarak, ulusal hareketi yalnızca salt ulusal istemlere dayalı bir hareket olmaktan çıkarmakla kalmayacak, fakat aynı zamanda, Kürdistan'daki devrimci süreci Türkiye'deki sınıflar mücadelesi sürecine dolaysız ve organik olarak da bağlayacaktır. Bu gelişme, ulusal sorunu ve istemleri karartmak ya da geri plana itmek bir yana, onun köklü ve kalıcı çözümü için olanaklı tek gerçek zemini ve toplumsal güç ilişkilerini sağlayacaktır.

Özgürlük mücadelesinin en büyük gelişme atılımını yaşadığı 1990-91 yıllarında hareketin sınıf yapısı bu tür bir yönelime son derece uygundu. '90-91 yılı gelişmeleri tüm açıklığı ile göstermiştir ki, ulusal hareketin bu yeni uyanışı ve gelişmesi döneminde, ulusal istemlerin taşıyıcısı olan ve özgürlük mücadelesinin dinamizmini oluşturan toplumsal güçler, yalnızca Kürt toplumunun alt sınıflarıdır. En başta ise yoksul köylülük ile kent emekçileridir. Bu sınıflar ise, sömürgeci Türk burjuvazisiyle yalnızca ulusal değil, fakat aynı zamanda uzlaşmaz sınıf çelişmeleri de olan toplumsal katmanlardı. Bunlar Türkiye'nin geneline hakim sınıf ilişkileri içinde Türkiye işçi sınıfının ve emekçilerinin

temel müttefikleri durumundadırlar.

Ulusal hareketin toplumsal tabanını oluşturan bu sınıf güçlerine işaret eden EKİM 'I. Genel Konferansı, bunun anlamı ile mevcut ve potansiyel sonuçları hakkında şunları söylüyordu:

"... Sınıfsal istemlerini henüz açık olarak ifade ediyor olmasalar bile, bu emekçi kimliğin dinamizmi onları kendi mülk sahiplerinden uzaklaştırmakta, Türkiye işçi sınıfına ve Türkiye'deki devrimci sınıfsal süreçlere yakınlaştırmaktadır. Bugünkü hareketin bu emekçi tabanına dayalı olarak ve devrimci bir temel üzerinde gelişiyor olması, aynı şekilde, Kürt feodal-burjuva sınıflarının harekete düşmanlığının, Kürt ara katmanlarının ise harekete ürkek ve temkinli yaklaşımlarının asıl nedenidir. Sınıfsal çıkarlar, Kürt feodal-burjuva sınıfları Türk burjuvazisinin kucağına itmiştir. Kürt orta burjuva katmanlarını, reformist bir program temelinde, aynı burjuvaziyle uzlaşmaya itiyor. Kürt yoksul köylülüğünün nesnel konumu ise, onu bir başka güce, Türkiye işçi sınıfına yakınlaştırıyor." (a.g.e., s.66)

Kaldı ki, yalnızca Türkiye'de değil, fakat Kürdistan'da bile varlığı Türk ve öteki milliyetlere mensup işçilerden ayrı düşünilemeyecek Kürt işçisi de, bu doğrultuda apayrı bir birleştirici kuvvet etkeniydi.

1984 çıkışıyla Kürt halkının ulusal uyanışında ve Kürt sorununun çözüm gündemine girmesinde tartışmasız bir tarihi rolü olan PKK, mücadelenin ulaştığı belli bir gelişme düzeyinden itibaren, bütün bu gerçekleri izlediği politik çizgide gözetemenin açmazlarıyla da yüzyüze kaldı. Ulusal hareketin halkçı muhtevasını gözetmek ve bu çizgide derinleşmek yerine, ulusal sorun ve istemleri gitgide daha saf bir biçimde ele alan bir milliyetçi dargörüştülük örneği sergiledi.

Böylece yalnızca emperyalizm ve proleter devrimler çağında ulusal hareketin özünü ve gerçek devrimci olanaklarını gözden kaçırmakla kalmadı. Fakat aynı zamanda, '60'larla başlayan yeni tarihsel evrede, ulusal istemlerin devrimci bir temel üzerinde taşıyıcısı olan sınıfların Kürt emekçi sınıfları olduğunu, bunun ise, ulusal hareketin, belirgin toplumsal içeriği olan bir halk dev-

rimi olarak gelişmesi zorunluluğuna işaret ettiğini gereğince gözetmedi.

Sonuç olarak, Kürdistan'daki devrimci sürecin bugün yüzyüze kaldığı sorunlar ve "siyasal çözüm" yönelimi, yalnızca Türkiye işçi sınıfının ve Türkiye devrimci hareketinin içinde bulunduğu durumla değil, fakat aynı zamanda PKK'nın izlediği politik çizgiyle de sıkı sıkıya bağlantılıdır. PKK, mülk sahibi sınıflarla buluşma zemini yaratan saf ulusal istemlere dayalı bir çizgi yerine, Kürt emekçilerinin toplumsal-siyasal istemlerini de gözetken bir devrimci politik çizgide gelişmeyi esas alsaydı, kuşku yok ki, bunun Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinin sınıfsal uyanışına çok etkili bir dolaysız katkısı olurdu. Bu her iki ulustan işçi ve emekçilerin mücadele içinde yakınlaşmasını ve kaynaşmasını görülmemiş ölçüde kolaylaştırırdı. Ve Türk burjuvazisi için, işçileri ve emekçileri, milliyetçi önyargılarla ve şovenizmle zehirleyip toplumsal mücadeleden alıkoymak o kadar kolay başarılır bir iş olamazdı.

3. Genel Konferans Belgeleri'nden...

Mart 1995

EKİM 3. Genel Konferansı (Tutanaklar)

Ulusal hareket; sorunlar ve görevler...

Cihan: Kürt sorununa ilişkin programımız ilkesel çerçevesi yönünden yeterince açıktır. I. Genel Konfransımıza ait metnin ilgili bölümünde sorunun ilkesel çerçevesiyle ilgili temel düşünceler net bir biçimde ifade edilmiştir. Burada, ulusal soruna ilişkin marksist programın üç temel unsurdan oluştuğu ve bu unsurların kendi içerisinde tam bir bütünlük ifade ettiği, ancak bu bütünlük içerisinde ele alınmak ve uygulanmak durumunda, ulusal soruna ilişkin marksist sınıf tutumuna bağlı kalılabileceği özenle belirtiliyor.

Bu üç temel unsur, aynı zamanda hareket noktasıdır da. Bunlardan ilki, bir ilke sorunu olan ulusların tam hak eşitliğidir. İkincisi, bu ilke sorununun bir sonucu olarak, ezilen ulusun kendi kaderini tayin hakkının kayıtsız şartsız savunulmasıdır. Üçüncü ise, bir devletin sınırları dahilinde, hangi ulustan, hangi milliyetten geliyor olursa olsun, proletaryanın mücadele ve örgüt birliği

konusunda tavizsiz davranabilmektir.

Bunlar ulusal soruna ilişkin marksist programın kendi içinde bir bütünlük taşıyan üç ana unsurudur. İlk iki unsurdan, ezilen ulusun meşru hakları karşısında açık bir tutuma sahip olmak ve bu meşru haklar uğruna kararlılıkla mücadele etmek, verilen mücadeleyi desteklemek politik sonucu ve görevi çıkıyor. Üçüncü unsurla ise ezen ulus milliyetçiliği ile araya kesin bir sınır çizilmiştir. Bu kesin sınırlar temeli üzerinde, çeşitli milliyetlerden işçilerin sınıf birliği, dolayısıyla mücadele ve örgüt birliği konusunda ısrarlı davranmak, bu doğrultuda tavizsiz bir mücadele yürütmek görevleri çıkıyor. Dolayısıyla ikili bir görev alanı doğuyor burada. Lenin, net bir biçimde, görevlerin bu ikinci alanına da özel bir vurgu yapıyor. Bunun gözden kaçırıldığı bir durumda, ulusal soruna ilişkin marksist program ile en ileri bir burjuva ulusal demokratik program arasındaki ayırım çizgisi kaybolur, diyor. Marksist programın ayırdedici özelliği, ilk iki unsuru üçüncüsüyle birleştirmeyi başarabilmektir.

Bu, sorunun genel mükemel programatik çerçevesidir. Peki bunun bizim bugünkü politikalarımız ve politik görevlerimiz için pratik sonuçları nelerdir?

Bugün iki gelişmeyle yüzyüzeyiz. Biri genel planda ve neseldir. Diğeri ise daha çok bizim gelişme düzeyimiz ve bununla bağlantılı olarak önümüze çıkan görevlerimizle ilgilidir.

Genel planda ve nesnel olan gelişme, Kürt ulusal sorununun bugünkü gelişme düzeyi ve bu düzeyin ortaya çıkardığı yeni sorunlardır. Siyasal gelişmelere ilişkin tartışma gündeminde de değinildi. Kürt ulusal hareketi son bir kaç yıldır belli bir gelişme düzeyine ulaşmış bulunuyor ve bu gelişme düzeyinde çözümünü zorluyor. Fakat çözüme gitmekte, bu çözümü kendi bugünkü güç düzeyinde gerçekleştirmekte zorlanıyor. Bu durumun yolaçtığı eğilimleri bir çok vesileyle ortaya koyduk. Bu bir kilitlenme durumudur. Taraflar yüklenmekte, fakat kendi çözümlerinin önünü açamamaktadırlar. Burada devlet kendi çözümünde, hiç değilse resmiyette, katı bir ısrar göstermek durumunda kalmaktadır. Fakat PKK devletin bu ısrardaki zayıflığından da yararlanarak

bir “siyasal çözüm” önerisiyle hareket etmektedir. Bu noktadan devleti açmaza almaya çalışmaktadır. Tabii bu politikanın başka uzantıları da vardır. “Siyasal çözüm” arayışı beraberinde, Kürt burjuvazisiyle ilişkilerde belli bir yumuşamaya ve belirgin bir işbirliğine; Türk egemen sınıflarının bazı kesimleriyle belli ilişkiler geliştirmek eğilimine; bu arada uluslararası planda emperyalist devletlerle bazı politik ve diplomatik ilişkilere yolaçabilmektedir. Bütün bu gelişmelerin gündeme getirdiği sorunlar vardır. Bu, işin bir yanıdır.

Öte yandan, ulusal hareket yaşadığı gelişme gücü sayesinde, yalnızca Kürdistan’daki Kürt kitleleri üzerinde değil, Türkiye genelindeki Kürt kitleleri üzerinde önemli bir politik etki yaratmış bulunuyor. Bu politik etki ise doğal olarak beraberinde ulusal hareketin ideolojik etkisini getiriyor. Bunun sınıf mücadelesi açısından yarattığı sorunlar ve sonuçlar vardır. İşin bu cephesi yeni bir olgu değildir. Ama “siyasal çözüm” arayışının yoğunlaştığı bir dönemde, bunun kazandığı özel bir anlam ve önem vardır. Bu yeni bir olgu değil diyorum; zira PKK Kürdistan’da kitlesel taban bulmaya başladığı andan itibaren, bunun etkisi doğal bir biçimde büyük kentlerde kendini göstermeye başladı. Buna rağmen biz bugüne kadar sorunun bu yanı üzerinde çok fazla durmadık. Kuşkusuz ideolojik ayrım çizgilerini bu noktada net çizdik. Ulusal soruna, onun teorik-ilkesel çerçevesine ilişkin olarak, farklı milliyetlerden proletaryanın sınıf birliği konusunda herhangi bir taviz veremeyeceğimizi, bunu bir ilke sorunu olarak gördüğümüzü hep vurguladık ve savunduk. Belgelerimiz bu konuda yeterince açıktır. Ama bu sorun bugüne kadar pratik politikada bizim önümüze çok özel ve zorlayıcı bir tarzda çıkmadı. Hareketimizin genel gelişme süreçlerine ve politik mücadele içindeki yerine ilişkin olarak bu konferans boyunca yaptığımız tartışmaların kendisi, bu sorunun bizim karşımıza neden özel bir tarzda çıkmadığı ve tersinden bugün artık neden çıkmakta olduğu konusunda belli bir açıklık sağlayabilmektedir.

Gerçi bu sorunun karşımıza yer yer pratik olarak çıktığı durumlar da oldu. Çıktığı ölçüde ideolojik ayrım çizgisi zaten

politik sonuçlarını gösterdi. Büyük kentlerde biz, Kürt sınıf kitleleriyle demeyeyim ama, Kürt işçi bireylerle karşı karşıya kaldığımız her durumda, kendi sınırları içerisinde ulusal hareketin haklılığını ve meşruluğunu savunduğumuzu, verilen mücadeleye bizim tam destek verdiğimizizi belirtmekle kalmadık, fakat öte yandan, büyük kentlerdeki Kürt işçilerini işçi sınıfının bir parçası olarak gördüğümüzü, onların görevlerinin kendi bağımsız sınıf konumundan sınıf mücadelesinin görevlerini üstlenmek ve ulusal sorunun çözümünü de bunun içinde anlamlandırmak olduğunu hep söyleyebildik.

1. Genel Konferansımızdaki tartışma tutanaklarında, ulusal sorunun genel bir nitelik taşıdığı, ama Kürt toplumunu oluşturan her bir sınıfın bu genel sorun karşısında kendi sınıf konumundan hareket ettiği, sorunun çözümüne kendi sınıf çıkarlarından hareketle yanaştığı, önplana sınıf çıkarlarını koyduğu üzerine son derece aydınlatıcı açıklamalar vardır. Bu açıdan bizde Kürt ulusal sorununa ilişkin olarak genel bir ideolojik açıklık ve sorun pratik olarak önümüze çıktığı ölçüde de doğru bir politik tutum sözkonusuydu.

Fakat bugün durum biraz daha farklıdır. Biz artık işçi kitlelerini hedef alan çok daha etkin bir politik çalışma yürüteceğiz. Böyle bir çalışmada, sınıf kitleleri içerisinde Kürt işçileri özel bir oran teşkil ettikleri ölçüde, bu sorun pratikte karşımıza daha yakıcı bir biçimde çıkacaktır. Çünkü Kürt kökenli işçiler, değişik ideolojik etkilerin yanısıra (özellikle politize olmuş ileri kesimleri) belirgin bir biçimde ulusal harekete duygusal bir bağlılık duymakta ve bu temel üzerinden de onun politik ve ideolojik etkisi altında bulunmaktadır. Eğer onları kendi bağımsız sınıf çizgimize kazanmak istiyorsak, bu ideolojik-politik etkiyi kırmak zorundayız. Bu ise, aradaki ayrım çizgilerini net bir biçimde çizmek ve bu ayrım çizgilerini açık bir ideolojik mücadeleye, gerektiği yerde politik mücadeleye konu edebilmek demektir. Görevlerimiz bunu gerektirmektedir. Parti sorununu çözmek, sınıfın ileri kesimlerini parti olarak örgütlemek, sınıfı devrimcileştirmek görevinde ciddi mesafeler katetmeye yöneldiğimiz bir nok-

tada, kendi sınıf iddiamızdan ve ilkesel konumumuzdan uzaklaşmadığımız sürece, bu konuda herhangi bir taviz veremeyiz.

Biz ulusal hareketi bugünün kendine özgü koşullarında kendi coğrafyasında bütün gücümüzle destekleriz. Ama hiçbir biçimde Türkiye işçi sınıfının birliğinden taviz veremeyeceğimizi, Türkiye coğrafyasında verilmesi gereken mücadelenin sınıf ilkesi temeli üzerinde ortak bir sınıf mücadelesi ve örgütlenmesi olması gerektiğini ısrarla propaganda ederiz. Bununla da yetinemeyiz, bunu bizzat örgütlemeye çalışırız. Ama biz bunu örgütlemeye çalıştığımız andan itibaren de zaten kendi irademiz dışında bu sorunun muhatabıyla yüzyüze geliriz. İşte bu noktada, yeni bir mücadele alanı doğacaktır. Bu mücadelenin ideolojik ve ilkesel çerçevesi ve pratik sorunları konusunda açık olmak durumundayız. Sorunun bir diğer önemli yanı da budur.

Sorunun bir öteki yanı ise şudur. “Siyasal çözüm” alanındaki gelişmelerden söz etmiştim. Kürt hareketi belli bir karşılıklı denge durumunu aslında erken bir tarihte yakaladı. Ancak bu denge kavramını doğru anlamak gerekiyor. Devletin gücü ile PKK'nın gücü arasında eşit bir ilişkiyi anlatmıyor bu. Tarafların kendi çözümlerini daha ileri bir düzeye sıçratamamak noktasında yaşadıkları karşılıklı tıkanmalardır sözkonusu olan. Denge durumu ile anlatılmak istenen budur. Bu durum Kürt ulusal hareketini zorladı. Türk emekçi sınıflarından gerekli desteği görmediği ve dahası göremeyeceğine kanaat getirdiği andan itibaren, (yaklaşık iki-üç yıllık bir dönemdir bu) ihtiyaç duyduğu desteği başka alanlardan yaratmak için belli açılımlar yapmak yoluna girdi. Bu çerçevede, kazandığı mevzilerini elde tutmak, mümkünse daha ileri mevzilerle birleştirmek, değilse o mevzilerin gerektirdiği tavizlerle sorunu belli bir ara çözüme bağlamak eğilimi içerisinde. Eğer soruna gerçekçi yaklaşılabilecekse, yani ulusal hareketin imkanları ve dayandığı toplumsal tabanın sınıfsal özelliklerinden gidilerek bakılacaksa, bunu basit bir “taktik manevra” kapsamında görmemek gerekiyor. Burada gerçek bir sınıfsal ilişkiler alanı vardır. Bu temel üzerinde şekillenen yeni siyasal tutumlar ve yönelişlerdir sözkonusu olan. Bunun ürünü politikalar olarak değer-

lendirmek gerekiyor.

Bu “siyasal çözüm” arayışları, gelinen yerde, diplomatik çaba adı altında, bizim prensip olarak kabul edemeyeceğimiz belli biçimler de almaktadır. Diplomatik çabalardan sözederken, bununla hiçbir biçimde, Kürt ulusal hareketinin dünya çapında kamuoyu oluşturma, bu arada uluslararası hukuk çerçevesinde kendini Kürt halkının meşru temsilcisi olarak kabul ettirme, bu açıdan meşrulaştırma girişimlerini kastetmiyorum. Sözkonusu olan bir ulusal hareket olduğuna göre, bu tür girişimlere ilke olarak karşı çıkılamaz. Bu, karşısındaki sömürgeci gücü geriletmek bakımından da belli bir imkandır. Biraz zor bir alandır, kaygan bir zemindir. Ama buna ilke olarak karşı çıkılamaz.

Problem ise daha başkadır. Özellikle yakın dönemde, AGİK Zirvesi vesilesiyle, A. Öcalan’ın büyük emperyalist devletlere yaptığı bir çağrı vardır. Bu çağrıyı prensip olarak asla kabul edemeyiz. Bunun politik sonuçları konusunda emekçileri, en başta da Kürt emekçilerini aydınlatmak sorumluluğuyla yüzyüzeyiz. Çağrının özü şudur: Biz “büyük devletler”in Kürt sorununa müdahalesine açığız! Bu, “büyük devletler” denilen emperyalist güç odaklarını basitçe hakem tutmak değildir sadece. Fakat bu savaşın yarattığı sonuçlara da dikkatleri çekerek, büyük devletlerin bu duruma seyirci kalmamaları ve bizzat müdahale etmeleri çağrısıdır. “Büyük devletler” denilen güçler, emperyalist dünyanın ta kendisidir. Bütün gericiliğin, ulusal köleliğin, sömürgeciliğin, her türlü kötülüğün kaynağıdır. Biz bunu ilke olarak kabul edemeyiz. Dahası bunu devrimci kimliğin terkedilmesi sayarız. Bu konudaki tutumumuzu kitleler önünde tüm açıklığıyla ortaya koymak zorundayız. Bu konuda en ufak bir duygusal baskılanma altında kalmamalıyız. Duygusal baskılanmadan şunu kastediyorum. Bugün, geçtik Doğu Perinçek gibi sosyal şovenlerden, Türk burjuvazisi bile, PKK’nın Kürt sorununda büyük devletlerden yardım istemesi üzerine demagoji yapabiliyor. “Büyük Türkiye”-yi çekemeyen büyük devletler bu sorunu kışkırtıyorlar; Türkiye’-yi bölmek istiyorlar; işte kanıtı, diyebiliyor.

Zayıf bir devrimci kimlik, bu durum karşısında gerilemeyi

getirir. Ama bizim burada gerilememiz için hiçbir neden yoktur. Biz ulusal sorun ve ulusal sorunun öncü politik kuvveti olan PKK'nın mücadelesinin desteklenmesi konusunda en başından itibaren çok açık tutum almış bir hareketiz. PKK devrimci bir çizgide ilerlediği sürece destekte tereddütsüz davranmış bir hareketiz. Bugüne kadar bu alandaki ilkesel ve politik tutumumuzdan taviz vermemiş, herhangi bir zayıflık göstermemiş bir hareketiz. Bu gücü gösterebilmiş bir hareket, zaafın ortaya çıktığı noktada, ona en açık şekilde vurmak hakkına sahiptir ve bunu yapmak zorundadır. Bu bizim için PKK'nın zayıflıklarına karşı alınacak ilk tavır da değildir. Biz aynı tavrı "siyasal çözüm" arayışları sırasında, yani "ateşkes" sürecinde de gösterdik. Dikkat edilirse, bizim orada altını çizdiğimiz nokta, ateşkes sorununun kendisi değildi. Bizim için önemli olan, ateşkesin bir paket proje olarak gündeme gelmesiydi. Yani bir ucunda Talabani'nin, öteki ucunda PKK-PSK Protokolü'nün olmasıydı, bu protokolün içeriğiydi. Bu girişim akan kanı durdurmak duygusal propagandasıyla birleştiriliyordu. PKK cephesinden de bu böyleydi. Askeri çözüm-siyasal çözüm ikilemi içerisinde durum formüle ediliyordu. Bizim o zamanki değerlendirmelerimizde altı önemle çizilen bir nokta vardır. Denilen şey şudur. Askeri çözüm-siyasal çözüm; bu sahte bir ikilemdir. Temel seçenekler böyle konulamaz; devrimci çözüm, kurulu düzeni ve uluslararası sistemi aşan bir çözüm, ya da mevcut düzen ve sistem içi bir çözüm olarak konulabilir gerçek seçenekler. Yani devrimci çözüm ya da anayasal reformcu çözüm! Bunların ikisi de siyasal çözümlerdir.

Dikkat ediniz; bütün sınıflar ve bütün temel kuvvetler, gerçekte belli bir siyasal çözüm programıyla ortaya çıkmaktadırlar. Bir tek Türk devleti bunun istisnası gibi görünüyor. Oysa gerçekte onunki de bir siyasal çözüm girişimidir aslında. Savaş burada politikanın başka araçlarla devamından başka bir şey değildir. Kürt hareketini ezmek, sonra belli kültürel tavizler ile, kültürel kimlik taviziyle bu sorunu düzen içine alarak zaman içerisinde halletmek, hiç değilse oyalamayı başarabilmek... Bu da bir tür siyasal çözümdür. Ama askeri araçların da devreye girdiği,

onun özel bir yer tuttuğu, yani çatışmanın askeri boyutta sürdüğü türden bir siyasal çözümdür. Öte yandan, başta Amerika olmak üzere emperyalist dünyanın değişik alternatiflere dayalı siyasal çözüm paketleri vardır. Beri yandan Kürt burjuvazisinin bir siyasal çözüm paketi vardır. Beri yandan PSK şahsında Kürt reformculuğunun, Kürt küçük ve orta burjuvazisinin bir çözüm paketi vardır. Öte yandan Türk sosyal şovenizminin, yani Doğu Perinçek'in bir siyasal çözüm paketi vardır; "kardeşlik paketi" demektir buna. Bizim de bir bakışımız, dolayısıyla bir siyasal çözüm yaklaşımımız vardır bu soruna. Sonuç olarak her sınıf, gerçekte kendi sınıfsal konumundan, kendi siyasal perspektifinden sorunun bir siyasal çözümünü aramaktadır ve gerçekleştirmeye çalışmaktadır. Kimisi bunu askeri, kimisi barışçıl biçimler içerisinde, kimisi emperyalist devlet olmanın güç ve imkanlarını kullanarak, çok değişik araç ve yöntemlerini devreye sokarak, neticede kendi çözümünü gerçekleştirmeye, bu çerçevede Kürt sorununa bir "siyasal çözüm" bulmaya çalışmaktadır.

Kürt ulusal hareketi Kürdistan'daki öz dinamiklerin bugünkü olgunlaşma düzeyiyle varabildiği yere varmış, bu arada Türkiye işçi sınıfı ya da emekçi sınıflarından umduğu ve beklediği desteği alamamıştır. Belli bir noktadan itibaren de, kısa vadede böyle bir gücün çıkamayacağına kanaat getirmesine de bağlı olarak başka arayışlara girmiştir. Onurlu bir uzlaşma çözümü aramaktadır aslında. Buna inanmak, bundan kuşku duymamak gerekiyor. Çünkü bir savaş yaşanmaktadır. PKK epeydir hayli başarılı bir dayanma gücü göstermektedir. Ama bunun belli noktalarda bir zorlanmaya dönüşeceğini de politik bir öngörüyle görebilmektedir. Kazandığı mevzileri belli ara çözümlerle (bu ara çözümlerin kendisi için hangi akibeti yaratacağı sorunuyla çok da bağlı olmayarak), bir takım tavizlerle, belli bir sonuca bağlamayı umabilmektedir. Buna yönelik bir politika izleyebilmektedir. Ama tam da böyle bir dönemde, kendi burjuvazisinin bazı katmanlarıyla da güç birliği içerisinde sistem içi bir çözüm arayışı içerisinde olmak, belli kaçınılmaz sonuçları da zaman içi üretmektedir.

Bu sonuçların en belirgin yönlerinden biri, bugün Türkiye devrimci hareketine alınan tavırda kendini somutlamaktadır. PKK, büyük kentlerdeki Kürt emekçi kitlelerinin Türk emekçi kitleleriyle birlikte Türkiye’de devrimci kuvvetler tarafından mücadeleye sürülmesine karşı çok özel bir direnç göstermektedir. HADEP’ten Öcalan’ın Türkiye devrimci hareketi değerlendirmelerine kadar herşey buna hizmet etmektedir. Genel olarak milliyetçi temaların önplana çıkarılması, her yerde Kürt kitlesinin ancak PKK’dan sorulabileceği türünden bir milliyetçi temanın işlenmesi, bütün bunlar aranan çözümlerle bağlantılıdır. Biz bu tür bir arayışı kabul edemeyiz. Ulusal hareketin Kürdistan’da, kendi coğrafyasındaki gelişmesine herhangi bir güçlük çıkarmak bir yana (bu konuda gücümüzün olup olmamasını saklı tutuyorum), dahası buna güçlük çıkaranlara karşı bir ideolojik politik mücadele yürüttük, yürüteceğiz de. Ama ulusal istemler temeli üzerinde, ulusal dava eksenini üzerinde gelişen bir hareketin, büyük kentlerde sınıf mücadelesini yönlendirmek bakımından yapabileceği hiçbir şey yoktur. Nesnel konumu, milliyet kimliğine dayalı politik mücadele platformu, buna aşılmaz bir engeldir. Büyük kentlerdeki Kürt kitleleri içinde, Kürdistan’daki mücadeleye belli bir duygusallıkla da içiçe sınırlı bir politik destek yaratmanın, genel demokrasi mücadelesi içerisinde o desteği belli bir biçimde seferber etmenin ötesinde, yapabileceği fazla birşey yoktur. Nitekim fazla birşey de yapamıyor. Burada Çukurova/Adana bölgesi biraz özel bir istisna olarak ortaya çıkıyor. Bence bu da Çukurova’daki sınıf mücadelesinin geriliğiyle çok bağlantılı bir sonuçtur. Buradaki mücadeleler de gerçekten ancak destek mücadeleleri olarak ortaya çıkabilmektedir.

Büyük kentlerdeki Kürt işçi ve emekçi kitleleri burada toplumun organik bir parçasıdır. Milliyetleri farklıdır onların, ama gettolarda yaşamıyorlar. Kürtlerin ağırlıklı olduğu mahallelerin varlığı çok fazla birşey anlatmıyor. Bazı yörelerden gelenlerin ağırlıkta olduğu mahalleler de vardır büyük kentlerde. Örneğin Erzincanlılar, Yozgatlılar, Sivaslılar vb. gibi... Çoğu kere Kürt mahalleleri de gerçekte aynı zamanda belli kent mensuplarının

mahalleleridir.

Büyük kentlerdeki ilerici işçi potansiyelinin önemli bir bölümünü Kürt kitleleri oluşturmaktadır. Eğer biz devrimci siyasal mücadele görevlerinin hakkını vermek durumundaysak, bu iddia ile ortaya çıkıyorsak, tam da bu noktada, milliyetçi şartlanmaya ve darlığa karşı belirgin bir ideolojik ayırım çizgisi çizmek ve metropollerde bunun gerektirdiği mücadeleyi tavizsiz bir biçimde vermek durumundayız. Bu, marksist ilkesel konum bakımından son derece açık bir sorundur. Bu sorun örneğin bolşeviklerde zamanında uzlaşmaz, hatta gerilimli bir mücadelenin konusu da olmuştur. Bu yalnızca ilkesel bir tutumun değil, fakat pratik sınıf mücadelesinin zorunlu bir gereği de olmuştur. Çünkü Rusya'da marksist hareket sınıf kitleleri üzerinde dolaysız bir etkiye ve güce sahiptir. Mücadelede dolaysız olarak taraftır ve sorun onun karşısına dolaysız olarak çıkmıştır. Lenin, sosyal şovenizme karşı verdiği mücadeleyi, gerektiği yerde ezilen ulus milliyetçiliğine karşı da aynı sertlikte vermekte bir an bile tereddüt etmemiştir. Bizim bu konudaki nispi sessizliğimizin ya da bu alandaki pratik görevlerimizi bugüne kadar gereğince üstlenmememizin gerisinde, gerçekte sınıflar mücadelesi alanına etkin bir güç olarak çıkmamamızın ve etkin bir sınıf çalışmasına yönelememizin çok özel bir payı vardır. Ama tam da bu konumu kırmaya çalıştığımız bir evrede, marksist programımızın bütün gereklerini bir bütünlük içerisinde ele alınak ve pratikte yerine getirmek sorunuyla yüz yüzeyiz.

Hele de PKK'nın "siyasal çözüm" arayışları içerisinde, bilerek ya da bilmeyerek, fakat izlediği çizgi ile kaçınılmaz olarak Türk ve Kürt emekçileri arasında belli sınır çizgileri çizmeye çalıştığı bir evrede... Bu, büyük kentlerdeki Kürt işçi ve emekçi sınıflarını Türk işçi ve emekçi sınıflarından farklı bir politik tutuma, yani ulusal özelemler, ulusal talepler eksenine oturan bir mücadeleye çekmesinde açık ifadesini bulmaktadır. PKK, Kürt işçilerine ve emekçilerine, Türk burjuvazisine karşı kendi sınıf konumunuzdan devrim ve iktidar mücadelesi yürütün demektedir. PKK'nın yayınlarında buna ilişkin neredeyse tek keli-

me yoktur. Büyük kentlerdeki Kürt işçi ve emekçileri Kürt burjuvazisine karşı sınıfsal bir mücadele vermeye de çağrılmaktadırlar. Bütün sorun, ulusal istemlerle sınırlı bir mücadeleye büyük kentlerden belli bir desteğin verilebilmesidir. Bu ise kirli savaşa karşı demokrasi mücadelesi, yani Kürdistan'daki kirli savaş baskısının hafifletilmesi mücadelesi olarak çıkmaktadır ortaya. PKK'nın bu alanda sınıf mücadelesi perspektifinden uzaklığı, kendini büyük kentlerin Kürt orta sınıflarıyla ve burjuvazisiyle kurduğu ilişkilerde de göstermektedir. Büyük kentlerde legal partilere dayanılmaktadır. Bu partilere Kürt burjuva sınıfları yön vermektedir. Kürt burjuvazisinin sınıf konununun ifadesi politik perspektifler ışığında hareket etmektedirler bu partiler. Kürt işçi ve emekçi sınıfları da bu partilerde politika yapmaya çağrılmaktadırlar.

Akşamki komisyon tartışmasında açığa çıktı, çok ilginç bir gözlemdir. Büyük kentlerde PKK'nın ideolojik-politik etkisi altında olan Kürt işçi ve emekçi sınıflarının ya da onların büyük kentlerdeki politik temsilcilerinin davranış biçimleriyle, Türkiye devrimci hareketinin reformist kanadının davranış biçimleri bir çok alanda örtüşmektedir. Bundan 3-4 yıl önceki bir kongrede Tüm Sağ-Sen Diyarbakır temsilcileri komünistlerle ittifak kurmaktan yana iken, Tüm Sağ-Sen'in büyük kentlerdeki "yurtsever" temsilcileri Dev Yol'la ve TDKP'yle ittifak yapmaktadırlar. Bu durum büyük kentlerde politikanın çok büyük ölçüde Kürt orta burjuvazisinin perspektifleri üzerinden sürmesinden kaynaklanmaktadır. Öte yandan Gebze direnişinde Kürt yurtseverliğinin ideolojik politik etkisi altındaki işçiler, oradaki uzlaşma çizgisiyle çok belirgin bir biçimde paralel düşebilmektedirler. "İş-Ekmek-Özgürlük mücadelesi" tipik bir biçimde büyük kentlerdeki yurtsever kitlenin de perspektifidir. Bunlar büyük kentlerdeki devrimci sınıf mücadelesi görevlerine uzak durmaktadırlar. Yalnızca "iş"i, bu çerçevede "ekmeği" tehlikeye girdiğinde, ekonomik istemlerle sınırlı bir mücadeleye destek vermektedirler. Politik ilgileri ise yalnızca Kürdistan'daki savaşa, oradaki mücadeleye ilişkindir. Ve ona ilişkin bir destek çerçevesindedir.

Büyük kentlerdeki genel politik mücadeleye karşı ise bir ilgisizlik sözkonusudur. Bu ilgisizlik yakın zamana kadar (son durumu bilmediğim için yakın zamana kadar diyorum) üniversitelerdeki “yurtseverler”in siyasal mücadele karşısında yerine göre “tarafsız” tavır almalarına kadar bile gidip varabiliyordu.

PKK'nın bir süredir Türkiye devrimci hareketine karşı geliştirmekte olduğu tavrıdan söz etmiştim. Buna bir kaç nokta daha eklemek istiyorum. Türkiye devrimci hareketi eleştiriyi fazlasıyla hakeden bir harekettir. EKİM'in bunu anlamasında hiçbir güçlük yoktur. Çünkü EKİM yıllardır Türkiye devrimci hareketinin zaafı üzerinden bir mücadele yürütüyor. Tasfiyeciliğe karşı, tasfiyeciliğin değişik görünüşlerine karşı sert bir mücadele yürütüyor. Bütün bunlar bunun zaafı bir hareket olduğu, misyonunu oynayamayan, bundan çok büyük ölçüde uzak olan bir hareket olduğu gerçeğini bütün açıklığıyla ortaya koyuyor. Bu çerçevede Türkiye devrimci hareketi çok özel bir eleştiriyi hak ediyor. PKK'nın bir dönemki eleştirisi bu sınırlar içerisinde kavranabilir bir eleştiriydi. Haklı ve devrimci bir eleştiriydi. Ama son zamanlardaki artık eleştiri değildir, kaba bir düşmanlık yaratmak eğiliminin bir ürünüdür.

Türkiye devrimci hareketi o sınırlı politik propaganda ve ajitasyonunu bile büyük ölçüde Kürt sorunu üzerine yoğunlaştırıyor. Gerçekleşen kitle eylemliliklerinde mümkün mertebe kirli savaşa karşı ve Kürt ulusunun meşru hakları için şiarlar yükseltmeye çalışıyor. Devletin *Özgür Ülke* şahsında ulusal özgürlük mücadelesinin sesini boğmaya çalıştığı bir saldırı karşısında kararlı bir tam destek veriyor ve imkanlarını seferber ediyor. Özetle, Türkiye devrimci hareketi, Kürt özgürlük mücadelesine karşı görevlerini yerine getirmeye çalışıyor. Ama bugün için Kürt özgürlük mücadelesine aktif bir kitle desteği örgütleyemiyor. Bu açık bir zaaf ve kusur. Ama bu ulusal soruna karşı zayıflığından ya da duyarsızlığından değil, genelde sınıf mücadelesi içindeki zayıflığından geliyor. Genelde kitleleri politik mücadeleye yöneltemediği ölçüde, kitleleri Kürt özgürlük mücadelesine destek için de aktif bir eylemliliğe yöneltemiyor. Bu daha genel bir

zaaf. Ama Ali Fırat peşpeşe yazdığı yazılarda, ısrarla Türkiye devrimci hareketinin “Kemalizmin çocuğu” olduğunu, bunun hiçbir istisnası olmadığını, bunların mutlaka ezilip dağıtılması gerektiğini söylüyor. Hatta hatta Türk halkının da zaten kendi önderliklerini beklediklerini, bu önderliği de yerine getireceklerini vb. söylüyor. Burada Türk emekçi kitlelerinin PKK'ya nasıl baktıklarını, PKK'dan ne bekledikleri olgusunu bir yana koyuyorum. Ben bu propagandanın, Türk emekçi sınıflarının önderliğine talip olmaktan çok, bu görünüm içerisinde, Kürt kitleleri ve devrimcileri arasında Türkiye devrimci hareketine karşı kaba önyargılar yaratmaya, ve biraz da araya kalın duvarlar örmeye yönelik olduğunu düşünüyorum.

Sorun, görünüm olarak Türk emekçi sınıflarının önderliğine talip olmak biçiminde konulmak durumundadır. Çünkü bu aynı zamanda büyük kentlerdeki Kürt işçi ve emekçi kitlelerini ikna etmenin de bir yoludur. Büyük kentlerdeki Kürt emekçileri, gerçekten ulusal hareketten duygusal etkilenmişlikleri ne olursa olsun, yanbaşındaki Türk işçi ve emekçileriyle birlikte mücadele etmek gerektiğini az-çok hissedebiliyor. Bu mücadelenin gereklerini henüz belki yerine getiremiyor, ama bunu hissediyor. Kürt işçi ve emekçisinin kafasında bu doğrultuda uyanabilecek bir soru, bence, onun da önderliğini biz yapacağız iddiasıyla karşılanıyor. Tam da bu temel üzerinde, Kürt işçi ve emekçisi üzerindeki ideolojik-politik etki giderek perçinlenmeye çalışılıyor. Ben olayı böyle görüyorum. Bunun kendisi, bizim bugün siyasal mücadele alanına çıkış iddiamıza da bağlı olarak, ezilen ulus milliyetçiliğine karşı açık bir tutumu, gerektiği yerde açık bir mücadeleyi zaten kendiliğinden gündeme getirmektedir. Eğer biz proletaryanın devrimci sınıf önderi olmak iddiasındaysak, kastettiğim şey bu formülasyonun içinden bile çok rahat anlaşılabilir. Bu iddia bunu zaten ayrıca gerektirmektedir.

Son bir sorun var. Bunu özel bir sorun, biraz da bir ayrıntı sayıyorum. Ama politik öneminin sanıldığı kadar da bir ayrıntıyı ifade etmediğini düşünüyorum. PKK'nın metropollerdeki bazı kör terör eylemlerine karşı da bir tavır almak zorundayız. Bu

tür eylemleri asla kabul edemeyiz. Bunlar zorunlu eylemler değildir, yapılmak zorunda değildir. Hiçbir yararı olmadığı gibi, beklenenin tam tersi sonuçları olmaktadır. Böyle eylemler yapıldığı ve PKK'nın gerçek dostları da bunları eleştirmede ölçüde, bu alanda devrimci bir baskı ve denetim imkanı kaybolmaktadır. Bu hatada ısrar edilmektedir. Dahası PKK bu hatalı çizgisinin örneklerini sadece metropollerde değil, fakat yıllardır Kürdistan'da da sergilemektedir. Bu hatanın Türk emekçi kitleler üzerindeki etkisi son derece olumsuz olmaktadır. Bu bizim Türk emekçi sınıflarına karşı görevlerimizi gerçekleştirmemizi ayrıca zora sokmaktadır. Biz sivil kalabalıkların bulunduğu yerlere bomba konulmasını asla kabul edemeyiz. Devrimci ölçülerden hareket ettiğimiz sürece, bütün bunları hiçbir biçimde meşru kabul edemeyiz. Elbette bunları hedef alan çok özel bir teşhir yürütmeyiz, mesele bu değil. Ama bu tutumu ideolojik olarak mahkum ederiz. Bunun yolaçtığı politik sonuçlar konusunda devrimci uyarı görevimizi ısrarla yerine getiririz. Türk emekçi kitleleri buna karşı tavrımızı sordukları bir noktada ise, biz esas olarak vurgumuzu Kürt ulusunun haklı mücadelesine, meşru taleplerine, Türk emekçisinin Kürt halkına karşı görevlerine çekmekle birlikte, böyle eylemleri tasvip etmediğimizi de açık bir dille belirtiriz, belirtmek zorundayız.

Bütün bu söylediklerimin kapsamından kendiliğinden çıkıyor; biz, Kürt burjuvazisinin legal partilerine (HEP, DEP, HADEP) karşı da açık bir ideolojik-politik tavır almak durumundayız. Kuşkusuz demokrasi mücadelesi içerisinde onlarla yanyana, paralel düşeceğimiz durumlar vardır, bunu kastetmiyorum. Bu noktada Kürt orta sınıflarının kendi ulusal özgürlük mücadelelerinin bir parçası olmalarından gelen ayrı bir konumu vardır. Ama biz büyük kentlerin Kürt işçi ve emekçi sınıfları içinde, bu partilere egemen politikanın Kürt işçisi ya da emekçisinin sınıf politikası olmadığını, bu politikanın Kürt burjuvazisinin ulusal soruna ilişkin çıkarlarına ve konumuna denk düştüğünü açık bir dille anlatmak göreviyle de yüzyüzeyiz. Bu sorun *20 Temmuz Dersleri*'nde öncü işçi gerçeği irdelenirken ele alınmaktadır. Bu

meselenin üzerine gidilmesi, bu alandaki mücadelenin artık üstlenilmesi gerektiği belirtilmektedir.

Bir de Sürgünde Kürt Parlamentosu sorunu vardır. Daha özel bir konudur. Ben bu parlamentoya karşı ikili bir tavır alınabileceğini düşünüyorum. İkili tavrın bir yönü şudur; Kürt halkının ulusal demokratik bir mücadelesi vardır; bu mücadele çerçevesinde çeşitli ulusal demokratik platformlarda kurumlaşması tümüyle meşru ve son derece doğaldır. Sürgün parlamentosu bunun bir biçimidir, genel ulusal demokratik gelişmenin bir parçasıdır. Demokratik ulusal karakterli bir meclistir. Kürt halkının böyle kurumlaşmalara gitmesi onun meşru bir hakkıdır. Biz bu oluşumu bu demokratik yönüyle destekleriz. Ama bu demokratik muhtevanın burjuva demokratik bir muhteva olduğunu, dahası somutta meclisin gerek oluşum biçimi, gerek yapısı ve bileşimi, gerek işleyiş biçimi, gerekse önüne koyduğu politik platform bakımından, tipik bir burjuva ulusal demokratik meclisi olduğu gerçeğini de gözden kaçırmayız. PKK, bu meclisi kitlelere ve uluslararası kamuoyuna Kürt halkının meşru temsilcisi olarak sunuyor. Bu "ulusal meclis" imajından, kimliğinden giderek politik-diplomatik açılımlar yapmak istiyor. Ama gerçekte PKK'nın mücadelesi içerisinde yalnızca çok özel bir taktik alandır. Yerine göre bir taktik ayrıntıya da dönüşebiliyor ve bir yana itilebiliyor. 1992'deki ilk sürgün parlamentosu buna somut bir örnektir. Ama Türkiye devrimci hareketinin bu konudaki zayıflığı, (mesela geçmişte, ilk meclisi devrimci açıdan eleştiren, ama bu ikinci meclisi "Kürt Ulusal Özgürlük Mücadelesinde Yeni Bir Atılım" manşetiyle selamlayanların tutumu) biliniyor. Oysa 1992'deki ilk parlamento belli bakımlardan çok daha ileri bir konumdaydı. Avrupa'daki Kürt kitlelerinin (yaklaşık 80-100 bin kişinin) seçim sandıkları kurarak oylarını kullanması temeli üzerinde oluşmuş bir parlamentoydu. Bu yönüyle o da burjuva bir meclisti, ama kitlelerin oyuna dayanıyordu. Oysa bu yeni meclis kuruluşu bakımından, yalnızca bir takım Kürt ilerici burjuva çevre ve kuruluşların (ki bunların bir kısmının ulusal sorun karşısındaki tutumu dışında ilericiliği de tartışılır) temsilcilerinden ve tümüyle

tepeden oluşan bir meclistir. Bir programı vardır; PKK-PSK Protokolü'nden çok daha geridir, emperyalist dünyanın müdahalesine açık bir programdır bu.

PKK kendi genel mücadelesi içerisinde sürgün parlamentosunu taktik bir imkan olarak görüyor ve değerlendiriyor. Ama yeri geldiğinde, böyle meclisleri bir yana itmesini de biliyor. 1992'de oluşan eski parlamento nerededir diye sorulduğunda, kimsenin verebileceği bir yanıt yoktur. Bu aynı meclisin, PKK'nın politikasıyla çeliştiği bir noktada, aynı akibeti yaşamaması için de hiçbir neden ya da güvence yoktur. Ama PKK, onu bugünkü şekliyle, "Kürt halkının iradesinin en üst düzeyi" olarak sunabiliyor. Gerçi bunun üstünde yeralacak bir "ulusal kongre"yi saklı tutuyor. Ama bugün, hiç değilse dünya kamuoyu karşısında, bunu Kürt halkının meşru iradesinin bir temsili olarak sunuyor. Bu cömert propagandayı yaparken kuşkusuz bu meclisteki politik denetimine güveniyor. Ama bu politik denetimin her an kırılması, zayıflaması, bir ihtilafla karşılaşması ihtimali vardır. Böyle bir durumda ise, PKK, bugün "ulusal irade" saydığı bir oluşumu, bir taktik ayrıntı olarak bir yana bırakmak yoluna gidebiliyor.

Ama biz bir ulusal demokratik hareketin, özellikle de "reel politika" içerisinde attığı taktik adımların, bir takım taktik manevraların basit destekçileri olamayız. Bizim sorunumuz bu meclisin PKK'nın mücadelesi içerisinde bir yer tutup tutmadığı değildir. Bizim için sorun şudur ki, bu meclisin yeri geldiğinde bir taktik ayrıntıya dönüşebilmesi ihtimalinin gerisinde onun köksüzlüğü vardır. Oluşturulma biçimi ve kullanım amacı vardır. Bu meclisin oluşum tarzına, temsil gücüne, temsil özelliklerine, programına bakıldığında, bu bir Kürt burjuva meclisidir. Aslında PKK'nın Kürt burjuvazisinin uluslararası politikada oynayabileceği rolden yararlanma perspektifinin bir ürünüdür. Kürt halkının iradesinin gerçek temsilcisi olacak örgütlenmeler ve oluşumlar (meclis ya da bir başka isim altında olabilir; komite, konsey, ulusal kurtuluş platformları, vb.), ancak Kürdistan'daki mücadelenin kendi içinden fıkkırabilir, oradan oluşup gelişebilir. Bu meclisin ise böyle

bir özelliği yoktur. Sürgündeki Kürt burjuva öğelerden oluşturulmuş ve diplomatik sahada belli açılımlar yapmak, özellikle emperyalist dünyanın PKK'ya ilişkin "terörist" nitelemesiyle ördüğü duvarları parçalamak, diplomatik alana sızmak için oluşturulmuş bir özel politik platformdur. Bunu böyle çözümlmeli ve anlamalıyız. Ama bunu ille de bu şekliyle koymak, böyle tartışmak çok da gerekli değildir. Oluşum biçimi ve platformu onun kimliğini veriyorsa eğer, biz bu yönünden giderek meseleleri ortaya koyarız.

Yoldaşın arada sorduğu soruya gelince. Ulusal programımızın bir bütün olduğunu, bu programın özellikle ezilen ulusun haklı mücadelesine, meşru taleplerine ilişkin olan yönüne, buna ilişkin olan alanına dair görevlerimizi bugüne kadar yerine getirmeye çalıştığımızı, bu konuda ilkesel ve politik tutumda herhangi bir zorlanma yaşamadığımızı söylemiştim. Şovenizme karşı mücadele, kirli savaşa karşı mücadele, Kürt halkının haklı ve meşru taleplerini Türk emekçi sınıfları içerisinde yaygınlaştırmak ve onların desteğini örgütlemek mücadelesi... Bunlar bizim her günkü, her anki mücadelemizin bir parçası. Merkez Yayın Organımızda sık sık, döne döne, Türkiye işçi sınıfı içindeki mücadelede şovenizme karşı mücadelenin çok özel bir alan olduğu, yürütülen çalışmada çok özel bir yer tutması gerektiği vurgusu yapılmıştır. Ama tarihin her evresinde ulusal harekete karşı tutum iki yönlüdür. Bu ikili yönün gerektirdiği mücadelenin kucaklanamadığı noktada, ya sosyal şovenizme ya da ezilen ulus milliyetçiliği karşısında teslimiyete düşülür. Birincisi egemen burjuvazinin yedeğine; ikincisi, ezilen ulusun işçi ve emekçi kitlelerinin kendi burjuvazisiyle birleşmesine seyirci kalmaya götürür. Bu mücadele bu bütünlüğü içerisinde kavranamadığı sürece, bu konuda sağlam devrimci sınıf tutumundan sözetmek mümkün değildir. Orada bir enternasyonalizm belki yine vardır. Ama asla proleter enternasyonalizmi değildir. Sosyalizmin çıkarlarını, proletaryanın temel tarihsel perspektiflerini başa koyan bir bakış açısı değildir. Bizim bu konudaki programatik metnimiz yeterince açıktır. Ben onu bu yaptığım açıklamaların son bölümüne eklemek de istiyorum. Belki buna ilişkin başka pasajlar da vardır. Ben göz gez-

dirirken görebildiğim ilk pasajdan okuyorum:

“Bu komünistlerin ulusal soruna ilişkin ikili, iki yönlü görevleri olduğu anlamına gelir. Bu iki yönlü görev, farklı sınıflardan oluşan bir ulusun ulusal meşru hakları ile ayrı bir sınıf olarak proletaryanın kendi bağımsız sınıf çıkarları ve amaçları arasındaki farklılıktan doğar. Bu farklılığın ortaya çıkardığı en kritik sorunlardan biri, bir devletin sınırları içinde ezen-ezilen tüm uluslardan ve azınlık milliyetlerden işçilerin her düzeyde mücadele ve örgüt birliğidir. Bu ulusal soruna ilişkin marksist programın temel ilkelerinden biridir. Lenin’in sözleriyle, *“Marksizmin ulusal programıyla, en ‘ileri’ türden burjuva ulusal programı arasındaki temel fark tam da buradadır”*. Çok uluslu belirli bir devletin sınırları içinde proletaryanın temel sınıf çıkarları ve sosyalizm amacı, farklı ulusal topluluklardan işçilerin en tam ve en sıkı birliğini gerektirir. Oysa aynı devletin sınırları içinde kendini ulusal sorun temeli üzerinde ifade etmiş bir hareket, ulusal sorunun bu platformdan olanaklı olabilecek en devrimci ele alınışını başarabilse bile, farklı uluslardan işçilerin birliğini sağlayamayacağı gibi, konumunun doğası gereği bu birliği böler. Zira ulusal istemlerin en devrimci bir ele alınışı bile, kendi başına işçiler için birleştirici bir temel oluşturmaz. Ancak ortak sınıf çıkarları ve amaçları üzerine oturtulmuş, onun bir parçası olarak ele alınmış ve onunla uyumlulaştırılmış bir ‘ulusal program’dır ki, farklı uluslardan işçiler için birleştirici ve kaynaştırıcı bir zemin olabilir.

“Kuşkusuz proletaryanın mücadele ve örgüt birliği, soruna marksist dünya görüşünden ve proletaryanın sınıf amaçlarından bakmanın ortaya çıkardığı bir genel ilkedir. Bunu pratikte başarıyla gerçekleştirebilmek ise, ulusal baskıya ve eşitsizliklere karşı mücadele etmek, ezilen ulusun kendi kaderini tayin hakkı doğrultusunda içtenlikle ve kararlılıkla mücadele etmek ölçüsünde olanaklıdır. Bu mücadele olmaksızın, ezen ulusa karşı haklı bir güvensizlik ve kendi ulusunun meşru hakları konusundaki haklı bir hassasiyet içinde olan ezilen ulusa mensup bir işçinin, ezilen ulus milliyetçiliğinin tuzağına düşmesini, sınıfsal ülküleri ulusal ülkülere feda etmesini önlemek olanaksızdır. Bu durum, ulusal

soruna ilişkin marksist programın bir **bütün** olduğunu, onun ortaya çıkardığı ikili görevlerin de bu bütünlüğün içinde kavranması gerektiğini gösterir.

“Türkiye devrimci hareketinin yakın geçmişteki deneyimi ile bugünkü deneyimi birarada ele alındığında, ulusal sorunun marksist ele alınışına ilişkin önemli çarpıklıklardan birisinin, kendini bu ikili görevin **bütünlüğünü** doğru kuramamakta gösterdiği görülür.” (*Kürt Ulusal Sorunu*, Eksen Yayıncılık, s.53,54)

Devamını okumak istemiyorum. Kürt ulusunun haklı ve meşru istemlerini savunmak, bu temel üzerinde yürüyen mücadeleye tam destek vermek, bu mücadeleye yönelen saldırıları göğüslemek, Türk işçi ve emekçilerini bu mücadele konusunda aydınlatmak ve hareket geçirmeye çalışmak, bütün bunlar ezilen ulusa karşı görevlerdir. Aynı zamanda bunlar, ezen ulus şovenizmine, ezen ulus egemenliğine karşı, iki ulus arasındaki varolan eşitsizliğe karşı kararlı bir mücadele demektir.

Ezilen ulus milliyetçiliğinin taşıdığı haklı demokratik muhteva, ilkesel bakımdan da pratik bakımdan da tümüyle açıktır. Milliyetçi ideolojik biçimler içinde sürüyor olsa bile, ezilen ulusun özgürlük mücadelesinin haklılığı ve meşruluğu tartışmasızdır. Bu mücadelenin ideolojik biçimi milliyetçiliktir, ama haklılığı ölçüsünde ve demokratik muhtevası nedeniyle biz onu politik planda “yurtseverlik” olarak tanımlıyoruz. Haklı ve meşru olduğunu vurguluyoruz. Elbette ki kendi ulusal kimliği, ulusal hakları, ulusal kültürü, devlet kurma da dahil kendi ulusunun siyasal hakları için mücadele etmektedir. Onun haklı devrimci demokratik muhtevası zaten buradadır. Ama bunun ezilen ulus işçi ve emekçileri üzerindeki ideolojik yansıması, milliyetçilik olarak kendini gösterir. Kendini milli sınırlar içerisinde, milli dava ekseninde ifade eder. Ama bir Kürt işçisi, bir Kürt emekçisi meseleyi bu eksen etrafında ifade edemez. Bu sorun aslında yarın bizim karşımıza Türk devletinin bugünkü sınırlarının genelinde çıkacaktır. Kürdistan da içinde “Misak-i milli” sınırları içerisindeki toplam Türkiye’yi kastediyorum.

Bizim çok temel bir tezimizdir. Biz Kürt ulusunun temel

haklarını savunuruz; ama biz, Kürt ulusunun temel sınıflardan oluştuğunu asla unutmuyoruz. Biz Kürt ulusunun ulusal istemlerini savunuruz; ama biz, bu ulusun toplam olarak ezen ve ezilen sınıflardan, mülk sahibi ve emekçi sınıflardan oluştuğunu unutmuyoruz. Eğer Kürdistan'daki ulusal sorun, eşitsiz gelişmenin de bir sonucu olarak, kendine daha ileri bir devrimci sürecin içinde bulmuşsa, o daha ileri devrimci sürecin imkanlarını bu doğrultuda kullanmaya çalışırız. Bu sorunu tam da proleter devrim ekseninde kullanmaya çalışırız.

Ekim Devrimi bu konuda başarılı bir tarihsel örnek olmuş ve zengin bir deneyim biriktirmiştir. Farkı yalnızca şuradadır; Ekim Devrimi'nde proletarya, politik bakımdan ileri bir gelişmişlik düzeyine ulaşmış ve bütün öteki devrimci dinamiklerden önce, Rusya'nın büyük kentlerinde iktidarı almayı başaracak bir politik aktivite ve öncülük gösterebilmiştir. Tam da bu sayede, köylülüğün toprak ve özgürlüğe dayalı demokratik hareketini olduğu kadar ezilen ulusların özgürlük hareketini de kendi iktidar eksenine bağlamayı başarabilmiştir. Ve bu sorun, zaten genel tarihsel akışı içerisinde bu çerçevede çözümünü bulmuştur.

Oysa **bugünün** Türkiye'sinde, **bugün içinden geçmekte olduğumuz tarihsel evrede**, ulusal özgürlük mücadelesi tersinden bir eşitsiz gelişmeyle, bu toplumun modern ilişkileri içerisinde en ileri yeri tutan sınıftan daha erken bir zamanda, kendisini oluşturabilmiş, geliştirebilmiş, belli bir sosyal-siyasal kuvvete ulaştırabilmiştir. Bu tersten eşitsiz gelişmenin bugün için ortaya değişik bir durum çıkardığını, ama bu durumun ilkesel kavrayışı bozmaması gerektiğini, yalnızca sorunlara politik yaklaşımlarda farklılıklar getirdiğini söylüyoruz. Tam da bu çerçevede, Türkiye'nin metropollerinde işçi sınıfını örgütleyip kendi politik amaçları doğrultusunda devrimcileştiremediğimiz sürece, kendi dinamikleriyle harekete geçmiş bulunan ve bizim kendisine karşı iktidar mücadelesi verdiğimiz bir sınıfın sömürgeci egemenliğini sarsan bir hareketi, kendi toprağı üzerinde zora sokmanın bir anlam taşımadığını anlatmaya çalışıyoruz. Dersim olayları sırasındaki tartışmalarda da bizim döne döne hep vurgulamaya çalıştığımız

şey bu oldu. Ama Türkiye işçi sınıfı iktidar alternatifi bir kuvvet olarak kendini geliştirmeye, toplumda politik bir ağırlık kurmaya başladığında, biz Kürdistan'daki emekçi kitleleri Türkiye işçi sınıfının dolaysız etkisi altına almaya çalışırız. Orası Kürdistan toplumdur, meşru ulusal temsilcisi de ulusal harekettir türünden daha şimdiden seslendirilen milliyetçi argümanlara aldırılmaz. Böyle bir gelişme aşamasında bunu asla tanımamız. Biz orada kendi programımızı Kürt ve Türk işçi ve emekçi sınıflarına taşımaya çalışırız. Dahası proleter devrimimizin gücüne, imkanlarına, uluslararası koşullarına ve Kürt sorununun bölünmüşlüğüne getirdiği imkanlara da bağlı olarak, kendi programımızın öteki parçalardaki Kürt emekçi kitleleriyle kuracağı bağın da imkanları üzerinden, ünlü "Misak-ı milli" sınırları dışına da taşımaya çalışırız. Biz tüm bunları daha önce de yazdık ve söyledik...

Kazım: Sorunun ilkesel çerçevesi bence son derece açık. Bizim 1. Genel Konferans belgelerimizde var. Yalnız şöyle bir sorun var. Sorunun ilkesel çerçevesi ile onu somut pratik politika haline getirmek, yani taktiklerde bunu çeşitli biçimlerle ifade etmek arasında, bu ikisi arasında ilişki kurmak oldukça güç ve karmaşık bir sorun. PKK'nın katettiği gelişme düzeyi bu karmaşıklık ve güçlüğü biraz daha arttıran bir etken.

Bence bunun bir kaç temel nedeni var. Bir tanesi Türkiye devrimci hareketinin tarihidir. Son birkaç yılı bir kenara bırakmak gerekirse, kirliliği bir tarihtir bu. Ş. Hüsnü'den bugüne kadar kelimenin gerçek anlamıyla sosyal-şoven bir tarihtir bu. '70'li hareket bile bir yerde böyle tanımlanabilir diye düşünüyorum. Son yıllardaki ideolojik tutum dışında, Türkiye sol hareketi Kürt ulusal hareketine karşı kendi politik görevlerini yerine getirebilmiş değildir. Çok ciddi zaafarla karşı karşıyadır. Somut bir örnektir; PKK ateşkes süreciyle birlikte siyasal çözüm önerisini gündeme getirdiği zaman. Türkiye sol hareketinin bazı kesimleri PKK'nın güçlerinin nasıl dağılacığı ve bu güçlerin nasıl paylaşılacağı üzerine çok garip tartışmalar yürütebildiler. Devrimci hareketin bugüne kadarki en anlamlı tutumu, legal günlük gazetesinin bombalanması sırasında aldığı tutumdur. Bunu kendi içerisinde

kuşkusuz anlamlı bir manevi değeri vardır. Ama ilkesel planda Kürt sorununa karşı takındıkları tutum bir kenara bırakılırsa, pratik görevler açısından ne Türkiye devrimine karşı, ne de Kürt hareketine karşı görevlerini yerine getirememiştir. Sözünü ettiğim karmaşıklığı yaratan etkenlerden bir tanesi budur.

Bir diğeri, Türkiye işçi sınıfının en belirgin özelliklerinden birisi, Kürt sorunu konusunda Türk milliyetçisi bir zihniyetle eğitilmiş olmasıdır. Önemli bir etkidir bu. Tarihi boyunca öndersiz ve örgütsüz olduğu için de, Kürt sorunu konusunda bırakalım enternasyonalist tutumu, demokrat bir tutum almayı dahi başaramamıştır. Son yılların işçi eylemlerinde henüz zayıf bir şekilde “Yaşasın halkların kardeşliği” sloganının atılmaya başlanmış olması da elbette olumluluk hanesine yazılabilir. Ama henüz bu kadar...

Bir diğer etken, biz de bütün çabamıza rağmen, bilinen nedenlerden dolayı, Kürt sorununa karşı gerçekten pratik planda görevlerimizi yapmayı başarabilmiş bir hareket değiliz. Bu konuda söylediklerimiz son derece anlamlıdır, ama politik mücadele alanında etkin bir güç haline gelemediğimiz ölçüde, bunu pratikleştirmek belli bir zorluk taşıyor.

Bütün bunlar gözetildiğinde, bugün ona karşı ideolojik mücadeleyi bahsedilen nedenlerden dolayı öne çıkardığımızda, gerçekten tutumumuz doğru anlaşılabilir midir? Böyle bir zorluk vardır ortada. Şundan dolayı doğru anlaşılabilir mi diye düşünüyorum. Sorunun anlaşılmasını kolaylaştırmak açısından söylüyorum. Türk işçisinin Kürt sorununda bilinen politik pozisyona sahip olduğu, burjuva zihniyetin egemenliğinin olduğu bir yerde, bizim aldığımız bu tutum, bizim niyetimiz ne olursa olsun, nesnel olarak onların zihinlerinde nasıl bir etki alanı yaratacaktır?

Bir diğeri, gerçekten görevlerin yerine getirilemediği bir yerde, Kürt işçileri veya Kürt halkı bizim tutumumuzu ne kadar anlayabilecektir? Mesela evrensel bir ilkedir. Uluslar arasında bir güvensizlik varsa, proletarya pratik bir kuvvet haline gelip kendi enternasyonalist görevlerini yerine getiremediği sürece, bu güvensizlik kolay aşılabilir bir sorun değildir. Bunun kendisi de onu güçleştiriyor.

Kuşkusuz sorunun ilkesel planda nasıl ortaya konulacağı açıktır. Ama bizim tutumumuzu bu noktada güçleştiren başka etkenler de var. Örneğin bence TDKP'nin tutumu, adı ne konulursa konulsun, inceltilmiş bir Kemalizmden başka birşey değildir. Bu noktada Kürt ulusal hareketinin Türkiye sol hareketine ilişkin yaptığı tanımlamaların, devrimci radikal kesimi bir kenara bırakılırsa, yerine oturduğunu da düşünüyorum. Dev-Yol Türk milliyetçisi bir siyasal akımdır. İP/Aydınlık bir ihanet akımıdır. Böyle başkaları da vardır.

Cihan: Senin saydıklarının hepsi tasfiyeci reformistlerdir. Ulusal sorun konusunda tutarsızlık göstermeleri, dahası İP örneğinde olduğu gibi kemalist- sosyal şoven bir tutum izlemeleri son derece doğaldır.

Kazım: Bir örnek vermek istiyorum. Mesela bugünkü devrimci gruplardan biri, daha iki yıl önce, "PKK dağılacak, biz PKK'nın bu güçlerini acaba nasıl örgütleyebiliriz" diye utanç verici bir tutuma girebilmiştir. Türk milliyetçiliğine karşı son derece zayıf olduklarını göstermiş siyasal akımlardır bunlar. Bu koşullarda, bizim bu tutumumuzun gerçekten anlaşılabilmesinde belli güçlükler olduğunu düşünüyorum.

Diğer bir nokta özel bir ayrıntıdır, ama bunu tamamlayan bir etkidir. PKK metropollerde çeşitli eylemler yapıyor ve bunu gerekçelendiriyor. Bunların başıbozuk eylemler olduğu kuşkusuz. Ama bunun dışında, ilkesel planda, bir ulusal hareketin kendi ulusunu imhaya yönelmiş bir devlete, değişik politikaları ve her türlü aracı kullanarak yönelmesi ve onu etkisizleştirmesi meşrudur. Bir yerde Vakko'yu yakar, başka bir yerde köprüyü havaya uçurur. Bu son derece meşrudur. Bunun karşısında kuşkusuz başıbozuk eylemler vardır. Bu eylemlere karşı tutum almanın, saydığım diğer etkenlerle beraber düşünüldüğünde, işimizi güçleştireceğini düşünüyorum.

Bütün bunlarla beraber düşünüldüğünde, sürgünde parlamento sorununun da şöyle bir gücü vardır. Ulusal meclis taktik amaçlıdır, bir yönü budur. Ama öte yandan da, Kürdistan'da halkın dinamikleriyle bir devrimci meclis yaratmak konusunda nesnel

güçlükleri de vardır bu hareketin. Örneğin, iktidarı alma noktasına geldiği zaman zaten iktidar organları olarak ortaya çıkartır. Ama bugünkü koşullarda nasıl başaracaktır bunu? Bir yerde olanaklı değildir.

Cihan: İyi ama, köylerde, kasabalarda, kentlerde komiteleri, milisleri var ulusal hareketin. Pekala onların temsilcilerinden seçilerek de oluşturulabilir. Bunun bütün kitlelerin genel oyuyla olması gerekmiyor ki. Kaldı ki devrim süreci içinde bu zaten genel oyla olmaz. Bu oluşumlar mücadele içindeki kitlelerin dinamik örgütlenmeleri olarak çıkar ortaya.

Bugünkü meclis ise Kürt burjuvazisinin dışarıya sığınmış temsilcilerinden oluşuyor. Tam da PKK'nın "terörist" nitelemesiyle kuşatmaya alındığı bir noktada, bu kuşatmayı yarmak gibi dar amaçlara hizmet ediyor.

Kazım: Ama şöyle bir yönü var. Bu bir ulusal hareket. Kendi ulusal burjuvazisiyle ittifaka girmesinin zaten anlaşılır nedenleri var. Bu son derece doğal.

Cihan: Ben demokratik bir yön taşıdığını zaten söylüyorum.

Helin: Doğal olması savunmamızı gerektirmiyor ki.

Kazım: Elbette savunmamızı gerektirmez. Kuşkusuz, biz bu harekete, proletaryanın sınıf perspektiflerine niye uygun davranmıyorsun, sen niye marksist bir tutum takınmıyorsun diyemeyiz. Bu başka birşey. Ama ona karşı çıkmak daha başka birşey.

Cihan: Hayır, sorunu ikili yönü içinde almak durumundasın. Böyle sorunlarda hep bu ikili yönünü gözetmek durumundasın.

Mesut: Bazı şeyler doğal olarak bir tedirginlik alanı yaratıyor. Belli yeni unsurlara da bağlı olarak ulusal hareketteki son gelişmeler ile hareketimizin sınıf hareketine müdahale sorunları ve partileşme iddiası çerçevesinde aldığı mesafe, önümüze bazı yeni görevler çıkarıyor. Daha çok birinci nedene dayanarak biz, belki de ilk kez bu kapsamda, sorunun ilkesel çerçevesinin tartışmakta olduğumuz yönüne çubuğu daha net bir biçimde büküyoruz. Burada ulusal hareketin belli reformist yönelimlere girmesi, bu yönelimlerle bağlantılı olarak da Kürt işçi ve emekçilerini ezilen ulus milliyetçiliği temelinde örgütlenme çabası var.

Şimdi çubuğu bükme, sorunun bu yanını özellikle belirtmek çabası, bizim bütünsel yaklaşımımızla bugüne kadar şovenizme karşı mücadeleye verilen önem ve bundan sonra da onun belirleyici bir politik çizgi olacağı konusunda, çok da isabetli olmayan bir endişe alanı yaratıyor. Sanıyorum sorunun yoldaşlar tarafından altı çizilmek istenen yönü budur.

Bir de pratik politika alanında gerçekten bir zorluk vardır. Bu nasıl bir zorluktur? Birincisi, gelişkin bir işçi hareketliliği yoktur. İkincisi, PKK “siyasal çözüm” arayışı çerçevesinde reformizme yöneliyor, ama PKK’nın reformizme yöneldiği koşullarda ona alternatif olabilen ve devrimci çözümde ısrar eden ciddi bir devrimci Kürt hareketliliği de yoktur. Bir tür nesnel gelişmenin gelip dayandığı bir “siyasal çözüm” çerçevesi vardır. Aydınlık vb. başta olmak üzere bazı gruplar buna; işte emperyalizmle işbirliği yapıyor, emperyalizmin burada konumlanmasını sağlıyor, biçiminde yaklaşıyor. PKK’yı emperyalizmin bir aleti konumunda göstermek ve anti-emperyalist mücadele kisvesi altında, Kürt ulusal hareketinin meşru ulusal haklarına sahip çıkmak ve şovenizme karşı mücadele etmek temel görevini gölgede bırakır bir tarzda, anti-PKK’cılık yapıyor. Ki yalnızca İP/Aydınlık değil, fakat TDKP de yer yer bunu bu şekilde ele alıyor, bu şekilde kullanıyor. Bizim kuşkusuz ilkesel çerçevede bu sorunlara nasıl baktığımız bellidir ve yeni gelişmelerin ortaya çıkardığı sorunlara ve görevlere bunun ışığında yaklaşmak durumundayız. Biz bu reformist yönelimin Kürt halkının ulusal kurtuluşunun sağlanması açısından bir çözüm olmayacağını, düzen içi bir çözüm olacağını, onu yeni bir esaret biçiminin beklediğini vurgulamak durumundayız. Bu konuda Kürt emekçi kitlelerini uyarmak, onlarda devrimci bir çözüme yeniden yönelme potansiyeli varsa onu teşvik etmek, onların bu tür bir yönelişin payandası haline getirilme çabalarına karşı çıkmak, tüm bu konularda açık bir politik tutum almak zorundayız. Ama bunu İP/Aydınlık ya da TDKP’nin yaptığı gibi gerici bir tarzda ele almayacağımız da açıktır. Biz ayırım noktalarımızı net bir biçimde çizeceğiz.

İlkesel çerçevede kuşkusuz söyleyeceğimizi söyleyeceğiz. Kürt

işçilerine Kürt ulusal mücadelesi ile işçi sınıfının birliğinin önemini anlatacağız. Küçük-burjuva milliyetçiliğinin gölgesi altına girmenin anlamını anlatacağız. Kürt ezilen ulus milliyetçiliğinin sınıf hareketinin mücadele ve örgüt birliğini zaafa uğratma girişimlerinin olduğu her yerde, ilkesel düzeyde ve politik taktik tutum çerçevesinde buna müdahale edeceğiz, bununla mücadele edeceğiz. Bunun dışında elbette Kürt ulusal mücadelesinin haklılığını ve meşruluğunu savunmayı temel bir çizgi olarak sürdüreceğiz, bir. İki, “siyasal çözüm”ün anlamını kitlelere anlatacağız. Bunun devrimci bir mücadele perspektifinden uzaklaşmak olduğunu. Kürt halkının gerçek kurtuluşunu sağlamayacağını, reformcu bir yöneliş olduğunu anlatacağız.

Fakat şöyle bir durum daha farklıdır. Talabani ve Barzani'nin girişimi gerçekten gerici bir girişimdir. Sen onun emperyalizmin bir uydusu, bir aracı haline geldiğini söylüyorsun. Ama bugün PKK'nın konumu kesinlikle aynı değildir. Ona karşı izlenecek politik tutum bu çerçevede tümüyle farklıdır. Bir işçi hareketliliği olur, bir devrimci gelişme yaşanır. Bu noktada reformist gelişmeyle devrimci gelişme belirgin biçimde karşı karşıya gelir. Böyle bir durumda reformizme karşı alacağımız tutum, onun taşıdığı politik anlamı ifade ediş ve ona vuruş biçimimiz farklıdır. Ama böyle bir gelişmenin olmadığı koşullarda, gerçekten biraz nesnel bir dayatma olarak ortaya çıkan bir süreçse eğer. buna ilişkin politik tutumda, ilkesel düzeydeki açıklığı sürekli vurgu konusu yapmak, Kürt kitlelerini sürekli uyarmak çabası dışında, PKK'yı politik bir hasım olarak karşımıza alamayız bugünkü koşullar içerisinde.

Kazım: Zaten yapıyorduk, bu konuda açıklıyorduk sürekli...

Mesut: Yapıyorduk ama şimdi bir takım yeni gelişmeler var. Cihan yoldaş bu gelişmeler karşısında, özellikle bu sorunlar konusunda alacağımız tutumu ifade ediyor. Bu, PKK'da belli bir dönemden beri varolan yönelişin gelinen yerde biraz daha şekillenmesidir aslında.

Cihan: Ben bazı yoldaşların gösterdiği hassasiyeti olumlu karşılıyorum. Şovenizme karşı tutumda bu özel hassasiyetin

kuşkusuz bir anlamı ve önemi vardır. Ama ulusal soruna dair bütünsel bir marksist-leninist programın gereklerinin karşıt iki tutum olarak anlaşılmasını anlamakta güçlük çekiyorum. Bugün için özellikle vurguladığımız görevler aynı tutumumuzun yalnızca bir uzantısı ve bütünlüycisidir. Ama düne kadar pratik politika bakımından bizim önümüze çok özel bir zorunluluk olarak çıkmamıştır, gündemimize gelmemiştir, bu bir.

İkincisi, Mesut yoldaşın yaptığı özet kuşkusuz önemlidir. “Siyasal çözüm” karşısında bizim alacağımız genel tavır, sorunun bu yönü elbette çok önemlidir. Ama benim vurgulamamda özel önem taşıyan bir yön daha vardır. Ben genelde PKK’nın “siyasal çözüm” yönelimine karşı tavrın yanısıra, ezilen ulus milliyetçiliğinin işçi ve emekçiler üzerindeki etkisini kırmanın, Türkiye işçi sınıfını örgütleme misyonuyla ortaya çıkmış bir hareket olarak bizim için bir pratik sorun, bir politik görev haline geldiğini söylüyorum. Bu görev dün de, PKK’nın henüz “siyasal çözüm”e yönelmediği, devrimci ulusal bir çizgide kendi mücadelesini derinleştirdiği bir dönemde de son derece önemliydi. Çünkü bu etki metropollerde işçi ve emekçilerin birleşik mücadelesini zaafa uğrattıyor. Bugünkü geri iktisadi mücadeleyi belki bölmüyor. Ama politik mücadele politik biçimlenmeleri, öncü partiler etrafında birleşmeleri beraberinde getirecektir. O noktada biz zaten PKK’yla karşı karşıya gelmek durumundayız.

Mesut: Elbette, ben, PKK “siyasal çözüm”e yöneldiği için artık bu sorun gündeme gelmiştir anlamında söylemiyorum. PKK’nın “siyasal çözüm”e yönelmesiyle beraber, senin anlatımın içerisinde bir vurgu var. Özetle, Türkiye devrimci hareketine karşı hasmane bir tutumun geliştirilmeye çalışıldığını, Kürt kökenli işçi ve emekçileri kendi etkisi altına almak doğrultusunda bir çabanın yoğunlaştığını, ötekinin bunun bir parçası olduğunu belirttin. Ben de bu çerçevede bu görevin biraz daha özel bir planda bizim önümüze geldiği doğrultusunda bir sonuç çıktığını söyledim.

Cihan: Yoldaşın son söylediğine eklemek istiyorum. Yaratılmaya çalışılan hasmane tutumun gerisinde, tam da “siyasal

çözüm” arayışı karşısında Türkiye devrimci hareketinden gelebilecek devrimci eleştiri ve baskının göğüslenmesi kaygısı vardır. Eğer bugün Türkiye devrimci hareketi bir bütün olarak “Kemalizmin çocuğu”ysa, kendisinden hiçbir şey beklenemeyecekse, doğal olarak reformcu yönelimler karşısında göstereceği eleştirinin de Kürt işçi ve emekçileri nezdinde zaten bir değeri olmayacaktır. Bizzat A. Öcalan bu çarpık düşünüş tarzını yaratmaya çalışıyor. Yani Kürt işçi ve emekçilerini bizim ulusal hareket üzerindeki devrimci basıncımıza karşı önyargı duvarlarıyla sağırlaştırılmaya çalışıyor. Siyasal mücadelede PKK açısından bu son derece doğal bir davranıştır. Siyasal mücadelede PKK “reel-politik” bir harekettir. Bunu yapar.

Ama benim anlayamadığım şudur. PKK Türkiye’nin komünistlerine, devrimcilerine, devrimci demokratlarına karşı bu kadar net, açık bir tutumla kendi platformundan kendi mücadelesini yürütüyor. Bunu yaparken en ufak bir kaygı bile duymuyor. Bizim mücadelemizi bu kadar yüreklilikle destekleyenleri incitmeyelim demek bir yana, bizi en ağır bir biçimde kamuoyu önünde yerden yere vurabiliyor. Ama buna rağmen biz ona karşı ilkesel konumumuzdan yöneltebileceğimiz bir eleştirinin yaratacağı sonuçlar karşısında bu kadar çok tedirginlik duyabiliyoruz. PKK politik mücadele veren bir akım olarak tutarlı davranıyor. Biz politik mücadele vermek iddiasındaki bir akım olarak tutarsız davranabilir miyiz? Bu tam da politik mücadele verememenin getirdiği bir zayıflık olmaz mı? İktidar mücadelesi veren ve bu konuda güç biriktirmiş hiçbir akım bu konuda zerre kadar tereddütlü davranmaz. Marksist-leninistler ezilen ulus milliyetçiliğine yeri geldiğinde son derece sert eleştiriler yönelttiler. Ama proletaryanın sınıf konumundan, ama ezilen ulusun meşru hakları, kendi kaderini tayin hakkı konusunda gösterdikleri tereddütsüz tavrın ve verdikleri samimi mücadelenin verdiği ideolojik ve manevi güçle. Bu konuda bir kuşku mu var bizde?

Şimdi sorunun bir başka yanına değineceğim. Bu mücadeleyi vermenin kendisi; a) PKK’ya karşı devrimci eleştiri görevinin, yani eleştirel bir basınçla onu devrimci platformda tutmak göre-

vinin bir gereğidir. PKK'ya karşı gerçek bir dostluk görevidir bu noktada. b) Bu aynı zamanda Kürt ulusal özgürlük mücadelesine büyük kentlerden verilebilecek en anlamlı desteğin bir gereğidir. Bugünkü durumda Kürt işçi ve emekçileri yalnızca yedek bir güç, edilgen bir güç olarak kalmaktadırlar. Biz Türkiye'nin büyük kentlerinde, Türkiye'nin kalbinde devrimci siyasal mücadeleyi örgütlemeyi başarabilirsek, yedek güç değil gerçek bir destek, giderek öncü bir destek yaratmak imkanı bulabileceğiz. Sömürgeci burjuvaziyi sömürücü sınıf konumundan, sömürücü sınıf kimliğinden tehdit eden bir hareket geliştirilebildiği ölçüde, Kürt ulusal sorununun devrimci çözümünün de önü açılmış olacaktır. Yapabilir miyiz, bunu başarabilir miyiz? Soruyu böyle soran bir hareket zaten misyonunu kaybetmiştir. Böyle soru sorulmaz. Biz önümüze görev ve hedef koyuyoruz. Biz bütün öteki görevlerimizle uyum içerisinde bu göreve işaret ediyoruz. Başarmak için elimizden gelen çabayı göstereceğiz. Fakat sonucu pratik gösterecektir, sonuç üzerine önden bir tartışma yapılamaz.

TDKP ve İP'le aramızdaki fark ne olacak? sorusunu da anlamlı bulmuyorum. İP'i zaten bir yana koyuyorum. Kemalist sosyal şoven bir harekettir. TDKP, ulusal programın bir yönü konusunda son derece samimiyetsiz ve tutarsızdır. Soyut bir takım kabuller dışında, politik planda bu doğrultuda herhangi bir ciddi, inandırıcı ve güven veren mücadele yürütmeyen bir harekettir. Dönüp ulusal programın öteki yönünü bu noktada gerici bir tarzda kullanmaktadır. Sosyalizmi savunmak adı altında ince bir sosyal şoven çizgi izlemektedir. Bizim tutumumuzu bununla karıştırmak mümkün değildir.

Çok güç gibi görünen son noktaya da değineyim. Peki nasıl olacak şimdi? Şovenizme karşı mücadeleyi zayıflatmaması için ne yapacağız? Sanılıyor ki afişlerimizle, pankartlarımızla, pullarımızla, bildirilerimizle bu alanda bir cephe açacağız. Hayır yoldaşlar, sorunun bununla hiçbir alakası yok. Biz Türkiye işçi sınıfına ve emekçilerine yönelik olarak Kürt halkını meşru talepleri, haklı mücadelesi, Kürt halkına karşı yürütülen kirli savaşın anlamı üzerine aydınlatıcı bir politik faaliyet yürütmekteyiz.

yürüteceğiz. Kitleleri kucaklayan geniş politik faaliyetimizin anlamı, kapsamı zaten budur. Kürt işçi ve emekçileri bu faaliyetimizi büyük bir sempatiyle karşılayacaklardır. Ama ötesinde de, “bunları iyi yapıyorsunuz heval”, “biz bundan dolayı da zaten size sempati de duyuyoruz”, “ama yine de biz yurtseveriz” diyeceklerdir. Biz onlara siz neden yurtseversiniz, neden sosyalist değilsiniz? Siz işçi değil misiniz? Siz emekçi değil misiniz? Siz kapitalist üretim ilişkileri içinde bulunmuyor musunuz? Bu ilişkiler içinde Türk ve öteki milliyetten işçilerle kardeş değil misiniz? Siz neden buradaki sınıf kardeşlerinizle birlikte kendi sınıf hedefleriniz, kendi sınıf perspektifleriniz doğrultusunda örgütlenmiyorsunuz? Neden kendi birleşik partinizi kurmuyorsunuz? diyeceğiz.

Mücadele budur yoldaşlar. Bunun yaratacağı karışıklık ve karmaşa nerede? Bu aslında belli bir dostluk çizgisinde, yani tam da ezilen ulusun mücadelesine karşı görevlerini yerine getirmek zemini üzerinde, bulduğumuz Kürt işçi ve emekçilerini daha ileri bir çizgiye çekmek mücadelesidir. Daha ileri bir çizgiye gelmelerini engelleyen ise Kürt özgürlük mücadelesinin onlar üzerindeki politik etkisinin aldığı ideolojik biçimdir. Yani ezilen ulus milliyetçiliği, ya da dar görüşlülüğüdür. Biz bunu kırmak zorundayız. Burada bir karşı karşıya geliş yoktur. Mücadeleyi zayıflatan bir Buncu anlayışın kırılması sorunu vardır. Kürt işçisi ve emekçisi bizim cephemizde mücadeleye katılmakla ne kendi ulusal özgürlük mücadelesini zayıflatmış oluyor, ne de Kürt ulusal hareketine, somutta PKK’ya karşı herhangi bir düşmanca önyargıya giriyor. Onun sınırlılığını görüyor, daha ileri bir platformda mevziye giriyor. Hepsi bu.

Nadir: Bence kritik bir nokta şudur. İdeolojik ve ilkesel perspektiflerimizin doğru kavranmadığı koşullarda, giderek şovenizmin kuyruğuna takılan bir konuma düşmek gibi bir risk vardır burada. Örgütü bu açıdan iyi eğitebilmek ve donatabilmek gerekiyor. Demokrasi mücadelesi konusunda da yaşandı bu. Demokrasi mücadelesinin kendi içinde amaçlaştırılmasına, stratejik bir hedef olarak ele alınmasına karşı çıktık. Sorun demokratik haklar mücadelesini siyasal sınıf iktidarı mücadelesine

bağlamak sorunudur dedik. Ama bu bizim saflarımızda yer yer demokrasi mücadelesinin küçümsemesi gibi kavranabildi. Burada da böyle bir risk vardır. (...)

Cihan: Az önce I. Genel Konferans metninden bir bölüm okurken, asıl kritik paragrafları atlayarak okumuşum. Okuduğum bölümün başlangıç paragraflarını da okumak istiyorum:

“Bununla birlikte, komünistler ulusal sorunu kendi başına, kendine yeten tecrit edilmiş bir sorun olarak ele almazlar. Bu soruna proletaryanın devrimci sınıf çıkarları ve tarihsel amaçları açısından, devrim ve sosyalizm mücadelesinin uluslararası çıkarları açısından yaklaşırlar. Ulusal ilke ve esaslardan değil, sınıfsal ilke ve esaslardan hareket ederler; tutum, politika ve görevlerini bu ikincileri temel alarak saptarlar. Ne kadar haklı ve meşru olurlarsa olsunlar, ulusal istemleri ve özlemleri kendi başına, kendi içinde bir amaç olarak değil, proletaryanın sınıf çıkarları ve tarihsel amaçlarına bağlı ele alırlar. Tüm bu farklılıklar, milliyetçilik ile sosyalizm arasındaki ilkesel uçuruma işaret eder. Haklı bir temele ve devrimci bir içeriğe sahip olsa bile, milliyetçilik ile sosyalizm iki ayrı ilke, iki ayrı platform, iki ayrı sınıf tutumudur. Devrimci milliyetçilik ile sosyalist enternasyonalizm, iki ayrı dünya görüşüdür. Bu küçük-burjuva demokratizmi ile proleter enternasyonalizmi arasındaki farklılığa tekabül eder.

“Bu nedenledir ki ulusal eşitsizliğe ve baskıya, her türlü ulusal ayrıcalığa karşı ve ezilen ulusun meşru hakları için herşeyden önce kendi kaderini tayin hakkı için kararlılıkla mücadele eden komünistler, kendilerini hiç de yalnızca bununla sınırlamazlar. Bunu ulusal dargörürlülüğe, ulusal sınırlılığa, uluslar arasına çitler örme eğilimlerine ve girişimlerine, genel olarak milliyetçiliğin her türlüşüne karşı mücadeleyle birleştirirler. İşçi sınıfının milliyetçi ideoloji ve ülkülerle şaşırılmasına karşı mücadele ederler. Bu doğrultudaki çabalara karşı özel bir hassasiyet gösterirler.” (*Kürt Ulusal Sorunu*, Eksen Yayıncılık, s.52-53)

Bugün için önemlidir dediğim görevler, gerçekte bu genel bakışın somutlaştırılması ve güncelleştirilmesinden başka bir şey değildir.

Mart 1995

Türkiye'nin yakın tarihinde bir dönemin sonu

(Parça)

Kürt küçük-burjuvazisi: Ulusal kurtuluş misyonu

Sömürgeci egemenlik sisteminin geleneksel kurum ve ilişkilerini olduğu kadar bir bütün olarak toplumu da derinden sarsan bu mücadele onlarca yıllık bir birikimin üzerinde yükseldi, onun ürünü oldu. Mücadele bugünkü gücünü, sürekliliğini ve solğunu bu geçmiş tarihsel birikimden aldı. Cumhuriyetin ilk dönemlerinden farklı olarak ve toplumun genelinde modern sınıf ilişkilerinde yaşanan gelişmeye bağlı olarak, yeni dönemde bu birikim Kürt alt sınıfları içinde oluştu. Yıllar içinde mayalanan ulusal hareket, '60'lı yılların sonundan itibaren kendini dışa vurmaya başladı.

Ne var ki asıl patlamasını '80'li yılların ikinci yarısında yaşadı. Ulusal demokratik içerikteki bu mücadelenin sürükleyici gücü, '60'lardaki başlangıç döneminde olduğu gibi '80'lerin ikinci

yarısındaki patlama döneminde de, küçük-burjuvazi oldu. Küçük-burjuvazi, yalnızca ideolojik-politik planda önderlik ögesi olarak değil, fakat aynı zamanda önemli bir kadro kaynağı ve kitle gücü olarak da Kürt ulusal özgürlük mücadelesi içinde özel bir yer tuttu ve halen de tutmaktadır. Demek oluyor ki, Türkiye’de **hakim politik öge olarak** oynadığı devrimci rolü geride bıraktığı bir dönemin ardından küçük-burjuvazi, Kürdistan’da benzer bir politik rolü etkin biçimde sürdüren bir sınıf olarak ortaya çıktı. Geçmişte Türkiye’nin geleneksel-devrimci demokrat hareketine önemli bir toplumsal dayanak olan ve onu kadrosal bakımdan sürekli besleyen Kürt küçük-burjuvazisi, bundan böyle artık büyük bir bölümüyle ulusal hak ve özelemler ekseninde bir mücadeleye kaymış oldu. Böylece artık farklı bir politik motivasyonla hareket edecek, farklı bir politik misyonun taşıyıcısı olacaktı.

Bu mücadelenin katettiği başarı devrimci bir çözüm için zorunlu koşul olan işçi sınıfının devrimci rolüyle birleşemediği ölçüde, mücadeleyi sürdürmek ve belirli ulusal hedefler doğrultusunda başarıya ulaştırmak kaygısı, PKK şahsında temsil edilen bu sınıfı, Kürt burjuva sınıflarıyla yakın ve gelecek için tehlikeli politik ilişkilere yöneltmiş bulunmaktadır. Geçmişte kendi üst sınıfları yerine Türkiye devrimci hareketi şahsında Türk işçi ve emekçi sınıflarıyla mücadele ve kader birliğine eğilim duymuş olan Kürt küçük-burjuvazisinin, tam da ulusal sorun çerçevesinde oynadığı devrimci rol ve sağladığı başarı sonucunda bugün düştüğü bu paradoksal durum dikkate değerdir. Daha da kötüsü, o bu politik yönelime büyük kentlerin Kürt işçilerini de kazanmaya çalışmakta, bu doğrultuda bir çaba içinde bulunmaktadır. Böylece işçi sınıfının mücadele ve örgüt birliğini zaafa uğratan son derece olumsuz bir rol de oynamaktadır.

Kızıl Bayrak
Haziran ‘94

Devrimci ve devrimci çözüm

Türkiye devrimcisinin önündeki güncel manzaranın temel unsurları nelerden oluşmaktadır?

İlkin, kriz içindeki düzen. Bu bir yapısal kriz, çok boyutlu. Türkiye'nin son 30 yılına damgasını vurmuş. Fakat bugün hızla ağırlaşmakta, kapitalist ekonomi derin bir sarsıntı geçirmekte. Bunu siyasal planda bir yönetememe krizi tamamlamakta. Sermaye düzeni gitgide daha geniş bir ölçekte, varlığını çıplak zora dayandırmakta, egemenliğini bu yolla sürdürmeye çalışmakta. Rejimin generaller, kontr-gerilla ve siyasi polis şefleri yönetimine dayalı karakteri gitgide daha çok açığa çıkmakta. Polis rejimini perdeleyen parlamento ile siyasi partiler işlevlerini yitirmekte. Özetle, "Cumhuriyet tarihinin en büyük krizi" tanımı, bugünkü krizin boyutları konusunda bir fikir vermekte.

İkinci olarak, 70 yılın birikimiyle kendini tüm şiddetiyle ortaya koymuş bir Kürt sorunu. Ezici ağırlığı ile Kürt köylülüğüne ve

kentsel halk katmanlarına dayanan güçlü ve örgütlü bir Kürt özgürlük mücadelesi. Bu mücadeleye hakim bir devrimci önderlik ve bu önderlikte Türkiye'nin devrimci kuvvetleriyle birleşme isteği.

Üçüncüsü, hoşnutsuzluğu sürekli büyüyen bir işçi-emekçi hareketi. İşçi sınıfında açık bir mücadele isteği, yıllardır süren ve zaman zaman geniş bir kitle katılımına ulaşan bir işçi eylemliliği.

Dördüncüsü, 12 Eylül yenilgisine, Doğu Bloku'nun çöküşüne ve bu nedenlerle yaşadığı ağır kan kaybına rağmen, belli bir kesimiyle mücadelede ısrar gösteren bir devrimci hareket. Örgütlü devrimci hareketin ancak çok küçük bir bölümünü kucaklayabildiği önemli bir devrimci birikim.

Bunlara, son bir unsur olarak, Türkiye'yi çevreleyen coğrafya da eklenebilir. Türkiye bugün dünyanın en istikrarsız, en bunalımlı bir dizi bölgesinin tam orta yerinde duruyor. Bir tarafında Balkanlar, öteki tarafında Kafkasya, ve nihayet, güneyinde Ortadoğu. O Ortadoğu ki, Filistin sorununu denetim altına almada sağlanan önemli başarıya rağmen, emperyalist dünya için bir "istikrarsızlık kuşağı" olmayı sürdürüyor ve sürdürecektir. Türkiye'nin devrimci süreçlerinin başarılı bir seyri, onu çevreleyen kriz coğrafyasındaki olayların gelişme seyrini etkileme ve yön değişikliği yaratma şansına da önemli ölçüde sahip olacak.

Kuşkusuz, sıralanan tüm bu unsurların, farklı bir yönden bakıldığında görülebilecek olan başka özellikleri de var:

Düzen ağır bir kriz içindedir ama, toplum üzerinde zora dayalı tahakkümünü perçinlemekle kalmamakta, yığınları da halen ideolojik politik açıdan denetim altında tutabilmektedir. En yoz kozmopolit kültürden dinsel biçimler içindeki ortaçağ ideolojisine, Türkçü ve islamcı akımlardan reformist ve sosyal-reformist partilere, devasa bir medya tekelinden sendika bürokrasisine, düzenin sayısız etki kanalı ve emniyet sübabı var.

Kürt hareketi kendini çözüm gündemine sokmuştur ama, emperyalizm sorunun bölgesel karakteri ve barındırdığı devrimci potansiyeli gözeterek, Filistin ya da Güney Afrika'da olduğu gibi, onu denetim altına almak ve sistem içi bir çözüme bağlamak

için seferberlik içindedir. Kürt özgürlük mücadelesi halen devrimci bir önderlik altındadır ama, Türkiye'nin devrimci toplumsal-siyasal dinamikleriyle buluşmadığı ölçüde zorlanmakta, bu zorlanma onu her türlü olumsuz akibet riskiyle yüzyüze bırakmaktadır. Yenilgiden sistem içi bir çözüm üzerinde uzlaşmaya kadar...

İşçi ve emekçi kitleler büyüyen bir hoşnutsuzluğu yaşamaktadırlar ama, henüz dolaysız biçimde politik mücadele sahnesine çıkmayı başarabilmiş de değiller. Yıllardır izlediği ihanet çizgisine, bunun işçi tabanında yarattığı açık tepkiye rağmen, devrimci önderlik alternatifinin kendini pratikte ortaya koyamadığı bir durumda, sendika bürokrasisi sınıf hareketi üzerindeki denetimini sürdürmeyi başarabilmektedir. Kapitalistlerin sömürü politikalarına karşı öfkeyle eyleme geçen işçi kitlelerine, kapitalist egemenlik sisteminin tarihsel-ideolojik sembollerini dayatma kolaylığını bile bulabilmektedir.

Geleneksel devrimci hareketin ayakta kalmayı başarmış kesimleri mücadelede belirgin bir inat gösteriyorlar ama, sağlam bir devrimci perspektiften ve kitleleri sürükleme yeteneğinden çok büyük ölçüde yoksun durumdadırlar. Tek tek güçsüz oldukları halde, düzenin emekçilere ve devrimci harekete karşı topyekün bir mücadeleyi sürdürdüğü bir ortamda, kendi aralarında devrimci bir eylem birliği gerçekleştirme, mücadele cephesini birlikte örme sorununa ilgisiz kalabiliyorlar. Birleşik devrimci bir cereyanın yaratılmamasının devrimci potansiyeli kucaklayamamanın en temel etkeni olduğunu gözden kaçırabiliyorlar.

Son olarak, Türkiye'nin odağında yer aldığı coğrafya bir dizi istikrarsız bölgeden oluşmaktadır. Ama, buralarda devrimci dinamiklerden çok, gerici dinamikler hareket halindedir. Bu ülkelerde gericilik, istikrarsızlığın gerçek temeli olan ağır iktisadi ve toplumsal sorunları bu gerici çatışmalarla örtmeyi başarabilmektedir. Ortadoğu elbette bunun belirgin bir istisnasıdır, fakat burada da sisteme yönelik toplumsal tepkiyi sistem içi bir güç olan dinsel akımlar kontrol etmekte, böylece devrimci dinamikler bir başka yoldan tahrip edilmektedir vb. vb.

Bütün bunlar da aynı manzaranın öteki yüzüdür. Burada, bir

devrimcinin gözden kaçıramayacağı kritik bir ayırım var. İlk kategoride sıralanan gerçekler, esas itibarıyla, objektif imkanlardır. Oysa ikinci kategoride sıralananlar, önemli ölçüde, sistemin karşı çabalarla yarattığı engeller, ya da devrimci müdahaleye konu olması gereken subjektif zaaflardır. Ve zaten devrimcilik de, objektif imkanları en iyi biçimde değerlendirerek karşı çabaları ve hareketin subjektif zaaflarını aşabilmek demektir. Bu yapılabildiği ölçüde böyle adlandırılmaya hak kazanabilir. Elbette bu perspektife dayalı bir devrimcilik, modern sınıf ilişkilerinin egemen olduğu bir toplumda ancak işçi sınıfı devrimciliği olabilir.

Türkiye'nin geçmiş döneminde, küçük-burjuva devrimciliğinin belirgin zaafı kolay devrim hayalleriydi. 12 Eylül yenilgisinden sonra ve özellikle de bugün, tersinden bir eğilim kendini "devrimcilik" anlayışı olarak ortaya koyuyor. Devrim belirsiz bir geleceğin sonrasına atılıyor, "gerçekçilik" adına devrimcilik misyonunu boşa çıkaran bir düşünüş ve davranış tarzı sergileniyor. Bu düşünüş tarzı, koşulların bu ele alınış biçimi, en pespaye bir "reel politik"ın, reformizmin ve tasfiyeciliğin zeminini oluşturuyor. Buna yalnızca bir örnek:

Kürt devrimci hareketi herşeyin bittiğinin sanıldığı bir sırada ve en geri bir noktadan başladı, bugünkü büyük gelişmeyi yarattı. Bugün bu hareketin kaderi, çok büyük ölçüde, Türkiye'nin devrimci dinamiklerinin ne ölçüde gelişebileceğine sıkı sıkıya bağlanmış durumda. Bugün Türkiye'de devrimci olmak, bunun bilincinde olmak ve bu çerçevede kendi rolünü oynamaktan geçer. Oysa açık ya da örtülü bir biçimde bundan kaçanlar, Kürt halkının 70 yıllık devrimci birikimini sistemin kanalları içinde tüketecek çözümleri rasyonalize etmekle meşguller. Türkiye solunda bugün devrimci geçinenlerden oluşan bir "Kürt halkının dostları" kulübü var. Bu kulübün üyeleri Kürt halkının mücadelesine dışarıdan desteklerini veriyorlar. Ama desteği asıl anlamlı olacak alanda devrimci bir gelişmenin önünü açarak vermekten geri durdukları ölçüde, devrimcilikten uzaklaşıyorlar ve Kürt halkının devrimci mücadelesinin karşı karşıya kalabileceği risklere seyirci kalmak yoluyla ona gerçekte kötülük yapmış oluyorlar.

Kürt halkının beş-altı yılda devrim yoluna girmeyi başarmasına alkış tutanlar; işçi sınıfının çok daha kısa bir zamanda bunu başarabileceğine, burada çok şeyin gösterilecek devrimci çabaya bağlı olduğuna inanmıyorlarsa eğer, neden kendilerine devrimci diyorlar ki?..

Kızıl Bayrak

Haziran '94

Devrim dışında çözüm yoktur!

Zindan direnişinin zaferiyle ummadığı sertlikte bir tokat yiyen Refah Partisi hükümeti, bunu unutturmak, gündemi değiştirmek ve kitleler nezdinde prim yapmak amacıyla yeni yeni manevralar deniyor. Kürt sorununa barışçıl çözüm tartışmaları kuşkusuz bur- ların en önemlisi ve en çok yankı yaratanı oldu. Bazı açıklama ve girişimlerle hızla gündemi kaplayan ve bazı kesimleri heyecanlandıran bu tartışma, generallerin bizzat Erbakan'a verdiği ultimatomla aynı hızla gündemin dışına itildi. Erbakan, bizzat yönlendirdiği tartışma ve girişimleri inkar etmek zorunda kalarak, kişilik ve karakterden yoksunluğunu tüm toplum önünde bir kez daha ortaya koydu.

Bu birkaç günlük tartışmanın generaller müdahale edince bir anda bıçak gibi kesilmesi, Türkiye'de rejimin nasıl işlediği, gerçek politika ve karar merkezinin neresi olduğu konusunda geniş halk kesimleri için çıplak gözle izlenebilen yeni bir politika dersi

olmuştur. Olay bu açıdan son derece yararlı bir işlev görmüştür.

Yapılan Kürt özgürlük mücadelesini daha ince ve daha sinsi yöntemlerle boğmaya zemin hazırlamayı amaçlayan bir manevra olsa da, tartışmalarla açığa çıkan bazı yeni sonuçlar görmezlikten gelinemez. Rejim hükümet düzeyinde ilk kez olarak Kürt sorununda gerçek muhatabının PKK olduğunu zımnen de olsa ifade etmiştir. PKK'yla "dolaylı" ilişki ve diyalogun kurulabileceğine ilişkin RP ve DYP'nin açıklamaları, rejim cephesinde yeni bir davranış biçiminin örnekleri ve elbette açık bir zaafiyetin göstergesi olmuşlardır.

Fakat bunu rejim içinden "siyasal çözüm"e doğru bir eğiliminin bir ilk göstergesi saymak için de bir neden yoktur. PKK Kürt ulusal uyanışına ve özgürlük mücadelesine önderlik eden bir politik kuvvettir. Bu konumu ve rolü çerçevesinde zaten yıllardır devletin dolaysız muhatabıdır. Devlet Kürdistan'da dosdoğru PKK'yla savaşmaktadır. Tüm bunlara rağmen bugüne kadar muhatabını görmezlikten ve bilmezlikten gelmesi, devlet açısından 70 yıllık inkar politikasının ciddiyyetten yoksun bir yansımasından öte bir anlam ifade etmemektedir. Bugün muhatabını "dolaylı" olarak da olsa kabul etmeye eğilim duyması, bu ciddiyetsizliğin ortadan kaldırılmasına ve düşmanını dosdoğru tanımlamasına yönelik bir adımdır yalnızca.

Kürt sorununda bugünkü muhatabını açıkça belli etmek ile sorunun kendisini çözmek arasında herhangi bir doğrudan ilişki yoktur. Düzenin Kürt sorununa özgürlük hareketini ezmek ve Kürt halkını ulusal köleliğe bir kez daha razı ve mahkum etmek dışında bir başka çözümü yoktur. Ulusal köleliğin sınırlı bazı haklar ve yeni bazı düzenlemelerle bir parça gevşetilmiş yeni bir biçimi hiçbir biçimde bir çözüm değildir. Oysa bazı düzen çevrelerinde var olan ve son tartışmalar vesilesiyle bir kez daha seslendirilen "siyasal çözüm" önerilerinin en ileri olanı bile bundan öteye geçememektedir. Geçemez de. Zira burjuva sınıf egemenliği ayakta kaldığı sürece, Kürt halkı için gerçek özgürlüğe ve eşitliğe dayalı bir çözüm olanağı yoktur. Bu egemenlik ayakta kaldıkça, sınırlı tavizlere dayalı her sözde "siyasal çözüm", gerçekte, yeni bir

özüksüzlüğün, bu temel üzerinde yeni bir çatışmanın zemini olmaktan öteye gidemeyecektir.

Kürt halkının, ulusal köleliğin bir parça gevşetilmiş, geçmişe göre daha da inceltilmiş yeni biçimlerine değil, gerçek bir ulusal özgürlüğe ve çeşitliğe ihtiyacı vardır. Bunu ise ancak Türkiye işçi sınıfı ve emekçileriyle kader birliği yaparak, mevcut baskı ve sömürü düzenine karşı onlarla birlikte savaşıarak, sınıfsal baskı ve sömürünün yanısıra ulusal baskı ve sömürünün de asıl kaynağı olan burjuva sınıf egemenliğini yıkarak elde edebilir.

Kürt sorununun devrim dışında gerçek ve kalıcı bir çözümü yoktur.

Kızıl Bayrak
Ağustos '96

Güncel gelişmeler ve devrimci görevler

(I. Bölüm'den parça)

Güncel durumun tarihsel arka planı

Devrimci politika için doğru sonuçlar çıkarılmak isteniyorsa eğer, sermaye düzeninin güncel durumuna tarihsel bir perspektif içinde bakılmalıdır. Güncel durumun ayırdedici özelliği devletin çeteleştiği ve kokuştugu gerçeğinin inkar edilemez ve üstü örtülemez bir biçimde açığa çıkmış olmasıdır. Bu olgu, dahası, çeteleşme ve kokuşmanın daha genel planda kurulu düzenin politik yaşamına egemen olduğu gerçeği, bugün artık sıradan insanların tartışma konusu haline gelmiştir. Son dönemin bu gelişmeleri yığınlar üzerinde çok karmaşık etkiler yaratmakta, tepkilere, öfkelere, şaşkınlığa, güvensizliğe, umutsuzluğa, ve elbetteki, bu durumun değişmesi için yeni ve ileriye dönük arayışlara neden olmaktadır. Ama böyle bir etki, toplumun genelini kapsayan bu tür bir sarsıntı, ancak güncel gelişmeler uzun bir sürecin yarattığı

birikimlerin dışa vurmasının bir ifadesiyse olanaklı olabilir.

Türkiye'nin son 35-40 yılı büyük bunalımlar ve büyük çalkantılar içinde geçti. Bunalımın toplumsal mücadele boyutunu dizginlemek ve ezmek, ürettiği iktisadi ve sosyal faturaları emekçi halk kitlelerine engelsizce ödetebilmek için, kurulu düzen kendini belirli aralıklarla yeniden tahkim etme yoluna gitti. Askeri darbeler ve özellikle '90'lı yıllarda örneği çok görülen daha örtülü ara müdahaleler bu işlevi gördü.

12 Eylül burada bir kilometre taşıdır. '60'lı ve '70'li yılların bunalımları ve bunun beslediği büyük toplumsal hareketlilikler, düzenin artık teklemede olduğu konusunda burjuvaziye ve onun emperyalist dayanaklarına daha açık bir görüş sağladı. 12 Eylül askeri faşist darbesi, bu çerçevede, kendini önceleyen 20 yıllık sürecin toplam deneyimlerini gözetten bir karşı saldırı oldu.

Bununla birlikte, güncel duruma 12 Eylül saldırısını izleyen son 16 yılın toplam tablosu üzerinden baktığımızda hayli dikkate değer sonuçlarla yüzyüze kalıyoruz. Toplumsal muhalefeti ve örgütlü devrimci hareketi ezen faşist askeri rejim, düzeni düze çıkarmak ve tahkim etmek için çare ve çözüm olarak görülen tüm politikaların engelsizce uygulanacağı koşulları yarattı. '80'li yılların üçte ikisine bu koşullar egemen oldu. Uzun vadeli bir "istikrar" adına gerekli görülen her türlü iktisadi, siyasal, kültürel, ideolojik ve eğitsel önlem alındı. Tüm siyasal, idari, yasal ve kurumsal düzenlemeler buna göre yapıldı.

Peki sonuç ne oldu? Daha 1987 yılında, daha askeri rejim koşulları fiilen sürüyorken, daha darbeci generaller Çankaya'da oturuyorken, toplumsal muhalefetin ise kendisini henüz yeni yeni ve en geri biçimler içinde gösterdiği bir sırada, düzen sözcüleri ekonomik ve siyasal istikrarsızlık etkenlerinin hızla büyüdüğünü itiraf etmek zorunda kaldılar. Bu daha başlangıçtı. '90'lı yıllara döndüğünde bu kez sermaye düzeninin "Cumhuriyet tarihinin en ağır iktisadi, sosyal ve siyasal sorunları" ile yüzyüze bulunduğu, "ekonomik ve siyasal yaşamın tıkanıp", düzenin bu sorunlar karşısında herhangi bir çözüm perspektifinden yoksun olduğu bizzat düzen saflarında yaygın kabul gören bir görüş oldu. 2. Cumhuriyet

tartışmaları ve TÜSİAD kaynaklı YDH, bu itirafın somut ifadesi ve dolaysız ürünüydüler. 1994 yılı başında ekonomik ve mali krizdeki ani ağırlaşmanın ortaya koyduğu tablo ise bizzat TÜSİAD sözcüleri tarafından “Cumhuriyet tarihinin en ağır ekonomik krizi” olarak tanımlandı. Tüm temel ekonomik göstergelerin negatif tablosu karşısında bu inkar edilemez bir olgu durumundaydı. Susurluk kazasıyla birlikte artık gizlenemeyerek açığa çıkan çeteleşmiş devlet gerçeğinin ardından, bugün de yaygın olarak Cumhuriyet döneminin en ağır siyasal çürüme ve kokuşmuşluğundan söz ediliyor.

‘90’lı yılların kurulu düzen için peşpeşe gelen bu türden Cumhuriyet tarihi rekorlarına sahne olması rastlantı mıdır? Rekor alanlarının iç bağlantıları ve organik bütünlüğü hiç de böyle olmadığını gösteriyor. Söz konusu olan, kurulu düzen için bir tükenmişlik ve iflas tablosudur. Politika her zaman ekonominin yoğunlaşmış ifadesidir. Sermaye devleti Türkiye kapitalizminin yalnızca resmi ifadesi değil, fakat aynı zamanda en yoğunlaşmış halidir. Orta yerde duran çeteleşmiş ve kokuşmuş devlet, onu saran kokuşmuş burjuva siyasal yaşam, mevcut iktisadi ve sosyal düzenin siyasal ifadesinden başka bir şey değildir. Demek oluyor ki, temelde çürüyen ve kokuşan kapitalist ekonomik ve sosyal düzenin kendisidir. Bu sonucun devrimci politika için, izlenmesi gereken devrimci taktik çizginin stratejik doğrultusu için taşıdığı önem yeterince açıktır.

Devrimci toplumsal muhalefetin aşırı zayıflığına rağmen...

Fakat bu sonuç tablosunu doğru okuyabilmek için gözden kaçırılmaması gereken iki önemli nokta var. Bunlardan birincisi, aslında yukarıda özetlenen sürecin kritik bir yönünün yeniden bir vurgulanması olacak. Öncümlerle gözetilmelidir ki, bu negatif rekorlar serisi, düzeni düze çıkarmak için yapılmış, bu çerçevede burjuvaziye çok yönlü ve kapsamlı bir önlemler dizisini engelsizce uygulama olanağı sağlamış bir askeri faşist darbe döneminin **hemen**

ardından başgöstermiştir. Bu gerçek, düzenin karşı karşıya bulunduğu sorunların yapısal olduğunu, en elverişli koşullarda ve yıllarca uygulanmış reçetelerin bile herhangi bir iyileşme ya da çözüm sağlamadığını, yalnızca faturanın işçi sınıfına ve emekçilere ödetme kolaylığı (bu çerçevede geçici rahatlamalar) yarattığını gösterir.

İkinci nokta bununla bağlantılı fakat daha da önemlidir.

'90'lı yılları kaplayan bu sonuçlar dizisi, devrimci muhalefetin son derece cılız olduğu yılların ürünüdür; Türkiye'de sınıflar mücadelesinin çok geri bir düzeyde seyrettiği, toplumsal muhalefetin henüz devrimcileşmediği koşullarda ortaya çıkmıştır. Kürt özgürlük mücadelesi etkenini bir an için bir yana bırakacak olursak, toplumsal muhalefetin kitle hareketleri biçiminde yeni bir canlanma dönemine girdiği son 9 yıl içerisinde, sermaye düzenini sıkıntıya sokan ve ona iktisadi kazanımlar alanında bazı geçici adımlar attıran tek ciddi çıkış '89-90 yıllarının işçi eylemleridir. (Bunun yarattığı sınırlı etkileri ise tekelci sermaye zam, enflasyon ve tensikatlarla çok geçmeden telafi etmiştir.) Bunun ötesindeki sayısız kitlesel hareketlilikler, kendi içindeki önemleri ne olursa olsun, sermaye düzeni için iktisadi ya da politik açıdan önemli bir sıkıntıya dönüşme gücü gösterememişlerdir.

Sermaye düzeni için son yıllarda büyük avantaj oluşturan bu durum, gerçekte onun aşırı zayıflığının da bir kanıtıdır. İşçi sınıfının ve emekçi halk kitlelerinin henüz ciddi bir devrimci muhalefeti ile karşılaşmayan bir düzen, buna rağmen iktisadi, sosyal ve siyasal cephede kendi tarihinin en ağır sorunlarıyla yüzyüze kalabilmiştir. Bu olgu, devrimci sınıflar mücadelesi etkeninin de kendisini gösterdiği bir durumda, mevcut krizin hangi boyutlar alabileceği konusunda da bir fikir vermektedir.

Ama, denecektir, Kürt sorunu etkeni, Kürt özgürlük mücadelesinin düzenin tüm dengelerinde yarattığı çatlaklar ve ürettiği sonu gelmez fatura, tam da bugünkü durumun gerisindeki asıl ve belirleyici etken değil midir? Bu iddiada büyük bir gerçek payı ile büyük bir yanılğı içiçe duruyor. İddianın apaçık gerçek payı bugüne kadar herkes tarafından ifade edilemedi. Oysa bu

iddia aynı zamanda Türkiye'nin kapitalist düzeninin temel gerçeklerini gizlemekte, bu çerçevede büyük yanılgılara neden olmaktadır. Bu yanılgılar bugüne kadar doğru dürüst tartışılmadı.

Kürt özgürlük mücadelesinin rejimin ideolojik kimliğinde, iç siyasal dengelerinde büyük sarsıntılar yarattığı, iç ve dış politikada devleti büyük çıkmazlara sürüklediği açıktır. Dahası, bu mücadeleyi boğmak için yürütülen kirli savaşın bugünkü çeteleşmede ve siyasal kokuşmada temelli bir rol oynadığı da yeterince açıktır. Bunlar çok bilinen, çok tartışılan. döne döne vurgulanan gerçeklerdir. Fakat Kürt sorununun siyasal gündemde tuttuğu özel yerin de etkisiyle bu gerçekler öylesine abartıldı ki, Kürt sorunu adeta düzenin bugün karşı karşıya bulunduğu her türlü çözümsüzlüğün asıl kaynağı olarak algılanmaya başlandı. İşin ilginç ve dikkate değer yanı, karşı-devrimci düzen propagandasının da sürekli olarak bu fikri işlemesidir. Düzenin ideologları, sözcüleri, medyadaki popüler yorumcular iddia ederler ki, eğer Kürt sorunu olmasaydı, ya da bu soruna bir biçimde bir çözüm bulunabilseydi, Türkiye'nin ekonomisi çoktan düze çıkmış, politik yaşamı normale dönmüştü. Düzen propagandası tüm sorun ve sıkıntıların kaynağının Kürt sorunu olduğu temasını işleyerek, her şeyi "bölücü terör belası"na bağlayarak, bu yolla emekçi kitlelerden kapitalist düzenin yapısal ve çözümsüz gerçeklerini gizlemeye çalışır.

Öncelikle vurgulanmalıdır ki, Türkiye kapitalizminin bugün yaşamakta olduğu ağır iktisadi, sosyal ve siyasal sorunlar hiç de Kürt sorunundan kaynaklanmamakta, fakat yalnızca bu sorun tarafından daha da ağırlaştırılmaktadır. Bunu görebilmek için Türkiye'nin son 40 yıllık tablosuna toplamı içinde bakmak yeterlidir. Fakat daha da büyük önem taşıyan bir başka temel nokta var. Türkiye kapitalizminin yapısal ve çözümsüz sorunlarının ağırlaşmasında bu denli önemli bir rol oynayan aynı Kürt sorunu. öte yandan, bunun beslediği toplumsal muhalefetin dizginlenmesi ve saptırılmasında da önemli bir rol oynamıştır.

Burjuvazi Kürt sorununu üç önemli yönden kullanmıştır. İlkin, tüm düzen güçleri arasında 12 Eylül darbesinin ardından ordu

zoruyla sağlanan genel siyasal birlik (“milli mutabakat”), ‘80’li yılların sonundan itibaren, bu kez “bölücü teröre karşı mücadele” adına Kürt sorunu üzerinden sağlanmıştır. Kürt halkının özgürlük mücadelesini boğmak için yürütülen kirli savaş tüm gerici politik güçleri MGK çizgisinde birleştirmiştir. İkinci olarak, yine teröre karşı mücadele adı altında, dizginsiz bir devlet terörü, her türlü faşist baskı ve terör uygulamaları meşrulaştırılmış, gerekli yasal ve kurumsal yeni dayanaklara kavuşturulmuştur. Ve son olarak, ülkenin birliği ve bütünlüğünü korumak adı altında dizginsiz bir şovenizm tüm topluma pompalanmış, bu yolla düzenin kitle tabanı korunmaya çalışılmış, bunda başarılı da olunmuştur. İşçi sınıfı da içinde, Türk emekçi kitlelerinin büyük bir bölümü bu doğrultuda şartlandırılmış, bu yolla emekçilerin dikkatleri kendi gerçek sorunlarından uzaklaştırılmaya çalışılmıştır. Dahası, bunda başarılı olduğu ölçüde, kitlelerin, kendi mevcut sıkıntılarının kaynağı olarak Kürt özgürlük mücadelesini görmeleri ve böylece şovenizmin tuzağına daha kolay düşmeleri sağlanmıştır.

Bu üç faktör birarada toplumsal muhalefet dinamiklerini sınırlamış, sınıf ve kitle hareketinin gelişip serpilmesini zora sokmuştur. Bunda kuşkusuz devrimci hareketin belirgin zayıflık ve zaaflarının da temel bir rolü vardır. Bu zaten bilinen ve hep ifade edilen bir gerçektir. Fakat tersinden, sınırlı güçlerle gösterilen tüm çabalara rağmen elle tutulur bir gelişmeyi başaramamanın gerisinde de, yukarıda sıralanan faktörlerin, bunların toplumsal muhalefeti sınırlayan ve saptıran sonuçlarının belirgin bir rolü vardır.

Ekim

1 Ocak ‘97

II. Bölüm

Polemikler ve Siyasal
Perspektifler

Kemalizme sol'dan taze kan kampanyası **İP'in ipliği**

İP/Aydınlık grubu devrimci hareket tarafından birkaç on yılın zengin pratikleri sayesinde kuşkusuz çok iyi tanınan bir çevre durumundadır. Böyle olunca "İP'in ipliği" üzerinde yeniden durmak çok gerekli görülmeyebilir. Oysa tersine, içinde bulunduğumuz şu dönemde bu özellikle gereklidir.

Bunun bir nedeni, bu çevrenin 12 Eylül sonrası yeniden toparlanma döneminde ('87 sonrasında), devrimci hareketi veremeye çalıştığı "değişim" mesajıdır. Elbette gösterilen tüm çabalara ve bir dönem özellikle Kürt sorunu üzerinden yapılan tüm çıkışlara rağmen, bu mesaj inandırıcı bulunmamış, bu çevrenin devrime karşıtlıktaki temel özelliklerini sürdürdüğü inancı korunmuştur. Fakat yine de, özellikle 1978-80 dönemindeki kaba gerici karşıdevrimci konumunu artık terkettiğine dair de belli belirsiz bir düşünce oluşmuştur. Oysa bir süredir Kürt sorunu ve PKK düşmanlığı üzerinden gösterilen tutumlar, gelinen aşamada artık

cepheden devrimci harekete karşı bir politik tutuma dönüşmüştür. Bu çevre artık daha net bir biçimde devrimin ve Kürt özgürlük mücadelesinin yeminli düşmanı olan kemalist düzen güçleriyle birlikte saf tutmaktadır. 19 Mayıs'ta dağıtılan "Şimdi Samsun'a Çıkma Zamanıdır" Bildirisi ve bu Bildiri'nin imzacıları, bu çevrenin tuttuğu yeni safı tüm açıklığı ile ortaya koymuştur.

Fakat bununla bağlantılı ya da bunun somut pratik bir ifadesi olan daha önemli bir neden var. Sermaye düzeni bugün tarihinin en büyük krizini yaşamaktadır. Çok yönlü ve çok boyutlu bu krizin ortaya çıkardığı olanaklar doğru devrimci bir çizgide değerlendirilebilirse, Türkiye devrimi büyük bir atılım yapabilir. Krizin kaynaklarından biri Kürt sorunudur ve Kürt özgürlük mücadelesi bugün halen devrimci bir mecrada sürüyor. Krizin asıl kaynağı ise Türkiye kapitalizminin yapısal sorunlarıdır. Bu sorunlardaki ağırlaşma, işçi ve emekçilerin hoşnutsuzluğunu sürekli derinleştirmektedir. İşçi sınıfı daha 12 Eylül kayıplarını bile telafi etmeden sermayenin büyük bir yeni saldırısıyla yüzyüze kalmıştır. Yıllardır kesikli dalgalar halinde gelişen fakat kendi dar istemleri dışına bir türlü çıkamayan işçi hareketliliği, bu zafattan nihayet kurtulabileceği koşullara bugün her zamankinden daha yakındır.

Bu koşullarda sermaye düzeni, bir yandan emperyalizmin de tam desteğinde Kürt devrimci hareketini ezmek, öte yandan ise, hain sendika bürokratlarının da yardımından en iyi şekilde yararlanarak, sınıf hareketini dizginlemek, onun devrimci siyasal mecraya doğru gelişmesini engellemek çabası içindedir.

İşte tam da bu ortamda, İP/Aydınlık çevresi, politika ve pratikleriyle düzene gönüllü hizmette kusur etmiyor. Bu çevre bir yandan, Kürt halkı kirli bir savaşın tüm acılarını yaşarken, tüm çabasını PKK düşmanlığı üzerinde yoğunlaştırarak düzene soldan destek çıkmakta tereddüt etmiyor. Öte yandan ise, sendika bürokratlarına yönelttiği son derece yumuşak bir eleştirinin arkasına saklanarak, gerçekte onların sınıf üzerinde kurdukları denetime koltuk çıkıyor. Onların kitlelerin baskısıyla ve kuşkusuz kitleleri yatıştırmak amacıyla gerçekleştirdikleri eylemlerde çizdiği boğucu

sınırları “sınıf disiplini” adına olumluyor. Bu “disiplin”c gönüllü avukatlık yapıyor. Sendika bürokratlarının düzenin resmi ideolojisinin yığınlar üzerindeki etkisini pekiştirmek amacıyla kitle eylemlerine dayattıkları İstiklal Marşı ile devletin resmi bayrağını büyük bir hararetle savunuyor. Sendika bürokratlarının 1 Mayıs eylemlerine kadar taşırma arsızlığı gösterdikleri bu hain politika devrimciler ve işçiler tarafından boşa çıkarılınca, devrimci harekete gerici bir ağızla en arsız saldırıyı yönelten de gene bu geçmişi kirli çevre oluyor.

Bütün bunlar bu çevreye karşı mücadelenin bugün taşıdığı özel önemi ortaya koymaktadır. Devrimci hareket bu çevreyi kuşkusuz çok iyi tanıyor. Fakat mücadeleye yeni katılan güçler, hareketlilik içindeki işçiler bu çevreyi yeterince tanımıyor. Devrimci hareketin bugünkü zayıflığı, sendika bürokrasisinin değerini bilerek bu çevreye verdiği özel destek, ve nihayet düzen legalitesi içine gönül rahatlığıyla sere serpe oturmanın sağladığı avantajlar birarada ele alındığında, bu çevre kendi gerici çizgisiyle mücadeleyi zaafa uğratmada belli bir rol oynama olanağı bulabiliyor.

Türkiye’de sosyalist hareket daha doğumundan itibaren Kemalizmin derin bir biçimde etkisini yaşadı ve tam da bu nedenle çok uzun yıllar kötürüm kaldı. TKP bağımsız bir sınıf partisi olmaktan çok kemalist akımın sol kanadı rolünü oynadı. ‘60’lardaki yeniden doğuş ve kitleselleşme sürecinde ise, bu kez orta burjuva aydınların ideolojik hegemonyası sayesinde, Kemalizmin “çağdaş yorumu”yla yoğrularak gelişti ve düzen içi bir hareket olmaktan kurtulamadı. Düzendeki kopuş ancak ‘71 devrimci çıkışıyla başladı ve kopuşun derinleşmesiyle Kemalizmin etkisinden kurtulma süreci elele gitti. Bugün devrimci hareket ciddi zaafarla yüzyüzedir. Fakat hiç değilse Kemalizm mikrobinin tarihsel tahribatından kendisini nihayet kurtarmıştır. Tam da bu nedendir ki, devrimci çizgi izlemedeki çeşitli kusurlarına karşın, Kürt halkının haklı devrimci mücadelesine açık bir destek vermekte tereddüt taşımamaktadır.

Öte yandan, Cumhuriyet düzeninin çürümesi, son otuz yılın

devrimci toplumsal mücadelelerinin yarattığı birikim, ve nihayet, Kürt özgürlük mücadelesinin son on yılda toplumun tüm katlarında yarattığı derin sarsıntı, bu etkenler birarada, ilerici kitleler üzerindeki kemalist etkiye de büyük darbeler indirmiştir.

Bunlar devrimci gelişme sürecimizin çok önemli kazanımlarıdır.

İşte tam da bu ortamda, İP/Aydınlık grubu. *Cumhuriyet* gazetesi yazarları, SHP'nin sol kanadı ve diğer bazı düzen solcuları elele vererek, ilerici kitlelere yeni bir Kemalizm aşısı yapmaya çalışmaktadırlar. İP yöneticileri *Aydınlık*'taki köşelerinde bir Kemalizm rüzgarı estirmeye çalışmaktadırlar. İkinci Cumhuriyetçilere. özelleştirme politikasına ve dinsel gericiliğe karşı mücadele adı altında, sol kemalistlerin "laik ve anti-emperyalist güçler cephesi" kurulmakta; Doğu Perinçek, "emperyalizmin yıkıma uğrattığı geniş bir iç pazardan çıkartı olan bütün güçleri" bu cephenin unsurları içinde saymaktadır (*Aydınlık*, 21 Mayıs '94). Bu, burjuvaziye hayli geniş bir yer açan '60'ların o ünlü kemalist "geniş cephe" politikasıdır.

İP/Aydınlık grubunun bugünkü politikası burjuva milliyetçi bir platformun ifadesidir. Bu çevre özelleştirmeye karşı mücadeleyi milliyetçi bir çığırıklanlığın zemini olarak kullanma çabasıdadır. Bunun işçi hareketine yansıtılması liberal işçi politikacılığı biçiminde olmaktadır. İşçilerin bilincindeki burjuva milliyetçi önyargılar, onların bugün Kürt sorununda etkin bir tutum almalarının, genel olarak da devrimci politika sahnesine sıçramalarının en büyük engeli durumundadır. İP/Aydınlık grubu bugün tam da bu zayıflığa seslenmekte, bu gerici burjuva önyargıları okşayan bir politika izlemektedir. Bu yalnızca "Samsun'a Çıkış" kampanyalarıyla dolaylı bir biçimde değil, fakat devletin resmi bayrağı ve ırkçı-şoven milli marşı açıkça savunularak doğrudan da yapılmaktadır. Bunda ölçü öylesine kaçırılmıştır ki, İP tabanından bile tepki gelmeye başlamıştır. (Bunun 28 Mayıs tarihli *Aydınlık*'ta yayınlanan bir örneğini, sayfalarımıza ayrıca alıyoruz. Bu mektup, İP'e genel olarak olumlu bakan birine bile bu kemalist kampanyanın nasıl gördüğü konusunda dikkate de-

ğerdir.)

Bütün bunlar, “İP’in ipliği” sorununun güncelleşen önemi konusunda bir fikir vermektedir. Bu mücadele komünistler için vazgeçilmezdir ve sınıfı devrimcileştirme mücadelesinin bir parçasıdır.

“Şimdi Samsun’a çıkma zamanıdır”!

9 Nisan Zonguldak mitinginden bir gün önce günlük *Aydınlık* gazetesinde bir mitinge çağrı ilanı. İlan “Şimdi ‘Samsun’a Çıkma’ Zamanıdır” başlığı taşıyor. Hükümet politikalarına ilişkin teşhir ifadelerinin ardından şunları okuyoruz:

“Türkiye’yi yönetenler, Mustafa Kemal Atatürk’ün deyişiyle, ‘gaflet, delalet ve hıyanet’ içindedirler. Ülkemiz yeniden 1919’lara gidiyor. Ama unutmayalım, 1919’dan sonra devrim gelir. Bu kez işçi sınıfı önderliğinde. ... Şimdi Samsun’a çıkma zamanıdır! ... Emperyalizme ve serbest piyasa diktasına karşı Kurtuluş Savaşımızın ilk adımını Zonguldak’ta atıyoruz.”

İlanın altında bir imza: “Doğu Perinçek, İşçi Partisi Genel Başkanı.”

Bundan 25 yıl kadar önce, ‘60’ların sonu ve ‘70’lerin hemen başında, 15 günlük bir gazete. Logo’da ismin hemen altında şu ifade: “Milli Demokratik Devrim Mücadelesinde Omuz Omuza.” Yine Logo’da, sol üst köşede ayyıldızlı Türk bayrağı ve bir Atatürk resmi. Bu gazetenin 7. sayısının o günkü tartışmalarla çok ünlene başyazısında, şunlar söyleniyor: *“Bizim partimiz MİLLİ KURTULUŞ Cephesidir. Bizim partimizin komutanı Mustafa Kemal’dir. Bizim partimizin üyeleri Amerikan sömürücüleriyle ortaklık etmeyen bütün bir MİLLET’tir. Bizim partimizin düşmanları, Amerikan sömürücüleri, Amerikan ortağı işadamları ve toprak ağalarıdır.”*

Bu gazete bugünkü İP/Aydınlık grubunun ilk yayını olan *İşçi-Köylü*’dür ve başyazarı bugünkü İP Genel Başkanı Doğu Perinçek’tir.

Demek ki 25 yıllık bir gelenektir bu ve bugün de sürüyor.

Bunlar sicilli kemalistlerdir. Bunlar için her zaman sözkonusu olan “Samsun’a çıkış”tır, “İkinci Milli Kurtuluş Savaşı”dır. “Başkomutan”ı her zaman için Mustafa Kemal’dir, ilham kaynakları onun “Gençliğe Hitabesi”dir.

Ne var ki sorun gerçekten bir geleneğin kendini tekrarlamasından ibaret olsaydı, yine de önemsiz ve bir parça masum kalabilirdi. Oysa bu konumu, aradan geçen 25 yıl içinde toplumun yaşadığı değişim ve toplumsal-siyasal mücadelenin bugünkü durumu ve ilişkileri içinde ele aldığımızda, temelden farklı bir gerçeklikle yüzyüze kaldığımızı görürüz.

‘60’lı yıllar Türkiye’nin yakın geçmişindeki büyük toplumsal uyanışın başlangıç yıllarıydı. Bu uyanış sosyalizm iddiası taşıyan sol harekete büyük bir kuvvet kazandırmış, onu toplum yaşamının temel bir siyasal ögesi haline getirmiştir. Ne var ki, bu başlangıç dönemi sosyalizmi, düzen sınırlarını ve düzen kurumlarını aşamayan bir tür burjuva sosyalizmdir. Devrimci iktidar perspektifinden yoksundur ve dolayısıyla reformisttir. Bu yıllarda sosyalizm iddiasındaki sol, bir bütün olarak “sol kemalist”tir. “İkinci Milli Kurtuluş Savaşı” genel kabul gören bir programdır. Farklılık, gerçekleştirilmesinin yol ve yöntemleri sahasında kendini göstermektedir. Toplumsal uyanış alt sınıflara dayalıdır, ne var ki ideolojik cepheyi orta sınıf aydınları tutmaktadır. Onların ideolojik-siyasal ufkunu ise, ortaçağ kalıntılarına karşıtlık ile emperyalizme bağımlı bir kapitalist gelişmeye duyulan tepki şekillendirmektedir. Bunun şekillendirdiği bir sosyalizm anlayışı ise burjuva bir çerçeveyi aşmamaktadır. Zaten sosyalizm de işçi sınıfının ve emeğin kurtuluş yolu olarak değil, bir çağdaşlaşma ve kalkınma modeli olarak ele alınmaktadır..

Fakat tüm bu olgulara rağmen yine de gözden kaçırılmaması gereken bir gerçek var. İdeolojik içeriği ile burjuva sosyalizmini aşamayan bu hareket, politik planda o günün, ‘60’lı yılların biricik ilerici akımıdır. Toplumun ilerici gelişmesine büyük bir ivme kazandırmış, ona önemli bir katkı olmuştur. Oysa aynı ideolojik içerik bugünün politik sahnesinde, bugünün politik mücadele ilişkileri içinde gerici bir akım olmanın, düzen gericiliğinin

bir parçası, onun sol hareket içindeki uzantısı olmanın bir ifadesidir. Bugünkü İP/Aydınlık grubunun konumu da budur.

İP Parti Meclisi'nin "Samsun'a çıkış" şovu ve seçim hezimetine açıklama: "Toplum sağa kaymıştır"

İP Parti Meclisi 27 Mart seçimlerinden sonraki toplantısını 9 Nisan mitingine denk getirerek Zonguldak'ta yaptı. Kuşkusuz bu burjuva politika tarzına uygun bir şovdu. Amaç işçilerin partisine yakışan da budur mesajı vermektir. Nitekim toplantıya törensel bir hava verilmiş ve seremoni Parti Meclisi'nin kısacık bildirisinde ciddi ciddi anlatılmış: "*Parti, kongre sürecini sınıf mücadelesinin ön saflarında yer alarak ilerletecektir. Parti Meclisi'nin son çalışması bu konudaki tutumumuza bir örnektir. 9 Nisan saat 9.30'da Parti Meclisi olarak toplandık, saat 14.00'de Zonguldak mitingine katıldık, saat 17.00'de Parti Meclisi toplantımıza kaldığımız yerden devam ettik.*" (Teori, sayı: 53, Mayıs '94, s.4)

Kuşkusuz bu seremoni, İP'in "sınıf mücadelesinin ön saflarında yer almak"tan ne anladığını da yeterli açıklıkta ortaya koymaktadır. Yine de buna ek bir açıklık kazandıracak bir ayrıntı daha ekleyelim. *Hürriyet* gazetesinin İP'liler Şemsi Denizler'i yuhladı haberi tekzip edilirken, bir tek İP'linin bile bunu yapmadığı belirtildikten sonra, "ön saflar"da nasıl yer alındığı üzerine şu açıklayıcı bilgiler veriliyor: "*Sözkonusu mitinge partimiz, Zonguldak Demokrasi Platformu'nun çağrısıyla katılmıştır. Partimiz pankartını açarak yürüyüşe katılmış ve mitingte yerini almıştır. Partimiz Demokrasi Platformu'nun aldığı bütün kararlara disiplinli bir biçimde uymuştur*" (Aydınlık, 11 Nisan '94). Hiçbir şey sendika bürokratlarıyla tam uyumun bu itirafı kadar bu liberal işçi politikacılarının konumun daha açık ortaya koyamaz.

Seremoniden asıl soruna geliyoruz. İP Parti Meclisi'nin 9-10 Nisan toplantısının sonuç bildirisi ile toplantıdaki tartışmalardan bazı bölümler, *Teori* dergisinin Mayıs sayısında yayınlandı. Burada 27 Mart seçimleri üzerinden yapılan bazı değerlen-

dirmeler üzerinde kısaca durmak istiyoruz.

Tartışılan ağırlıklı konunun İP'in seçim hezimetini olduğu anlaşılıyor. 27 Mart seçimlerine devrimci boykot cephesine karşı gerici bir kampanya yürüterek katılan bu parti sürekli olarak "oy patlaması" yapacağı temasını işledi. Oysa '91 genel seçimlerinde aldığı oy oranının yarısına ancak ulaşabildi. Bu bir hezimetti. Fakat yaratılan hayallerin, şişirilen balonların hezimetini... Yoksa bu parti kendi gerçek gücüne göre fazla oy almış bile sayılabilir. Partinin başı yaratılan "oy patlaması" havasını ilkin parti örgütlerinin yanıltıcı enformasyonu, ikinci olarak ise Mersin'deki yerel radyoların yanıltıcı kamuoyu yoklamalarıyla açıklıyor. Bu kadarını işin eğlendirici yanı saymak mümkün. Fakat bu vesileyle yaptığı bir açıklama var ki gerçekten dikkate değer. Dediği şu; sermaye medyası yanıltıcı olan ve aslında seçmeni yönlendirmeyi amaçlayan "kamuoyu araştırmaları"ni öteki burjuva partileri için yayınlarken, biz neden aynı şeyi kendi lehimize yapmayalım? Ve ciddi ciddi ekliyor: "Bu bir sınıf savaşıdır ve basın alanında da yürüyor." (agd., s.41) Demek ki yalana ve yanıltmaya dayalı propagandaya ilke ve yöntem olarak itiraz yok.

Bunları geçiyoruz ve seçim yenilgisine getirilen asıl izaha geliyoruz. Parti Meclisi Bildirisi'nde şunlar söyleniyor: "*İşçi Partisi bu seçimlerde bir başarı elde edememiştir. Milliyetçi kutuplaşma ve toplumun sağa kayışı nesnel bir olgudur ve Partimizin elde ettiği sonucun esas açıklamasıdır*" (agd., s.4). Yerel seçimlerin hemen ardından ve seçim sonuçlarından hareketle "toplumun sağa kaydığı". bütün bir düzen cephesinin ortak iddiası ve propagandasıydı. Komünistler seçim değerlendirmelerinde bu propagandayı da yanıtladılar. (Bkz. *Yerel Seçimler Üzerine*, Ekin, sayı: 94, 1 Nisan '94, başyazı). Burada bunu yinelenmeyeceğiz. Asıl işaret etmek istediğimiz, seçim öncesinde burjuva partilerine özgü yöntemlerle yarattığı sahte "başarı" havası gerçeklere çarpıp tuz buz olunca İP'in de bu aynı propagandadan medet ummasıdır. Ama kuşku duyulmasın, bu parti binde bilmem kaç yerine yüzde birlik bir oy oranı tutturmuş olsaydı, yapacağı değerlendirme tümüyle farklı olurdu. Burada sözkonusu olan derin

bir subjektivizm mi, yoksa açık bir başarısızlığı örtme hokkabazlığı mı? Bizce ikisi birarada.

İşin hokkabazlık yönüne bir başka örnek vermek istiyoruz. *Teori* dergisinin sunuş yazısında şunlar söyleniyor: "*Parti Mec-lisi'nin saptadığı en önemli gerçek şuydu: 28 Mart'ta değil, 5 Nisan sonrasında. 28 Mart'ta sağa kaymış bir Türkiye manzarası vardı. 5 Nisan'dan sonra ise Amerikan emperyalizminin ve işbirlikçilerinin 'Saldırı Paketi'ne karşı ayağa kalkmış bir emekçi Türkiye'si vardır.*" (agd., s.2)

Bu baylar, toplumsal diyalektiği safsatayla, toplumun siya-sal yaşamını ise çocuk salıncağıyla karıştırıyorlar.

Fakat asıl gericilik kendini boykot taktiğine ve onun Kür-distan'daki sonuçlarına ilişkin değerlendirmelerde gösteriyor. İş-te Perinçek'in söyledikleri: "*Bu seçimin mağluplarından biri sos-yal-demokrasi, bir diğeri de PKK'dır.*" (s.42) Bir başkası aynı konuda şunları söylüyor: "*Boykot taktiğini izleyenler başarısız oldu. Neden başarısız oldu? Öncelikle boykot taktiğinin kendisinde bir yanlışlık vardı. Zorla, ölüm tehditiyle boykot olmaz.*" (s.47) Bu sözlerin sahibi hızını alamıyor: "*Türk halkından kopmak, milliyetçi kutuplaşma, Türklerin ve Kürtlerin birbirine düşman olması Kürt milliyetçiliğinin mesajıydı*". PKK'nın mesajıydı demek istiyor. Aynı zat rejimin Kürtleri kazandığını ya da kontrol altına aldığını, "Doğu'da" kitle hareketinin ölmüş bulunduğunu, müca-delenin PKK'nın dağdaki "askeri kuvveti"nden ibaret kaldığını da söylüyor (s.47-48).

Bütün bu ağızların özel savaş sözcülerinin kullandığı ağız-dan, medya aracılığıyla yürütülen özel savaşın psikolojik propa-gandasından ne farkı var?

Kürt sorununda tam boy şoven gericilik

İP/Aydınlık çevresi yeni döneme, geçmişteki karşı-devrimci kimliğini unutturmak gayreti içinde. Kürt sorununa sahiplenmiş görünerek girdi. Zaman buradaki samimiyetsizliği, ikiyüzlülüğü, dahası Misak-ı Milli'yi koruma uğruna gösterilen sinsiliği açığa

çıkarmada gecikmedi. Bugün bu parti 70 yıldır inkar edilen, yok sayılan, her türlü ulusal zulme reva görülen bir mazlum halka sırtını dönmüş, tüm gücüyle Misak-ı Milli için savaşıyor. Bunu yaparken de en utanç verici yol ve yöntemleri denemekten geri durmuyor. Tıpkı tüm özel savaş cephesinin yaptığı gibi, sözde Kürt halkıyla PKK'yı birbirinden ayırma, ilkinde sahip çıkarken ikincisiyle mücadele etme tutumu göstermesini bir yana bırakalım. Asıl iğrendirici olan, "milliyetçi kutuplaşma" söylemiyle, ezilen bir ulusun özgürlük mücadelesinin kaçınılmaz olarak taşıdığı milliyetçi yön ile ezen ulusun şoven milliyetçiliğini aynı kefeyle koymasıdır. Tam da bu yolla, "milliyetçiliğe karşı mücadele" adı altında Kürt halkının kurtuluş mücadelesine cephe alması ve buna da "kardeşlik" politikası demesidir.

Her sıradan marksist bilir ki, ezen-ezilen ulus ayrımının bulunduğu bir devlette, emekçi halklar arasında kardeşliği sağlamanın temel önkoşulu, ezilen ulusun kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız şartsız savunmaktır. Gündelik propaganda ve bilinçlendirme çabasında, bu savunuyu sürekli önplanda tutmaktır. Bu marksist ulusal programın tamamı değil, fakat en önemli, en hassas, en canalıcı yönüdür. Bunu unutan ya da gözden kaçıran demiyoruz, yeterince önemsemeyen biri, kendine ne ad takarsa taksın, gerçekte tastamam bir sosyal-şovendir, kendi burjuvazisinin uşağıdır. Bu koşul yerine getirilmedi mi, bu konuda en büyük içtenlikle tam bir çaba gösterilmedi mi, ulusal soruna ilişkin marksist programın öteki yönlerini (örneğin ezen-ezilen ulus ayrımını gözetmeksizin tüm uluslardan proleterlerin sınıf birliği) gerçekleştirmek olanağı da peşinen kaybedilir.

Fakat İP/Aydınlık şovenleri bu basit gerçeği tamamen unutmuşlardır. Onlar tümüyle demagojik bir boş laf olan "iki halk kardeşliğe" mecburdur teraneleriyle ve Kürt halkına birliği, gerçekte inceltilmiş biçimiyle bugünkü statükoyu dayatıyorlar. Perinçek, Parti Meclisi'nde şunları söylüyor: "*Kürt halkının emperyalizme direnme imkanı Türkiye halkına yapışmasıyla mümkündür. Tıpkı 1919'larda olduğu gibi.*" (s.42)

Evet, "Tıpkı 1919'larda olduğu gibi"! Bu tarihsel perspektif-

le Kürt halkının karşısına çıkmaya ancak gözleri Kemalizm ve şovenizmle kararmış olanlar cesaret edebilirler. Bu, Kürt halkının bugünkü uyanışına ve tarih bilincine yapılabilecek en büyük hakarettir. 1919'u izleyen tarihsel olaylar Kürt halkına 70 yıllık bir inkar ve zulüm dönemi yaşattı. Ama Kemalizm ateşi yükselmiş Perinçek, anti-emperyalizm lafazanlığı arkasına sığınarak Kürt halkının karşısına böyle bir arsızlıkla çıkabiliyor.

Fakat bu kadar da değil. Aynı paragrafın girişinde ise şunlar var: *"PKK esas olarak Batı'ya yönelmiştir ve Barzani'nin modelini izlemektedir. Barzani'nin modeli ise, yenilerek devlet kurmaktır. Mustafa Kemal'inki gibi emperyalizmi yenerek değil, yenilip dünyanın daha fazla ilgisini çekip devlet kurmak. Bunu net olarak görelim."*

Bu sözlere getirilecek her yorum ya da açıklama bir fazlalıktır. Şu kadarı söylenebilir; Perinçek Mustafa Kemal'in şahsında kendi sınıfını, PKK'nın şahsında devrimci Kürt köylülüğünü görüyor. Doğal olarak ilkin hayranlık duyarken, ikicisine mülk sahibi sınıfların o küçümseyici kibirliliği ile yaklaşıyor ve karalıyor.

Misak-ı Milli Perinçek'in ruhudur, bilincidir, tüm dünyasıdır. Kürt devrimci hareketinin bu zora dayalı dünyayı parça parça ettiğini gördükçe, ona ancak gizlenemeyen bir kin ve düşmanlıkla bakması kaçınılmaz oluyor. Aynı ruh halini *Cumhuriyet* gazetesinin kemalist yazarlarında da izlemek mümkün.

Lenin'in yıllarca önce Kautsky'i hedefleyen şu sözlerini, İP/ Aydınlik grubunun düzen içindeki konumu ve Kürt sorunu karşısındaki tutumu ile karşılaştırınız:

"Ne var ki iş uygulamaya gelince Kautsky, ulusal programı günün sosyal-şovenizmine uyarlamış, çarpıtmış ve kızağa çekmiştir; ezen uluslar sosyalistlerine düşen görevlerin ne olduğuna ilişkin kesin bir tanımlama yapmamaktadır; her ulus için 'devlet bağımsızlığı' isteminin 'çok fazla' şey istemek olacağını söylerken de demokratik ilkenin kendisini açıkça bozmaktadır. Eğer hoşunuza giderse, 'ulusal özerklik' yeter de artar bile! Kautsky, temel sorundan, emperyalist burjuvazinin tartışılmasına izin vermeyeceği temel sorundan yani, ulusların ezilmesi üzerine temellendirilmiş devlet

sınırları sorunundan kaçınıyor; burjuvaziye hoşnut edebilmek için en temel olan şeyi programından atıyor. Proletarya yasallığın çerçevesi içinde kaldığı ve devlet sınırları sorununda burjuvaziye 'sessizce' başeğdiği sürece, burjuvazi her türlü 'ulusal eşitlik' ve dilerseniz 'ulusal özerklik' sözü vermeye hazırdır. Kautsky sosyal-demokrasinin ulusal programını devrimci bir biçimde değil, reformcu bir anlayışla düzenlemiştir." (Ulusal Sorun ve Ulusal Kurtuluş Savaşları, Sol Yayınları, s.235, vurgular Lenin'e ait.)

Kemalist histerinin doruğu: Bayrak, milli marş ve canlanan "Atatürk sevgisi"

Ne var ki şoven kemalist histerinin doruğu "stratejik sorunlar" arabaşlığı altında verilen söylevde yaşanıyor. Burada önce bir "devrim stratejisi" çiziliyor: "*Birinci Cumhuriyetin emekçi halk için olan kazamalarını koruyarak bir Emekçi Cumhuriyetine gidebiliriz. Bugün bizim devrim stratejimiz budur.*" Tam da Perinçekler'e yakışır bu "devrim" stratejisini bir de stratejik tespit izliyor. "Sol, kemalist devrimi anlamadığı için iflas etti." Kuşku yok ki, Perinçek bu stratejik tespitiyle solun "iflas" nedenine değil, fakat kendi asli "yaşam" damarına işaret etmiş oluyor. Bu aynı zamanda Kemalizmin bittiği yerde kendisinin de biteceğine işaret etmek demek oluyor. Kemalizm mücahitliği için gösterilen bunca enerjinin de kaynağını açıklıyor.

Ve nihayet final: "*Sınıf mücadelesinde ilerleyeceksek hayat bizi burjuva devriminin önderi olarak Mustafa Kemal'e daha çok değer vermeye zorlayacaktır. ... Türkiye'nin bayrağı konusunda da düşüncelerim aynıdır. Bu bayrak bağımsızlık savaşında ortaya çıkmıştır. ... Bir ulusun anti-emperyalist mücadelesinden gelen değerleri vardır. ... Bu tarihsel değerlere sarılmadan Türkiye'de hiçbir devrim ilerleyemeyecektir ve halk bize bunu dayatacaktır. Bu dayatma sağdan değil, soldan olacaktır. Türkiye herşeyiyle 1919'lara doğru gitmektedir. Bugün Atatürk sevgisinin birden bire canlanması yapay değildir." (s.43)*

Sondan başlayalım. "Birden bire canlanan Atatürk sevgisi"!

Bundan kastedilen Hasan Mezarıcı'ya karşı yürütülen kampanyanın sözde meyvesi. Kampanyayı bilindiği gibi şeriatçı kesimler dışında hemen tüm düzen cephesi elbirliği ile yürüttü. Medya konuyu haftalar boyu işledi. Hükümet Taksim'de miting yaptı. ordu rozet kampanyası açtı, CHP'li hanımlar sokaklarda imza topladılar, rotary kulüpleri ve sosyete gülleri toplantılar düzenlediler, ve bu arada çoğu emekli devlet memurları ile bazı ev hanımları Anıtkabir'i ziyaret ettiler. Rejim bunu şeriatçılığı dengeleyecek bir Atatürkçülüğe bulunmaz fırsat saydı. kampanya en hararetli biçimde büyük kentlerde yürütüldü. Sonuç ise gerçek bir fiyasko oldu. Taksim mitingi bir yana. RP'nin büyük kentlerde ve emekçi semtlerinde yaptığı oy patlaması bile bunu göstermeye yeter.

Fakat bir an için kampanyanın başarılı geçtiğini varsayalım, bu tümüyle düzenin bir başarısı olacaktı. Perinçek buna sevinebiliyor! Perinçek bunu 1919'lara gidiş, Samsun'a çıkış sayabiliyor. Şaşırtıcı değil. Zira Perinçek de bu düzenin bir parçasıdır, onun kemalist sol kanadıdır. Programı; "globalleşme"ye karşı "işçiyasa" ya da "Kemalist Devrimle kurulan az çok geniş iç pazarın" savunulması; "özelleştirme"ye karşı kemalist devletçilik; "Türkiye ekonomisinin çökertilmesi ve sömürgeleştirilmesi"ne karşı bugünkü statükonun korunması ve "kamulaştırma"larla güçlendirilmesi vb.dir. Bu programın siyasi cephesi ise "milli bağımsızlığın" savunulması ve "yüzyıllık demokrasi mücadelesi"nin sürdürülmesidir. Bu sonuncusunun muhtevası ve sınırları konusunda, Kürt sorunu karşısında alınan tavırdan giderek bir sonuca ulaşmak mümkün. Şoven-ırkçı milli marş ile Kürt halkı üzerindeki sömürgeci zulmün simgesi resmî bayrak konusundaki ateşli savunmalar, Perinçek'in tasarladığı siyasal düzen konusunda bir fikir verebilir. Boş lafların bir kıymeti yoktur, gerçek tavır yaşamın tartışma ve çatışma gündemine soktuğu bu gerçek sorunlar üzerinden ortaya çıkar. Perinçekler ise bu konuda hiçbir tereddüt göstermiyorlar.

Perinçek'in milliyetçi burjuva hezeyanları üzerinde gereğinden fazla durmak bir bakıma emek israfıdır. Fakat bu "Türkiye

bayrağı” konusu üzerinde biraz daha durmak gerekiyor. İki açıdan. İlkin bugünkü güncel öneminden dolayı. Ve ikinci olarak, Perinçekler’in “devrim” anlayışı konusunda son derece açıklayıcı olduğu için.

Türk bayrağı bugün sermaye düzeninin en gerici amaçlarla kullandığı bir silah durumundadır. Yıllar önce Kürt özgürlük mücadelesi serhildanlar aşamasına geçince. Kürdistan’daki özel savaş kuvvetleri, askeri araçları Türk bayraklarıyla donatarak bunun karşısına çıktılar. Bununla işgal kuvvetleri gibi davranıyorlar ve sömürgeci köleliği dayatmış oluyorlar, bu mesajı veriyorlardı. Bundan önce ve bundan sonra, sermaye düzenini gerici-şovenистерiler her tuttuğunda “bayrak as!” kampanyaları açılır, sermaye basını okurlarına bayrak dağıtırdı. Bugün *Hürriyet* gazetesinin logo’sunun sol üst köşesinde bir Türk bayrağı, altında bir Atatürk resmi ve onun altında “Türkiye Türklerindir” ifadesi vardır. (Perinçekler’in 25 yıl önceki gazetesinin bundan tek farkı, Atatürk’ün kalpaklı oluşu ve “Türkiye Türklerindir” ifadesinin bulunmamasıdır.)

Fakat bugün çok daha çarpıcı bir başka tutumla yüzyüzeyiz. Sermaye düzeninin sadık uşakları olan sermaye bürokratları, dizginleyemedikleri işçi kitleleriyle meydanlara çıkma zorunluluğu duyuyorlar. Fakat bu meydanlarda sınıfı tam da bu bayrak (ve milli marş) sayesinde kurulu düzene en sıkı biçimde perçinlemeye çalışıyorlar. Bu çok bilinçli, hain ve Kürt sorunuyla birlikte düşünüldüğü zaman iğrenç bir politikadır. 9 Nisan’da Zonguldak’ta bunu yaptılar. 24 Nisan’da Ankara’da bunu yaptılar. 1 Mayıs’ta İstanbul’da bunu yapmaya çalıştılar. İşte Perinçekler bu politikanın gönüllü destekçileri ve hararetli savunucuları durumundadırlar.

Gerici burjuva düzenin bu alanda sendika bürokratları aracılığıyla ne kadar bilinçli bir politika izlediğine bir örnek vereyim. Düzenin en deneyimli yazarlarından Metin Toker 1 Mayıs günü *Milliyet*’te şunları yazıyor:

“Taksim Meydanı bir defa, 1980 öncesinde Marksistler tarafından işgal edildi. Kızıl Bayraklar açıldı ve Marxlar’ın,

Engelsler'in, hatta Stalin'in portreleri taşındı...

"Taksim Meydanı ikinci defa, öteki şer kuvvetlerin egemen oldukları bir siyasal parti tarafından basıldı. Bu sefer bayraklar, kızıl değil yeşildi...

"Şimdi üçüncü bir olay yaşıyoruz. Bugün gene 1 Mayıs. Fakat öyle duyuruldu ki işçi, artık ne kızıl, ne yeşil bayrak altındadır. Taşındığı ay yıldızlı bayraktır. Ayıp: Ona Taksim Meydanı'nı vermediler."

Meseleyi daha açık nasıl koyabilirlerdi ki? İşçi yeter ki ay yıldızlı bayrağı taşıyın, ona 1 Mayıs'ta Taksim Meydanı'nı vermeye bile hazırlar. Bu gerçek, Perinçekler'in düzen hesabına işçi hareketi içindeki misyonlarını da açıklığa kavuşturuyor.

Şimdi geliyoruz sorunun öteki yüzüne. Deniliyor ki. "halk bize bunu dayatacaktır. Bu dayatma sağdan değil, soldan olacaktır." Bu demagojiyi birazcık irdelemek bile Perinçeklerin "devrim" ve "kitlelerin devrimcileşmesi" konularındaki reformist burjuva düşünüş tarzlarını açığa çıkarmaya yeter. Önce kaba demagojik öğelere bir düzeltme. Halk bunu bize gelecekte değil, fakat bugün dayatabilir; soldan değil, kuşkusuz sağdan. Zira "halk"ın bugünkü bilinci egemen sınıfın, kurulu düzenin bilincidir. Bu basit gerçek bir açıklama gerektirmez. *Alman İdeolojisi*'nden beri bunu her marksist, bu arada marksist geçinen Perinçek de bilir. Ve aynı *Alman İdeolojisi*'nden beri aşağıdaki basit gerçek de bilinir:

"Yığın içinde bu komünist bilincin yaratılması için ve gene bu için kendisinin de iyi bir sonucu götürülebilmesi için insanların yığımsal bir değişikliğe uğraması zorunlu olarak kendini ortaya koyar, öyle bir biçim değişikliği ise ancak pratikteki bir hareketle, devrimle yapılabilir; bu devrim, demek ki, sadece egemen sınıf devirmenin tek yolu olduğu için zorunlu kılınmamıştır, ötekini deviren sınıfa, eski sistemin kendisine bulaştırdığı pislikleri süpürmek ve toplumu yeni temeller üzerinde kurmaya elverişli bir hale gelmek olanağını ancak bir devrim vereceği için de zorunlu olmuştur." (Marx-Engels, *Seçme Yapıtlar*, C.1, s.47, Sol Yayınları)

Bu klasik düşünce büyük Fransız burjuva devriminden yapılmış teorik bir soyutlamadır. O Fransız devrimi ki, "halk"

gerçekten devrimcilere bir şeyler “dayatmıştır.” Fakat bu, kurulu düzenden devralınan ve o güne kadar “halk”ın bilincinde ağır bir tortu oluşturan değerlerin en ileri noktada reddi biçiminde olmuştur. Kiliseleri yakan ve kitlesel bir din düşmanlığı geliştiren “halk”ı Robespierre’ler dizginlemek zorunda kalmışlardır. Bütün öteki devrimler bu olguyu bir kural olarak doğrulamışlardır. Devrim büyük insan kitlelerinin bilincinde, düşünüş tarzında, onyıllar ve yüzyıllar sürmüş değer yargılarında, kökleşmiş önyargılarında, muazzam bir altüst oluş değilse nedir? Perinçekler gerçekten hiç devrim düşünmüşler midir?

1848 Devrimi esnasında ve Fransa’da yaşanan olay konumuz bakımından ayrıca açıklayıcıdır. Tartışma ve çatışma tam da “bayrak” üzerinedir. Bir kaynaktan şunları okuyoruz:

“Cumhuriyetin bayrağının ne olması gerektiği sorunu üzerinde ateşli bir savaşımdır başladı. İşçiler kırmızı bayrağın cumhuriyetin bayrağı olarak ilan edilmesini istiyorlardı. Burjuvalar üç renkli bayrağı istiyorlardı. Savaşım, Şubat günleri için tipik bir uzlaşmayla sonuçlandı. Cumhuriyetin bayrağı, kırmızı bir rozeti olan üç renkli bayrak olarak ilan edildi.” (age., s.66)

Şubat’taki uzlaşmanın birkaç ay sonra, Haziran’da, işçilerin kırmızı bayrak altında ve tarihin gördüğü ilk proleter devrim girişimiyle son bulduğunu, “üç renkli” bayrağın ancak işçi katliamıyla egemen kılındığını biliyoruz. Perinçek “Türkiye’nin bayrağı”nın kemalist burjuva devrimden miras olduğunu söylüyor. Fransız burjuvalarının “üç renkli” bayrağı, tarihin görüp gördüğü en büyük ve en radikal devrimden mirastı. (Bu devrimin büyüklüğünü güdük kemalist hareketle kıyaslamaya kalkmak, Robespierre’i Atatürk’le kıyaslamaya kalkmak türünden bir abes iştir.) Bu bayrak jakobenlerin, Robespierreler’in bayrağıydı. İşçiler işte bu bayrağın karşısına kendi kırmızı bayraklarıyla çıkıyorlardı. Perinçekler diyebilirler ki, bu işçilerin “devrimci” dönemiydi. Elbette! Fakat “işçi sınıfı ya devrimcidir, ya da hiçbir şey”! Bunu unutanlar devrimci değildir. Sorun da zaten budur. Perinçekler devrimci değil, kaba burjuva reformistleridir. Onlar için “halk” bugünkü “bilinci” ve değerleriyle vardır ve her zaman öyle var

olacaktır. Reformist-evrimci bir kafa daha ötesine akli erdiremez demeyeceğiz, ötesine geçmek istemez...

Aynı konuda son bir ayrıntı. Bugünün Türkiye'sinin en "sol" kitlesi PKK destekçisi Kürt köylüleri ve şehir emekçileridir. Ve onlar "bize" daha bugünden ve kuşkusuz "soldan" başka şeyler "dayatmakta"dırlar. Ki Perinçekler'in maskesini indiren, gerici kimliklerini açığa çıkaran tam da bu "dayatma" değil midir?

Kızıl Bayrak

Haziran '94

İP'li Gani Turan'dan İP'li Hasan Yalçın'a:

İstiklal Marşı birleştirici bir değer midir?

Sayın Hasan Yalçın,

14 Mayıs tarihli Aydınlık'taki yazınızın sınıfsal içerikten yoksun, tam bir Kemalizm ruhuyla yazılmış olduğu hemen göze çarpıyor. Buna değinmeyi önemli görüyorum çünkü; İşçi Partisi'nin Türkiye cephesinde devrimci bir dalgayı kucaklayabileceğine inanıyorum. Bu dalganın zayıflamasına neden olabilecek her türlü anlayışı eleştirmenin, devrimci bir görev olduğuna inanıyorum.

İstiklal Marşı gibi şoven-milliyetçi bir değere sarılmak ve onu yüceltmek gibi bir derdimiz olamaz. Oysa siz öyle yaklaşıyorsunuz ki, sanki "ya yuhalayacaksın ya da sarılacaksın". Hayır. Burada sözkonusu olan kitle hareketlerinde, kendi kabuğunu kıramamış olanların kitleden kopuk davranışları ise, başka örnekler çoktur. Ve daha açıklayıcıdırlar. İstiklal Marşı örneğine sarılmak, açıkçası; geri bilinçli kitlenin gönlinü okşamak, kitle kuyrukçuluğu yapmaktır. İstanbul'daki 1 Mayıs mitinginde ben de buldum. Gerçekten, sınıftan kopukluğun örnekleri de yaşandı. Sınıfın gündeminde 1 Mayıs, özelleştirme ve KİT'lerin kapatılmasına karşı mücadele ağırlıktayken, bazı

örgütler hala kendilerini tatmin ve tekrardan kurtaramamanın acizliği içindeydiler. Fakat bizim tartıştığımız İstiklal Marşı. Her satırı kendini üstün gören şoven bir anlayışla yazılmış bir marşla sarılarak, Türkiye’de yaşayan çeşitli halklardan emekçileri birleştiremezsiniz.

Yazınızda toplumun çeşitli kesimlerini birleştiren değerlerden bahsediyorsunuz. İstiklal Marşı ve bayrak gibi Türk ulusunu simgeleyen, Türk devletinin sembolü olan değerlerin, Kürt halkı üzerinde baskı ve tahakküm anlamı taşıdığını ise, hiç göz önüne almıyorsunuz. Bu değerler, gerçek anlamda birleştirici özellik de taşımamaktadırlar.

Öncü partinin görevi, özellikle bugün, emperyalist tekellerin ve yerli işbirlikçilerinin azgın saldırısı karşısında, emekçi alternatifi yaratmak olmalıdır. Bu alternatif oluşturulurken, burjuvazinin emekçi kitleler üzerinde yaratmış olduğu her türlü şoven etkilerin kırılması için de mücadele edilmelidir. Bir ulusun çeşitli katmanlarını birleştirici bir rol oynayan bazı değerler, diğer bir ulusun bütününe itici gelebilir. Bunu unutmamak gerekir. Türk devletinin bayrağı, Kürt halkının üzerinde zulmün sembolü halini almışken, bu gerçeğe sırt dönerek, bayrağın birleştiriciliğinden nasıl söz edilir.

İP dışındaki solla ilgili değerlendirmede de ‘80 öncesinin zaafı vardır. O zaman “sahte sol” kavramı ile, diğer sol hareketlerle aramıza kalın duvar çekilerek bir nevi tecritlik yaşanmıştı. Şimdi de İstiklal Marşı söylemeyenleri, ona sırtını dönenleri, beşinci kol gibi gören bir yaklaşımla eleştirme hatasına düşülmektedir.

Sonuç olarak; kitle çizgisi izlemek, sınıfla birleşmek adı altında uç noktalara savrulmak gibi bir tehlike önümüzde duruyor. Buna karşı uyanık olmalıyız.

Gani Turan / Zonguldak

Kürt sorununa çözümler

Kürt sorunu çözümler zorlayan bir gelişme aşamasına yıllar öncesinden ulaştı. Çözüm değil çözümler diyoruz; zira sorun tek olmakla birlikte çözümler bir dizidir. Sorunun içinde ya da sorunla bağlantılı olan her sınıfın, bu sınıfları temsil eden her bir siyasal kuvvetin, soruna taraf sömürgeci devletlerin, Kürt sorununu tehlikeli bir devrimci dinamik olduğu kadar bir nüfuz mücadelesi alanı olarak da gören emperyalistlerin, tüm bu güçlerin kendi “çözüm”leri var. Her bir çözümü doğal olarak sözkonusu sınıf, parti ya da devletin sınıfsal-siyasal konumu, bu konuma dayalı çıkarları belirlemektedir. Her bir sınıf, parti ya da devletin “Kürt politikası”, bu çıkarlara dayalı bir bakışın politik ifadelendirilişinden başka bir şey değildir.

Sömürgeci konumuyla sorunun baş muhataplarından olan TC'nin yıllardır kendini kilitlediği sözde çözüm ise, tarihin bir yeni tekerrürünü gerçekleştirmek sevdasından ibarettir. O geç-

mişte sorun kendini her gösterdiğinde vahşi bir şiddet uygulayarak, Kürdistan'a tenkil seferleri düzenleyerek çözüme yoluna gitmiş, bunda başarılı da olmuştu. Bu onu "29. Kürt isyanı" olarak nitelediği yeni özgürlük çıkışını da bu yolla halletme hevesine itti. Ne var ki, Kürt halkının ortaya koyduğu kahramanca direniş, özgürlüğünü kazanmak doğrultusunda yıllardır göstermekte olduğu ısrarlı direnç, TC'ye unutulmaz bir ders oldu. Onun bütün dengelerini ve kurumlarını derinden sarstı. Düzenin yapısal krizini iktisadi, mali, siyasi, ideolojik, askeri, diplomatik, tüm alanlarda boyutlandırdı. Kürt sorununun bu kez kendini bu büyük direnişle ortaya koyuşu, Kürdistan'ı TC'nin boynundaki bir değirmen taşı haline getirdi. Sömürgeci düzen bu taşta sıkıca sarılmaya kalkıştı, böyle yaptıkça da batağa battı.

Bugün Kürt sorununda değişik çözümler kendini daha yıkıcı bir biçimde dayatıyor. Ne var ki bunlar içinde TC'nin aradığı kendine özgü çözüm çoktan iflas etmiş durumda. Bu sonuç karşısında şaşkına dönen, kuduran, iyice barbarlaşan Türk devleti, kendisine bu utanç verici sonucu yaşatan Kürt halkından bugün kanlı bir öç almaya çalışıyor. Yıkılıp yakılan köylerin, kitlesel katliamların, zorla toplu göçlerin, Kürt aydınlarına karşı kontrgerilla cinayetlerinin, her türlü zulmün ve işkencenin gelinen yerde bundan başka bir anlamı kalmamıştır. Bu bir çözüm politikası değil, gözü dönmüş bir öç uygulamasıdır.

TC'ninki basit bir değerlendirme hatasıydı. 28. Kürt isyanı ile 29.sunu yalnızca 50 yıllık bir zaman dilimi değil, fakat ulusal hareketin toplumsal yapısında gerçekleşen ve mücadelenin tüm muhtevasını ve seyrini temelden değiştiren köklü farklılıklar ayırmaktaydı. Bunu gözden kaçırmak, Kürtlerin geçmişte genellikle yerel kalmış, kırılğan ve tutarsız bir toplumsal-kültürel dayanışma sahip, ve en önemlisi de, feodal mülk sahibi sınıfların önderlik ettiği ilkel isyanlarına takılıp kalmaktı. Modern uluslaşmada büyük mesafeler katetmiş bir halkın, devrimci bir önderlik altında ve alt sınıflara dayalı olarak gelişen yeni devrimci hareketini doğru değerlendirememekti. 70 yıllık inkar politikasının körleştirdiği TC bunu göremedi. Şimdi nihayet görüyor, fa-

kat kendisine pahalıya çıkan bir iflasın ardından.

Görüp de ne yapıyor? Kendini düne kadar uzak durduğu emperyalist çözüm önerilerine göre ayarlamaya çalışıyor. Demirel'in devletin başı olarak ağzında gevelediği bazı yeni görüşler bunun bir yansımasıdır. Çoğu kere kendi gerçek sınıf çıkarları konusunda kendisini temsil eden politikacılardan daha duyarlı ve gerçekçi olan burjuvazi, örneğin TÜSİAD şahsında, Kürt sorunundaki çıkmazı görmüş ve emperyalist önerileri daha erken bir tarihte telaffuz etmişti.

Aslında belli bir noktadan sonra ve kuşkusuz emperyalistlerin de etkin telkiniyle, hareketi ezme başarılsa bile belli tavizler verilmeden Kürt sorununu yatıştırılamayacağını TC de hesaba katmaya başlamıştı. Fakat bunun için bile önce ezme gerekiyordu. Özel savaş makinası bunun için harekete geçirildi, fakat ne yapıldıysa sonuç alınamadı. Sömürgeci devletin bugünkü vahşi kudurganlığı bunu bir türlü başaramamış olmaktan geliyor. Emperyalistler bir süredir hareketi ezme alanındaki başarıdan bağımsız olarak, fakat elbette bu başarıyı kolaylaştırmak üzere, Kürt halkına belli tavizler verilmesini TC'ye daha etkin bir biçimde dayatıyorlardı. Çaresizlik ve çıkızsızlık nihayet onu buna yöneltmiş bulunuyor.

Devletin şimdiki politikası şudur: Bir yandan, bütün kuvvetini, imkanlarını ve vahşetini seferber ederek devrimci kurtuluş güçlerine karşı yeni bir "sonuç alıcı" genel hareketi sürdürmek. Fakat öte yandan, bunda bir sonuç alınıp alınmamasından bağımsız olarak, üzerinde yeni koşullara uyarlanmış bir politik Kürt işbirlikçiliğini inşa edebileceği belli adımlar atmak. Bu açıdan, Demirel'in açıklamalarıyla korucu tabanına dayalı bir Kürt partisi hazırlıkları birbirlerini tamamlayan gelişmelerdir. Buna medya aracılığıyla sürdürülen "terör işi halledildi" propagandası eşlik ediyor. Bununla atılacak adımlar için gerekli psikolojik ortamı oluşturmaya çalışılıyor.

Şimdi emperyalistler kendi çözümlerini dayatmak konusunda daha dolaysız bir faaliyet içindedirler. Bir yandan TC'yi "siyasal çözüm" doğrultusunda belli reformlara zorluyorlar. Öte

yandan ise PKK'nın ezilmesi için TC'nin son bir hamleyle giriştiği genel hareketi tüm güçleriyle destekliyorlar. Bu destek Avrupa'da özellikle Almanya tarafından PKK'ya yöneltilmiş sürekli saldırılarla birleştiriliyor.

TC'nin uluslararası hukuka aykırı sınır ötesi operasyonlarını çoktan beridir meşru gören emperyalist devletler, şimdi de Güney Kürdistan'da kışkırtılan iç savaşı TC'yi rahatlatacak bir gelişme seyrine yönlendirmeye çalışıyorlar. Barzani'nin konumunu güçlendirerek emperyalizmin ve TC'nin bu kadim uşağı aracılığıyla gelişmeler üzerinde kontrollerini pekiştirmek istiyorlar.

Emperyalist merkezler tarafından gündeme getirilen bugünkü "çözüm"lerin anlamının ve esas amacının farkında olan PKK ise, bugüne kadar yarattığı devrimci gelişmeyi savunmak, teslim olmak değil fakat zafer kazanmak konusunda bir kararlılık koyuyor ortaya şu günlerde. Ne var ki Kürt devrimci hareketinin en büyük şanssızlığı devam ediyor. Karşı cepheye sistemin güçleri ve tüm dayanaklarıyla TC var. Oysa kendi yanında Türkiye işçi sınıfı ve emekçi hareketi yok. Bu yıllardır Kürt özgürlük mücadelesinin en büyük handikapı ve "siyasal çözüm" arayışlarının tek değilse bile en temel nedenidir. PKK'nın "siyasal çözüm" arayışlarını haklı bir eleştiri konusu eden ve diplomatik alandaki etkinliklerinden tedirginlik duyan Türkiyeli devrimci, ortaya çıkan durumdaki kendi belirleyici sorumluluğunu göremediği zaman, siyasal ve ahlaki açıdan tam bir tutarsızlık sergilemiş olur.

Kürt hareketi Kürdistan'da muazzam bir devrimci gelişmenin önünü açtı. Oysa Türkiye devrimci hareketi henüz politik bir kitle hareketi geliştirmede bile sözü edilebilir bir mesafe katemedi. Bugün sömürgeci devlet Kürdistan'da bir tenkil hareketi yürütüyor. Kürdistan yakılıp yıkılıyor, insanlar katlediliyor, sürülüyor. Fakat buna karşı Türkiye'de bir kitle tepkisi anlamında henüz yaprak kıvıldamıyor. Ekonomik-sendikal hak arayışları esnasında arada bir kirli savaşa karşı ve halkların kardeşliği lehine atılan sloganlarla teselli bulmak, kendi politik misyonuna ve yükümlülüklerine yabancılaşmak demek olur. Kürt halkı hergün acı, işkence ve katliamla içiçe yaşıyor. Hergünü böyle ge-

çen bir halk gerçeği ile karşı karşıyayız.

Komünistler bu gerçeği bir an bile gözden kaçıramazlar ve kendi hergünkü devrimci sorumluluklarına bunun gerektirdiği bir bilinç ve duyarlılıkla yaklaşırlar. Kürt halkının Türk işçi ve emekçilerinin desteğine, onların açacağı devrimci mücadele cephesine her zamankinden çok ihtiyacı var. Bu destek verilmez ve bu cephe açılmazsa Kürt sorununda o çok arzulanan köklü devrimci çözümün koşulları oluşmaz, böylece kendini dayatacak bir sistem içi çözüme söylenebilecek sözün de pratik bir değeri kalmaz.

Ekim

1 Haziran '94

Emperyalizmin Kürt politikası ve PKK

Emperyalist güçlerin Ortadoğu'da başını ağrıtan önemli sorunlardan birisi Kürt ulusal özgürlük hareketidir. Kürt sorununa yönelik emperyalist planın ilk adımları Körfez Savaşı sırasında Güney Kürdistan'da kurulan kukla "Kürt Federe Devleti" ile atıldı. Emperyalistler bölgede Kürtlerin hamisi rolünü oynayarak, Kürt "kozunu" ellerinde tutacaklar, bunu bölgede nüfuzlarını pekiştirmenin bir aracı olarak kullanacaklardı. Emperyalistlerin bu planı hayata geçirmelerinin önündeki başlıca engel Kuzey Kürdistan'da PKK önderliğinde gelişen devrimci ulusal harekettir. Kürt ulusal hareketi'nin bölgede Türkiye, İran, Irak ve Suriye'deki güç ilişkilerini ve siyasi dengeleri doğrudan etkileyen geniş bir kapsamı vardır. Kürdistan'ın dört parçası dışında da, bölgedeki anti-emperyalist toplumsal dinamikleri ateşleyebilecek özellikleri içinde barındırmaktadır. Emperyalizmin zayıf halkası Türkiye'de sosyalist bir devrim için işçi sınıfı hareketine

sunduğu olanaklar da gözönünde tutulduğunda, emperyalistlerin Kuzey Kürdistan'daki devrimci ulusal hareketin tasfiyesini neden acil bir görev olarak önlere koydukları daha iyi kavranabilir.

Türk devleti ile taktik farklılıklar

Emperyalistler ile bölgedeki sömürgeci devletlerin ve özel olarak da Türk Devleti'nin çıkarları Kuzey Kürdistan'daki devrimci ulusal hareketin tasfiyesi amacıyla birleşmektedir. Ama tasfiye taktiklerinde kimi farklılıklar söz konusudur. Emperyalistlerin, Türk Devleti'ne, bütünüyle inkarcılığa dayanan politikasından vazgeçmesini ve bazı kültürel hak kısıntıları çerçevesinde bir "Kürt reformu"na yönelmesini telkin ettiği uzunca zamandır biliniyor. Emperyalistler devrimci hareket ezilse bile, bu tür bir "reform" gerçekleştirilmediği sürece Kürt sorununun bir süre sonra yeniden alevleneceği konusunda Türk devletini ikna etmeye çalışmaktalar. Türk devleti buna çoktandır ikna oldu ama, "taviz" vermeden önce devrimci hareketi ezmek gerektiğini savunuyor. Emperyalistler bu politikayı başta anlayışla karşıladılar. PKK'ye ve Kürt halkına yönelik imha hareketine bütün desteklerini sundular. Önce devrimci hareketin ezilmesi ve sonra "taviz" verilmesi, sadece Türk burjuvazisi açısından değil, emperyalist çıkarlar açısından da en iyi "çözüm" yolu idi. Ancak bu imha hareketi karşısında PKK önderliğindeki Kürt halkının direniş çizgisinden geri adım atmaması ve daha da gelişmesi hesaplarını boşa çıkarttı. PKK'nin ezilememesi ve Kuzey Kürdistan'daki devrimci yangının söndürülememesi gerçeği karşısında emperyalistler Türk devletine, devrimci ulusal hareketin tasfiyesi planında taktik değişikliklere girmek gerektiğini telkin ediyorlar. Türkiye burjuvazisinin sınıf çıkarları ve ülkedeki siyasi "dengeler" devrimci hareket ezilmeden "reform" adımlarının atılmasını kaldıracak durumda değil. Emperyalistler ise soruna Türkiye'nin çıkar ve dengeleriyle sınırlı bir perspektiften yaklaşmıyorlar. Kendi çıkarları doğrultusunda Ortadoğu'nun (ve buna bağlı olarak dünyanın) hesap ve dengelerini gözeterik, Kuzey Kürdistan'da

söndürülemeyen devrimci yangına artık daha fazla tahammül edemiyorlar. Böylece, devrimci ulusal hareketi tasfiye politikasında hiç bir değişiklik yapmadan, üstelik bunun önünü açmak için, “reform” adımlarını da atmak gerektiğini savunuyorlar.

PKK'deki yön değişikliğinin Kürt sorununda emperyalist strateji ve taktikler açısından anlamı

PKK, 1993 Newroz öncesindeki ateşkes kararı ve arkasından PSK-PKK Protokolü'yle yalnızca Türk devleti ile uzlaşma arayışına girmemiş, yüzünü emperyalistlere de dönmüştür. Emperyalizmin Ortadoğu politikası çerçevesinde Kürt sorununa bir “çözüm” arayışı içine girmiştir. PKK'yi bu yön değişikliğine götüren süreç ve koşullar kavranamadığı sürece, önümüzdeki dönemde farklı yönde işleyebilecek gelişme olasılıkları ve yanısıra ulusal hareketin devrimci karakteri ve dinamikleri gözardı edilebilir. Türkiye işçi ve emekçi hareketinin Kürt ulusal mücadelesine gerekli desteği sunmadığı; sömürgeci sermaye devletinin egemenliğine karşı devrimci mücadeleyi yükseltmediği koşullarda, bütünüyle kendi devrimci öz dinamiği ve güçleriyle Kürt sorununu çözüm gündemine sokan ulusal hareketin, sorunun devrimci çözümüne salt kendi güç ve imkanlarıyla ulaşabilmesi mümkün değildir. Ulusal hareket, dayandığı yoksul köylü tabanı ve önderliğinin sosyalizmden etkilenmişliğiyle, ulusal ve toplumsal kurtuluşun yolunda devrimci bir işçi hareketiyle ittifak içinde ilerleyebilecek bir karaktere sahiptir. Ama yukarıda belirtilen olumsuz koşullardan dolayı, Kürt burjuvazisiyle uzlaşma ve emperyalist dünyadan siyasal destek arama politikasıyla, soruna emperyalist-kapitalist düzen içinde bir çözüm arayışına girmiştir. Kimi sözde “marksist”lere göre bu yön değişikliği, PKK'nin devrimci karakterini bütünüyle yitirmesi, Kürt halkına ihaneti, emperyalizm ile işbirliği, Türk devleti'yle uzlaşması vb. anlamına gelmektedir. Oysa bu son derece mekanik, tek yönlü, hatalı bir yaklaşımdır.

PKK'nin yüzünü emperyalistlere dönmesi, henüz onunla uzlaşma sürecine girdiği ve bu yolda ilerlediği anlamına gelmemektedir. Henüz, ne emperyalizmin bölgedeki çıkarları PKK'nin mevcut taleplerini karşılayabilecek, ne de PKK emperyalist "çözüm"ün dayatmalarını kabullenebilecek durumdadır. Emperyalizm ile "teoride" uzlaşmak önemli bir yön değişikliğinin ifadesi olmakla birlikte, bu sorunun sadece bir yönüdür. Emperyalizm ile "pratikte" uzlaşmak için teslimiyet kapısını açmak ve ihanet koltuğuna oturmak gerekmektedir. PKK emperyalist "çözüm"ün Talabani, Barzani, Arafat, Mandela vb. aracılığıyla sergilenen anlamını ve doğuracağı sonuçları çok iyi bilmekte ve buna karşı direnmektedir. Kuzey Kürdistan'daki ulusal hareket bütün gerileme eğilimlerine rağmen henüz Güney Kürdistan'daki gibi emperyalizm işbirlikçisi bir burjuva-feodal kliğin önderliği altında değildir. Kürt burjuva kesimleriyle uzlaşma yolundadır, ama işbirliği ve teslimiyet çizgisinde değildir. Emperyalist "çözüm" yoksul köylü tabanına sahip bu hareketin ve önderliğin tahammül sınırlarının çok ötesindedir. PKK, emperyalizm ile teslimiyetçi bir uzlaşmanın, süreç içinde hem kendisinin ve hareketin ezilmesi, hem de Kürt halkının ulusal ve sınıfsal taleplerine karşı jandarmalık yapmak anlamına geleceğinin bilincindedir. Ulusal hareket onlarca yıllık devrimci birikimini boşa çıkarmak, kültürel hak kısıntıları karşılığında emperyalistlere ve sömürgeci Türk devleti'ne pazarlanmak niyetinde değildir.

Bu yüzden PKK'deki yön değişikliği emperyalistlerin PKK'ye yönelik politikalarında temel bir değişiklik gündeme getirmemiştir. Emperyalistler PKK'ye yönelik politika belirlerken, onun yüzünü emperyalizme dönmüş olmasına ya da öne çıkardığı taleplerin düzen içi niteliğine bakarak karar vermiyor. Emperyalistler asıl ulusal hareketin üzerinde yükseldiği yoksul köylü tabanına, bu silahlı ve örgütlü tabanın taşıdığı devrimci birikim ve dinamiklere, onun ulusal ve sınıfsal taleplerine bakıyor. PKK talepler düzeyinde ne kadar gerilese de, bu birikim ve dinamığın temsilcisi olduğu sürece emperyalistlerin bölgedeki hesap ve çıkar-

larını tehdit etmeye devam edecektir. Bu yüzden emperyalistler Türk devletinin PKK'yi ezme politikasına tüm desteklerini sunmaya devam ediyorlar. Emperyalizmin siyasal muhatap olarak kabul edeceği ve uzlaşma masasına oturtacağı bir "önderlik" in, sadece kendi halkına ihanet etmekle kalmaması, aynı zamanda emperyalizmin ve sömürgeci devletin çıkarları doğrultusunda jandarmalık görevini de üstlenecek karakterde olması gerekiyor. Emperyalizmin "yeni dünya düzeni" ve sömürgeci Türk devleti işte ancak böyle bir "siyasi çözüm"ü kaldırabiliyor.

PKK'deki yön değişikliği, emperyalistlerin PKK politikasında temel amaç doğrultusunda kimi taktik farklılıkları da gündeme getirmiştir. Emperyalistler PKK'yi Kürt halkının siyasal temsilcisi ve emperyalist çözümün muhatabı olarak kabul etmemekle birlikte, bu yön değişikliğinin ortaya çıkardığı imkanlardan en iyi şekilde yararlanmak ve bu yoldan da ulusal harekete burjuva reformist önderliği hakim kılmak amacındadır. Bu yüzden bir yandan perde arkasından Türk devleti'nin PKK'yi ezme hareketine tam destek verirken, bir yandan da uluslararası diplomasi alanında PKK'yi eskisi kadar doğrudan karşısına almamakta ve Türk devleti'ne yönelttiği kimi taktik eleştirileri sanki aralarında temelli görüş ayrılıkları varmış gibi ortaya koymaktadır. Amaç ulusal hareketi devrimci mücadele yolundan diplomasi yoluna çekmek, onun dolambaçlı yollarında yormak, emperyalist "çözüm" hayallerini körükleyerek ulusal hareketi burjuva reformistlerinin politik etkisine daha fazla açmaktır. Böylece devrimci dinamiklerin altını içten içe oyarak, hareket üzerinde burjuva reformist hakimiyeti sağlamaya çalışmaktadır. Emperyalistlerin eskiden "terörist örgüt" olarak gördükleri PKK hakkında artık "terörist yöntemlerle mücadele eden siyasal örgüt" vb. ifadeler kullanmaları, Kürt devrimci ulusal hareketini tasfiye ve PKK'yi ezme planlarında temelde herhangi bir değişikliğin olduğunu göstermez.

PKK'nin, emperyalizmin Ortadoğu politikası çerçevesinde bir "çözüm" arayışı içine girmesinin, uzlaşma sürecinin önünü açtığı ve bu yolda ilerlediği anlamına gelmediğini belirttik. Yanı-

sıra PKK'nin bu çerçevede emperyalist devletlerden siyasal ve diplomatik destek arayışı içine girmekle, işbirlikçi, teslimiyetçi, devrimci karakterini yitirmiş vb. görülemeycccğini, henüz sürecin böyle bir aşamaya ulaşmadığını da vurguladık. Ama uzlaşma yolundaki bu karşılıklı "kilitlenme", sürecin yerinde saydığı, belirli bir yönde gelişmeler yaşanmadığı, gelişmelerin belirli sınıfların yararına, belirli sınıfların ise zararına işlemediği anlamına gelmez. Her ne kadar hukuk amaçlı olduğu öne sürülse de, emperyalizm ve Türk devleti hakkında ekilen boş hayallerin meyvesini devşiren güçler Kürt burjuva reformistleri ve onların teslimiyetçi, işbirlikçi çizgileri olmaktadır.

***

Emperyalizmin Kürt politikası, devrimci ulusal hareketin tasfiyesi ve kültürel hak kısıntılarına karşılık, kendi halkına ve bölge halklarına karşı jandarmalık yapacak bir "önderlik" yaratma planıdır. PKK, bütün olumsuz koşullara rağmen, bu emperyalist plana karşı direnmek amacındadır. Ama bu direnişi kararlı kılmak, yüzünü emperyalizmden, Kürt burjuvazisinin işbirlikçi kesiminden, diplomasi yolundan çevirip, Kürt halkının emekçi kesimiyle daha sıkı birleşmek ve mücadele yolunda ilerlemekle mümkündür. Ulusal hareketi geçmişte vareden ve bugüne kadar getiren devrimci irade ve kararlılık ile direniş çizgisini korumak ve geliştirmek mümkündür. Türkiyeli devrimciler ise ucuz PKK eleştirileri yapmak yerine kendi görevlerine canla başla sarılmalı ve sömürgeci sermaye devletine karşı işçi sınıfının devrimci savaşımını yükseltmelidirler. PKK'deki yön değişikliğinin tersine çevrilmesinin ve ulusal hareketin tutarlı bir anti-emperyalist mücadele çizgisine çekilmesinin yolu buradan geçer.

Bu görev başarıldığı takdirde, emperyalizmin Ortadoğu'daki egemenliğinin temelleri sarsılacak ve sosyalizmin devrimci ateşi Türkiye ve Kürdistan topraklarının ötesine yayılacaktır.

Kızıl Bayrak

Ağustos '94

Özgürlük mücadelesinin 10. yılı

15 Ağustos 1984, Kürt halkının ulusal özgürlük mücadelesinde tarihsel bir dönüm noktasıdır. 15 Ağustos 1984, sermaye iktidarının her türlü muhalefeti uzun yıllar için ezdiğini sandığı bir sırada, bir avuç gerillanın şahsında Kürt halkının özgürlük mücadelesinin başladığı tarihtir. Bugün bu mücadelenin 10. yılındayız. Katedilen mesafe gerçekten olağanüstüdür. 15 Ağustos 1984'te sömürgeci egemenliğe başkaldıran bir grup gerillaydı, bugün sömürgeci egemenlik ulusal özgürlük isteminde kararlı bir halkla karşı karşıya. Yaşanan gelişmenin muazzam boyutlarını anlayabilmek için çatışan güçlerin ilişkilerindeki bu değişime bakmak bile yeterlidir.

Kuşkusuz bu mesafe kolay alınmadı. Kürt halkının en iyi evlatlarından binlercesi bu mücadelede şehit düştü. Kürt halk kitleleri kirli savaşın görülmedik zulmüyle karşı karşıya kaldılar, büyük acılar çektiler. Kürdistan 10 yıllık bir savaş alanı olarak

sömürgeciler tarafından yakıldı, yıkıldı, viraneye çevrildi. Ama Kürt halkı bu barbarlığa ve zulme karşı mücadele içinde büyüdü. kimlik ve kişilik kazandı, ilerici insanlığın mücadelesini saygı ve sempatiyle izlediği onurlu bir halk mertebesine ulaştı. Bugün Kürtler henüz özgür değil, hala sömürgeci egemenliğin ve zulmün koyu karanlığı içindedir. Fakat artık çaresiz değiller, özgürlüklerini kazanmada ısrarlılar ve bunun için savaşıyorlar. Gerçek ulusal özgürlüğü elde etmek için henüz önlerinde uzun ve acılı bir yol var. Fakat Kürt halkı işin zor yanını çoktan başarmıştır, o tarih sahnesine tüm varlığıyla çıkmıştır.

Kürt halkının bugünkü mücadelesi onlarca yıllık bir birikimin ürünüdür. Gücü, derinliği, yenilmezliği bu birikimden kök alıyor. Cumhuriyetin ilk döneminden farklı olarak, yeni dönemde bu birikim Kürt emekçi sınıfları içinde oluştu ve mayalandı. Kürt halkının özgürlük isteminin taşıyıcıları bu sınıflar oldular. Modern Kürt ulusal akımları bu sınıflara yakın aydınların önderliğinde şekillendi. PKK da bu akımlardan biriydi. Bugün artık tarihin bir parçası haline gelmiş 10 yıllık mücadele göstermiştir ki, PKK, yeni dönem Kürt ulusal akımları içinde, Kürt halkının ulusal özgürlük birikimini en iyi değerlendiren, onu açığa çıkarmak ve bir özgürlük hareketine dönüştürmek için büyük bir yiğitlik ve tartışmasız bir ustalık gösteren tek hareket olmuştur. PKK'nın muazzam başarısı askeri olmaktan önce politiktir. 15 Ağustos bir askeri çıkıştır fakat politik bir perspektifin ürünüdür. Politik bir çalışmanın üzerinde yükselmiş, Kürdistan'daki köklü politik alt-üst oluşun yolunu açmıştır.

15 Ağustos'la başlayan büyük özgürlük yürüyüşünün Kürt halk kitlelerinde ve Kürdistan'daki toplumsal ilişkilerde yarattığı büyük sarsıntı ve değişimi değerlendirmek bir güçlük taşımamaktadır. Dün Kürt feodalleri, feodal-burjuvaları, aşiret reisleri ve şeyhleri tarafından kontrol edilen ve sömürgeci köleliğe uysallıkla razı edilen bir halk vardı. Bugün modern kimliğe sahip, devrimci bir parti tarafından ulusal özgürlük mücadelesine yöneltilmiş, eşitsizliği ve köleliği reddeden onurlu bir halk var. 10 yıllık mücadelenin Kürt halkında yarattığı muazzam değişimin

özeti budur.

Fakat aynı mücadele Türk burjuva egemenlik sistemini ve bir bütün olarak Türk toplumunu da derinden sarsmış ve ondan büyük değişimlere yolaçmıştır. '60'lı ve '70'li yılların toplumsal çalkantıları ve devrimci mücadeleleri devletin resmi ideolojisi olan Kemalizmde büyük gedikler açmış, bu ideoloji artık mevcut haliyle rejimi taşıyamaz hale gelmişti. Ne var ki, 10 yıllık özgürlük mücadelesi. Kürt halkının inkarına dayalı resmi ideolojiye asıl öldürücü darbeyi vurdu ve rejimi bu alanda büyük bir karışıklığa itti. Kürt halkının özgürlük mücadelesi içindeki görkemli doğumu, aynı zamanda 70 yıllık resmi ideolojinin çöküşü anlamına geldi.

Öte yandan, ulusal özgürlük mücadelesinin burjuva egemenlik sisteminin iç yapısında ve işleyişinde yarattığı değişim çok daha dikkate değerdir. Devlet bugün her alanda ve her anlamda tam bir özel savaş aygıtı haline gelmiştir. Özel savaşın karakterine ve gereklerine uygun olarak, kumanda merkezleri mutlak anlamda militarist odakların eline geçmiştir. Hükümet, parlamento, partiler resmi planda MGK eliyle Genelkurmay, MİT ve siyasal polis merkezlerinin tam denetiminde ve hizmetinde hareket etmektedirler. Kontr-gerilla bu yapının beyni ve ruhudur. Son bir kaç yılda Türkiye'de zulüm makinasının işleyişi ve icraatı en koyu askeri rejim dönemlerini aratır hale gelmiştir. Kirli bir yoketme savaşı içinde oluşmuş ve gündün güne gelişen bu özel aygıt, son on yılın Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin seyrini ve geleceğini yakından ilgilendiren en önemli sonuçlarından biri oldu.

Fakat burjuva egemenlik sistemindeki değişim dar anlamıyla devlet aygıtının bu tür bir biçimlenmesiyle sınırlı kalmadı. Basını, üniversiteleri, kısmen sendikaları devlet aygıtının uyumlu ve organik bir parçası haline getirmek planı ve pratiği, 12 Eylül'ün en önemli icraatlarından biriydi. Kürt halkının özgürlük başkaldırısı bu süreci kolaylaştırdı ve hızlandırdı. Kirli savaş aygıtı bu kurumları da kapsayarak büyüyüp genişledi. Genel anlamda burjuva egemenlik sistemi değil, fakat dar anlamda devlet şimdi bütün bunların organik bir toplamı haline gelmiştir.

Son olarak düzen cephesindeki iç bölünme ve çatışmaların, Kürt özgürlük mücadelesine karşıtlık sözkonusu olduğunda tüm anlamını yitirdiğini, sosyal-demokratından faşistine, sol kema- listinden şeriatçısına tüm düzen kuvvetlerinin özel savaş aygıtı etrafında ve kirli savaş politikası temelinde bütünleştiklerini de bunlara eklememiz gerekiyor.

10 yıllık özgürlük mücadelesinin Türk halk kitleleri üzerin-deki etkisi daha karmaşık bir görünüm taşımaktadır. 70 yıldır inkar edilen bir ulusun varlığını haykırarak ve ulusal çeşitlik ve özgürlük talep ederek ayağa dikilmesinin Türk halk kitleleri üzerindeki etkisi çok yönlü oldu. Bir yandan resmi ideoloji ve iddiaların katı gerçeklik karşısında çöküşü, öte yandan misak-ı milli şovenizminin derin tarihsel etkisi, Türk halk kitlelerini Kürt özgürlük mücadelesi karşısında karmaşık bir ruh hali içine soktu. Kuşkusuz devletin güçlü ve etkili bir aygıta sürdürdüğü "terör" propagandası, kitlelerin edilgenleşmesinde ve devletin kirli sa- vaş uygulamalarına karşı hayırhah bir tavır içine girmesinde önem- li bir rol oynadı. Fakat yine de, tüm çabalarına ve bu doğrultuda MHP'li faşist çeteleri etkin biçimde kullanmasına rağmen, dev- let henüz aktif bir kitleyel şoven akım yaratamadı. Yine de, ser- maye düzeni tarafından açlığa ve sefalete mahkum edilen emekçi kitlelerin edilgen tarafsızlığı, kardeş bir halka karşı yürütülen kirli savaşı boş gözlerle izlemesi, sermaye iktidarı payına önemli bir başarı sayılmalıdır.

Şunu da kaydedelim ki, kitleler nezdinde çöken yalnızca res- mi ideolojinin Kürt ulusal gerçekliğine ilişkin yalanları olmanışt- ır. En az bunun kadar önemli bir başka olgu, kitleler nezdindeki geleneksel devlet ve ordu imajlarının Kürt halkının yiğit özgürlük mücadelesi karşısında aldığı büyük darbelerdir. Yüzbinlerce mev- cudu ve en modern donanımıyla "yenilmez" sayılan sermaye ordusu, 10-15 bin silahlı gerilla karşısında çaresiz kalmış, iflas etmiştir. Bunun kitlelerin bilincinde yarattığı izler gelecekteki mücadeleleri açısından ayrı bir önem taşımaktadır.

Ulusal özgürlük mücadelesinin bugüne kadarki yükünü baş- ta köylülük olmak üzere Kürt alt sınıfları taşıdı ve halen de on-

lar taşıyorlar. Bu haklı ve meşru mücadelede işçi sınıfından ve Türk emekçi sınıflarından gerekli desteği hemen hiç alamaması, alt sınıflara dayalı Kürt özgürlük mücadelesinin en temel sorunu olageldi. Kürt mülk sahibi sınıflarıyla günden güne artan yakınlaşma ile uluslararası diplomasiye verilen çok özel ağırlık, aynı zamanda bu temel sorunun yarattığı zaafı dengeleme çabası olarak anlaşılmalıdır.

Özgürlük mücadelesi 10 yıllık bir sürecin ardından bugün bir denge durumunu zorluyor. Fakat bu denge bir tür kilitleme anlamına da geliyor. Sömürgeci devlet mücadeleyi ezemiyor. Fakat Kürt hareketi de kendi güçleriyle kendi çözümüne gidemiyor. Bu kilitlemeyi bozacak iki temel kuvvetler alanı, Türk emekçi sınıfları ile emperyalist dünyadır. Birincisi hareketi bir toplumsal devrim doğrultusunda derinleşmeye götürür, ikincisi ise “siyasal çözüm” adı altında Kürt sorununun sistem içi bir çözümü için yolu açar.

10. yılını geride bırakan Kürt hareketi hala da son birkaç yıldır vardığı yol ayırımında duruyor. Taraflar karşılıklı yükleniyorlar, ama durum değişmiyor. Türkiye işçi sınıfı belirgin bir politik kıpırdanış göstermediği takdirde, bugüne kadar kendi gücüyle çok büyük bir mesafe katetmiş olan Kürt özgürlük mücadelesi, bundan sonra ancak sistem içi bir kısmi çözüm başarısına ulaşabilir. Soruna sınıf ilişkilerinden ve mantığından bakıldığı sürece bundan öte bir başarıyı ummak gerçeklikten kopmaktır.

Şunu da ekleyelim ki, sistem içi çözüm gibi arzu edilmeyecek bir durumun tüm tarihsel sorumluluğu Türkiye işçi sınıfının ve onun temsilcileri olmak iddiasındakilerin omuzlarında olacaktır. Zira on yıllık mücadele Kürt halkının ve özgürlük hareketinin üzerine düşeni fazlasıyla yaptığının da tartışmasız bir göstergesi olmuştur.

Ekim

15 Ağustos '94

Sorunlar ve sorumluluklar

(Parça)

Duruma bir de Kürt özgürlük mücadelesi cephesinden bakalım. Kürt hareketinin bugün bir denge durumuna ulaştığı ve tarafların tüm yüklenmelere rağmen kendi cephelerinden durumda esaslı bir değişiklik yapacak bir başarı sağlayamadıkları, bunun aynı zamanda, bir kilitleme olduğu olgusu bugün neredeyse genel bir kabul görüyor. Kürt hareketi çok yeni görünen bu gelişme düzeyine aslında daha erken bir tarihte ulaştı. Komünistler bunu iki yılı aşkın bir süre önce (Nisan '92) değerlendirdiler. (*Kürt Ulusal Sorunu*, s.135-140) Bir çok vesileyle bu kilitlemenin yarattığı potansiyel tehlikelere ve bu çerçevede devrimci görevlere işaret ettiler. Sorunun özü-özeti şuydu: Kürt hareketi bu yol ayrımında ya "siyasal çözüm" adı altında düzen içi bir çözüme kayacak, ya da kendi içinde bir ayrışmayla da yüzyüze kalarak toplumsal devrime doğru derinleşecekti. Asıl kritik nokta ise, bu ihtimallerden hangisinin baskın çıkacağıın, Kürt hareketinin ken-

di gücü ve sınıf dinamiklerinin ötesindeki gelişmelerle belirlenecek olmasıydı. Bugünkü yalnızlığının sürmesi, Türkiye işçi sınıfı cephesinde bir devrimci gelişmenin yaşanmaması durumunda, Kürt hareketine kendisi için mümkün olan en uygun kazanımlarla düzen içi bir “siyasal çözüm”e yüklenmekten başkaca bir yol kalmayacaktı. Fakat öte yandan, Türkiye işçi sınıfı hareketinin yaşayabileceği bir devrimci sıçrama, güç ilişkilerini ve olayların seyrini temelden etkileyecek; Kürt ulusal hareketi, mülk sahibi sınıfların hareketten kopması anlamında, bir iç ayrışma ve devrimci yolda derinleşme olanaklarına kavuşacaktı.

Bu durumun ortaya koyduğu basit bir gerçek var. Kürt sorununa bunca ilgi duyan, onun bugüne kadarki olumlu devrimci kazanımları karşısında heyecan duyan bir işçi sınıfı devrimcisi, tam da bu gelişmenin kendi önüne çıkardığı büyük tarihsel görev ve sorumluluklara uygun davranmıyorsa eğer, tutarlı olamaz. İşçi sınıfı devrimcisi olarak adlandırılmaya hak kazanamaz.

Gerçekte tablo nettir. Kürt sorununun beslediği büyük tarihsel devrimci birikimin kaderi sınıf hareketi cephesindeki gelişmelere sıkı sıkıya bağlıdır. Sınıf hareketi cephesindeki gelişmeler ise, özellikle bugünkü kriz ortamında, sınıf devrimcilerinin kendi rollerini ne ölçüde oynayabileceklerine, sıkı sıkıya bağlıdır. Dönemin sorunlarına, görev ve sorumluluklarına bu çerçevede yaklaşabildiğimiz ölçüde kendimize atfettiğimiz misyona uygun hareket eden tutarlı devrimciler olarak adlandırılmaya hak kazanabiliriz.

Ekim

1 Eylül '94

Siyasal süreçlerde tıkanma

(EKİM 8. Yılında değerlendirmesinden parça)

Bu yıldönümü vesilesiyle üzerinde durma gereği duyduğumuz en önemli konu, “siyasal süreçlerde tıkanma” dediğimiz olgudur. Zira siyasal süreçlerde bir türlü aşılamayan bu tıkanıklık, bugün hala devrimci siyasal mücadelenin en temel sorunu durumundadır. Tüm öteki güncel sorunlar ve en acil devrimci görevler, bu sorunla birleşmekte, bu sorun ekseninde oluşmakta, kesişmekte ya da üstüste düşmektedir.

Siyasal süreçlerde tıkanma ya da kilitleme olarak tanımladığımız genel olguyu, sermaye düzeninin yaşamakta olduğu kendine özgü tıkanıklıkla karıştırmamak gerekir. Burada tümüyle farklı iki ayrı olgu söz konusudur. Düzenin kendi içinde yaşamakta olduğu çok yönlü tıkanıklık onun bugün en temel zaafı durumundadır. Oysa toplumun toplam siyasal süreçlerindeki tıkanma, ilkinden farklı olarak, düzeni tıkanmış sermaye sınıfı için bugün en büyük şans durumundadır. İlkinde sermayenin kendi

iç cephesi, bu ikincisinde ise sınıflar mücadelesinin genel alanı sözkonusudur. Kendi yapısal sorunları ve Kürt özgürlük mücadelesi karşısında bunalan düzen, genel siyasal süreçlerdeki tıkanıklık sayesinde, rahat nefes almayı sürdürebilmektedir.

O halde, daha açık olarak, nedir siyasal süreçlerde tıkanma, asıl ifadesini nerede bulmaktadır? Bugünün genel toplumsal-siyasal tablosu bu sorunun yanıtına ışık tutmaktadır. Temel sorunlar karşısında çözümsüz bir sermaye sınıfı ve bu sorunlar temeli üzerinde çürüyen bir sermaye düzeni bir yanda, bu çözümsüzlük ve çürümenin tüm sonuçlarını en ağır bir biçimde yaşadığı halde düzene karşı politik bir çıkışı bir türlü yapamayan bir işçi sınıfı öte yanda... Sermaye, toplumun ve toplumsal gelişmenin önünü en boğucu biçimde tıkamıştır. Fakat buna karşın, işçi sınıfı hareketi bu engeli parçalayıp atacak bir devrimci gelişme sürecine bir türlü girememektedir. Sermaye cephesi konjonktürel değil, fakat yapısal nedenlere dayalı bir güçsüzlüğü yaşıyor. Ne var ki, bunun karşısında, emek cephesi ortaya toplumun geleceğini ve kaderini belirleyebilecek herhangi bir kayda değer güç koyamıyor.

İşte bu, çürütücü bir tıkanıklıktır. Sosyal, siyasal, kültürel alanlarda tüm toplumu saran çok yönlü yozlaşma ve çürümenin gerisinde bu vardır. Çürüyen düzen, kendine bir devrimci çıkış yolu açamayan toplumu da kendisiyle birlikte çürütmektedir. Oysa işçi sınıfının başını çekmeyi başaracağı bir politik hareketlenme, toplumun emekçi sınıf ve katmanlarına yayılacak bir mücadeleci kaynaşma, çürümeyi zaten kokuşmuş bir sınıf olan burjuvazi ve onun düzeniyle sınırlamayı başarabilecektir. Temiz ve sağlıklı bir devrimci mücadele cereyanı ile toplumun ezilenler cephesini sarsacak, sarsmakla kalmayacak, böylece toplumsal gelişme süreçlerinin önünü de açacak, ona bir dinamizm kazandıracaktır. Bu durumda, çaresizlik ve umutsuzluk içinde debelenen sermaye sınıfı karşısında, toplumun tüm ezilen ve sömürülen emekçi yığınlarının önünde, durumdan bir çıkış için yeni devrimci ufuklar da açabilecektir. Özetle, çelişki ve çatışmadaki bugünkü tıkanıklık, devrimci bir doğrultuda kendi çözümünü dayatacak bir devrimci sınıf hareketiyle aşılabilecektir ancak.

Sermaye düzeninin ne sorunları da ne de çürütücü sonuçları kuşkusuz bir yenilik taşıyor. Bugünkü boyutlarda olmasa da düzen aynı sorunları '70'li yıllarda da yaşıyordu. Fakat karşısında çalışan yığınların ileri kesimlerini kapsayan güçlü ve yaygın bir kitle hareketi ve bu temel üzerinde nispeten etkin devrimci bir hareket vardı. '70'lerdeki tıkanma dönemin sonlarına doğru kendini göstermeye başladı ve devrimci hareketin olmasında değil, fakat kendine daha üst düzeyde gelişme kanalları açamamasında ifade buldu. Sermayenin o günün kilitlemesini kendi cephesinden, geniş kapsamlı bir faşist karşı-devrim operasyonu olan 12 Eylül'le bir süre için görece bir çözüme bağladığını biliyoruz.

Bugün ise durum daha farklıdır. Düzenin bunalımı ve çürütmesi Cumhuriyet döneminin hiçbir evresiyle kıyaslanamayacak düzeydedir. Yaşanan evre rejimin 70 yıllık ömrünün en son aşaması olduğuna göre, bu sonuç mantıklıdır da. Bugünkü siyasal düzene artık kontr-gerilla cumhuriyeti deniliyor. Kirli savaş Kürdistan'da en yıkıcı ve geniş kapsamlı sonuçlarını gösteriyor olsa bile, hiç de orayla sınırlı bir alana sahip değildir, tüm Türkiye çapında yürütülüyor. Ülkeyi siyasal planda, bir katiller, katliamcılar, işkenceciler şebekesi olan generaller ve siyasi polis şefleri yönetiyor. Bugüne kadar açığa çıkan sayısız olay yanında, son günlerde patlak veren skandallar da gösteriyor ki, ülkeyi bugün aynı zamanda, bir hırsızlar ve soyguncular şebekesi yönetiyor. Sermaye kodamanları, devlet bürokrasisi ve mafya çeteleri kokuşmuş ilişkiler içinde tümüyle içiçe geçmişlerdir. Bu kokuşmuş hiyerarşinin başında ise eski ile yeni cumhurbaşkanları ve başbakanlar vardır. Düzen "sol"u sosyal-demokrasi de yalnızca kirli savaşın hükümet yoluyla icraatçısı olmakla kalmamakta, fakat aynı zamanda, belediyeler ve bakanlıklardan aldığı payla bu yağma ve soygunun çürütücü batağında yüzmektedir. Sendika bürokrasisi bu yiyici çürütmenin bir öteki alanıdır. Kokuşmuş tekelci medya, rüşvet çarkıyla dönen yargı, sermaye ve özel savaşın tam hizmetindeki üniversiteler, siyaset ve ticaret şebekelerinin üslenildiği camiler ve tarikat yuvaları vb., düzenin çürüten tablosunu

kendi cephelerinden tamamlamaktadır.

Fakat düzenin tüm bu ürpertici ve tiksindirici genel tablosu karşısında, '70'li yıllardan farklı olarak, işçi ve emekçi hareketinde bugün henüz kayda değer bir politik çıkış yoktur. Çözüksüzlükler içinde debelenen ve ömrünü çoktan doldurduğuna işaret bir aşırı çürüme yaşamakta olan bu kanlı ve kokuşmuş düzeni yıkacak, onu tarihe gömecek toplumsal-siyasal güçler cephesine büyük bir zaafiyet egemendir. İşte bu olgu bugünün Türkiye'sinin, bugünün sınıf hareketinin ve nihayet bugünün devrimci hareketinin temel sorunudur.

Komünistler, *Siyasal Süreçlerde Kilitleme* başlığı altında ve yaklaşık bir yıl önce, bu sorunun sınıf hareketi ve komünistlerin sorumluluklarıyla bağlantılı yönlerini irdelerken, başka şeyler yanında şunları söylediler:

"İşçi kitleleri son onüç yılın politika ve uygulamalarının kendilerinde yarattığı derin memnuniyetsizliği ve mücadele potansiyelini henüz ortaya koyabilmiş değiller. '87 sonrası hareketliliği bunu zaman zaman zorlamış, fakat hareket bu düzeye bir türlü ulaşmadan her seferinde geri çekilmiştir. Bunlar sınırlı kalan, politik mecraya akamayan çıkışlar olarak kalmıştır.

"Bugün yine nispi bir durgunluk var. Bu yulgunluk ya da yorgunluğun değil, çıkış yolu bulamamanın, politik mücadele ve eylem kanallarına akma gücünü bir türlü gösterememenin ifadesidir. Sınıf hareketi politik bir sıçrama yapmak eğilimi ve potansiyeli taşıyor, fakat bunu halen fiilen gerçekleştiremiyor. Bu bugünün Türkiye'sindeki kilitlemenin odak noktası, dolayısıyla da çözüm halkasıdır. Politik mecraya akıp devrimcileşecek bir işçi hareketi, baskı ve sömürünün bunalttığı milyonlarca emekçiyi de sarsacak, siyasal-sınıfsal güç dengelerini altüst edecektir."

Sorun bugün de başka türlü konamaz, zira durum aşağı yukarı aynıdır. Tıkanıklığın çözümü sınıf hareketinde, onun politik bir sıçrama yapıp yapmamasında düğümlenmektedir.

Sınıf hareketinin aşılamayan bu zayıflığının düzen için büyük şans olduğu basit gerçeğini bir yana koyuyoruz. Fakat bu zayıflığın Kürt sorunu ve hareketi ile Türkiye sol hareketi üze-

rindeki etkilerine bu vesileyle kısaca ve bir bakıma yeniden değinilmelidir.

Komünistler bugün daha genel bir kabul gören “siyasal süreçlerde tıkanma” değerlendirmesini nispeten erken bir tarihte yaptılar. Ne var ki çok yönlü sonuçları olan bu olgunun öncelikle ve daha çok Kürt sorunu ve Kürt özgürlük mücadelesi üzerindeki etkileri üzerinde durdular. Bu normaldi de; zira Türkiye’nin gündemindeki en yakıcı siyasal sorun buydu. Dahaı Kürt sorununun şu ya da bu doğrultudaki seyri, gerek düzen gerekse devrim için canalıcı önemde kilit sorunlardan biridir.

Kendini somut olarak sınıf hareketinin bugünkü politik zayıflığında gösteren devrim cephesindeki tıkanıklığın Kürt sorununa etkisi, “siyasal çözüm” tartışmasında ifadesini bulmaktadır. Kendi toplumsal dinamikleri üzerinde gelişen ve önemli mesafeler kateden Kürt hareketi, öylesine bir gelişme aşamasına ulaşmış bulunuyor ki, eğer bir devrimci işçi hareketinin sağladığı destek ve yarattığı olanaklarla kendine devrimci çözüm doğrultusunda bir derinleşme imkanı bulamazsa ve bulamadığı ölçüde, düzen içi bir çözümden başka bir şey olmayan “siyasal çözüm” mecra-sına akacaktır. Bunu, devrimci mücadele yolu ve yöntemleriyle elde edilmiş bir **reformcu** çözüm olarak tanımlamak gerekir. Dolayısıyla, Ateşkes’i izleyen tartışmalar esnasında da hatırlattığımız gibi, “siyasal çözüm mü askeri çözüm mü?” ikilemi, gerçekte çarpıtılmış bir ikilemdir ve sorunun özünü karartmaktadır. Gerçek ikilem “devrimci çözüm mü yoksa anayasal-reformcu çözüm mü?” biçimindedir. Bunlardan hangisi sorusu ve sorununun yanıtı, süreçlerin Türkiye cephesindeki seyriyle sıkı sıkıya ilintilidir. Bugünkü tıkanıklık giderilemediği ölçüde, şu veya bu biçimi kazanacak düzen içi (ya da sistem içi) bir “siyasal çözüm” geriye tek olanaklı yol olarak kalır. Zira bu durumda, olay Kürt özgürlük hareketinin kendi iradesini ve öznel tercihini aşacaktır, ya da başka bir ifadeyle, “siyasal çözüm” kendisine “gerçekçilik” adına olanaklı tek tercih olarak kalacaktır.

Kürt sorunu tartışmalarında bugüne dek yeterince değerlendirilememiş bir önemli gerçeğe de bu vesileyle değinelim. Eğer

sömürgeci sermaye devleti, emperyalizm cephesinden gelen tüm telkinlere rağmen “siyasal çözüm”e yanaşmıyor da geleneksel “askeri çözüm”de ısrar ediyorsa, bunun temel bir nedeni de, tam da Türkiye cephesinde işçi ve emekçi hareketinin bugünkü zayıflığıdır. Bu cephedeki bugünkü rahatlığı Türk burjuvazisini geleneksel politikada ısrar etmeye götürüyor ve sonuç alma umudunu yaşatıyor. Fakat sınıf hareketinde kendisini gösterecek az-çok ciddi bir devrimci gelişme, bu cephede kendisini hissettirecek bir tehdit, devletin Kürt politikasında da önemli değişikliklere yolaçabilecektir. “Siyasal çözüm” işte o zaman, emperyalizmin de etkin bir müdahalesiyle daha ciddi bir alternatif olarak belirecektir. Ne var ki, sınıf hareketi cephesinde yaşanacak bu türden bir gelişme, öte yandan Kürt özgürlük hareketinin bugünkü çok karmaşık toplumsal-siyasal bileşiminde de önemli iç ayrışmalara ve düzen ile devrim arasında yeni saflaşmalara yolaçacaktır. Bugün Kürt özgürlük hareketini destekleyen ya da içinde yeralan, fakat ulusal özgürlük özlemlerinin ötesini ne gören ne de görmek isteyen mülk sahibi sınıflar, reformist Kürt hareketleriyle gerçek buluşmalarını işte o zaman sağlayacaklardır. Ve elbette, sömürücü mülkiyet düzenine yönelen bir devrime karşı, düzen cephesinde yerlerini alacaklardır.

Kürt sorunu üzerindeki etkisini reformcu bir siyasal çözüme duyulan güçlü eğilimde gösteren tıkanıklık, öte yandan, Türkiye sol hareketi üzerindeki etkisini de tasfiyeci reformizmi sürekli bir biçimde besleyerek göstermektedir. Sınıf hareketinde ve daha genel planda devrimci kitle hareketinde beklenen patlamanın bir türlü gerçekleşmemesi, umutsuzluğu sürekli güçlendirmekte, bir kısım güçleri mücadelenin dışına düşürmekte, sol hareketin önemli bir kesiminde ise, kendini duruma, yani bugünkü geriliğe uyarlatma yoluyla reformculaşmaya yolaçmaktadır. Önemle belirtilmelidir ki, geleneksel devrimci hareketin belli kesimlerinin yeni dönemdeki tasfiyeci yozlaşmasında siyasal süreçlerde tıkanma dediğimiz bu olgu belirleyicidir. Komünistler buna, bu maddi temele, gerek '87 yılını izleyen “devrimci hareketteki reformist eğilim”i tahlil ederlerken ve gerekse “solda tasfiyeciliğin yeni

dönemi”ni çözümlerlerken, belirleyici bir maddi etken olarak önemle işaret etmişlerdi.

Komünistler siyasal tıkanmaya, onun sınıf hareketi, Kürt hareketi ve nihayet sol hareket üzerindeki olumsuz etkilerine her değindiklerinde, doğal olarak bundan doğan devrimci görevlere ve bu çerçevede kendi sorumluluklarına da işaret ettiler. Bu görev ve sorumluluklar çok yönlüdür ve burada yeni bir yinelemeyi gerektirmeyecek açıklıkta ortaya konmuştur. Gerekli olan ve hala da eksik ve zayıf kalan, devrimci irade, devrimci kararlılık ve devrimci inisiyatifdir. Son derece acil ve yakıcı olan partileşme görevinin ideolojik, politik ve örgütsel cephelerdeki çok yönlü sorunlarında sonuç alıcı mesafeler katetmek de, temelde ve gelinen yerde, bir kez daha yeterli ve enerjik bir irade, kararlılık ve inisiyatif göstermekten geçmektedir.

Ekim

1 Ekim '94

71. yıldönümünde kokuşmuş bir cumhuriyet Sermayenin kontr-gerilla cumhuriyeti

Kokuşmuş sermaye basınının bir “büyük” temsilcisinin üç gün üstüste birbirini izleyen manşetleri şöyle: “Halkın Bayramı”, “Nice Yıllara”, “Türkiye Büyük Tehlike Atlattı”. İlk ikisi Cumhuriyetin 71. yıldönümü için. Türkiye’yi Amerikan emperyalizminin bir eyaletinden başka bir şey olarak görmeyenler, “cumhuriyet”i yüceltiyor, ona uzun ömürler diliyorlar: “Nice Yıllara”! Bu sözlerde bir güven ve iyimserlik değil, fakat tersine kuşku ve kötümserlik vardır. Yapılan çığırıklılığın gerisinde gerçekte adına “cumhuriyet” dedikleri bugün artık çürümüş ve kokuşmuş sermaye düzeninin sağlığından ve ömründen duyulan aşırı kaygılar vardır. Dünün genç cumhuriyeti bugün artık tükenmiş bir kontr-gerilla cumhuriyetidir. Onun “halk”la bir ilgisi kalmamıştır. Ya da daha doğru bir ifadeyle, onun “halk”la tek ilgisi, bugün halk için her zamankinden daha ağır bir sömürü düzeni, her zamankinden daha hayvani bir baskı ve zulüm rejimi olmasıdır.

Türkiye’de cumhuriyet 71 yıl önce güdük bir burjuva devrimi içinde doğdu. Doğdu, yaşadı, tarihsel rolünü oynadı, yaşlandı ve son bir kaç on yıldan beridir de çürüyor. Bugün çürüme ve kokuşma had safhadadır. Bu, 1923’te kurulan cumhuriyetin ömrünü tarihsel bakımdan çoktan tükettiğinin bir göstergesidir. Son bir kaç ayın olayları, uygulamaları ve skandalları bile kendi başına bunu göstermeye yeter. Eğer, buna rağmen hala yaşayabiliyorsa, bu onun kendi öz yaşama gücünden çok, onu gömecek ve yeni bir cumhuriyeti kuracak güçlerin zayıflığından dolayıdır. Bu zayıflık giderildiği andan itibaren ki, bugünkü sermaye cumhuriyeti için ölüm çanı çalmaya başlayacaktır. Yeni cumhuriyet bir emek cumhuriyeti, işçilerin ve tüm emekçilerin sosyalist cumhuriyeti olacaktır.

Ama emek cumhuriyeti güçleri cephesindeki tüm zayıflıklara rağmen, sermaye cumhuriyeti hiç de rahat ve güvenli değildir. O son 25 yıldır durmadan “tehlike” atlatıyor. 71. yıldönümünü kutladığı günlerde bile “büyük tehlike” atlattığını söylemek durumunda kalıyor. Burada dile gelen bir büyük korkudur. Şimdilik bu korku onlara yeter. Fakat işler bununla kalmayacak, korktukları mutlaka başlarına gelecektir.

***

Bugün için atlatılan değil fakat tersine gitgide büyüyen tehlike “bölücülük”tür. Bununla kastettikleri doğal olarak Kürt halkının her bakımdan haklı büyük ulusal özgürlük yürüyüşüdür. Burjuva cumhuriyet daha doğduğu andan itibaren kardeş bir ulusun en temel hak ve özgürlüklerini kan ve zulümle ayaklar altına aldı. Daha doğuşundan itibaren bu büyük insanlık suçu ve ayıbı ile kendini kirletti. Bir ulusun “doğuşu”nun öteki yüzü, bir başka ulusun yokedilmek istenmesi ve bu doğrultudaki akılalmaz uygulamalar oldu. Fakat bu gerici-ırkçı tarihsel heves hüsrarla sonuçlandı. Kardeş Kürt ulusu katledildi, kırımdan geçirildi, her türlü zorla asimilasyona tabi tutuldu. Yine de yok edilemedi. O bugün mücadele içinde ve binlerce evladını kaybetmek pahasına, yeniden doğuyor.

Ömrü tükenen sermaye cumhuriyetinin bu doğumu kanla,

zulümle. eşine az rastlanan barbarlıkla boğmaya çalışması beyhude bir çabadır.

Fakat dahası var. Çürümüş ve kokuşmuş sermaye cumhuriyetini bekleyen asıl tehlike “yıkıcılık”tır. “Bölücülük” başarı kazansa bile, bu sermaye cumhuriyetinin ölümü değil, fakat yalnızca hüküm sürdüğü toprakların daralması anlamına gelecektir. Oysa onun ölmesi, yıkılıp gitmesi gerekir. Ondan taş üstüne taş kalmaması gerekir. “Yıkıcılık” işte bunu başaracaktır ve bu nedenle onun için asıl tehlike budur. Bu tehlike tam da bugünlerde cumhuriyet şekerleriyle sersemletilmeye çalışılan o “halk”tan gelmektedir. İşçilerden, emekçilerden, toplumun tüm ezilen ve sömürülen katmanlarından gelmektedir. Düne kadar bayramlarda halkı hatırlamayanların, kutlamaları devlet erkanyla, askeri birliklerle yapanların, bugün “Halkın Bayramı” propagandası ve demagojisine sarılmaları, bu tehlikenin büyümesinden dolayıdır, bundan duyulan korkunun bir ifadesidir.

Kürt halkının özgürlük mücadelesi ömrü tükenen cumhuriyette büyük sarsıntılar yaratmıştır. Bununla birlikte, sermaye sınıfı kuşkusuz henüz aklını yitirmemiştir ve onu en iğrenç amaçlarla kullanmayı sürdürmektedir. Türk emekçisini haklı bir özgürlük mücadelesi için harekete geçmiş bulunan Kürt halkına karşı kıskırtması. Cumhuriyet Bayramı kutlamaları adı altında en iğrenç bir şovenizm kampanyası örgütlemesi bunu gösteriyor. Amaç “yıkıcılık” tehlikesi ile “bölücülük” tehlikesinin buluşmasını, aynı anlama gelmek üzere, emek güçleriyle özgürlük güçlerinin birleşmesini engellemek, daha da iğrenç olanı, birini diğerine karşı kullanmaktır. Zira bu buluşma ve birleşme gerçekleşirse neler olacağını, kendi başlarına nelerin geleceğini en iyi onlar biliyorlar. Ve onlar, bugün henüz Türk işçisiyle Kürt köylüsü bunu bilmediği ya da yeterince bilmediği içindir ki hala yaşama olanağı bulabiliyorlar.

***

Sermaye sınıfının her yolu, her olanağı, her vesileyi en iyi biçimde kullanarak kendi düzenini ayakta tutmak, ömrünü uzatmak alanındaki çabasını, bu çabanın somut sonuçlarını, bu alandaki

açık başarıyı hiçbir biçimde küçümsemiyoruz. Onlar gerçekten bunu halen iyi başarıyorlar. Bu sayededir ki baskı, zulüm, işkence, toplu cinayet, rüşvet, yolsuzluk, hırsızlık, emperyalizme en onur kırıcı uşaklık, kardeş bir halka karşı soykırım, velhasıl bir düzenin çürümesinin ve kokuşmasının tüm belirtilerinin had safhaya vardığı ve ayyuka çıktığı bir durumda bile, hükmetmeye ve yönetmeye devam ediyorlar. Buradaki başarıyı küçümsemek, yalnızca bu aşağılık sınıfın ömrüne ek bir katkı anlamına gelecektir.

Bu başarıyı küçümsememek, fakat yine de, kendi başına Kürt halkının özgürlük mücadelesinin bile 71. yılında sermaye cumhuriyetini ne duruma düşürdüğünü de görmek gerekir.

Dün "Kurtuluş Savaşı" içinde doğan cumhuriyet, bugün bir halkın kurtuluş mücadelesini boğmak için emperyalist dünyaya uşaklıkta her türlü sınırı aşabiliyor. Dün modern burjuva gelişmenin ihtiyaçları doğrultusunda şeriatçılığı kaldıran cumhuriyet, bugün büyük kentlerin yoksullarıyla Kürdistan'ın köylülerini kontrol altında tutabilmek için ortaçağın şeriatçı ideolojisine ve akımlarına sığınabiliyor. Dün Kürt halkına gözdağı vermek için Kürt feodal ağalarını ve aşiret reislerini şamar oğlanına çeviren cumhuriyet, bugün özgürlük hareketini boğabilmek için bu güçlerin desteğine mahkum kalabiliyor ve onların fiili yerel yönetimlerini sineye çekebiliyor. Dün kurduğu millet meclisini kendi doğuşunun temeli yapan cumhuriyet, bugün aynı meclisin siyasal şube polisleriyle kuşatılmasına, milletvekillerinin enselerinden tutularak sürüklenmesine normal uygulamalar gözüyle bakabiliyor vb.

Tüm bunlar onun iflasının ve tükenişinin kanıtlarıdır. Fakat tükenen bir sitem değildir yalnızca, asıl olarak onun dayandığı toplumsal sınıftır. Bu sınıfın çürümesi, onun siyasal sisteminin aynasından yansımaktadır. Olan budur.

Dünün cumhuriyeti bugün artık açıkça bir generaller ve polis şefleri rejimi halini almıştır. Demek oluyor ki o artık bir kontrgerilla cumhuriyettir. Onun en itibarsız ve en işlevsiz kurumlarının siyasal partiler ile parlamento olması rastlantı değildir. O siyasal partiler ve parlamentodur ki, onlarsız bir burjuva cumhuriyeti düşünmek mümkün değildir.

Türkeş gibi bir faşist çete şefi ve onun bayraktarlığını yaptığı en iğrenç bir ırkçı şoven ideoloji gelinen aşamada mevcut cumhuriyetin siyasal alandaki gerçek umudu haline gelmişse eğer, onun çürümüşlüğüne ve tükenmişliğine başka kanıtlar aramak tümüyle gereksizdir.

Ekim

1 Kasım '94

Türkiye halkıyla devrime de!..

"Çözümün her türlüüne varım. Türk halkıyla devrim yapmaya da, diyalog yoluyla çözmeye de".

Bu sözler PKK Genel Sekreteri A. Öcalan'a ait. Behçet Avşar'ın yaptığı röportajdan seçilmiş bir spot olarak 13 Ağustos '94 tarihli *Özgür Ülke*'de yayınlandı. Bu küçük spot çok şey anlatıyor. Herşey bir yana, Kürt ulusal hareketinin Kürt ulusal sorununun çözümünü güncelleştirmeyi başardığını, hangi çözüm yolunun* seçileceğinin ise, gelinen aşamada, muhatapların ortaya koyacağı irade ve inisiyatife bağlı olduğunu en özlü biçimde tanımlıyor: Türk halkıyla devrime mi, diyalog yoluyla sistem içi çözüme mi?

Bu sözlerden hareketle Öcalan'ı, ya da PKK'yı, "gördünüz mü, düzen içi siyasal çözüm savunuluyor" diyerek, sözümona eleştirmenin hiçbir anlamı yoktur. Buna yeltenmek, havanda su dövmeye çalışmaktır. Devrimci eleştiri, devrimci alternatif gös-

terilerek ve yaratılarak yapılabilir. Türkiye halkını devrim için ayağa kaldır, bu doğrultuda mesafe almaya çalış, dön "siyasal çözüm" savunucularını da teşhir et. Böylelikle eleştiri devrimci bir alternatif üzerinden doğru bir zemine oturur.

Ulusal hareketin tarihsel, toplumsal ve siyasal perspektifini doğru değerlendiren, onun sınıf dinamiklerinin tarihsel-toplumsal sınırlarının bilincinde olan, bu alanda herhangi bir hayal beslemeyen bir devrimci için, yukardaki sözler hiç de şaşırtıcı değildir. Zira, Kürt özgürlük mücadelesi bugün artık, sorunun gerçek ve kalıcı çözümünün "sömürgeci Türk burjuvazisini bir sınıf olarak tasliyedenden geçtiğini" çok daha açık gösterir bir aşamaya ulaşmıştır. Ne var ki, bu tür bir çözümün önünü açmaya ulusal hareketin kendi toplumsal-siyasal olanakları yetmez. Böyle bir çözümün öncülüğünü kendi başına devrimci bir ulusal hareket değil, onu da kucaklayıp yedekleyecek yetenekte devrimci bir sınıf hareketi yapabilir.

Bugün Türkiye'de böyle bir devrimci siyasal sınıf hareketinin yokluğu, Kürt devrimci ulusal hareketinin açmazını derinleştirmektedir. Komünistler, Kürt ulusal mücadelesinin gelecekteki seyrinin, işlerin Türkiye'nin metropollerinde nasıl seyredeceğine sıkı sıkıya bağlı olduğunu bugüne kadar birçok vesileyle yincediler. "Eğer devrimci bir işçi hareketi gelişmezse, burjuvazinin karşısına öncü devrimci bir kuvvet olarak dikilmeyi başaramazsa, bu çerçevede devrimci ulusal harekete dolaylı ve dolaysız yeterli desteği sunamazsa, böyle bir durumda, devrimci ulusal hareket, ihtiyacı olan desteği Kürt mülk sahibi sınıflarla uzlaşarak elde etmeye çalışacak, bu ise onu Kürt mülk sahibi sınıfları üzerinden Türk burjuvazisiyle uzlaşmaya itecektir."

"Kürt devrimci ulusal hareketinin yalnızlıktan doğan açmazlarını gitgide daha iyi anlayan Türk burjuvazisi de, hareketi ezmek için gösterdiği tüm çabalara rağmen, aynı zamanda, onu bir uzlaşma çizgisinde ehilleştirebilmenin olanaklarını da gitgide daha çok yoklamaktadır. Emperyalist çevreler de Türk burjuvazisine bunu telkin etmektedirler." (Kürt Ulusal Sorunu, s.138-139)

İkibuçuk yıl öncesinde yapılan bu değerlendirme şu çağrıyla

birleşiyordu: *"Buradan ötesi onun değil, fakat bir bütün olarak Türkiyeli komünistlerin ve devrimcilerin tarihsel sorumluluğudur."*

Bu sorumluluk bugün daha da büyüktür. PKK lideri Öcalan'ın yaptığı da bu sorumluluğu bir kez daha hatırlatmak olmuştur.

Peki, geçmiş 10 yıl üzerinden bakıldığında. Eruh ve Şemdinli'de patlayan ilk kurşunlardan Türkiye'nin işçileri, emekçileri ve devrimcileri hangi mesajı almıştır? 1984'lere gelindiğinde kölelerin kölesi durumunda olan, varlığı, kimliği yok sayılan, "kuyruklu", "Quro" diye aşağılanan ve ezilmişliği kaderiymiş gibi yaşayan Kürt ulusu dünyanın en onurlu uluslarından biri haline gelirken, Türkiye'de insanlık cephesi bundan birşey öğrendi mi?

Onca zulme ve vahşete rağmen, insanlık onuruna ve ulusal kimliğine sahip çıkmayı, eğik boynunu kaldırarak başını dik tutmayı başaran devrimci bir ulusun pratiğinden Türkiye devriminin "öncü" örgütleri ne öğrendiler?

Tarihte bütün büyük devrimci savaşlar ancak temel devrimci sınıflara dayanılarak başarılmıştır. Kürt emekçi sınıflar tabanına dayanarak ulusal özgürlük hareketini yükselten PKK, bu gerçeği pratiği ile bir kez daha kanıtladı. Öğrenciden aydına, memurdan işçiye gezinip hala da bir karar veremeyenler, istikrarsızlığı gelenek haline getirenler, bu deneyimden birşeyler öğrenebildiler mi?

Önderlik bir sanattır! Harekete geçirmektir. İrade kullanmaktır. Olamaz denileni gerçeklik haline getirmektir. Söylediğini pratiğe dönüştürmektir. Eskiye, geriye yıkmak, yeniyi inşa etmek kuvvetidir. Günü yarına bağlayabilmektir. Öğrenme ve öğretme gücüdür. Stratejik hedeften şaşmadan geniş bir esneklik ve kıvraklıktır. Kendi yetersizliğine yüklenmektir. Kırk kez denemek, ama mutlaka başarmaktır. Kendini tekrar etmemektir. İlkeleri ve idealleri herşeyin üstünde tutmaktır. Günlük tarzıyla, temposuyla, manevra kabiliyetiyle, etkileme gücüyle bir dünya yaratmak, bu dünya içinde yoğrulmak ve yoğurmaktır vb. vb. Ulusal devrimci hareket önderliği 10 yıl içerisinde kendi tarzında bunun anlamlı örneklerini sundu. Peki, öncesi bir yana. son 10 yıldır

kendi eksenini etrafında dönüp duran 20-25 yılın örgüt ve “parti”-leri bu pratikten ne öğrendiler?

A. Öcalan’ın “Türk halkıyla devrime de varım” çağrısının muhatabı olunmak isteniyorsa, tüm bu noktalardan ciddi bir sorgulama gereklidir. Bu çağrıyı devrimci içeriğiyle muhatap almayan asla devrimci sıfatına layık değildir. Komünistler, devrimciler ve Türkiye’nin işçi ve emekçileri bu çağrıya kendi cephesinden cevap vermeli, sahip çıkmalıdır.

Devrimci bir halk celladını affetmez!

Kürt halkı ve devrimcileri sömürgecilerin elini değil, boğazını sıkmak istiyor. Bu, Çiller ve Karayalçın alçaklar güruhunun son Kürdistan gezileriyle yeterince açığa çıkmıştır. Sömürgecilerin siyasal kuklaları alkışlarla değil, yuhalanarak karşılandılar. Basının itiraf ettiği gibi, zor yoluyla alanlara toplanan az sayıdaki insanlar “baskılar, katliamlar, köy boşaltmalar, işkenceler ne zaman sona erecek” diyerek, seslerini duyurdular. Hem de dörtbir yanları tepeden tırnağa silahlı canilerce çevrili olmasına rağmen. Diyarbakır’da “Gençler nerede?” sorusuna Kürt emekçileri “gençlerimiz dağlarda” cevabını verdi. Şırnak’ta korucu aileleri ve sömürgeci militarist kuvvetlerin dışında meydana hiç kimsenin olmadığını Cengiz Çandar itiraf etti. Burjuva basının, Çiller-Karayalçın güruhunun tek tesellisi, Dersim’de yaşlı ve cahil bir kadının Çiller’in yanına giderek yardım istemesi oldu. Kürt emekçilerinin gösterdiği ilginin sınırı budur. Bu tablo Kürt halkının tercihini de açıkça gösteriyor: Özgürlük! Özgürlük! Özgürlük!

Kürt emekçileri ve Kürt devrimcileri eğer Türkiye’nin işçi ve emekçilerinden gerekli desteği bulursa, yüzyıllardır çekilen acıların intikamını, sömürgecilerin sınıf egemenliğine son vererek almak istiyor. Acı çekmiş, açlık görmüş, en taze fidanlarını toprağa vermiş, horlanmış, aşağılanmış bir halk, tarihte eşine az raslanır bir barbarlığa rağmen ayağa dikilerek yürümeye başlamış ise, böyle bir halk celladını kolay affetmeyecektir. Dünyanın en çok aşağılanan, varlığı dahi kabul edilmeyen, onuru per-

vasızca çiğnenen bir halk, bugün dünyanın en onurlu halklarından biri haline gelmiş ise, bu halk onurunu korumasını bilecektir. Zira o bunu büyük fedakarlıklar göstererek kan ve can bedeli sağlamıştır. “Dirilişi başardık. Şimdi sıra kurtulma hamlesinde” parolası büyük bir özgüvenin ifadesidir.

Devrim çağrısına devrimci yanıt için

PKK'nın devrim çağrısının muhatabı Türkiye'nin komünistleri, devrimcileri, işçi ve emekçileridir. Devrimci yanıtı da bu güçler verebilir, vermelidir.

İşçi ve emekçiler cephesi 10 yıldır sömürgeci kirli savaşı yalnızca seyretmekle kalmıyor, istemeyerek de olsa sömürgecilerin suçuna ortak oluyor. İşçiler ve emekçiler kendi sınıf kimliğine yabancıdır. Toplumsal-siyasal süreçler karşısında edilgendir. Kaderinin sömürücü egemenler tarafından tayin edilmesine sessiz kalmaktadır. Ağzlarındaki lokma kendi öz emeklerinin ürünü olduğu halde, kendilerine sadaka olarak veriliyor. Zamlarla, ücret kesintileriyle, sosyal hakların gaspıyla işçi ve emekçilerin boğazından kesilenler sömürgeci kirli savaşa fon olarak aktarılıyor. Gitgide daha çok ezilen bu kesim, kirli savaşın faturasını sessizce kabulleniyor. Devlet yetkilileri bu zayıflık ve suskunluk karşısında Türk halkının onuruyla pervasızca oynuyor.

Devrim çağrısına devrimci yanıt bu durumun aşılmasına bağlıdır. Peki, yalnızca aç kaldığı zaman sesini yükselten, yalnızca işten atıldığı zaman tepki veren işçilere ve emekçilere, devrimci geçinen 'sol' siyasi hareketler ne söylüyorlar? Öcalan'ın çağrısından “işte gördünüz mü uzlaşmak istiyor”, “biz demedik mi satacaklar” diye çığırkanlık yapanlar, kendi gerçeğini görmekten korkanlar, işçilerin ekmek kavgasını yüceltip göğe çıkaranlar, işçi ve emekçilerin bu korkunç tepkisizliğini nasıl izah ediyorlar? Ve bunlar hala nasıl parti, örgüt, önderlik iddiasını sürdürüyorlar? Onlar hala yalnızca iş ve ekmeği hedef gösteriyorlar. İnsanlık onurunun, politik sınıf kimliğinin ekmekten daha önemli olduğunu görmek istemiyorlar. Devrimcilerin “Kirli savaşa

son!”, “Yaşasın halkların kardeşliği!” sloganlarını atma çağrısına karşı çıkarak devrimcilerle saldırıyorlar. İşçilere dönerek, “atmayın, bu bizim işimiz değil” diye sesleniyorlar.

10 yıldır halkların kardeşliğini örgütlemeyi bir yana bırakıp iş ve aş dilenenler, “halkların birliği” isteminin samimi savunucuları olabilirler mi?

***

Kürt halkı, devrim mücadelesi için hazır örgütlü bir güçtür. Bu büyük bir imkan demektir. Şimdi, Türkiyeli komünistlerin ve devrimcilerin cephenin batı yakasına yüklenerek işçi ve emekçileri örgütleyip harekete geçirmesi gerekiyor. Kürt halkına verilecek desteğin asıl alanı artık bu cepheyi örmektir. Türkiye devriminin yolunu açmak buna bağlıdır.

İş ve ekmek için hareket geçen yığınlara gerçek kurtuluşun devrim ve sosyalizmde olabileceğini anlatmak, mücadeleyi kısır döngüden kurtararak esas hedefine yönlendirmek, devrimci önderliğin çabasıyla mümkündür. Bu kısır döngü yeni saldırılar için devlete cesaret verdiği gibi, işçi ve emekçileri güçsüzlük, umutsuzluk ve inançsızlık ruh haline sürüklemektedir. Bu da sonuçta burjuva bilincin esiri olan işçi ya da emekçiyi sonuçsuz bir bireysel kurtuluş çabasına itmektedir. Bireysel kurtuluş yolunun ve iş ve ekmek mücadelesi kısır döngüsünün çıkışsızlığı, yaşanan süreç ve edinilen bunca deneyim temelinde yığınlara kavratıldığında, yeni bir sürecin önü açılacaktır. Bu yeni süreç, toplumsal-siyasal yaşamın kaderine el koyma tutumuna yönelmektir.

Türkiye bir kriz coğrafyasıdır. Ulusal özgürlük hareketi krizin daha da derinleşmesinin temel nedenlerinden biridir. Kriz tepeden tırnağa tüm toplumu sarmıştır. Bu, tüm toplumda bir arayış demektir. Krizi devrimci bir çözümle aşma hedefi işçi sınıfı ve emekçiler için tek çıkış yoludur. Onlara bu çözüm yolunu ancak komünistler ve devrimciler anlatabilir/gösterebilir. Öyleyse, genelde işçi ve emekçi hareketine, somutta mevzi direnişlere bugünkü verili bilinç ya da mevzi direnişlerin kendi iç talepleri ve olanakları üzerinden değil, toplumsal-siyasal yaşamdaki gelişme olanakları ve sorumlulukları üzerinden yaklaşılmalıdır. Bu-

nu yapmayan devrimci değil reformist ve sendikalisttir.

***

İşçi sınıfı içindeki diri ve devrimci öğeler büyük bir sorumlulukla karşı karşıyadırlar. Mensup oldukları sınıfın harekete geçirilmesinde en büyük pratik sorumluluk onlarıdır. Laf edip iş üretmeyen, keskin konuşup pratikte düzenin hizmetkârı olarak iş gören sendikacısından “sol” görünümlü teslimiyetçi öğesine kadar tümü de işçi hareketi önündeki engellerdir. Bunların etkinliğini kırmak, ikiyüzlülüklerini açığa çıkartmak ve süpürüp hareketin dışına atmak için sınıfın diri ve devrimci öğelerinin cesaretle ileri atılması kaçınılmazdır. Gerekli tek şey doğru bir mücadele çizgisinde devrimci işçilerin bedel ödemeyi göze almasıdır.

***

Türkiye'nin metropollerinde çalışan Kürt kökenli işçi ve emekçiler, Kürt gençleri Türkiye devrimci hareketine mesafeli durmayı, onu küçümsemeyi bir yana bırakmalıdırlar. Kendi ulusunun özgürlük hareketine destek vermek devrimci bir görevdir, buna karşı çıkılamaz. Ne ki, bu Türkiye'deki sınıf mücadelesinde pasif kalmanın, örgütlenmeden uzak durmanın gerekçesi haline getirilemez. Hele de “bu sizin işinizdir” demek, sınıf düşmanına karşı mücadeleden kaçmak olduğu gibi, Kürt halkına verilmesi gereken desteği de esirgemek anlamına gelecektir. Bu da bir düzen kişiliğidir. Kürdistan'daki sömürgeci güçler metropollerdeki hakim sınıflardır. Ulusal özgürlük hareketinin yalnızca lojistik desteğe değil, esas olarak etkin bir sınıf mücadelesinin sağlayacağı olanaklara ihtiyacı vardır. Sömürgeci sınıf egemenliğine son vermek, Türkiye devrimini başarıya ulaştırmakla mümkündür.

10 yılın kişiliksizleri

“Türkiye devrimi” iddiasıyla yola çıkanlar, fakat “Kürt halkına destek” adı altında Türkiye'de mücadeleyi yükseltmekten kaçarak ulusal devrimci hareketin olanakları üzerinden hazıra konabileceklerini düşünenler, Türkiye devriminin kişiliksiz öğeleri

olarak anılacaklardır. Kuşkusuz sözümüz, Türkiye’de alternatifi bulamadığı için PKK saflarında mücadeleye katılan samimi devrimcilere değil. Sözümüz önderlik iddiasında olanlardır. Böyleleri pratikte yaşadığı üzere, yeni bir umutsuzluk çabasının başını çekecek, burjuvazinin yenilmezliğinden dem vuracaklardır. Devrimin önündeki bir başka engele dönüşecektir. İki yol vardır: Ya Kürt ulusal özgürlük cephesinde savaş, ya da Türkiye devrimini örgütlemeye tam adanma. İkisine de mesafeli duranlar, devrimci sürecin kişiliksiz unsurlarıdır.

***

“Savaş zamanı bir ordu için neyse, devimci bir dönem de sosyal-demokrasi için odur”, “Örgütlenmek için, hiçbir zaman çok geç değildir.”, “İşçi sınıfının en iyi öğeleri, kararsızları sürükleyerek, uyuyanları uyandırarak ve güçsüzleri coşturarak, başta” giderse, “proletaryanın ne olağanüstü ve görkemli bir güç gösterebilecek durumda olduğunu ve gerçekten yüce bir erek uğruna, gerçekten devrimci bir biçimde savaşım vermek sözkonusu olduğunda ne olağanüstü ve görkemli bir güç göstereceğini” (Lenin) hep birlikte göreceğiz. İşte o zaman Türkiye işçi sınıfı tarihteki saygın yerini alacaktır. İşte o zaman bu işçi sınıfına önderlik edenler gerçekten önder, gerçekten saygın kişiler ve hareketler olarak kabul görecektir.

Tunç SERDAR

Ekim

1 Eylül ‘94

Düzene “sol”dan şovenist payanda

Türkiye, gelişmelerin hız aldığı, ardarda gelişen olayların toplumu derinden sarstığı, siyasal atmosferin yoğunlaştığı, süreçlerdeki tıkanmanın çeşitli cephelerden yarılmaya başladığı sıcak bir evreye girdi. Böylesi dönemler yalnızca sermaye ile emek cephesi arasındaki son derece hashas dengeleri sarsmakla kalmaz. Ayrıca düzen ile devrim güçlerinin saflaşması ve ayrışması sürecini de hızlandırır. Büyük Gazi halk direnişisi ile Güney Kürdistan işgali bunun son derece çarpıcı iki örneği olmuşlardır

Büyük Gazi direnişinde düzen ile devrim cephesini düşman saflara bölen, bizzat kurulan barikatlar olduysa, Güney Kürdistan işgalinde turnosol kağıdı işlevini gören de işgale yönelik ilkesel ve politik tutumlar olmuştur. Gazi direnişinde barikatın önünde ya da arkasında olmak dışında üçüncü bir yol yoktu. Güney Kürdistan işgalinde ise, işgale cepheden tutum almakla onu desteklemenin ortası... Ya kardeş bir halkın katline ve sömürgeci-

emperyalist emellere dönük olan, emekçi sınıflara daha fazla yıkım ve sefaletten başka birşey getirmeyecek olan Kürdistan'ı işgal ve ilhak hareketlarına arka çıkararak sermayenin çıkarlarına sözcülük edeceksin. Ya da Kürdistan işgaline karşı çıkararak, Kürt halkının ayrılıma hakkı dahil, kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız şartsız savunacaksın. Eşitlik, özgürlük ve gönüllü birlik temelinde ezilen ulus ile proletaryanın gerçek ve ortak çıkarlarına sahip çıkacaksın.

Ezen bir ulusun proletaryası özgür olamaz! Bu temel marksist-leninist ilke karşısında Türkiye devrimci hareketinin tutumu, bugün Kürt sorunu etrafında devrimci-reformist ayrışmasını hızlandırmakla kalmamaktadır. Hala devrimci/sosyalist olmak iddiasındaki reformist hareketi de dosdoğru düzenin kucağına oturtmaktadır.

***

"Türkiye'nin düzenlediği Kuzey Irak hareketının bölgesel çözümünün gerçekleşmesine önemli katkılarda bulunacağım ifade eden Perinçek, ancak bunun için kararlılık gerekiyor... şeklinde konuştu" (Cumhuriyet, 10 Nisan '95)

"Körfez Savaşı'nda kara hareketında direnenler, bugün Türkiye devletinde ağır hasmı buluyorlar. Kuzey Irak Harekati, bu gelişmenin ürünüdür. Demirel, Çetin, İnönü, Genelkurmay ve Dışişleri Bakanlığı'nın temsil ettiği kuvvet, Kuzey Irak'taki 'otorite boşluğuna' kendi yorumunu getirmektedir. ABD bu 'boşluğu' Türkiye'ye bir 'Kürt devletçiği' dayatmak için yaratmıştır. Türkiye ise 'boşluğu', ABD'ye Irak'ın toprak bütünlüğünü dayatmak için kullanıyor.

"Bu girişim, bölge ülkeleri Türkiye, Irak ve İran arasındaki ortak çıkarlardan kuvvet alıyor. Barzani de, ne zamandır Irak'la anlaşmak için fırsat aramaktadır. Bu konudaki ilk girişimi ABD'nin kanlı provokasyonlarıyla karşılaşmış ve başarısızlığa uğramıştı. Türkiye, 'boşluğa' girerek, Barzani'yi de Irak'la işbirliği konusunda 'cesaretlendirmiş' bulunuyor.

"Ambargonun kalkmasını isteyen Arap ülkeleri, Rusya, Fransa, Çin ve hatta Almanya, bu hareketin potansiyel müttefikleridir.

Ancak bu potansiyelin değerlendirilmesi Türkiye'nin kararlılığına bağlıdır. Hiçbir ülke kazanmayacak ata oynamaz. O nedenle bugün Türkiye'nin ihtiyacı, ABD'nin gönlünü etmek değil, fakat bölgesel çözümden vazgeçmeyeceğini kesin bir tavırla ve fiilen ortaya koymaktır.” (Aydınlık, 6 Nisan '95, başyazı)

Bir kere düzenin kucağına düşüldü mü, düşkünlüğün sınırı yoktur! İP genel başkanı Doğu Perinçek'in yukardaki sözleri işte bunu tanımlamaktadır.

Hain Perinçek uşağı ve Aydınlık güruhu Güney Kürdistan işgaline yönelik tutumlarıyla, bir kez daha temsilcisi oldukları iddia ettikleri işçi sınıfının çıkarlarının değil, sermaye Türkiye'sinin çıkarlarının sözcüsü konumundadırlar. İşgalci TC ordusunun hareketına açıktan destek verirlerken, bir kez dahi olsun ezilen Kürt halkının ve işçi-emekçi sınıflarından bahsetmemektedirler. Tüm açıklamalarının odağına Türkiye, bu iğrenç sömürü ve zulüm düzeninin ihtiyaçları oturmuştur. Onun akıl hocalığına soyunmuşlardır. Savunulan “bölgesel çözüm”de söz konusu edilen kardeş halkların ve ezilen emekçi kesimlerin çıkar birliği değil, Türkiye, Irak ve İran gibi sömürgeci bölge ülkelerinin ortak çıkarlarıdır.

TC'nin, bu katıksız sömürü ve zulüm devletinin ihtiyaçlarının bekçisi kesilip, sermayenin akıl hocalığına soyunan bu uşaklar, ihanetlerini sahte anti-emperyalist söylemler ardına gizleyebileceklerini sanıyorlar. Bunun için, sermaye devletinin ve onun eli kanlı katillerinin Gazi'de düzenlediği provokasyon ve katliamları karşısında militan bir direnişe geçen emekçi halkın tepkisini, ABD-emperyalizminin Kuzey Irak işgali öncesinde düzenlediği bir oyun olarak lanse edecek kadar ileri gidebiliyorlar. Sermayenin bu iğrenç ajanları, ABD emperyalizmine sözde bağımsızlık ve demokrasi aşkıyla karşı durmaktadırlar. Ama iş Güney Kürdistan işgaline destek vermeye gelince, kollarını “bu hareketin potansiyel müttefikleri” saydıkları Rusya, Fransa, Almanya gibi yeni dünya düzeninin emperyalist odaklarına utanmazca açmaktadırlar.

Kaldı ki, ABD emperyalizminin, İP'nin savunucusu kesildi-

ği Güney Kürdistan işgaline örtülü de olsa destek verdiği ortadadır. Zengin petrol kaynaklarıyla stratejik, taşıdığı devrimci potansiyel ve kaynaşmalarıyla politik önemi tartışmasız olan bu bölgede bekçi köpekliği Türk burjuvazisine bizzat ABD emperyalizmince verilmiş 40 yıllık bir görevdir. Sömürgeci TC'nin Güney Kürdistan işgaliyle hedefledikleri ile ABD emperyalizminin Kürdistan'daki emperyalist haydutluğunun çıkarları temelde örtüşmektedir. Türk burjuvazisi ile ABD emperyalizmi, Kürt sorununun çözümü için PKK'nın ezilmesi noktasında kesin olarak anlaşmaktadırlar. Türkiye hamiliğinde ve işbirliği reformist Kürt örgütleri işbirliğiyle Güney Kürdistan'da oluşturulacak bir "tampon bölge", Türk sermaye devletinin Musul ve Kerkük üzerindeki yayılcı emelleri ile örtüşmektedir. Aynı zamanda ABD emperyalizminin Türkiye vesayetinde bir uydu Kürt devleti veya federasyonu planını hayata geçirme olanağı anlamına da gelmektedir.

36. paralelinin kuzeyini fiilen işgal etmiş bulunan ABD gibi, İP güruhu tarafından, "bölgesel çözüme büyük katkılar sağlayacağı" öne sürülen ve Güney Kürdistan işgal hareketinin "potansiyel müttefikleri" sayılan Fransa, Rusya, Almanya da bölgeye ve işgale yalnızca ve yalnızca emperyalist emelleri ve rekabetleri üzerinden yaklaşmaktadırlar. ABD'nin sivillere dönük uyarıları ne denli ikiyüzlüyse, Avrupa'nın insan hakları uğruna kopardığı yaygara da o denli sahtedir. Sömürgeci Türk burjuvazisi ile emperyalist kamplar arasında herhangi bir çelişki varsa, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin etkisizleştirilmesinin yöntemleri konusundadır.

Emperyalizm Kürt sorununa bölgesel çıkarlarından yaklaşmaktadır. Türk sermaye devleti ise dar misak-ı milli sınırlarından bakmaktadır. Emperyalist dünya, Kürt ulusal kurtuluş hareketini, devrimci öncüsünü terörle ezerken, kısmi reformlarla ehliştirmenin yolunu açmaya çalışmaktadır. Türk burjuvazisi ise şu aşamada, tanıyacağı bazı kısıntı hakların dahi, zaten dizginlemekten aciz olduğu Kürt halkının özgürlük mücadelesine daha fazla ivme kazandıracığından korkmaktadır. Bugün ABD ile

Türkiye diplomasisi arasında bazı önemsiz gerilimlere yol açan da sadece budur.

Sermaye medyasında “PKK uzmanı” olarak lanse edilen Perinçek uşağı, tüm can alıcı sorunlarda olduğu gibi Kürt ulusal kurtuluş hareketinin devrimci öncüsünün etkisizleştirilmesi konusunda da düzen cephesine açık destek sunmakta, dahası akıl hocalığına soyunmaktadır. ABD emperyalizmine tam da bu noktadan saldırmaktadır. *“Dikkat edilirse, ABD ne Türkiye’nin PKK’yi tasfiye etmesine razı oluyor, ne de PKK’nin gelişmesine destek veriyor. Türkiye’nin çıkmazı, ABD’nin çıkışı olacak. (...) ABD senaryosu, Irak’ta ‘otorite boşluğunu’ gerekli kılıyor. Türkiye, bu ‘boşluğun’ kendi himayesinde bir Kürdistan ile doldurulmasına mecbur hırakılacaktır. O zamana kadar PKK’nin yaşaması ve Türkiye’yi zorlaması gerekiyor.”* Bunun önüne geçilmesi gerektiğini söyleyen Perinçek haini de, Türkiye’nin ABD’ye karşı “kendi çözümü”nde ve onun bir parçası olan işgal hareketinde kararlılık göstermesi gerektiğini telkin ediyor.

Aydınlık güruhu Kürt sorununa Türk burjuvazisinin temel argümanlarıyla yaklaşmaktadır. Düzenin ayakta tutmak için büyük çabalar harcadığı şoven-faşist kemalist ideolojiye taze kan taşımak için adeta burjuvaziyle yarışmaktadır.

“Kürt Sorununa Acil Kardeşlik Çözümü” (Teori, sayı:65) başlıklı yazıda Perinçek’in sözkonusu ettiği “çözüm”, sermaye sınıfının kardeş Kürt halkına on yıllardır kirli bir savaşla ve ırkçı-şoven propagandalar eşliğinde dayatmaya çalıştığı, misak-ı milli sınırları içerisinde ve “Türkiyeli kimliğinde” birleşen bir kemalist çözümden başkası değildir. *“Kurtuluş savaşı döneminde Kürt sorununa getirilen çözüm, özetle, ortak çıkar ve geleceğe sahip olan Türk ve Kürtlerin ortak vatanlarında, Türkiyeli kimliğinde birleşerek, özgür iradeleriyle birlikte yaşamaları, ortak bir meclis ve hükümet kurmaları, ulusal haklara karşılıklı saygı göstermeleri ve kardeşlik esaslarına dayanmıştır.”* Bu hain, utanmazca Türk tefeci-ticaret burjuvazisi önderliğinde yürütülen kurtuluş savaşının Kürt sorununa gerçek bir çözüm getirdiğini savunmaktadır. *“Kurtuluş savaşında sınanmış anayasal ilkeler ve politikalar.*

yalnız o koşulların gereği olarak açıklanamaz. Aslında o gözümü, Türkiye gerçekleri dayatmıştır. Ne var ki, sebepleri bir yana, kurtuluş savaşındaki anayasal ilkeler, 1923 yılından sonra terkedildi.” diyen Perinçek resmi tarihçilerin ağzından konuşmaktadır. Gerçek olan şudur ki, Türk burjuvazisi kurtuluş savaşı boyunca misak-ı milli sınırları içine Batı Kürdistan’ı da alabilmek için, Kürtlerin desteğine ihtiyaç duyuyordu. Bir yandan mücadecesine Ermenilere ve Yunanlılara karşı müslüman öğelerin birliği görünümü kazandıran, öte yandan ulusal eşitlik haklarının tanınacağı vaatlerine başvuran Türk burjuvazisi bu konuda başarı da elde etmiştir. O, savaş süresi boyunca tarihsel bir kurnazlıkla büyük millet meclisini “Türklerin ve Kürtlerin” meclisi saymakta, Lozan Barış görüşmelerini “Türkler ve Kürtler adına” sürdürmekteydi.

Ne var ki; *“Milli Kurtuluş Savaşı başlarken Kürtlerin desteğini almak için olağanıüstü çaba gösteren, ‘Türk-Kürt kardeşliği’ni ağzından düşürmeyen kemalistler, daha sonra onların bütün ulusal haklarını reddettiler. (...) Lozan Konferansı esnasında M. Kemal, Kürt milletvekillerinin milli kıyafetlerini giyip Meclis kürsüsünden Kürtler adına nutuk irad etmelerini ve Lozan Konferansı’na Kürtler adına telegraf çekmelerini bizzat istiyordu. Aynı M. Kemal ve iktidarı, Kürt ileri gelenlerini akıl almaz komplolarla, örneğin meclise Kürt milli kıyafetleriyle geldikleri vb. gerekçelerle de İstiklal Mahkemeleri’nden idama yolluyordu.*

“Lozan Konferansı’nda ‘TBMM’nin Türkiye ve Kürtlerin hükümeti olduğunu’, ‘Kürt soyunun üstün bir soy -ne demekse!- olduğunu” söyleyen aynı İ. İnönü, 1930’da, ulusal haklarını inkar eden Türk hükümetine karşı ayaklanan Kürtlere karşı, ‘Bu ülkede sadece Türk ulusu etnik ve ırksal haklar talep etme hakkına sahiptir. Başka hiç kimsenin böyle bir hakkı yoktur’ derken, hükümetin Adliye Bakanı Mahmut Esat Bozkurt ise, ‘Bu memleketin kendisi Türktür. Öz Türk olmayanların Türk vatanında bir hakkı vardır, o da hizmetçi olmaktır, köle olmaktır’ diyordu.” (Ekim, Şubat ‘88, vurgular bizim)

Kemalistlerin kurtuluş savaşı boyunca Kürt halkına ikiyüz-

lü bir tarzda vaad ettikleri çeşitlik haklarına tam 20 sayfa ayıran sermaye uşağı Aydınlık güruhu, iktidarlarını sağlamlaştırıldıktan sonra peşpeşe patlak veren Kürt isyanlarını kan ve ateşle boğan kemalist Türk burjuvazisinin bugüne dek sürdürdüğü iğrenç jenosid ve asimilasyon politikasına geçişini üç kelimeyle geçiştirmektedir. Oysa “sebepleri bir yana” denen şey, tam da egemen burjuvazisinin ezilen uluslara dönük değişmez mantığıdır: Ezilen halkların ulusal haklarını yok saymak, vahşi bir sömürgecilik ve baskıyla ezilen halkları köleleştirmek, kurtuluş mücadelelerini şiddetle ezmek... Kemalist burjuva ideolojisinin bu özü kendisini bugün Kürdistan’da sürdürülen haksız kirli savaşta, Kuzey ve Güney Kürdistan’ın işgalinde tüm çıplaklığıyla ortaya koymaktadır.

Perinçek “Kürt sorunu”na yaklaşırken, iğrenç yüzünü saklamak için berbat sosyal-demokrat burjuva politikacıların demagogilerine başvurmuştur. Büyük devletlere karşı küçük devletler, Kuzey’e karşı Güney, emperyalizme karşı bölge ülkeleri vb. gibi argümanlarla kendisine sahte anti-emperyalist, sol bir görünüm vermeye çalışmaktadır. Oysa marksist-leninistler açısından büyük ülke, küçük ülke yoktur. Egemen burjuvazi ile ezilen emekçi sınıflar, sömürgeci burjuvazi ile sömürülen uluslar vardır. Emperyalizm ile bölge ülkelerinin karşıt çıkarları değil, emperyalizm ve onun işbirlikçi burjuva iktidarlarının çıkarları karşısında ezilen ve sömürülen emekçi sınıf ve halkların ortak çıkarları vardır. “Bölge ülkeleri ve Kürt örgütleriyle birlikte barışçı çözüm” yoktur. Kürt emekçi halkının bölge ülkelerinin sömürgeci burjuvazisine karşı ulusal kurtuluş uğruna yürüttükleri devrimci savaş vardır. Gerçek ve kalıcı çözüm için, çeşitlik, özgürlük ve gönüllü birlik için komünistler bu mücadeleyi, ayrılma hakkı dahil Kürt ulusunun kendi kaderini tayin hakkını kayıtsız şartsız savunurlar. Anti-emperyalist görevlerini de esasta, emperyalist bölge ülkeleri burjuvazisinin işbirliğini teşhir ederek ve kendi burjuvazilerine karşı kararlı bir mücadele yürüterek yerine getirirler.

Kardeş Kürt halkının özgürlüğünün gerçek ve kalıcı çözümü Kürt ulusal hareketini proleter devrimin güçlü bir bileşeni

ve yedeği haline getirmekle olanaklı olacaktır. Ancak bu doğ-
rultudaki en acil ve temel görev ezen ulus şovenizmini, ulusal
önyargıları kırmak, Türk işçi ve emekçilerini yalnızca sınıfsal
baskı karşısında değil, Kürtlere yönelik ulusal baskı ve onun
bugünkü biçimleri olan kirli savaş ve işgal hareketleri karşısın-
da da harekete geçirmektir. Proletaryanın ezilen ulustan işçilere
ve emekçilere güven vermesi buradan, başta kendi kaderini
tayin hakkı olmak üzere, ezilen ulusun tüm meşru ulusal hakla-
rını içtenlikle ve kararlılıkla savunmaktan, bunun gereklerini ye-
rine getirmekten geçmektedir.

Haklı ve meşru da olısa ulusal istemleri kendi içinde, bir amaç
olarak değil, proletaryanın sınıf çıkarlarına ve amaçlarına bağlı
olarak ele almak başkadır, Kürt sorununa sömürgeci TC'nin
ihtiyaçlarından yaklaşmak başka. Bir devletin sınırları içinde
olunduğu sürece, hangi milletten olursa olsun tüm proletaryanın
ortak sınıf örgütlenmesini ve burjuva iktidara karşı birleşik dev-
rimci mücadeleyi savunmak başkadır, Kürt ve Türk halkının ser-
mayenin "Türkiyeli" kimliğinde birleşmesini savunmak başka...
Biri proletaryanın tutumudur, diğeri burjuvazinin tutumu. Birinci-
si komünistlerin yaklaşımıdır, diğeri sömürgeci sermayenin ve
Perinçek uşağı gibi işbirlikçilerinin...

Kızıl Bayrak
Nisan '95

Kürt sorunu ve EMEP'in oportünizmi

6 Nisan '97 tarihli günlük *Emek* gazetesinde A. Cihan Soyulu imzasıyla "*Demokratik Bir Türkiye İçin Türk ve Kürtlerin Tam Hak Eşitliği*" başlıklı bir yazı yayınlandı. Temsil konumuna haiz bir köşedeki bu yazıda sömürgeci burjuvazinin Kürt halkına dönük geleneksel politikası ele alınıyor. Uzun uzun bu politikanın son 15 yıl içerisindeki pratik görünümleri sergileniyor. Bu politikanın kan ve gözyaşından, acı, açlık ve yoksulluktan, Kürt halkının huzurunu bozmaktan ve en önemlisi de Türk ve Kürt halkı arasında güvensizliğe yol açmaktan başka bir sonuç doğurmadığına işaret ediliyor. Tüm bu bilançonun ardından yazı nihayet sadede gelip sözü şu son derece dikkate değer sonuca bağlıyor:

"Halkın huzuru ve demokratik bir Türkiye için devletin Kürt politikası değişmeli, ulusların ve dillerin tam hak eşitliği anayasal garantiye bağlanmalıdır".

"Demokratik Bir Türkiye İçin Türk ve Kürtlerin Tam Hak

Eşitliği” başlıklı yazının formüle ettiği bu yeni çizgi, EMEP’in de artık resmen Kürt sorununda anayasal bir çözümün adı olan “siyasal çözüm” çizgisinde karar kıldığının bir göstergesidir. Demagojinin bir yana bırakılarak, artık gerçek konum ve kimliğe uygun düşen bir çizginin resmen ortaya konulması anlamında bu yeni bir tutumun ifadesidir.

Bu baylar daha düne kadar Kürt ulusal sorununun bir anayasal sorun olmayıp bir devrim sorunu olduğunu ve ancak bir devrimle çözüme bağlanabileceğini söylüyorlardı. Keza “ulusların ve dillerin tam hak eşitliği”nin ancak bir devrimle sağlanabileceğini ve aynı anlama gelmek üzere, ancak devrimin anayasası ile garanti altına alınabileceğini savunuyorlardı. PKK’nin ‘93 “siyasal çözüm” platformuna sert eleştiriler yönelip, bu platformun Kürt burjuvazisinin çözüm platformu olduğunu, PKK’nin bu platformu benimseyerek aslında Kürt burjuvazisi ile aynı konuma düştüğünü söylüyorlardı. Bugün ise kendileri tamı tamına aynı çizgiyi savunuyorlar.

EMEP, “siyasal çözüm” platformunun esasen emperyalizmin “yeni dünya düzeni” stratejisi çerçevesinde Kürt halkına dayattığı bir çözüm platformu olduğunu ileri sürerek, PKK’yi aynı zamanda emperyalizm ile uzlaşmakla da suçlamıştı. Gelinen yerde ise bizzat EMEP’in kendisi daha düne kadar oldukça sert eleştiriler yönelip mahkum ettiği bu platformu benimsemiş bulunuyor.

Açık ve çıplak bir çelişkinin ve tutarsızlığın ifadesi olmanın ötesinle, bu durum, aynı zamanda Türkiye sol hareketinin ve EMEP’in Kürt ulusal sorunuyla ilgili bugüne dek savunduğu görüşlerin gerçek içeriği konusunda bize yeni açıklıklar sağlamaktadır.

Türkiye solunu uzun yıllar TKP temsil etmiştir. TKP ulusal sorunda tutarlı olmak şöyle dursun, Kemalizmin (eş deyişle burjuvazinin) ideolojik-politik etkisi altında sosyal-şoven bir tutumun savunucusu olmuştur. Sola egemen bu sosyal-şoven gelenekten ancak ‘70’lerin başında ve ‘71 devrimci hareketi şahsında kopulabilmişti. Nedir ki bu kopuş hem ideolojik ve hem de sınıfsal açıdan tam ve kesin bir kopuş olmamıştı. Açık ve

kaba biçimiyle olmasa da hala geçmişin izlerini taşıyordu. Dolayısıyla devrimci-demokrat hareket de genel ideolojik zayıflıkları ve küçük-burjuva sınıf konumunun sonucu olarak bu sorunda tutarlı olamamıştır. Kürt ulusal haklarını savunmakla ve programına almakla birlikte, pratikte üzerine düşeni gereğince yapmamıştır. Kendini sosyalizm adına birlik üzerine soyut vurgulara vermiş, ezilen ulus milliyetçiliği karşısında ise tam bir tahammülsüzlük örneği göstermiştir. Onu adeta aforoz etmiştir.

'80 sonrasındaki büyük Kürt uyanışı da Türkiye sol hareketi için uyarıcı olamadı. Kürt sorununun kendisini son derece somut, pratik ve canlı bir biçimde ortaya koyduğu, çözümünü dayattığı '80'li yıllarda da hala birçok grup bu tutumu sürdürmeye devam etti.

Boylu boyunca demokratizme gömülü olan ve tüm öteki demokratik istemleri kendi içinde mutlaklaştırıp bir program haline getiren geleneksel devrimci hareketin, Kürt ulusal sorunu sözkonusu olduğunda yaman bir "sosyalist kesilmesi" haliyle şaşırtıcı gelebilir. Oysa değil, bu sorundaki aşırı ya da hassas "sosyalist" tutumun gerisinde gerçekte incelenmiş bir sosyal-şoven eğilim vardır. Geline yerde bizzat canlı pratik geleneksel hareketin Kürt sorunu konusundaki bu ortodoks marksistliğinin gerçek bir içeriğe ve temele sahip olmadığını, bunun yalnızca bir görüntüden ibaret olduğunu göstermiştir. Bazı grupların ezilen ulus milliyetçiliğine sosyalizm adına gösterdikleri aşırı tahammülsüzlüğün gerisinde gerçekte ince bir şovenizmi sakladıkları bugün daha açık görülmektedir.

Buraya kadar söylenenler belki de en çok EMEP'e uymaktadır. Yakın döneme kadar Kürt ulusal sorununda ortodoks marksistliğin en uç örneğini oluşturan EMEP de, diğer devrimci demokrat akımlar gibi Kürt ulusal sorununun gerçek mahiyetini doğru kavramamıştır. Bunun ifadesi olarak sorunun devrimimizdeki yerini de doğru saptayamamıştır. Bu nedenle EMEP Kürt ulusal sorununa hiçbir zaman gereken önemi vermemiş ve sorunu hep küçümsemiştir. EMEP'e göre her şey Türkiye devriminden ibaretti. Ondandır bir "Kürt devrimi" düşünülemezdi

bile. Dolayısıyla Kürt halkının ulusal hak ve istemleri için ayrı bir mücadele yürütülmesi gereksizdi. Bu proletaryanın sınıf birliği ve ortak sınıf örgütlenmesi marksist ilkesine tersti. Bunun tersini savunmak ezilen ulus milliyetçiliğinin konumuna düşmekti ve Kürt burjuvazisinin peşine takılmak anlamına gelirdi. Ulusal sorunu ancak proletaryanın önderliğindeki demokratik ve anti-empyalist Türkiye devrimi çözerdi. EMEP Kürt halkına adeta elini kolunu bağlayıp Türkiye devrimini beklemesini öneriyordu. Yaşam EMEP'in sözde marksist, özünde oportünist bu konumu sürdürmesine daha fazla olanak tanımadı. Sonuçta EMEP'i her cinsten reformist akımın Kürt sorunundaki yeni birleşme noktası olan "siyasal çözüm" platformunda karar kılmak zorunda bıraktı.

EMEP'in Kürt sorunundaki bu yeni platformu, devrim ve iktidar hedefinden vazgeçmenin dolaysız bir ifadesi olan "demokratik anayasa" "demokratik ordu" ve "demokratik devlet" programı ve şiarlarıyla ifade edilen bugünkü genel platformuyla tam bir uyum içindedir. Ve EMEP'in 12 Eylül sonrası yaşadığı evrimin sonucunda temelli geçiş yaptığı liberal demokrat çizgide aldığı mesafeyi anlatmaktadır.

"Demokratik anayasa", "demokratik ordu", "demokratik devlet" ve bu hedefler çerçevesinde Kürt sorununda da "demokratik ve barışçıl çözüm" (bugünkü adıyla "siyasal çözüm") platformu! Burada tam bir liberal oportünist iç tutarlılık ve uyum vardır. EMEP'in Kürt sorunundaki sahte sosyalist söylemini bir yana bırakarak ÖDP ile aynı çizgiyi açıkça savunur hale gelmesini konumların netleşmesi yönüyle olumlu bir gelişme olarak karşılamak gerekir.

Kızıl Bayrak
Mayıs '97

Güncel siyasal faaliyetin temel bir alanı **Şovenizme karşı mücadele**

Sömürgeci sermaye devleti, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine karşı yürüttüğü kirli savaşta, askeri alanda da tam bir iflas yaşamıştır. Kürt halkını sindirme, yıldırma, teslim alma politikası, özgürlük uğruna ayağa kalkan bir halkın direnci karşısında hezimete uğramıştır. Sömürgeci savaş, gelinen aşamada topyekün imha hareketleri biçimini almıştır. Düzen, çözümsüzlük ve yenilgi psikolojisiyle Kürt insanına ve Kürdistan'a ait olan her şeye sınırsız bir vahşetle saldırmaktadır. Böylece, gerçekte ulusal kurtuluş mücadelesi karşısındaki iflasını belgelemektedir.

Ancak bugün her şeye karşın sömürgeci düzen açısından bir başarıdan sözedilebilecekse, bu, geniş Türk emekçi kitlelerini kirli savaşın sessiz tarafçısı, düzenin pasif destekçisi potasında tutabilmek noktasında olmuştur. Düzen, ekonomik ve siyasal plandaki sıkışmışlığına ve çözümsüzlüğüne rağmen, tüm bu sorunları onulmaz bir hızla derinleştiren kirli bir savaşı tırman-

dirabiliyor. Emekçi sınıflara yönelik azgın saldırılarını, “milli birlik-beraberlik”, “güçlü Türkiye”, “milli fedakarlık”, “dış ve iç düşmanlara karşı ulusal uzlaşma” vb. demagojileriyle yürütülebiliyor. Karşı tepkileri ise “anarşi yaratılıyor”, “bölücü kışkırtma”, “vatana ihanet” sopasıyla sindirebiliyor. Tüm bu alanlardaki başarısı, her şeyden önce emekçi sınıfları şovenizm kuşatması altında tutabilmesi sayesinde.

* Şovenizm yalnızca sömürgeci zulmün değil, sınıfsal sömürünün de örtüsüdür! Şovenizm zehiri, işçi ve emekçi yığınları yalnızca kardeş bir halka karşı sürdürülen kirliliğe bir savaşa karşı duyarsızlaştırmakla kalmıyor. Dahası, sınıfsal sömürüyü gizlemekte, iktidarın sınıf karakterini örtmekte, devletin emek düşmanı yüzünü “sınıflar üstü”, “ulusal” kisveler altında saklayabilmektedir. İşçi sınıfı kirliliğe açıktan cephe alamadığı içindir ki, sermaye devleti gün geçtikçe derinleşen iflasına rağmen ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında hala da tutunabilmektedir. Öte yandan ise sınıf hareketini düzen sınırları içinde tutup dizginleyebilmektedir. Burjuva diktatörlüğü için yaşamsal olan da zaten bunlardır.

Tam da bu nedenlerden dolayı, şovenizme karşı mücadele sınıf mücadelesinin seyri açısından tayin edici önemdedir. Şovenizm, sınıfa dönük devrimci propaganda, teşhir ve ajitasyon faaliyetinin özel bir yüklenme alanı olarak ele alınmalıdır. Bu hem faaliyetin kapsamlı, yoğun ve kesintisiz olarak sürdürülmesi anlamına gelir. Hem de proleter sınıf tutumunda en ufak bir belirsizliğe yer bırakmayacak denli net, vurucu ve açık bir içeriğe sahip olmasını gerektirir. Sınıfı her alanda, en incesinden en kabasına kadar, şoven bir propaganda bombardımanı altında tutan sömürgeci sermaye devletinin silahını tersine çevirmek, can alıcı güncel bir görevdir. Ve bu, ancak marksist bir perspektif ve devrimci bir tutum üzerinde şekillenen, çok yönlü ve kapsamlı bir karşı saldırı ile mümkündür.

* Ulusların kendi kaderini tayin hakkı cepheden savunulmalıdır! Bugün şovenizmin etkisi altında bulunan geniş emekçi yığınları ve özellikle de öncü işçilere götürülmesi gereken

temel bakış, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkının tarihsel meşruluğu ile ulusal kurtuluş mücadelesinin haklılığıdır. Bu ise, her şeyden önce, ulusların kendi kaderlerini tayin hakkı ile ulusal kurtuluş mücadelesi ve onun devrimci öncüsünün cepheden savunulması demektir. Tersinden ise, sömürgeci devletin zorbalığının ve kirli savaşın haksızlığının teşhiri demektir. Ne var ki, büyük ölçüde düzenin ideolojik tahakkümü altında bulunan emekçi sınıfların çarpıtılmış bilincinde böylesi bir propaganda ve teşhir faaliyetinin yanıt bulabilmesi için, çok daha kapsamlı bir çabaya gereksinim vardır.

* **Şovenizmin panzehiri: Sömürgeci sermaye devletine karşı sınıf kini!** Düzen, en iğrenç bir ırkçılığı “devletin ulusal bütünlüğü”, “misak-ı milli sınırlarının kutsallığı”, “Türkiye sevgisi”, “milli birlik ve beraberlik” vb. argümanlar ardında saklamaktadır. Düzenin bu ideolojik hegemonyasını yarabilmek için yüklenilmesi gereken en temel nokta, bizzat “devlet”in kendisidir. Devletin sınıfsal niteliğinin teşhirinin işçi ve emekçi yığınlara iletileceği mesaj açıktır: Bu devlet sizin devletiniz değildir; bir avuç sömürgeci ve sömürücü asalağın, burjuvazinin devletidir. Ve başta size, tüm ezilen kesimlere karşı örgütlenmiş bir zor aygıtıdır. O yalnızca sermayenin çıkarlarını korur ve gözetir. Misak-ı milli sınırları içinde kalan toprak da dedelerinizden size kalmış değildir. Dün olduğu gibi bugün de bu toprağın tek sahibi sermaye sınıfıdır. Onun talan yasaları geçerlidir üzerinde. Devletin bölünmez bütünlüğü gerçekte burjuva çıkarlarının dokunulmazlığıdır. Milli birlik ve beraberliğin ise tek bir anlamı vardır. o da iliğine kadar sömürülen emekçi yığınların azgınca saldırılara uysalca, kölece boyuneğişidir. Oysa bu devletin bekası ezilen yığınların sorunu değildir, olamaz. Ezilen ve sömürülen yığınların ne faşist sermaye iktidarına yapacak bir fedakarlığı vardır. Ne de onun iğrenç sömürgeci çıkarları uğruna yürütülen kirli bir savaşa verecek destekleri. Bu devlet emekçi sınıfların olmadığı gibi, sömürgeci savaş da onların çıkarı için değildir.

Kısacası burjuva devlete karşı sınıfsal kin kıskırtılmalıdır. “Devlet baba” kavramının işçi ve emekçi kitlelerin bilincinden

sökülüp atılması gerekir. Bu ise, yukardaki yalın gerçekliğin hergün yaşanan güncel gelişmeler ışığında ve bizzat sınıfın sık sık yüzyüze geldiği devlet terörü olgusuyla birlikte, aralıksız ve çarpıcı bir tarzda işlenmesiyle mümkün olacaktır.

Ancak tek başına sınıfı devletten ve iktidardan soğutmak şovenizme karşı mücadelede yetersizdir. Tepkilerini, öfkesini, mücadele isteğini bizzat ona karşı yöneltmek gerekir. “Sınıflar üstü devlet” olmadığı gibi, “yek vücud millet” de yoktur. Aksine burjuva devlet sınıf diktatörlüğüdür, burjuva milliyetçiliği de sınıfsal sömürünün örtüsüdür. Öyleyse emekçi yığınların bilincinde sınıfa karşı sınıf, burjuva iktidarına karşı sosyalizm mücadelesi fikri somutlaşmalıdır. Burjuvazi nasıl ki resmi tarih propagandasıyla “bayrak”, “vatan”, “millet” sevgisi aşlamaya çalışıyorsa, devrimci propaganda da sınıf mücadelesi tarihine başvurarak bellekleri tazelemelidir. Kapitalizmin tarihine bakıldığında görülecektir ki, burjuvazinin bayrağı da, vatani da, milleti de paradır-kardır. Karı-çıkırı sözkonusu olduğunda asalak burjuvazi emperyalizme uşaklık eder; “vatan” topraklarını emperyalist üslere ve “çevik kuvvet”lere açar, ekonomiyi İMF’ye, “milli savunma”yı NATO ve Pentagon’a, iç güvenliği CIA’ya ihale eder.

* **Şovenizm kuşatmasını yarmak için anında ve sürekli devrimci teşhir ve propaganda!** Burjuvazinin ırkçı-şoven demagogilerini, faşist kışkırtıcılığını boşa çıkarmak, ancak anında ve sürekli bir teşhir faaliyeti ile mümkündür. “Bir Türk dünyaya bedeldir” ırkçı çığırtkanlığı mı yapıyor, işçi ve emekçilere denecek şey açıktır: Faşist Türkiye Cumhuriyetinde insanın değeri yoktur, emekçinin ise hiç yoktur. İster Türk, ister Laz, ister Kürt, ister Ermeni, hergün gencecik devrimciler katlediliyor, kaybettiriliyor, işkenceden geçiriliyor. Direnişteki işçi coplanıyor, cylemdeki memur saçından sürükleniyor. Hakkını arayan öğrenci polis otosunda tecavüze uğruyor. Aydınlar, gazeteciler, sendikacılar zindanlara tıklıyor. Kısacası düzene muhalefet eden herkes devlet terörünün hedefi haline getiriliyor.

“Kürtler vatani parçalamak istiyorlar. Bunları kışkırtanlar ise

Türkiye'nin güç duruma düşmesinden menfaati olan dış güçlerdir" kışkırtmasına mı başvuruluyor, verilecek yanıt hazır: Asıl bölücüler onlardır; kardeş halkları birbirine düşürmek. işçi sınıfını ırk, cins, din, dil ayrımını kışkırtarak bölüp güçten düşürmek, birleşik bir mücadelenin önüne geçmek istiyorlar. Kürt halkının, kendisine karşı sürdürülen sömürgeci savaşın kirli yüzünü ve mücadelesinin haklılığını ilerici dünya kamuoyuna duyurmak ve savaşımına destek almak doğrultusunda girişimleri tümüyle meşrudur. Oysa emperyalizmle işbirliği içinde olan, emekçi halkın yarattığı değerleri onlarla birlikte talan eden, ABD'ye bekçi köpçlüğü eden bizzat sermaye iktidarının kendisidir. Onların ABD pasaportları, İsviçre bankalarında kirli para hesapları, CIA işbirliğinde geliştirdikleri işkence yöntemleri vardır. Kürt halkının mücadelesini boğmak, kapitalist sisteme yönelen bir işçi sınıfı hareketliliğinin önünü kesmek için emperyalist dünyayla işbirliği içinde olan onlardır.

Şovenizme karşı mücadelenin bir diğer boyutu ise kirli savaşın teşhididir. Sömürgeci düzen bu konuda son derece zengin "malzeme"ler sunmaktadır. Ancak yalnızca bunlar üzerinde yükselen bir teşhir faaliyeti, hümanist, pasifist bir yaklaşımdan öteye gidemeyecektir. Askeri alanda aşılamayan kilitlenmenin etkisiyle, burjuvazi içerisinde dahi, asıl amacı devrimci önderliği boşa çıkarmak olan sahte "barış yanlısı" söylemler mevcuttur. Yalnızca burjuva değil, reformist, liberal, küçük-burjuva anlayışlarla ayırım çizgilerini net çekmek gerekmektedir. Sınıf bakışını ortaya koymak için insanlık suçlarının mahkum edilmesinden daha fazlasına ihtiyaç vardır. Kirli savaşın teşhiri her şeyden önce, sömürgeci sermaye düzeninin zor üzerinde kurulu olduğu gerçeğine dayandırılmalıdır. Sınıfsal sömürü ile sömürgeci zorbalık arasındaki dolaysız ilişki ortaya konulmalıdır. Kirli savaş ile, başta yurtsever ve devrimci hareket olmak üzere, işçi sınıfı ve her türlü toplumsal muhalefete karşı sürdürülen topyekün savaş arasındaki bağ gözler önüne serilmelidir.

* **İşçi sınıfı fedakarlığı sömürgeci sermaye devleti için değil devrim için yapmalıdır!** Derin ve yapısal bir ekonomik-

siyasal kriz içinde bulunan sömürgeci sermaye devletin kirli savaşta aktardığı devasa kaynakların faturasını işçi ve emekçi sınıflara kesmesmektedir. Gerçekte burjuvazi yalnızca sömürgeci savaşın faturasını değil, krizin tüm yükünü emekçi yığınların omuzlarına yıkmaktadır. Buna karşı yükselen tepkileri ise “ulusal çıkarlar”, “milli birlik ve beraberlik” uğruna fedakarlık çağrıları ile törpülemeye çalışmaktadır. Mücadele dinamiklerini kırmak ve etkisizleştirmek için sopası hazır: “Provokasyona gelmeyin”, “aranıza sızmış teröristlere ve bölücülere prim vermeyin”, “anarşi yaratmayın”! Politik bir işçi hareketinin Kürt ulusal mücadelesiyle birleşmesi durumunda çanların kendisi için çalacağını çok iyi bilen sermaye iktidarı, tüm hesaplarını bu doğrultuda yapıyor.

Düzen işçi sınıfını kirli savaşın pasif destekçisi potasında tutabilmek için kardeş Kürt halkını topyekün terörist ilan ederken, yarın gelişecek olan militan işçi eylemliliklerine aynı argümanlarla saldıracaktır. Yeni Terör Yasası'nda “uzak ve yakın vadede terör tehlikesi yaratan” tüm fiilleri terör suçu kapsamına alırken, gerçek hedefi, Kürt halkının yanısıra bizzat sınıfın kendisidir. Bu durumda devrimci propaganda kendisini, “kirli savaşın faturasını ödemeyin, fedakarlık yapmayı kabul etmeyin” ile sınırlandıramaz. Aksine, bu noktada sınıfa yapılacak çağrı, cepheden sermaye düzenini hedeflemek, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine tam destek vermek olmalıdır. Doğru bakış şudur: “Fedakarlığı sömürgeci sermaye devleti için değil, devrim ve sosyalizm için yapacağız! Kirli savaşın faturasını ödemeyeceğiz, ama kardeş Kürt halkına tüm gücümüzle destek vermenin faturası neyse ödemeye de ödetmeye de hazırız!”

* Şovenizmin güç aldığı kaynaklara vuralım, zayıf halkalardan yüklenelim! Gencl olarak şovenizmin sınıf üzerindeki etkisini koruması, şovenist bilinç çarpıklığının yer yer daha zayıf, yer yer daha güçlü olduğu gerçeğini unutturmamalıdır. Komünistlerin görevi bir yandan şovenizmin güç aldığı kaynaklara özel bir ısrar ve acımasızlıkla vurmak, ama öte yandan onun zayıfladığı halkalardan yüklenerek, şovenizmden kopuşu derinleştirmektir.

Burada dikkat edilmesi gereken önemli bir nokta şudur. Kürt sorunu karşısında sınıfın belli kesimlerinde geri temeldeki bir duyarlılık ve kirli savaşa yönelik pasif bir tepki vardır. Bu “tarafsız”, kararsız tutumlar bilinçli, aktif bir sınıf desteğine dönüştürülmelidir.. Kuşkusuz bugün, “halkların kardeşliği” şiarını yükselten, ama henüz ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunmayan kitlelerin bu duyarlılığına sahip çıkılmalıdır. Cephe- den kirli savaşa karşı tavır almaktan geri duran, ama oğlunu da kurban olarak göndermek istemeyen emekçilerin bu tutumu desteklenmelidir. Şovenizmin derin etkisi altında olan geniş yığınların verili bilincine nazaran sözkonusu tutumlar görece bir “ilericiliğe” sahiptir. Fakat bu onların gerçekte henüz geri, zayıf ve titrek olduklarını da unutulmamalıdır. Örneğin reformist liberalerin bu tutuma çanak tutması, nabza göre şerbet vererek ince şovenizmlerini yayması düpedüz gericiliktir. Şovenizme karşı mücadelenin okları buraya da yönelmelidir.

* Sömürgeci kirli savaş derhal durdurulsun! Kürdistan’a özgürlük, Kürt halkına kendi kaderini tayin hakkı! Burjuvalar, yalnızca kirli savaşın iktisadi faturasını emekçi halkın sırtına yüklemekle kalmıyor. Dahası kendi çocukları askerlik adına keyif çatarken, emekçi halkın çocuklarını bu savaşta kurbanlık koyun gibi cepheye sürüyor. Bu çıplak gerçekten kalkarak ve emekçi sınıfların ortaya koydukları tepkilerden hareketle sömürgeci savaş karşısında işçi sınıfı ve burjuvazinin çıkar ve konumları arasındaki çelişki ortaya konulmalıdır.

Bu sömürgeci savaş işçi ve emekçilere ait olmadığı gibi, gerçekte onlara karşı da yürütülmektedir. O bizzat bağımsız sınıf bilinci ve tavrını hedef almaktadır. Emekçi kitleler mücadeleyi yükselttiğinde, savunma çizgisini aşip karşı saldırıya geçtiğinde, devlet de tank, top ve tüfeklerle onun üzerine yürümekten çekinmeyecektir. Sömürgeci sermaye devleti Kürt halkına, devrimcilere, işçi ve emekçi sınıflara karşı topyekün bir savaş ilan etmiştir. Bunun bir boyutu Kürdistan’da sürdürülen kirli savaştır. Diğer boyutu başta işçi ve devrimci hareketi olmak üzere toplumsal muhalefete karşı sistematik bir tarzda yoğunlaştırılan

çiplak devlet terörüdür. İşçi sınıfı kardeş Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkını savunmadan, kendi kaderini de belirleyemeyecek, kendi geleceğini de kazanamayacaktır. Sömürgeci kirli savaşa karşı aktif bir direniş hattı örmeden topyekün savaşı da geri püskürtemeyecektir.

* **Kürt halkının devrimci öncüsüne sahip çıkmadan, Kürt halkının özgürlük mücadelesi savunulamaz!** Düzenin ırkçı-şoven propagandalarının en fazla yankı bulduğu sorunlardan biri, işçi ve emekçi kitlelerin PKK karşısındaki olumsuz tutumdur. Bunun bir nedeni burjuvazinin, başta medya, her türlü olanağını seferber ederek kitlelere empoze etmeye çalıştığı “terörist-cani” PKK imajının “inandırıcı” olabilmesidir. Diğer nedeni, sınıfın devrimci yol ve yöntemlere yabancılığı, devrimci zor karşısındaki ürkekliğidir. Devletin kitlelere empoze etmeye çalıştığı “terörist-cani” PKK imajını parçalamanın bir boyutu, PKK ile Kürt halkı kendi yasalarını dahi ayaklar altına alan karşı-devrimci zoru karşısında, pasifizm-legalizm sınırları içinde kalarak kurtuluş yolunun açamayacağı gerçeğini kavratmaktır.

PKK, milliyetçi kinini terörist yöntemlerle tatmin etmeye çalışan bir grup bölücü anarşist değildir. Kürt halkının en meşru ulusal hak ve talepleri için savaşan, bu uğurda devrimci zora başvuran bir halk hareketi ve onun önderliğidir. Kürt halkının devrimci öncüsünün meşruluğuna sahip çıkmadan, Kürt halkının özgürlük mücadelesi savunulamaz. Sömürgeci egemenliğini ve çıkarlarını korumak için en akılalmaz yöntemlere başvuran TC’ye karşı mücadele eden PKK’nın devrimci zoru meşrudur. Terörist olan PKK değil, bizzat sömürgeci devletin kendisidir.

Sömürgeci devlet bugün “Kürt realitesini” sözde kabul etmek durumunda kaldıysa, sadece bu bile, PKK’nın “terörizm” diye adlandırılan devrimci mücadelesinin bir başarısıdır. Sınıfsal sömürü ve ulusal zulüm üzerinde yükselen bu terörist düzende, en basit kazanımlar dahi ancak dış dış bir mücadele ile, zora karşı zor ile burjuvaziden sökülüp alınabilir.

* **Sömürgeci sermaye düzeni tükeniş yolunda ilerliyor!** Burjuvazi psikolojik üstünlüğün sömürgeci kirli savaşın seyri

açısından belirleyici bir role sahip olduğunun bilincindedir. Bu nedenle şoven duyguları canlı tutmak için psikolojik savaşa özel bir önem vermektedir. Devrimciler açısından, bu çabaları boşa çıkarmak, sömürgeci sermaye devletinin çaresizlik, tükeniş ve yenilgi süreci içerisine girdiğini ortaya koymak özel bir önem taşımaktadır. Özgürlük uğruna her türlü bedeli göze alan bir halkı teslim almaya, sömürgeci rejimin tankları, topları yetmeyecektir. Sermaye düzeni her operasyonun ardından “PKK'nın bitirilmesi”nin bir başka bahara kaldığını itiraf etmek zorunda kalmaktadır. Buna rağmen hala “ya bitireceğiz, ya bitireceğiz!” diyebiliyorsa, bunun tek nedeni, sınıf hareketinin henüz politik-militan bir mecraya akmaması, kardeş Kürt halkının mücadelesine cepheden bir destek vermemesidir. Teşhir edilmesi gereken yalnızca devletin Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşısındaki çaresizliği değildir. Aynı zamanda düzenin tükenmişliği ve kokuşmuşluğudur. Gelişen aşamada düzen ayakta durabilmek için çıplak zora dayanmak zorundadır. Toplumsal muhalefete ve onun öncü güçlerine karşı sistemli bir tarzda tırmandırılan devlet terörü bunun ifadesidir. Kısacası, faşist sermaye devletinin yoğunlaştırdığı psikolojik savaşı etkisizleştirmek çabası, bu düzenin iflas ettiği, yapısal sorunlarına çözüm üretmediği, barbarlıktan başka sunacak bir şeyi kalmadığı propagandası üzerinde şekillenmelidir.

* **İşçi sınıfının Kürt sorunu karşısındaki tutumu, sınıf mücadelesinde tayin edici bir rol oynayacaktır!** İşçi ve emekçi sınıfların, Kürt halkının sömürgeci devlete karşı Kürdistan'da açtığı cepheye verebilecekleri en anlamlı destek, hiç kuşkusuz. Türkiye metropollerinde sermayeye karşı açacakları cephe olacaktır. Kürt özgürlük mücadelesine verilebilecek en büyük güç, militan ve politik bir işçi hareketinin yaratılmasıdır. Ancak, “bizim görevimiz Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine destek vermek değil, işçi sınıfı hareketini yükseltmektir” demek, işçi sınıfının kardeş Kürt halkı karşısındaki görevlerine sırt çevrilmesi anlamına gelmektedir. Militan-politik bir sınıf hareketinin yükseltilmesi görevinin içinin boşaltılması demektir. Bugün kirli savaşa karşı ve Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkı için sınıfın eylemini

ve direnişini örgütlemekten, sınıf mücadelesini yükseltmek ve düzen karşıtı bir mecraya sığdırmak mümkün olmayacaktır.

Kürt sorunu konusundaki tutum, düzen ve devlet karşısındaki devrimci ya da reformist konumlanışın da temel göstergesidir. Bu konuda kararlı, devrimci bir tutum içinde olmayanların devrim, sosyalizm, sınıf mücadelesi üzerine söylemleri boş bir lafazanlığın ötesine gidemeyecektir. Ulusal kurtuluş mücadelesinin “geriliği” proletaryanın kayıtsızlığının bahanesi yapılamaz. Burada ince bir şovenizm ve kaba bir oportünizm vardır. Gerçekten niyetli olanların, ulusal kurtuluş mücadelesini daha da ileri çekmenin yolunun proletaryanın ona vereceği devrimci destekten geçtiğini bilmeleri gerekir. Kendi sorumlulukları alanındaki zaaf-ları ulusal kurtuluş mücadelesinin sırtına yükleyerek mazur gösterenler, en kaba oportünistlerdir. Şovenizmin bu “ince” türüne karşı mücadele de temel bir görevdir.

* Kürt ve Türk halklarının gerçek kardeşliği için Birleşik Sosyalist Cumhuriyetler Birliği mücadelesini yükselt! Sınıf içerisinde yürütülen propaganda çalışması, bizzat şovenizmin zayıflamaya yüz tuttuğu noktalara yüklenerken, proleter sınıf tavrını netleştirmelidir. Emekçi kitlelerin daha gür bir sesle yükselttikleri “Yaşasın halkların kardeşliği!” şiarına sınıfsal bir içerik kazandırmak, bu görevin bugün en yakıcı halkasıdır.

Ezen ile ezilen ulus arasındaki sömürü ilişkileri ortadan kalkmadığı sürece, hem ezilen ulusun emekçi halkı ve hem de onu ezen ulusun proletaryası özgürleşemez. Dolayısıyla eşitlik ve özgürlük esasına dayanan halklar arası kardeşçe bir birlik de sözkonusu olamaz. Halklar arası gerçek kardeşlik ve eşitlik, sömürgeci sermaye devletinin yıkılması ve özgür ve eşit sosyalist cumhuriyetlerin gönüllü birliği üzerinde yükselecektir. Devrimci-komünist propagandanın üzerinde yükseleceği eksen budur.

Ekim

1 Şubat '95

III. Bölüm
Siyasal Değerlendirmeler
(Ocak '94-Haziran '97)

Yerel seçimler yaklaşırken...

Bütün belirtiler Mart ayının hayli “sıcak” geçeceğini gösteriyor. Bunun bir nedeni Newroz ve yerel seçimlerin üstüste düşmesi. Ama çok daha önemli bir neden daha var. Bu da yerel seçimlerin taşıdığı “olağanüstü” önemdir. Mart yerel seçimleri, gerek düzen gerekse devrim açısından, sonraki gelişmeleri yakından etkileyecek denli önemli bir siyasal olay.

Türk burjuvazisi, uzunca bir süredir bir “yönetememe” krizi içerisinde. Sık sık yapılan seçimler, sık sık değiştirilen yüzler, düzene yalnızca kısa süreli bir soluklanma imkanı sağlayabilmektedir.

Gürültülü bir kampanya eşliğinde kurulan DYP-SHP burjuva koalisyon hükümeti henüz ancak iki yılını doldurmuş bulunuyor. Ne var ki, büyük vaatlerle kurulan ve son yılların en büyük kitle desteğine sahip olan bu hükümet de, kısa süre içinde, daha henüz birinci yılını dahi dolduramadan yıprandı, eskiye çıktı. Kendi

imajını tazelemek için, başta başbakan ve yardımcısı olmak üzere, aşağı yukarı tüm bakanlar kurulunu değiştirmek zorunda kaldı.

Bugün yeni bir seçim döneminin öngünündeyiz. Düzen açısından değişen tek şey, bu açmazın çok daha derinleşmiş olmasıdır. Tek bir program etrafında kümelenen burjuva partiler bugün dün göre çok daha yıpranmış durumdadır. DYP bayan başbakan imajıyla bu yıpranmışlığı telafi etmeye çalışmaktadır. Ellerinde “gençlik”, “güzellik”, “kadınlık” vb. pazarlamak dışında hiçbir olanak kalmamıştır. Dün sözümona muhalefet temaları olan demokrasi, Çekiç Güç, sendikalaşma hakkı vb. üzerine demagojiler de artık eskimiş, inandırıcılıklarını tümüyle yitirmiştir.

Bütün bunların düzen açısından önemli bir açmaza işaret ettiği kesin. Bir süredir fiilen başlamış olan seçim kampanyası göstermektedir ki, onların, şovenist kanlı çılgınlıkları dışında, Türkiye'nin bölünmez bütünlüğü üzerine hamasi nutuklar dışında, kitlelerden destek talep etmeye dönük hiçbir ciddi vaatleri kalmamıştır.

***

Mart yerel seçimlerinin en büyük siyasal öneminin Kürt ulusal sorununda yattığı açık. Düzenin seçim kampanyasını tümüyle şoven bir kampanyaya dönüştürmesi bu yüzden. Ne var ki, şovenizm histerisindeki bu yükselişin tek amacı, düzenin Kürdistan'daki seçimleri kaybetme telaşı değildir. Düzen bu kampanyayı yoğunlaştırarak, işçi/emekçi yoğunluklu metropollerde kendi lehine bir kitle desteği yaratabilmeyi amaçlıyor. Dikkat edilecek olursa, seçim kampanyalarında, eskiden olduğu türden “şafaalı vaatler” pek duyulmuyor. Demokrasiden, insan haklarından, yoksulluktan, örgütlenme hakkından, demagojik olarak da olsa, hemen hiç söz edilmiyor. Tek bir tema vardır: “Ülke bölünme tehditiyle karşı karşıyadır” ve “ülkenin bölünmesini yalnız biz önleriz”!

Zira düzen, yalnızca Kürt emekçi halkı için değil, Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkı için de ciddi herhangi bir “umut” yaratamıyor. Geline yerde, işçi ve emekçiler, mevcut düzen

partilerinin kendilerine özelleştirme, işsizlik, örgütsüzlük vb. dışında verebileceği bir şey olduğuna hemen hiç inanmamaktadırlar. Düzen, yeni alternatifler yaratamadığı ölçüde, bu anlamda, işçi ve emekçilerin desteğini de her geçen gün yitirmektedir. Dolayısıyla, düzen açısından, yalnızca Kürdistan'da değil, tüm seçim bölgelerinde destek sağlamak açısından küçümsenmeyecek problemler vardır. Bu yüzden "batı'nın (Türk halkının) desteğini sağlamaya özel bir önem veriyorlar. Bunun tek yolunun ise şovenizm histerisini yaygınlaştırmaktan geçtiğini düşünüyorlar. Özelleştirme vb. saldırıları da bu nedenle Mart yerel seçimlerini izleyen döneme erteliyorlar.

***

Düzenin bu şoven çılgınlıkları, yalnızca bir aldatmaca değil elbette. Düzen, Kürdistan'daki askeri ve siyasi otoritesini yitirmek korkusu içindedir. Onun yönetememe krizinin ardındaki en önemli neden, Kürt ulusal mücadelesinin aldığı bu önemli mesafedir. Kürtlerin vasiliği üzerine hayallerin yıkıldığı bugün, düzenin bu krizi, "PKK'yı ezmek" dışında atlatma şansı da yok denecek kadar sınırlıdır. Bir yandan, Kürt sorununu asgari bir zararla çözüme kavuşturma olanaklarının sınırlılığı, diğer yandan da Kürt ulusal mücadelesinin ikili iktidarı zorlamaya başlayan gelişme düzeyi... Düzen, Mart yerel seçimlerine bu sıkıntı ve korkularla girmektedir. Seçimlerin tüm Kürdistan coğrafyasını kapsamaması ise, bu sıkıntı ve korkuyu katbekat artırmaktadır. Zira bu seçimlerde, Kürt halkının, sömürgeci burjuva devletin otoritesini reddettiğini gösterecek her sonuç, sömürgeci savaşın kaybedilmiş olduğunu da tescil edecektir. PKK'nın da Mart seçimlerine bu bilinçle özel bir önem verdiği bilinmektedir.

Mart yerel seçimlerinin gerek devrim ve gerekse düzen güçleri açısından taşıdığı en büyük siyasal önem de buradadır. Yerel seçimler, sömürgeci sermaye egemenliğinin, Kürt emekçi halkı üzerindeki otoritesini tümüyle kaybettiğinin bir ilanına dönüşürülebilir. Eğer böyle olabilirse, bu, Kürt ulusal mücadelesi açısından olduğu kadar, Türkiye devrimi açısından da muazzam

önemde bir gelişme olacaktır.

Düzen, Mart yerel seçimlerine bunun bilinciyle ve özel bir önemle hazırlanıyor. Bu hazırlığın temelinde ise şiddet ve hile vardır. Bir yandan Kürt emekçi halkına yönelik şiddet yoğunlaştırılıyor, DEP kapatılmak isteniyor, milletvekili ve yöneticilerine baskı uygulanıyor. Diğer yandan da Kürt halkının iradesini yansıtmamasını engelleyecek seçim hileleri üzerinde düşünülüyor. Askerlere oy hakkı getirilmek isteniyor, seçim sisteminde değişiklik yapılması planlanıyor vb.

***

Mart yerel seçimlerinin en büyük öneminin Kürt ulusal sorununda yattığını belirttik. Dolayısıyla bu temel gerçeği gözetmeksizin seçimlere ilişkin bir tutum belirlemek de sözkonusu olamaz. Komünistler de seçimlere dönük hazırlık ve politikalarında bu gerçeği gözeteceklerdir. Kürt ulusal sorunu düzen açısından olduğu kadar, devrim cephesi açısından da, bu seçim kampanyasının odak sorunu olmak durumundadır.

Bu noktada Kürt ulusuna verilecek her destek, düzenin şovenizm cereyanına, soykırım hesaplarına indirilecek her darbe, hem enternasyonalist görevleri yerine getirmek, hem de Türkiye devriminin ileriye sıçrama dinamiklerini hazırlamak açısından çok büyük bir önem taşıyacaktır.

Komünistler kuşkusuz ki bu görevi, kendi temel görevleri ekseninde, kapitalist düzenin teşhiri, sosyalizm ve ihtilaleci sınıf partisi propagandasının ana ekseninde yerine getireceklerdir. İşçi ve emekçilere dönük saldırılar ile Kürt halkına dönük saldırıların temeldeki ortak karakterini sergilemeye çalışacak, işçi ve emekçilerle Kürt halkının çıkarlarının ve savaşmalarının ortaklığı perspektifini, başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçi kesimler içinde yaygınlaştırmayı hedefleyeceklerdir.

Seçim dönemini, işçi sınıfı ve emekçiler üzerindeki düzen saldırılarını teşhir için, bu saldırılara karşı örgütlü mücadele istediğini uyarmak amacıyla etkin bir biçimde kullanabilmek, yine komünistlerin başlıca görevleri arasında olacaktır. Özelleştirme,

işsizlik, taşeronlaştırma, örgütsüzleştirme, kamu çalışanlarının grevli-toplusözleşmeli sendikal örgütlenme hakkı vb.. tüm bunların birleştiği "Genel Grev-Genel Direniş!" çağrısı, seçim döneminde yapılacak çalışmanın ana propaganda ve ajitasyon konularıdır.

Mart yerel seçimlerinde düzen güçleri aleyhine sayılacak her sonuç, böyle bir sonucun Kürdistan sınırlarını aşan bir kapsamda ortaya çıkması, düzenin Kürt emekçi halkına dönük soykırım politikalarını, işçi ve emekçilere dönük iktisadi-siyasal tüm saldırılarını sınırlayacak, geriletecek, devrim güçleri açısından ise daha ileri mevzilerin kazanılması olanaklarını genişletecektir.

Bu yüzden Mart yerel seçimlerine her açıdan hazırlık yapmak, bu seçimleri düzenin etkin bir teşhiri, devrim ve sosyalizmin, ihtilalci sınıf partisinin etkin bir propagandası için kullanabilmek, Kürt emekçi halkı ile enternasyonalist dayanışmanın yükseltildiği bir sürece dönüştürmek, biz komünistler açısından ertelenemez önemli bir görevdir.

Ekim

15 Ocak '94

Kirli savaşın kirli oyununu bozalım **Yerel seçimlere boykot!**

Önümüzdeki genel yerel seçimler gerek düzen gerekse devrim cephesi açısından özel bir pratik öneme sahiptir. 15 Ocak tarihli *Ekim*'in *Yerel Seçimler Yaklaşırken* başlıklı başyazısında, bu özel politik önemin ne olduğu, nereden kaynaklandığı sorunu üzerinde durulmuştı.

Bu yerel seçimler, düzenin meşruluk krizinin had safhaya vardığı bir döneme denk geliyordu. Ve seçim, Kürdistan başta olmak üzere, düzenin meşruluk erozyonunu çıplak bir biçimde ortaya çıkaran bir siyasal olaya dönüşebilirdi.

Kürdistan başta olmak üzere dedik. Çünkü devrimci Kürt ulusal kurtuluş hareketinin ikili iktidarı zorlayan gelişme düzeyi, nesnel olarak Kürdistan sınırları içindeki yerel seçimlere bir referandum niteliği kazandırıyor. Nitekim ulusal devrimci hareket de bu sürece bilinçli bir ifade kazandırma çabası içindeydi. Seçimleri, sömürgeci sermaye egemenliğinin Kürdistan'daki

iflasının bir göstergesi haline dönüştürmek ve seçimlerde elde edilecek mevzileri ulusal meclise geçişin bir propagandası haline getirmek amaçlanıyordu. Devrimci Kürt ulusal hareketinin seçimlere ilişkin taktik çizgisi bu ikili tutumda ifadesini buluyordu. Kürdistan'da yapılacak seçimler, bu nedenle, düzen açısından da son derece kritik bir öneme sahipti.

Özetle seçimler düzenin Kürdistan'daki siyasi egemenliği ni tümüyle tartışmalı hale getiren sonuçları ortaya çıkarabilirdi.

Öte yandan, yerel seçimlerin bu açıdan taşıdığı önem yalnızca Kürdistan'la da sınırlı değildi. Düzen, işçi-emekçi yoğunluklu metropollerde de, kitleleri peşinden sürükleyen seçencklerin mevcut olmaması anlamında, ciddi bir tükenişle karşı karşıyaydı. Öyle ki, yerel seçimler gelinen yerde muhtemelen bu partilerin tümünün birer azınlık partisi haline dönüştüğünü gösterecekti. Bu nedenle düzen partilerinin kitle desteğini çoğaltmak için çeşitli yollar denendi. Bu önce şovenizm cereyanıyla sağlanmaya çalışıldı. Daha sonra isc, yapay bir biçimde gündeme getirilen "irtica tehlikesi" kitlelerin chven-i şeri desteklemesi için yoğun bir biçimde kullanıldı.

Düzenin sıkışmışlığı ve krizi elbette Kürt sorunuyla sınırlı değildir. Ama şurası apaçık ortadadır ki, Kürdistan'da bu "tehlike" çok daha büyük ve somuttur. Herşeyden önce buradaki kitlesel muhalefet tartışmasız bir politik içeriğe sahiptir. Bu muhalefeti yönlendiren devrimci bir siyasal önderlik sözkonusudur. Mücadele düzenin bu coğrafyadaki siyasal otoritesini tehdit eder bir boyuta ulaşmıştır. Dahası var. Düzenin metropollerdeki tükenişini hızlandıran en önemli faktörlerden birisi de bir kez daha Kürt ulusal mücadelesinin varlığıdır. Dolayısıyla düzenin Kürdistan'da kendi siyasal iflasının tescili anlamına gelecek bir sonuçla yüzyüze kalması, yalnızca onun Kürdistan'daki siyasal varlığını tartışmalı kılmayacak aynı zamanda metropollerdeki sınıf mücadelesi üzerinden de dolaysız bir hızlandırıcı olumlu etki yaratacaktı.

Sömürgeci burjuva düzen de önümüzdeki yerel seçimlere bu gözle baktı. Hazırlıklarını bu temelde yaptı. Bu hazırlığın teme-

linde ise sözkonusu başyazıda belirttiğimiz gibi şiddet ve hile vardı.

***

O günden bugüne geçen iki aylık süreçte düzenin şiddet ve hile politikasının sayısız örneklerini yaşadık. DEP adaylarının tutuklanması, propaganda imkanlarının ve seçim çalışmalarının fiilen imkansız hale getirilmesi, DEP merkez, il ve ilçe binalarının bombalanması, DEP'in fiili baskılar nedeniyle pek çok seçim çevresinde aday dahi gösterememesi. halka hangi partiye oy vereceği yönünde yapılan baskı ve tehditler, toplu göçe zorlamalar vb. Bunlar şiddet politikasının yalnızca bazı örnekleridir.

Düzen bu süreçte yalnızca fiili baskı uygulamakla yetinmedi. Bu fiili baskıları meşrulaştıracak ve seçim hilelerinin yapılmasına imkan sağlayacak "yasal" değişiklikler de gerçekleştirdi. Seçim yasasında yapılan değişikliklerle seçimlerin burjuva anlamda dahi meşruluğu ortadan kaldırıldı. Evrensel burjuva seçim ilkeleri bile ayaklar altına alındı. Özel tim, asker, polis ve korucuların silahlı biçimde sandık başlarında beklemelerine imkan sağlandı. Böylece seçimde fiilen "açık oy gizli sayım" yöntemi devreye sokuldu. Birçok seçmen seçmen kütüklerine kaydedilmedi. Hileli seçim için her türlü ortam hazırlandı.

Bu bir seçim değil, bayağı bir özel savaş oyunudur. Ölüm, tehdit ve tutuklamalar altında ve her türlü hilenin işe karıştırılmasına müsait bir ortamda yapılacak bu seçimlerin, bir seçim değil de sonucu önceden belli bir kirli savaş oyunu olduğu apaçıktır.

Düzenin böylesi bir seçim mizansenine başvurmasının temel nedeni. Kürdistan'daki siyasal otoritenin erimişliğini gözlerden saklayabilmektir. Bizzat bu olayın kendisi göstermektedir ki, sermaye düzeni Kürdistan'da devrimci ulusal hareketle bu burjuva platformda dahi boy ölçüşmeye yanaşmayacak denli tükenmiştir. Bu nedenle de seçimleri bu tükenmişliği gizleyen, dahası Kürt ulusal hareketinin gücünü perdeleyen bir hileli oyuna dönüştürmek istemektedir.

Açık ki düzen, görüntüde dahi serbest seçim olmaktan çı-

karılış bu tür bir seçim düzenbazlığıyla, sonucu önden belli bu oyunla, kendine yapay bir meşruiyet sağlamak çabasıdır. Bu oyunun sonuçları ile devrimci Kürt ulusal hareketini güçsüz, kendini ise güçlü göstererek, yeni saldırı ve terör politikaları için uygun bir ortam yaratmaya çalışmaktadır.

Seçimler ve Siyasal Çalışma başlıklı başyazıda kendi tutunumuzu açıklarken, seçim sürecinin gelebileceği bu noktayı da gözeterek şu özel kaydı koymuştuk:

“(Komünistler) Kurum olarak parlamentonun yığınlar açısından siyasal önemini koruduğu, yığın hareketinin bu kurumları dağıtacak güce ulaşmadığı dönemlerde seçimlere katılırlar. Aksi halde boykot taktiğini gündeme getirirler...”

“Ne var ki bunu mutlaklaştırmak yanlış olur. Örneğin, Türk burjuvazisi bugün yerel seçimlerde üstünlük sağlamanın bir yolu olarak dozu artan bir şiddet ile her türlü hileyi içiçe kullanmak eğilimindedir. Bu öyle bir noktaya varabilir ki, bu durumda seçimler her türlü meşruiyetini yitirir ve seçimlere katılmak burjuvazinin kaba bir oyununa dönüşebilir. Böyle bir durumda komünistler ve devrimciler seçimleri boykot yoluna da gidebilirler.”

Gelinen nokta burasıdır. Şiddet ve hile politikasının aldığı düzey, seçimleri görüntüde dahi “serbest seçim” olmaktan çıkarmış, sonucu baştan belli bir mizansene dönüştürmüştür. Düzen en sıradan burjuva seçim normlarını dahi ayaklar altına almıştır.

27 Mart yerel seçimlerinin burjuva anlamda dahi hiçbir meşruluğu yoktur. Bu seçimler düzenin kendine yapay bir meşruiyet sağlamaya çalıştığı bir özel savaş oyunu haline gelmiştir.

O halde;

“İşçiler ve emekçiler bu oyuna alet olmamalıdır. Bu seçimlerin Kürt halkına karşı yeni bir saldırı otanağına dönüştürülmesine seyirci kalmamalıdır. Bunun için sandığa gitmeyi reddetmeli, seçimleri boykot etmeli, seçim oyunu yerine mücadele yolunu tutmalıdır. Sermaye seçimlerin hemen ardından yeni bir ekonomik istikrar paketini uygulamaya hazırlanıyor. Bu, işçiler ve emekçiler için açlık, yoksulluk ve işsizlikte daha felaketli yeni bir dönemin başlaması demektir. Bu, buna itiraz edenlere

süingü, cop ve kurşun demektir. Yeni yasaklar, devlet terörü, işkence ve cinayet demektir. İşçiler ve emekçiler 24 Ocak ve 12 Eylül'ün kendileri için hangi sonuçları yarattığını hatırlamalı, bu kez aynı şeye izin vermemelidirler. Bu mümkündür. Bunun yolu birleşmek ve mücadele yolunu seçmektir. Genel Grev-Genel Direniş şiarını hayata geçirmektir.” (EKİM Bildirisi)

Komünistlerin çağrısı budur.

Eğer devrimciler de bu oyunun basit bir figüranı haline dönüşmek ve düzenin meşruiyet arayışına sol destekçiler olmak istemiyorlarsa, seçimleri boykot çağrısını yaygınlaştırarak düzenin seçim oyununu boşa çıkartmalıdırlar.

Ekim

15 Mart '94

Kürt halkına tam destek!

Kürt halkının onyılların birikiminden kök alan büyük tarihsel uyanışı ve mücadelesi onuncu yılını doldurmak üzeredir. Bugün dünya çapında kendini duyurmuş bu mücadele, dünyanın ezilen ve sömürülen halkları tarafından gitgide daha büyük bir ilgiyle ve sempatiyle izlenmekte ve desteklenmektedir. Fakat yazık ki yanbaşındaki Türk halkı, Kürt halkına zulmeden aynı düşman tarafından ezilen ve sömürülen Türk işçi ve emekçileri, bu haklı mücadeleye henüz gerekli ilgi ve desteği gösterememektedirler. Oysa bu, herkesten çok, dünyanın tüm öteki halklarından önce, kendi görevleridir. Türk emekçi halkı henüz bu görevinin gereklerini yerine getirmediği içindir ki, Türk sermaye sınıfı ve onun devleti, mazlum bir halka karşı kirli bir savaş tüm gücüyle sürdürme kolaylığını bulabilmektedir. Baskıda, terörde, işkencede, toplu sürgünde, katliamlarda, kontr-gerilla tarafından sistematik olarak sürdürülen cinayetlerde sınır tanı-

mamaktadır.

Kürt halkının büyük tarihsel uyanışı ve mücadelesi, ulusal inkara ve köleliğe karşı bir ulusal eşitlik ve özgürlük mücadelesidir. Bu mazlum bir halkın bir kimlik ve onur mücadelesidir. Kürt halkının bu ulusal uyanışı ve mücadelesi, 12 Eylül sayesinde toplumsal muhalefeti ezen ve uzun süreli bir siyasal istikrarı nihayet sağladığını zanneden sermaye düzeninin üstüne yıllardır bir kabus gibi çökmüştür. İşçileri ve emekçileri açlığa mahkum eden, yüzbinlerce devrimciyi ve halktan insanı işkenceden ve zindandan geçiren, her türlü karşı koyuşu asker çizmesiyle ezen sermaye iktidarı, Kürt halkından umulmadık bir tokat yemiştir. Generaller rejimi, kapitalistler milyarlar kazansın diye 24 Ocak Kararları'nı süngü zoruyla işçilere ve emekçilere dayatmışlardı. Oysa bugün, 12 Eylül'ün bu mağrur generallerinin, Kürt halkının soylu direnişi karşısında süngüsü çoktan düşmüştür.

Sermaye düzeni 12 Eylül döneminde Kürdistan'da görülmemiş bir zulüm uyguladı. Bununla henüz filiz halindeki ulusal uyanışı daha başından boğmayı umuyordu. Fakat zaman ona yandırdığını gösterdi. Ulusal zulümle rüzgar ekiliyordu, karşılığında ulusal direniş fırtınası biçilecekti. Silahlı direniş ilk patladığında sömürgeci düzen onu küçümsedi, geçmişte olduğu gibi kolayca ezceğini sandı. Ne var ki bu yanılısama ona pahalıya patladı. Küçük gerilla gruplarının özgürlük ateşini tutuşturmasıyla başlayan mücadele, bugün bütün bir Kürt halkına mal olmuştur. Kürt halkını yeniden köleliğe mahkum etmek artık mümkün değildir.

Bu bir ulusal eşitlik ve özgürlük mücadelesidir. Haklı ve meşru ulusal istemlere dayanmaktadır. Kürtler kimseden kendilerine ait olmayan bir şey istememektedirler. Tersine kendilerine ait olan, fakat başkaları tarafından zorla ve katliamla gaspedilen, 70 yıldır inkar edilen temel ulusal haklarını istemektedirler. Her onurlu ulus gibi kendi kaderlerini kendileri tayin etmek istemektedirler. Bu onların en doğal hakkıdır ve onlar bu hakkı kullanmak olanağını elde etmek için en büyük acılar içinde, en büyük kahramanlıkları göstermektedirler.

Kürt halkı, bugünkü sömürü ve zulüm düzeninin bekçisi olan mevcut devletten nefret etmektedir. Fakat Türk halkına karşı büyük kardeşlik duyguları içindedir ve mücadelesini onun mücadelesiyle birleştirmek istemektedir. Sömürgeciler tarafından demagojik bir biçimde istismar edilen “bin yıllık” kardeşliği eşitlik ve özgürlük temeli üzerinde, bu biricik sağlam ve adil temel üzerinde geleceğe taşımak, artık tümüyle Türk işçi ve emekçilerine bağlıdır. Onların Kürt halkının haklı ve meşru taleplerine sahip çıkmasına, kahramanca mücadelesinde ona tam destek vermesine bağlıdır. Fakat en önemlisi, iki halkın arasına bir zulüm ve katliam makinası olarak giren bugünkü sermaye devletinin yıkılmasına, bu devletin dayandığı sermaye sınıfının devrilmesine bağlıdır.

Sermaye düzeni çürümüş ve iflas etmiştir. O bir kaç on yıldır bir yapısal kriz içindedir. Asalak kapitalistler ve onların sırtını dayadıkları emperyalizm, Türkiye'nin iflas etmiş kapitalist düzenini ordu ve polis zoruyla ayakta tutmaktadır. Halkın muhalefeti ve mücadelesi her seferinde askeri darbelerle, bunlar sayesinde uygulanan kanlı bastırma operasyonlarıyla ezilmekte ve kontrol edilmektedir. Fakat bu çözüm olmamakta, sorunlar, muhalefet ve mücadele her seferinde kendini yeniden göstermektedir. Çözüm devrimdir; toplumun sırtında asalak bir ur haline gelmiş bulunan, emekçilerin alınterine ve kanına doymayan kapitalistler sınıfını devirmektir. Çözüm işçi sınıfı önderliğinde sosyalizme yürümektir. Sosyalist bir işçi-emekçi cumhuriyeti kurmak için savaşılmaktadır.

Kürt halkına sömürgeci zulüm uygulayan bu sınıf, işçilere ve emekçilere de en ağır sömürüyü ve her türlü demokratik haktan yoksunluğu reva görmektedir. İMF ve Dünya Bankası istiyor diye ve kapitalist ekonominin krizini halkın sırtından hafifletmek için, “paket” üstüne “paket” açılıyor. Halk açlığa mahkum ediliyor, yüzbinlerce işçi sokağa atılıyor. Bu arada yağma, talan, israf ve bir avuç asalağın safahatı tüm hızıyla sürüyor. Halktan gaspedilen trilyonlarla kirli bir savaş sürdürülüyor. Kardeş bir halkın kanı oluk oluk akıtılıyor. Eğitimden, sağlıktan, temel

hizmetlerden kesilen kaynaklar baskı mekanizmasını güçlendirmek için kullanılıyor. Ordu ve polis büyütüldükçe büyütülüyor. Sömürü ve baskı düzeninin kolluk kuvvetleri tahkim ediliyor. Bu, işçi sınıfıyla, emekçilerle alay etmektir. Bu, emekçi halkın bugünüyle ve geleceğiyle oynamaktır. Türkiye'nin işçileri, emekçileri, tüm ezilenleri buna artık dur demelidir.

Kürt halkının ulusal haklarını ayaklar altında çiğneyen bu düzen, Türk halkının ulusal onurunu da emperyalistlerin ayakları altına sermiştir. Emperyalizme göbekten bağımlı Türkiye kapitalizmi artık bununla da yetinmemektedir. KİT'ler "özelleştirme" adı altında kelepircilik mal niyetine yerli ve yabancı tekellerin yağmasına açılmıştır. Ekonomiyi ve maliyeyi İMF ve Dünya Bankası teknisyenleri doğrudan yönetmektedir. İç ve dış politika ABD'nin tam hizmetinde ve denetimindedir. Milli savunma Pentagon'un güdümündedir. Ve Türkiye'nin başında bugün, "ikinci vatan"ı ABD ile övünen Amerikan vatandaşı bir başbakan vardır.

ABD istedi diye Somali'ye asker gönderdiler. Şimdi ise Bosna'ya gönderiyorlar. Bunu "müslüman Boşnaklar"ın özgürlüğü için yaptıklarını söylüyorlar. Oysa aynı ordunun yüzbinlerce askeri "müslüman Kürtler" in özgürlük mücadelesini boğmak için Kürdistan'dadır. Sermayenin ordusu, nerede olursa olsun, halklara özgürlük için değil, kölelik ve zulüm için vardır.

Kapitalist sınıf, Kürt halkının haklı mücadelesine karşı emperyalist dünyadan yardım ve destek almak için uşaklıkta sınırlanmıyor. Kürt halkını ulusal kölelik altında tutabilmek için, tüm Türkiye halkı üzerindeki emperyalist köleliği perçinliyor. Türkiye'nin kendi deneyimi bir kez daha gösteriyor ki, "Bir ulusu ezen bir başka ulus özgür olamaz!" Türk burjuvazisi Kürt halkını ezmek için Türk halkını açlığa mahkum ediyor, her türlü demokratik haktan yoksun bırakıyor, emperyalist kölelik ilişkileri içinde tutuyor. Bu da gösteriyor ki, Türkiye işçi ve emekçilerinin Kürt halkının haklı özgürlük mücadelesine verecekleri her destek, gerçekte ve aynı zamanda, kendi kurtuluş mücadelelerine bir katkı, bu doğrultuda bir adımdır.

Bugün Kürdistan'da oluk oluk kan akıtılıyor, akıtılan kardeş bir halkın kanıdır. Bugün Kürdistan'da yüzlerce köy yerle bir ediliyor, yerle bir edilen kardeş bir halkın yerleri-yurtlarıdır. Bugün Kürdistan'da işkence ve zulümde sınır tanınmıyor, işkence ve zulme uğrayanlar kardeş bir halkın mensuplarıdır. Bugün Kürdistan'da onbinlerce köylü zorla sürgün ediliyor, sürgün edilen bu insan kitleleri Türklerin "bin yıllık" kardeşleridir. Bugün Kürdistan'da aydınlar ve politikacılar sistematik bir biçimde devletin karanlık güçleri tarafından katlediliyor, katledilenler kardeş bir halkın seçkin evlatlarıdır.

Peki Türkiye işçi sınıfı tüm bunlara neden seyirci kalıyor? Türk işçi ve emekçileri tüm bu olanlara niçin suskun kalıyor? Seyirci kalmak, suç ortağı olmaktır! Suskun kalmak onaylamaktır! Tarih vicdanında sorun her zaman böyle anlaşılmıştır. Haksızlığa, eşitsizliğe ve zulme karşı adaletten ve özgürlükten yana olan hiçbir sınıf bunu kabul edemez, etmemelidir. Hiçbir onurlu halk bu duruma seyirci kalmaz, kalmamalıdır.

Kızıl Bayrak

Haziran '94

Kirli savaşın iktisadi yönü

Başbakan Çiller 1994 yılında devletin toplam 1000 trilyona yakın para harcayacağını ve bunun %40'ının, yani 400 trilyon lirasının Kürdistan'daki savaş harcamaları için kullanılacağını açıklamıştı. 400 trilyon lira, yaklaşık olarak Türkiye ekonomisinin Gayri Safi Milli Hasılasının (GSMH) beşte birine, yıllık ihracat gelirlerinin yarısına, iç borçların ise tamamına eşdeğer bir miktardır. 1994 yılı için gerçekleşmesi beklenen bütçe açığının 300 trilyon lira olduğu da göz önünde tutulursa, kirli savaş harcamalarının ne kadar büyük miktarda bir kaynak emdiği daha iyi anlaşılır. "Bütçenin beş kara deliği" diyerek KİT'leri, belediyeleri, SSK'yı, ücretleri, tarım destekleme alımlarını krizin sorumlusu olarak gösteren ve hedef tahtasına yatıran sermaye sınıfı, yılda 400 trilyon kaynak yutan kirli savaşın bütçede açtığı koca yarığı gizlemeye çalışıyor.

***

Türk devletinin Kürdistan'daki egemenliği orduya, polise, korucuya, kontr-gerillaya, uçağa, tanka, topa, tüfeğe, yani sadece kirli savaş aygıtlarına dayanmaktadır. İdeolojik varlığı tükendikçe, sömürgeci varlığını koruyabilmek için düzenin elinde kirli savaşı tırmandırmaktan başka bir yol kalmamaktadır. Bu çıplak zora dayalı, utanç verici "egemenliğin" ekonomiye yansması ise, bütçeden kirli savaşa ayrılan payın sürekli artması, kabaran bütçe açıkları ve buna karşılık işçi sınıfının, emekçilerin geçmiş mücadele kazanımlarının ifadesi olan ücret, sağlık hizmetleri, sosyal hizmetler, eğitim vb. payların da sürekli aşağı çekilmesi olmuştur. Kirli savaşın maliyeti, geçen yıl bütçenin %30'u, bu yıl %40'ıdır. Bu gidişle gelecek yıl %50'si olacaktır. Masrafları her yıl enflasyon oranının çok üzerinde artan kirli savaşın da önemli etkisiyle, 1988-1993 döneminde her yıl, hedeflenen bütçe açıklarında %100'e yakın sapmalar gerçekleşmiştir. 1993 bütçesi ile 1994 bütçesi karşılaştırıldığında, yüzde oranı en fazla artan kalemin Savunma Bakanlığı bütçesi, yani kirli savaş ödenekleri olduğu görülür. Kirli savaş ödeneklerinin 1993 bütçesindeki oranı %12.5, 1994 bütçesindeki oranı ise %18.4'tür. Buna karşılık eğitim harcamalarının payı %18.2'den %15'e, sağlık harcamalarının payı ise %4.6'dan %3.7'ye düşürülmüştür. Bütçeden "sağlık" için ayrılan eski miktar bile bu devletin emekçilere ne tedaviyi, ne doktoru, ne de ilacı, sadece ölümü layık gördüğünün bir kanıtıydı. Şimdi ise sermaye devletinin emekçi halkın sağlığı için ayırdığı bir yıllık bütçe payı, Kürt halkını kana boğmak için kirli savaşa ayırdığı bir aylık bütçe payına eşittir. Her ikisi de yaklaşık 30 trilyondur. Bu miktar emekçilerin değil sağlık hizmetlerine, kefen paralarına bile yetmeyecek bir miktardır. Devlet aynı sermaye devletidir. İşçi sınıfına ve ezilen halklara karşı düşmanlığı aynıdır. Kürt halkının eşitlik ve özgürlük taleplerini nasıl kana boğuyorsa, işçi sınıfının beslenme, sağlık taleplerine verdiği yanıt da yine ölüm olmaktadır.

Tüm bunların anlamı şudur: Kürdistan'daki çözümsüzlüğü derinleştikçe, sermaye devleti, kirli savaş havuzunu işçi sınıfının, emekçilerin iliklerini her geçen gün daha da kurutarak dol-

durmaktadır. Sömürgeci sermaye devletinin Kürdistan'daki çözümsüzlüğü derinleştikçe, sömürgeci egemenliğin Türkiye işçi sınıfına ekonomik ve siyasi faturası da bir o kadar büyümektedir. KİT'lerin tekelci sermayeye doğrudan peşkeş çekilerek yüzbinlerin sokağa atılmasında, sendikasılaştırma, taşeronlaştırma ile kazanılmış hakların gaspedilmesinde, asgari ücret ve işsizlik sopasıyla milyonların sefalet batağına itilmesinde, maaşların ve ücretlerin her yoldan tırpanlanmasında, SSK'nın kaynaklarının yağmalanmasında, tarım sübvansiyonlarının kaldırılmasında, iç ve dış borç bulmak için faturası daha sonra emekçilere çıkarılmak üzere karşılıksız para, tahvil basılıp enflasyonun körüklenmesinde; işte tüm bunlarda, sermaye sınıfının sömürgeci kirli savaş için kaynak emme ihtiyacının önemli bir payı vardır.

***

Ama Çiller'in açıklamasında olduğu gibi, sermaye devleti de bu rakamları (bütçeden kirli savaşa ayrılan payın büyüklüğünü) saklamamakta, tersine özellikle vurgulamaktadır. Onun sakladığı, rakamların kendisi değil, bu rakamların arkasında yatan sınıf gerçekleridir. İşte sınıf bilinçli işçilerin de dikkatlerini asıl yoğunlaştırmaları gereken yön burasıdır. Yoksa aynı rakamlar sermaye sınıfının elinde şovenist bir silaha da dönüşebilmektedir. Aşağıdaki sorular ve yanıtları, bizim, rakamların arkasında gizli duran sınıf gerçeklerini görmemize yardımcı olacaktır. Kirli savaş havuzuna her yıl yüzlerce trilyonluk kaynak akıtan, yüzbinlerce kişilik orduyu, onbinlerce polis ve jandarma kuvvetini, 50 bini aşkın korucuyu, binlerce özel timi, kontr-gerillayı, yüzlerce MİT görevlisini, ajan provokatörü, muhbiri ve her türlü savaş aygıtını bölgede seferber eden devlet, sayısı birkaç onbinden ibaret olduğu söylenen ve arkasında ne yüzlerce trilyonu, ne uçakları, ne de tankları olan bu "terörist örgüt" ile nasıl oluyor da bir türlü başedememektedir? Türk devleti, PKK'ya mı, yoksa PKK'nın önderliği sayesinde kendisini bir güç olarak örgütleyen Kürt halkına, onun yükselttiği ulusal eşitlik ve özgürlük taleplerine karşı mı savaşmaktadır? Bu talepler bir halkın sahip olması gereken en doğal hakları değil midir? Kürtler ile Türkler gerçekten

eşit midir? Kürt halkı 70 yıldır sömürgeci Türk devletinin ulusal ve sınıfsal zulmüne maruz değil midir? Onun eşitlik ve özgürlük talepleri meşru, haklı ve desteklenmesi gereken talepler değil midir? Bu taleplerin kana boğulmasında Türk emekçilerinin çıkarı nedir? 1914'te Alman işçi sınıfının çoğunluğu emperyalist savaşta kendi burjuvazisinin yanında saf tutarken, bu ihanetin üzerinde yükseldiği maddi bir temel vardı; sömürgelerden gelen karlara pay ortaklığını sürdürmek! Yoksa Türk emekçileri de, devletin Kürt halkını katletmesinden kendisine düşecek böyle bir pay mı beklemektedir? Yoksa Türk emekçileri, kendi oğullarını değil Kürdistan'da savaşmaya, askere bile göndermeyen, ülkeyi emperyalistler ile birlikte yağmalayan bir avuç sömürücünün çıkarına olan bu kirli savaşın, "teröre karşı vatanın, milletin çıkarlarını korumak için sürdürüldüğü" demagojisine mi inanmaktadır? Aynı devlet değil midir, 70 yıldır sermaye sınıfına hizmet etmekten bir an bile geri durmayan ve Türk emekçilerine ise sadece açlığı, işsizliği, yalanı ve zorbalığı layık gören?

Eğer karşı koymazlarsa, bu haksız ve kirli savaştan Türk emekçilerine düşecek olan pay, yalnızca, kardeş Kürt halkına karşı katliamda suç ortaklığı yapmanın onursuzluğu ve yarası olacaktır. Oğullarının Kürdistan'dan dönen gencecik cesetleri olacaktır. Yine onlara düşen bir başka pay da, işçileri kendi içinde bölmek, hedeflerini şaşırtmak, gerçek düşmanlarını gizlemek, devletin her türlü baskı ve terörünü mazur göstermek için kurulan şovenist tuzağa yakalanmak olacaktır. Ve en son olarak, kirli savaş harcamaları ile daha da derinleşen sefalet batağının en diplerine doğru yuvarlanmak olacaktır.

Kirli savaş işçi sınıfının sırtında kocaman bir kamburdur. Hem de onu sadece ekonomik sefalete iten değil, aynı zamanda kendi kurtuluşu yolunda ayağa kalkmasına da engel olan siyasal bir kamburdur. İşçi sınıfı, kirli savaşın arkasındaki siyasal sınıf gerçeklerini görmedikçe, bu devletin hem Kürt halkını, hem de kendisini hedef alan sömürgeci ve sömürücü niteliğini kavramadıkça, Kürt halkı ile ortak mücadele etmesinin gerekliliğini bilince çıkarmadıkça, bu savaşın kaynaklarının kendi iliklerinden

çekilmesine karşı da kararlı bir mücadele sergileyemeyecektir. Nitekim sermaye, aynı siyasal zaafardan yararlanarak sınıfı bölmenin, zayıf düşürmenin, hedefini şaşırtmanın, onu parça parça ezmenin yollarını bulmaktadır.

***

Bugün sermaye, Kürt halkına ve Türkiye işçi sınıfına karşı, savaşı iki cephede birden aynı anda yürütmektedir. Eğer sınıf bilinçli işçiler şovenist zaafının üzerine cesaret ve kararlılıkla gitmeyi başarırlarsa, Kürt halkı ile devrimci bir ittifakın gerçekleşmesi ve bu ittifakın sermaye düzeninin temellerini sarsması işten bile değildir. Yoksa bu sınıf, kendi kurtuluşu yolunda ayağa kalkmayı da başaramayacaktır.

Kızıl Bayrak
Temmuz '94

Kirli savaşın kaynakları

Nasıl karşılanıyor?

Sermaye devleti bu savaşın masraflarını hangi yollardan karşılamaktadır? Kirli savaş için başlıca ödeneklerden biri Savunma Bakanlığı bütçesidir. Savunma Bakanlığı bütçesi, 1994 bütçesinden 123 trilyon liralık bir pay almıştır. Ayrıca genel bütçeden bölge valilerinin emrine “örtülü ödenek” adı altında trilyonlarca liralık hesaplar açılmaktadır. Sermaye devleti, kendi terörist burjuva hukukunun bile kılıfına sığmayan kirli savaş masraflarını bu “örtülü ödenek”ten sağlamaktadır. Kontr-gerilla, ajan provakatörler, muhbirler, gizli cinayet şebekeleri buradan beslenmektedir. Yanısıra, bölgede görevli yüksek askeri ve idari erkanın bu ödeneği kendi arpalıkları olarak kullanmalarına da müsaade edilmektedir. En son olarak, Kozakçioğlu'nun bu ödenekten kendi özel hesabına büyük miktarlarda para çektiği bel-

gelerle ortaya çıkmış ve olay daha sonra örtbas edilmişti. Kirli savaşın finansmanında bunlarla da kalınıyor. Kurulan kirli savaş fonlarına akla gelen her yoldan, devletin zoruyla, büyük kaynaklar emiliyor. Bunlardan başlıcası “Savunma Sanayiini Destekleme Fonu”dur (SSDF). Gönüllü bağış kampanyaları halktan bir ilgi görmediği için, 3238 sayılı yasa ile çeşitli temel tüketim maddelerinden “destek” adı altında devlet dayatması olan fon kesintisi uygulaması getirilmiştir. Örneğin: TEKEL, içki ve sigara satışlarından elde ettiği toplam maliyet gelirinin yaklaşık %10’unu SSDF’ye aktarır. Milli Piyango işletmesi, her 100 liralık satış gelirinden yaklaşık 30 lirasını böyle bir fona aktarır. 1992 yılında 1.2 trilyon lira olan net karın %65’i bu fona aktarılmıştır. (“Size de çıkabilir!” diye reklamını yaptıkları, devlet terörü olsa gerek. Milli piyango alanlar içinde kafasına cop yiyen, işkence gören, polis kurşunlarına hedef olanların sayısı, hiç kuşku yok ki, ikramiye kazananların sayısından çok daha fazladır!) ‘92 yılında emekçilerden gaspedilerek SSDF’de toplanan para miktarı toplam 7.1 trilyon lirayı bulmuştur. Bugünkü değeriyle hesaplandığında ortaya 35 trilyon lira gibi hiç de küçük olmayan bir miktar çıkmaktadır. Devlet bunlarla da yetinmemiş ve benzer bir yöntemle “Terörle Mücadele Fonu” oluşturmuştur. Trafik cezalarından tutun da silah ruhsatı alımlarına, pasaport işlemlerinden çeşitli KİT gelirlerine kadar bu fona %3 ile %10 arası bir kesinti zorunluluğu getirilmiştir. Tüm bu yukarıda saydıklarımız, kirli savaşın masrafları arasında önceden az-çok hesaplanabilen miktarlardır ve sadece bunlar. Çiller’in açıklamasıyla bu yıl 400 trilyonu bulacaktır. Ayrıca, emperyalist ülkelerden hibe, borç vb. adlar altında alınan askeri araç gereçlere yapılan ödemelerin, verilen ekonomik ve siyasi imtiyazların maliyetleri de buna eklenmelidir.

... ve nasıl harcanıyor?

İşçi sınıfının ve emekçilerin iliklerinden çekilen kirli savaş kaynakları, devletin silah zoru ile gaspettiği bu yüzlerce trilyon; nerede ve nasıl harcanıyor?

Sadece 1992 yılındaki savaş harcamalarının bugünkü karşılığı 300 trilyon liradır. TV’de emekçilere, sanki bir macera “film”i gibi izlettirilen kirli savaşın her sortisi, her bombası, bu “seyirciler”i ekmeğinden, işinden etmekle kalmamakta, bir insanlık suçuna ortak ederek onurlarını da derinden yaralamaktadır. Bir savaş uçağının sadece bir sorti yapmasının maliyeti 500 milyon, helikopterinki ise 350 milyon liradan az değildir. Ve bir askeri hareket sırasında savaş uçakları ortalama 900, helikopterler ise 150 sorti yapmaktadırlar. Sadece son Zeli hareketi için 5 trilyon lira harcadığı bilinmektedir. Devlet, “PKK’yı bitirdik” demagojisine görsel malzeme sağlamak için yanına “korucu basın” mensuplarını da katarak sık sık benzeri hava ve kara operasyonları düzenlemektedir. Türk emekçileri şovenist demagojinin esiri olup kirli savaş karşısında sessiz kaldıkça, kendisine kesilen faturalar da kabarmaktadır. Son dönemde, Genelkurmay, Kürt halkı ve Ortadoğu halkları karşısında emperyalizmin ve Türkiye kapitalizminin hizmetini daha iyi görebilmek için Türk ordusunun modernleştirilmesini talep etmektedir. Maliyeti katrilyonları bulacak olan bu talebe hükümet ve düzen partilerinin olumlu yaklaştığı bilinmektedir.

Bu düzende, yüksek kar imkanları olmadığı sürece eldeki kaynaklar yeni yatırımlar yapmak, işsizlere iş alanları açmak için kullanılmaz. Ama tek vasıfları köy basmak, gerillaların izini sürmek, kadınlara tecaviiz etmek, devlet zoruyla köylüleri haraca bağlamak, işkence yapmak olan 50 bini aşkın onursuz korucuya maaş, yiyecek, giyecek ve cephane olarak verilmek üzere kirli savaş havuzuna 1994 rakamlarıyla yıllık yaklaşık 20 trilyon lira akıtılır.

Bu düzende, işçi sınıfının, emekçi halkın sağlık, sosyal güvenlik, emeklilik, eğitim, kültür vb. ihtiyaçları gereksiz masraf olarak görülür ve bunlar için bir çivi bile çakılmaz. Ama bölgede sadece 1991-92 yılları arasında 7195 polis lojmanı, 55 cezaevi, 353 jandarma karakolu, 697 jandarma lojmanı inşa edilir.

Bu düzende, asgari ücretle çalışmak için bile iş arayıp bulamayan milyonlar vardır. Ama Kürdistan’daki özel tim men-

supularının her biri (tazminatları, öldürdükleri köylü başına aldıkları teşvik primleri, bastıkları köylerdeki talanlar vb. dışında) asgari ücretin 20 katı maaş almaktadır.

Devletin kamu görevlilerini bölgede tutabilmek için verdiği Apo tazminatı olarak bilinen rüşvet, 1994 rakamlarıyla yaklaşık 10 trilyon liradır.

Bölgedeki askeri, adli personelin ve "örtülü ödenek"ten MİT mensuplarının aldığı maaş toplamı, 1994 rakamlarıyla yaklaşık 20 trilyon liradır. İmzalanan sözleşmelerdeki sefalet ücretlerini bile işçilere ödeyebilecek durumda olmadığını, memurlara maaş veremez duruma geldiğini açıklayan bu ikiyüzlü devlet, Kürdistan'daki ordu mensupları, MİT görevlileri, kontr-gerilla, muhbir, ajan provakatör maaşlarını, tazminatlarını öderken hiçbir sıkıntı çekmemektedir.

Kürt halkına ölüm kusan Skorsky helikopterinin tanesi 11 milyon dolara, Cobra helikopterinin tanesi ise 13 milyon dolara satın alınmaktadır ve sipariş üzerine sipariş verilmektedir. Silah üretimi ve montajı için emperyalist tekellerin kasasına akıtılan para yıllık yaklaşık 70 trilyon liradır. Türkiye'de kirli savaşın beslediği silah sanayii özellikle '90'lardan sonra en karlı sektörlerden biri haline gelmiştir. Kürt köylerinin her bombalanışında, Kürt gençlerinin her kurşunlanışında bu silah tekelleri daha da palazlanmaktadır.

Kızıl Bayrak
Temmuz '94

Kürt halkı devrimci mücadelede ısrar etmelidir!

15 Ağustos 1984, Kürt ulusunun tarihinde önemli bir dönemdir. Kürtler'in ulusal baskı ve eşitsizliğe başkaldırıışlarının simgesidir. Kuşkusuz, Kürt ulusal mücadelesi 15 Ağustos'ta başlamıyor. Bu mücadelenin 19. yüzyıla kadar uzanan kökleri var. Cumhuriyetin ilk yıllarında da, 1925-40 dönemini kapsayan bir dizi Kürt ayaklanması mevcut. 19. yüzyıldan 1940'lı yıllara kadar oldukça geniş bir zaman aralığına yayılan ayaklanmaların ortak özelliği, üst sınıflara ve özellikle feodal öğclere dayanıyor olmasıdır. Bu özellik bu tarihsel dönemdeki Kürt ayaklanmalarının en zayıf yanını oluşturmaktaydı. Bu temel zayıflığından yararlanarak Kürt ayaklanmalarını czmek ve ardından koyu bir asimilasyon politikası uygulamak, bu süreçte sömürgeci sermaye devletinin temel politikası oldu. 1940 tarihinde Kürt ulusal mücadelesinin bu dönemi kapandı.

1950'li yıllarda hızlanan kapitalist gelişmenin dolaysız

sonuçlarından biri de, Kürt ulusal hareketindeki canlanmaydı. Toplumsal muhalefetin yoğunlaştığı, sınıf mücadelesinin keskinleştiği '60'lı yıllar, Kürt ulusal uyanışı açısından da bir yükselme dönemi oldu. Kürt aydınları arasında başlayan ulusal uyanış, giderek Kürt yoksul sınıflarına dek yayıldı. '60'lı yıllardaki sol hareketin şovenist yönüne tepkiyle de bağlantılı olarak, '70'li yıllarda, bir dizi ayrı Kürt örgütlenmesi kuruldu.

Devrimci ve reformist kanatlarıyla sol hareketin bir bütün olarak yıkım ve tasfiye yaşadığı '80'li yıllar, Kürt ulusal hareketi açısından tam bir sıçrama dönemi oldu. 15 Ağustos 1984'te ilk kurşun sıkıldı ve onu izleyen on yılda Kürt ulusal mücadelesinde tarihi önemde bir gelişme yaşandı. O günden bugüne Kürt ulusal mücadelesi sürekli olarak gücünü ve etkinliğini artırdı. 1984'te başlayan mücadele, 1987'de oturmuş bir gerilla hareketi, 1989-90 döneminde ise kır ve kentin Kürt nüfusunu kucaklayabilen bir devrimci kitle hareketi haline geldi. Kürt sorunu uluslararasılaştı, dünyanın ilerici kamuoyunun ve tabiki emperyalizmin temel gündem maddeleri arasına girdi. Kürt sorunu artık çözümünü dayatan bir soruna dönmüştü. Gerek sömürgeci Türk burjuvazisi, gerekse emperyalizm kendi çözümlerini dayatmak doğrultusunda yoğun bir çaba içerisine girdiler.

Bazı farklı eğilimlerin de bulunmasına karşın, sömürgeci Türk burjuvazisinin Kürt sorununa ilişkin tavrı geleneksel inkar ve imha politikası doğrultusunda oldu. Geçmiş dönemlerdeki Kürt ayaklanmalarını katliam politikalarıyla cezabilen sömürgeci Türk burjuvazisi, bu yeni Kürt ayaklanmasını da benzer bir politikayla ezip etkisizleştirebileceğini düşündü. Kürt sorunundaki geleneksel politikasını bir kez daha yürürlüğe koydu. Ama bu kez yanıldı. Zira tüm diğer Kürt ayaklanmalarından farklı olarak bu kez hareket Kürt yoksul sınıflarına dayalı halkçı bir hareket olarak gelişmekteydi ve alt sınıfların devrimci eğilimlerini kendinde somutlayan bir önderliğe sahipti. Sömürgeci devletin uyguladığı imha politikasına rağmen, hareket Kürt halkı içinde her geçen gün daha da yayılıp kökleşti. İnkâr ve imha politikası iflas etmeye başlamıştı ve bu, çok geçmeden sömürgeci sermaye devleti

saflarında bile itiraf edilmeye başlandı. Şiddeti tek ya da temel politika sayan anlayışla bu sorunun çözülemeyeceği yönündeki düşünceler, burjuvazinin çeşitli kesimlerince daha sık ifade edilir oldu.

Ne var ki, sömürgeci sermaye devleti bugüne kadar şiddet ve imha politikasından döngeri etmiş değildir. Bunun nedenlerinden biri, bu politikanın sömürgeci devletin geleneksel politikası olmasıdır. Ama yalnızca bu değil. Daha önemli bir neden var ki, bu da, sömürgeci sermaye devletinin ciddi düzen içi reformlar yapabilecek bir güce sahip olmamasıdır. Bu nedenle sömürgeci devlet kalıcı bir çözüm üretmeyeceğini bildiği halde, bugüne dek inkar ve imha politikasında ısrar edegelmiştir. “Ezemezsem hiç olmazsa biraz geriletirim” mantığıyla devrimci Kürt hareketine ve Kürt halkına en vahşi yöntemlerle saldırmış, kitlesel katliamlarla Kürt halkını sindirmeye çalışmıştır.

Bu azgın şiddet politikasına rağmen kısmi ve geçici mevzi kayıpları bir yana bırakılırsa; devrimci Kürt hareketi sürekli olarak büyümüş, gelişmiştir. Sömürgeci sermaye devleti, şiddet ve inkar politikalarıyla çözüm elde etmekte geciktikçe, emperyalizm kendi politikasını sömürgeci devlete daha kuvvetli bir tarzda dayatmaya başlamıştır. Emperyalizmin Kürt politikasıyla sömürgeci sermaye devletinin politikası arasında özü itibariyle bir farklılık yoktur. PKK'nin ezilmesi ya da devrimci özünün boşaltılması her ikisinin de kaygısıdır. Farklılık burada değil, bunlara nasıl ulaşılacağı sorunundadır. Emperyalizm sorunun çözümü için şiddet politikasının yanısıra ve bunu daha da etkili kılmak için kısmi bazı tavizlerin verilmesi gerektiğini düşünürken, sömürgeci sermaye devleti bu tür tavizlerin, ancak PKK etkisizleştirildikten sonra verilebileceğini düşünmekteydi. PKK etkisizleştirilmeden verilecek her tavizin ulusal hareketi daha da kuvvetlendirebileceği endişesini taşımaktaydı.

Son gelişmeler göstermektedir ki, sermaye çevreleri emperyalizmin çözüm platformuna gittikçe daha sıcak yaklaşmaktadırlar. Önce TÜSİAD'dan, bugünlerde ise TOBB'dan “politik çözüm” doğrultusunda sesler yükselmeye başladı. Demir-

el'in "anayasal vatandaşlık" vb. üzerine. Çiller'in Kürtçe üzerine ardısıra gelen açıklamaları, sömürgeci sermaye devletinin bu yöne doğru dümen kırmaya başladığının ilk işaretleri kabul edilebilir. "PKK'yi ezdik şimdi sıra politik çözümde"; bu söz bugünlerde daha sık duyulur olmaktadır. Böylece bir süredir yürütülen, "PKK bitirildi" demagogisinin gerçek nedeni de ortaya çıkmaktadır. Bu demagogik kampanya aracılığıyla gündeme gelebilecek tavizlerin yaratabileceği yenilgi havasının önü kesilmek istenmektedir.

"Üniter devleti" korumayı esas alıp, "üniter ulus" kavramını tartışmaya açan, Kürtçe yayın ve eğitimi gündeme getiren TOBB raporu, buna paralel olarak açıklanan "Güncydoğu Konut Projesi", yoğunlaştırılan korucu parti girişimleri... Tüm bunlar göstermektedir ki, sömürgeci sermaye devleti sopa politikasını küçük çapta da olsa havuç politikasıyla birleştirmeye çalışacaktır.

Tüm bunların tek bir amacı vardır; Kürt ulusal hareketinin devrimci önderliğinin altını boşaltmak, Kürt halkının devrimci çözüm isteğini zayıflatmak. Bu göstermelik tavizlerin, Kürt halkına dayatılan sömürgeci esaretin belki biraz daha inceltilmiş bir biçimde sürmesinden başka hiçbir anlamı yoktur.

***

15 Ağustos bir devrimci sıçrayış günüdür. Kürt halkı son on yıldır elde ettiği tüm kazanımlarını devrimci mücadeleye borçludur. Bundan on yıl önce Kürt halkı tümüyle yok sayılıyordu. Onunla "dağlı Türk" denilerek alay ediliyordu. Bugünün en gerici ve şoven burjuva politikacıları dahi sözde de olsa "Kürt realitesini" tanımak zorunda kalıyorlar. Kürt toplumu aşiret yapısının karanlığından kurtulmaya başlamıştır. Kürt kadını savaşın içinde özgürleşmeye başlamıştır. Kürt halkı onyılların miskinliğinden ve kişiliksizliğinden kurtulup, bugün gururlu ve onurlu bir halk haline gelmiştir. Devrimci mücadeleden başka hiçbir yol ve yöntem, bunları bir gerçeklik haline dönüştüremezdi. Devrim işte budur; bunun için gereklidir ve bunun için tek gerçek çözüm devrimci çözümdür.

15-16 Ağustos'un bugün Kürt halkına verdiği en büyük mesaj da bu olmalıdır. Kürt halkı yeniden dirilişini ancak devrimci

bir m¼cadeleyle gerçekleştirebilmiştir. Kurtuluşunu da ancak bir devrimle, t¼m uluslara kendi kaderlerini tayin hakkını ve eşitlik, ¼zg¼rl¼k, g¼n¼ll¼ birlik koşullarında yaşamanın imkanlarını sağlayacak olan sosyalist devrimle elde edebilecektir. Bu uğurda K¼rt halkına ve onun ¼nderlięine d¼řense, b¼y¼k acılar ve fedakarlıklar pahasına yarattıkları değerlere sahip çıkmak, devrimci m¼cadele hattında ısrar g¼sterebilmektir.

Kızıl Bayrak
Ağustos '94

Kirli savaşın yeni adımı: Toplama kampları!

Sömürgeci faşist TC'nin Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşısındaki tutumu başından itibaren şiddet, terör ve vahşet olmuştur. Kirli savaşın boyutu ve kapsamı ise Kürt halkının özgürlük yolunda kattığı mesafelere paralel olarak tırmanmıştır. Ancak katmerleşen zulüm, baskı ve şiddet Kürt halkını yolundan alıkoyamamıştır. Aksine direncini arttırmış, kavgadaki kararlılığını kamçulamıştır. Kanının ve canını özgür Kürdistan'a feda eden gerillanın ardından Kürt halkı ağlayıp dövünmek yerine, davasına daha bir inatla sarılmıştır. Mücadele bilinci çelikleşmiştir. Ölen evlatlarının ardından yenilerini dağa göndermiştir. Öncüsünü tüm gücüyle desteklemiş, onun arkasında ve yanında olmuştur. Kısacası gerilla ile Kürt halkı adeta kaynaşmıştır.

Sömürgeci sermaye iktidarı, önceleri "bir avuç terörist"e karşı ilan etmişti pis savaşını. Korucu sistemiyle Kürt halkını kendi içinden bölmeye çalışıyor, "bitirme operasyonları" ile ise geril-

laya ve direnen halka yöneliyordu. Ancak her bahar operasyonunun ardından, “bölücü terör” üzerindeki zaferin bir başka bahara kaldığını da itiraf etmek zorunda kalıyordu. İnandırıcılığını tümüyle kaybetmemek için “35 çapulcu” söylemini terk eden faşist Türk devleti, (hangi hesaba dayanarak bilinmez) gerilla sayısını 10-20 bine çıkardı. “Zor bir dönemden geçiyoruz, fakat Türk devleti güçlüdür. Bundan şüphelenmez, birlik ve beraberlik içinde davranırsak Kürt sorununu en kısa zamanda çözeriz”, demagojisine sarıldı.

Kürt halkının gittikçe daha kitleselleşen ve serhildanlara varan mücadelesi karşısında kitlesel katliamlar gündeme geldi. Ancak söylemde hala Kürt (sermayenin şoven söylemiyle “güneydoğu” halkı ayrı PKK ayrıydı. Demirel PKK’yı bitireceğiz derken, Kürt halkına şefkat vaatmeyi unutmuyordu. Ardından sömürgeciler “şefkat”li elleriyle koca yerleşim bölgelerini, şehirleri yerle bir ettiler. Lice, Şırnak ve daha nice yerler kurşun ve bomba yağmuruna tutuldu. Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında gittikçe daha fazla sıkışan faşist TC’nin çaresizliği, sermaye güçlerini gittikçe kudurganlaştırıyordu. O günün İçişleri Bakanı İsmet Sezgin’in tartışmalara yol açan, “isteseek tümünü öldürür, sonra da intihar etti deriz!” sözleri ile Genelkurmay’ın “topyekün savaş” ilanı yaklaşık aynı günlere denk düştü.

“Topyekün savaş”ın resmi ilanı bir anlamda sivil Kürt halkına karşı sistematik olarak yürütülen kirli savaşın meşrulaştırılması oldu. Mücadele artık resmi olarak da yalnızca “terörist”e karşı değil, topyekün (yani köylüsüyle, aydınıyla, genci, yaşlısıyla tüm Kürt halkına ve cephe gerisine karşı) sürdürülecekti. Topyekün mücadelenin psikolojik boyutu, başından beri MGK’nın gönüllü emir kulluğunu yapan mehmecik basın tarafından üstlenilmişti. Demagojik ve aşağılık bir tarzda Kürt halkı sistematik bir propagandayla suçlu ve terörist ilan edildi. Buna rağmen sermaye diktatörlüğü hala da Sezgin’in tüm açıklığı ile dile getirdiği gerçeklerden, bir “pot” bir “dil sürçmesi” olarak rahatsızlık duyuyor, iğrenç yüzünü “topyekün savaş” kavramının teknik soyutluğu ardına saklamayı tercih ediyordu.

Ancak ekonomik kriz batağında debelenen, siyasal ve ideolojik tükenişi yaşayan sermaye düzeninin sırtındaki “Kürt sorunu” kamburu bugün artık gittikçe taşınamaz bir hal almıştır. “Ya bitecek, ya bitecek” diye nara atan sömürgeci sermaye iktidarının aslında Kürt halkının özgürlük mücadelesi karşısında gücü gittikçe tükenmektedir. Tükeniş ise beraberinde, gerçeği gölgeleyen, muğlaklaştıran tüm sis perdelerini yırtan bir pervasızlığı ve azgınlığı getirmektedir. Gelinen aşamada sömürgeci TC’nin yalnızca ellerinden değil ağızından da kan damlamaktadır. Kürt halkının seçtiği vekillerin dokunulmazlığını tüm burjuva hukuk kurallarını dahi çiğneyerek kaldıran, onları idam istemiyle yargılamaya kalkan, yurtsever ve devrimci aydınlara karşı sistematik bir imha politikasını izleyen, PKK’ya yardım eden işadamları listesi açıklayıp ardarda katleden, pervasızca kimyasal silah tehditini kullanan sömürgeci TC, hedefinin sivil Kürt halkı olduğunu artık saklamıyor. Topyekün imha hareketleri, köy yakma, boşaltma, göçe zorlama, tarla ve ormanları yakma, hayvanları telef etme yoluyla Kürdistan’ın insansızlaştırılması ve çöle çevrilmesi bugünün süreklileşmiş uygulamalarıdır. Bu vahşi ve iğrenç politikanın askeri dildeki anlamı, gerillayı yalıtma, yalnızlaştırmak ve desteksiz bırakmaktır. Kirli savaşın sözcüleri bunu gizlemek gereği duymuyorlar. Genelkurmay Başkanı, “yeni taktikle gücümüzü PKK gerillalarını takip etmek yerine, alan denetiminde yoğunlaştırıyoruz” derken, bu alanın Kürt halkı olduğunu eklemekte bir sakınca dahi görmüyor. Böylece sermaye iktidarı ilk defa, PKK ile Kürt halkının bütünleştiğini itiraf ediyor. Düne kadar Kürt sorununun dış kaynaklı güçler tarafından kışkırtıldığını, “bölücü” mücadelenin sünnetsiz Ermeni yuvası PKK tarafından sürdürüldüğünü iddia eden faşist devlet, gelinen aşamada Kürt özgürlük mücadelesine karşı yürütülen bu savaşın gerçekte Kürt halkına karşı bir savaş olduğunu perdeleme gereğini duymuyor.

Sömürgeci faşist iktidarın sıkışmışlık, çözümsüzlük, çaresizlik, tükeniş ve giderek de yenilgi yolunda son durağı toplama kamplarıdır. Kimyasal silahı çoktandır bir tehdit olmaktan çıka-

rıp Kürdistan'da günlük bir gerçeğe dönüştüren sermaye düzeni, Kürt halkını temerküz kamplarına hapsederken Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini artık zaptedemeyeceğinin bilincindedir aslında. Hitler gaz odalarında yaktığı Yahudilerde nasıl ki sonunu gördüyse, Türk sermaye devleti de topyekün imhaya çalıştığı Kürt halkını tıktığı toplama kamplarında yaklaşan yenilgisini görmektedir.

Bugün sermaye düzeni, tüm tükenmişliğine ve çaresizliğine rağmen, hala kirli savaşı tırmandırma gücü bulabiliyorsa, bu tümüyle Türkiye işçi sınıfının Kürt sorunu karşısındaki duyar-sızlığından kaynaklanmaktadır. İşçi sınıfı Kürt halkının en meşru ve haklı ulusal talepleri uğruna yürüttüğü kurtuluş mücadelesi yanında açık bir tarzda saf tutmadan, kirli savaşın karşısına cy-lemi ve birleşik gücü ile çıkmadan, bu tarihi sorumluluğunu ye-rine getirmeden, mücadelesinde gerçek bir ilerleme kaydetme-yecektir. Sallarımdan şovenizmi, milliyetçiliği, gericiliği süptüre-meyen bir işçi sınıfı, sermaye diktatörlüğünün en iğrenç insan-lık suçuna ortak olmaktan kurtulamayacaktır. Faşizmin ve ırkçı katliamların işbirlikçisi olma lekesini alnından silemeyecektir.

Öte yandan, işçi sınıfının aktif desteğinden yoksun bırakı-lan Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi, gösterdiği olağanüstü diren-cine rağmen kendi sınırına dayanmaktadır. Kendi sınırlı çözü-münü dayatmaktadır. Kürt sorunun köklü "devrimci çözüm"ünde tayin edici bir sorumluluğu olan işçi sınıfı kendi rolünü oynaya-madığı içindir ki, gelinen aşamada "siyasal çözüm" gittikçe daha fazla ön plana çıkmaktadır. Oysa gerçek çözüm, emekçi Kürt halkıyla Türkiye işçi sınıfının sermaye iktidarına karşı ve top-lumsal kurtuluş uğruna vereceği birleşik mücadeleden geçmekte-dir. Tek köklü ve kalıcı çözüm, ulusal eşitlik esasına dayanan özgür ve bağımsız bir sosyalist cumhuriyetler birliğidir.

Ancak Türkiye işçi sınıfının Kürt halkının tümüyle meşru ve haklı ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında alacağı tutum, yalnızca Kürt sorununun kaderi açısından değil, sınıf mücadele-sinin kaderi açısından da tayin edici bir rol oynayacaktır. Bugün düzeni köşeye sıkıştıran, tüm zorlanmalara rağmen devrimci di-namizmini koruyan Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi, hala da işçi

sınıfı için büyük bir şanstır. Bu şansın kaybedilmesi sınıf mücadelesinin seyri açısından tam bir talihsizlik olacaktır.

İşçi sınıfı başını kendi dar sorunlarından kaldırmayı başarabildiği, kapitalist toplumun gerçek sorunlarına yönelebildiği ölçüde, içine hapsediği reformist sınırları da parçalayabilecektir. Kısacası politiklediği ölçüde bendlerini yıkabilecektir. Proletaryanın toplumda ağırlığını siyasal bir güç olarak koyabilmesi bugün herşeyden önce Kürt sorununda alacağı tutuma bağlıdır. Zira kardeş bir halkın katline seyirci kalan, burjuva düzenin gerici-ırkçı ideolojisini aşamayan bir işçi sınıfı, bırakalım toplumsal kuruluş yolunda misyonunu oynamayı, kendi kölelik zincirlerini dahi kıramayacaktır.

Bugün işçi sınıfı ya kardeş Kürt halkına karşı akıllara durgunluk veren bir vahşilikle sürdürülen kirli savaşa seyirci kalıp sermaye diktatörlüğünün soykırımına ortak olacak, ya da devrimci bir sınıf olmanın onuruyla bunun karşısına çıkacaktır. Üçüncü bir yol yoktur!

Ekim

15 Ağustos '94

Kirli savaş ortamında yeni bir oyun

4 Aralık ara seçimleri

Rejimin uzun tartişma ve tereddütlerin ardından nihayet gündeme getirdiği ve 4 Aralık'ta yapılmasını kararlaştırdığı milletvekilleri ara seçimleri ile ilgili olarak saptanması gereken bazı kaba gerçekler var.

Herşeyden önce, ara seçimlerde yenilenecek 22 sandalyeden 17'si Kürdistan illerine aittir. Bu 17 sandalye, öteki 5 sandalye gibi ölümler ya da istifalardan dolayı değil, MGK müdahalesiyle zorla boşaltılmıştır. Emir generallerden gelmiş, bir emir kul-ları topluluğundan başka bir şey olmayan parlamentoda gerek-leri yerine getirilmiş, ardından emir-komuta zinciri içindeki Ana-yasa Mahkemesi tarafından DEP kapatılarak bu zorbaca gasp olayına sözde hukuki bir kılıf geçirilmiştir. Dolayısıyla bu ara seçimler, Kürt halkının oylarıyla seçilmiş bir grup milletvekilinin zorla meclisten çıkartılmış olmasının ortaya çıkardığı zorunlu bir durumun ürünüdür. Bu gerçelik de ortaya koymaktadır ki, ara

seçimlerin mekanı Kürdistan'dır. Politik bakımdan yeterince açık olan bu olgu, sayısal orandan bakıldığında bile büyük ölçüde böyledir.

Öte yandan, seçimlerin mekanı Kürdistan'dır ama, bugün Kürdistan'a seçim değil savaş ortamı egemendir. Savaşı ise düzen cephesinden odağında kontr-gerillanın bulunduğu bir kirli savaş aygıtı yürütmektedir. Başta siyasal partiler olmak üzere düzenin politik kuruluşları bu aygıtın bir parçasıdır. Onun politikaları ve ihtiyaçları çerçevesinde hareket etmektedirler. Bunun ötesinde ve bunu aşan herhangi bir kimlikleri ve rolleri yoktur. Dolayısıyla, Kürdistan'daki seçimlerin düzen cephesinden muhatapı siyasal partiler değil, fakat kirli savaş aygıtıdır.

Kirli savaş aygıtı ise, doğası gereği, siyasal yarışma ve çekişmelerle değil, Kürt halkının özgürlük mücadelesinin görülmemiş yol ve yöntemlerle bastırılmasıyla ilgilidir. Düne kadar daha çok gerillayı hedef alan askeri operasyonlar, bugün çok büyük ölçüde bizzat halk kitlelerinin kendisine yöneltilmiştir. Binlerce köy boşaltılmış, milyonlarca insan zorla yerlerinden yurtlarından edilmiş, sayısız insan katledilmiştir. Bu süreç bugün de bütün hızıyla ve bütün pervasızlığıyla devam etmektedir. Seçmen iradesinin fiziki baskı altına alınmasının ötesinde, halkın kırımdan geçirildiği ve kitleler halinde zorla sürüldüğü bir durum söz konusudur. Bu ortamda yapılacak bir seçimi, en gerici sayılabilecek bir hukuksal çerçevede içinde bile düşünebilmek mümkün değildir. Ne var ki özel savaş aygıtı, iç ve uluslararası politikasının belli ihtiyaçları çerçevesinde, bu kaba oyunu sergilemeye kalkabilmektedir. Bu oyunda yerlerinden yurtlarından sürülmüş ve oy hakkından bile fiilen yoksun bırakılmış Kürt halkı adına "irade" belirleyecek olanlar, özel savaş aygıtının artık koca bir seçmen kitlesi oluşturan mensupları ile korucu çeteleri olacaktır. Onlar doğal olarak, herşeye rağmen sandık başına gidebilen önceki seçmenlere kendi tercihlerini dayatabilmek için ellerindeki silahlı gücün basıncını da kullanacaklardır. Dahası bu koşullarda gerçekleşecek bir seçimin sonuçlarını da dilediklerince açıklayabileceklerdir.

Dikkate değer bir başka olgu daha var. Seçimler bir düzen partisi için kendini ortaya koyabileceği en temel platformlardır. Oysa seçimlere katılma olanağı olan bir dizi düzen partisi buna rağmen bu ara seçimlere katılmıyor. Bunun asıl nedeni hiç de MHP'nin DYP ile ya da CHP'nin SHP ile ittifakı değildir. Bu ittifakın gerçekleşme kolaylığının da gerisindeki asıl neden, gerçek seçim alanı olan Kürdistan'la ilgili olarak yukarıda özetlediğimiz olgulardır. Seçimin asıl muhatabı siyasal partiler değil devlet olunca, devletin bir özel savaş aracı olarak ele aldığı seçimlere ise, ancak belli avantajları olan partilerin katılmasının bir işlev görebileceği bir durumda, öteki partiler kendilerini yormayı anlamsız bulmuşlardır. Özel savaşın militan destekçisi Ecevit bunu munasip bir biçimde itiraf da etmiştir. Dolayısıyla, 4 Aralık ara seçimlerinin, burjuva normlar içinde bile ne ölçüde bir "seçim" olduğunu, bir dizi düzen partisinin aldığı bu tutum üzerinden de görmek mümkündür.

Son bir nokta, ara seçimin şimdiki koalisyonun kaderiyle ilgisidir. Mevcut koalisyonun oy oranının yüzde 20'lerce kadar düştüğü, bu çerçevede, seçmen desteği ile değil, fakat sermayenin ve özel savaşın tercihi ile halihazırda varlığını sürdürdüğü bir gerçektir. Bugün Kürdistan'da uygulanan kirli savaş politikasının dolaysız sorumluluğu devlete aittir. Yalnızca koalisyon hükümeti değil tüm düzen partileri bu politikanın destekçileri durumundadırlar. Durum böyle olunca, hükümet partilerinin Kürdistan'da alacağı şu veya bu oy oranı ciddi bir "özel" etkide bulunmayacaktır. Sonuçlar partiler arası cılız ve inandırıcı olmayan rekabet çerçevesinde bir parça kullanılsa bile, toplam düzen propagandasının, olayı, devlet ve özgürlük mücadelesi ilişkisi üzerinden sunacağı açıktır. Mevcut durumda, devletin ara seçimlerde Kürdistan'daki asıl dayanağı Refah Partisi'dir. Refah Partisi'nin muhtemel kazançları ise devletin "PKK karşısında" elde ettiği başarı sayılacaktır. Dolayısıyla, bu seçimlerin koalisyonun kaderi üzerinde çok özel bir etki yaratmayacak olması, bu seçimlerin kendine özgü konumunun bir başka göstergesidir.

Bu hükümet gerçekte şimdiden ölüdür. Sermaye gerçekten

istese ve özel savaşın ihtiyaçları gerektirse, onu şimdiden bir yenisiyle değiştirmek mümkündür. Va ara seçim sonuçları da, hükümetin kaderi üzerinde, gerçek bir politik etken olarak değil, olsa olsa böyle bir girişim için sıradan bir bahane olarak bir rol oynayabilir. Ölü durumuna rağmen hükümet bugün varlığını sürdürüyorsa eğer, sermayenin halihazırdaki kriz politikaları ve özel savaşın ihtiyaçları çerçevesinde hala belli bakımlardan tercih edildiği içindir. Bu tercihin nedeni onun SHP üzerinden sağladığı “sol” ortaklık görünümüdür. Bu görünümün her şeye rağmen kitleler nezdinde ve dış dünya karşısında oynadığı roldür. Özel savaşı zaten tüm gücüyle destekleyen SHP, özelleştirmeye olan göstermelik muhalefetini de artık kaldırmış bulunmaktadır. Böyle bir SHP ile koalisyon ortaklığı, özelleştirme politikasının pratik bir uygulama halini aldığı şu günlerde, hala da bir işe yarayabilir. Hükümet seçimlerin her türlü sonucuna rağmen eğer yaşarsa, bu salt bu nedenden dolayı olacaktır. Yani kendi gücüyle yaşamış olmayacak, fakat sermayenin tercihiyle yaşatılacaktır. (SHP genel başkanının seçimi yitirmesi halinde, bu partiyi kaçınılmaz olarak saracak yeni bir bunalım koşullarında, bunun nasıl mümkün olabileceği ise ayrı bir sorundur.)

Buraya kadar söylenenler, ortada, düzenin bugünkü gerici ve alabildiğine dar hukuk normları çerçevesinde bile olağan bir seçim değil, bir kirli savaş oyunu olduğunu göstermektedir. Durum bu açıdan 27 Mart yerel seçimlerini önceleyen koşullardan daha da kötüdür. İki nedenle. İlk, 27 Mart seçimleri, şimdiki gibi Kürdistan ağırlıklı değil, fakat Türkiye genelini kapsamaktaydı. İkinci olarak, devletin Kürdistan’da “denizi kurutmak” politikasının adı açıkça konmamıştır; uygulama bu kadar kaba biçimler ve bu ölçüde geniş boyutlar kazanmamıştır.

Durum eğer 27 Mart öncesinden bile daha da kötüyse, devrim cephesinin seçimler karşısındaki tutumunun çerçevesi ve doğrultusu da yeterince açık demektir. Bu, ara seçime katılmamak, bunun bir kirli savaş oyunu olduğunu, düzen hukuku çerçevesinde bile hiçbir meşruluk taşımadığını yığınlara anlatmak ve Kürt özgürlük hareketini bu doğrultudaki tutumunda yalnız

bırakmamaktır. Ara seçimlerin gerçek mekanının Kürdistan olması ve sonuçlarının tümüyle ve dolaysızca özel savaşa bağlanması, bu tutumu özellikle ve tereddütsüz olarak gerektirmektedir.

Dolayısıyla, 4 Aralık ara seçimleri de, bir kez daha, düzen ve devrim güçlerinin seçime katılma ve katılmama olarak kutuplaşacakları bir zemin olacaktır. 27 Mart seçimlerini boykot edip de bu seçimlere şu veya bu biçimde katılacak olanların ise, herşey bir yana, tutarlılıkları ve inandırıcılıkları kalmayacaktır.

Ekim

15 Kasım '94

İki olayın gösterdikleri

Devlet, Kürt sorunu konusunda bazı tatlı-sert uyarıların gündeme geleceği iki uluslararası toplantı öncesinde, iki çarpıcı olayla adeta soruna ilişkin tutumunu ortaya koydu. Budapeşte’de yapılan AGİK toplantısı öncesinde *Özgür Ülke* gazetesi bombalandı. Almanya’nın Essen kentinde yapılan Avrupa Birliği toplantısı öncesinde ise DEP Davası sonuçlandırılarak Kürt milletvekillerine 15 yıla varan ağır hapis cezaları verildi. Birinci olay, biçim olarak illegal bir kontr-gerilla eylemiydi; fakat devletin biçim yönünden en yetkili temsilcisi olan cumhurbaşkanı, yaptığı açıklamada kullandığı münasip dille olayı devlet adına üstlendi. İkinci olay ise bağımsızlığına dair iddialara kargaların bile güldüğü bir sözde “yargı” kararıydı; milletvekilleri salt konuşmalarından dolayı ağır hapis cezalarıyla cezalandırılmışlardı. Bu sonucun siyasal sorumluluğunu da, herkesten önce yaptığı özel bir açıklama ile, devlet adına bir kez daha Cumhurbaşkanı üstlen-

di. Kuşkusuz “bizde yargı bağımsızdır” diyerek. Fakat zaten böyle durumlarda başka türlü de denmez ki!

Bahsi geçen uluslararası emperyalist toplantılarda bu iki sarıçı olay gerçekte çok fazla problem edilmedi. Bir günlük gazeteye devletin yönelttiği bu kadar açık, kaba ve vahşi bir saldırı uluslararası bir devletler toplantısını zaten ilgilendirmezdi. Fakat “parlamentar demokrasi”nin bu temsilcileri ve tacirleri DEP Davası gibi bir politik skandal için bile, olmasaydı daha iyi olurdu demekten öteye gidemediler. Dahası bizim baskımız ve telkinlerimiz olmasaydı karar idam olacaktı deme yüzüstlüğüünü bile gösterebildiler.

Emperyalistler Türk devletinin Kürt politikasını elbette pek akıllıca bulmuyorlar. Bu nedenle onu sık sık eleştiriyorlar da. Bu arada daha incelikli politikalar da telkin ediyorlar. Ne var ki, bugüne kadar izlenmekte ısrar edilen akılsızca politikaların bugün için yarattığı açmazları da çok iyi biliyorlar. Onlar içinde, tıpkı Türk devleti için olduğu gibi, Kürt sorununun “siyasal çözümü” için temel önkoşul, bugün ulusal direnişi sürükleyen PKK’nın ya ezilmesi ya ehlileştirilmesidir. Emperyalistler bu konuda farklı düşünmüyorlar da, Türk devletinin bu doğrultudaki gayretlerinde ölçüyü iyi tutturamadığını, işleri eline yüzüne buluşturduğunu, her yeni adımla işleri daha çok zora soktuğunu. açmazı ağırlaştırdığını düşünüyorlar. Gelgelelim Türk devletinin yerinde onlar olsalardı, aynı tarihsel miras ve aynı somut koşullarla kendileri yüzyüze bulunsalardı, yapacakları kesinlikle farklı olmayacaktı. Hepsinin tarihsel geçmişi, bu geçmişi oluşturan kirli savaşlar bu konuda yeterince açıktır. Bugün Kürt sorununda en “radikal” baskıları yapıyor görünce ABD de binlerce kilometre ötelede yürüttüğü Vietnam’daki kirli savaşında, devrimci güçlerce sökülüp atılana kadar ısrar etmemiş miydi? Ya Küba’ya karşı 30 yıldır sürdürmekte olduğu ve giderek sertleştirdiği kirli savaşa ne demeli?

Türk devleti, Kürdistan’ı bombalıyor, insanları gruplar halinde katlediyor, köyler boşaltılıyor ve yakılıyor, milyonlarca insan zorla göçettiriliyor, aydınlara ve politikacılara karşı yıldırıcı amaçlı

sistematik cinayetler işliyor, işkence ve zulümde sınır tanımıyor, “kayıplar” listesini gündend güne çoğaltıyor, günlük gazeteleri bombalıyor, legal devrimci basını susturmak istiyor, kendi “yüce” parlamentosunun milletvekillerine salt konuştukları için ağır hapis cezaları veriyor vb. vb. Peki tüm bunları akılsızlığından mı yapıyor? Hem evet hem hayır. Evet; zira, bunları yapmakla sorunu çözemediği gibi ağırlaştırıyor, bunları yapmakla batmış bulunduğu bataktaki debelenmekten öteye gitmemiş oluyor. Hayır; zira, içinde bulunduğu koşullarda her çaresiz ve çürümüş rejimin yapmak yolunu tutacağı biricik şeyi yapıyor, başka türlü yapamayacağı için tüm bunları böylece yapıyor.

Sermaye devletinin zıvanadan çıktığının göstergesi olan son iki sembolik olay, yalnızca düzen politikaları bakımından değil, fakat mücadele içindeki güçlerin durumu açısından da önemli açıklıklar sağlamıştır. *Özgür Ülke*'ye yönelik saldırının pratik sonuçları legal devrimci basının örnek dayanışmasıyla anında boşa çıkarılmıştır. Kapsamı, anlamı ve dolayısıyla önemi yeterli açıklıkta olan bu olayın üzerinde çok söz söylemek gerekli değildir. Belki şu söylenebilir; bu son olay bir kez daha göstermiştir ki, bazı özel istisnalar dışında, Türkiyeli devrimciler Kürt sorunu ve Kürt özgürlük mücadelesiyle dayanışma konusunda gerçek bir devrimci samimiyet içindedirler. Onların bu konudaki bugünkü kusuru, bu doğrultuda işçi ve emekçileri harekete geçirememektir ki, bunu ise yalnızca Kürt sorununda değil, fakat genel olarak başaramıyorlar henüz.

Bir de ikinci olayın, sonuçlanan DEP Davasının yargılanan milletvekilleri açısından gösterdikleri var. Bir, belki en fazla iki istisnaya, bu adamlar Kürt halkının gerçek temsilcileri olmadıklarını bu dava boyunca apaçık ortaya koydular. Böylece kendi kişiliklerinde, Kürt burjuvazisinin mücadele içindeki yerinin sınırları ve devletin baskısı karşısındaki tutumu konusunda, paha biçilmez pratik açıklıklar sağladılar. DEP davası siyasal bir davaydı; oysa onlar, hukukla zerre kadar ilişkisi olmayan bir mahkemede hukuksal savunma sınırlarını pek az aştılar. Sömürgeci tarihin yargılanabileceği ve Kürt halkının haklı ve meşru ulusal talepleri-

nin kuvvetli ve yankı yaratıcı bir biçimde savunulabileceği bir platformu kullanmasını bilemediler. Bu korkak, hesapçı ve teslimiyetçi tutumdan dolayıdır ki, içlerinden salıverilme “lütfuna” kavuşanlar, anında bir tür minnet borcu ödeme yoluna giderek, kirli savaş propagandasının aleti bile olabildiler.

Dolayısıyla, DEP davasının tüm önemi, yalnızca yargılanan kişilerin “Kürt milletvekilleri” sıfatından ibaret kaldı. Sözkonusu milletvekilleri açık politik tutumlarıyla değil, fakat yalnızca objektif mağduriyetleriyle devletin ulusal ve uluslararası alanda teşhirine hizmet etmiş oldular. Elbette bu objektif olayı devletin ve sömürgeci politikanın teşhirinde en etkili biçimde kullanmaktır önemli olan. Fakat bu, özgürlük mücadelesinin sırtından “parlamentar”liğe yükselen, bu konumun nimetlerine evet, fakat günü geldiğinde bedellerine hayır diyenlerin davranışlarının anlamı ve önemini de hiçbir biçimde unutturmamalıdır. Onlar kendi kişiliklerinde, Kürt özgürlük mücadelesinin politik sonuçlarını kendi bencil çıkarları için devşirmeye çalışan Kürt burjuvazisinin gerçek konumu hakkında açık bir fikir vermişlerdir. O Kürt burjuvazisi ki, Kürt özgürlük mücadelesi planında devrimle düzen arasında mücadelenin devrimci geleceği bakımından tehlikeli bir köprüdür.

Devlet *Özgür Ülke*'nin bombalanmasını kendi içinden bir kanadın kontrol edilemeyen bir eğilimi olarak sunmaya çalıştı. İyi ama DEP davasının bu ilk olaydan farkı ne ki? Dahası, bu ikinci olayın politik anlamı, birincisiyle kıyas kabul etmez ölçüde daha ağır değil midir?. En “demokratik” geçinen burjuva düzenlerde bile devletin bir kirli işler bölümü vardır ve gerektiğinde bombalamadan cinayete her türlü karanlık işi kotarmakla görevlidir. Oysa kendi parlamenterini karga tulumba polise teslim eden ve ardından da ağır hapis cezasına çarptıran bir düzen, ancak en kaba ve en gerici diktatörlüklerin bir örneği olabilir. Ve kuşkusuz bu, gücün değil fakat büyük bir çaresizliğin göstergesidir.

Dolayısıyla, yasal olanakların kullanımının karanlık ve vahşi yöntemlerle engellenmek istenmesi ile Kürt milletvekillerine karşı zorbalık ve cezalandırma, birbirini tamamlamaktadır. Ve birarada, devletin çaresizliğe dayalı bugünkü Kürt politikasının

özü ve özetini vermektedir.

Bu iki olay, iki uluslararası toplantıyı hemen öncelemle-riyle, bir çok kimse tarafından doğru biçimde işaret edildiği gibi, Türk devletinin mevcut Kürt politikasını bugünkü biçimiyle sür-dürmedeki ısrarını bir kez daha göstermiştir.

Ekim

15 Aralık '94

Devletin Kürt politikası açısından son gelişmeler

DEP davasında ağır mahkumiyet kararları açıklanırken, bombalanarak yerle bir edilen *Özgür Ülke* gazetesinden yükselen dumanlar henüz tütüyordu. Ardarda yaşanan bu olayları bir kez daha, her türlü vahşet ve zulüm pahasına Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini “bitirmeye” kararlı olan Türk sermaye devletinin legal görüntüsü ile illegal içyüzünün nasıl da elele, içiçe ve paralel çalıştığıının göstergesi olmuşlardır. MGK DEP’in kapatılması, Kürt halkının vekillerinin mahkum edilmesi, özgür ülke kavgası veren seslerin boğulması emri vermiş; devletin en üst düzey yetkilileriyle gizli toplantılarda kirli icraatlarının planlarını yapmış; ardından başbakanından cumhurbaşkanına dek tüm siyasi merciler hedef göstermiş; medya kışkırtmış; bir koldan kontrgerilla, diğer koldan ise yargı, polis, MİT gibi kurumlar kararları uygulamaya koyulmuşlardır.

Gerçek karar mercilerin MGK, MİT ve kontr-gerilla olduğu,

asma yaprağı işlevi gören 'parlamentar demokrasi'nin faşist sermaye rejiminin kanlı çıplaklığını örtmeye muktedir olmadığı bir kontr-gerilla cumhuriyetinde yaşıyoruz. Bu cumhuriyette yargısız infazlar, gözaltında kaybettirmeler, köy yakmalar, katliamlar, işkenceler, polis copu, jandarma dipçığı gündelik "sıradan" olaylardır. Her türlü burjuva hukuk kuralını dahi hiçe sayıp çiğneyen 'yargılama'lar, istiklal mahkemelerini bile gölgede bırakan "mahkeme"ler sözkonusu uygulamaların bütünleyici parçasıdır. Dolayısıyla DEP davasının şu aşamadaki sonucunun, MİT, kontr-gerilla raporlarına, korucu ve itirafçı ifadelerine dayandırılan cezaların şaşırtıcı hiçbir yanı yoktur.

Bugün burjuva sözcülerinden kiminin cezayı az, kiminin ise fazla bulmasına bakarak ve DEP davasından hareketle, sermaye cephesinde Kürt sorununa ilişkin ciddi bir çatlak aramak boşuna bir çabadır. Batılılaşmak sürecine giren bir Türkiye ile demokratikleşmeye ayak direterek bu süreci dinamitlemeye çalışan gerici odaklar demagojisi, burjuvazi tarafından tam da zihinleri bulandırmak, tepkileri gerçek hedefinden saptırmak için gündeme getirilmektedir. *Özgür Ülke*'nin bombalanması ile DEP milletvekillerinin 15 yıla varan hapis cezalarına çarptırılmasının, devletin Gümrük Birliği'ne girmek için yoğun çaba sarfettiği, AGİK toplantısını önceleyen bir sürece rastlaması, bu savı destekleyen malzemelere dönüştürülmek istenmektedir.

Kuşkusuz sermayenin önemli bir kesimi emperyalist odakların yoğunlaşan baskısından, batılı kamuoyunun tepkisinden rahatsızlık duymaktadır. Ne var ki, DEP milletvekillerinin mahkum edilmesi ve *Özgür Ülke*'nin bombalanması karşısındaki itiraz, yalnızca biçime yöneliktir. Onlar kılıfı minareye göre hazırlayalım, burjuva hukuk kurallarını bu denli kaba, bu denli pervasız çiğnetmeyelim diyorlar. Ancak ya nasihat ve uyarı sınırlarını aşmama ya büyük özen gösteriyorlar, ya da Cem Boyner örneğinde olduğu gibi, burjuvazinin daha uzun vadeli hesap ve eğilimlerine zemin döşemeye çalışıyorlar.

Aslında kirli savaş borazanlığı ve kışkırtıcılığı çerçevesinde DEP'lilerin idamını isteyenler ile, Türkiye'nin itibarı iyice

zedelenir, yalnızlaşma ve tecrit olma akibetiyle yüzyüze kalır kaygısıyla mahkeme kararını eleştirenler, madalyonun birbirini tamamlayan ikiyüzdürler. Birinciler, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi karşısında sömürgeci devletin kirli savaş batağına boğazına kadar saplanmış olduğunu, acz ve çaresizlik içerisinde her geçen gün kanlı balçığa daha fazla bulandığını ortaya koyarlarken; ikinciler de burjuvazinin gelinen aşamada kirli savaşın bir çıkamaz sokak olduğunu az-çok görmeye başladığını ve bu doğrultuda bazı önlemlere ihtiyaç duyduğunu göstermektedirler.

Kuşkusuz, TC'nin geleneksel inkar ve imha politikasında ısrar eden ile gelinen aşamada askeri çözümün gerçekte çözümsüzlük olduğunu giderek daha açık tarzda itiraf eden kesimler arasında çelişkiler mevcuttur. Ne var ki, Kürt özgürlük mücadelesinin şiddetle bastırılmadığının görüldüğü yerde ve Batılı emperyalistlerin baskısı doğrultusunda, bazı güdük reformlarla Kürt halkının ehlileştirilmesinden, devrimci dinamiklerin tecrit edilmesinden yana eğilim belirleyenler de, gerçekte bugünkü sürece teslim olmuş durumdadır. Bir yandan, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini kısmi kültürel ve sosyal haklarla teslim alma olanakları alabildiğince daralmıştır. Öte yandan ise, TC kendisini kirli savaşa öylesine kilitlemiştir ki, her geri adım ciddi bir zayıflık anlamına gelecek, yenilgi psikozunu derinleştirecektir. Ki bu yalnızca Kürdistan cephesi açısından değil, özellikle de Türkiye işçi sınıfı ve emekçiler üzerinde yolaçabileceği olası etkiler bakımından önem taşımaktadır. Burjuvazi, tahammül sınırlarını aşan saldırılar karşısında sınıfın milli birlik ve beraberlik demagojileri ve şovenizm zehiri ile teslim alınmaya çalışıldığı bir sırada, inkar ve imha politikasındaki her değişikliğin, sınıfsal mücadelenin zaten çok hassas olan dengelerini altüst edebileceğinin bilincindedir. Gelinen aşamada, askeri çözümden TC'nin çıkarlarını mümkün olan en az düzeyde zedeleyen bir düzen içi "siyasal çözüm"e dümen kırmak istese dahi, dizginleri tümüyle kaybetme tehlikesini hissetmektedir. Daha önemlisi, o bugün için kısmi reformlar gerçekleştirebilme koşullarına dahi sahip değildir. Kürt sorunu karşısında manevra ve esneme kabiliyetini bizzat kendi politika

ve uygulamalarıyla yitirmiştir.

Ekonomik bunalımın gün geçtikçe derinleştiği, sınıfsal çelişkilerin olabildiğince keskinleştiği, siyasal kilitlemenin parlamenter rejimin temel organlarını felce uğrattığı bir süreç yaşanıyor. Böylesi bir dönemde iplerin MGK, polis şefleri, MİT ve kontr-gerillanın elinde toplanması, parlamentonun tümüyle bir kenara itilmesi, denetimin sermayeye rağmen bu güçlerin eline geçmesini anlatmaz. Tersine, geline bu aşamada, burjuva sınıf egemenliğinin ancak bunlar aracılığıyla güvence altına alınabildiğini, ayakta durabilmek için daha sistemli baskı ve şiddete ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Bu açıdan bakıldığında, Kürt sorunu üzerindeki hesapların suya düşmesiyle birlikte ara seçimlerin acz içinde iptalinden sonra *Özgür Ülke* gazetesinin bombalanması ve ardından da DEP davasının ağır mahkumiyet kararlarıyla sonuçlanması bir rastlantı değildir. Bu olayların AGİK ve Avrupa Birliği toplantılarına denk gelmesi de, aynı şekilde "talihsiz" bir rastlantı değildir. Sürecin böyle seyretmesi bilinçli hesaplara, açık mesajlara dayanmaktadır.

Burjuvazi bir yandan, başta ABD olmak üzere emperyalist dünyaya bu aşamada inkar ve imha politikasından vazgeçemeyeceğini vurgulamak, öte yandan PKK'nın yeni diplomatik girişimlerini dinamitlemek ve yanıtlamak istemiştir. Ne var ki bunu Batıya bir meydan okuma olarak anlamak yanlıştır. Zira TC'nin ne gücü, ne de kişiliği buna müsaittir. O daha ziyade, Kürt sorununa daha geniş ve bölgesel dengelerden, oradaki ihtiyaçlarından bakan emperyalistlere karşı, kendi misak-ı milli çıkarlarında direnebileceği kadar direnmek, bu aşamada emperyalistlerin istediği tarzda bir "siyasi çözüm"e hazır olmadığını anlatmak amacındadır. Sözkonusu olan da bu kararlılık gösterisi değil. "ez"emediği sürece "çöz"meye geçmemenin yarattığı bir çaresizlik ve tükenmişlik belirtisidir.

Kıscacı düzen, giderek daha kör bir kinle ve ölçüsüz bir şiddetle kirli topyekün savaş politikasını sürdürmektedir. Ne var ki buna bakıp, siyasal çözüm ve diplomatik girişimler sayfasının tümüyle kapandığını düşünmek yersizdir. Aksine kirli savaşta-

ki kilitlemenin bir türlü aşılamadığı. askeri alandaki çözüm-süzlüğün ve hezimetin gün geçtikçe derinleştiği yerde, sermaye cephesindeki çıkış arayışları da yoğunlaşacaktır. Burjuva iktidarın kısmi reform ve kültürel haklarla sınırlı bir "siyasal çözüm"ü olanaklı kılacak koşullara bugün için sahip olmaması, bugünden Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini, bazı kısmi tavizleri de içeren siyasal manevralarla teslim alma hesapları yapmasının, bu doğrultuda diplomatik girişimlerde bulunmasının önünde engel değildir. Önümüzdeki süreçte düzenin giderek daha açık bir tarzda "siyasal çözüm"den yana dümen kırmasının zemini doğacak mı, yoksa kendi içerisindeki "siyasal çözüm" sözcülerini dahi susturacak açık bir faşist dikta sürecine mi girecek? Bu tümüyle iç ve dış dengelere bağlı olacaktır.

DEP dava sonuçlarına dönelim. Açıktır ki, verilen mesajlar ne yalnızca emperyalizme yöneliktir, ne de yalnızca PKK'nın diplomatik girişimlerini yanıtlamakla sınırlıdır. M. Alnak ve Ş. Sakık gibi düzenle uzlaşmaya en açık iki vekilin tahliye edilmesi, diğerlerinin üzerinde ise DGM savcısının "yargıtaya gideceğiz, idam isteyeceğiz" tehdidini savurması, devletin bu kesim üzerindeki hesaplarının tümüyle bitmediğini düşündürmektedir. Ara seçimlerdeki tutum konusunda DEP'lilerin ancak son andaki bir müdahale ile dizginlenebilen yalpalamaları, tümüyle siyasi bir yargılama ile yüzyüze olduklarının bilincinde olan DEP'lilerin son derece titrek ve kaypak bir hukuksal savunma çizgisini aşamamaları, tüm bunlar, sömürgeci devlete ayrı bir cesaret vermektedir. Kürt orta burjuvazisinin ulusal kurtuluş mücadelesi karşısındaki kaypak konumunu çıplak bir tarzda gözler önüne seren DEP davası, öte yandan düzenin önümüzdeki süreçte bu kesimler üzerindeki havuç-sopa politikasını yoğunlaştıracağına işaretlerini de vermiştir. Şerafettin Elçi ajanı aracılığıyla kurdurulmak istenen Kürt partisi bu politikanın bir boyutuysa, DEP'li milletvekillerinin çeşitli baskı ve tehditlerle benzer bir çizgiye çekilmek istenmesi de diğer bir boyutudur.

Ekim

1 Ocak '95

TOBB Raporu: “Devrimci özünü boşalt ve ehlileştir!”

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) finanse ettiği ve Doğu Ergil'e hazırlatılan “*Doğu Sorunu Teşhisler ve Tespitler*” başlıklı bir rapor geçen günlerde yayınlandı.

Rapor, iddia edildiği üzere, Kürt özgürlük mücadelesinin etkinliğinin güçlü olduğu ve geniş bir politizasyonun yaşandığı Serhad ve Botan eyaletlerinde ve tamamı Kürt olan 1267 kişi üzerinde yapılan, 1,5 yıla yayılan bir anket çalışmasını kapsıyor.

Rapora göre ankete katılanların % 42'si federasyon, % 11'i bağımsız Kürt devleti, % 53'ü de “siyasi çözüm”le birlikte (raporda “Kürt halkının özgür ulus kimliği üzerinde toplumsal yaşamı rahatça örgütleyebildiği bir düzenleme” diye belirtiliyor) Kürt sorunun çözülebileceğine inanmaktadır. Raporun ortaya koyduğu sonuçlardan bir diğeri, Kürtlerin kültürel haklarının ve kimliklerinin tanınması gerektiğidir. Kürt halkının ekonomik yatırım ve iş sahalarının açılmasını istediğini vurgulayan rapor, bölgede

yaşanan göçün ekonomik kayanıklı olduğunu ve özel timden bir hoşnutsuzluktan kaynaklanmadığını aktarmaktadır. Rapor ayrıca, Kürt halkının OHAL'den memnun olduğunu öne sürmektedir. "Askeri çözüm"ün gerçekte çözümsüzlük ürettiği ise raporda kıvrak ifadelerle tanımlanmaktadır.

Rapor kamuoyuna açıklanır açıklanmaz kızılca kıyamet koptu. Burjuva siyasetçi ve yazarları birbirine girdi. Ortalığın tozu dumanı inince ise, TOBB raporunun gerçek amacı ve işlevi daha iyi görülebilir hale geldi. Rapor esasta, şimdiye kadar açıktan yazılmayanı yazan, anlatılmayanı anlatan bir işlev yüklenerek ortaya atılmıştır.

70 yıldır Kürt halkına karşı asimilasyon, soykırım ve kirli savaş uygulamalarından ödün vermeyen sermaye devleti. Kürt halkının ulusal eşitlik ve özgürlük mücadelesi karşısında giderek daha fazla çözümsüzlük batağına batmaktadır. Geleneksel imha ve inkâr politikası iflas etmiştir. Derin bir ekonomik ve siyasal kriz içinde bulunan kapitalist düzen açısından kirli savaş, ekonomik ve siyasal yükü giderek ağırlaşan bir kambur durumundadır.

Rapor bunun tescilli olmuştur. Ve sermaye çevrelerinin, emperyalist dünyanın basıncının da etkisiyle, ABD patentli "devrimci özünü boşalt ve ehlileştir" çözümüne giderek daha sıcak baktıklarının göstergesi sayılmalıdır.

TOBB raporunun hangi konjunktürde ortaya atıldığının tahlil edilmesi, burjuvazi içerisinde neden olduğu sert tartışmaların anlaşılmasını da kolaylaştıracaktır. Bilindiği gibi 84'te sıkılan "ilk kurşun"la dirilen Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi, özellikle 1989-90 dönemi arasında hızla gelişerek, kır ve kentin Kürt halkını kucaklayan bir devrimci kitle hareketi haline geldi. Ne var ki, bu süre zarfında Türkiye işçi ve emekçi sınıflarından anlamlı bir destek göremeyen hareket giderek kendi sınırlarına dayandı. Güçlü ve devrimci bir işçi sınıfı hareketi olmadığı koşullarda, tıkanıklığı aşmakta zorlanan PKK, bugün tüm devrimci direncine rağmen yüzünü giderek daha fazla diplomatik girişimlere ve reformcu bir "siyasal çözüm"e dönmüştür. Bunların bir çoğu PKK açısından "taktiksel açılımlar" olarak görülse dahi,

uzun vadede geniş Kürt nüfusu içerisinde bilinç bulandırıcı yankılar uyandıracığı, halkın devrimci enerjisini törpüleyeceği gözden kaçırılmamalıdır. Dahası Kürt ulusal kurtuluş hareketi içerisinde Kürt burjuvazisine giderek daha fazla etkinlik alanı açacağı da açıktır.

TOBB raporu, onbine yakın PKK tutsağının “siyasal çözüm”ün zorlanması doğrultusunda kirli savaşa karşı bir dizi istem ekseninde direnişe başladığı, tutsak yakınları ve metropollerdeki Kürt halkı tarafından sahiplenilen eylemlerin dalgalar halinde yayıldığı bir dönemde açıklandı.

Kuşkusuz TOBB raporu, Özal’dan beri zemini döşenmeye çalışılan emperyalist çözüm platformu doğrultusunda ve uzun vadeli bir planın bir parçası olarak hazırlanmıştır. Ancak tam da bugün ortaya atılması tesadüf değil, bilinçli bir tercih olmuştur. Kürt ulusal kurtuluş hareketinin “siyasal çözüm”ü giderek daha fazla gündemleştirdiği bir aşamada devreye sokulan rapor, devrimci mücadelede ısrar eden Kürt halkı içerisinde “düzen içi çözüm” yanlısamasını yaratmak ve güçlendirmek amacını taşımaktadır. Kürt ulusal sorununun son eylemlerle dünya kamuoyunda gündemleşmesine paralel olarak artan emperyalist dünyanın basıncını göğüslemeye dönük bir adım olarak da anlaşılmalıdır.

Öte yandan ise, bugün sermaye henüz Kürt halkına kısmi kültürel kırıntılar dahi vermeye hazır değildir, hatta devrimci direnci tümüyle kırılmadan böyle bir girişimin Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini daha da güçlendirmesinden korkmaktadır. Karşıt tepkiler bunun ifadesidir. Ve gerçekte Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin düzen içi bir siyasal çözümle ehlileştirilmesine muhalefetten ziyade, tıkanıklıkla yüzyüze olan hareketi, askeri yöntemlerle ezemese dahi yorarak, gerileterek onursuz kırıntılara razı etmek politikasının bir uzantısıdır.

Raporu savunan ile şiddetle karşı çıkanlar için esasında hemfikirler. Bu esas da PKK’nin ezilmesi ya da devrimci özünün boşaltılması gerektiğidir. Bugün geleneksel inkar ve imha politikasında ısrar edenler ile, giderek ABD patentli “ez ve ch-

lileştir” politikasının adım adım gündeme sokulmasını isteyenler arasındaki tek fark buna nasıl ulaşılacağı sorunundadır. Kaldı ki tartışmalar büyük ölçüde sahtedir ve hashas bir konjonktürün hassas dengeleri üzerinde yükselmektedir. Burjuvazi pekâlâ, sermaye rejiminin içinde bulunduğu derin ekonomik ve siyasal kriz koşullarında, Kürt hareketinin devrimci direncinin kırtlamadığı bir aşamada Kürt sorunu konusunda manevra yapmanın güçlüklerinin farkındadır ve buz üzerinde dans etmenin tedirginliğiyle hareket etmektedir.

Kaldı ki rapor neden olduğu tüm gürültüye ve çektiği tüm tepkilere rağmen, gerçekte liberal burjuva politikanın son derece temkinli bir kamuoyu yoklamasının ötesine gidememektedir. Raporda yer alan ekonomik ve demokratik hakların üzeri biraz kazındığında hemen altından tek siyasal kimlik, tek devlet çatısı, tek resmi dil sonuçları ortaya çıkmaktadır. Raporun özü ve ruhu ise Doğu Ergil’in şu sözlerinde ifadesini buluyor: “Biz raporu ülke bölünmesin diye yaptık!”

Kürt halkının üzerinde oynanan yeni oyunlar, açılan yeni tuzaklar devrimci mücadelede ısrar etmeyi ve devrimci çözümü dayatmayı çok daha zorunlu kılıyor. Kürt halkı kalıcı bir çözüme, gerçek bir kurtuluşa ancak tüm uluslara kendi kaderlerini tayin hakkını tanıyacak ve eşitlik, özgürlük, gönüllü birlik koşullarında yaşamaya imkan sağlayacak, sömürgeci sermaye rejimini yıkacak sosyalist bir devrimle ulaşabilecektir. Türkiye işçi sınıfına düşen ise kardeş Kürt halkına tam destek vererek, Kürt halkının kendi kaderinin tayin hakkının tavizsiz bir savunucusu olarak, bu mücadelede Kürt halkını müttefiği olarak kazanmak ve iktidar mücadelesine önderlik etmektir.

Kızıl Bayrak
Ağustos ‘95

Siyasal tabloda gelecek görümleri

(Parça)

Kürt sorunu: Sermaye düzeni açısından tam bir açmaz

Sermaye düzeni Kürt sorununda, siyasal çözüm ile savaş açmazı arasında gidip gelmektedir. Bir yandan TÜSİAD, TOBB vb. sermaye kuruluşları, Sabancı gibi tekelci burjuvazinin önde gelen bir ismi Kürt sorununda yeni politikaları, siyasal çözümü güncleme getirmenin zorunluluğundan söz etmekte, ama öte yandan da aynı dönemde sömürgeci sermaye devleti PKK'nın ilan ettiği ateşkesi tümüyle görmezlikten gelme yoluna giderek, dahası Güçlükonak türü katliamlar gerçekleştirerek, Sivas ve Hatay'da köy boşaltmalarını gündeme getirerek, Melik Fırat gibi Kürt sorununun en uysal temsilcilerinden birini cezaevine tıkarak kirli savaş politikasını yoğunlaştırmaktadır. Bu ne basit bir ikili politikadır, ne de sıradan bir aldatmaca... Tümüyle sömürgeci ser-

maye devletinin bu sorundaki açmazının bir sonucudur. Düzen bu sorunda açmaz içerisinde, zira Kürt ulusal kurtuluş savaşına karşı yürütülen kirli sömürgeci savaştan zaferle çıkmanın mümkün olmadığını artık yeterli açıklıkta görmektedir. Öte yandan bu koşullarda emperyalistlerin Kürt sorununun siyasi çözümü doğrultusunda sömürgeci sermaye devletine yaptığı baskı her geçen gün artmaktadır. Türk tekelci burjuvazisi içerisinde de giderek farklı politikaların devreye sokulması eğilimi güçlenmektedir. Zira kirli savaş hem kronik bütçe açıklarının en önemli nedenidir. hem tekelci burjuvazinin belli bir pazardan yararlanamaması sonucunu doğurmaktadır ve hem de siyasal istikrarsızlığı bütün ülke sathına yayarak ve derinleştirerek, sermayenin çıkarlarını bu açıdan da zora sokmaktadır.

Ne var ki işin bir cephesidir bu. Sömürgeci sermaye devleti PKK ezilip etkisizleştirilmedikçe, silahsızlandırılmadıkça, bu koşullarda verilecek kısmi tavizlerin ulusal kurtuluş hareketini daha büyük ve tehlikeli bir güç olarak kendi karşısına dikebileceği kaygısı içerisinde. Bu kaygı da onu kirli savaşı tırmandırmaya itiyor. İşte bir yandan siyasal çözümden söz edilmeye başlanırken, diğer yandan da kirli savaşı tırmandırmanın arkasında, düzen açısından böyle bir açmaz ve çaresizlik durumu var.

Sivas ve Hatay: Sömürgeci savaşta iki kritik alan

Sivas ve Hatay bazı önemli ortak özelliklere sahip. Her iki il de Kuzey Kürdistan'ın sınır illeri durumundadır. Ve her iki ilde de önemli bir Alevi nüfus bulunmaktadır. Bu iki ilin sınır kuşağında bulunması, stratejik ve politik açıdan buralarda denetimi ele geçirmeyi son derece önemli kılıyor. Eğer ulusal kurtuluş hareketi bu sınır illerinde denetimi eline geçirirse, bu onun Kürdistan'ın iç bölgelerindeki denetimini çok daha kuvvetlendirecek, sömürgeci devletin iç bölgelerdeki askeri varlığı çok daha kolay etkisizleştirilebilecektir. Bu nedenle buralardaki denetimi ele geçirmek, savaşın kazanılmış ya da kaybedilmiş olması

açısından simgesel bir önem de sahiptir. Sömürgeci sermaye devleti bunun bilincinde olduğu içindir ki, uzunca bir süreden beri bu bölgeye özel bir askeri yığınak gerçekleştirmekte, bölgedeki Sünni Türk nüfusu silahlandırarak ulusal kurtuluş hareketine karşı kışkırtmaktadır. Kürt ulusal hareketi de aynı bilinçle bu bölgeye yerleşmeye özel bir önem vermekte, özellikle de bölgedeki Alevi köylerini kazanarak oradaki varlığını kalıcılaştırıp yaygınlaştırmayı hedeflemektedir. Sermaye devleti bugün ulusal kurtuluş hareketinin bu hesaplarını boşa çıkarmak amacıyla, sözkonusu Alevi köylerini insansızlaştırmaya çalışmakta, Alevi nüfus üzerinde baskı ve terörünü yoğunlaştırmaktadır.

Sivas'ta yaşanan son köy boşaltma olayları bir başka açıdan da büyük bir önem taşıyor. Uzunca bir süre devlet politikalarının da etkisiyle, Kürt ulusal hareketiyle Alevi kitleler arasında belirli bir mesafe bulunageldi. Kürt ulusal hareketinin Dersim'de örgütlenmeye başlamasıyla, bu durumda da köklü değişiklikler yaşanmaya başlandı. PKK'nın Sivas ve Hatay'daki örgütlenme çabaları işte bu açıdan da, Alevi kökenli Kürtlerle kurulmaya başlanan bağı güçlendirebilmek açısından da büyük bir önem taşımaktadır. Sömürgeci sermaye devleti, kuşkusuz kendisi açısından son derece tehlikeli olan bu gelişimi görmekte, bunu engellemek için özel bir çaba harcamaktadır. Ne var ki, Alevi kitlelerine baskı ve terör uyguladıkça, onları göçe zorladıkça, ulusal hareketle Alevi kitlelerin arasındaki bağı değil, tersine Türk-Kürt Alevi kitleleri ile kendisi arasındaki bağı koparmaktadır. Sivas'taki devlet zorbalığı, geniş Alevi yığınlarının toplumsal mücadelenin içerisine çekilebilmesini ve Kürt ulusal hareketi ile Alevi kitleler arasındaki yalıtılmışlığın ortadan kaldırmasını kolaylaştıran büyük bir olanağa dönüşmektedir.

(...)

**Düzenin tek çaresi: Daha azgın terör,
daha fazla şovenizm**

Yukarda en genel hatlarıyla çizilen tablo, sermaye düzeninin önümüzdeki süreçte ne tür güçlüklerle, açmazlarla yüzyüze

olduğunu yeterli açıklıkta ortaya koymaktadır. Düzenin açmazını derinleştiren bir başka önemli olgu daha var; sermaye devleti bu güçlüklerden kurtulabilmek, emekçileri denetleyebilmek için çok fazla olanağa da sahip değildir. Onun elinde bu açıdan iki önemli silah kalmıştır yalnızca. Birisi terör ve diğeri de şovenizm.

Nitekim 24 Aralık seçimlerinden bu yana geçen iki aylık dönemde, yargısız infazlar, faili meçhul cinayetler, cezaevi katliamları, Kürt halkına yönelik katliamlar en azgın biçimleriyle uygulanmaya çalışılmıştır. Ne var ki bu aynı süreçte, devletin terör politikasını artık eskisi denli rahat uygulayamayacağını ortaya koyan bir dizi olay da yaşanmıştır. Ümraniye katliamının ve hemen ardından gazeteci Metin Göktepe'nin katledilmesinin ardından, bir dizi önemli kitlesel protesto eylemi gerçekleştirilmiştir. Bu eylemlerin emekçi kesimlerdeki yankısı son derece olumlu olmuştur. Tüm bu peşisıra yaşanan gelişmeler, kitlelerde devletin terör politikasına karşı önemli bir tepkinin birikmeye başladığını göstermiştir. Gazi olayları ile başlayan, işçilerin Ankara yürüyüşüyle, Metin Göktepe'nin öldürülmesini protesto gösterileriyle, öğrencilerin son eylemleriyle vb. kendisini açık bir biçimde dışa vurmaya başlayan bir olgudur bu. Kısacası, sermaye devleti bu alanda da, önümüzdeki süreçte eskisine göre çok daha büyük güçlüklerle karşı karşıya kalacaktır. Eğer devrimci güçler her adımda etkili ve birleşik bir karşı koyuşu örgütleyebilirlerse, devletin terör politikasını etkisizleştirip tersine döndürebilmenin olanakları her geçen gün daha da çoğalmaktadır.

Sermaye devletinin kitle hareketini dizginleyebilmek açısından kullandığı ve son dönemde iyiden iyiye yoğunluk kazandırdığı bir başka silah da, şovenizmdir. Kürt ulusal mücadelesi karşısında estirilen şovenist rüzgarın, işçi ve emekçi hareketini dizginlemede bugüne kadar önemli bir işlev gördüğünü biliyoruz. Kirli sömürgeci savaşın uzaması ve bu savaşın faturasını işçi ve emekçilerin ödemek zorunda kalması, bu şovenizm rüzgarının etkisini giderek azaltmaktadır. Ne var ki şovenizm, yine de son derece önemli bir yönetme silahıdır. Ve sermaye devleti çok çe-

şitli vesileler yaratarak her geçen gün bu kirli silahı çok daha yoğun bir biçimde devreye sokmaktadır.

Son bir aylık döneme bakıldığında bile, sermaye düzeninin kitleleri uyuşturmak, onların tepki ve öfkelerini başka alanlara kanalizasyonla etmek amacıyla nasıl azgın bir şovenizm dalgası yaratmaya çalıştığını bütün açıklığı ve iğrençliği ile görebiliriz. Kamuyunda “Kardak krizi” olarak bilinen, suni olarak yaratılan ya da abartılan Ege’deki kayalıklar sorunu, sermaye devletince tam bir şovenizm histerisine dönüştürülmeye çalışılmıştır, halen de çalışılmaktadır. “Milli çıkar”, “milli onur” demagojisi eşliğinde kardeş Yunan halkına karşı özel bir düşmanlık kampanyası örgütlenmektedir. Tırmandırılan şovenizm histerisine yükseltelen savaş çılgınlıkları eşlik etmektedir vb. Sermaye devletinin her olayı azgın bir şovenizme konu etme gayretinin yakın dönemde yaşanan bir başka ilginç örneği de, Karadeniz’deki “gemi kaçırma” olayı olmuştur. Sermaye devleti, bu korsanlık olayını bile “ırkdaşımız Çeçenler”, “düşmanımız Ruslar” türünden aşağılık bir şoven kampanya haline dönüştürebilmiştir. İçinden geçtiğimiz şu günlerde ise, “Kardak krizi”ne bir de “Suriye krizi” eklendi. Bu kez anlaşmazlığa konu olan sorun, sınırdaki birbuçuk kilometrekarelik bir toprak parçası! Sermaye basınının yürüttüğü kampanyaya göre bu büyük ve önemli anlaşmazlık nedeniyle iki ülke arasında giderek daha da sıcaklaşan savaş rüzgarları esiyor! vb...

Öyle görünmektedir ki, sermaye düzeni içerde sıkıştıkça şovenizm rüzgarını da daha kuvvetli estirmeye çalışacak, işçi ve emekçileri bu yolla denetim altında tutmayı dencyecektir. Bu olgu doğal olarak önümüzdeki süreçte komünistler ve devrimciler açısından şovenizme karşı mücadelenin çok daha özel bir önem kazanacağına da işaret etmektedir. Şovenizme karşı “halkların kardeşliği” bayrağını yükseltmek, şovenizmin sınıf ve emekçi kitleler üzerindeki etki ve denetimini kırmak, sınıf mücadelesinin geleceği açısından kritik öneme sahip bir görev alanı olarak durmaktadır, biz komünistlerin ve devrimcilerin önünde.

Ekim

15 Şubat ‘96

Çözüm devrimde, kurtuluş sosyalizmde!

Tek taraflı ateşkes ve gerçekler

Sömürgeci devlet öteden beri PKK'nın "siyasal çözüm" konusundaki ısrarını ve bunun yolunu açma amaçlı tek taraflı ateşkes girişimlerini PKK'nın ciddi bir zaafiyetinin ifadesi olarak propaganda etmiştir. Gerillanın özellikle ateşkes dönemlerine tekabül eden eylem kapasitesindeki düşüşünü/ ya da sınırlı hareketliliğini de bunun somut kanıtı olarak göstermiştir. Verilmek istenen mesaj şudur; "terörün" belini kırdık. PKK artık Kuzey Kürdistan'da kalıcı mevziler oluşturmak gücünde değildir. Gerillanın şurada ya da burada ortaya koyduğu eylemler ise dağılmış PKK'den arta kalan küçük grupların sınırlı ve küçük çaplı vur-kaç eylemlerinden ibarettir. Güvenlik güçleri Kürdistan çapında duruma tamamıyla hakimdir.

Bir kaç yıl öncesine kadar PKK Botan bölgesiyle birlikte anı-

lırdı. Yalnızca gerillanın eylem sahası olarak değil, siyasi kitle desteği bakımından da Botan PKK için stratejik önemde bir alandı. Tam da bu nedenle, sömürgeci sermaye devleti topyekün savaş stratejisini benimser benimsemeyiz bu bölgeye yüklendi. Kanlı ve kirli savaşını esas olarak Botan'da ve yanısıra Amed'te (Diyarbakır) yoğunlaştırdı. Binlerce köyü yaktı, yıktı ve boşalttı. Botan adeta insansızlaştırıldı. Yalnızca kırsal bölgeler değil, Şırnak ve Cizre gibi yerleşim birimleri de aynı türden saldırıların boy hedefi oldular. O kadar ki, bu kentler "yeniden oluşturuldu"lar. Birer "korucu kent" haline getirildiler.

Tüm bunların PKK'nın özellikle kitle desteğine bir darbe olduğu açıktır. Ancak sermaye devletinin güvenlik güçlerinin Botan'da ve genel olarak Kürdistan'da duruma hakim olduğu şeklindeki propagandasının yalana dayalı olduğu gerçeğini değiştirmez. PKK sömürgeci sermaye devletinin tüm çabalarına karşın Botan'dan sökülüp atılamamıştır. Botan ve yanısıra Amed eyaleti bugün de gerillanın en önemli eylem alanlarıdır. Keza kitle desteği bakımından da eski konumunu korumaktadırlar. Sağgöze kampının PKK'nın ikinci Bekaa'sı niteliğinde bir kamp olduğunun açıklanması ve günümüzde savaşın özellikle Kulp, Lince ve Gers üçgeninde yoğunlaştırılması da bu gerçeğin itiraf edilmesidir.

Öte yandan Kürt özgürlük mücadelesinin cereyan ettiği saha yalnızca Botan-Amed (Diyarbakır) ve Serhat (Kars) eyaletlerinden ibaret değildir. Özgürlük mücadelesi Dersim ve Sivas gibi yeni ve önemli mevziler de kazanmıştır. Dahası PKK savaşta, Hatay başta olmak üzere, Çukurova'ya da yaymayı başarmıştır. Sömürgeci burjuvazinin tüm bir '95 yılını Dersim'i insansızlaştırma ile geçirmesi, '96'da hışımla Sivas'a yüklenmesi ve nihayet Hatay'ı Olağanüstü Hal kapsamına almak için büyük çaba sarfetmesi, bu olmayınca özel il statüsü alternatifini ortaya atması vb. boşuna değil. Demek oluyor ki, sömürgeci sermaye devleti Kürdistan'da duruma hakim değildir. Tüm çabası Kürt özgürlük mücadelesini sözkonusu alanlardan söküp atma ve alana hakim olma, PKK'nın güç ve etkisini hiç değilse sınırlama

çabasıdır.

PKK belli dönemlerde belirli gel-gitleri yaşasa da güç ve etkisini korumuş ve yaymayı başarmıştır. Son 24 Aralık seçimlerinin ortaya çıkardığı tablo dahi PKK'nın Kuzey Kürdistan'daki güç ve etkisini belli bir başarı ile koruduğuna somut bir göstergedir.

PKK daha bir kaç yıl öncesine kadar Güney Kürdistan'da daha çok askeri bir güç olarak anılırdı. PKK bu yıllarda Güney Kürdistan'ı daha çok Kuzey Kürdistan'a geçiş alanı olarak kullanır, Kuzey Kürdistan'a dönük gerilla eylemleri için elverişli bir saha ve önemli bir lojistik destek kaynağı olarak değerlendirirdi. Nedir ki, giderek buraya da yerleşti, burada da önemli mevziler kazanarak kalıcı hale geldi. TC'nin Barzani ve Talabani ile işbirliği halinde bu durumu engellemeye dönük saldırıları da bunu önleyemedi. PKK özellikle "İkinci Ağustos Atılımı" denilen çıkışı ile "misafir güç" olma konumundan çıkıp Güney'deki güçleri etkileyen bir güç ve konum elde etti. Geline yerde PKK Güney Kürdistan'da yalnızca askeri bir güç değil, artık TC ve emperyalistlerin de itiraf ettikleri üzere Barzani ve Talabani'den sonra üçüncü sahasal kuvvettir. PKK'nın Güney Kürdistan'da etkin bir siyasal güç olduğunu gelinen yerde Güney Kürdistan'ın iki büyük gücü KDP ve YNK da kabul etmektedir. ABD'nin bilgisi ve denetiminde, üstelik TC'nin devre dışı kalması pahasına gerçekleştirilmeye çalışılan Dublin toplantılarının başarısızlıkla sonuçlanmasının arkasında da açıkça PKK etkeni ve PKK'nın "İkinci Ağustos Atılımı" vardır.

PKK'nın son bir iki yıl içinde Kuzey Kürdistan'da yeni ve önemli mevziler elde etmesi, savaşı Çukurova ve Hatay'ı kapsayacak denli yayması ve en önemlisi de Güney Kürdistan'da süreçleri etkileyecek kadar etkin bir siyasal kuvvet haline gelmesi, başta sömürgeci sermaye devleti TC'yi olmak üzere bölge devletlerini ve ABD başta olmak üzere emperyalistleri fazlasıyla rahatsız etmektedir.

Söz konusu gelişmelerden en fazla rahatsızlık duyan sömürgeci TC'dir. Başta Türk Genelkurmayı'nın birinci derecede yetkilileri olmak üzere tüm devlet adamları sürecin kendi aleyhlerine ge-

liştiğini gayet açık görmekteyler. TC mevcut durum karşısında büyük bir telaşa kapılmıştır ve korku içindedir.

TC yakın dönemde gerçekleştirilen Ortadoğu'daki terör zirvesine çok büyük önem vermektedir. Cumhurbaşkanlığı katında bu zirveye katılması başta Filistin halkı olmak üzere, tüm bir Arap dünyasını fazlasıyla rahatsız etti. İttifak arayışları; Ortadoğu'nun en büyük terörist devleti İsrail'le sözde teröre karşı ikili anlaşmalar imzalaması; PKK'yı destekliyorlar diyerek Yunanistan, Suriye ve İran'la düşmanca çatışmalara girecek denli ilişkilerini gerginleştirmesi; ABD ve diğer emperyalistleri bu üç devlete baskı yapmaya zorlaması; Irak'ın toprak bütünlüğünü yeniden sağlamak üzere ambargonun kaldırılarak Irak ve Saddam ile yeniden ilişki kurulması talep ve girişimleri, Barzani ve Talabani'ye verdikleri "kırmızı pasaport"ları iptal etmeleri ve emperyalist ülkelerin Barzani ve Talabani'ye hiçbir biçimde güvenmemeleri gerektiğini telkin etmeleri vb. -tüm bunlar TC'nin içine girdiği korku ve telaşın ifadeleridir.

TC, Ecevit'in son günlerde açıkça dile getirdiği gibi Güney Kürdistan'da PKK'nın denetiminde bir Kürt devletinin kurulacağı korkusuna kapılmıştır. TC bir olasılık olarak böylesi bir gelişmeyi düşünmek dahi istememektedir. Bu nedenle de çılgınlık pahasına sürecin bu yönde seyretmesini engellemeye çalışmaktadır. Sömürgeci sermaye devletinin emperyalist ülkelerin telkinlerine karşın kirli savaşı sürdürmek konusundaki ısrar ve direncinin açık göstergesi son operasyonları da bunun ifadesidir. Sömürgeci sermaye devleti iğreti bir çözümü dahi içine sindirememektedir. Henüz buna hazır değildir ve Kürt halkını imha stratejisinde ısrar etmeye hiç değilse bir süre daha devam etme kararlılığındadır.

Emperyalistler de sertleşiyorlar

ABD başta olmak üzere emperyalistler yakın döneme kadar bölgedeki hesaplarını Barzani ve Talabani gibi işbirlikçi ılımlı liderler üzerinden yapıyorlardı. Ne var ki, diğer kimi etkenlerin yanı sıra, özellikle PKK'nın bölgede etkin bir siyasal güç haline

gelmesi bu olanağı tümüyle olmasa dahi. önemli ölçüde gerilere itti. Güçlükler yarattı. PKK'nın siyasal etkinliğinin Dublin zirvesini boşa çıkaracak denli rol oynaması da bunun ifadesi oldu.

Gelinen yerde Kuzey ile Güney arasındaki sınır çizgileri sikkileşmiş, süreçler içiçe geçmiştir. Kürt sorununun çözümü de bu gelişmeye bağlı olarak daha karmaşık ve daha güç bir hal almıştır. Yalnızca Barzani ve Talabani üzerinden iş görmek dönemi geride kalmıştır. Çözümü PKK'sız düşünmek -bugünkü güç ve etkinliğini koruduğu sürece- neredeyse olanaksızdır. PKK bu karmaşık ve içiçe geçen süreçlerin ister istemez muhatap alınması gereken bir önemli etkidir. İçlerine sindirsinler ya da sindirmesinler emperyalistler de bunu görüyorlar. Esasen emperyalistler, PKK'nın siyasal çözüm konusundaki ısrarının ve buna zemin hazırlamak amaçlı tek taraflı ateşkes girişimlerini de vesile ederek toprağı PKK'lı bir çözüme hazır hale getirmek eğilimini de gösterdiler. Son olarak Almanya aracılığıyla bu yönde bir nabız yoklaması da yaptılar. Ancak onların temel bir koşulu vardı; PKK'nın ehilleşmesi! Açıkçası ABD ve diğer Batılı emperyalistler PKK'nın bayrağında Örak-Çekiç'i çıkarmasını, Öcalan'ın PKK'nın klasik KP'den farklı bir parti olduğu açıklamalarını, ABD başkanına yazdığı mektupta dile getirdiklerini yeterli görmüyorlar. Son dönemlerde daha belirgin biçimde dile getirdikleri gibi, PKK'nın adını değiştirmesi de dahil. stratejisinde ve yöntemlerinde köklü değişiklikler yapmasını, açıkçası silahı bırakıp ılımlı siyasal bir partiye dönüşmesini, A. Öcalan'ın da Talabani ya da hiç değilse Kemal Burkay gibi ılımlı bir lider kimliği kazanmasını, daha vurucu bir anlatımla "Öcalan'ın Yaser Arafat'laşması"ını istiyor ve dayatıyorlar.

A. Öcalan ve PKK siyasal çözüm konusundaki ısrarına karşın bu istem ve dayatmalara açık bir direnç gösterdi ve göstermeye de devam ediyor. Emperyalist ülkelerin son dönemde artan PKK'yı yalıtma ve kuşatma girişimlerinin nedeni de PKK'nın ehilleşmeye açık bir direniş göstermesidir. Emperyalistler gelinen yerde PKK'ya karşı bir sertlik politikası izlemektedirler. Bunun son ve somut örneğı ise Alman devletinin PKK'ya dönük

saldırı kampanyasıdır. Alman devleti günümüzde PKK'ya karşı TC ile benzer bir politika izlemekte, PKK üzerinde tam bir devlet terörü estirmektedir. Bu saldırıların yegane amacı var; ehlileşmeye direnen PKK'yı zora dayanarak ehlileştirmek! Ne ki. bu operasyon da öncekiler gibi ömürsüzdür ve ömürsüz kalacaktır.

TC'nin tarihi yalan ve inkar tarihidir

“Aldatmaca ve Atmaca” ya da daha doğru bir söyleyişle yalancılık ve ikiyüzlülük sömürgeci TC'nin en karakteristik özelliğidir. O kadar ki, genelde ve özellikle de Kürt halkına dönük yönü ile Cumhuriyet tarihi tümüyle bir yalan ve inkar tarihidir. '38 Dersim isyanının manevi lideri Seyit Rıza'nın o güne kadar ki tüm cumhuriyet hükümetlerine atfen söylediği “hukumata bé seréf u zurekar”, yani “yalancı ve şerefsiz” nitelenmesi, keza ünlü yazarımız Yaşar Kemal'in TC'nin Kürt halkına dönük tüm bir politika ve propagandasının yalana dayalı ve Cumhuriyet tarihinin bir “yalanlar seferi”nden ibaret olduğuna ilişkin yazısı da bu bakımdan oldukça isabetli olmuştur.

Sözgelimi: M. Kemal işgal yıllarında Kürt halkına büyük vaatlerde bulunmuş, ne ki işgal kırılıp gelip Türk burjuvazisi iktidara yerleşince vaatlerini unutmıştır. Bununla da kalmadı; Kürtlerin varlığı dahi inkar edilip Kürtler tam bir soykırımdan geçirildi. Sonrası tek parti ve tek şef dönemidir ki; Kürtler bütün bir dönem jandarma-tahsildar ve ağa zulmü altındadır, sürgünden ve kırimdan başını kaldıramamıştır. Bu dönemi Bayar ve Menderes'in Demokrat Parti dönemi izler. Tek parti ve tek şef döneminde sınırsız acılar çeken Kürtler bu kez Demokrat Partisi'ne sığınırılar adeta. Fakat değişen hiçbir şey yoktur. Demokrat Parti bünyesinde yer alan büyük toprak ağaları da dahil, saldırılara ilk uğrayıp yeniden sürgünlere gönderilenler, zulme hedef olanlar yine Kürtlerdir. Bütün bir '60 ve '70'li yıllar boyunca ise Kürdistan'da komando zulmü kol gezmektedir. Sömürgeci sermaye devletinin karakteristik özelliği olan yalancılık ve ikiyüzlülük politikası, yükselen devrimci Kürt ulusal hareketi

karşısında açık bir sıkışmışlığı, acz ve çaresizliği yaşadığı '80'li yılların ortalarından itibaren yeniden devreye girmiştir.

Özal dönemi tümüyle Kürt halkı içinde hayaller yayma ve boş beklentiler yaratma dönemidir. Hiçbirinin en küçük bir karşılığı olmadığı gibi, bu dönem Kürtlerin hem Kuzey'de hem de Güney Kürdistan'da büyük acılar ve yıkımlar yaşadığı bir dönem olmuştur.

'91 yılında kurulan DYP-SHP hükümeti döneminde ise Kürt sorununun yeni bir temel üzerinde gelişip çözümünü dayatması karşısında, dönemin başbakanı Demirel "Kürt realitesini tanıyoruz" demek durumunda kalmıştır. Ancak bu sözler de öncekiler gibi çok çabuk unutulmuş, Kürt halkına dönük baskı ve kirli savaşa devam edilmiştir. Demirel'den boşalan yere oturan Tansu Çiller, başbakanlığının ilk döneminde birdenbire ortaya "Bask modeli"ni atmış, ama akabinde topyekün savaş parolasıyla Kürt halkına dönük tarihin en kapsamlı saldırısını başlatmıştır. Üç binin üzerinde Kürt yerleşim birimi yakılıp yıkılmış ve boşaltılmış, milyonlarca Kürt insanı mecburi iskana tabi tutulmuştur. Türkiye genelinde olduğu gibi işkence, faili meçhul cinayetler, gözaltı ve tutuklama Kürt halkının -üstelik de kitlesel boyutlarda yaşadığı günlük olaylar haline gelmiştir.

Kürt halkı içinde dayanaksız hayaller ve boş beklentiler yaratmanın yeni ve son örneğini ise yakın dönemde işbaşına gelen ANAP-DYP hükümeti başbakanı Mesut Yılmaz sergiliyor. O da öncekiler gibi Kürt halkına dönük vaatlerde bulundu. Kürt sorununu yalnızca askeri yöntemlerle çözülemeyeceğini, yeni yaklaşımlara başvurmak gerektiğini ileri sürerek işe başladı. Olağanüstü Hal'in kaldırılacağı ve Kürtçe televizyon sözleri verdi. Dahası seçimlerin hemen öncesinde "Yalanlar Seferi" yazısıyla büyük yankılar yaratan Yaşar Kemal'le Kürt sorunu üzerinde tartışmak-görüş almak üzere bir görüşme yaptı. Özellikle bu görüşme hemen her çevrede büyük merak uyandırdı, belki de dayanaksız hayallerin yayılmasının en önemli nedeni oldu.

Mesut Yılmaz hayal yaymaya sürdürken, sömürgeci sermaye devleti boş durmadı. Mesut Yılmaz'ın "büyük dostum" dediği

Yaşar Kemal'i ağır cezaya çarptırdı. Kürt halkı ise 5 Nisan'dan beridir kanlı ve kirli büyük bir yeni saldırıyı yaşıyor.

Demirel-Çiller Mesut Yılmaz ve bu arada çeşitli sanayici ve iş adamlarının dönem dönem kamuoyunu meşgul edip, "siyasal çözüm"e ilişkin beklentiler yaratan sözlerinin gerçek yaşamda hiçbir karşılığı yoktur. Ve esasen böylesi bir çözüm için bile bir ağırlık koyma kararlılığını ifade etmemektedir. Belli bir rahatsızlığı, kirli savaş konusunda belli bir çatlağı ifade etse bile "siyasal çözüm" için umut olma özelliğini taşımamaktadır. Tümü de özünde ve esasında politik birer manevradan, bir kirli savaş taktiğinden başka bir şey değildir. Bu nedenle de hiçbirine inanılmamalıdır.

Çözüm devrimdedir!

Dönem kirli savaş taktiğinin ifadesi manevralara, şurada ya da burada oluşan çatlaklara, gerçek yaşamda hiçbir karşılığı olmamış ve olmayacak olan sözlere takılıp, hayallere dalma ve yığınları beklenti içine sokma dönemi değildir. Dönem gerçeğe dönme ve gerçek yaşamın asli unsurlarına bakma dönemidir.

Tüm veriler Türkiye'nin yeni bir sürece evrileceğini gösteriyor. İktisadi kriz derinleşiyor. Ekonomi felç olmuş durumda. Türkiye'de iktisadi-toplumsal ve siyasal koşullar işçi ve emekçiler için her geçen gün daha da çekilmez hale geliyor. Sermaye iktidarı felç durumu yaşayan ekonominin -kirli savaşın çıkardığı ek fatura da dahil- tüm yüklerini işçi ve emekçi sınıflara yüklemek istiyor. Yoğun iktisadi sömürü, düşük ücret politikası, sıfır zam dayatması, ardi arkası kesilmeyen zamlar, hayat pahalılığı, açlık ve sefalet, iktisadi ve toplumsal yaşamda bundan böyle çok daha yakıcı biçimde kendisini hissettirecek olan özelleştirme saldırısı, hak gaspları ve nihayet artarak süren siyasal devlet terörü; bütün bunlar işçi ve emekçiler içinde gün geçtikçe daha derin hoşnutsuzluklara yol açıyor. Hak arayışları artıyor. Sömürüye, baskıya, ardi arkası kesilmeyen devlet terörüne karşı kent yoksullarının Gazi ile başlayıp yükselen hareketi, eğitimin özelleş-

tirilmesi saldırısına karşı parasız eğitim talebiyle alanlara çıkan öğrenci gençliğin belli bir kitlesellik ve militanlıkla karakterize olan eylemliliği, kamu emekçilerinin özelleştirmeye karşı ve grevli-toplusözleşmeli sendika talebi için başlattıkları eylemler, işçi sınıfında tırmanan hoşnutsuzluk ve mücadele isteği vb., bunların tümü Türkiye’de devrimci bir sınıf mücadelesinin gelişip-yükseleceğinin ön belirtileridir.

Öte yandan işçi ve emekçi sınıflar giderek yaşanmaz hale gelen iktisadi, toplumsal ve siyasal koşulların Kürt halkına dönük kirli savaşa bağını bugün daha çok görüyor, sonuçlarını çok daha doğrudan yaşıyorlar. Bu ise onları kirli savaşa karşı tutum almaya, suskunluğu bir yana bırakıp kirli savaşa karşı seslerini yükseltmeye zorluyor. “Kirli savaşa son, yaşasın halkların kardeşliği!”, “Savaşa değil, eğitime-sağlığa bütçe!” vb. şiarları kitle eylemlerinin en çok ve en gür atılan şiarları haline gelmesi de bunun gös-tergesidir. Gelişmeler bundan böyle kirli savaşa karşı işçi ve emekçi ağırlığının daha da hissedileceğini gösteriyor.

Türkiye devrimci hareketinin belli bir güce ulaşması ve bu temel üzerinde düne göre daha kapsamlı bir politik çalışma ve eylem kapasitesi ortaya koymaya başlaması bir diğer önemli gelişmedir. İşte bütün bu gelişmeler Kürt özgürlük hareketine (PKK) önemli görevler yüklüyor. Kürt kurtuluş hareketi gelinen yerde siyasal ya da barışçıl çözüme dayalı stratejiden vazgeçmeli, yüzünü Türkiye devrimine çevirmelidir. Kendi orta sınıfları üzerinden iş görme isteğine son verip kendi alt sınıflarına güvenmelidir. Milyonlarca emekçi ve yoksul Kürt köylüsünün demokratik ve devrimci potansiyelini açığa çıkarmayı ve harekete geçirmeyi esas almalıdır. Kirli savaş taktiklerinin ifadesi dayanaksız hayallerle ve boş beklentilerle vakit öldürmemelidir. Yüzünü Türkiye işçi sınıfı, emekçileri ve devrimci kuvvetlerinden yana çevirmeli, onlarla birleşmelidir. Metropollerdeki proleter ve emekçi kitle hareketlilikleri içinde aktif bir Kürt işçi ve emekçi potansiyeli var. PKK bu potansiyelin Türk işçi ve emekçi kitlelerle birlikteliğini teşvik etmelidir. Zira, “kirli savaşın sonu” bu birliktelikten geçmektedir. Kürt sorununda köklü, kalıcı ve gerçek

bir çözüm ancak sermaye devletini yıkacak devrim ve sosyalizm mücadelesi ve Kürt kurtuluş mücadelesinin buna verdiği aktif destekle olanaklıdır.

Öte yandan komünistler Kürt kökenli işçi ve emekçilerin Türkiye işçi sınıfı ve emekçi kitle mücadelesinin ön saflarında tuttukları önemli konumu çok iyi değerlendirmelidir. Bu paha biçilmez olanağı birleşik devrimci mücadelenin etkin bir dayanağına çevirmelidirler. Türk işçi ve emekçileri içinde Kürt kurtuluş mücadelesinden yana gelişen duyarlılık etkin bir faaliyetle geliştirilmeli ve aktifleştirilmelidir. Komünistler çabalarını başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi katmanların Kürt kurtuluş mücadelesine eylemli desteğini örgütlemek üzere yoğunlaştırmalıdır. Bu görev günümüzde yakıcı bir niteliğe sahiptir.

Kızıl Bayrak
Mayıs '96

Faşist rejimin kudurganlığı artıyor Saldırıya karşı birleşik direniş!

(Parça)

Öte yandan, seçimlerin hemen ardından devrimci ve emekçi hareketi peşpeşe bazı yeni politik çıkışlar yaptı. Yılın başında zindanlara yöneltilen saldırı kararlı bir direnişle püskürtüldü. M. Göktepe'nin öldürülmesi büyük bir anti-faşist protesto gösterisine neden oldu ve polisin gerçek yüzünün açığa çıkmasında önemli bir rol oynadı. Şubat'ta öğrenci hareketinin büyük çıkışı yaşandı. Harçlara karşı başlayan protestolar hızla militan kitlesel bir karakter kazandı ve eğitimde özelleştirmeye karşı bir harekete dönüştü. Bu, yılların durgunluğu içindeki öğrenci hareketinde önemli bir politik sıçramaydı. Mart ayında başlayarak yeni bir çıkışı bu kez kamu çalışanları hareketi yaptı. Nisan ayı içindeki eylemlere geniş bir memur kitlesi katıldı. 14 Nisan eylemleri memur hareketinin politik karakter ve militan tutum bakımından en ileri düzeyini oluşturdu. Ve nihayet, İstanbul'daki görkemli 1 Mayıs kutlaması, kitle hareketindeki bu politik çıkışların üzerine geldi

ve onların en ileri noktası oldu. Sermaye cephesi İstanbul'da yüzünü aşkın bir kitlenin katıldığı bu görkemli gösteride yalnızca kitlelerin düzene öfkesini ve mücadele kararlılığını değil, fakat aynı zamanda devrimci örgütlerin güç ve etkinliğini de yeterli açıklıkta gördü. Kitle hareketindeki gelişme ile örgütlü devrimci hareketteki güçlenmenin organik bir bütünlük oluşturduğu görüldü.

Bu tablo MGK yönetimindeki düzen cephesini harekete geçirdi. 1 Mayıs'ta belli bir başarıyla gerçekleştirdikleri provokasyonla elde ettikleri atmosfer, saldırının 1 Mayıs'ın hemen ardından başlatılmasını kolaylaştırdı. Sermaye medyasının oluşturduğu zemin üzerinde devlet karşı saldırıya geçti. Zindanlar hedef tahtasına oturtuldu. Sokak eylemlerine, hak arama doğrultusundaki en meşru çıkışlara azgın bir polis terörüyle yanıt verildi. Yüzlerce insan sık sık gözaltına alındı. Bu bir tür fiili sıkıyönetimdi.

Fakat medya tarafından alçakça bir propagandayla desteklenen bu saldırılara rağmen devlet açık bir üstünlük sağlayamadı. Çıplak zorun bu kaba devreye sokuluşu devletin gücünün değil, aczinin bir göstergesiydi. Onu bu acze devrim cephesinin ve yığınların direnme kararlılığı itiyordu. Arzuladığı türden bir denetimi sağlayabilmek için çıplak zoru en kaba biçimde sergilemek zorunda kalıyordu. Bu ise rejimin gerçek kimliğini açığa çıkarıyor, onun teşhirini kolaylaştırıyordu. Cezaevlerini teslim almaya yönelik saldırının binlerce devrimci tutsağın kararlı direniş duvarına çarpması, faşist rejime işinin ne kadar güç olduğunu, çatışmanın bu en kritik cephesi üzerinden somut olarak göstermiş durumdaydı.

HADEP Kongresi'ndeki "bayrak olayı" bahane edilerek ülke çapında başlatılan şovenist kampanya bu ortamın üzerine geldi. Bu, faşist rejim için, durumu kendi lehine değiştirmek için yapılan yeni bir çıkış oldu. Sermaye şimdi en iğrenç kartını oynuyor. Bu, yığınların ulusal duygularının en ikiyüzlü biçimde ve en aşağılık hesaplarla kışkırtılıp istismar edilmesidir. Dünyanın emperyalist efendilerine uşaklık edenler, Türkiye'yi her açıdan ABD emperyalizmine peşkeş çekenler, ulusal çıkar ve değer adına

ne varsa onyıllardır emperyalist ağababalarının ayaklarının altına serener, bugün kalkıp her türlü ulusal haktan zorla yoksun bıraktıkları Kürt halkı karşısında “ulusal gurur” oyununu oynuyorlar. Daha doğrusu Türk halkını bu oyuna alet ederek sersemletmek, yarattıkları şoven toz-duman dalgası içinde toplumu arzuladıkları türden bir cendere içine sokmak istiyorlar. Şovenizm histerisinin uygun ortamında çıplak zora, teröre, cinayetlere, infazlara, işkenceye belli bir meşruluk kazandırmak istiyorlar. Bayrak olayının hemen ardından üç HADEP’iyi alçakça kurşunlamaları, EP taraftarlarının barışçıl cylemine başkentinde en vahşi biçimde saldırımları bunu gösteriyor. Çok özel tarzda yarattıkları bu ortamı koruyabilirlerse, pervasız saldırıları yeni boyutlara çıkararak sürdürecekler.

Ne var ki. bu oyunu sürdürmek hiç de sandıkları kadar kolay değildir. Toplumun devrimci ve ilerici güçleri bu alçakça oyunu bozmak için gerekli kararlılıkla direneceklerini şimdiden belli etmiş durumdadır. Yaratılan ortamın basıncına rağmen HADEP için dile getirilen ilerici dayanışma bunun göstergesidir. Bugün devrimci ve ilerici güçlerin önünde, faşizmin şovenist kampanyasına karşı “Yaşasın halkların kardeşliği!” şiarını yükseltmek, Kürt halkının meşru ulusal istemlerini her zamankinden daha büyük bir kararlılıkla savunmak ve Kürt halkını hedef alan sömürgeci kirli savaşa karşı her zamankinden daha etkin bir mücadele yürütmek görevleri durmaktadır. Faşist rejimin topluma egemen kılmaya çalıştığı şovenist histeriye verilecek en iyi ve en acil yanıt budur.

Faşist sermaye rejiminin hesaplarını bozmak için koşullar fazlasıyla uygundur. Sermaye düzeni iç ve dış politikada gitgide daha çok bir batağa saplanmaktadır. İçerdeki azgın işçi-emekçi düşmanı uygulama ve politikalara, dışarda ABD-İsrail eksenine dayalı ve bölge halklarına düşman bir saldırgan politika eşlik etmektedir. Ağırlaşan iktisadi ve toplumsal sorunlara sermayenin hiçbir çözümü yoktur. Yıllardır yapılan ve halen yapılmakta olan faturayı işçi sınıfına ve emekçilere ödeterek günü kurtarmaktan ibarettir. Buna karşı oluşan toplumsal tepki ise, partiler düzeni-

nin iflasıyla birlikte, artık gitgide daha geniş bir biçimde çıplak zor ile karşılanmaktadır. Kürt sorununda kör bir kirli savaşı sürekli tırmandırmak dışında düzenin hiçbir stratejik politikası yoktur. Kürdistan Türk devleti için çoktandır gerçek bir batağa dönüşmüştür. Bu ortamda özel provokasyonlarla tezgahlanan şovenizm histerileri rejime ancak çok kısa süreli soluklanmalar sağlar. Buna bile fırsat vermemek, sanıldığı kadar zor değildir. Bu neredeyse tümüyle devrim cephesinin izleyeceği doğru politik tutum ve göstereceği direnme kararlılığına bağlıdır.

Ekim

15 Haziran '96

İşçilerin birliği, halkların kardeşliği!

“Adil düzen” şarlatanlığı ve din bezirganlığı ile güç toplayan RP, sonunda iktidara ortak olmayı başardı. Ancak gerek altına imza attığı hükümet programı ile, gerekse de işbaşı yaptıktan bu yana attığı her adımda sermaye uşağı karakterini ortaya serdi. “Bir el diğerini yıkar” mantığıyla, yolsuzluk ve vurgunculukla birbiriyle yarışan iki düzen partisinin kirli anlaşması sonucunda kurulan Refahyol hükümeti diğerleri gibi azılı bir saldırı ve kirli savaş hükümetidir.

Son günlerde ardarda yağan zamlar, asgari ücret adı altında saptanan sefalet ücreti, “kaynak yaratmak” örtüsü altında gündeme sokulan yeni saldırı paketi ve daha nice emek düşmanı uygulama Refahyol hükümetinin işçi ve emekçilere saldırmakta sınır tanımadığının göstergeleridir.

İşçi ve emekçileri sefaletin uçurumuna yuvarlayan, işsizlik kabusuyla yüzyüze bırakan, örgütlülüğünü dağıtan, kazanılmış haklarını gaspeden, sosyal güvenceden yoksun bırakan özelleştirme, taşeronlaştırma ve sosyal güvenlik kurumlarının tasfiyesi

sermayenin temel programıdır. Emperyalizme uşaklıkta sınır tanımayan sermaye iktidarı İMF, dünya bankası gibi emperyalist finans kuruluşları tarafından dayatılan bu programı uygulamaya mahkumdur. Ülke ekonomisi muazzam bir iç ve dış borç kamburu altında ezilmektedir. Sermaye rejimi hem kölece bağımlı olduğu emperyalizme borç ödemelerini yapmak ve hem de kardeş Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli savaşı finanse etmek için “kaynak yaratmak” zorundadır. Zenginliklerini işçi ve emekçilerin alın-teri ve kanı üzerinde inşa eden sermaye sınıfının kendi çıkarlarına dokunduğu, kar hirsının önüne geçtiği nerede görülmüş? Elbette bu kaynak çalışan yığınların sahip olduğu son kırıntıları da gaspederek sağlanacaktır!

Erbakan, daha dün “kaşıkla verip kepçeyle geri almayacağız” diyordu. Enflasyonun % 100’leri geçtiği, ekmeek fiyatının 20 bin lira olacağı tartışıldığı bugün ise 11 milyon gibi komik bir rakamı asgari ücret olarak saptıyor. Emegiyle geçinenlerin ümmüğüne çökmüş Çiller çok değil, daha bir kaç sene önce herkese iki anahtar vaadetmemiş miydi?

Açıktır ki onların, tüm diğer düzen partileri gibi işçi ve emekçilere sunabilecekleri hiç bir şey yoktur. Birbirlerinden farkları olmadıkları gibi asıl yönetenler de onlar değildir. Refahiyol hükümeti, faşist sermaye rejiminin ipi MGK’nın elinde yeni bir kuklasıdır yalnızca. Sermayenin azgın saldırı programını uygulamak için elindeki tek silaha, terör sopasına sıkı sıkı sarılmaktan başka çaresi de kalmamıştır.

Faşist terör rejiminin sonuçlarını hep birlikte yaşıyoruz. Yalnızca göz göre göre katledilen zindan direnişçileri değil, hak ve özgürlükler için mücadele yükselten tüm ezilen emekçi kesimler azgın bir zulüm ile yüzyüze geldi. Toplumsal muhalefet en koyusundan faşist uygulamalarla sindirilmek, ezilmek istenmektedir. Kürdistan’da onyıllardır yürütölen kirli sömürgeci savaş ise tüm vahşeti ile sürdürölmektedir.

Sermaye düzeni en meşru haklarını arayan kitleler üzerine ordu boyu polisini, jandarmasını sürmek, katil sürülerini teşizatlandırmak için hiç bir harcamadan çekinmiyor. Biz işçi ve emek-

çilere verecek kırıntıları dahi yok. Ama hiç bir çıkarımızın bulunmadığı kirli, sömürgeci bir savaşa gün be gün trilyonlar akıtmaktan da geri durmuyorlar. Kendileri sefahat sürerken emekçi halkın çocuklarını haksız bir savaşa yem olarak sürüyorlar.

Topyekün imha politikasına yıllardır direnen kardeş Kürt halkının özgürlük mücadelesi bir yanda, tam bir bataklık haline alan savaş ekonomisi diğer yanda iyice sıkışan sömürgeci sermaye rejimi şimdilerde “siyasal çözüm” demagojilerini yeniden piyasaya sürmüş bulunuyor. Kuşkusuz rejim, sömürgeci çıkarlarından asla vazgeçmeye razı gelmemektedir. Kürtçe TV vb. gibi bazı kültürel hakların tanınması doğrultusunda yapılan açıklamaların birkaç gün geçmeden yine devlet sözcülerince tezkip edilmesi bile “ez ve çöz” formülüne kılıf uydurmaktan öteye gitmediklerini göstermektedir.

Faşist sermaye rejiminin en büyük korkusu Türkiye’de işçi ve emekçilerin devrimci bir önderlik altında birleşmesi ve devrimci Kürt ulusal hareketiyle aynı hedefte buluşmasıdır. Zira o da biliyor ki, işçi ve emekçilerin, ezilen halkların daha fazla sefalet, daha fazla zulüm dışında bu düzenden bir beklentileri kalmamıştır, olamaz. Bu iğrenç sömürgeci, sermaye düzeninin yıkılması ortak çıkarlarıdır!

Ücretli kölelik düzeninden, sömürgeci barbarlıktan kurtulmanın tek bir yolu vardır, o da sömürü ve zulüm düzenine karşı işçilerin birliği, halkların kardeşliğidir! Türkiye işçi sınıfı hak ve özgürlüklerine kavuşmak için kavgayı yükseltmeli, gücünü birleştirmelidir. Sokaklar ve alanlar sınıfın birleşik eylemleriyle fethe dilmelidir. İşçi sınıfının hiçbir çıkarının bulunmadığı kirli savaşa dur denmelidir. Kardeş Türk ve Kürt halkı sömürüye, sömürgeciliğe ve emperyalist köleliğe karşı mücadelede buluşmalıdır.

Gerçek ve kalıcı çözüm devrimci mücadeleden, devrimden geçmektedir. Çözüm sömürgeci sermaye iktidarını devirmektir. Eşitlik, özgürlük, gönüllü birlik temelinde bir sosyalist cumhuriyetler birliği için mücadeleyi birleştirmektir!

Kızıl Bayrak
Ağustos ‘96

REFAHYOL hükümetinin Kürt halkına karşı savaş gündemi

Kürt ulusal mücadelesi bugün düzenin önündeki en önemli sorun olmaya devam ediyor. Kürt sorunu bunun yanı sıra RP için özel bir önem de taşıyor. RP gelişme sürecinde kitle desteğini esas olarak Kürdistan bölgesinde sağlamıştı. Kürt halkı RP için hala da önemli bir oy potansiyeli olmaya devam ediyor. RP “Türk- Kürt tüm müslümanlar kardeşler” demagojisiyle ulusal bilinci din bezirganlığı ile boğma, sömürgeciliğin egemenliğini bu yoldan tesis etme politikasına sahipti. Bir yandan da ve daha çok o bölgeyle sınırlı bir tutumla “laik batıl devletin Doğu’daki Kürt müslüman kardeşlere karşı zulmünü” sözde hedef alıyordu. Mazlum-Der vb. aracılığıyla Kürtlerin insan haklarına sahip çıkar görünüyordu. Peki neydi bu zulmün nedeni? RP’ye göre bunun nedeni rejimin müslüman düşmanlığı idi! RP sömürgeciliğin ve ulusal kurtuluş mücadelesinin adını ağzına almamakta yeminliydi. RP’ye göre bu düşmanlığa ve eziyetlere sadece Kürtler

değil, Türk müslümanlar da hedef oluyordu, zalim devlet tüm mazlum müslümanlara eziyet ediyordu. RP'nin iktidara gelmesiyle ise bu sorunlar çözülecekti. RP'nin Kürt halkına yönelik demagojik söylemi buydu.

Öte yandan da sömürgecilere, ulusal hareketi ezebilecek, Kürt halkını devlet ile barıştıracak tek alternatifin kendi politikaları olduğunu duyuruyordu. Buna göre, sadece askeri yöntemlerle sorun çözülemezdi. Kürt halkının ulusal uyanışını boğmak için bölgede din temelinde sözde Türk-Kürt kardeşliği bilincinin geliştirilmesi gerekiyordu. Askerlerin, kontgerillanın, özel timin, korucuların yanısıra bir de imam ordusu görev yapmalıydı. Kuran kursları, imam-hatip okulları açılmalıydı. RP böylece sömürgeci misyonerliğe talip oluyordu. Türk devleti ise bölgede dinsel gericiliği ulusal harekete karşı zaten kullanıyordu. Tarikatlarla içli dışlıydı. Hizbullah kontrasını besliyordu. RP'nin politikası özünde aynıydı, yanısıra taktik olarak da fazla bir açılım sunmuyordu. Müslümanlık temelinde kardeşlik demagojisi Kürdistan'da pek bir fayda sağlamazdı, çünkü Kürtler doğal olarak Türk kardeşleriyle eşit haklara sahip olmayı talep etmeye ve bunu için devlete karşı mücadele etmeye devam edeceklerdi. Ama devlet yine de bölgede tek sivil dayanağı olan RP'nin etkisine önem veriyordu. RP bölgede devlet tarafından özel olarak destekleniyordu. RP özünde aynı sömürgeci politikayı savunmasına ve zaman zaman ırkçı MHP ile seçim ittifakı örneğinde olduğu gibi bunu kaba biçimlerde sergilemesine rağmen, iktidarda olmamanın sağladığı avantajları kullanıyordu. Çeşitli manevra ve demagojilerle Kürt halkının belli kesimleri üzerinde etkisini korumayı, beklenti yaratmayı başarmıştı.

RP hükümete gelince, Kürt halkına yönelik demagojilerle icraatlarına başladı. Önce “göç edenlerin artık köylerine geri dönebileceği” yönünde “müjde” verildi. Altından koca bir yalan ve koruculuk dayatması çıktı. Kürdistan'a yönelik “yatırım ve ekonomik yardım paketleri” açıklandı. Her zaman olduğu gibi fos çıktı. Sonra Olağanüstü Halin yakında “kaldırılacağı” ifade edildi. Devletin amacının yeni İller Yasası ile Olağanüstü Hali

genelleştirmek ve faşist rejimi tahkim etmek olduğu zaten biliniyordu. Arkasından da sıra üç günlük “barış” demagojilerine geldi.

“Barış” çıkışı

Tüm bu demagojilerin arkasında sadece RP'nin Kürt halkı içindeki oy desteğini korumak kaygısı yatmıyor. Bundan önceki her yeni hükümet de ilk iş olarak Kürt halkının karşısına çıkıp bu tür demagojik söylemleri öne çıkardı. Kürt halkına bazı kültürel hakların verilmesi gerektiğinden, sorunun sadece terör sorunu olarak görülmeceğinden, sadece askeri yöntemlerle çözülemeyeceğinden tutun da gerekirse PKK ile masaya oturulabileceğinin ima edilmesine kadar. ANAP, DYP-SHP, DYP-ANAP hükümetlerinin ilk dönemlerinde bunun örnekleri vardır. Olay RP'ye özgü değildir. Peki olup biten nedir, amaçlanan nedir? Bu partilerin demokratik barışçı siyasal çözüm yolunda eğilimlerini ortaya koymaları, bu doğrultuda zemin yoklamaları, adım atmaya çalışmaları, ama daha sonra bu girişimlerin “şahinler” tarafından bastırılması ve sonuçsuz kalması mıdır? Türk ve Kürt reformistleri gelişmeleri böyle yorumluyor. Ve bu gelişmeleri barış ve demokrasi güçlerinin, dinamiklerinin düzen içinde kuvvetlenmesi, devletin içinde çatlaklar yaratması vb. olarak nitelendiriyorlar. Sonra da “biraz daha zamana ihtiyacımız var, barış dinamiklerini zayıflatacak, devlet ve düzen içindeki demokrasi güçlerini küstürecek, Şahinler'in cline koz verecek aşırı tutumlardan kaçınalım, devrimcilerin provokasyonlarına izin vermeyelim, her alanda uzlaşma politikasını öne çıkartalım” diyorlar.

Amaçlanan nedir diye sormuştuk. Önce failin kim olduğu sorusunu yanıtlamak gerekir. Bundan öncekilerde olduğu gibi, RP-DYP hükümetinin de “barış” çıkışı ve diğer demagojileri, asıl yönetici güç olan MGK'nın denetimi dışında, ona rağmen ya da ona karşı atılmış olan adımlar değildir. Bizzat MGK'nın olur demesiyle hükümete gelenlerin, hükümetleri döneminde Kürt halkına yönelik sömürgeci katliam ve terörün uygulayıcısı olanla-

rın, MGK'nın "tavsiye" kararlarının mecliste noterliğini yapmaktan başka bir yönetici işleve sahip olmayanların, hele Erbakan gibi Genelkurmay şahsında devlete ve egemen sınıfa güven vermek için yaltaklanmada hiç bir sınır tanımayanların. MGK'nın güdümü dışında hareket etmelerini beklemek ancak yorgun demokratlara has bir saflık olabilir. Bu tür çıkışlar, devletin geleceksel sömürgeci politikasında bir açmazın da ifadesi olmakla birlikte, işin esasında Kürt ulusal mücadelesini ezmeye yönelik bir saldırıdır. Bu devletin yıllardır uyguladığı bir savaş ve saldırı taktiğidir. RP bir yandan bu taktiği izliyor, bir yandan da demagogik çıkışlarla Kürt halkı içindeki teşhir ve tecrit sürecinin önünü kesmeye çalışıyor. Yarın Kürdistan'da seçim meydanlarında "biz barış istiyorduk, bunun adımlarını attık, ama gördüğünüz gibi ortağımız ve devlet içindeki güçler buna izin vermedi, bugün gücümüz bu kadarına yetiyor, bizi tek başımıza iktidara getirirseniz sorunlarınızı çözeceğiz" diyebilme fırsatını heba etmek istemiyor.

Devlet destekli "barış" savunucularının maskesi indirildiğinde görülecek ki arkasındaki sömürgeci devletin yüzüdür. Sözde "barış" çıkışını yapanların ve buna devlet katında utangaçça destek verenlerin öne sürdüğü şartların başında PKK'nin silah bırakması ve teslim olması gelmektedir. Diğer bütün vaatler buna bağlı olarak gündeme getirilmektedir. Devlet böyle bir "çözüm" dünden razıdır! Devlet böylece "biz de savaşın bitmesinden yanayız, biz de sorunun çözümünden yanayız, ama PKK silah bırakmıyor, PKK teslim olmuyor" demagojisiyle hem Kürt halkı içinde hayaller yaymakta, hem de PKK'yi Kürt halkından tecrit etmeye çalışmaktadır. Devletin bu tür "barışçı" çıkışlarla amacı Kürt halkını PKK'yi desteklemekten vazgeçirmeye çalışmaktır. PKK'yi ve silahlı mücadeleyi hedef göstererek, Kürt halkı içinde PKK'ye karşı kitle tabanı yaratmaya çalışmaktır. Kürt halkı içinden yeni korucular devşirmeye çalışmaktır. Kürt halkının sömürgeci savaş nedeniyle yaşadıklarının sorumlusunun PKK olduğu yalanını propaganda etmektir. Kendisinin Kürtlerle bir sorunun olmadığını, hatta belli kültürel haklar dahi verebileceğini, Kürtlere

iş ve ekmek sağlamak niyetinde olduğunu, ama PKK'nin ve silahlı mücadelesinin bunun önünde engel teşkil ettiği yalanını propaganda etmektedir. Devlet eliyle, PKK'siz ve düzen içi bir çözüm hayali Kürt halkı içinde körüklenmeye çalışılmaktadır. Arkasından da yanıtı bile beklemeye gerek duymaksızın "günah bizden gitti" diyerek PKK'ye ve Kürt halkına yönelik savaşı yükseltmekte, papazvari demagojilerle gevşetmeye, yumuşatmaya, çözmeye çalıştığı ulusal hareket güçlerini bu sefer kanlı yöntemlerle ezmeye yönelmektedir. İşte devlet içindeki bu "barış" savunucuları papazlık ya da imamlık rolünü icra etmektedirler.

HADEP'e saldırı

Bu sözde "barış" çıkışı, HADEP'e dönük saldırılarla aynı döneme denk gelmiştir. HADEP yöneticileri, kongredeki bayrak indirme olayı bahane edilerek cezaevine atılmışlardır. Şimdi de DGM, HADEP'i kapatmayı hedefleyen ve her satırından kan damlayan ırkçı faşist bir dava dosyası hazırlamıştır. Devlet bunu daha önce de denedi. Ancak hiçbir girişimiyle istediği sonucu elde edemedi. DEP milletvekilleri hala cezaevindedir. HEP'ten sonra DEP de kapatıldı. Kapatılmadan önce yoğun bir devlet terörüne maruz kaldı. Bir çok üyesi devlet tarafından katledildi. "Barış" demagojisi ve HADEP'e dönük saldırı, kıstırılan şovenist heyecanlar hep aynı amaca dönüktür. Aynı sömürgeci savaş taktiğinin birbirini tamamlayan iki yönüdür. Devletin vermek istediği mesaj "PKK ile, dolayısıyla Kürt ulusal mücadelesi ile bütün bağlarınızı kopartın, ona karşı devletle birlikte hareket edin, safınızı bizden yana seçip işbirlikçi olun. yoksa sizi yaşatmayız" tehdididir. Devrimci güçleri ezemediği koşullarda bu devlete reformizm de kâr etmemektedir. Onlar sömürgeci düzenlerini ayakta tutabilmek için ancak tescilli işbirlikçilere güvenmek, onlara dayanmak zorunda kalıyorlar. Devlet HADEP'e dönük saldırısıyla Kürt ulusal hareketi içindeki ılımlı, reformist kesimleri baskılarla yıldırarak işbirlikçi konuma getirmeye, teslim almaya, PKK'ye karşı konumlandırmaya çalışıyor.

Yeni İller İdaresi Yasası

Refahiyol hükümetinin diğeri bir demagojisi de Olaganüstü Hal'in kaldırılmasının gündeme alınması oldu. Böylece Kürdistan'da "normal" yönetim koşullarına geçilecek propagandası yapıldı. Devlet "Olağanüstü Hali" kaldırıyor. Ama yerine onu aratmayacak, dahası Kürdistan illeriyle sınırlı olmaktan çıkartıp tüm TC sınırları içinde genelleştirecek bir faşist idare sistemi ile düzenini tahkim etmeye yöneliyor. Devlet bu değişiklik ile hem Kürt ulusal mücadelesini hem de Türkiye devrimci hareketini, işçi ve emekçi hareketini birlikte hedefliyor. Kürt halkına yönelik hiç bir iyileştirme yok bu değişiklikte. Tersine Kürdistan'da sömürgeci savaşın, Türkiye'de terör ve katliam uygulamalarının artık "hukuk" kılıfı içine sokularak yasallık kazanması ve daha da tırmandırılması sözkonusu olacak. Dün Kürdistan'da yasadışı, hukuk dışı, denetim dışı olarak görülen bu yüzden çok daha geniş kesimlerin tepkisini çeken Olağanüstü Hal uygulamaları, artık görüntüde sivil bir kılıfa sokulmuş olacak. Ayrıca, bu hukuk ve uygulamaların geçerliliğinin sadece Kürdistan ile sınırlı olmaması da, devlete, Kürt halkına yönelik "ayrımcılık" yaptığı yönündeki eleştirilere karşı demagoji malzemesi sağlayacak! "Bizde çeşitlilik yok, ayrımcılık yok, biz Türklere nasıl davranıyorsak Kürtlere de öyle davranıyoruz!" diyecek Türk devleti uluslararası kamuoyuna karşı. Evet, Türk ve Kürt halkı, Türk ve Kürt devrimcileri bu devletin faşist katliam, terör ve baskı uygulamalarına maruz kalmak konusunda artık yasalar önünde de "çşit" hale gelecekler, düzen nezdinde aralarındaki tek "hak" çeşitliği de bu olsa gerek! Devlet Olağanüstü Hali TC sınırlarına yayarak Türkiye devrimci hareketini ezme, Türkiye işçi sınıfı hareketini bastırmaya çalışacak. Böylece, düzen için canalıcı bir tehlike arzeden Kürt ulusal mücadelesi ile Türkiye işçi ve emekçilerinin devrimci ittifakının gelişmesini engellemeye çalışacak. Ulusal kurtuluş mücadelesine bu yönden de bir darbe indirmeye çalışacak.

Kürdistan cephesinde yeni bir şey yok. Sömürgeci savaş bütün hızıyla devam ediyor. Kürt halkı, devletin demagojilerine kan-

mıyor, ulusal mücadeleden vazgeçmiyor. Sorunun çözümü ulusal hareketin devrimci mücadele yolunda ısrar etmesinden, Türkiye işçi sınıfının kardeş Kürt halkının ulusal taleplerine sahip çıkmasından, Türkiye ve Kürdistan'da sömürgeci sermaye iktidarı na karşı birleşik devrimci mücadelenin yükseltilmesinden geçiyor.

Bölgedeki diğer sömürgeci devletlerle işbirliğini geliştirme çabaları

Refahyol'un Kürt ulusal mücadelesine saldırısının bir diğer boyutu bölgedeki diğer sömürgeci devletlerle işbirliğini geliştirmek yönünde attığı adımlar oldu. Erbakan'ın İran gezisinin temel gündem maddesi buydu. Aynı günlerde Mehmet Sağlam ve Şevket Kazan Irak'ta bu gündemi görüşmek üzere Saddam ile biraraya geldiler. Yanısıra İran üzerinden Suriye bu işbirliğine çekilmek istendi. Türk devleti bir yandan da Erbakan eliyle, Güney Kürdistan'da İran destekli faaliyet yürüten Kürt örgütüyle PKK'ye karşı işbirliği geliştirmenin yollarını arıyor. bunu KDP ve KYB'yi yola getirmek için bir koz olarak kullanmaya çalışıyor.

Türkiye, İran, Irak ve Suriye'nin sömürgeci egemenliklerini sürdürmek konusunda çıkarları ortaktır. Bugüne kadar Kürt ulusal hareketlerini ezmek için aralarında bir çok kez suç ortaklığı yaptılar. Bunun için bölgesel paktlar oluşturdular, birbirlerine sınırlarını açtılar, askeri destek verdiler.

Bu devletlerin hepsi de, Kürtlerin Türk, Arap ve Fars halklarıyla eşit ulusal haklara sahip olmasına, Kürtlerin kendi devletlerini kurma haklarına karşıdır. Bu devletlerin hepsi de, bölgede devrimci bir ulusal ve sınıfsal kurtuluş hareketinin gelişip güçlenmesine karşıdır. Bununla birlikte bu devletler arasındaki ilişkiler Kürt sorunundan ibaret değil ve karşılıklı birçok gerici çıkar çatışmasını içinde barındırıyor. Bu çıkar çatışmaları, Kürt hareketlerine karşı ortak saldırı geliştirmelerinin önünde de zaman zaman pürüzler çıkarıyor. Yeri geldiğinde birbirlerine karşı Kürt hareketleriyle ilişkilerini bir koz olarak ellerinin altında tutmaya, kullanmaya çalışıyorlar. Böylece bir yandan da birleşik bir ulusal

hareketin gelişmesinin önüne geçmeye ve ilişki içinde oldukları Kürt örgütlerini uzlaşmacı bir zemine çekmeye çalışıyorlar.

Irak, İran ve Suriye bölgede ABD'nin hegemonyasına karşı kendi gerici sınıf çıkarları üzerinden direnmeye çalışan ülkelerdir. Türk devleti ise ABD'nin uşağı ve İsrail'in destekçisi konumunda ve bölgede bütünüyle onların hizmetinde hareket etmektedir. Daha önceleri İsrail ile gizlice yürüttüğü ilişkilerini artık açıktan yürütmekte ve bölgeye dönük askeri işbirliği antlaşmaları imzalamaktadır. Bu, Türk devletinin bölge halkları nezdinde teşhir ve tecrit sürecini de geliştirmektedir. Bölge devletleri, özünde birbirinin aynı olan gerici ve yayılcı çıkarlarının çatışmasından dolayı Türk devleti ile ihtilaf halindedirler.

ABD ise, bu dört sömürgeci devletin Kürt hareketini ezmek amacıyla da olsa biraraya gelerek işbirliği yapmalarını, ekonomik ve siyasi ilişkilerini kendi çıkarları ve denetimi dışında geliştirmelerini istemiyor. Bu olguya, bölgedeki egemenliğini pekiştirmesini zorlaştıracak bir faktör olarak yaklaşıyor. Türk devleti ise bir yandan bölgede ABD'nin politikalarına uşaklık etmeden, onun dümen suyunda hareket etmeden ayakta duramayacağını biliyor, diğer yandan PKK'yi ve Kürt ulusal hareketini ezmek için diğer sömürgeci devletlerle işbirliğini geliştirmek istiyor. Bu, Türk devleti için bir açmaz yaratıyor ve bölge devletleriyle sadece Kürt hareketini ezmek amacıyla sınırlı bir çerçevede ilişkileri geliştirmenin yollarını arıyor.

ABD'nin İran'a yönelik yeni yaptırımlar gündeme getirdiği bir dönemde Türk devletinin İran ile başlayan "müslüman" ülkeler ziyareti, burjuva basında Türk devletinin bölgede ABD'den bağımsız hareket etmesi, yüzünü Doğu'ya çevirmesi, müslüman halkların liderliğine soyunması vb. ajitasyonlara konu oldu. Oysa ABD Türkiye'nin iplerini elinde sıkıca tutuyor. Bu durum işbirlikçileri tarafından öylesine kanıksanmış ki, yaklaşan seçimler nedeniyle her fırsatta ona buna kükreyen ABD'nin lafızda karşı çıktığı bir İran ziyareti bile, bu ziyaretin içeriğine bakılmaksızın, emperyalizme, ABD'ye kafa tutmak olarak lanse ediliyor. Üstelik daha Çekiç Güç'ü uzatma kararının mürekkebi bile ku-

rumadan. Bu durum, Türk devletinin dış politikada “bağımsız” inisiyatifinin sınırlarını da gösteriyor. Dahası ABD, Türk devletinin bölge ülkeleriyle ilişkilerini geliştirmesine peşinen karşı da değildir. ABD için önemli olan Türk devletinin bu ilişkileri kimin çıkarları doğrultusunda yürüttüğüdür. ABD’nin çıkarları doğrultusunda yürütüldüğü sürece sorun yoktur. ABD Dışişleri Bakanlığı sözcüsü İran ziyareti ile ilgili olarak şu demeci veriyor: “Türkiye’nin komşuları ile iyi ilişkiler kurması tüm Ortadoğu için iyi olur. Ancak Türkiye’nin İran’ı olumlu etkilemesi gerekir”. Erbakan da ziyaretin ABD’nin çıkarlarına karşı olmadığını, yapılan ticari antlaşmaların yaptırımları delmediğini, Türkiye’nin İran ile ABD arasında arabuluculuk yapabileceğini vb. söyleyerek kimin dümen suyunda olduğunu açıkça ifade etme gereği duymuştur. İran ziyaretinden hareketle demagojik anti-emperyalist söylemlerle, önemsiz ya da biçimsel ihtilaflarla emperyalizmle temel bağımlılık ilişkileri gizlenmeye çalışılmaktadır. Temel amaç Türk devletinin ABD’ye uşaklığını gizlemek, ayakları altına aldıkları ulusal duyguları okşamak, diğer yandan İran ve Irak ziyaretlerinin asıl amacı olan Kürt ulusal hareketini sömürgecilerin işbirliği ile ezme amacını gizlemektir.

Kürt hareketini ezmek temelindeki bu bölgesel işbirliği arayışı, Perinçek gibi işbirlikçi hainler tarafından ayakta alkışlandı ve anti-emperyalist bir girişim olarak görülüp desteklendi. İP bu konudaki politikasını “ABD dayatmalarına karşı tek seçenek, Türkiye-İran-İrak-Suriye ve Kürt Örgütleriyle Ortak Çözüm” başlığı ile yayınladı. Üç Dünyacı sınıf işbirlikçisi kokuşmuş teoriler bu sefer Kuzey-Güney çelişkisi temelinde yeniden formüle edildi. Perinçek, sanki bu gerici devletleri biraraya getiren şey, ortak sömürgeci çıkarlarından ve Kürt ulusal hareketini ezme amaçlarından başka bir şey olabilirmiş gibi davranıyor. Her biri kendi emekçilerine kan kusturan bu gerici burjuva rejimlerin işbirliğini geliştirmeleri sanki bölge halklarının, emekçilerinin çıkarına olabilirmiş gibi, bu girişime destek veriyor. Perinçek’in hakkını yememek lazım, o bu girişimi kerhen destekliyor. Olumlu fakat yetersiz buluyor! Emperyalizme göbeğinden bağlı olan, çıkarları

onunla içiçe geçmiş Türk burjuvazisinden ve onun siyasi temsilcilerinden İMF paketleri, Çekiç Güç, Irak'a ambargo vb. konularda da anti-emperyalist adımlar atarak bu anti-emperyalist girişimlerine tutarlılık kazandırmalarını talep ediyor! Türk devletini ikinci bir kurtuluş savaşıyla ezilen dünyayı yeniden ayağa kaldırmaya çağırıyor!

Perinçek yaymaya çalıştığı bu sınıf işbirlikçi hayallere kendisi bile inanmıyordur, ama o görevini yerine getiriyor. Kürt halkının, işçi ve emekçilerin bu hayallere kanarak teslim bayrağını çekmeleri için çalışıyor. Kürt halkından, sözdde anti-emperyalizm adına, sömürgeci cellatların ipine boyunlarını uzatmasını istiyor. İşçi ve emekçilerin, emperyalizmden bağımsız bir Türkiye kapitalizmi hayaliyle sınıf düşmanı burjuvazinin kuyruğuna takılmasını, onun sınıf saldırısına boyun eğmesini, sömürgeci şovenist politikalarına destek vermesini istiyor. Perinçek'in bu politikası özünde emperyalizme hizmet etmektedir. İşçi sınıfı ile burjuvazi, ezilen halklar ile sömürgeci devletler arasındaki sınıfsal ve ulusal mücadeleyi yok saymak, işçi sınıfını ve Kürt halkını sermaye sınıfı ve sömürgeci devletiyle işbirliğine sevk etmek, tüm bunlar emperyalizmin ülkedeki ve bölgedeki asıl dayanaklarının burjuvazinin gerici sınıf egemenliği olduğu gerçeğini gizlemek ve sermaye iktidarına karşı devrimci mücadele görevlerini karartmak demektir. Ki bu emperyalizme ve onun egemenliğine verilen en büyük hizmettir.

Perinçek, sahte anti-emperyalist söylemlerle yel değirmenlerine karşı savaş veriyor gözüküyor. Ama onun asıl kime karşı savaş açtığı, Gazi Ayaklanması sırasında, devrimci 1 Mayıs sonrasında, devrimci hareketleri Türk devletine karşı emperyalizmin taşeronu, devrimci eylemleri Türk devletine karşı emperyalizmin provokasyonları olarak suçlamasından, PKK'yi emperyalizmin taşeronu olarak ilan etmesinden bellidir. Bir de bu gerici tutumuna sözde demokratik bir görünüm kazandırmak için, bölge devletlerinin işbirliğine Kürt örgütlerinin de katılması gerektiğini savunuyor. PKK'yi emperyalizmin taşeronu olarak gören bu hainlerin, anti-emperyalizm adına PKK'nin ezilmesine her türlü

desteği sunduğu ve sunacağı tartışma götürmez. Öyleyse İP'in katılın dediği Kürt rgtleri, kırıntılar karşılığında sömürgeci burjuva devletlerin bekçiliğini yapmaya talip olacak işbirlikçi Kürt rgtleri olabilir en fazla. Perinçek'in bu ncrisinin pratikteki karşılığı Kürt halkının sömürgeci cellatlarının ipine boynunu uzatması ve ulusal kurtuluş hareketlerinin ezilmesinden başka bir Şey değildir. İnan'daki eli kanlı mollaların Kürt sorunu karşısındaki tutumları bellidir. Daha dn G.Kürdistan topraklarında İnan Kürdistan Demokrat Partisini ezmek için kanlı saldırılara giriştiler. Onlar da Perinçek ile aynı ağızdan konuşuyorlar "İnan Kürtleri ABD'nin piyonudur, bu yüzden kana boğulmaları gerekir!". Irak ve Türk devletlerinin sömürgeci tutumları da yeterince kadar açıktır. Suriye'de de Kürtler ulusal haklarından yoksun ve baskı altında yaşamaktadırlar. Perinçek ve Őurekası, satır aralarına sömürgeci devletlerin Kürt ulusal hareketini ezmek amacıyla oluşturdukları Sadabad Paktını anti-emperyalist bir bölgesel ittifak olarak örnek göstererek gerçek amacını açık ediyor. Bu gerici burjuva rejimlerin tahkim edilmesi ve Kürt halkına ynclik yeni soykırımlar için davetiye çıkartıyor. 1937'de Türk devletinin öncülüğünde kurulan Sadabat Paktı'nın 7. maddesi paktın asıl amacını ortaya koyuyor: "Birbirlerine komşu olan bu devletlerden her biri, kendi siyasi sınırları içersinde ya da hudutlarında vaki olabilecek ve merkezi otoriteye doğru yncltilmiş, her türlü harekete ya da o ülkenin herhangi bir toprak parçasında otoriteyi yeniden kurmak için, birlikte ve beraberce harekete geçeceklerdir". Anti-emperyalizm mi, karşı-devrimcilik mi? Perinçek'in görevi anti-emperyalizm sosuna batırılmış karşı-devrimcilik.

Bölge gericiliklerinin emperyalistlerle sömürgeci işbirliği

Türkiye bir tarafa, ne Irak, ne İnan, ne de Suriye rejimleri emperyalizme karşıdır. Bu gerici rejimler, bir burjuva sınıf diktatörlüğü olmalarının doğal sonucu olarak emperyalist ülkelerle ilişkilerini çok yönlü sürdürmektedirler. Emperyalizmden bağımsız

olarak kendi gerici rejimlerini ayakta tutamazlar. ABD ile çıkar çelişkileri, bölgedeki yağma politikalarından, işçi ve emekçilerin sömürsünden, halkların birbirine kırdırılmasından kimin ne kadar pay alacağı ile ilgilidir. Onlar ABD yerine Almanya vb. emperyalist ülkeleriyle işbirliğini tercih edebilirler, ama kendi emekçi sınıfları ve bölge halkları için sonuç hiç de farklı olmayacaktır.

Bu işbirliği, sömürgeci, karşı devrimci, gerici bir birliktir. Hiçbir anti-emperyalist yönü yoktur ve hiçbir biçimde destek verilemez. Emperyalizme karşı mücadele, sömürgeci burjuva devletlere karşı mücadeleden ayrı verilemez. Sermaye iktidarını hedeflemeyen bir anti-emperyalizm sahtedir. Sermaye iktidarına ve sonuçta emperyalizmin egemenliğine hizmet eder. Bölge halklarını “ezilen dünyanın birliği ve halkların kardeşliği” adına kendi gerici devletleriyle işbirliğine sevk etmek, ezilenlerin daha fazla ezilmesine hizmet eder. Halkların kardeşliğini değil, burjuva politikaları doğrultusunda halkların birbirine kırdırılmasını öngörür. Bölge devletleri kendi gerici çıkarları için -İran-İrak savaşı ve Kürt sorunu örneğinde olduğu gibi- halkları birbirine düşman etme ve birbirine kırdırma politikasına geleneksel olarak sahiptirler. Müslümanların kardeşliği ve birliği demagojisini elden bırakmayan bu devletler, “müslüman” Kürt halkının kanını dökmekten ve bu konuda işbirliği yapmaktan, diğer halkları şovenizm zehiri ile Kürtlere karşı kışkırtmaktan geri durmazlar. Onlar kendi halklarının da düşmanıdır. Tek amaçları gerici sınıf egemenliklerini korumaktır, bunun için gerektiğinde devrimci hareketlere karşı emperyalist devletlerle çelişkilerini geriye atıp işbirliğini yükseltmekten geri durmazlar. Bölge halklarının kurtuluşu, gerici bölge devletlerinin işbirliğinin desteklenmesinden ve kendi burjuvazilerinin kuyruğuna takılmaktan değil, bölge halklarının emperyalizme ve onun dayanaklarına karşı, kendi gerici burjuva rejimlerine karşı devrimci mücadeleyi geliştirmelerinden, kendi aralarında halkların kardeşliği ve devrimci sınıf çıkarları temelinde enternasyonalist dayanışma ve birliği yükseltmelerinden geçer.

Kızıl Bayrak

Eylül '96

“Siyasal çözüm” ve reformist hayaller

Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi PKK'nın öncülüğünde bir gerilla savaşı olarak başladı. PKK, devletin tüm baskı ve terörüne rağmen kısa denilebilecek bir sürede Kürt yoksul ve orta köylülüğü ile birleşmeyi başardı ve büyük bir kitle gücüne ulaştı.

Hareket muazzam bir gelişme dinamizmine sahipti. Öyle ki, '90 yılına gelindiğinde önce Kürdistan'ın küçük kasabalarına, ardından da büyük kentlerine sıçradı. Kentlerin küçük burjuva emekçi katmanlarını da içine alarak iyice genişledi. Böylece bir gerilla hareketi olmaktan çıkıp, kent ve kırsal yoksul emekçi tabakalarına dayanan gerçek bir halk hareketine dönüştü.

Bir yandan gerilla mücadelesi ve öte yandan buna eşlik eden politik çalışma, Kürdistan'ın bir çok kent ve kasabasında yaygın bir politik kitle hareketine yol açtı. Serhildan denilen politik kitle gösterileri başladı. Hareket '92 Newroz'unun öngünlerine gelindiğinde bir sıçramanın eşiğindeydi.

Sömürgeci sermaye devleti tam da bu tarihte Kürt ulusal hareketine dönük kapsamlı bir saldırıya hazırlanıyordu. Newroz'da saldırıya geçecekti. PKK hem bu saldırıyı püskürtmek, hem de kendini dayatan sığramayı gerçekleştirebilmek amacıyla "ordulaşma/ayaklanma/ Botan-Behdinan hükümeti kurma" kararını aldı. Nedir ki beklenen olmadı. PKK bu kararını hayata geçiremedi. PKK ve onun öncülüğündeki Kürt özgürlük mücadelesi '92 Newroz'undan sonra da gelişmesini sürdürdü. Ne var ki nereden bakılırsa bakılsın '92 Newroz'unu takip eden dönem PKK ve Kürt özgürlük mücadelesi için bir yeni dönemdir.

Kürt ulusal hareketi, Kürdistan'daki öz dinamiklerinin elverdiği ölçüde, varabildiği yere varmıştı. Ancak Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkından umduğu desteği alamayan hareket, düşünülen türden bir sığramayı yapamadı. Kısa vade içinde bu desteğin oluşacağı kanaatinde de değildi ve giderek bu yöndeki umudunu yitiriyordu. Bu koşullarda savaşın uzaması, açık bir zorlanmayı yaşamak demektir. PKK, yeni bir arayış içine girdi. Kazandığı mevzileri belli tavizler karşılığında korumak ve bunu bir sonuca bağlamak şeklinde özetlenebilecek bir "ara çözüm" formülüne sarıldı, yani Kürt sorununa "politik çözüm".

'93 Nisan'ında tek tarafı ilk ateşkes ilan edildi. PSK (Kürdistan Sosyalist Partisi) ile Kürt reformist burjuvazisinin ulusal sorundaki programının ifadesi olan bir protokole imza attı. "Siyasal çözüm" denilen düzen içi çözüm çizgisi böylece resmi hale getirildi.

PKK süreci "onurlu bir uzlaşma" ile bağlamak istiyordu. Bu nedenle neredeyse tümüyle "siyasal çözüm" arayışına yoğunlaştı. "Politik çözüm" tüm propaganda ve söyleminin özünü oluşturuyordu. Sürgünde Kürt parlamentosu kuruldu, sorunu uluslararası düzeye taşıyıp TC üzerinde bir baskıya dönüştürmek amacıyla etkin bir diplomasi atağı başlattı. Bir yandan Güney'deki Talabani, diğer yandan Kuzey Kürdistan'daki orta sınıfla ilişkiler kurdu, işbirliğine gitti. Deyim yerindeyse her şey "siyasal çözüme" endekslendi.

Başta ateşkes olmak üzere tüm bunlar PKK'ye elbetteki bel-

li bir soluklanma fırsatı verdi, manevra imkanları sağladı. Sorunun uluslararasılaşmasını ve bu sayede emperyalist batının TC üzerindeki baskısını var etmek gibi yeni imkanlar da yaratıldı. Ancak tüm bunların zaman içinde giderek büyüyen tehlikeli başka sonuçları da olacaktı ve oldu.

Giderek devrimci çözüm perspektifi zayıfladı. Reformist politika ve söylem egemen hale geldi. Bu da boş beklentileri ve dayanıksız hayalleri besledi, güçlendirdi.

PKK o güne değin Kürt halk dinamiğine yalnızca ulusal istem ve çelişkilerle sınırlı potansiyelini açığa çıkarmıştı. Oysa daha güçlü yönü, sınıfsal istem ve çelişkiler alanı olduğu gibi duruyordu. PKK "politik çözüm"e endekslenerek bu büyük imkanı da kaçırdı. Dahası verili politik kitle hareketinde de bir düşüş oldu, giderek en alt düzeye indi. Harekette orta sınıfın politik etkinliği arttı ve bir ağırlığa dönüşmeye başladı.

Son olarak sorunu uluslararası platformlara taşıma adına yürütülen diplomasi faaliyeti zaman zaman sağlıklı çizgiler kazandı. Bizzat A. Öcalan'ın ABD başkanı Clinton'a yazdığı mektup bunun çok somut bir örneğiydi ve ABD'yi Kürt sorununun çözümü için devreye girmeye davet ediyordu.

Gerilla savaşı '93 den sonra da devam etti. Hatta Dersim-Sivas ve Çukurova-Hatay hattına doğru bir genişleme de yaşandı. Ne var ki zaman içinde bu sahada da bir daralma başgöstermeye başladı.

Sonuç olarak '84'ten '97'ye süreç, hayli uzun bir süreçtir. Savaşın uzaması ama buna karşın karşılık bulmayan beklentiler, gerçekleşmeyen hayaller umut kırıcı bir rol oynamaktadır. Dahası uzayan savaş hem PKK'de ve hem de Kürt halk kitlelerinde (Türkiye işçi sınıfı ve halkından anlamlı bir desteğin gelmemesinin de derinleştirdiği) bir yorgunluğa yol açmış bulunuyor. "Politik çözüm" taktik bir çözüm olmaktan çıkıp stratejik düzeyde bir politika haline gelmiştir. Daha da önemlisi sorunu "politik çözüm" çerçevesinden de daha dar bir çerçevede, son derece güdük bazı haklar (kimliğe ve kültüre ilişkin) üzerinde bir uzlaşma ile bir an önce sonuca bağlama eğilimi boy göstermekte-

dir. İster emperyalist ülkelerin bu çerçevede bir baskısı ile olsun, ister TC'nin buna dönük bir açılımı ile olsun farketmiyor. Öyle ki, gerek emperyalist ülkelerin bu yönlü açıklamaları ve gerekse sömürgeci burjuvazinin hiç değilse belli kesimlerinin kısmi politik manevraları rahatlıkla ulusal hareketin saflarında yankı yapabiliyor, yeni ve daha güçlü beklentilere ve hayallere yol açabiliyor. Bu durumun en yeni ve en somut örneği ise ulusal hareketin TÜSİAD'ın son raporu karşısında ortaya koyduğu tutumdur.

Kızıl Bayrak
Mart '97

Kürt halkı direnerek kazanacaktır

Özel savaş kumaylarının ve hükümet sözcülerinin bir süredir çok bilinçli bir tutumla geliştirdikleri bir söylem var. Buna göre, “terör büyük ölçüde etkisizleştirilmiş”, “bölgede kontrol yeniden sağlanmıştır”. Kış döneminin kendine özgü durgunluğu ile Kürt hareketinin “barış” a endeksli politikalarının yarattığı nispi yumuşama bu söyleme belli bir zemin hazırlamaktadır. Bundan yararlanmaya çalışan kirli savaş cephesi, Kürt halkının özgürlük mücadelesinin toplumda yarattığı etki ve hassasiyeti kırmayı amaçlıyor. Bu arada sahte bir güçlülük gösterisi ile yığınları bir süre için de olsa aldatmayı umuyor.

Ama gerekli yanıt son Newroz kutlamalarında almış olmalıdır. Tüm engellemelere rağmen büyük katılımlar halinde gerçekleşen kutlamalara hemen her yerde büyük bir coşku ve militan bir ruh egmen oldu. Kürt halkı meşru ulusal hakları uğruna büyük bir direnme kararlılığı içinde olduğunu bir kez daha tüm

açıklığı ile ortaya koydu. Devletin “bölge”de kontrolü yeniden sağlayabildiğini iddia edebilmesi için bu kararlılığı kırması gerekir ki, bunu bugün için hayal bile edemez.

Her türlü yol, yöntem ve uygulamanın sınırsızca uygulandığı bir kirli savaş döneminin ardından tarafların son durumunun ne olduğunu görebilmek için, Susurluk skandalı ile son Newroz kutlamalarına birarada bakmak yeterlidir. Susurluk skandalı, kirli savaş süreci içinde devletin kendi meşruiyetini tartışmalı hale getiren bir batağa boğazına kadar battığını gözler önüne serdi. Oysa Newroz kutlamaları, Kürt halkının özgürlük heyecanı ve kararlılığının bütün gücünü koruduğuna tanıklık etti.

Elbette bu olgular Kürt hareketi cephesindeki açık zaafiyeti gözden kaçırmanın bir nedeni haline getirilmemelidir. “Siyasal çözüm”e endeksli politikalar Kürt hareketini uzun zamandır reddedilemez bir zaafiyet içine düşürmüştür. Kirli savaş kurmaylarının spekülasyonları bu zaafiyetten güç almaktadır. Bunu artık görmek gerekir.

Bu politikalar zamanında savaş “yorgunluğu” duyan kitlelerin “barış” özlemi ile de gerçekçelendirilmişti. Oysa son Newroz kutlamalarının belki de en dikkate değer yönü, Kürt halk kitlelerinin “barış beklentisi”nden duydukları yorgunluğu dışa vurmuş olmalarıdır. Mücadele ve direnmeye çağrı niteliğindeki sloganların gördüğü büyük destek karşısında “barış” söylemine duyulan açık ilgisizlik bunun göstergesidir.

Newroz çoğu kere Kürt hareketi için belli dönemeçleri işaretlemiştir. 1990 Newrozu Serhildan patlamalarına sahne olmuş ve hareketi sarsıcı politik kitle eylemleri aşamasına sıçratmıştı. 1992 Newrozu Kürt hareketinin kendi dinamikleriyle yapmayı umduğu yeni sıçramayı (kitlese yerel ayaklanmaları) başaracak güçte olmadığını ortaya koymuştu. Bu bir geri çekilmeyi koşulladı ve ‘93 Newrozu “ateşkes” yumuşaması içinde geçti. İzleyen yıllarda Newrozlara egemen nispi zayıflık ve ılımlılık, adeta bu yıllarda savaş cephesindeki kilitlenmenin ve önplana geçen “siyasal çözüm” eksenli arayışların bir yansımasıydı.

Newrozlar Kürt halk hareketinin barometresi olma özelliği-

ni sürdürüyor ve son kutlamalar emekçi tabandan gelen bir mücadele isteğini dışa vuruyor. Kürt devrimci hareketinin bunu kucaklayacak ve değerlendirecek devrimci açılımlara ihtiyacı var. Herşeyden önce sorun “savaş mı barış mı” sahte ikileminden çıkarılmalı, devrim mi reform mu biçimindeki gerçek alternatifler ek-senine oturtulmalıdır. Emekçi tabanından yükselen mücadele kararlılığı tutulması gereken yola da ışık tutuyor. Kürt hareketinin bugünkü açmazdan kurtulması ve savaş cephesindeki kilitlemeyi kırması, Kürt emekçi tabanındaki ulusal enerjiyi sınıfsal enerjiyle birleştirecek, mücadeleyi bu zemine oturtacak politik açılımları yapıp yapmamasına sıkı sıkıya bağlıdır.

Böyle bir açılım ulusal özgürlük mücadelesini toplumsal devrim perspektifine bağlamayı gerektirir. Bu doğrultudaki gerçek bir çıkış, Türkiye ve Kürdistan’daki bütün politik ve sosyal güçlerin yeniden mevzilenmesine neden olacak, Türkiye ve Kürdistan devrimi önünde yeni ufuklar açacaktır. Özgürlük mücadelesi için tek gerçek devrimci alternatif budur.

Kızıl Bayrak
Mart ‘97

Ulusal köleliğe karşı mücadeleye emperyalizme karşı mücadeleden ayrılmaz

PKK'nin çağrısıyla 26 Nisan '97 tarihinde Almanya'nın Düsseldorf kentinde "Kürdistan için barış zamanıdır!" şiarı altında bir yürüyüş yapıldı.

Son derece barışçıl bir atmosfer taşıyan bu yürüyüş, Kuzey Kürdistan'da kanlı ve kualsız bir savaşın tüm acımasızlığıyla sürdüğü ve Güney Kürdistan'a dönük muhtemel bir işgalin an meselesi olduğu bir sırada gerçekleştirildi.

Bu çok açık bir biçimde, PKK'nin, uzun süredir içine düştüğü çelişkili ve tutarsız konumun ötesinde, "siyasal çözüm" çizgisinde bir hayli mesafe aldığını gösteriyor. Artık yapılan açıklamaları "politik manevra" ifadesi olarak değerlendirmek mümkün değil. PKK Kürt sorununda düzen içi bir çözümün adı olan "siyasal çözüm"e iyiden iyiye angaje olmuştur. Kürt burjuvazisinin ve reformistlerinin yıllardır kendisine enjekte etmeye çalıştıkları bu politika, gelinen yerde artık PKK'nin de kendini ki-

litlediği temel politika haline gelmiştir.

Anayasal “siyasal çözüm” platformu Kürt burjuvazisinin Kürt sorununa ilişkin çözüm platformudur. Bu kurulu düzenin kendi sınırları içinde bir çözüm demektir. Kürt burjuvazisinin, sınıf ilişkilerinde herhangi bir değişime yol açmaksızın, sömürgeci sermaye devleti ve onun gerisindeki emperyalizmle uzlaşma çizgisini anlatır. Kürt burjuvazisiyle işbirliği çizgisinde ilerleyen PKK düne kadar kendisine ait olmayan bu platformun giderek asıl temsilcisi haline gelmektedir.

Komünistler daha ilk günden buna işaret etmiş ve PKK’yi girdiği bu yol konusunda döne döne uyarmışlardır.

Bu politikada ısrar ettiği ölçüde, bunun, niyetinden bağımsız olarak, PKK’yi adım adım o güne kadar kendisini karakterize eden emekçi sınıf kimliğinden uzaklaştıracağını ve Kürt burjuvazisine yakınlaştıracağını belirtmişlerdi. Dahası “siyasal çözüm” platformunun Kürt burjuvazisinin etkinlik alanı olduğuna, bunun kaçınılmaz olarak Kürt burjuvazisinin ulusal hareketi içindeki etkinliğini artıracaağına ve giderek bir ağırlığa dönüştüreceğine de işaret etmişlerdi. O günden bugüne yaşanan tüm gelişmeler her bakımdan komünistleri doğrulamıştır.

PKK “siyasal çözüm” platformunda ısrar ettiği ölçüde devrimci-halki kimliğinden önemli oranda uzaklaşmış, kendi burjuvazisine yaklaşmıştır. Daha önemlisi, gelinen yerde PKK, Kürt burjuvazisi ve reformistleri tarafından adeta kuşatılmıştır. Bugün artık Kürt burjuvazisi ve reformizmi ulusal hareket içerisinde hatırı sayılır bir güce ve inisiyatife sahiptir.

Politikada önemli olan nelerin hangi erevdede ve neyin aracı olarak dile getirildiğidir. PKK’nin Kürt ulusunun ulusal istemlerini belli bir kararlılıkla dile getirmesi, hala silahlı bir hareket olması sorunun siyasal-sınıfsal özünü değiştirmemektedir. Zira sözkonusu kararlılık ulusal burjuva platformda gösterilen bir kararlılıktır. Kaldı ki bu istemler artık iğreti bir düzen içi çözüm demek olan “siyasal çözüm” platformu çerçevesinde ileri sürülmektedir. Bugünkü silahlı mücadele de TC’yi böyleli iğreti bir özümce zorlamanın bir aracı olarak yürütölmektedir. PKK bugün-

kü tüm politikalarını “siyasal çözüm”e ve “barış”a endekslemiştir. Adeta bu politikaya mahkum hale gelmiş ve kitlesini de bu politikaya esir etmiştir. Düsseldorf’daki “Kürdistan için barış zamanıdır!” yürüyüş ve mitingi de bunun aynası olmuştur.

Yürüyüş Avrupa’nın dört bir yanından gelen yüzbine yakın bir kitle katılmıştır. Yürüyüşün kitle katılımı yönünden görkemli bir görünümü vardır. Ne var ki bu kez, geçmiş yürüyüş ve mitinglerdeki devrimci coşkudan eser yoktur. Aynı şekilde, her defasında Newroz ateşini Avrupa’nın metropollerine taşıyan, otobanları işgal edip polisle kıyasıya çatışan mücadeleci bir kitlenin ve dünyanın gözleri önünde üzerlerine gaz döküp yakacak denli kendisini davaya adayın militanların yerine, bu kez dayanaksız barış hayalleriyle sersemletilmiş bir kitle ve militanlar vardır sahnede. Ne çekilen halaylar, ne genç unsurların taşıdığı PKK, ARGK ve ERNK bayrakları ile A.Öcalan posterleri, ne arada bir atılan “Gerilla vuruyor, Kürdistan’ı kuruyor!” sloganı ve ne de genç yurtseverlerin gerilla kıyafetli yürüyüşü, toplam atmosferi değiştirmeye yetmiştir. Deyim uygunsa, koca bir kitle, günler öncesinde yapılan tümüyle reformist ve yasalıcı içerikli propagandalarla terbiye edilmiş olarak miting alanına getirilmiştir. Bu nedenle de yürüyüş rahatsız edici düzeyde bir barışçılığın ve icazetçiliğin egemen olduğu bir yürüyüş olarak başlamış ve öyle de bitmiştir.

Emperyalizme vurmadan ulusal özgürlük mümkün müdür?

Düsseldorf yürüyüş ve mitinginin oldukça rahatsız edici bir önemli boyutu daha var. Yürüyüş boyunca bu kez geçmişteki türden sahneler yaşanmadı. Alman polisi bu defa saldırgan değildi. Kimi küçük müdahaleler dışında herhangi bir sorun çıkarmadı.

PKK devrimci kurtuluş hareketi kimliğinden taviz vermediği, Kürt sorununda devrimci bir çözümde ısrar ettiği günlerde, Alman emperyalizminin kapsamlı ve acımasız saldırılarıyla yüz yüze gelmişti. Alman devleti ‘89’da PKK’yi “eli kanlı bir cinayet

örgütü” ilan edip, bir kısım yönetici ve militanını tutuklamıştı. Ünlü Düsseldorf duruşmalarında PKK’yı bir terör örgütü olarak dünyanın gözü önünde mahkum etmeye çalışmıştı. PKK’nin Almanya’da politik faaliyet yürütmesini olanaksız hale getirmek anlamına gelen yasakları gündeme getiren, derneklerini kapatan, Kürtler üzerinde terör estiren, gözaltına alan, tutuklayan ve sınır dışı eden de Alman devletiydi. Daha geçen yıl Kürt halkının Newroz’u kutlamasına izin vermemiş, tüm sınırları ve otobanları Kürtlere kapamış, acımasızca saldırıp Newroz’u kana bulamıştı.

Peki ama ne olmuştu da Alman devleti ve Alman polisi bu kez “ılımlı” ve “sempatik” bir tutum sergilemişti. Bunun sırrını Avrupa’da basılan günlük *Özgür Politika* gazetesi 28 Nisan ‘97 tarihli başyazısında şöyle açıklıyor:

“Türk hasımına ve büyükelçisine göre ‘Kürtler Almanya’yı bir kez daha oyuna getirmiş, Alman yasalarının yumuşaklığından istifade ederek kendi hölücü ve terörist istemlerini dile getirmişlerdir’. Bunun için hep bir ağızdan yürüyüşün PKK’nın gövde gösterisi haline dönmüşlüğüni, polis ve savcının neden harekete geçmediğini sordular. Tüm amaçları, yürüyüşle birlikte Kürt tarafı ile Alman devleti arasında doğan ılımlı atmosferi dağıtmak, karalama ve provokasyonlarla kısmen de olsa başlayan siyasal diyalog sürecini haltalamaktı. Ancak Alman devleti ve yetkilileri şunu bilmelidir: Kürtlerin ille de Bonn hükümetini ya da Bavyera yönetimini karşılına alma, onları teşhir ederek ‘ne kadar beceriksiz olduklarını gösterme’ gibi bir sorunları yoktur. Kürtler, Alman yasalarının ve kamuoyunun demokrasi kültürünün kaldırabileceği bir şekilde, gayet medeni kurallar çerçevesinde en doğal ‘siyaset yapma’ haklarını kullanmışlardır. Bu anlamda yasaları uygulamakla görevli olan Alman makamlarının makul olanı yaparak yürüyüş katılımcılarına yardım etmesi ve Türkiye’nin provokasyonlarına gelmemesi ancak kutlanabilir bir harekettir. Bu siyasetin takibi her iki halkın da yararına olacaktır.” (Vurgular bize ait)

Bütün bu açıklamalar Kürt halkı için vahim bir durumu işaretliyor. Bu açıklamalardan anlaşılıyor ki, Kürt halkı adına,

Kürt halkının özgürlük mücadelesinin azılı düşmanlarından biri ve TC'nin Kürt halkına dönük kanlı, kirli ve kuralsız savaşının en aktif destekçisi olan bir emperyalist devletle, yani Alman devleti ile son derece tehlikeli bir ilişki içine girilmiştir. Ya da girilmek üzeredir. "Kısmen de olsa başlayan siyasal diyalog süreci" ile anlatılmak istenen de bundan başka bir şey değildir. Yine bu açıklamalardan anlaşılıyor ki, basit bir "siyaset yapma" hakkı için, güdük bir "siyasal çözüm" için, Alman devletinin dayattığı ya da dayatacağı her koşula ve kurala olumlu yanıt verilecektir. Kürt burjuvazisi ve reformistleri açıkça Kürt ulusal mücadelesini Alman devletinin (ve genelde emperyalizmin) vesa-yetine açık hale getirmiş oluyorlar böylece. Artık chileştiklerini ve bundan böyle "Bonn hükümetini ya da Bavyera yönetimini karşılarna alma..." diye bir sorunlarının olmadığını dile getiriyorlar. Bu konuda Alman devletine güvence veriyorlar. Alman devletini ve polisini Türk devletinin provokasyonlarına gelmeyip kendilerine yardımcı oldukları için kutluyorlar. Alman devleti ile aralarında oluşan "ılımlı atmosfer"in devamını diliyorlar. İstedikleri tek şey, Alman devletinin TC üzerindeki nüfuzunu kullanarak onu iğreti bir siyasal çözüme razı etmesidir.

Kendi emperyalist çıkarları çerçevesinde kullanabileceği, başta ABD olmak üzere diğer emperyalistlerle rekabetinde koz olarak ileri süreceği chileştirilmiş bir Kürt ulusal hareketi Alman emperyalizminin de hedefleri arasındaydı. Bu açıklamalardan anlaşılıyor ki, Alman devleti bunu hazır halde önünde bulmuştur. Bu koşullarda böylesi bir olanağı reddetmesi düşünülemez. Tersine ona ılımlı yaklaşacak ve "sempati" gösterecektir. Düsseldorf'daki barışçıl eyleme dönük ılımlı tutumu da bunun ifadesidir.

Özgür Politika'da dile getirilen bu açıklamalar yalnızca Kürt burjuvalarının ve reformistlerinin niyet ve açıklamalarından ibaret olsaydı, durum o denli vahim sayılmayabilirdi. Yazık ki bir süredir hemen hemen benzer açıklamalar bizzat A.Öcalan tarafından da yapılmaktadır.

PKK ulusal burjuvazinin politik platformu olan "siyasal çözüm" platformunu benimseyeli beri, A.Öcalan sürekli bir biçim-

de, PKK'nin bir terör örgütü olmadığı gibi marksist bir örgüt de olmadığını, tersine yalnızca kültür ve kimliğe ilişkin ulusal haklar talep eden bir hareket olduğunu belirtiyordu. Böyle olduğunu kanıtlamak ve bu çerçevede meşrulaşmak için bir dizi de açılım yaptı. Öyle ki, A.Öcalan Clinton'a yazdığı mektupta işi, ABD'nin Kürt sorununda siyasal bir çözüm için devreye girmesini istemeye dek vardırdı. Böylesi bir çözüm için ileri sürülecek her türlü koşula (tavize) hazır olduğunu bile belirtti.

Benzer çağrılar sürekli olarak Alman emperyalizminin siyasal temsilcilerine de yapıldı. A.Öcalan'ın gerek doğrudan ve gerekse bugün için PKK destekçisi görünen bir kısım Kürt reformisti üzerinden Alman devletiyle ilişkiler kurma ve geliştirme çabasında hiç değilse ilk adımlarını attığı anlaşılıyor. Tüm veriler bunun bir gerçek olduğunu gösteriyor.

PKK yakın dönemlere kadar ulusal hareket çerçevesinde bir öncünün oynayabileceği en ileri rolü, en kararlı, en militan ve en gözüpek biçimde oynamıştır. Üstelik bunu yaşadığı büyük yalnızlık ve kuşatmaya karşın başarmıştır. Devrimci bir çözüm için epeyce direnmiş ve dayanmıştır. Ancak iç ve dış koşullar nihayetinde onun dayanma gücünü de koşullamış. Ötesine izin vermemiştir. '93 Newroz'u ile birlikte yöneldiği "siyasal çözüm" süreci ise başka bazı etkenlerle de birleşerek onun dayanma gücünü erozyona uğratmış, hayli zayıflatmıştır. Ulusal cepheyi geniş tutarak yalnızlıktan kurtulmak için kendi burjuvazisi ile girdiği işbirliği süreci PKK'ya pahalıya malolmuştur. Anayasal siyasal çözümün bir politikaya dönüşmesi bu ilişkilere kuvvetli bir temel kazandırmış, onları yeni boyutlara vardırmıştır. PKK, hareket içinde gücü artan Kürt burjuvazisi tarafından, içten adeta bir kuşatma altına alınmıştır. Onun tarafından bugün artık hayli ılımlı bir çizgiye çekilmiştir.

Almanya ile "kısmen başlayan diyalog süreci" ve "Kürt tarafı ile Alman devleti arasında doğan ılımlı atmosfer" bunun ifadesidir.

Kürt ulusal hareketinin tüm bir deneyimi, içerde kendi burjuvazisi ile, dışarda şu ya da bu sömürgeci devlet ve onların

gerisindeki emperyalist güçlerle uzlaşarak soruna çözüm arama strateji ve politikasının hazin iflasını anlatıyor. Bu strateji ve bu politika bugüne kadar Kürt halkına acı ve yıkımdan başka hiç bir şey vermemiştir.

PKK daha düne kadar şiddetle reddedip mahkum ettiği bu politikayı terk etmelidir. FKÖ deneyimi yeterince uyarıcıdır. Olanaklar henüz tükenmemiştir. PKK hala etrafında kenetlenmiş büyük bir kitleye sahiptir. Yeniden ve hızla kendini var eden emekçi halk tabanına dönmeli, çözümü kendi emekçi sınıfları ile Türkiye işçi sınıfının samimi ittifakında, iki ulustan işçilerin birliğinde ve birleşik devriminde aramalıdır. Tüm 20. yüzyıl tarihi gösteriyor ki, emperyalizmi doğrudan karşıya almadan, ona cepheden vurmadan gerçek bir ulusal özgürlüğe ulaşmak da olanaklı değildir.

Kızıl Bayrak
Mayıs '97

Ordu, irtica ve ulusal hareket

Türkiye son günlerde önemli gelişmelere sahne oluyor. Bu gelişmelerin başında ise Genelkurmayın 11 Haziran'da biri medya ve diğeri de yargı mensuplarına dönük olarak gerçekleştirdiği brifingler geliyor. Ordunun siyasal yaşama dolaysız müdahalesinin ifadesi olan bu brifinglerde ağırlıklı olarak islamcı sermayenin icraatlarından söz edildi, irtica tehlikesine dikkat çekildi, laik düzenin tehdit altında olduğu propagandası eşliğinde irticanın kaynaklarıyla birlikte ezileceği belirtildi.

Söz konusu brifinglerin sömürgeci devletin Güney Kürdistan'daki işgalin devam ettiği, özellikle emekçi kitleler içinde işgale dönük hoşnutsuzlukların arttığı ve yer yer cılız da olsa kendisini dışa vurduğu bir zamanda gerçekleştirilmesi anlamlıydı.

Besbelli ki özel savaş cephesi bu brifinglerde bir kez daha "bölücülük tehlikesi"ne dikkat çekmek istiyordu. Nitekim Genelkurmay sözcüleri yalnızca "laiklik" in değil "Türkiye'nin bö-

lünmez bütünlüğü”nün de tehdit altında olduğunu belirgin biçimde altını çizdiler. Ancak dikkate değer olan, irtica ile “bölücü tehdit” olarak adlandırdıkları Kürt özgürlük hareketi arasında dolaysız bir ilişki olduğunu iddia etmeleriydi. Bu iddialarının inandırıcı olması için bir takım “kanıtlar” da ileri sürdüler.

Genelkurmay yetkililerine göre, irticai kesime mensup özellikle “Güneydoğu” kökenli bazı milletvekilleri, içerde PKK'nin güdümündeki HADEP yöneticileri, dışarda ise sürgündeki Kürt parlamentosu üyeleriyle sürekli temas halindedirler. Bu milletvekillerinin PKK'nın ısrarla dile getirdiği ateşkes, bölgesel özerklik, genel af ve Olağanüstü Halin kaldırılması gibi hassas konuları hem kendi medya organlarında ve hem de zaman zaman mecliste gündeme getirmeleri bunun ifadesidir.

Genelkurmay yetkilileri, “PKK'nın Türkiye'ye yönelik emellerini gerçekleştirmek için, kendine en yakın müttefik olarak radikal islamcı grupları gördüğü”nü, hatta bizzat A.Öcalan'ın “MED-TV'de yaptığı açıklamada ülkemizdeki irticai faaliyetlerin artmasının amaçlarının tahakkümü için uygun bir fırsat olarak” değerlendirdiğini ve “bu kesimle ilişkilerin daha da geliştirilmesi gerektiğini açıkça beyan” ettiğini de buna kanıt gösterdiler. PKK'nın taban oluşturmak ve islami kesimi etkilemek için “İnanlar Birliği”ni kurduğu, Güney'deki Kürdistan İslami Hareketi lideri Şeyh Osman'la iyi ilişkiler içinde olduğu, ileri sürülen diğer kanıtlardı.

Bu gelişmeler sömürgeci burjuvazi sanıldığından da bilinçli ve deneyimli bir sınıf olduğunu göstermektedir. İrtica ile Kürt özgürlük mücadelesi bilinçli biçimde ilişkilendirilerek “çağdaş yaşamı ve demokratik değerleri” savunma yalanına dayalı propaganda ile geliştirilen irtica karşıtı tepkiler Kürt özgürlük mücadelesine de yöneltilmek istemektedir. Daha önemlisi, Kürt özgürlük mücadelesini aşağılık bir biçimde irticanın bir başka türü olarak sunulmaktadır. Böylece yıllardır Kuzey Kürdistan'da ve şimdi de Güney'de sürdürülen sömürgeci kirli savaş haklı ve meşru gösterilmeye, işgalci yüz gizlenmeye çalışılmaktadır.

Bu, Kemalizmin 1920'lerde başvurduğu klasik taktiğin gü-

nümüzdeki bir versiyonudur. Kemalist burjuvazi de 1920'lerde düzene yönelik sınıfsal ve ulusal her türden toplumsal muhalefeti, benzer taktik/ya da taktiklerle karşılamıştı. Hiç bir ayırım gözetmeksizin tümünü "çağdaş ve demokratik bir toplum kurulmasını" istemeyen "irticai hareketler" olarak niteleyip ezmişti. Sömürgeci burjuvazi günümüzde bir kez daha bunu yapıyor.

Açıktır ki, sömürgeci burjuvazi şu son birkaç ayda sergilediği manevralarla hayli başarılı olmuş ve öncemli bir mesafe almıştır. O kadar ki, düzenin gerçek iktidar gücü ordu, medya, sosyal-demokrasi ve reformist solun da katkılarıyla, toplumun oldukça geniş bir kesimine "çağdaş ve demokratik değerler" in yegane savunucusu olduğunu yutturabilmektedir. Bu sayede, Kemalizmin ve burjuvazinin günümüzdeki en militan savunucusu olan Doğu Perinçek haini, sömürgeci Türk ordusunu "çağdaşlığın" "ilericiliğin" ve "devrimci demokrasinin yegane gücü" olarak propaganda etme gücünü kendinde bulabilmektedir.

Kuşkusuz ki gerçek gösterilmek istenenin tam tersinedir. Türk burjuvazisi tıpeden tırnağa gerici bir sınıftır. Türk devleti dünya gericiliğinin bölgemizdeki kalesidir. Türk ordusu da yalnızca bölgemizin değil dünyanın en gerici ordusudur. Her türden çağdaş, ilerici ve bilimsel düşüncenin, insanlığa mal olmuş her türden çağdaş ve bilimsel kültürün amansız düşmanıdır. Darwin'in "insanlığın türeyişi" gibi her türden bilimsel öğretiyi ders kitaplarından çıkaran, YÖK yasası ile üniversiteleri birer gerici kurum haline getirip bilim adamlarını ve aydınlarını hapse atan, geriye kalanları sürgüne gönderenler onlar değil midir? Dinsel ideolojiyi de dahil, her türden gerici idolojiyi ve öğretiyi kullanan, yayan ve yayılmasını teşvik edenler onlar değil midir? Okullarda din dersini zorunlu hale getiren, genç beyinlere dinsel hurafelerin pompalanmasını isteyen, imam hatip liselerini ve kuran kurslarını yaygınlaştıran, hacı-hoca ve tarikat şeyhlerinin elini eteğini öpüp onları makbul kişiler haline getirenler bizzat 12 Eylül generalleridir. Refah Parti'sini besleyip büyüten de, irticayı "tehdit" haline getirenler de onlardır. Burjuvazi ve onun vurucu gücü ordu, karşı olmak şöyle dursun, her türden gerici, çağdışı

idoloji, ilişki ve kurumun yaşatılmasını ve güçlenmesinin önünü açan yegane güçtür. Burjuvazi sınıf egemenliğini bugüne dek yığınları çağdıışı ideoloji ve hurafelerle zehirleyerek, çağdıışı ilişki ve kurumlara yaslanarak korumuştur ve hala da bu sayede korumaktadır.

“Ordunun çağdaş ve demokratik değerlerin savunucusu olduğu” demagojisi Kürt sorunu ve Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine dönük yüzü ile çok daha iğrenç bir içcriğe sahiptir.

Kürdistan Türk devletinin Osmanlı’dan miras olarak devraldığı bir sömürgeci. Demek oluyor ki Türk devleti sömürgeci. Sömürgecilik geçmişten devralınmış çağdıışı bir düzendir. Sömürgeci Türk burjuvazisi yıllardır Kürt halkını özgürleşmenin, demokratikleşmenin ve uluslaşmanın biricik engeli olan bu çağdıışı rejimle yönetmektedir. Çağdıışı güçlere, ilişkilere ve kurumlara dayanmaktadır. Bunlar büyük toprak sahipleri, aşiret ağaları, feodal ve yarı-feodal ilişkiler, şeyhler ve sayıları yüzlerle ifade edilen tarikatlardır. Türk burjuvazi yıllardır sömürgeci sınıf egemenliğini bu sayede koruyup yaşatmaktadır.

Silahlı Kürt kurtuluş hareketine, yani PKK’ye gelince. PKK bir demokratikleşme, özgürleşme ve gerçek bir uluslaşma hareketi olarak doğmuştur. Ağırıklı olarak yoksul ve emekçi köylülüğe dayanmaktadır. Silahlı kurtuluş mücadelesi esasta bu sınıf ve katmanların mücadelesi olarak gelişmiştir. Bu sınıf ve katmanların çıkarları, istemleri ve özlemleri ise sömürgeciliğin Kürdistan’daki dayanağı olan feodal toprak sahipleri, aşiret ağaları, şeyhler ve tarikatlarla taban tabana zıttır. Tam da bu nedendir ki, bu güçler başından itibaren Kürt alt sınıflarına dayalı devrimci kurtuluş mücadelesine karşı açık tutum almışlardır. Ulusal hareketin o güne dek feodal-aşiretsel bağımlılık ilişkileri içinde bulunan Kürt köylülüğünün bu ortaçağ ilişkilerinden kurtulması ve özgürleşmesi süreci olarak ilerlediğini gördükleri ölçüde ona karşı artan bir düşmanlık göstermişlerdir. Gerici sınıfsal tepki ve düşmanlıklarını, sömürgeci Türk burjuvazisi ile daha sıkı bir kenetlenmeye giderek, onun militarist aygıtlarıyla bütünleşerek ve “koruculuk sistemi” yoluyla sömürgecilik cephesinden bizzat sa-

vaşa katılarak ortaya koymuşlardır. Sömürgeci Türk devleti son 17 yıldır bu güçlere de dayanarak kardeş Kürt halkına kan kusturuyor. Sömürgeci Türk ordusu 1984'ten bu yana yürüttüğü kirli savaşı, aşiret alayları olarak da nitelenen köy korucuları ile birlikte yürütüyor.

Öte yandan bugün çağdışı olarak nitelediği ümmet teorisinin Kürt yoksul köylüleri içinde propaganda edilmemesini teşvik eden de generallerdir. İmam hatip okulları ve Kuran kursları en çok Kürdistan'da teşvik edilip yaygınlaştırılmıştır. Tarikatlar en büyük hoşgörüyü Kürdistan'da görmüşlerdir. Çağdışı olarak lanse ettikleri tarikatların %90'ı Kürdistan kökenlidir. Aczimendi'lerin faaliyet alanı Kürdistan'dır. Müslüm Gündüz'lerin Ali Kalkancı'ların hepsi Kürdistanlıdır. Hizbullah'ı örgütleyip PKK ve Kürt kurtuluş mücadelesinin üstüne salan da sömürgeci Türk ordusudur. Kuran'dan ayetlerin kullanıldığı bildirimleri uçaklarla Kürt köylerine boca etmişler, Kürt yoksul köylülerinin PKK'ya desteğini engellemek için A.Öcalan'ın Ermeni olduğu şeklinde gerici propagandalar örgütlemişlerdir.

Yalnızca Kuzey Kürdistan'da değil, Güney Kürdistan'da da Talabani ve Barzani gibi çağdışı sınıfların temsilcileriyle işbirliği yapan, burada da ne kadar çağdışı ilişki, güç ve kurum varsa onlara dayanan, onlara dayanarak kirli bir savaş yürüten de sömürgeci Türk ordusudur. Perinçek gibi liberaller Amerikancı generallerin “çağdaş ve demokratik değerler”in savunucuları olduklarını ileri sürüyorlar. “Çağdaş ve demokratik değerler”in savunucuları olabilmek, herşeyden önce, sözü edilen tüm bu çağdışı güçlere, kurumlara ve ilişkilere karşı olmayı gerektirir. Oysa generallerin en yakın ve en sadık müttefikleridirler bu güçler.

Türk ordusu Perinçek'in iddialarının tersine, “devrimci demokrasinin gücü” olmak bir yana, Türkiye üzerindeki emperyalist egemenliğin ve kokuşmuş sermaye düzeninin en temel dayanağı ve vurucu gücüdür. Bu konumuyla her türlü demokratik gelişmenin önündeki en büyük engeldir. İşçi sınıfının, emekçi halk ve ezilen Kürt halkı üzerindeki çok yönlü köleliğin temel direğidir. Sömürgeci ve faşist bir iç savaş ordusudur.

Dün yoğun bir kapitalist sömürüye tabi tutulan, açlığa ve sefaletle itilen, devlet terörüyle bunalılan işçi ve emekçi yığınlarını, kirli savaştan canı yanan yoksul ve emekçi Kürt köylülerini aldatmak ve denetim altına almak için dinsel gericiliği kullandılar. Bugün ise dinsel gericiliğe karşıymış gibi görünerek toplumsal muhalefeti dizginlemek ve denetim altına almak istiyorlar. İrticayı besleyip büyüten sermaye düzeninin kendisidir. RP'yi de hükümete taşıyan generallerin politikalarıdır. Bugün RP'yi gözden çıkarmaları ve irticayı başlıca tehdit ilan etmeleri kimseyi yanıltmamalıdır. Olası bir darbe esas olarak işçi sınıfına, emekçi yığınlarına ve Kürt halkına dönük olacaktır. Ve irticai güçlerden çok "çağdaş, ilerici, demokratik ve devrimci" ne varsa, onları tırpanlayacaktır.

***

Genelkurmay sözcülerinin Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi ile irticayı ilişkilendirmesi kuşkusuz ki maksatlardır. En başta Kürt özgürlük mücadelesini karalamak ve gözden düşürmek, dahası da tümüyle haklı ve meşru istemler için mücadele eden Kürt halkına dönük kirli ve haksız savaşı meşrulaştırmak için bu yola başvuruyorlar.

Ancak Kürt kurtuluş hareketinin (PKK'nin) dinsel ideolojiye ve dinsel akımlara ilişkin yaklaşımlarının bunda önemli bir rol oynadığı da bir gerçektir. Kabul edilmelidir ki özel savaş cephesi, PKK'nin bu alandaki zaafından yararlanarak ve kuşkusuz bunu gereğinden de fazla abartarak bu iddiaları ileri sürmektedir. Kürt kurtuluş hareketi dine ve dinsel akımlara ilişkin yaklaşımlarını gözden geçirmeli, taktik manada dahi olsa dinsel akımlarla işbirliğine yanaşmamalıdır. Bunun kısa vadede bazı yararları olsa da, uzun vadede önemli zararları olacağı kesindir. Bizzat Kürt ulusal hareketinin bugüne kadarki tarihsel deneyimi bu konuda yeterince uyarıcı derslerle doludur.

Kızıl Bayrak
Haziran '97

IV. Bölüm
HEP'den HADEP'e...

DEP kapatıldı

Sömürgeci sermaye devleti, HEP'ten sonra DEP'i de kapattı. Bilindiği gibi HEP, devrimci Kürt hareketini etkisizleştirmek, Kürt halkının mücadelesini reformist kanallarda eritmek amacıyla kurulmasına göz yumulmuş ya da bizzat devlet tarafından kurdurulmuş bir partiydi. Ne var ki, düzenin bu politikası başarılı olamadı. Düzen, HEP ile Kürt hareketini etkisizleştiremedi, ama tersinden, devrimci Kürt hareketi HEP'i ulusal mücadelenin önemli bir legal imkanına dönüştürebildi.

Bu noktadan sonra sömürgeci sermaye devleti HEP'i tehdit ve terörlü sindirmek, rüşvetle satın almak esasına dayalı bir politika izledi. Devrimci ulusal hareket tarafından düzenin bu politikası da büyük ölçüde boşa çıkarıldı. Bütün bu politikalarında başarılı olamayan düzen bu kez HEP'i kapatarak HEP içinde örgütlü Kürt orta burjuva sınıflarına, PKK'dan ayrışmaları doğrultusunda bir gözdağı verdi.

Bugün sömürgeci sermaye devleti tarafından kapatılmış bulunan DEP, HEP'in kapatılmasının ardından bu partinin misyonunu sürdürmek üzere kurulmuştu. Düzenin DEP'e yönelik politikaları da esasta çok farklı olmadı. Bir yandan DEP üzerinde azgın bir terör estirildi, pek çok DEP üyesi ve yöneticisi sermaye devletinin resmi ve gayrı-resmi terör çeteleri tarafından katledildi; diğer yandan da PKK'ya tavır alması şartıyla, DEP'e, düzen içi kanallar hep açık tutulmaya çalışıldı. Düzenin bu politikaları da başarılı olmadı. Bu legal imkan sayesinde, devrimci ulusal hareket politik güç ve etkinliğini geçmişe göre çok daha fazla artırdı. Kürdistan sınırları içerisinde devletin siyasi otoritesini tartışmalı hale getirdiği gibi, bu legal mevzinin de yardımıyla, metropollerde de önemli bir siyasi etki ve destek alanı yarattı.

Kürt ulusal hareketinin ulaşmış bulunduğu bu düzey, düzenin Kürt ulusal hareketine karşı bir topyekün savaş ilanını zorunlu kıldı. Dün, temelde yine şiddet politikası uygulamasına karşın düzen, HEP-DEP gibi araçları ehlileştirilebileceğini, bu yolla devrimci Kürt ulusal hareketini ezebileceğini düşünürken; son birbuçuk yıldır, bu sınırlı "esnekliğe" de tahammül edemez hale gelmiştir. Dün, bütün risklerine karşın DEP gibi partilerin varlığını kirli yüzünü örten bir demokrasi maskesi olarak kullanmayı hesaplayabilen sömürgeci devlet, bugün artık bu tür maskeleri bile yük saymaktadır.

Düzen, bundan birbuçuk yıl önce topyekün savaşı gündeme getirdi. O vakitler bizzat sömürgeci sermaye devletinin sözcüleri, bu topyekün savaşın temel hedefini, PKK'nın bütün destek alanlarını yok etmek ve böylece PKK'yı güçsüzleştirmek olarak açıklamışlardı. PKK'yı destekleyen, yardım ve yataklık eden herkes sömürgeci devletçe terörist ilan edilmişti.

DEP, işte bu açık katliam politikasının bir uzantısı olarak kapatılmıştır. DEP'i kapatarak sömürgeci devlet, "PKK'nın önemli bir mevzisini ve destek alanını" ortadan kaldırmayı hedeflemiştir.

DEP'liler seçime girdikleri bölge halkının, Kürt nüfusunun %80-90'lara varan çok önemli bir oy desteği ile meclise girmiş-

lerdi. DEP'in kapatılması, aynı zamanda sözümona oy desteğini "dokunulmaz en kutsal değer" ilan eden burjuva demokrasisinin de ne menem bir şey olduğunu ortaya koymuştur. Bu olay, burjuva demokrasisinin yalnızca burjuvazinin uşakları, sömürgeci düzenin şakşakçıları için bir demokrasi, tüm bunlara karşı duran ve mücadele edenler için ise azgın bir terör rejimi olduğunu gösteren en son örnektir.

Kürt halkı, bu düzenden, bu düzenin parlamenter demokrasisinden hiçbir şey beklememelidir.

Kızıl Bayrak
Temmuz '96

DEP davası: Yargılanan Kürt halkıdır

Biri bağımsız, beşi DEP'li altı Kürt milletvekilinin “yargılanma”sı başlamış bulunuyor. Yaklaşık beş ay önce MGK'nın talimatları doğrultusunda DEP'e yönelik olarak başlatılan saldırı, “parlamentar demokrasi”nin Türkiye'de ne tür bir ucubenin karşılığı olduğunu son derece yalın bir şekilde ortaya koymuştur. Burjuva düzen hukukunun gereklerine uygun olarak “demokratik” yollardan seçilmiş bu milletvekillerinin tümüyle temelsiz iddialarla önce dokunulmazlıkları kaldırılmıştır. Ardından yine aynı uydurma iddialara dayanılarak DEP kapatılmıştır. Şimdi ise bu milletvekilleri parlamenter yaşamları sırasındaki bazı söz ve konuşmalarından dolayı idamla yargılanmaktadırlar. DEP'e yönelik bu saldırı sürecinde “demokrasinin en temel” kurumu” olarak lanse edilen parlamentoya düşen ise, DGM savcısı ve MGK'nın direktiflerini uygulamak olmuştur.

Kısacası “parlamentar demokrasi” adı altında oynananın son

derece bayağı ve düzeysiz bir ortaoyunu olduğu bir kez daha sergilenmiştir. DEP olayı da göstermiştir ki, bütün iplerin generalerin, MİT'in, polis şeflerinin, kontr-gerillanın, DGM savcılarının elinde toplandığı bir siyasal rejimle karşı karşıyayız. Bu rejimde, mevcut parlamentonun artık bir asma yaprağı olma işlevini dahi yerine getiremediği son derece açık bir biçimde ortaya çıkmıştır.

Demokrasi oyununun kurallarına uygun olarak seçilmiş bir grup milletvekilinin böylesine pervasız bir saldırının hedefi haline getirilmesi, sömürgeci rejimin Kürt sorunundaki açmazları ile doğrudan bağlantılıdır.

HEP/DEP'in Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesini düzen kanallarında eritmek konusunda oynayabileceği rol üzerine hesaplar yapan sömürgeci burjuvazi, onun meclis çatısı altına girebilmesinin yolunu açmakta bir sakınca görmemiştir. Kürt orta sınıflarının partisi olarak HEP/DEP de, sınıfsal konumuna uygun olarak son derece yumuşak ve uzlaşmacı bir siyaset izlemiştir. DEP milletvekilleri parlamento kürsüsünü bir mücadele kürsüsü olarak kullanmak bir yana, DEP'in konumu çerçevesinde dahi son derece zayıf, titrek ve tutarsız davranmışlardır. Kendilerine çizilen sınırları aşmamaya büyük bir özen göstermişler, yaptıkları ufak tefek çıkışlar nedeniyle koparılan patırtı karşısında ise savunmacı bir muhalefet çizgisini aşmamışlardır. Buna rağmen düzenin saldırı hedefi haline gelmekten de kurtulamamışlardır.

Bu nedensiz değildir. Zira tüm zayıflıklarına ve tutarsızlıklarına rağmen, HEP/DEP, Kürt devrimci hareketi için önemli bir legal mevzi olma işlevi görmüşlerdir. Bu DEP/HEP'e rağmen yaşanan bir olgudur. Devrimci bir çizgide ve son derece zorlu koşullar altında yürütülen mücadeledir HEP/DEP'i vareden ve bir güç haline getiren. Sınıfsal konumundan gelen tüm tutarsızlıklarına rağmen, giderek Kürt halk kitlelerinin daha geniş kesimlerini içine alan mücadele onu da kendi peşinden sürüklemiştir. Bu koşullarda düzenin onu ehlileştirme ve bir bütün olarak düzen içine çekme politikaları etkisiz kalmıştır. "Bir avuç eşkiya"yı, yani Kürt halkının devrimci öncüsünü etkisizleştirmeden bunu başarmanın

ne denli güç olduğunu gören devletin, üstelik bu silahın kendisine karşı kullanılmasına uzun bir süre tahammül etmesi düşünülemezdi. Üçyüzbin kişilik bir kirli savaş ordusuna, özel timlerine, kirli cinayet çetelerine, sınır ve kural tanımayan tüm vahşetine rağmen ezme politikasında mesafe katedemeyen sömürgeci devlet, Kürt halkını sözde yıldırım amacıyla, en kolay saldırılabileceği hedef olarak DEP'e yönelmiştir.

Bu saldırının esas hedefinin DEP milletvekilleri olmadığı, onlar üzerinden Kürt halkının ulusal özgürlük ve eşitlik mücadelesine saldırıldığı her türlü tartışmanın ötesindedir. Düzenin bunu DEP üzerinden yapması bir kez daha onun bu mücadele karşısındaki zayıflığının ve aczinin itirafı olmuştur. Askeri planda tam bir hezimetini yaşayan ve geline nokta yenilgi psikozuna giren sömürgeci devlet, uzun bir dönemdir psikolojik üstünlük sağlama çabası içindeydi. Kirli savaş medya eliyle psikolojik planda da alabildiğine tırmandırılmış, bunun için en iğrenç yol ve yöntemlere başvurulmuştu. DEP yargılamasının da moral üstünlük sağlamanın etkili bir malzemesi olarak kullanılabilmesi hesaplanıyordu. Ancak gelinen noktada bunun sanıldığı kadar kolay olmadığı da görülmüş bulunuyor. Tümüyle düzenin çizdiği sınırlar içinde hareket eden, sürekli her türlü teröre karşı olduğunu açıklayan ve muhalefeti devlet terörünün teşirini aşmayan bir partinin milletvekillerinin idam cezasıyla yargılanması, sömürgeci devleti uluslararası planda oldukça güç bir duruma düşürmüştür.

Açılan dava DGM'lerin terörist düzenin hukuksal plandaki icraatçıları olduğunu, DGM savcılarının özel savaşın birer elemanı gibi çalıştıklarını her adımda ortaya koymaktadır. Gericişoven bir kampanya eşliğinde sürdürülen "yargılama" son derece kaba bir hukuksuzluk gösterisi olarak sürmektedir. MİT, kontrgerilla raporlarına, korucuların ve itrafçıların ifadelerine dayanarak hazırlanan iddianamenin, resmi ideoloji savunusu ırkçışoven gerici bir propaganda metni olmaktan öte bir anlamı yoktur.

Bu koşullarda mahkeme kürsüsünü bir mücadele platformuna, yargılamayı bir karşı yargılamaya çevirmek, hesap vermek

değil hesap sormak büyük bir önem taşımaktadır. Mahkemeyi Kürt halkının tümüyle meşru ve haklı bir temelde gelişen ulusal özgürlük ve eşitlik mücadelesinin savunusunun etkili bir platformu olarak kullanmanın olanakları fazlasıyla mevcuttur. Zira bugün sömürgeci sermaye düzeninin Kürt sorunundaki çözümsüzlüğü ve aczi iyiden iyiye suyüzüne çıkmıştır. Kirli savaşın her cephede alabildiğine tırmandırıldığı, ilan edilen yeni savaş stratejileriyle artık Kürt halk kitlelerinin açıktan hedef alınacağını ilan edildiği yeni bir saldırı dönemi başlatılmıştır.

Ne var ki başlayan davada ilk işaretler umut kırıcıdır. Yarılana Kürt milletvekillerinin mahkeme platformunu bir mücadele kürsüsü olarak kullanabildiğini söylemek şu an için mümkün değil. Halihazırda Hatip Dicle dışındaki milletvekilleri bu konuda iyi bir sınav vermemişlerdir. Bir yandan sık sık bu davanın siyasi bir dava olduğu vurgulanırken, öte yandan hukuki savunmayı öne çıkaran bir tutarsızlık sergilenmektedir.

Kürt halkı en akıl almaz ve sınır tanımaz bir vahşete rağmen ulusal köleliği reddeden ve bu uğurda büyük bedeller ödemeyi göze alan bir halk olduğunu şimdiden kanıtlamıştır. DEP davası bu onurlu mücadeleyi Kürt orta sınıflarının ne ölçüde ve nereye kadar omuzlayacakları noktasında bir sınav olacaktır.

Ekim

15 Ağustos '94

Seçimler ve sol hareket

(Parça)

“Emek, Barış ve Demokrasi Bloku”

HADEP çatısı altında seçimlere giren “Emek, Barış ve Demokrasi Bloku”, seçim platformundaki bir üçüncü reformist oluşumdur. Geniş bir gruplar çevresini bir araya getiren ve ulusal hareketin kitle tabanından dolayı da önemli bir kitle desteğine sahip bulunan bu blok, reformist seçim platformları içinde kuşkusuz en dikkate değer olanıdır. Bu seçim blokuna HADEP, Burkay çizgisindeki DDP, BSP, SİP ve diğer bazı sol gruplar katılıyorlar.

HEP geleneğinin devamı olan HADEP hakkındaki değerlendirmelerimiz bilinmektedir. Bu kendine özgü oluşumu ve işlevini burada ayrıntıya girerek değerlendirmek bu nedenle gerekli değildir. HADEP devrim ya da sosyalizm adına hiçbir açık iddia taşımayan, yalnızca Kürt ulusunun ulusal demokratik hakları uğ-

runa yasal platformlarda demokratik bir mücadele yürütmek iddiası taşıyan, ilerici-demokratik bir oluşumdur. Bu çizgi, Kürt orta sınıf katmanlarının Kürt sorunu çerçevesindeki politik tutum ve eğilimlerinin özlü bir ifadesidir.

HADEP'in durumuna belli bir özgünlük kazandıran temel faktör, Kürdistan'daki devrimci özgürlük mücadelesine verdiği destektir. Bunu tersinden ve daha doğru bir biçimde şöyle ifade edebiliriz: HEP-DEP-HADEP çizgisi, Kürdistan'daki devrimci özgürlük mücadelesinin etkilediği, harekete geçirdiği ve kendi politik yörüngesine çektiği orta sınıf kesimlerinin politik platformudur. Bu özgün konum, başından itibaren ciddi karışıklıkların da asıl nedenidir. HEP-DEP-HADEP çizgisi, yalnızca devlet tarafından değil, çoğu kere devrimci çevreler tarafından da Kürt devrimci hareketiyle özdeşleştirilebilmektedir. Dolayısıyla bu çizgiyle (ve partiyle) ilişkiler ile devrimci Kürt hareketi birbirine karıştırılabilmektedir. Devlet bunu bilerek, kasten yapmaktadır. Bazı sol çevrelerin tutumu ise çarpık bir bakışın ürünü olarak göstermektedir kendini.

Nitekim pek "sosyalist" olmak iddiasındaki bazı çevreler, şimdiki seçim blokunu, ciddi ciddi "işçi dinamiği ile Kürt yoksul köylü dinamiğinin buluşması" olarak niteleyebilmektedirler. Kuşkusuz bu değerlendirme böylelerinin gerçek sınıf perspektifleri ve ölçütleri konusunda dolaysız bir kanıt sunmanın ötesinde bir anlam ifade etmemektedir. Böyleleri kurdukları blokla, gerçekte, HADEP şahsında Kürt orta sınıflarının politik platformuyla yakınlaşmışlardır. Bunun farkında olmadıklarını düşünmek ise mümkün değildir. Zira "Barış ve Demokrasi" platformu bu gerçeği yeterli açıklıkta sunmaktadır. Tutup buna kendi başına hiçbir açık politik tanım ve kimlik bildirmeyen bir "Emek" ibaresi eklemek, böylece bunu işçi sınıfı dinamiğinin Kürt yoksul köylü dinamiği ile buluşturulması olarak sunmak, dayanaktan yoksun bir başka ciddiyetsizliktir.

"Emek, Barış ve Demokrasi" blokunun gerçekte hangi "dinamik"leri birleştirdiğini görmek için blokun isminin yeterli bir açıklık sunduğunu söyledik. "Barış" talebi, çok bilinen ve çok

tartışılan Kürt sorununa “siyasal çözüm” politikasının bir ifadesinden başka bir şey değildir. Bunun ise, geçtik sosyalist sınıf politikasından, genel devrimci bakış açısından bile gerçekte ne ifade ettiğini defalarca ortaya koyduk. Son olarak EKİM 3. Genel Konferansı bu sorunu ayrıntılı olarak ayrıca tartışıp değerlendirdi. “Demokrasi” talebinin kapsamı da, “Barış” talebinden kendiliğinden çıkmaktadır. Türk ve Kürt reformist solunun geniş kesimlerinin yıllardır ortak argümanı şudur: Türkiye’de Kürt sorununun barışçıl demokratik çözümü demokrasiye giden tek yoldur. Kemal Burkay liderliğindeki PSK’nın “Türkiye’ye demokrasi, Kürdistan’a otonomi” biçimindeki ünlü formülü bilindiği gibi bunu ifade etmekteydi.

Türkiye’de Kürt halkı üzerindeki sömürgeci boyunduruğun demokrasi sorununun kilit unsurlarından biri olduğu kuşkusuzdur. Fakat bu ne tek unsurdur ve ne de Kürt sorununun düzen içi kısmi bir çözümüyle Türkiye’ye demokrasi gelecektir. Bu en büyük aldatmacadır. Reformist odaklar “siyasal çözüm” basıncı çerçevesinde yığınlara sürekli bu yalanı pompalamaktadırlar.

Emperyalizme dayalı sermaye düzeni siyasal gericiliğin temel kaynağıdır. Bu sınıf devrilmeden, onun egemenlik aygıtı olan devlet yığınların devrimci zoruyla parça parça edilmeden, Türkiye’de demokrasi mücadelesi de zafere ulaştırılamaz. Bu düzen, bu düzenin mevcut sınıf ilişkileri, bu düzenin bugünkü uluslararası ilişkiler sistemi içindeki yeri korunduğu sürece, Türkiye’ye demokrasi gelebileceği hayalini kitleler içinde yaymak, gerçekte en berbat, en bayağı bir reformizmdir.

Bugünkü “Emek, Barış ve Demokrasi Cephesi”nin politik bileşenlerine baktığımızda gördüğümüz nedir? HADEP’in kendisi üzerine gerekeni söyledik. DDP ise, bilindiği gibi Kürt reformizminin baştemsalcisi Burkay çizgisinde bir partidir. Bu parti yıllardır Kürt sorununa bizzat emperyalist odakların koyacağı ağırlıkla bir çözüm aramaktadır. BSP’ye gelince, dünün revizyonist bugünün liberal çevreleriyle, dünün devrimci bugünün yorgun demokrat unsurlarının üst üste yığıldığı bir belkemicsiz oluşumdur. Liberal troçkistler bu bulamacı ayrıca renklendiriyor.

Devrim, iktidar, sosyalizm BSP'yi ilgilendirmiyor. BSP bulamacını oluşturanlar, uysal bir demokratlığı Kürt halkının acılarına duydukları yakınlıkla birleştiren, devrimci siyasal mücadelede hiçbir yeri olmayan devrimci örgüt ve mücadele kaçkınlarıdır. Şimdi devrim ve sosyalizmi bir söz olarak bile yük sayan Dev-Yol artıklarıyla birleşerek tam bir liberal yamalı bohça olmaya hazırlanıyorlar. "Barış ve Demokrasi" tamı tamına bunların platformudur. Her şey bir yana yorgun ve ürkek demokratlar olarak bu onların siyasal huzuru için gereklidir.

Geriye son bir bileşen olarak SİP kalıyor. Devrimci söylem, fakat legalist-reformist pratik denebilir ki bu partinin en ayırdedici özelliğidir. Ve ne iyi ki onlar reformist blokta yerlerini tereddütsüz biçimde alarak bunu herkese en açık biçimde göstermiş oldular. TİP Türkiye'de reformist-legalist geleneğin temsilcisiydi. Geleneği devrimcileştirdikleri iddiası taşıyanların, iddiaları doğrultusunda atacıkları en temel adımlardan biri, faşist bir polis-asker rejiminin icazet sınırları dışına çıkmak, düzen karşısında ihtilalci bir örgütsel konuma geçmek olabilirdi. Oysa iddia sahipleri bunu düşünmek bile istemediler. Bu onların gerçek ideolojik-politik kimliklerinin de aynasıdır. Bu partinin değişik politik sorunlarda aldığı belli olumlu tutum ve davranışları elbette önemsememezlik etmiyoruz. Fakat her şey bir yana, legal konumlanışın kendisi bile, bu "radikalizm" in hem sınırları ve hem de geleceği konusunda herhangi bir tereddüt de bırakmıyor. Zamanında "Geleneğe" fikir ve ruh verenlerin bugün BSP bileşeni olmalarına da çok şaşırıyoruz bu nedenle. Bugünkü "seçim bloku" ise geride kalanların konumu hakkında da bir fikir vermektedir. Aynılar aynı yerde toplanmıştır. HADEP, DDP, BSP ve SİP tablosu gerçekten açıklayıcıdır.

SİP Genel Başkanı "Emek, Barış ve Demokrasi Cephesi" hakkında şunları yazıyor; *"Seçimlere emek ve özgürlükten yana bir ittifak halinde gitmeye karar veren partiler Türkiye siyasetinde yeni bir ufuk açıyorlar. ... 'Düzen Partisinin' karşısında bir emek ve özgürlük kuthu yerini alacaktır. Bu yerin güçlü bir biçimde tutulacağı daha haştan bellidir. ... Burjuva siyaseti dev-*

rimciler tarafından son dönemlerde ilk kez bu denli geniş bir ölçekte dinamitlenmiş olacak.” (Sosyalist İktidar, 17 Kasım ‘95)

Bir reformist partiler blokunu “devrimciler” olarak niteleyebilenler, pelteleşmiş liberallerle Kürt burjuva demokratlarında burjuva siyasetini dinamitleyecek bir devrimci dinamizm görebilenler, böylece kendi konumlarına da açıklık getirmiş oluyorlar.

“Türkiye’nin siyasetinde yeni bir ufuk açma”ya gelince. Seçimi izleyen dönemde, emperyalistlerin basıncı ve bazı sermaye çevrelerinin daha etkin bir ağırlık koymasıyla, önce “ateşkes” ve ardından da “siyasal çözüm” süreci işlerse, ki yabana atılır bir olasılık değildir, bu gerçekten “Türkiye’nin siyasetine yeni bir ufuk” açacaktır. Bu gerçekleşirse eğer, hiç kuşkusuz bunda “Emek, Barış ve Demokrasi Cephesi”nin de bir nebze olsun rolü olacaktır. SİP ve Genel Başkanı, o zaman bununla haklı olarak övünebilirler.

“Siyasal çözüm’ denilen şeyin son tahlilde esaret ve sömürü mekanizmalarının zaferi” demek olduğunu bildikleri konusunda herkesi temin edenler bilmelidirler ki, mevcut blok, HADEP’i emekçi dinamiğine yaklaştırmıyor, tam tersine, bu blokun basıncıyla ve kendileri gibilerinin desteği ile, emekçi dinamiğini “siyasal çözüm” denilen politikanın yedeğine koyuyor. Kürt devrimci hareketinin son yıllardaki değişmez politikası da zaten budur.

“Politika yapmak” güzel ve arzu edilir bir şeydir de, onun ancak bağımsız gelişmeyle yaratılmış güçlerle yapılabileceğini; bu güçten yoksun “politika” yapanların ise, başkalarının politikalarına dolgu malzemesi olmaktan öteye gidemeyeceklerini, politik yaşamın dışındaki insanlar bile biliyorlar. Ama eğer gerçek politik platformunuz, devrim ve iktidarı değil de “demokrasinin genişletilmesi” ve bu çerçevede içinde az çok barışçıl bir politik yaşamsa, bu demektir ki, muhataplarınızın politik stratejileri ile sizin politik platformunuz zaten doğal bir biçimde kesişiyordur. Bu durumda herhangi bir sorun da kalmaz. Örneğin BSP için gerçekten sorun yok. Sorun olmak bir yana, “siyasal çözüm” arayışları nedeniyle büyük bir rahatlama ve “barış” üzerine politika yapma olanağı var.

EKİM 3. Genel Konferansı'nın aşağıdaki değerlendirmesi, HADEP-DDP-BSP-SİP ittifakı tablosunun mantığını önden itim açıklığı ile ortaya koymaktadır:

"PKK'nın izlediği yeni politik çizgi, Türkiye için devrimi değil, fakat demokrasiye geçişi esas alan bir çizgidir. PKK, Tür-kiye'nin işçi-emekçi hareketini ve onun devrimci-politik güçle-rini devrim sürecinin dinamikleri olarak değil, fakat Kürdistan'-daki özel savaş haskısını azaltacak, giderek Kürt sorununun "si-yasal çözüm"ünü kolaylaştıracak "demokrasi güçleri" olarak gö-rüyor. Bu hakışaçasının bir yansıması olarak, 1993 yazında gündeme getirilen ve çok-geçmeden dağılan Devrimci-Demokra-tik Güç Birliği için hazırlanan mücadele platformunda, devrim ve iktidar hedeflerinin açık bir tanımından şaşırıcı bir ısrarla kaçınılmıştır. PKK'nın bu politik yaklaşımının, "siyasal çözüm" çizgisine de bağlı olarak, Türkiye solunun reformist kesimlerin-den ve sendika bürokrasisinin reformist temsilcilerinden des- tek bulması anlaşılır bir durumdur." (EKİM 3. Genel Konferansı/Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler, Eksen Yayıncılık, s.106)

Bu değerlendirme aynı zamanda, PKK'nın "Emek, Barış ve Demokrasi Cephesi"ne verdiği desteğin mantığını ve ama-cını da ortaya koymaktadır. Değişik vesilelerle tartıştığımız bu sorunun burada ayrıca bir izah gerektirdiğini zannetmiyoruz.

Seçimler ve devrimciler

Devrimci gruplar seçim dönemine ortak bir devrimci plat-formdan yoksun olarak girmektedirler. Bunun önemli bir zaafi-yet göstergesi olduğu açıktır. Dahası bu grupların bir kısmı se-çimlere bağımsız devrimci adaylarla girerlerken, diğer bir kısmı seçimleri boykot etmektedirler. Ortak tutum ve politika alanın-daki bu dağınıklığa rağmen, ulusal hareketin etki alanındaki bazı çevreler hariç, hemen tüm devrimci örgütlerin reformist odaklar üzerinden yaratılan "Barış ve Demokrasi Cephesi" ile aralarına bir sınır çekmeleri olumlu bir göstergedir. Devrimci hareketin devrim ve iktidar mücadelesi eksenine oturan bir seçim poli-

tikasında ısrarı, sol hareketteki iç ayrışmada bir bulanıklığa olanak tanımamaları, devrimci siyasal mücadelenin geleceği bakımından yaşamsal bir önem taşımaktadır.

Boykot politikasının yanlışlığını görmekte gerçekte bir güçlük yoktur. Bir kısım devrimci çevrelerin boykot tutumuna yaklaşımı sağlam bir bakışaçısından yoksundur. Boykot mevcut temsili kurumların ne ölçüde işlevsel olduğuyla değil, devrimci kitle hareketindeki gelişmeyle, seçimlere katılıp-katılmamanın bu gelişmeyi nasıl ve ne yönde etkileyeceği sorunuyla ilgili bir konudur. Kitle hareketinin bugünkü düzeyinde ise boykot tutumunun anlaşılır bir yanı yoktur.

Elbette boykotun kitle mücadelesinin düzeyinden ayrı olarak gündeme gelebileceği ve kitlelere anlamlı bir mesaj taşıyabileceği daha özel durumlar olabilir. Örneğin 27 Mart Yerel Seçimleri öncesinde devlet kaba bir zorbalıkla DEP'i seçim dışı bıraktı ve Kürt milletvekillerini yaka-paça meclisten attı. Bunu genel ve azgın bir şovenist kampanya ile birleştirdi. Bu koşullarda seçimleri boykot, Kürt halkının özgürlük mücadelesiyle dayanışma ve rejimin kendi hukukunu bile bu kadar kaba bir biçimde çiğnemesini teşhir etmek bakımından anlamlıydı.

Kuşkusuz 24 Aralık seçimleri de bazı bakımlardan benzer özellikler taşıyor. Herşey bir yana, önemli bir Kürt seçmeni kütüklere kayıtlı değildir. Fakat Kürt hareketinin seçimlere katıldığı ve sorunun bu yönü üzerinde fazla durmadığı koşullarda, böyle bir gerekçeyle gündeme getirilecek bir boykotun etkisi ve mesajı çok anlamlı olmayacaktır.

Komünistler seçimlere, yığınlardan oy desteği talep etmek için değil, fakat düzenin ve onun sözde temsili kurumlarının bu vesileyle etkili bir teşhirini yapmak, yığınlar arasında temel ve taktik devrimci şiarlarını yaymak, seçim ortamını mücadelenin, devrimin ve sosyalizmin etkili bir propagandası için kullanmak üzere katılıyorlar. Bunun toplum genelinde ne kadar güçlü ve etkili yapılabildiği, yapılabileceği değildir sorun. Sorun, bugünkü güç ve olanakları sonuna kadar kullanarak bu tür bir faaliyeti yürütebilmektir. Bu faaliyet içinde bağımsız kimliğini ve etkinliği-

ni geliştirebilmektir. Bu ilkesel tutuma özen gösterilerek yürütülecek bir faaliyetten güçlenerek çıkabilmek ve bu güçle yarının yeni görevlerine daha etkili sarılabilmektir.

Bu çalışmayı yürütürken, devrimci mücadele platformunda duran, reformist hayalleri değil devrimci şiarları yayan, düzene ve devlete cepheden vuran her kişi, akım ve örgütle fiili bir dayanışma içinde olacağız. Bu dayanışma ve işbirliğini, “HADEP çatısı”yla değil, fakat açık bir devrimci tutumla hareket edecek olan Kürt devrimcileriyle de geliştirebilmek için her türlü çabayı harcayacağız. Düzen partilerini ve sahte sol alternatifleri teşhir ederken, devrimin ve sosyalizmin platformuna dayalı bir çalışma yürüten bağımsız devrimci adayları destekleyeceğiz.

Burada sözkonusu olanın oy desteğinden çok, devrimci seçim çalışması olduğunu belirtmek bile gereksizdir. Politikada gerçekçilikse gerekli olan, komünistler ve devrimciler, güç ve etkinliklerini oy potansiyeliyle değil, fakat etkili bir teşhir ve propaganda çalışmasıyla ortaya koyabilecekleri konusunda devrimci bir gerçekçilikle hareket etmek zorundadırlar. Devrimci güçler cephesi için seçimler bugün ancak bu açıdan bir işlev görebilmektedirler.

Ekim

1 Aralık '95

Seçimler ve reformist sol

(Parça)

Emek-Barış ve Özgürlük Platformu

Kürt ulusal hareketi, HADEP'in etrafında bir blok oluşturarak bu seçime katıldı. HADEP bu bloku ilk başlarda daha geniş kesimleri, örneğin YDH'yi de kapsayacak bir taktik oluşum olarak öngörmekteydi. Ne var ki bu yöneliş pratikte karşılığını bulamadı, blok HADEP ile "sosyalizm" iddialı çeşitli reformist akımların bir ittifakı olarak şekillendi.

HADEP'in Kürt orta sınıflarıyla ulusal hareketin ortak bir platformu olduğu biliniyor. Bu platforma, zaman içinde düzey farklılıkları gösterse bile, esasta Kürt orta sınıfları damgasını vurdu. Geçmişte Kürt orta sınıflarıyla devrimci ulusal hareket arasında çeşitli çatışmaların da yaşanabildiği bu ortak platforma, son süreçte bir uzlaşma ve ortaklaşma havasının hakim olduğu söylenebilir. Bu uzlaşmanın arkasında ise, her iki kesimin de ortak bir siyasal platformda buluşmuş olması gerçeği vardır. Bu "siya-

sal çözüm” platformudur. PKK, Kürt ulusal hareketini kendi iç dinamikleriyle daha da ileriye taşımının giderek zorlaştığı bir konjoktürde, mücadelesini giderek emperyalist ülkelere ve Türk burjuvazisine kendi meşruiyetinin kabul ettirmeye, sömürgeci Türk sermaye devletini masaya oturtmak zorunda bırakmaya dayalı ve diplomasi ağırlıklı bir eksene kaydırmaya başladı. Bu süreçten sonra Kürt orta sınıflarıyla yaşanan gerilim de büyük ölçüde azalmaya başladı.

HADEP’in seçim taktiği ve ittifak çağrısı, işte bu temel yöneliş ekseninde şekillendi. Seçimlerde elde edilecek bir başarı ve HADEP’in parlamentoya girebilmesi, siyasal çözüm politikasını daha etkili bir şekilde uygulayabilmenin önemli bir olanağı olarak değerlendirildi. Böylece hem PKK’nın Kürt halkının temsilcisi olduğu seçimler aracılığıyla da kanıtlanmış olacak, hem de HADEP şahsında bir “siyasal çözüm” muhatabı yaratılacaktı. Nitekim PKK genel sekreteri tarafından seçim öncesi dönemde üst üste yapılan açıklamalar, PKK’nın bu tür bir yöneliş ve beklenti içerisindedir olduğunu açık bir biçimde ortaya koyuyordu. PKK genel sekreteri sözkonusu açıklamalarında “devletin PKK ile masaya oturması gerekmiyor, Kürt halkının başka temsilcileriyle de masaya oturabilir” demekteydi. Seçimler, HADEP şahsında masaya oturulabilecek bu temsilcileri de ortaya çıkarmış olacaktı. HADEP’in seçimlerden başarılı bir şekilde çıkması koşullarında, emperyalist dünyanın siyasal çözüm doğrultusundaki baskılarının daha da artacağı, hesaba katılan bir başka noktaydı.

HADEP temelde bu amaçla ve odağında barış ve demokrasi talebinin yer aldığı bir platformla seçimlere katıldı. “Barış” vurgusu, PKK’nın şu ya da bu biçimde bir taraf olarak muhatap alınması ve her iki tarafın masaya oturması amacını ifade ederken; “demokrasi” Kürt sorununun düzen sınırları içerisinde çözüme kavuşturulabileceği bir burjuva-demokratik siyasal çerçeveye ulaşmak amacını tanımlıyordu. Blok çağrısına “sosyalizm” iddialı çeşitli reformist gruplardan olumlu yanıt gelmesiyle barış ve demokrasi vurgusu, emek, barış ve özgürlük vurgusuyla yer değiştirdi. Fakat blokun ortaya koyduğu seçim platformuna ve seçim

süresince izlediği propaganda çizgisine bakıldığında, buradaki “emek” vurgusunun büyük ölçüde görüntüyle sınırlı kaldığı da görülmektedir.

Yukarda özetlenmeye çalışılan bakış açısı, blok tarafından örgütlenen miting ve toplantıların da temel siyasal içeriğini oluşturdu. “Biji Apo, Biji PKK!”, “Vur gerilla vur Kürdistan’ı kur!”, “Kürdistan faşizme mezar olacak!” vb. şiarlar ulusal hareket temsilcilerinin geçen süreçte örgütledikleri kitle gösterilerinin ana temasını oluşturmaktaydı. Seçim kampanyası boyunca kitle gösterilerine hakim kılınmaya çalışılan şiarlara bakıldığında ise, bunların temelde düzen içi ve parlamentarist bir bakış açısını yansıttığı görülmektedir. Seçim mitinglerinde “Oylar HADEP’e!”, “HADEP iktidar, Bozlak başbakan!” vb. türden şiarlar blok tarafından özel bir tarzda yaygınlaştırılmaya çalışıldı. Blokun sahip olabileceği en ileri sloganlar “Yaşasın halkların kardeşliği!” ve “Şehit namırın!” türünden sloganlar olabildi. Kampanya dönemi boyunca blok temsilcileri, bir iki istisna aday dışında, devrim ve sosyalizm sözcüklerini telaffuz etmemeye özel bir önem gösterdiler. Barış ve demokrasi, yürütülen propagandanın ana teması olduğu gibi, bunlara ulaşabilmenin yolu olarak da kitlelere mücadeleden ziyade oy sandığı ve parlamento gösterildi.

Soruna, HADEP’in elde ettiği seçim sonuçları üzerinden baktığımızda ise, şu tür bir değerlendirme yapmak mümkün. Seçim sonuçları, devletin Kürt halkını önemli ölçüde kaybettiğini; PKK’nın ise, özellikle Kürdistan’ın sınırları içerisinde yaşayanlar olmak üzere Kürt halkının açık bir desteğine sahip olduğunu, bir kez daha ve çok somut bir biçimde ortaya koymuştur. Kaldı ki resmi sonuçlar gerçekliği tam olarak yansıtmamaktadır da. Özellikle Kürdistan’ın kırlık bölgelerinde, devletin sandıklara açık ve kaba müdahaleleri sözkonusudur. Şehir merkezlerinde %70’lere ulaşan bir destek elde edebilen HADEP, kırsal bölgelere gidildikçe %10-15’ler seviyesine gerilemektedir.*

* HADEP tarafından kamuoyuna açıklanan bazı somut olgular, devletin ne tür sahtekarlıklara başvurduğunu da çarpıcı olarak

HADEP'in devletin bütün baskı ve sindirme politikalarına ve entrikalarına karşın, Kürdistan sınırları içinde elde ettiği büyük oy desteği, PKK'nın kitle desteğinden yoksun bir terör örgütü olduğu demagojisine indirilmiş son derece ağır bir darbe olmuştur. Devletin savaşın en kritik alanında yenilgiye uğramış olduğu gerçeğini tescil etmiştir.

Kürdistan sınırları içinde ezici bir oy üstünlüğü kurabilen HADEP, metropollere gidildikçe oldukça zayıf bir görüntü sunmaktadır. Bu durum HADEP'in metropollerdeki Kürt nüfusunu etkilemek ve yönlendirebilmek açısından, ciddi bir zayıflık içerisinde olduğunu göstermektedir. Bu değerlendirmeyi yaparken metropollerde ortaya çıkan tablonun HADEP gerçeğini tam olarak yansıtamadığını, HADEP'in gerçek gücünü ve etkinliğini olduğundan daha zayıf gösterdiğini belirtmek gereklidir. HADEP'e oy vermesi büyük bir olasılık olan ve küçümsenmeyecek bir niceliği temsil eden bir kitle, bu seçimlerde fiilen oy hakkından yoksun bırakılmıştır. Ne var ki bu tek başına yukarıdaki saptamayı geçersiz kılabilecek bir veri de değildir. Öyleyse, HADEP'in metropollerde çok daha zayıf bir oy desteği elde etmesinin ardında başka önemli faktörler olmalıdır.

Kürt ulusal hareketi, ulusal bir hareket olma gerçeği ile doğrudan bağlantılı olarak, başından beri yürüttüğü savaşta Kürdistan sınırlarıyla ilgili görmüştür. Metropolleri savaşın esas alanı değil ama bir cephe gerisi olarak değerlendirmiş, metropollerdeki Kürt nüfusu örgütlemek ve yönlendirmek sorununa da bu bakış açısıyla yaklaşmıştır. PKK açısından metropollerdeki Kürt kitleleri, zaman zaman kitle gösterileriyle, daha çok da bireysel teröre dayalı eylemlerle sömürgeci devleti "cephe ge-

kanıtıyor. Musa Anter'in köyünden HADEP'e bir tek oy çıkmıyor. HADEP'in bir milletvekili adayı kendi köyünden bir oy alabiliyor. Yani yalnızca adayın kendisi HADEP'e oy veriyor. Karısı, akrabaları vb. içinden HADEP'e oy veren kimse yok! Bu ikiyüzlü sahtekarlıklara bir de baskı ve tehditler eklendiğinde, yüzde %10-15'e düşüş daha anlaşılır oluyor.

risi”nde de rahat bırakmayacak bir yedek güç olarak değer taşımıştır. Dahası PKK siyasal çözüm platformuna giderek daha fazla angaje oldukça, metropollerdeki Kürt kitlesinin denetimini de fiilen ve büyük ölçüde Kürt orta sınıflarına terk etmeye başlamıştır. Bu kesimler de Kürt kitlesini mücadeleye kanalize etmek noktasında -reformist kimlikleriyle doğrudan bağlantılı olarak- herhangi bir ciddi gayret içerisine girmemişlerdir. Metropollerde yaşayan Kürt yığınları içerisinde HADEP’in etkili, sürekli bir politik örgütlenme çabası hiçbir zaman sözkonusu olmamıştır. Devletin sistematik baskısı ve Kürt orta sınıflarının bu baskıyı göğüsleyecek irade ve cesaret yoksunluğu da, bu süreci besleyen son derece önemli bir başka ek faktör olmuştur. Üçüncü önemli etken ise metropollerdeki emekçi Kürt halkına dar bir ulusal platformdan seslenilmeye çalışılmış olmasıdır. Sınıfsal özlem ve talepleri kucaklamaktan uzak bu tür bir müdahale tarzı, metropollerdeki Kürt emekçi halkını hem sınıfsal hem de ulusal mücadele açısından edilgen bir pozisyona hapsedmiştir. Dahası sınıfsal özelliklerin karartıldığı dar bir ulusal platform, bu kesimlerin etkilenip örgütlenebilmesi için yeterli olamamış, HADEP bu kesimlerden yeterli bir oy desteği elde edememiştir.

(...)

Ekim
15 Ocak '96

Devlet bunu hep yapıyor!

HADEP yöneticileri on ay önce gerçekleştirilen HADEP 2. Kongresi'nde yaşanan "bayrak provokasyonu"nun ardından tutuklanmışlardı. Tümüyle keyfi bir biçimde uzun süre içerde tutulan HADEP'liler geçtiğimiz günlerde serbest bırakıldı.

Devletin "bayrak provokasyonu" sık sık tekrarlanan taktiğin yeni bir örneği olmuştu. Ne zaman devrimci sınıf mücadelesi gelişse, devlet hemen saldırıya geçmiş, provokasyonlar düzenlemiştir.

'96 yılının ilk günlerinden itibaren devrimci ve emekçi hareketi peşpeşe yeni politik çıkışlar yapmıştı. Zindanlara dönük saldırı kararlı bir direnişle püskürtülmüş, M.Göktepe cinayeti büyük bir anti-faşist protesto gösterisiyle karşılanmıştı. Öğrenci gençlik eğitimde özelleştirme saldırısına karşı militan ve kitlesel bir çıkış yapmıştı. Nisan ayında ise kamu emekçileri en kitlesel ve en militan eylemlerini ortaya koymuşlardı. Tüm bunların üzerine

görmeli '96 1 Mayıs'ı gelmişti. Devrimci ve emekçi kitle hareketi maddi ve moral açıdan güçlenmişti.

İşte tam bu sırada sermaye devleti kudurganlık derecesinde karşı-devrimci bir saldırı başlattı. Önce 1 Mayıs provokasyonu tezgahlandı. Bu provokasyonla gerici bir atmosfer yaratıldı ve yaygın saldırılara girişildi. Devrimci örgütlere dönük seri operasyonlar başlatıldı. Zindanlar hedef tahtasına oturtuldu. Kamu emekçileri bu aynı dönemde ilk kez polisin kapsamlı ve vahşi bir saldırısı ile yüzyüze geldiler. "Cumartesi Anaları"nın eylemleri dahil en meşru hak eylemleri dahi azgın bir terörle ezilmeye çalışıldı. Bu saldırıların yegane amacı, sokağı işçi, emekçi ve devrimcilere kapatmak, devrimci ve emekçi kitle hareketini yıldırıp moral üstünlüğü yeniden ele geçirmektir.

HADEP'e dönük saldırı işte bu koşullarda gündeme geldi. Hiç kuşkusuz bu saldırının da bir mantığı ve bir amacı vardı. Belli bir süredir kendi mecrasında seyreden Kürt kurtuluş hareketi, metropollerde bir devrimci ve emekçi kitle hareketinin yükselişiyle birlikte yeniden umutlanmış ve yüzünü yeniden bu harekete çevirmişti. Deyim yerindeyse bir birleşme eğilimi içine girmişti. Bunun üzerine sömürgeci sermaye devleti bu umudu kırıp-tüketmek ve sözkonusu birleşme eğiliminin önüne geçmek için Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine dönük topyekün bir saldırıya geçti. Yıllardır sürdürdüğü kirli ve kuralsız savaşı güneydeki Kürtleri de kapsayacak biçimde boyutlandırdı.

HADEP'e gelince. HADEP Kürdistan'daki seçimlerde büyük bir başarı elde etmiş, moral bir üstünlük kazanmıştı. Bu moral üstünlüğü dayanak yapıp örgütlenmesini yayıp pekiştirmek ve yeni bir çıkış yapmak istiyordu. HADEP 2. Kongresi de bunun aracı olacaktı. Nedir ki sömürgeci sermaye devleti buna izin vermedi. Önce "bayrak indirme operasyonu" tezgahlandı. Ardından da saldırıya geçildi. İçlerinde genel başkanları Murat Bozlak da olmak üzere HADEP'in hemen tüm yöneticileri tutuklandılar. Delegatesiyle, davetlisiyle kongreye katılan hemen herkes sopadan geçirildi. Kongre delegesi üç HADEP üyesi Kayseri'de kurulan alçakça bir tuzak sonucu katledildi. Daha sonraki günlerde bir

çok HADEP binası polis kuşatması altına alındı. Parti binaları kurşunlandı, kundaklandı. HADEP adeta çalıştırılmaz hale getirilmek isteniyordu.

Aşağılık sermaye medyasının da aktif çabasıyla, ülke çapında bir “bayrak sendromu” yaratıldı. Kürt halkına dönük histerik bir şoven kampanya örgütlendi. Hemen Türk bayrağı basılıp çoğaltıldı. İrkçi ve şoven bir “vatan-millet-bayrak” propagandası eşliğinde hemen tüm devlet dairelerine, sokaklara, parti binalarına, evlere ve camilere bayrak asıldı. MHP ve ülkücü faşist çeteler sokaklara salındı. Faşist çeteler bir çok yerde savunmasız Kürtlere dönük saldırılara giriştiler. Gösteri ve mitingler tertiple-diler. Zorla bayrak satışları yaptılar.

“Osmanlıda oyun çoktur” denir. Onun mirasçısı TC’de ise daha çoktur. Türkiye’yi her açıdan ABD’ye peşkeş çekenler, ulusal çıkar ve değer adına ne varsa emperyalistlerin ayağı altına sererler, her türden haktan yoksun bir halk karşısında aşağılık ve ikiyüzlü bir ulusal gurur oyunu oynuyorlardı. “Bayrak indirme provokasyonu” bahanesiyle başlatılan histerik-şoven kampanyanın tozu-dumanı içinde, hem devrimci ve emekçi kitle hareketini ezecek iktisadi, sosyal ve siyasal saldırıları için yolu düzlemek, hem de kardeş Kürt halkına yönelik kanlı ve kirli icraatlarını gizlemek, meşrulaştırmak ve yeni saldırılara zemin hazırlamak istiyorlardı. Oynanan oyun da bu amaçlara ulaşmak için sahneye konulmuştu.

Bu oyunun özel bir amacı da vardı. Sömürgeci devlet her zaman için HADEP’i Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin yumuşak karnı olarak görmüştür. Saldırılarının en çabuk ve en kolay HADEP’te yankı bulduğu/bulacağı düşünmektedir. “Bayrak provokasyonu” ile bir kez daha HADEP’e yüklenmesi de bu nedenleydi. HADEP’i sindirmek, terbiye etmek ve eğer başarırsa onu Kürt kurtuluş hareketinden koparmak istiyordu.

Devletin her türden provokasyon ancak tutarlı politikalarla, sağlam politik duruşla ve politik uyanıklıkla deşifre edilip, boşa çıkarılabilir. Ardına gelen saldırılar da, Cumartesi Analarının eylemi ve zindan direnişleri örneğinde olduğu gibi, ancak militan

bir direnişle geriletilip-püskürtülebilir. HADEP her iki açıdan da başarılı bir pratik sergileyemedi. Yaratılan “bayrak sendromu” karşısında gerekli direnci gösteremedi. Ürktü, geriledi ve savunmada kaldı.

“Bayrak provokasyonu”nun gerçek amacı anında deşifre edilemedi. Ardına gelen saldırılar gerektiği gibi püskürtülemedi. Bunda ve HADEP’in belli ölçülerde panikleyip sinmesinde, Türkiye devrimci hareketinin de belirgin bir sorumluluğu vardır. Devrimci hareketten yeterli moral ve maddi desteği alamadılar. Dahası kimi “sosyalistler” ve solcular ile kimi devrimci akımlar, “bayrak provokasyon”nu deşifre etmekten çok, ciddi ciddi Kürt kurtuluş hareketine ve HADEP’e yönelik eleştiri salvosuna geçebildiler. Onlara göre “halkın duygu ve düşünceler”ini gözetmek, “halkın ulusal değerleri” ile olur olmaz oynamamak gerekiyordu. Aksi takdirde şu ya da bu şekilde provokasyonlara çanak tutulmuş olunurdu.

İma yollu da olsa onlar şunu söylemek istiyorlardı: Bayrak sorunu hassas bir sorundur; ancak HADEP sorunun hassasiyetine uygun davranmamıştır. Sonuçta şu ya da bu biçimde bu provokasyona çanak tutmuştur. En azından buna katkıda bulunmuştur. Dahası HADEP’in “halkın duygu ve düşünceler”ini hiçe saymaya, “ulusal değerler”iyle oynamaya hakkı yoktur. HADEP bundan böyle bu tür rencide edici tutumlara düşmemelidir.

Kuşkusuz sözkonusu kişi ve akımlar tüm bunları dostça bir uyarının ifadesi olarak dile getiriyorlar. Ancak gelinen yerde bir kez daha düşünmeleri gerekir ki, yaptıkları uyarı ve eleştiriler, yalnızca zamansız değil ama özünde yersizdi. Zira genel ve soyut planda gözetilmesi ve olur olmaz oynanmaması gereken “halkın duygu ve düşünceleri” ya da “ulusal değerleri” ile somutta “bayrak olayı”nın bir ilgisi yoktu. Tersini söylemek; aralarında zorlama bir bağ kurmaya çalışmaktı. Bu tutumun gerisinde öteki şeyler yanında bizzat provokasyonun yarattığı şoven histeri karşısında düşülen zayıflık vardı.

Bugün her şey apaçık orta yere serilmiştir. Susurluk skandalı ile sömürgeci sermaye devletinin geçmişten bugüne tüm kanlı

ve kirli icraatları deşifre olmuştur. Ne kadar cinayet, toplu katliam ve provokasyon varsa tümünün devletin denetiminde ve Çatlılar eliyle gerçekleştirildiği artık herkes tarafından bilinmektedir. Bunu bizzat M.Ağarlar, Hanefi Avcılar, Korkut Ekenler, Mehmet Eymürler, İbrahim Şahinler ve onların basit piyonları durumdaki itirafçıların kendileri itiraf etmektedirler. Yine bizzat itirafçıların itiraflarıyla açığa çıkmıştır ki, HADEP 2. Kongresi'nde yaşanan "bayrak provokasyonu" da devletin bir provokasyonudur. Bizzat itirafçı provokatörlerin tezgahıyla gerçekleştirilmiştir.

HADEP'in 2. Kongresi'nde Türk bayrağını indiren provokatör devletin ta kendisidir. HADEP yöneticilerinin serbest bırakılması da bunun açık ve dolaysız itirafıdır.

Kızıl Bayrak

Mayıs '97

V. Bölüm
Güney Kürdistan

Kimin eli kimin cebinde?

KDP-YNK çatışması

Güney Kürdistan'da (kısa süreli ateşkes dönemleri dışta tutulacak olursa) bir süredir KDP ile YNK arasında sert bir iç savaş yaşanıyor. En son geçen günlerde Erbil'de biraraya gelen KDP ve YNK, kamuoyuna yeni bir ateşkes haberini duyurdular. Hatta Halepçe'yi işgal eden islami güçlere ve İran Pastaran'ına karşı, eğer bu güçler Halepçe'den çekilmezlerse, birlikte müdahale edeceklerini duyurdular. Çatışmanın nihayet sona erdiği izlenimini veren bu açıklama, henüz daha yeni dünya kamuoyuna ulaşmıştı ki, bu kez de tersinden, KDP ile YNK arasında çatışmaların yeniden başladığı haberleri ortalığa yayılmaya başladı. Üstelik bu haberler ateşkesin ilan edildiği Erbil'e çok yakın bir bölgeden, Kala Diza bölgesinden gelmekteydi.

KDP ile YNK'nın geçmişlerine bakıldığında, tarihlerinin bir karşılıklı çatışma tarihi olduğu da görülür. Uzun süreli çatışmalar sonucunda taraflar arasında güvensizlik ve düşmanlık duyguları

kökleşmiş durumdadır. Bölünme ve çatışma, Kürtler'in geleneksel yazgısının bir simgesidir adeta. Kürtler'in tarihi, feodal ilişkilerin köklü olmasına sıkı sıkıya bağlı olarak bölünmüşlük ve kardeş kavgası tarihidir de... Feodal ilişkilerin köklü olması, ulusal mücadelenin toplumsal temelinin zayıflığı ve ulusal bilincin geriliği ile eşanlam taşımaktadır. Bu durum mücadeleyi baştan zayıflatan temel bir öge olmuş, uluslararası emperyalizm ve bölge devletleri, tam da bu zayıflığından yararlanarak Kürt ulusal hareketini bölmeyi, iç çatışmaya sürüklemeyi ve bu yolla da ezmeyi sayısız defa başarmışlardır. KDP ile YNK arasında süren çatışmaların nesnel temeli de budur. Biri, daha ziyade feodal aşiretçi bir toplumsal temele, dolayısıyla daha zayıf bir ulusal kimliğe sahiptir (KDP). Diğeri, daha çok kentsel bir tabana, burjuvalaşmış feodallere, yarı burjuvalara ve burjuva aydınlarına dayanmaktadır (YNK). Söz konusu iki örgütün ulusal mücadeleye ilişkin perspektiflerini de bu sınıfsal, sosyal yapıları belirlemiştir. YNK, KDP'ye göre daha gelişkin bir ulusal kimliği temsil etmesine karşın, her iki gücün son derece temel bir ortak özelliği vardır. Gerek KDP, gerekse YNK, Kürt alt sınıflarının değil, (burjuva ya da feodal) Kürt üst sınıflarının temsilcileridirler. Bu durum, Güney Kürdistan'daki ulusal mücadelenin radikal halkçı bir nitelikten uzaklığını gösterdiği gibi, buna bağlı olarak atomizasyona, iç çatışmaya, uzlaşmaya ve pragmatizme yakınlıklarının da temel nedeni olmaktadır. Her iki örgüt de, bu nedenle emperyalizmle, bölge devletleriyle pragmatist temelde ilişkilere kolaylıkla girebilmekte, bir iç savaş ortamına aynı kolaylıkla sürüklenebilmektedirler.

KDP ile YNK, belirttiğimiz gibi çok eski tarihlerden beri sürekli bir çatışma halinde olmuşlardır. Her iki hareket arasındaki çatışmaların başlangıcı Molla Mustafa Barzani dönemine kadar uzanır. 1986'da her iki gücün ittifakı ile Kürdistan Cephelerinin oluşturulmasıyla araya bugüne dek süren nispeten uzun bir barış dönemi girmiştir. Ne var ki, yakın zaman önce yeniden başlayan iç savaş bu barış döneminin sonlandığının da göstergesi olmuştur. Geçmişten gelen karşılıklı güvensizlik ve düşman-

lık duygularını, bugünkü çatışmayı kolaylaştıran bir unsur olarak sayabiliriz. Ama çatışmaların tek başına ve temel olarak bu etkenle açıklanamayacağı da açıktır. Bu etken, yalnızca çatışmaların geçmişe ilişkin köklerini anlamamıza yardımcı olabilir.

Sözkonusu yeni çatışmanın temel nedenlerini anlayabilmek için, çatışmanın ortaya çıktığı dönemin kendisine yakından bakmak gerekecektir. Geçmişle bugün arasındaki en önemli farklılık, bugün Güney Kürdistan'da Irak rejiminin bir otoritesinin artık sözkonusu olmaması, bunun yerine emperyalizmin de teşviki ve korunmasıyla bir Kürt federe devletinin oluşturulmuş bulunmasıdır. Federe devletin yönetiminde ise KDP ve YNK'nın aşağı yukarı eşit ağırlıkta etkinlikleri vardır. Bu durum, yani iktidarda bir iç otoritenin sağlanamamış olması, bugünkü çatışmanın ilk önemli nedenidir de. Geçmişten beri Güney Kürdistan halkının temsilciliği konusunda rekabet eden ve bu rekabeti kendi lehlerine sonuçlandıramayan KDP ve YNK, federe devletin kuruluşuyla beraber bu rekabeti iktidardaki egemen güç olma rekabetine dönüştürmüşlerdir. Her iki güç de, iktidarı kendi perspektif ve çıkarları doğrultusunda kullanamamakta, diğerinin baskısını sürekli üstünde hissetmektedir. KDP ve YNK, uzun süredir kendi cephelerinden dengeyi değiştirebilecek her türlü olanağı kullanmak için büyük bir çaba harcamaktadırlar. Küçük gruplarla ittifak yapmak, onları kendi safına çekmek, bu doğrultuda şimdiye kadar kullanılan temel yöntem oldu. Nihayet KDP, bu sürecin sonunda pek çok küçük grubu yanına çekerek kendini iktidar için biraz daha avantajlı hisseder hale gelmiştir. Bu nedenle de YNK'yı bir süredir erken bir seçime zorlamaktadır. YNK ise, kendi aleyhine bir sonuç çıkacağını bildiği için bir erken seçime yanaşmamaktadır. Erken seçim aracılığıyla iktidardaki dengeyi kendi lehine çevirme çabası başarılı olamayan KDP, şimdi bu aynı sonucu bir iç çatışma ortamı yaratarak sağlamaya çalışmaktadır. İlk başta kendi denetiminde olan islami güçleri YNK üzerine saldırtmış, bu iki güç arasında bir dizi sert çatışma yaşandıktan sonra bizzat kendisi de YNK güçlerine karşı açık bir saldırıya geçmiştir.

YNK ile KDP arasındaki otorite savaşımı, belirttiğimiz gibi

bugünkü çatışmanın içe dönük en önemli nedenidir. Ama konu Ortadoğu ve Kürdistan olunca, buradaki, üstelik bu boyuttaki bir olayı uluslararası emperyalizmden ve gerici bölge devletlerinden bağımsız düşünmek hiç mümkün değildir.. SSCB'nin çözülüşüyle beraber dünyadaki emperyalist dengelerin daha hızlı biçimde sarsıldığı, rekabetin çok daha kızıştığı açık bir gerçektir. Bu rekabetin en şiddetli biçimde yaşandığı bölgelerin başında ise Ortadoğu gelmektedir. Hem bölgede SSCB'den boşalan otorite alanlarını doldurmak, hem de birbirleri üzerinde egemenlik kurmak isteyen emperyalist devletler Ortadoğu'da kıyasıya bir rekabet yürütmektedirler. Ortadoğu'nun önemi biliniyor. Ve bu öneminden dolayı da Ortadoğu 1900'lerin başından beri emperyalist devletlerin başlıca saldırı ve talan alanlarından biridir. Bugün Avrupa petrol ihtiyacının %50'sini, ABD %20'sini, Japonya ise %75'ini bu bölgeden karşılamaktadır. Ortadoğu, dünya petrol rezervinin üçte ikisine sahiptir. Dolayısıyla burada sağlanacak bir egemenlik, dünya üzerindeki egemenlik kavgasında son derece belirleyici bir öneme sahiptir. Aynı zamanda burada emperyalizmin alacağı ciddi bir darbe tüm emperyalist sistemde son derece derin sarsıntılar yaratabilecektir. İşte bu nedenler yüzündendir ki, Ortadoğu bölgesel savaşlardan ve iç çatışmalardan bir türlü belini doğrultamamaktadır.

Emperyalistler, Kürt sorununa da bu çerçevede içerisinde hep yakın bir ilgi göstermişlerdir. Bir yandan, Kürt ulusal hareketini bölgedeki çıkarları doğrultusunda ehlileştirip kullanmak çabasında olmuşlar, diğer yandan da kendi çıkarlarına ters gelen Kürt ulusal hareketlerini çeşitli yollarla (bölgesel devletleri kullanarak, bu hareketler arasında iç çatışma ortamı yaratarak) ezmeye çalışmışlardır. Emperyalizmin PKK'ya ilişkin politikasıyla YNK-KDP gibi güçlere ilişkin politikalarına yakından baktığımızda da göreceğimiz şey bu aynı ikili politikadır.

Körfez Savaşı'ndan sonra, emperyalistlerin Kürt sorununu bölgedeki çıkarları için bir kaldıraç olarak kullanma eğilimleri yoğunlaşmış durumdadır. ABD, bu savaşın hemen ertesinde, aslında uzun zamandır planladığı bir senaryoyu hayata geçirme fir-

satı bularak, Güney Kürdistan'da kendi denetiminde bir Kürt federe devletinin kurulmasına önyak oldu. Böylece bölgede İsrail, Suudi Arabistan, Türkiye vb. gibi kendi çıkarlarının kollayıcısı olacak, kendi askeri güçlerine üs görevi görebilecek önemli bir mevzi elde etmeyi hedefledi. Almanya ise, bu gelişmeyi bozmak ve kendi lehine çevirmek için daha o günlerde kolları sıvadı. Bölgede ABD ile problemleri olan Suriye, İran, Irak gibi devletlerle ilişkiyi geliştirdi. Kürt sorunundan dolayı çıkarı zedelenecek olan Türkiye ile de bu sorun üzerinden diyalog kurdu. Öte yandan da (Talabani ABD'ye daha yakın olduğu için) Barzani ile temasa geçti. Emperyalistlerin bu çıkar çelişkilerinin ve çatışmalarının Güney Kürdistan'daki son çatışmada da önemli bir rolü vardır.

Barzani, federe Kürt devletindeki otoritesini sağlamlaştırmak ve YNK'yı etkisiz hale getirmek için bölge devletlerinin desteğine de ihtiyaç duymaktadır. İran gibi daha genel planda olmasa da, Kürt sorununda ABD politikası ile çatışan bölge devletleri, Barzani'nin en önemli bölgesel destekleri olmaktadır. Zira, bu güçler ABD politikasının Güney Kürdistan'da temsilcisi olan YNK ile de çıkar çatışması içindedirler ve onun zayıflamasında yararı olan devletlerdir. Bu ise, bu üç gücü Kürt sorunu konusunda Almanya'ya daha da yakınlaştırmakta, Almanya ise bunu bölgedeki rekabet mücadelesi açısından kullanmaktadır.

Türkiye, kendi çıkarları doğrultusunda bu çatışmada açık bir taraftır. Dahası KDP'ye bu yönde destek vererek çatışmaları bizzat teşvik etmektedir. Türkiye'nin KDP'ye verdiği desteğin ve Güney Kürdistan'daki çatışmayı kışkırtmasının arkasındaki en önemli etken, kendi Kürtlerine karşı verdiği mücadeledir. Türkiye, KDP'ye desteği yalnızca YNK'ya saldırması için değil, bundan daha önemli olarak PKK'ya saldırması için de vermektedir. KDP'yi kullanmak suretiyle PKK'nın bu ülkede üslenmesi ve mevzi kazanmasını engellemeye çalışmaktadır. KDP ise, hem PKK'yı kendisi için "tehlikeli" bir rakip olarak görmesi nedeniyle, hem de PKK'nın Amerikancı çözümden yana YNK ile daha sıkı bir ilişki içinde olması yüzünden PKK'ya karşı bir tutum

içindedir. Bu nedenle de Türkiye'nin PKK'ya yönelik politikasına suç ortaklığı yapmaktadır.

***

YNK-KDP çatışmasının arka planı kısaca böyle. Burada ana çizgileriyle ortaya konulduğu gibi, olayın arkasındaki süreç oldukça karmaşık çıkar ilişkileri ve çatışmalar tarafından besleniyor. KDP-YNK arasındaki otorite rekabeti, bölge devletlerinin çıkar çatışmaları ve uluslararası emperyalizmin Ortadoğu üzerine hesapları, tümü bir arada, bu çatışmayı besleyen dinamikleri oluşturuyorlar. Çatışmanın arkasındaki nedenler bu kadar karmaşık, çatışmayı dinamitleyen çıkar çatışmaları bu kadar keskin olduğu için, bu çatışmanın kısa sürede sonlanması da pek mümkün görünmüyor.

Ulusal hareketler, özellikle de üst sınıflara dayalı olanları emperyalizme karşı tutarlı bir politika izleyemezler. Er ya da geç, şu ya da bu biçimde ama kaçınılmaz olarak ona teslim olurlar. Emperyalizmin hareketi kullanmasına, bölmesine ve iç çatışmaya sürüklemesine imkan sağlarlar ve yeri geldiğinde de ('75'te Mustafa Barzani'nin başına geldiği gibi) bir kenara itelenmekten kurtulamazlar. İşte YNK-KDP çatışması, aynı zamanda bu temel gerçeği de kanıtlayan bir olaydır.

Emperyalizmle kesin ve tam bir hesaplaşmanın, ulusal sorunu eşitlik ve özgürlük temelinde tam ve kesin bir çözüme kavuşturmanın tek yolu sosyalizmdir.

Ulusların tam hak eşitliği temeline ve gönüllü birlik esasına dayanan Birleşik sosyalist cumhuriyetler birliği ulusal sorunun tek gerçek çözümüdür.

Kızıl Bayrak
Haziran '94

Sömürgeci devletin Güney Kürdistan işgali

Sömürgeci sermaye devleti 40 bin kişilik bir askeri güçle Güney Kürdistan'ı işgal etti. Güney Kürdistan'a yönelik bu son saldırı, öncekilere göre belli önemli farklılıklar taşımaktadır. Sömürgeci sermaye devleti bu kez Güney Kürdistan'a, bu coğrafyayı kalıcı olarak denetleyebilmek amacıyla girdi. Bu yönüyle son saldırı açık bir işgal niteliğine bürünmüş durumda.

Bu işgal girişimini birbirine bağlı üç boyut içerisinde ele almak mümkündür:

Bu işgalin özelliklerinden birisi, işgalin, içerde sıkışan, sıkışıkça uyguladığı baskı ve zulmü arttırmak zorunda kalan bir devlet tarafından gerçekleştirilmiş olmasıdır. Sömürgeci sermaye devleti içerdeki sıkıntıyı geçici de olsa hafifletebilecek bir "milli şahlanış" ruh hali yaratabilmek amacındadır. İşgal, içinde bulunduğu iktisadi krizden kurtulabilmek için düzenin yeni saldırı paketlerini gündeme almaya başladığı bir döneme denk düş-

mektedir. Sıfır sözleşme dayatmaları, grev ertelemeleri gündemdedir. Önümüzdeki günlerde yeni "5 Nisan Kararları"nın açıklanacağı söylentileri ortalıkta dolaşmaktadır. Baskı ve yoksulluktan bunalan emekçi sınıflar patlama noktasına gelmiştir. İşgalden bir hafta önce Gazi'de başlayan ve 2-3 gün içinde giderek yaygınlaşan emekçi halk direnişi, toplumda biriken patlayıcı dinamiklerin boyutunu apaçık ortaya koymuştur. Güney Kürdistan işgalinin böylesi bir döneme denk düşmesi tesadüf değildir. Bu işgalin, -tek ya da temel olmamakla beraber- sahip olduğu işlevlerden birisi budur. İçerde sıkışan düzen, "milli zafer"ler yaratarak, şovenizm histerisini yaygınlaştırarak soluk almak istiyor. Bu işgal emekçilerin sesini kısmak, haklarını aramak için mücadeleye atılanları, "ülkenin yüksek menfaatleri" sopasıyla susturmak amacına da hizmet etmektedir.

İçerde bu denli sıkışmış olan sömürgeci sermaye düzeni açısından, Kürt ulusal hareketini biraz olsun geriletebilmek, hızını kesebilmek başlı başına önemli bir amaç haline gelmiştir. Kürt ulusal hareketinin her bahar dönemini yeni bir atılım için kullandığı bilinmektedir. Sömürgeci devlet Kürt ulusal hareketinin Güney Kürdistan'da bu amaç doğrultusunda yoğunlaşan askeri ve siyasi hazırlıklarının farkındadır. Dahası, Güney Kürdistan'da KDP ile YNK arasında süren iç çatışmalar, bu coğrafyada PKK'nin etkinliği ve otoritesi açısından büyük imkanlar yaratmıştır. PKK, Güney'in belli bölümlerinde kendi inisiyatif ve otoritesini tesis etmiş durumdadır. Sömürgeci devlet Kürt ulusal hareketinin yeni atılımlarını önlemek, ulusal hareketin Güney Kürdistan'daki askeri ve siyasi hazırlıklarını boşa çıkarmak, PKK'nin bu bölgede oluşturduğu inisiyatif ve denetimi kırmak amacıyla böylesi bir işgale başvurmuştur.

Güney Kürdistan işgalinin bir diğer boyutunu ise, sömürgeci devletin bölgeyi uzun süreli olarak denetlemek, burada kalıcı bir hegemonya oluşturmak doğrultusundaki niyet ve hedefleri oluşturuyor. Sömürgeci sermaye devleti, büyük bir askeri güçle Güney Kürdistan'a girerken, burada mümkünse kalıcı olabilmeyi planlamış gözüküyor. Bu amaç doğal olarak açıkça değil, dolaylı

yollarla ifade ediliyor. Sömürgeci devlet tepkileri test etme, çok çeşitli yoklamalarla durumu kendi lehine çevirme taktiğini izliyor. Sırayla gündeme getirilen tampon bölge oluşturmak, sınırı yeniden düzenlemek, çekiç gücün kara kuvveti olmak, KDP ve YNK ile işbirliği içerisinde Güney Kürdistan'ı denetlemek vb. önerilerin tümü bölgede kalıcı olabilmeye dönüktür.

Sermaye devletinin Güney Kürdistan'a yönelik bu son saldırısı tüm bu nedenlerle açık bir işgal niteliği taşımaktadır. Türkiyeli komünistlere ve devrimcilere düşen görev, bu gerçekten bağımsız olamaz. Sömürgeci devletin Güney Kürdistan'a yönelik saldırganlığının gerçek niteliğini açığa çıkarmak ve işgale kesin bir biçimde karşı çıkmak, komünistlerin ve devrimcilerin önündeki temel görevidir.

Kızıl Bayrak
Mart '95

Türk ordusu Kürdistan'dan dışarı!

Kürt özgürlük savaşçılarına karşı, Irak sınırını geçerek, 8 kez giriştiği hava ve kara saldırılarından eli boş dönen sömürgeci Türk devleti, bu kez Güney Kürdistan'a yönelik uzun süreli bir işgal hareketına girişti. Türk devletinin kuruluşundan beri Kürt halkına karşı yürüttüğü asimilasyon ve katliam politikası Kuzey Kürdistan'da özgürlük mücadelesinin mayalanmasına neden olmuştu. Bu zeminde PKK önderliğinde gelişen Kürt özgürlük mücadelesi, süreç içinde yalnız Kuzey'de değil, tüm olanaksızlıklara rağmen Kürdistan'ın diğer parçalarında da belli bir toplumsal tabana, dolayısıyla etkinliğe sahip oldu. Bu açıdan bugün Irak sınırları içinde yer alan Güney Kürdistan'ın özel bir yeri ve önemi vardır. Güney Kürdistan, emperyalistlerle Türk ve Irak sömürgeci rejimlerinin kuklası durumunda olan KDP (Barzani güçleri) ve YNK (Talabani güçleri) karşısında yoksul Kürt köylüleri içinde PKK'nin giderek güç kazandığı ve mevzilerini geliştirdiği bir bölge

haline gelmişti. Böylece Güney Kürdistan, Kuzey'deki mücadele-
nin önemli bir askeri ve lojistik destek alanına dönüşmüş, Güneyli
Kürt halkı da özgürlük mücadelesine seferber edilmiş, bu ne-
denlerle de emperyalistlerin bölgeye yönelik emellerinin önünde
büyük bir engel halini almıştı. İşte Güney Kürdistan'ın işgalinin
nedenlerinden biri burada önemli mevziler kazanmış olan PKK'-
nin güçlerini "imha etmek", baharla birlikte atılıma geçecek olan
PKK'nin önünü kesmektir.

Ancak, işgalin yalnızca "PKK'nin ezilmesi"ne yönelik olma-
dığı, başta Türk devleti olmak üzere, tüm çevrelerce kabul edilen
bir gerçektir. Her ne kadar özgürlük mücadelesinin ve PKK'nin
ezilemese bile zayıflatılması işgalin önemli bir amacı ise de, iş-
gal çok daha geniş bir perspektifle gerçekleştirilmiştir. Bu ge-
niş perspektif ise sömürgeci Türk devletine değil, onun efendisi
ABD emperyalizmine aittir. Burada Türk devletine düşen rol,
ABD'nin çıkarları doğrultusunda bölge halklarına kılıç sallamak
ve diğer emperyalistler karşısında ABD'nin bölgedeki konumunu
güçlendirmekten ibarettir. Sömürgeci sermaye devleti bu rolünü
iyi oynayabilmek için son on yılda silahlanma harcamasını ikiye
katlamış ve dünyada beşinci sıraya yükselmiştir.

Tüm emperyalistler, işgalin "PKK'nin ezilmesi" amacını gö-
nülünden destekliyorlar. Bu konuda aralarında bir ayrılık yoktur.
Sorun, Avrupalı emperyalistlerin ABD'nin bölgede sarsılmaya yüz
tutan etkinliğinin işgalle birlikte güçlendirilmesine karşı duyduk-
ları rahatsızlıktan kaynaklanıyor. Bütün bu dalaşmaların arkasın-
da ise bölgenin zengin petrol yatakları üzerinde egemenlik kurma
istegi vardır. Körfez savaşı ile birlikte Ortadoğu'daki konumunu
perçinleyen ABD emperyalizminin, Irak'a ambargo ve 36. paralel-
lin kuzeyinin Çekiç Güç denetimine alınması yoluyla, Irak'a iliş-
kin amaçları, Saddam rejiminin devrilmesi gerçekleşmemiş, gelinen
yerde istenilen sonucu vermemiştir. Bu durumda; Fransa, Alman-
ya ve Rusya konvansiyonel ve nükleer silahlardan arındırılmış
bir Irak'a yaptırımların kaldırılması ve ekonomik işbirliğinin ku-
rulması talepleriyle ABD emperyalizmine karşı atağa kalkmış du-
rumdadırlar.

Türk devletinin işgalinin arkasında yatan temel amaçlardan biri ABD emperyalizminin bölgedeki etkisini pekiştirmektir. Kendisini ABD'nin katarına bağlayan ve Musul-Kerkük petrollerine ilişkin tarihsel sömürgeci emellerinden vazgeçmemiş Türk devleti de bu sayede Güney Kürdistan'da etkin bir konum kazanmayı, bölgedeki yağmadan iyi bir pay almayı hesap etmektedir.

Bu amaçlar peşinde saflaşan emperyalistler ve sömürgeci güçler arasında işgalin niteliği üzerinde demagojik bazı çıkışlar söz konusu olmaktadır. Bunlar, "PKK'ye karşı mücadelenizi anlıyoruz, ama orada uzun süre kalmanızı, sivil halka zarar vermenizi kabul edemeyiz" diyorlar. Bizzat kendileri dünyanın dört bir yanındaki emperyalist soygun savaşlarında, işgallerde dünyanın mazlum halklarına kan kusturmuş, milyonlarca emekçinin kanına girmiş olan emperyalistlerin "sivil halk"a ilişkin sözde kaygıları hayasız bir yalandan ibarettir. 1 milyon Cezayirli'nin kanına giren Fransız emperyalizmi değil miydi? Vietnam yıllarca Fransız ve Amerikan emperyalistlerinin çizmeleri altında ezilmedi mi? Balkanlar'ı, Kafkasya'yı emperyalist çıkarları için kan gölüne çevirenler, kardeş halkları birbirlerine kırdıranlar bunlar değil mi? Daha dün Körfez savaşında Irak halkının üzerine yağın tonlarca ABD bombasını alkışlayan, destekleyen bu emperyalist güruhun "sivil halk"a ilişkin kaygılarına kim inanır? Şimdi de sömürgeci Türk ordusunun Kürt özgürlük mücadelesine karşı savaşını destekleyen, bu orduyu ağır silahlarla besleyen tüm emperyalist kamp ikiyüzlüdür. Bunlar, Türk sömürgeciliğinin işgal hareketini ABD lehine ve kendi etkinliklerinin sınırlandırılmasına yönelik gördükleri için "sivil halkın korunması" demagojisine başvuruyorlar. Tarihte hangi işgal hareketi, bu haydutların "sivil halk" dediği emekçi halk ezilmeden, katledilmeden uygulanmıştır? Baskı ve katliam, sömürgeciliğin temel karakteridir. Sömürgeci Türk devleti de on yıllardır Kuzey Kürdistan'da uyguladığı tüm sömürgeci politikaları -köy bombalama, yakma, boşaltma, gözaltı, katliam vb.- şu anda işgal ettiği Güney Kürdistan'a taşımıştır. İşgalci Türk ordu birlikleri, işbirlikçi Barzani çetesinin parti kimliğini taşımayanları gözaltına almakta, PKK yanlısı diye ihbar edilen köyleri bom-

balamakta, onbinlerce köylüyü evlerini terke zorlamakta, bir çoğunu katletmektedir. Bu icraatlarını gizlemek için de basın mensuplarına bölgeye giriş yasağı koymuştur. Tüm bu zulüm ve katliam, Türk devletinin yıllardır Kuzey Kürdistan'da uyguladığı soykırım politikasından başka bir şey değildir.

Fakat sömürgeci devletin işgal ve savaş alanı genişledikçe bataklık alanı da genişlemekte, sömürgeciliğe karşı ezilen Kürt halkının özgürlük kavgası da büyümekte ve güçlenmektedir. Türk devleti, işgali G.Kürdistan'daki "otorite boşluğu"nu doldurmakla gerekçelendirmişti. Sömürgecilerin "otorite boşluğu" dediği şey, özgürlük mücadelesini yürüten ve destekleyen Kürt halk kitleleri üzerinde terör ve katliamı örgütleyecek bir gücün yokluğudur. İşte sömürgeci ordunun temel misyonlarından biridir bu. Halbuki PKK, bölgedeki gücünü "otorite boşluğu"ndan değil, Kuzey'de olduğu gibi, Kürt halkının sömürgeciliğe ve emperyalist yağmaya karşı özgürlük ve kurtuluş istemlerinden almaktadır.

Bu çıkmazının farkında olan sömürgeci sermaye devleti son manevra olarak sınır bölgesinde kalıcı bir güç bırakma, bunun yanısıra işbirlikçi Barzani çetesini ayda 50 dolar karşılığında korucu olarak kullanma niyetindedir. Ama bu da fayda etmeyecektir. Bu durum, işbirlikçi çetelerin Güneyli yoksul Kürt halkı içinde iyice teşhir olmalarını ve özgürlük mücadelesinin tabanının daha da gelişmesini sağlayacaktır.

***

Sömürgeci sermaye devleti en kirli yöntemlerle işgali sürdürürken cephe gerisini de sağlamaştırmaya çalışıyor. İşgalin hemen öncesinde İstanbul'da emekçi halka karşı giriştiği katliamla kitleleri susturmak istemişti. Şu anda da Güney'in yanısıra Kuzey Kürdistan'da da sömürgeci savaşı şiddetlendirmekte, ülkenin dört bir yanında baskı ve terörünü yoğunlaştırmaktadır. Öte yandan işgalle birlikte "PKK'yi ezdik, belini kırdık", "Devlet güçlüdür, Batı'ya meydan okuyoruz" teraneleriyle işçi ve emekçi kitleler üzerinde yeni şovenist cereyanlar estirmeye, devlete karşı artan güvensizlik ve öfkeyi dizginlemeye uğraşmaktadır. "Birlik, beraberlik, milli seferberlik" demagojileriyle yeni istikrar paketlerini,

fedakarlık zokalarını işçi ve emekçilere yutturmaya çalışmaktadır. Bu faaliyetinde her zaman olduğu gibi sendika bürokrasisi emrine amadedir. Türk-İş hainleri işçileri devletle bütünleşmeye, işgali desteklemeye çağırıyor. DİSK ve KÇSP sessiz kalarak işgale onay veriyorlar.

Sömürgeci sermaye devletinin işçi ve emekçilere dönük politikasının diğer ayağı da her zaman olduğu gibi “demokratikleşme” salvolarıyla beklenti yaratmaktır. Sermaye sözcüleri “hazır PKK’nin belini kırmışken demokratikleşmenin ve Kürt reformlarının tam zamanıdır” demagojisiyle umut tüccarlığı yapıyorlar.

***

Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri gelecek umudunu, ekonomik-demokratik hakların kazanımını Kürt özgürlük mücadelesinin ezilmesine, emperyalist yağmadan nasiplenme düşüncesiyle Türk devletinin bölge halklarına karşı yürüttüğü saldırı politikasına bağlayamaz. Bunun gibi “milli duygular”la sermayenin yeni ekonomik-siyasi saldırı paketlerine karşı sessiz de kalamaz. Tarihte sermaye devletlerinin diğer halklara karşı giriştiği hiç bir saldırı, katliam, savaş politikaları bu politikaya alet olan işçi ve emekçilere bir şey kazandırmamıştır. Tersine tüm sömürgeci ve emperyalist savaşlar, işgaller işçi sınıfı ve emekçilerin daha büyük bir yıkımı ve sefaletiyle sonuçlanmıştır.

İşçi ve emekçiler için her türlü kazanımın yolu sermaye sınıfına ve onun devletine karşı mücadeleden geçer. Kendisini sermayenin savaş arabasına bağlamaktan değil. Bu sömürgeci savaşta Türkiye proletaryasının safı özgürlük için mücadele eden Kürt emekçi halkının safıdır. Başka bir ulusu ezen ulusun işçi ve emekçileri de özgür değildir. Kürdistan’ı sömürgeleştiren devlet, Türkiye proletaryası Kuzey ve Güney Kürdistan’ın işgaline karşı mücadele etmedikçe, Kürt halkının kendi kaderini tayin hakkına sahip çıkmadıkça kendisinin kollarını bağlayan ücretli kölelik zincirlerini de parçalayamaz.

Kızıl Bayrak
Mart ‘95

Güney Kürdistan'ın işgali **Bataklıkta bir çirpiniş**

Sömürgeci sermaye devleti, Güney Kürdistan'ı istila ettikten sonra bir bakıma istilanın maksadını da açığa vuran güvenlik bölgesi oluşturma planını gündeme getirerek istilayı gerekçelendirdi:

“PKK, Kuzey Irak'ta var olan otorite boşluğu ve istikrarsızlık ortamından yararlanarak güç toplamakta ve topraklarımıza saldırmaktadır, buna daha fazla seyirci kalamazdık, kalamayız.” Özünde kendi güçsüzlüğünü ve sorunun kaynağını (sömürgeci boyunduruk) saptırmak için başvurulan bu özel savaş imalatı demagoji gerçekte yeni değildir. Özgürlük hareketinin '84 atılımından beri dillendirilen bu demagojiye dün İran-Irak savaşı, savaş bitince bu kez Suriye, sonraları ise İran, Irak, Ermenistan, Yunanistan ve hatta Kıbrıs Cumhuriyeti dayanak yapılmıştı. Konumuz istilayı haklı çıkarmak için öne sürülen bu demagojik dayanaklar olmadığı için, yalnızca oluşturulmak istenilen güvenlik bölgesi planıyla olan bağıntısı çerçevesinde değinmekle yetineceğiz.

Sömürgeci rejimin otorite boşluğu hakkında söylemek istediği olgu, Barzani ve Talabani çetelerinin halk nezdinde giderek itibar ve güç kaybına uğraması karşısında Güney’de PKK’nin giderek güç kazanması gerçeğidir. Güney Kürdistan halkının ulusal ve toplumsal hiç bir özlem ve talebine cevap veremeyen, bilakis ihanetçi bir tutum içinde olan Barzani ve Talabani çeteleri hızla güç kaybetmeye başladılar. Bu süreç içerisinde artan bir ivmeyle çıkar dalaşına da girince Güney halkı üzerindeki itibarları ve etkinlikleri büyük ölçüde kaybolmaya başladı. Gerek BAAS rejimine karşı yıllardır yürütülen mücadele, gerekse de Barzani ve Talabani çetelerinin iç savaş boyutunda bir çatışma içine girmeleri yüzünden Güney halkının büyük çoğunlukla silahlanmış olması ve PKK’nin burada hızla güç kazanarak halk nezdinde taban oluşturmaya başlaması sömürgeci devleti epeyce korkuttu. Amerikan emperyalizminin, bölgede kendi egemenlik alanlarını geliştirmek isteyen Almanya, Rusya ve Fransa emperyalistlerine karşı, egemenliğini sağlamlaştırma hesapları ile sömürgeci Türk devletinin Güney Kürdistan üzerindeki yayılcı emellerinin örtüşmesi, Güney Kürdistan’ın ABD himayesinde açıkça istila edilmesinin temel nedeni olmuştur. Güney Kürdistan istilası sömürgeci rejimin bölgede ABD jandarması olarak daha etkin bir rol oynayacağını da en güçlü belirtisidir. Özellikle Alman emperyalizminin istilanın kalıcılılaşmasına gösterdiği tepki, işgalin arkasında ABD emperyalizminin varlığını tartışmasız kılıyor.

Sömürgeci sermaye düzeninin kendi iç dengeleri ile uluslararası dengeler ve siyasi konjonktür, istilanın kalıcılılaşmasını güçleştiriyor. “Güvenlik bölgesi” planı bu güçlüğü bir ürünü olarak gündeme getirildi. Türk devleti, güvenlik bölgesi (tampon bölge) planını, Barzani-Talabani çetesini resmen koruculaştırarak kalıcı istilasını meşrulaştırmak amacıyla gündeme getiriyor. Böylece sömürgeci Türk Ordusu Güney Kürdistan’dan çekilse bile “güvenli bölge” kılıfı altında bölgeye sürekli müdahale ve kısmen de yerleşme zeminine sahip olacak. “Güvenlik bölgesi” planına göre, sadece özgürlük hareketine, dolayısıyla Kuzey Kürdistan parçasındaki Kürt halkına karşı değil, fakat aynı zamanda, Güney

Kürdistan parçasındaki Kürt halkına karşı savaş açabilme şansı ortaya çıkıyor. Bu plan, Kuzey halkıyla Güney halkının arasında düşmanlık tohumları ekmeyi amaçlıyor. Böylelikle her geçen gün daha da iç içe geçen ve kaderleri birleşen Kuzey'le Güney'i ayırmak ve güçlerini etkisizleştirmek, dahası çatıştırmak imkanı doğacak.

Ne var ki, emperyalistlerin ve sömürgeci rejimin bu uğursuz planları boşa çıkmaya mahkumdur. Güney Kürdistan halkının ulusal ve toplumsal özlem ve taleplerini emperyalist haydutlara peşkeş çeken ve Güney halkını emperyalist ve sömürgeci güçlere muhtaç hale getiren savaş ağaları Barzani ve Talabani, hakimiyetlerini pekiştirmek ve özgürlük hareketinin tabanını etkisizleştirmek için kendilerine biçilen koruculuk rolüne de hevesle soyunmaya hazır olduklarını açıkladılar. Ancak, bu işbirlikçilere rağmen Güney halkı daha şimdiden, istilacı Türk ordusuna ve onun her türlü uzantısına karşı tavır almaya başladı bile. Yakın zamanda "Kızılay görevlisi" adı altında bölgeye sokulan Türk istihbarat ajanlarının başına gelenler bu olgunun canlı kanıtıdır. Sömürgeci kirli savaşı Güney'e yayan rejim, onlarca köyü boşalttırmış, onbinlerce insanı zorla göç ettirmiş ve onlarca yoksul köylüyü katletmiştir. Sömürgeci rejimin bu kirli savaş uygulamalarına sessiz kalmayacağını gösteren Güney'in yoksul emekçi kitleleri tavırlarını kitlesel serhildanlarla ortaya koyuyorlar. Dün Cizre, Şirnak ve Nusaybin'de serhildanlar yaşanırken, bugün Erbil, Amediye, Duhok vb. kentlerde Kürt halkı serhildanları sürdürüyor. Sömürgeci rejimin istikrarsızlık, otorite boşluğu yaygarasına yol açan işte bu serhildanlardır. Özgürlük hareketinin etkinliğinin bir ifadesi olan bu serhildanlar yalnızca Barzani-Talabani çetesini değil, onlardan daha çok olmak üzere emperyalist güçleri ve sömürgeci güçleri ve özellikle Türk devletini korkutmuştur. Zira Güney'in de devrimcileşmesi demek, sermaye iktidarı için Kürdistan'da boğulmak demektir. Stratejik ve politik açıdan önemli bir coğrafyada yer alan ve üzerinde emperyalist haydutların kıyasıya kapıştıkları bir alan olan Kürdistan'ın Güney parçasının devrimcileşmesi bir devrimci kaynaşmalar ve istikrarsızlıklar kuşağı olan Ortadoğu'da

uluslararası sermaye cephesi ve Türkiye kapitalizmi için başı sonu kontrol edilemeyen bir sürecin başlaması ve büyük olasılıkla ölüm çanlarının çalması anlamına gelir.

Kürdistan batağına boğazına kadar saplanan sömürgeci rejimi güvenlik bölgesi de kurtaramayacaktır. Aksine Güney, kendisiyle birlikte Talabani-Barzani çetesini de boğacak bir bataklık olacaktır. Türk devletinin paralı askerleri haline gelecek olan Barzani ve Talabani çetesinin bu ihanetlerine Güney halkı sessiz kalmayacaktır. Kontra basının sahte zafer yaygaralarının kısa sürede yerini şaşkınlığa, kuşkuya ve hatta karamsarlığa bırakması içine düştükleri Kürdistan bataklığının derinliğini görmeleri yüzündendir.

Komünistler ve devrimciler sömürgeci kirli savaşa ve istilaya salt Kürt halkına karşı devrimci görevlerini yerine getirmek için değil, aynı zamanda sömürgeci egemenliği hakettiği çöplüğe göndermek için de karşı durmalı ve görevlerine daha sıkı sarılmalıdırlar. Sermaye iktidarını döktüğü kanda boğmak için başta işçi sınıfının ana mevzileri fabrikalar olmak üzere her yeri Kürdistan gibi düzen için içinde boğulacağı bir bataklık haline getirmek sorumluluğuyla yüzyüzcüyüz.

Kızıl Bayrak
Mart '95

Sömürgeci TC'nin Güney Kürdistan işgali **Türk ordusu Kürdistan'dan** **defolsun!**

Sömürgeci sermaye devleti TC 35-40 bin kişilik bir askeri güçle ve büyük bir kampanya eşliğinde Güney Kürdistan'ı işgal etti. Sermayenin cahilliği ile de ünlenen başbakanına göre, "bu Plevne'den bu yana gerçekleşmiş en büyük askeri hareket"tı! "PKK'nın bu sefer işi bitecek"ti! "Ya teslim olacaklar, ya ölecekler"di!

İşgalin üzerinden on günü aşkın bir süre geçmiş bulunuyor. Bu süre zarfında sonuç işgalciler için tam bir fiyaskodur. Onlar Kürt halkına karşı yürüttükleri savaşta öldürdükleri yurtsever sayısını başarının en önemli ölçüsü olarak kullanageldiler. Bu aynı militarist ölçüyle bakıldığında işgalci TC ordusu için ortada bir başarı yoktur. Resmi olarak açıklanan "ölü ele geçen PKK'lı sayısı" son derece düşüktür. Verilen rakamın önemli bir bölümünün abartma olduğu da düşünülürse, işgalcilerin başarısızlığı çok daha açık hale gelir.

Sömürgeci devlet bu açık fiyaskoyu örtbas etmek için kendini daha da gülünç duruma düşüren yeni başarı ölçülerine başvurmaktadır. MGK'nın yaptığı açıklamaya göre operasyonun başarısı karşı tarafa verilen fiziki kayıpla değil, ele geçirilen silah ve mühimmat miktarıyla ölçülmelidir. Ne var ki bu açıklamanın ardından burjuva basında çıkan başka haberler, bu "başarı"nın da ciddiyetten yoksun olduğunu göstermektedir. Burjuva basınının dış basından aktararak verdiği bir habere göre, ele geçirilen silahlar çok büyük ölçüde eski ve işe yaramaz durumdadır.

İşgalin ardından geçen on günlük sürenin ortaya koyduğu tablo, çok büyük mali kaynakları "görünmeyen güçlerle" savaşmak için tüketen bir devlet gerçeğidir. "Görünmeyen" PKK'lıların ise nereye gittiği henüz bilinmemektedir! Bir görüşe göre PKK'lılar sivil halkın arasına karışmıştır. Bir başka görüşe göre ise yeraltında inşa ettikleri dehlizlerde yaşamaktadırlar. Kısacası işgalin PKK'yı bitirme iddiasıyla ilgili bölümü tam bir komediye dönüşmüş durumdadır.

Askeri açıdan durum budur. Politik açıdan ise ortada başarı bir yana, yeni bir sorunlar yumağı vardır. Sermaye devleti Güney Kürdistan macerasıyla yeni bir batağa batmıştır. Dahası, BM'nin TC ile PKK'yı savaşan taraflar kabul eden işgal sonrası bazı açıklamaları Türk devletini büyük bir siyasal açmazla da yüzyüze bırakmıştır.

***

Her geçen gün daha da belirginleşen olaylar, son askeri hareketin basit bir "sınır ötesi operasyon" kapsamını aştığını göstermektedir. Demirel'in "bir yıl sürer" açıklaması, ardından kalıcı bir "güvenlik kuşağı" ya da "tampon bölge" oluşturulması projeleri, sermaye devletinin, bazı uzun vadeli hesapları olduğunu ortaya koymaktadır.

Sömürgeci devlet Güney Kürdistan'da bugün yaşanmakta olan otorite boşluğunun PKK'nın işine yaradığının, Kürt ulusal hareketinin güçlenmesine zemin oluşturduğunun farkındadır. Körfez savaşının ardından oluşan ve KDP-YNK çatışmasıyla süren bu otorite boşluğu, Kürt ulusal hareketine son derece önemli bir ini-

siyatif alanı yaratmaktadır. Sömürgeci sermaye devleti bu durum değiştirilemediği müddetçe Kürt ulusal hareketine kalıcı bir darbe indiremeyeceğini düşünmektedir. Bu nedenle operasyonu mümkün olduğunca uzun bir süreye yaymak ve olanaklıysa bu topraklarda kalıcı güç buldurmak, sömürgeci sermaye devletinin hesaplarından biri olarak gözükmektedir.

Ayrıca, sömürgeci sermaye devletinin bu hesaplarına başka bazı hesaplarla ABD emperyalizminin de zımnı bir destek verdiği görülmektedir. Bunu destekler bazı önemli belirtiler de mevcuttur. Saddam yönetimini deviremeyen ve kendi güdümündeki bir Kürt federe devleti projesine işlerlik kazandıramayan ABD emperyalizmi, Güney Kürdistan'daki boşluğu Türkiye'nin yardımıyla doldurmak amacıyla gözükmektedir. Dolayısıyla burada Türkiye'ye düşen bir kez daha ABD emperyalizmine taşeronluk etmektir. Nitekim sömürgeci devletin, Güney Kürdistan'da Çekiç Güç bünyesinde yeni bir güvenlik sistemi kurulması doğrultusunda ABD emperyalizmi şahsında başlattığı girişimler, yukarıdaki iddiayı doğrular nitelikte gelişmelerdir. Böylece Türk devleti Musul ve Kerkük üzerindeki yayılmacı hedeflerini gerçekleştirme şansı elde ederken, ABD emperyalizminin de Türk devletinin vesayetinde bir Kürt federasyonu oluşturma projesini hayata geçirme imkanlarını elde etmesi sözkonusudur. Bölgedeki nüfuz rekabetinde ağırlığını gitgide daha etkin bir biçimde duyuran Alman emperyalizminin işgale tepkisi de bu çerçevede anlaşılabilir. "İnsan hakları", "sivillerin yaşamı" gibi argümanlar burada ikiyüzlü birer politik malzemedir. Alman emperyalizminin tepkisi Güney Kürdistan işgalinin gerisindeki ABD hesaplarına karşıdır.

***

Yine de Güney Kürdistan işgalinin arkasındaki karmaşık hesaplar henüz kalın çizgiler halinde belirmiş olmaktan uzaktır. Önümüzdeki günler bu konuya daha büyük açıklıklar sağlayacaktır. Ama kesin açıklıkta olan bazı önemli olgular da var.

Sömürgeci devlet Güney Kürdistan'da "güvenlik kuşağı" ya da "tampon bölge" adı altında kalıcı bir güç buldurmak amaçladır. Daha bugünden bu doğrultuda girişimler içindedir. Ne

var ki bu gerçekteymiş olsa dahi, Türk devletinin kirli sömürgeci savaşta arzuladığı hedeflere ulaşması hiç de kolay olmayacaktır. Güney Kürdistan'daki PKK varlığının imhası coğrafi koşullar nedeniyle imkansız denilecek kadar zordur. BAAS rejiminin Barzani güçleri karşısında yıllarca elde edemediği başarıyı sömürgeci sermaye devletinin PKK karşısında elde edebileceğini düşünmek için hiçbir geçerli neden yoktur.

Ayrıca Güney Kürdistan'da kalıcı bir güç bulundurmak ve bunu yayılmacı bazı amaçlarla birleştirmek, sömürgeci devlet açısından çok büyük yeni sorunlarla yüzyüze kalmak anlamına gelecektir. Bir kez bunalım içinde debelenen sermaye düzeni böylesi yayılmacı-emperyalist hevesler için uygun iç koşullardan yoksundur. Öte yandan böyle bir davranış sömürgeci devleti Avrupa'lı emperyalistlerle, Rus emperyalizmiyle, bölgedeki Suriye, İran, Irak gibi devletlerle ve Kürt hareketleriyle açık bir biçimde karşı karşıya getirecek, sömürgeci devletin uğraştığı "Kürt sorunu"nu daha da büyütecektir. Türkiye'deki Kürt sorunu da Güney Kürdistan üzerinden tümüyle uluslararasılaşacaktır. Bu ise Türk sermaye devleti için yeni ve daha büyük bir bataklığa saplanmak anlamına gelecektir.

***

Sömürgeci Türk devleti Güney Kürdistan'da açık bir işgalci güç pozisyonundadır. Türkiye'li komünistler bugün işgalci bir ülkenin komünistleri konumundadırlar. Dolayısıyla görev ve sorumluluklara yaklaşımları da buna uygun olmak durumundadır. Komünistler bu işgal girişimine karşı "Güney Kürdistan'da işgale son!", "Sömürgeci sermaye ordusu Kürdistan'dan defol!", "Kürt halkına kendi kaderini tayin hakkı!" şiarları etrafında etkin bir propaganda ve ajitasyon çalışması yürütmek, sömürgeci devletin işgalci ve katliamcı yüzünü her adımda teşhir etmek görev ve sorumluluğuyla yüzyüzedirler.

Ekim

1 Nisan '95

Güney Kürdistan'da devrimci atılım

PKK'nın 26 Ağustos'ta Güney Kürdistan'a yönelik olarak gerçekleştirdiği "Güney Atılımı", politik anlamı ve sonuçları bakımından son derece önemli bir devrimci gelişmedir. Bu, yıllardır Güney Kürdistan'a egemen bulunan işbirlikçi çizgiye olduğu kadar, ABD emperyalizminin Dublin Toplantısı ile birlikte yürürlüğe koymaya çalıştığı yeni Kürt planına da önemli bir darbe olmuştur. Açılan yeni mücadele cephesinde gelişmelerin nasıl seyredeceği doğal olarak henüz belli değildir. Fakat önemli olan, atılan ilk adımın kendisidir. Fiilen zaten gitgide daha çok içiçe geçen Kuzey Kürdistan ile Güney Kürdistan'ın, PKK tarafından resmen de tek bir mücadele alanı ilan edilmiş olmasıdır.

Bu, Körfez Savaşı'nın Irak'ta ortaya çıkardığı fiili durumun kaçınılmaz bir sonucu olmuştur. ABD emperyalizminin kendisi için bir üs haline getirdiği, Türk devletinin sürekli bir fiili saldırı sahası olarak gördüğü bu alanda, devrimciler de açık bir tutumla

ve devrimci bir alternatif olarak ortaya çıkmak durumundaydılar. PKK bunu Körfez Savaşı'ndan beri belli sınırlar içinde fiilen yapıyordu. Şimdi olayın adı konulmuştur ve muhakkak ki bu, önemli bir devrimci sıçramanın ifadesidir.

KDP ve YNK, ABD emperyalizminin tezgahladığı ve Türk devletinin de katıldığı Dublin Toplantısı'nda, bilinen ihanet çizgisinin yeni bir örneğini sergilediler. PKK yeni çıkışını bu olayın hemen arkasına denk getirerek, akıllı bir zamanlama yapmıştır. Fakat bunun hiç de sürpriz bir çıkış olmadığı bilinmektedir. A. Öcalan, 10 Haziran '95 tarihi taşıyan ve *Serxwebûn*'un Ağustos tarihli 164. sayısında yayınlanan, Güney Kürdistan'da *Devrimci Savaş ve İktidar Sorunu* başlıklı değerlendirmesinde, durumu ve bunun gerektirdiği devrimci görevleri bütün açıklığı ile ortaya koymaktadır: "*Özetlersek: (Bugün Güney Kürdistan'da) Büyük bir iktidar boşluğu var. Çok zayıf güçlerin, iç ve dış güçlerin denetimi var. Halk çok zor bir durum yaşıyor ve ulusal-demokratik talepleri etrafında örgütlenmiş değil. Bu anlamda, yaşanan bir iktidar boşluğu ile hırlikte bir kaos durumu sözkonusudur. Devrimci savaş ve iktidar sorunu çözümlenmek isteniyorsa, bu tablodan çıkarılabilecek sonuçlar son derece açıktır: Buraya hızla bir devrimci savaşı dayatmak ve yine bu iktidar boşluğunu çok hızlı bir biçimde gidermek. İşte en önemli sonuç ve dayanılması gereken tez budur. ... Bu sadece hakkımız değil, vazgeçilmez bir görevimizdir de. Yine yalnızca koşullar gerekli kıldığı için de değil, bir ilkeye bağlı olmanın gereği olarak bu böyledir."*

Güney Atılımı, herşeyden önce ABD emperyalizminin Kürt sorununa bulmaya çalıştığı gerici emperyalist çözüme bir darbedir.

ABD emperyalizmi Körfez savaşında Irak'ı ezerek elde ettiği mutlak askeri üstünlüğü, hızla Ortadoğu'daki hegemonyasını pekiştirmek doğrultusunda siyasal kazanımlara dönüştürmek için seferber oldu. Siyonist İsrail'in bölgede meşrulaştırılması ile Filistin sorununun bu doğrultuda denetim altına alınması, bunun en önemli halkalarından biriydi. İsrail-FKÖ barışıyla bu doğrultuda önemli adımların atıldığı bilinmektedir. Kuşkusuz Filistin soru-

nu çözülmüş değildir. Filistin halkının özgürlük tutkusu tümden boğulmuş değildir. Bununla birlikte, “özerklik” adı altında, FKÖ İsrail devletinin mahalli bir polis gücüne dönüştürülerek ve siyonist İsrail’in bölgedeki durumu güçlendirilerek, çok önemli bir adımın atıldığı da ortadadır.

Emperyalizm için Ortadoğu’da baş ağrıtıcı olmakla kalmayan, Türkiye Kürdistanı’ndaki devrimci süreçle birlikte tehlikeli hale gelmeye de başlayan bir öteki sorun ise, Kürt sorunuydu. ABD emperyalizminin Körfez Savaşı’nın hemen ardından ikinci önemli müdahalesi bu soruna oldu. Önce savaştaki yenilginin ortaya çıkardığı iktidar zaafiyeti ortamında ayaklanan Güney Kürdistan halkı, işbirlikçi Kürt önderliğin ihaneti sayesinde Irak’a kolayca ezdirildi. Sonra da ABD, güçsüz ve savunmasız bırakılmış bu halkın koruyucusu sahtekarlığı ile Güney Kürdistan’a fiilen yerleşti. Tescilli işbirlikçiler olan Barzani ve Talabani’ye kurduğunu kukla federe devletle de bu duruma bir meşruluk kazandırmaya çalıştı. Bu ABD emperyalizmi için bir başka önemli başarı oldu. Böylece stratejik önemde bir petrol bölgesini denetimine almakla kalmadı, Kürt sorununun kendi çıkarlarına uygun bir emperyalist çözümü için de önemli bir mevzi elde etmiş oldu.

Ne var ki devrimci bir atılımın değil, fakat emperyalist hesapların ürünü olan bu köksüz ve dayanaksız sözde Kürt devleti, ABD’nin istediği rolü oynayamadığı gibi, nesnel olarak, emperyalist hesapları zora sokan ve PKK’nın devrimci bir alternatif olarak Güney’de de öne çıkmasını kolaylaştıran bir zaafiyet alanına dönüştü. Türk devletinin sık sık Güney Kürdistan’a saldırması ve son olarak büyük bir fiyaskoyla sonuçlanan geniş çaplı Çelik Operasyonu’na girişmesi de, bu zaafiyetin göstergesiydi. Bütün bunlara ek olarak, Güney Kürdistan’da kukla bir devleti bile olanaksız kılan feodal-aşiretsel iç bölünmüşlük ve çatışmalar da alıp başını gidince, ABD yeni müdahale planlarıyla ortaya çıkmak zorunda kaldı. Dublin Toplantısı bunun ifadesi oldu. Bu toplantıda ABD kendi çözümünü yalnızca Güneyli işbirlikçilere değil, fakat kendi Kürt sorununda çözümsüzlük içinde bunalan Türk devletine de dayattı. Güney ve Kuzey Kürdistan’ı tek bir “paket

proje" içinde ele alan bu planın esası, bölgedeki emperyalist ve gerici çıkarları tehdit eden her türlü devrimci alternatifi boşa çıkaracak ve gelişmelere göre şu veya bu biçimi alacak bir çözüm arayışıydı.

PKK'nın Güney Atılımı herşeyden önce ABD'nin bu hesaplarına önemli bir darbe olmuştur. PKK, işbirlikçiler aracılığıyla uygulamaya konulmak istenen emperyalist hesaplara ve planlara seyirci kalmayacağını ilan etmiştir.

Doğal olarak bu, aynı zamanda onyıllardır Güney Kürdistan'daki Kürt hareketine egemen işbirlikçi ihanet çizgisine de önemli bir darbedir. Her zaman feodal-burjuva öğelerin damgasını vurduğu Güney işbirlikçiliği, '70'lerin başından itibaren belirgin biçimde ABD'nin denetimine ve hizmetine girdi. Mazlum bir halkın haklı özgürlük mücadelesi, Baba Barzani tarafından CIA'nın ve ABD jandarması İran Şanı'nın basit oyunlarının aleti haline getirildi. Güneyli işbirlikçiler, feodal-burjuva sınıf konumlarına uygun olarak, bir yandan emperyalizme; öte yandan ise, kendi ülkelerindeki Kürt halkını aynı biçimde ezen komşu sömürgeci devletlere dayanmaya çalışarak, sözde ulusal özgürlük mücadelesi vermeye çalıştılar. Sık sık da bizzat Irak devleti ile uzlaşma yolunu tuttular. Bu işbirlikçi ihanet çizgisi, bugüne kadar Güney Kürdistan halkına sayısız acılar yaşattı ve karşılığı bir hiç olan büyük bedeller ödetti. Sözümona 40 yıldır ulusal özgürlük mücadelesi verilen bu bölgede, geri feodal-aşiretsel yapı olduğu gibi duruyor ve feodal savaş ağaları, bunu dışta işbirlikçilik, içte ise kendi sefil çıkarları uğruna halkı birbirine kırdırtmak doğrultusunda kullanıyorlar.

Bu işbirlikçi çizgi son yıllarda tepeden tırnağa ihanete batmıştır. Bunun nedeni yalnızca, halkın devrimci atılımı yerine emperyalizme ve komşu sömürgeci devletlere dayanmak değildir. Bu kadarı onların her zamanki tutumudur. Yeni olan, Türkiye Kürdistanı'ndaki büyük devrimci ulusal uyanıştır. Feodal aşiret ilişkilerine dayalı toplumsal yapıda büyük sarsıntılar yaratan ve modern bir ulusal kimliği hızla geliştiren bu mücadeleyi, Güneyli işbirlikçiler, yerinde bir tutumla, kendi toplumsal varlıkları ve

Kürt hareketi üzerindeki siyasal egemenlikleri için büyük bir tehdit olarak algılamışlardır. Bunun için de, bir yandan PKK'yı ABD emperyalizminin dayattığı "yeni dünya düzeni"ne boyun eğmeye zorlamışlardır; öte yandan ise, PKK'nın ezilmesi için Türk devletine hizmette kusur etmemişlerdir. Bunlardan KDP, Türkiye Kürdistanı'ndaki bazı aşiretlerin korucu çeteleri olarak örgütlenmesinde Türk devletine her türlü yardımı sunmuştur. Bu ihanetçi tutum, 1992 sonbaharında, Türk devleti ile birlikte PKK'ya karşı bizzat savaşmak noktasına varabilmiştir.

Dolayısıyla, PKK'nın Güney Atılımı'nı bir "kardeş kavgası" olarak sunan Kuzeyli reformistler, yalnızca ucuz bir demagoji yapmakla kalmıyorlar, kendi toplumsal-siyasal konum ve kimliklerini de böylece açığa vuruyorlar. Çoğu hala "sosyalist" geçinebilen bu reformistler, işbirlikçi ihanet çizgisi ile devrimci özgürlük çizgisinin karşı karşıya gelmesinin neresinde bir "kardeş kavgası" görüyorlar? Bu taban tabana zıt çizgilerin gerisinde, çıkarları ve çözümleri birbirine taban tabana zıt toplumsal güçler durduğunu nasıl oluyor da göremiyorlar? Barzaniler, Talabaniler Kürt halkının kardeşleri değil fakat tescilli hainleridirler. Onlar, Kürt burjuva-feodal sınıflarının has temsilcileri ve sözcüleri olarak, gerçek "kardeş"lerini, daha doğrusu efendilerini gayet iyi tanımaktadırlar. Bunun en son örneği bizzat Dublin Toplantısı'nın kendisidir. Burada kurulu masanın sahipleri ve "gözlemci"leridir onların gerçek "kardeş"leri ya da efendileri. Onlar, bir yandan Kuzey Kürdistan'daki mücadelelerin yarattığı manevra olanaklarından en iyi biçimde yararlanıp yıllardır onun rantını yerlerken ve öte yandan da bu mücadelenin boğulması için herşeyi yaparlarken, gerçek bir sınıf bilinciyle hareket ediyorlar. Kürt feodal-burjuva sınıflarının temsilcileri, emperyalizmin uşakları ve nihayet Türk sömürgeciliğinin destekçileri olarak onlar, Kürt emekçilerinin "kardeş"leri değil, iç düşmanlarıdır. PKK'nın Güney Atılımı, adı yeterli bir açıklıkta konulmamış olsa da, bu düşman sınıfsal konumun ilanidir.

Ve son olarak, Güney Atılımı, aynı zamanda sömürgeci Türk devletinin umutlarına da büyük bir darbedir. Büyük gürültüyle

yürütülen (“Plevne”den daha önemli ve geniş kapsamlı ilan edilen) Çelik Operasyonu’nun gerçekte bir fiyasko olduğunun son gelişmelerle bir kez daha tescil edilmiş olması bir yana. Daha önemli olanı, yeni gelişmelerden beklenen sonuçların daha masadan kalkmadan suya düşmüş olmasıdır.

ABD Türkiye’yi Dublin Toplantısı’na katılmaya zorlayarak, onu kendi düşündüğü Kürt planının içine sokmuş oldu. Bu Güney Kürdistan ile Kuzey Kürdistan için bir tek “paket çözüm” demektir. Federe devletin meşrulaştırılması karşılığında, Güneyli işbirlikçilerden daha etkin bir destek alınacak, böylece Kuzey’deki mücadelenin ezilmesi kolaylaştırılacaktı. Bu arada, Türkiye, devrimci çözüm alternatifinin boğulmasına paralel olarak, kendi Kürtlerine (örneğin Doğu Raporu’nun öngördüğü türden) belli tavizler de verirse, böylece emperyalist gerici çözüm Güney’le birlikte Kuzey’de de olanaklı hale gelecekti. ABD’nin geliştirmeye çalıştığı çözümün mantığı budur. Kuşkusuz TC, ABD’nin hayli karışık ve kendi çıkarlarını tam kollarken, yerine göre işbirlikçilerini belli sıkıntılara sokmaktan da geri durmama-ya dayalı Kürt politikalarından belirgin biçimde kaygı duymaktaydı. Buna rağmen, bu planın verdiği umutların yanısıra, baskı (hatta tehdit) ve çaresizlikten dolayı, TC Dublin’deki masaya taraf olarak oturdu. Elbette ki bunda, kendi başına askeri yöntemlerin çözüm getiremeyeceğini bir süredir vurgulayagelen büyük sermaye çevrelerinin son zamanlarda (özellikle Doğu Raporu ile birlikte) yarattığı basıncın da payı vardı.

Ne var ki, Dublin Toplantısı’nın hemen ardından PKK’nın başlattığı 26 Ağustos çıkışı, herşeye rağmen taşınan tüm umutlara büyük bir darbe vurdu. Türk devleti şimdi çaresizlik içinde durumu izlemektedir. “Bölgesel güç” havalarında sunulan Dublin macerasının sonu pek hazin olmuştur.

***

Komünistler olarak, herhangi bir dayanaksız hayale kapılmıyoruz. Geline yerde PKK’nın izlediği genel çizgi, ciddi çelişkiler ve tutarsızlıklarla yüklüdür. Bunun nedenlerini, seyrini ve bugün aldığı belli biçimleri, değişik vesilelerle ele aldık. En

son olarak 3. Genel Konferansımız bunun genel ve çok yönlü bir değerlendirmesini yaptı. Yalnızca konuya ilişkin değerlendirmelerimiz değil, konferansımızın yaptığı tartışmaların tutanakları da olduğu gibi kamuoyuna sunuldu.

PKK'nın izlediği politikanın tutarsızlıkları ve çelişkileri, kendini son olarak, bizzat Güney Atılımı'na eşlik eden açıklamalarda da gösterdi. Abdullah Öcalan Güney Atılımı'nı gerekçelendiren açıklamasında, aynen şunları söyleyebildi: *"Dublin Toplantısına TC'nin temsilcileri katılmıştır. Ama Kuzey'in halk temsilcileri katılmamıştır. Bu da büyük bir haksızlıktır. Düşmanı çağırıyorlar, yurtsever güçleri çağırıyorlar. Buna da son vermek için bu atılım büyük bir rol oynayacaktır."* (Özgür Politika, 28 Ağustos '95)

PKK sözcüleri, bu mantığı izleyerek, Dublin ihanetini tüm açıklığı ile sergilerlerken bile, ciddi ciddi, "orada PKK neden yoktu?" diye sorabiliyorlar. Bir an için "politik" niyetlerle ifade edildiği düşünülse bile, böyle sorular yığınların bilincini bulandırmaktan başka bir şeye hizmet etmez. "Orada" PKK yoktur, olamaz, olmamalıdır! Zira orası "emperyalist çözüm" masasıdır. Orada emperyalistler ve uşakları bulunabilirler ancak. Orada Kürt sorununun emperyalist çıkarlara uygun çözümleri tartışılabilir ancak. Orası, hainlerin, işbirlikçilerin ve teslimiyetçilerin yeridir. Orada olmamak, PKK için bir "haksızlık" olmak bir yana, tersine devrimci bir onurdur. PKK orada olmadığı içindir ki, Güney Kürdistan köylüsü ile buluşmayı hedefleyen, hedeflemesi gereken, Güney Atılımı'nın içindedir.

Abdullah Öcalan'ın Güney Atılımı'nın sonuçlarına ilişkin olarak söyledikleri arasında, şunlar da var: *"Hem büyük devletler, hem küçük devletler gerçekleri daha iyi anlayarak, Kürdistan'da neyin etkili ve gelişmeye müsait olduğunu görerek, tavırlarını gözden geçirip yeni politikalar geliştireceklerdir... Diplomaside olsun, yine bazı ittifaklarda olsun yeni gelişmeler heklenebilir... Açık olan, halkın devrimci-demokrat eğiliminin daha fazla dikkate alınacağı, muhatap kabul göreceğidir. Yine hareketimiz de uluslararası alanda daha büyük bir ciddiyetle değerlendirilecektir."*

Herkes kendi çıkarlarına göre ilişki arayacaktır. Bu da yeni bir takım ittifakların gelişmesine katkıda bulunacaktır... Önümüzdeki günlerde çeşitli güçlerin, bu arada devletlerin tavırlarının değişeceği beklenebilir.”

Bu mantığa ve muhakeme tarzına, buna dayandırılan politik yönelimlere yabancı değiliz. Öcalan'ın açıklamaları, politik mantık olarak, örneğin ateşkesin sona erdirildiği sıradaki açıklamalarını anırtıyor. O zaman da, Türk devletini “siyasal çözüm”e razı etmek amacıyla, “savaşın yeniden tırmandırılacağı” ifade edilmişti.

Komünistler ise, bu tutumu irdeleyen temel bir yazılarında, buradaki zayıflığa açıkça işaret etmekle birlikte, yürütülen mücadeleye tam destek çağrısı yapmış ve bunu, öteki şeyler yanında, şöyle gerekçelendirmişlerdi: “Koşulların reformcu çözümlere fazla imkan tanımadığı, tersine devrimci çözümleri dayattığı, bu ateşkes sürecinin gösterdiği temel gerçeklerden biridir. Ayrıca PKK silahlı mücadeleye ağırlık verdikçe (barışçıl ve diplomatik yöntemlerin öne geçtiği dönemlere göre) hareket alt sınıflara daha fazla dayanma ihtiyacı duyacaktır. Bunun ise devrimci çözümden yana önemli bir ağırlık yaratacağı kesindir.” (*Kürt Ulusal Sorunu*, s.203)

Dolayısıyla, biz komünistler olarak PKK'nın son Güney Atılımı'na tam destek verirken, bunu yalnızca emperyalizmin ve gericiliğin Dublin'de tezgahlanan planlarına taktik bir darbe vurduğu için yapıyor değiliz. PKK, Güney Atılımı'nda başarılı olmak istiyorsa ve istediği ölçüde, olayın doğası gereği, bunu ancak Güneyli Kürt yoksul köylülüğüne ve şehir emekçilerine dayanarak ve bunları Güney'in feodal-burjuva sınıflarının temsilcilerine karşı harekete geçirerek yapabilir. Bu toplumsal temele dayalı bir siyasal hareketleniş ise, Güney'deki feodal-aşiretsel ilişkilere büyük bir darbe olacak ve Kürt sorununun devrimci çözümünü zorlayacak sınıf dinamiklerinin harekete geçmesi anlamına gelecektir. Böyle bir gelişme Kuzey'deki özgürlük mücadelesinin de devrimci seyrini koruması için önemli bir yeni olanak olacaktır.

Güney Atılımı'nın ne kadar ve ne ölçüde süreceğinden ba-

ğimsiz olarak, atılan adımın ilke planında böyle bir anlamı ve mantığı vardır. Önemli olan bunu görmek ve buna uygun bir tutum içerisinde olabilmektir.

Ekim
15 Eylül '95

Ortadoğu halklarına çevrilmiş emperyalist namlu: Çekiç Güç

Ortadoğu'da Irak'ın Kuveyt'i işgali ve ilhakıyla başlayan ve Körfez Savaşı ile gelişen süreç, bölgedeki güç dengelerinde önemli değişikliklere yol açtı. En başta gelen sonuç bölgedeki ABD hegemonyasının pekişmesi oldu. Çekiç Güç, Körfez Savaşından sonra bölgede genelde emperyalizmin özelde ise ABD'nin çıkarlarını hakim kılmak yönündeki emperyalist hegemonya politikasının bir uzantısı olarak gündeme getirildi. Çekiç Güç ile emperyalist güçler bölgede askeri varlıklarını dolaysız dayattılar ve buna bir anlamda meşruluk kazandırdılar. Askeri müdahale tehdidini ise bölgede hakimiyetlerini tesis etme ve güç dengelelerini bu çerçevede yeniden şekillendirme sürecinin önündeki her türlü engele karşı bir baskı unsuru olarak kullanmaya başladılar.

Çekiç Güç, öncelikli olarak Irak'ı hedefliyor görünse de, bölgede emperyalist devletler ve özellikle ABD ile çıkar çelişkileri bulunan İran, Suriye vb. diğer devletlere karşı da bir baskı ve boyun eğdirme aracı olarak işlev gördü. Bugün ve gelecekte em-

peryalizmin bölgedeki çıkarlarını asıl tehdit edecek olan güç ise gelişecek devrimci hareketler olacaktır. Bu yüzden emperyalizmin bölgedeki stratejik hedefi, gelişecek devrimci hareketleri ezmek üzerine kuruludur.

Çekiç Güç Kürt halkının koruyucusu mu?

Reformist Kürt örgütleri, emperyalist devletlerin bölge devletleriyle çelişkilerine dayanarak, Kürt halkının ulusal çıkarlarının emperyalizmin himayesi ve vesayeti altında korumanın mümkün ve gerekli olduğunu savundular. Çekiç Güç'ün Kürt halkını Saddam zulmünden koruduğu, ulusal haklarını kazanmasına yardımcı olduğu ve bu yüzden desteklenmesi gerektiği aynı çevreler tarafından öne sürüldü. Emperyalizme ve ulusal hareketin çıkarlarına devrimci bir bakıştan yoksunluğun ifadesi olan bu söylem, emperyalistlerin bölgedeki hakimiyet planlarını gizlemek için kullandıkları söylem ile çakışıyor. Buna göre emperyalist devletler Çekiç Güç'ü Kürt halkını Saddam'ın zulmünden korumak için insani amaçlarla bölgeye yerleştirdiler. Bunun ötesinde bir amaçları yoktu!

Emperyalizm ile bölge devletleri arasındaki mevcut çıkar çelişkilerinin temelinde, bölge devletlerin Kürt halkına karşı uyguladığı sömürgeci politikaları yatmıyor. Emperyalist haydutlar onyıllardır kendi terörist çıkarlarını "barış, insan hakları, demokrasi" maskesi ile kamufle etmeye çalışmışlardır. Bugün de aynı şeyi yapıyorlar. Geçmişte Kürdistan'ı, bölgedeki hakimiyetlerini kolaylaştırmak için yapay olarak bölen ve paylaştıran aynı emperyalist güçlerdir. Bugün de ne Kürt halklarının özgürlüğünden taraftarlar ne de bölgedeki güç dengelerini, ittifak ilişkilerini alt üst edecek bir sınır değişikliğinden yanadırlar. Emperyalist devletler Kürt halkının ulusal haklarını değil, sadece kendi emperyalist çıkarlarını düşünüyorlar. Kürt ulusal hareketine yanaşmaktaki amaçları, hem içindeki devrimci güçleri bertaraf etmek ve hem de bölgedeki devletlere karşı onları bir koz olarak kullanmak ve sonra da yüzüstü bırakmaktır.

Türk devleti ise emperyalizmin ve ABD'nin bölgedeki başta gelen uşaklarından biridir. Kürt ulusal devrimci hareketi, Türk devletinin çıkarlarını olduğu kadar, çıkarları onunla içiçe geçmiş emperyalist güçlerin ve ABD'nin çıkarlarını da tehdit etmektedir. Türk devleti ile ABD, devrimci ulusal hareketin ezilmesi gerektiği konusunda temelde tam bir ittifak halindedirler. Aralarındaki sorun ise, sadece, bunun gerçekleştirilmesinin yol ve yöntemleri üzerinedir.

Çekiç Güç Kürt halkını nasıl koruyor?

Sömürgeci devletlerin Kürt halkı üzerindeki terörü "sınır" tanımıyor!

Çekiç Güç oluşturduğu "uçuşa yasak tampon bölge" ile sözümona bölgedeki Kürt halkını koruyor. Ama sömürgeci Türk ve İran devletleri sınır ötesi operasyonlar düzenleyerek bu bölgeye yönelik işgal girişimlerinde, askeri müdahalelerde bulunuyorlar. Dün Irak'ın sahnelediği baskı ve terör, bugün bunlar eliyle yürütülüyor. Bu operasyonlar sırasında dağlar, tarlalar, sivil yerleşim birimleri bombalanıyor, köylüler katlediliyor, köyler boşaltılıyor, halk koruculuğa zorlanıyor, ekinlerine, hayvanlarına el konuluyor, gıda ambargosu uygulanıyor... Kısacası sömürgeci terör sınır ötesine taşınıyor ve tüm bunlar Çekiç Güç'ün gözetiminde, onun desteğiyle ve onlardan alman istihbaratlar doğrultusunda gerçekleştiriliyor.

Kürt halkı kendi topraklarında özgürlüğü değil, köleliliği ve sefaleti yaşamaya devam ediyor!

Güney Kürdistan'da dün Irak devletinin yürüttüğü sömürgeci yağmacı politikalar bugün emperyalistler tarafından devralınmış durumda. Bölgedeki Kürt halkı, emperyalizmin petrol kaynakları üzerindeki hakimiyetinden bağımsız düşünilemeyecek olan ekonomik gerilik ve sefalet koşulları içinde yaşıyor. Bu koşullar, işbirlikçi Kürt örgütlerinin gerici aşiret ve grup çıkarları tarafından da yönlendirilerek kardeş kavgalarına zemin oluşturuyor. Emperyalizm bölgedeki petrol ve diğer kaynaklardan aslan payı-

nı alırken Kürtler geriye kalan ufak tefek kırıntıları kapmak için birbirlerine karşı savaşa kışkırtılıyor. Binlerce Kürt başta KDP, KYB olmak üzere Kürt örgütleri arasındaki bu iç çatışmalarda can veriyor. Emperyalist devletler, “böl, birbirine karşı kırdır, zayıf düşür ve yönet” taktiği uyguluyorlar.

Emperyalistler yarın koşullar değiştiğinde sömürgeci devletlerin yeni soykırımlarına destek vermekten de geri durmayacaklar!

Kurtuluş hareketi sömürgeci devletlerle birlikte emperyalist egemenliğe ve onun iktisadi ve siyasi boyunduruğuna yöneldiğinde Çekiç Güç’ün ve sahiplerinin gerçek yüzü daha çıplak biçimde açığa çıkacaktır. Bu koşullarda emperyalist devletler diğer sömürgeci devletlerle işbirliği içinde Kürt halkına ve onun devrimci hareketine yönelik yeni katliamlar, soykırımlar örgütlemekten de hiçbir şekilde geri durmayacaklardır.

Bugün Güney Kürdistan’da emperyalizmin denetimi altına giren Kürt hareketinin Kürt halkının ulusal özgürlük ve toplumsal kurtuluş yolunda bir gelişme kaydettiği söylenebilir mi? Bölgenin, başta petrol olmak üzere, kaynaklarının emperyalistler tarafından denetlenmesi anlamına gelen emperyalist çıkarlar, Kürt halkının siyasal ve ekonomik özgürlük ve kurtuluş mücadelesinin çıkarları ile de doğrudan çatışmaktadır. Emperyalizmin çıkarları bölgedeki Kürt halkı için daimi bir ekonomik sefalet ve siyasi esaret demektir. İç çatışmaların körüklenerek kardeş kanının dökülmesi, sömürgeci devletlerin karşıt çıkarları doğrultusunda kullanılmak ve gerektiğinde kendi sömürgecilerinin önüne yem olarak atılmak ve bunun tehdidi ile kişiliksiz bir siyaset aracına çevrilmek demektir. Bölgedeki Kürt örgütleri emperyalizmin politikalarını kabul ettikleri, ona aracılık ettikleri, onun çizgisi dışına çıkmadıkları ölçüde ondan destek ve onay görürler. Bu bile bölgedeki hassas, karmaşık ve değişken dengelere dayalı gelip geçici bir destektir.

Çekiç Güç ve Türk devleti

TC, Özal döneminde emperyalist devletlerin bölgeye yönelik

sürekli bir askeri müdahale gücünün TC sınırları içinde konuşlandırılmasını bizzat kendisi talep etti. Bunun sözde bahanesi, Güney Kürdistan halkını Saddam'ın saldırılarından korumak ve Güney'den Kuzey'e Kürt göçüne engel olmaktı. Yani bütünüyle Kürt halkının çıkarlarını gözeten insani amaçlar! Tabii ki gerçek bu değildi. Emperyalistler ve TC, daha önce Halepçe katliamı karşısında sessiz kalıp destek verdikleri gibi, Saddam'ın Körfez Savaşı sonrasında Güney Kürdistan halkına yönelik katliamlarına da seyirci kaldılar ve adeta bunu teşvik ettiler. Kürtlerin hamiliği rolüne soyunabilmek için önce onların kana boğulması, mağdur edilmesi, kurtarıcıya muhtaç hale getirilmesi gerekiyordu!

TC'nin Çekiç Güç'ü kendi sınırları içine davetindeki asıl amaç, Özal'ın Körfez Savaşı'nda emperyalizme koşulsuz destek verirken "bir koyup üç almak" şeklinde formüle ettiği hesapların bir devamıydı. Bu, fiyasko olduğu ortaya çıkınca birçok demagog tarafından iddia edildiği gibi Özal'ın kendi bağımsız inisiyatifi değildi. TC Körfez Savaşı ile birlikte ABD'nin bölgeye yönelik müdahalesinde daha etkin bir rol oynamak ve bunu kendi militarist yayılcı gerici emelleri ile uyumlandırmak istiyordu. Bu doğrultuda başta bölge halkı ve devrimci hareketlerine karşı ikinci bir İsrail jandarmalığı anlamına gelecek olan aktif uşaklık politikasına yöneldi. Kronikleşen ekonomik ve siyasi krizini sözümona böyle aşacaktı. Bu senaryoya göre TC, ABD adına Güney Kürtlerinin hamiliğine soyunacak, Türkmenlerin varlığını da kullanarak bu bölge üzerinde hak iddia edecek, fiilen denetimi altına alacak ya da federasyon vb. biçimlerle kendisine bağlayacaktı.

Bu politikanın hayata geçirilebilmesindeki en önemli halka ise Türkiye Kürdistan'ındaki ulusal devrimci hareketin tasfiye edilmesi, ezilmesi ya da aynı anlama gelmek üzere sınırlar içinde ehlileştirilebilmesiydi. Aksi takdirde TC'nin Güney Kürdistan'ı kendisine bağlayabilmesinin politik koşulları ortadan kalkıyordu. İçerde sömürgeci savaş batağında bunalan ekonomisi ve siyaseti çıkmaza saplanan bir devletin, dışarıda emperyalistlerin çıkarları doğrultusunda askeri ve siyasi manevralar yürütebil-

mesi de mümkün değildi.

Güney Kürdistan'da KDP ve KYB'de bu planı kabul ettiler. Türk devleti ile karşılıklı diplomatik ilişkilerini hızla geliştirdiler. Bir yandan yeni dünya düzenine ve ABD'ye övgüler yağdırdılar, diğer yandan da işbirlikçilere yakışır bir ikiyüzlülükle TC'yi demokratik bir devlet, PKK'yi ise terörist bir örgüt ilan ettiler. Ve her ikisi de ittifak halinde PKK'ya karşı savaş başlatıldılar. TC de bunu fırsat bilip içeride sömürgeci savaşı daha da tırmandırdı, devrimci ulusal hareketi ezmek için Kürt halkına yönelik kitlesel katliamlar örgütledi. PKK'ya karşı KDP ve YNK'ya (KYB) destek vermek üzere düzenli sınır ötesi askeri hareketler, operasyonlar gerçekleştirdi.

Ama Kuzey Kürdistan'da PKK şahsında ulusal devrimci hareketin yenilgiye uğratılamaması ve Kuzey'in yanısıra Güney Kürdistan'da da güçlenmesi, bu planın özellikle TC'nin hesapları ile ilgili yönlerini sekteye uğrattı. Dahası başını ağrıtan ek gelişmelerin de yolunu açtı.

Güney Kürdistan'da emperyalistlerin vesayeti altında bir Kürt yönetimi kuruldu. Komşu sömürgeci devletin "bölünmez bütünlüğü", kendi halklarına bir çakıl taşı bile vermemekte kararlı olan TC'ye adeta nispet edercesine, fiilen ortadan kalktı. Kürt sorunu emperyalist vesayet yoluyla da olsa uluslararasılaştı ve bu kaçınılmaz olarak Türkiye'deki Kürt sorunu için de benzer sonuçlar yarattı. PKK Güney Kürdistan'da da mevziler kazandı. Ve TC, PKK ile başedemediği, devrimci ulusal hareketi ezemediği için, "dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olma" korkusuna kapıldı. Dün Çekiç Güç aracılığıyla gözünü militarist yayılmacı emeller için dışarıya dikmişken, bugün tüm dış politikasını PKK'nın ezilmesi ve ulusal devrimci hareketin yenilgiye uğratılması hedefine kilitlemek zorunda kaldı. Dün Güney Kürdistan'ın efendisi olma hayalini kurarken, PKK'ya karşı destek vermeleri için KDP ve KYB'nin eteğine yapışmak zorunda kaldı. Dün sırtını ABD'ye dayayarak horozlandığı Irak, Suriye, İran gibi devletlerle Kürt ulusal hareketine karşı sömürgeci işbirliğini yükseltmek için ilişkilerini yeniden geliştirmek yollarını aradı. Bu sefer

ABD'nin tepki ve yaptırımlarına maruz kaldı.

Bu koşullarda Çekiç Güç'ün varlığı ve Güney Kürdistan'da fiili bir Kürt devletinin oluşumu, kendi Kürt sorunundan başını kaldıramayan, PKK ile başedemeyen ve her yere bu sorunun penceresinden bakar duruma düşen TC için bölgede aktif uşaklığa sıçrama tahtası olma işlevini bu dönem için yitirmiş oldu.

PKK ile başedemediği, Kürt ulusal hareketini ezemediği bu durumun sürüp giderek bunalımın daha da derinleşmesi koşullarında yarın emperyalistlerin TC'yi Kürt halkının belirli taleplerini kabullenmesi, hatta PKK ile anlaşması için zorlaması olasılığı da Türk devletini sürekli tedirgin etti. Gördüğü kabusların daha kötüsü de vardı. Türkiye cephesinde de yükselişe geçen devrimci hareketin Kürt ulusal hareketi ile ittifak halinde bu sömürgeci haramiler iktidarını alaşağı etmesi!

Çekiç Güç'e muhalefet

İçerdeki göstermelik muhalefet, Çekiç Güç'e, ABD'ye, bölgedeki emperyalist politikalara uşaklığa karşı değil, Çekiç Güç ve diğer hizmetleri karşılığında emperyalist devletlerin sömürgeci savaşta TC'ye daha fazla destek vermesini sağlamaya yöneliktir.

Emperyalizmin bölge politikaları dışında hareket edemeyen ve kendi özgül çıkarlarını bu politikalar ile uyumlandırarak şekillendirmek zorunda olan TC, Çekiç Güç'e destek verirken, sömürgeci kirli savaşta emperyalistlerin kendisine verdiği ekonomik, siyasi ve askeri desteği gözetmektedir. Başta gelen çıkarı budur ve sürekli olarak bunu talep etmektedir. Örneğin TC içinde bir kesim Irak'ın Güney Kürdistan'da tekrar egemenliğini sağlamanın bölgedeki otorite boşluğunu dolduracağı ve PKK'nın ezilmesinin yolunu açacağı düşüncesiyle Çekiç Güç'ün varlığına karşı muhalefet etmektedir. Bu muhalefetin temelinde emperyalizme karşı bağımsızlık i'teminin değil, Kürt halkına karşı sömürgeci çıkarların yattığı aşıkardır. Keza ABD de Türk devletine, Saddam'ın egemenliğinin PKK'yı zayıflatmayacağını, tersine Çekiç Güç sayesinde Güney Kürdistan'a Türk ordusunun istediği za-

man elini kolunu sallayarak girme imkanına kavuştuğunu vb. söyleyerek bu muhalifleri ikna edebilmektedir.

Sözümona emperyalizme karşı milli çıkarları korumak olarak lanse edilen bu muhalefet, emperyalizme kölece uşaklığı; gizlemenin ve emperyalizmin de desteğiyle Kürt halkı üzerindeki sömürgeci savaş politikalarını sürdürmenin bir aracı olarak kullanılmaktadır. Çekiç Güç'ü oluşturan emperyalist devletler de bu taleplere, son göstermelik oylama öncesinde yaptıkları açıklamadaki gibi genelde olumlu karşılık verdiler. "1. ABD ve müttefikleri Irak'ın toprak bütünlüğünü kabul ediyor, bağımsız bir Kürt devletinin oluşumunu desteklemiyor. 2. ABD ve müttefikleri PKK'yı terörist olarak görüyor. Türk devletinin PKK'ya karşı savaşında işbirliğini sürdürecektir, sınır koruması konusunda Türk devletine yardımda bulunacak. 3. Kuzey Irak Kürtleri'nin PKK'nın bölgede barınmasını önlemesi sağlanacak. 4. Gayri resmi kuruluşların Kuzey Irak'ta amaç dışı faaliyetde bulunması önleneyecek. 5. ABD, Kuzey Irak'ta Türkmenlerin varlığını kabul ediyor ve Çekiç Güç'ün onlar için de bir güvence olduğunu biliyor."

Çekiç Güç'ün varlığı TC'nin bölgede kendisine biçtiği emperyalizme jandarmalık misyonu ve militarist yayılma emelleri ile uyum içinde olduğu kadar, Kürt ulusal hareketine karşı yürüttüğü savaşta da Türk devletine destek olmuştur. Sömürgeci devlet Güney Kürdistan'a arka bahçesine girer gibi girip çıkmakta, emperyalist devletlerin de onay ve desteğiyle düzenli olarak sınır ötesi hareketler örgütlemektedir. Çekiç Güç bu hareketlerde TC'ye önemli istihbarat hizmetleri sunmaktadır. Türkiye emperyalizmi bölgedeki hizmetleri karşılığında, sömürgeci savaş sürdürmesinde de önemli bir dayanak olan askeri ve ekonomik yardımlar almaktadır. TC diğer yandan Çekiç Güç'ün açtığı yoldan bölgedeki militarist yayılcı emellerini de sürdürmektedir. Çekiç Güç'ün PKK'ya destek olduğu iddiası ise bir demagojidir.

Ama buna rağmen PKK ile başedemeyen Türk devleti emperyalizmden sömürgeci savaşına desteğini artırmasını ve ulusal hareketi ezmekte kendi yönetimini benimsemelerini, bundan vazgeçmemelerini talep etmektedir. O emperyalistlere her türlü

uşaklığa razıdır, emperyalizm bölgeye yerleşsin, halkları birbirine karşı boğazlasın. bölgenin kaynaklarını talan etsin, askeri müdahalelerle bölge halklarının kanını döksün. TC'nin bunlara hiçbir itirazı yoktur, olmadığı gibi bunlardan onursuzca nasiplenmenin hesabı içindedir. O sadece Çekiç Güç'e ve emperyalizmin bölge politikalarına verdiği desteğe karşılık olarak emperyalistlerden, Kürt halkına karşı savaşında sonuna kadar destek talep etmektedir. Çekiç Güç oylamalarını bunun için bir pazarlık unsuru olarak kullanmaya çalışmaktadır. Bunun ötesinde TC'nin ne Çekiç Güç ile ne de bunun bir uzantısı olduğu emperyalizmin bölgedeki hegemonya politikaları ile temelde hiç bir sorunu yoktur. Türk devletinin İsrail ile yaptığı askeri işbirliği ve güvenlik anlaşması da bunun en son örneğidir. TC, emperyalizmin Çekiç Güç aracılığıyla bölge devletler üzerindeki baskısının bölge içi dengelerde kendi konumunu kuvvetlendireceğini ve emperyalizmin bölge jandarması olma yolunu kendisine açacağını hesap etmektedir. TC içindeki bir diğer kesim aynı çerçevede içinde buna ek olarak şunu savunmaktadır: "Türkiye kendi Kürt sorununu çözerse, bölgedeki hareket alanı genişler, manevra imkanları artar, böylece aktif uşaklık politikasını hayata geçirmenin yolu açılır. Bunun için TC Kürt ulusal hareketinin üzerine terörün yanısıra kısmi kültürel reformlarla gitmelidir. Bu başarılırsa bugün başkalarının elinde tuttuğu "Kürt anahtarı" TC'nin eline geçecektir, bu anahtarı elinde tutmak TC'ye bölgede nüfuzunu artırmanın kapısını da açacaktır."

TC içindeki burjuva muhalefetin bir bölümünün savunur görüldüğü "Türkiye kendi milli çıkarlarına rağmen Çekiç Güç'e izin veriyor. Çekiç Güç PKK'yı destekliyor, ABD bağımsız bir Kürt devletini hedefliyor, ABD Türkiye'yi parçalamayı hedefliyor" vb. görüşler ise kaba birer demagojiden ibarettir. Bu demagoji ile TC ve yanısıra Perinçek gibi şovenist hainler PKK'yı emperyalizm ile işbirliği içinde kökü dışarıda bir hareket olarak göstermek, Kürt halkının meşru ve haklı ulusal taleplerini karalamak istiyorlar. Emperyalizme uşaklıklarını gizlemek, emperyalizme yönelik tepkiyi şovenizm yoluna kanalize etmek, Türk

devletinin Kürt ulusal hareketi karşısındaki aczini emperyalizmin sözümona PKK'ya verdiği destek ile mazur göstermek amacındadırlar. Yarattıkları sahte anti-emperyalist muhalefetin basıncıyla, emperyalist güçlerin sömürgeci savaşa desteğini güvence altına almayı ve kendi önlerine fazladan bir kaç kısıntı atılmasını sağlamayı istemektedirler.

Muhalefetteyken keskin Çekiç Güç karşıtı kesilen burjuva partilerin iktidara geldiklerinde ya da ihtiyaç duyulduğunda, MGK'nın "tavsiyesi" ile Çekiç Güç'e evet demeleri, bu yüzden hiç de şaşırtıcı değildir. Çekiç Güç'ün süresi bugüne kadar tam 12 kez "son defa" uzatılmıştır. Bugün mecliste DSP ve RP dahil, eli Çekiç Güç pisliğine bulaşmamış tek bir parti bile kalmamıştır. Dün Çekiç Güç'ü "işgal kuvveti, Ermeni ordusu siyonizmin tezgahı, müslüman devletleri birbirine kırdırmanın aracı" olarak nitelendiren ve destek verenleri yataca ihanet etmekle suçlayan RP ve Erbakan bakan bugün neleri itiraf ediyor: "Çekiç Güç'ün şu anda gitmesi milli menfaatlere uygun değil. Bunca yıl karşı çıkmamızın nedeni milli menfaatlerimize en uygun pazarlık fırsatını elde etmek içindi. Şimdi bu fırsatı elde ettik. Ne kabul ettirirsek o kardır. Hepsini kabul ettiremeyebiliriz. Çünkü ABD'de de seçim yılı... Milli savunmamız onlara bağlı, çok ekonomik sıkıntılarımız var. Milli menfaatlerimiz bunlarla kavga etmeyi gerektiriyor."

Bu kölece uşaklık, kendi burjuva sınıf politikalarının ifadesi olan "milli" çıkarları açısından bir ihanet değil, gerekliliktir. Yeter ki emperyalizmin de desteğiyle Kürt ulusal hareketini ezmeyi başarabilsinler, Kürt halkı üzerindeki sömürgeci egemenliklerini devam ettirebilsinler. Yeter ki bölgedeki militarist yayılmacı emellerini gerçekleştirebilmenin yolunu açabilsinler. Yeter ki bölge halklarına karşı jandaralık yaparak emperyalist ağababaları tarafından ödüllendirilsinler!

"Emperyalizme bağımlılık ile tekelci burjuvazinin bu temel üzerinde yükselen gerici sınıf egemenliği, Türkiye'nin izlediği geleneksel dış politikanın genel tarihsel ve sosyo-ekonomik temelini oluşturmaktadır. Bu politikayı emperyalist sistemin genel çıkar-

ları, ABD emperyalizminin temel ve dönemsel çıkarları vè ancak bu genel çerçevede ve onunla uyum içinde Türk burjuvazisinin kendine özgü çıkarları belirlemektedir” (Düzenin Uluslararası Durumu ve Dış Politikası, *EKİM 3. Genel Konferansı/ Siyasal ve Örgütsel Değerlendirmeler*)

Kızıl Bayrak
Ağustos '96

Emperyalizmin Ortadoğu hükümranlığı

Ortadoğu iktisadi ve siyasi açıdan bugün dünyanın en stratejik bölgelerinden biri, denilebilir ki birincisidir. Öteki faktörler bir yana, Ortadoğu bugün dünya rezervlerinin üçte ikisini barındıran bir petrol bölgesidir. Petrol ise bugün hala kapitalist dünya ekonomisinin en stratejik ihtiyaç maddesidir. Ortadoğu'daki her gelişme ve çatışmanın geniş yankılar yaratması, büyük önem kazanan bir uluslararası soruna dönüşmesi bundandır. Aynı şekilde, dünya kapitalizminin patronu ve emperyalist sistemin jandarması ABD'nin onyıllardır Ortadoğu'yu "yaşamsal çıkar" alanı olarak ilan etmesi de bundandır.

ABD bunun için bölgede kendine bağlı siyonist, faşist, gerici ve şeriatçı rejimlerden oluşan bir işbirlikçiler ağı oluşturmakla yetinmemiş, kendisi bizzat bölgeye askeri olarak yerleşmiştir. Bugün Ortadoğu'nun bir çok ülkesinde ABD'nin üsleri ve harekete her an hazır askeri kuvvetleri vardır. Bölgeyi kuşatan tüm denizlerde en modern savaş araçlarıyla donatılmış ABD savaş gemileri sürekli seyir halindedir. Bu dolaysız askeri varlık,

müdahale, işgal ya da cezalandırma amacına yöneliktir. Körfez Savaşı bunun yakın dönemdeki somut bir uygulaması oldu ve ABD'nin bölge üzerindeki hakimiyetini pekiştirdi. ABD bu savaşı Ortadoğu'nun farklı ülkelerine daha geniş çaplı kalıcı askeri güçler yerleştirmek ve bölgedeki donanmasını takviye etmek için bir fırsat olarak değerlendirdi. Öylesine ki, dünyanın öteki ucundaki ABD, bugün adeta bölgedeki herhangi bir devletinkine eşit askeri güce sahip bir bölge devleti gibidir.

Emperyalizm Ortadoğu'ya devasa bir dolaysız askeri güç yığmakla kalmıyor, yanısıra bölgede görülmemiş bir silahlanmayı da teşvik ediyor. Bugün Ortadoğu, dünyanın yalnızca en önemli petrol bölgesi değil, fakat aynı zamanda en büyük ve en karlı silah pazarıdır da. Emperyalizmin sinsi oyun ve kışkırtmalarının da etkisiyle, bölge devletleri, bölge zenginliklerinin önemli bir kısmını birbirlerine karşı silahlanmak için kullanıyorlar. Ve doğal olarak, emperyalist silah tekelleri de bundan görülmemiş karlar elde ediyorlar.

Bugün Ortadoğu, aynı zamanda, gitgide kızışan bir emperyalist rekabet ve nüfuz mücadeleleri alanıdır. Yakın zamana kadar emperyalist dünyanın jandarması konumuyla ABD, Ortadoğu'ya tüm emperyalist dünya adına neredeyse tek başına hükmediyordu. Özellikle Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'daki gelişmelerin ardından bu durum değişmeye başladı. ABD dışındaki başlıca emperyalist odaklar, bölgede kendi dolaysız nüfuz alanlarını oluşturmak ve genişletmek için harekete geçtiler. Bu, bölge üzerindeki emperyalist rekabeti gitgide kızıştırmaktadır. Şimdilik daha çok Avrupalı emperyalistler sahnededir. İran, Irak ve Suriye gibi bazı bölge devletlerinin ABD ile çelişkilerinden yararlanarak, kendilerine dolaysız etki alanı açmaya çalışıyorlar. (Son olaylar benzer çelişkilerden yararlanarak Rusya'nın da devreye girmek istediğini gösteriyor.) Aynı şekilde bölgenin en önemli sorunları arasında bulunan Filistin ve Kürdistan gibi sorunlar, bölge gerici devletlerinin kendi aralarındaki çelişkiler ve sürtüşmeler, bu rekabetin malzemesi olarak kullanılmaya çalışılmaktadır. Yakın gelecekte, dünya ölçüsünde emperyalistler arasındaki güç ilişki-

lerinde yaşanacak deęişmelerè de bağlı olarak, Ortadoğu üzerinde emperyalist nüfuz mücadeleleri gitgide daha sert biçimler alacaktır. Zira petrol kaynakları üzerinde dolaysız nüfuz sahibi olmak ve dünyanın en geniş ve en karlı silah pazarından gerekli payı almak, emperyalist bir odak olarak sivrilmenin zorunlu gereklerindedir.

Fakat Ortadoğu yalnızca bir petrol bölgesi ve karlı silah pazarı alanı değil, bunlarla da bağlantılı olarak bugün dünyanın en istikrarsız bölgesi durumundadır. Bu nedenledir ki, emperyalistler bölgeyi yalnızca bir “yaşamsal çıkar” alanı olarak değil, aynı zamanda sistem için tehlike ifade eden bir “istikrarsızlık kuşağı” olarak tanımlıyorlar.

Ortadoğu’yu istikrarsız kılan çelişki ve çatışmaların çok karmaşık nedenleri var. Siyasal, toplumsal, ulusal, dinsel, mezhep vb. türden çok değişik nedenlerdir bunlar. Bunlar içerisinde, Filistin ve Kürdistan sorunlarının yanısıra, bölge halkları arasında yaygın ve derin kökleri olan anti-emperyalist, anti-Amerikan hareketlerin özel bir yeri vardır. Kuşku yok ki, emperyalistler bölgeyi bir “istikrarsızlık kuşağı” olarak ilan ederlerken, bugün hayli yumuşak bir mecraya çektikleri Arap-İsrail çatışması ya da bölgedeki gerici devletler arasında bizzat kışkırttıkları çelişki ve sürtüşmelerden çok, devrimci gelişmelere dayanak olabilecek ve dolayısıyla bölge üzerindeki emperyalist hakimiyeti tehlikeye sokabilecek olan bu ulusal ve toplumsal dinamikleri gözönünde bulundurmaktadırlar.

Ortadoğu’da emperyalizmin hükümranlığına karşı tehlike oluşturan bu ulusal ve toplumsal dinamiklerin, Türkiye Kürdistanı’ndaki Kürt hareketi dışında, bugün devrimci bir önderlikten ve doğrultudan yoksun olmaları emperyalizm için bir şans ve tersinden bölge devrimi için büyük bir zaafiyetin ifadesidir. Uzun yıllara dayalı bir çok faktör açıkça gösteriyor ki, Ortadoğu’daki devrimci dinamiklerin ve olanakların geleceği, Türkiye ve Kürdistan’daki devrimci süreçlerin gelişme seyri ve geleceğiyle çok yakından bağlantılıdır.

Kızıl Bayrak
Eylül ‘96

Güney Kürdistan üzerinde kirli oyunlar

İşbirlikçe çizgi Kürt halkına ihanette sınır tanımıyor

Güney Kürdistan'daki son gelişmeler günlerdir uluslararası politika gündeminin ana konusunu oluşturmaktadır. KDP ile YNK arasındaki sonu gelmez çatışmalara bizzat KDP'nin çağrısıyla Irak ordusu müdahale edince bölgede aniden yeni bir durum ortaya çıktı. Şimdi Kürdistan'ın farklı parçalarını ellerinde tutan bölgesel sömürgeci güçler ile bölgenin halihazırdaki gerçek hakimi ABD emperyalizmi, ortaya çıkan bu yeni durumu kendi çıkarları doğrultusunda değerlendirmeye çalışıyorlar. Kürt halkının kaderi üzerine bir kez daha kirli hesaplar yapılıyor, yeni kanlı oyunlar tezgahlanıyor. Bölge üzerinde süren ve zaten hiçbir zaman durulmamış olan nüfuz mücadeleleri ve çatışmalar şimdi yeni boyutlar kazanıyor.

Kürt halkı ise, PKK'nın tutmayı başardığı mevziler dışında,

gelişmeler karşısında bugün için sahipsiz ve çaresiz bir durumdadır. Kürt halkını bu duruma düşüren KDP ile YNK'nın işbirlikçiliği ihanet boyutlarına vardırın tutum ve politikalarıdır. Onyıllardır Kürt halkının ulusal özlemleri ve özgürlük istemi üzerine politika yapan ama sefil bir takım feodal-aşiretsel çıkarların temsilcileri olmaktan öteye geçemeyen bu iki gerici odak, emperyalizmin ve komşu sömürgeci devletlerin basit piyonları olmaktan bir türlü kurtulamamaktadırlar. Bu sonu gelmez ihanetin faturasını ise her zaman olduğu gibi bu kez de Güney Kürdistan halkı ödemektedir. Gerek emperyalizmin ve gerekse bölgesel sömürgeci devletlerin Güney Kürdistan'daki oyunları Kürt halkının genel özgürlük mücadelesini hedef aldığı içindir ki, bu faturayı aynı zamanda Kürdistan'ın öteki parçalarındaki Kürtler de ödeyeceklerdir.

Güney Kürdistan'daki bu işbirlikçi ihanet çizgisinin toplumsal anlamına ve siyasal sonuçlarına girmiyoruz. Bu konuda, PKK'nın '95 Ağustos'unda Kürdistan'ın bu bölgesine yaptığı yerinde devrimci müdahaleyi ele alan eski bir değerlendirmemizden bazı bölümleri ekte yayınlamakla yetiniyoruz. Son gelişmeler bu değerlendirmelere ayrı bir anlam, kuvvet ve güncellik kazandırmıştır. PKK'nın Güney Kürdistan'a yerleşmek ve Güney Kürtlerinin karşısına alternatif bir devrimci ulusal hareket olarak çıkmak üzere yaptığı çıkışın stratejik anlamı ve önemi de son gelişmelerin ardından bugün çok daha iyi anlaşılabilir hale gelmiştir.

Güneyli işbirlikçiler bugüne kadar Kürt halkının kendi öz devrimci birikimine dayanacaklarına ve bölge halklarıyla birlik ve dayanışma politikası izleyeceklerine, her zaman, şaşmaz bir kural olarak, hep emperyalizme dayandılar ve kendi Kürtlerini zalimce bir boyunduruk altında tutan komşu sömürgeci devletlerle işbirliği içinde oldular. Son gelişmeler gösterdi ki, çok iyi bilinen ve artık kanıksanan bu politika, gelinen yerde Irak rejimine karşı federe ulusal devlet ilan ettikleri topraklara Irak ordusunun müdahalesini bizzat istemek noktasına varabiliyor. Son olayların çok kimse için şaşırtıcı yanı budur. Bu akıl almaz davranış, bugün

için Kürt halkının ulusal özgürlük özelemlerine görülmemiş bir darbe oldu. Fakat bu aynı gelişme, "ulusal hareket" kisvesine bürünmüş bu savaş ağalarının ihanetlerini nerelere vardırabileceğini Kürt halkı önünde açığa çıkarmak gibi olumlu bir rol de oynamıştır. Bunun kuşkusuz olayların bundan sonraki seyri için önemli sonuçları olacaktır. PKK tarafından temsil edilen ve halihazırda Güney Kürdistan'da üçüncü bir kuvvet olan devrimci ulusal hareket bunu değerlendirebilirse eğer, özgürlük mücadelesindeki kısa dönemli gerilemelere rağmen, orta ve uzun vadede bu aynı gelişmelerden kazançlı çıkacak olan Kürt halkı ve bölge halkları olacaktır.

Emperyalist savaş makinası emperyalist çıkarların hizmetinde

Son gelişmelerde sahneye önce Saddam yönetimi çıktı. YNK'nın sırtını İran'a dayaması karşısında PKK engelinden dolayı Türkiye'den istediği desteği alamayan KDP, çözümü katliamcı Bağdat rejimini müdahaleye çağırmakta buldu. Irak ordusu federe devletin başkenti olan ve Talabani'nin elinde bulunan Erbil kentine müdahale ederek, onu geçici olarak KDP denetimine verdi. Geçici diyoruz, zira bizzat KDP'nin çağrısı, Irak sömürgeciliğinin Güney Kürdistan üzerindeki hak iddiasına yeni bir temel ve kuvvet kazandırmış oldu.

Bu noktadan itibaren bu kez devreye ABD emperyalizmi girdi. ABD, bölgedeki dolaysız varlığına yeni bir ayak oluşturmak ve bu arada Kürt sorununun seyrini kendi kontrolüne almak için kurdurduğu kukla Kürt devleti bünyesindeki kanıksanmış iç çatışmaları gerçekte çok da dert etmiyordu kendine. Bu çatışmaların her seferinde KDP ve YNK üzerindeki denetimini daha da güçlendirdiğini görmenin verdiği bir rahatlıktı bu. Dahası, bu amaçla sözkonusu çatışmaları dipten dibe kendisinin kışkırttığı bile söylenebilir. Tek rahatsızlığı, son zamanlarda bu aynı çatışmalardan İran'ın da gitgide daha çok yararlanma olanağı bulabilmesiydi.

Emperyalizm tarihte her zaman ve her yerde özgürlük değil egemenlik peşinde olmuştur. Emperyalizmin tüm tarihinden şaşmaz bir biçimde çıkan bu sonuç, bizzat Güney Kürtlerinin kendi tarihiyle de somut olarak kanıtlanmıştır. Geçmiş'te Irak'ta Sovyetler Birliği'ne yakın duran bir rejime karşı Baba Barzani'yi kullanan ABD, günü geldiğinde (ABD jandarması Şah rejimiyle Irak anlaşığında) Kürtleri olduğu gibi yüzüstü bırakmış, Bağdat rejimi tarafından zalimce imha edilmelerine seyirci kalmıştır. ABD ya da bir başka emperyalist güce dayanarak ulusal özgürlüğün kazanılabileceğine inanmak, Kürt feodal burjuva ögelerin Kürt halkına aşılama çabışığı en öldürücü düşünce olmuştur. '74'teki ağır yenilginin ardından bu gerçek bir parça anlaşılmış gibi göründü. Fakat etkisi uzun sürmedi, süremezdi de. Zira Kürt mülk sahibi sınıfların damgasını taşıyan akımlar emperyalizme ve bölgesel sömürgeci güçlere sırtlarını dayamaksızın ayakta duracak güç ve iradeden yoksundurlar. Emperyalist mihraklara dayalı bu kurtuluş umutlarına dönek Kürt solcuları son yıllarda (Sovyetler Birliği ve Doğu Avrupa'nın çöküşünün ardından) yeni bir ideolojik kuvvet kazandırdılar. Körfez savaşının ardından Güney Kürdistan'da kukla bir Kürt devletinin kuruluşunu ise bu hayallerine somut dayanak saydılar.

Oysa dün olduğu gibi bugün de Kürtlerin özgürlüğü ve ulusal hakları emperyalistlerin zerre kadar umrunda değildir. Son gelişmeler bunu bir kez daha somut olarak göstererek buna ilişkin boş hayallere büyük bir darbe vurmuştur. Geçmişten beri Kürtlere hamilik iddiası taşıyan, Paris'te Kürt konferansları toplayacak kadar ileri giden Fransız emperyalizmi, son gelişmelerin ardından, "Irak'ın egemenlik hakları" adı altında Saddam rejimine açık ve tam destek vermiştir. Bu şaşkırtıcı değildir; zira bir dizi kısıtlama ve ambargoyla Irak'ı boğan ABD emperyalizmi karşısında Irak rejimine arka çıkmak, bölgesel rekabette Fransa'ya önemli avantajlar sağlamaktadır. Bu tıpkı ABD'nin bunaltıcı kuşatması karşısında bulunan İran'la Alman emperyalizminin geliştirdiği yakın ilişkiler gibidir. Emperyalizm her zaman kendi çıkarları doğrultusunda hareket eder, nüfuz ve egemenlik peşinde koşar.

Onun tutum ve davranışlarını tayin eden tek ölçüt budur.

Fakat burada asıl konumuz, Körfez krizinin ardından federe Kürt devletine önyak olan ve güya Güney Kürtlerini korumak için Kuzey Kürdistan'da Çekiç Güç bulunduran ABD'dir. Tescilli ABD işbirlikçisi Talabani, Saddam rejiminin Erbil'e müdahale niyetini üç gün önceden bildirdiğini söylediği ABD'nin buna rağmen hareketsiz kalmasına önce öfkeli sitemler etti. Fakat Irak müdahalesinden üç gün sonra da olsa ABD emperyalizmi Irak kentlerine füzeler yağdırdığında ise, bu kez yeniden şükranlarını ifade etti. Böylece de, bu işbirlikçi hainlerin izledikleri politikalarla yalnızca Kürt halkına sonu gelmez acılar tattırmakla kalmadıkları, fakat aynı zamanda dünyanın emperyalist efendilerinin bölgeye askeri müdahalelerine masum gerekçeler sağlamak yoluyla bölge halklarına ihanet ettikleri de bir kez daha ortaya çıktı. Bir başka halkın ABD'nin emperyalist savaş makinasının saldırıları ve emperyalist ambargoların kısıpacı altında inlemesine dayalı bir politika, Kürtlerin özgürlüğüne değil, tam tersine, Kürtler de içinde bölgesel çapta perçinlenmiş emperyalist köleliğe hizmet eder sadece. Ama bu katı gerçek, feodal-burjuva çıkar çetelerinin, Kürtlerin kaderine hükmeden bu savaş ağalarının umrunda bile değildir.

ABD emperyalistleri Irak ordusunun Erbil'e müdahalesinin ardından Irak'a karşı yeni bir haydutça cezalandırma eylemine giriştiler. Bunu yapmak zorundaydılar; hiç de Kürtleri düşündükleri için değil, fakat Irak onların tayin ettiği davranış çizgisinin dışına çıkmış bulunduğu için. Zira Irak'ın mahkum edildiği bu çizgi, Körfez savaşının ardından ABD emperyalizminin Ortadoğu'da perçinleme imkanı bulduğu bölgesel hükümranlığının simgesel bir ifadesidir. Irak şahsında sürekli tehdit edilen, hırpalanan ve aşağılanan gerçekte tüm bölge halklarıdır. Bir başka ifadeyle, ABD emperyalizmi, bölge halklarına karşı kudretini, bir şamar oğlanı gibi kullanmaya çalıştığı Irak üzerinden gösteriyor. Bu nedenle, Irak'a yöneltilmiş son zalimce saldırı da, özünde tüm bölge halklarına yöneltilmiş bir saldırıdır. Saddam rejiminin Kürt halkına saldırısı ve zulmü ise ABD'nin umrunda değil-

dir. ABD'yi ilgilendiren Saddam'ın çizmeyi aşmasıdır. Nitekim ABD Savunma Bakanı, son saldırıların hemen ardından, kendilerini Irak'ın kuzeyinin değil fakat güneyinin ilgilendirdiğini; kendileri için önemli olanın petrol kaynakları ve yollarının güvenliği olduğunu; kuzeydeki girişimlerine sessiz kalınırsa bunun Saddam rejimini güneye yönelik olarak da cesaretlendirebileceğini; dolayısıyla buna mahal vermemek için de Irak'a yönelik son saldırıları yaptıklarını açık açık söylemiştir.

Kürtlerin özgürlüğü ABD emperyalizmini zerre kadar ilgilendirmemektedir dedik. Ama bu, ABD'nin Kürtlerle çok yakından ilgilenmesine yine de engel değildir. Bu ilginin tek nedeni, Kürt sorunundan yararlanarak bölgeye fiilen yerleşme olanağı bulabilmesi ya da bu sorunu bölgesel güçlere karşı (bugün Irak'a karşı olduğu gibi) kullanabilmesi de değildir. Çok daha önemli ve çok daha stratejik bir başka neden var. Ortada bir "Kürt sorunu" var. Kürtler birbirine komşu dört Ortadoğu ülkesi tarafından ulusal kölelik altında tutulmaktadır. Bu olgu Kürtlerin ulusal özgürlük özlemlerine tükenmez bir kaynak oluşturmakla kalmamakta, bu özlemlerin Ortadoğu'daki gerici ve emperyalist statükoya büyük darbeler vurabilecek bir devrimci dinamik olarak şekillenebilmesine potansiyel bir zemin de hazırlamaktadır. Yalnızca ABD'nin değil tüm emperyalistlerin, yanı sıra tüm Ortadoğu gericiliğinin, gitgide büyüyen en büyük korkularından biri, tam da Kürt sorununun bir devrimci gelişme dinamiği olarak oynayabileceği bu roldür.

Türkiye Kürdistan'ndaki gelişmeler bu korkuyu somutlamıştır. ABD Körfez savaşının ardından Güney Kürdistan'da işbirlikçi KDP ve YNK aracılığıyla bir kukla Kürt devleti oluşturma yoluna giderken, böyle bir gelişmenin önünü kesmek gibi stratejik önemi çok büyük bir hedef de güdüyordu. Güney Kürdistan'daki kukla devlet onlar için Kürt sorununu kendi kontrolleri altına almanın ve sistem içi bir çözüme kavuşturmanın dayanağı olma rolünü oynayacaktı.

Fakat işler umdukları gibi gitmedi. KDP ve YNK'nın iç çatışma ve dalaşmalarının yarattığı sorunlar bir yana. Kuzey Kür-

distan'daki devrimci ulusal hareketin bu alanı kendisi için bir cephe gerisi haline getirmeyi başarması ve böylece emperyalistlerin umduğunun tam tersi gelişmelere dayanak olarak kullanılabilmesi de yapılan hesapları zaafa uğrattı. Türk devletinin Güney Kürdistan'ın Körfez savaşı sonrası statüsünün yolaçtığı gelişmelerden bugün duyduğu çok büyük rahatsızlık da bunu kanıtlamaktadır. Ve daha da önemlisi, Saddam rejiminin Erbil'e son müdahalesi karşısında ABD'nin nispeten daha "ölçülü" davranmasının gerisinde, Güney Kürdistan'ın bu açıdan bir zafiyet alanına dönüşmesinin büyük payı vardır. KDP'nin ve YNK'nın iç çatışmalarla birbirlerini yıprattıkları bir ortamda PKK'nın Güney Kürdistan'da giderek büyüyen bir güç olması ihtimali karşısında, emperyalistler, bunun önünü kesebilecek Irak müdahalelerine gerekli açık ya da örtülü desteği vermekte duraksamayacaklardır. Nitekim Türk devletinin aynı amaçla Güneye yönelik olarak şu günlerde hazırlamakta olduğu saldırıya ve tampon bölge" yaratma planlarına verildiği açıklanan destek de bunu gösteriyor.

Türk devleti Güney Kürdistan'ı işgale hazırlanıyor

Güney Kürdistan'daki son gelişmelerin ardından Türk devletinin gelişmelere hazırlıksız yakalandığı ve devre dışı kaldığı üzerine sayısız spekülasyon yapıldı. Daha çok burjuva muhalefet cephesinden gelen bu spekülasyonlar, belli bir gerçeklik payı taşıyor olsalar da, Türk devletinin Saddam rejimiyle son zamanlarda geliştirdiği özel ilişkileri, bunun Saddam'ın Kürt bölgesine yaptığı müdahaleyle doğrudan bağına gizlemeye hizmet ediyorlar. Bilindiği gibi, kendi Kürtlerinin devlet kurma arzularına emsal oluşturacağı kaygısıyla Türk devleti her zaman Kürdistan'ın öteki parçalarında, değil devletsel oluşumlara, bölgesel özerklik ya da otonomi türünden gelişmelere bile geleneksel olarak karşı olmuştur. Bu çizgiden tek sapma, Güney Kürdistan'ı da kapsayacak egemenlik ya da nüfuz planları çerçevesinde ABD'nin özendirildiği Özal çizgisi olmuştur. Fakat bu sapma bertaraf edildikten

sonra, Türk devleti geleneksel politikasına daha bir sıkı sarılmış, ABD'nin Güney Kürdistan'daki federe devlet girişimlerine karşı olmuş, fakat uşaklık ettiği bu emperyalist güce söz geçiremediği için de fiili duruma katlanmak zorunda kalmıştır. Yine de, politikasını ilkesel olarak yineleyip durmuş, her fırsatta Irak'ın "toprak bütünlüğü"ne ilişkin hassasiyetini ifade etmiştir.

Kukla federe devletin YNK ve KDP'nin iç dalaşmalarıyla çökmesi ve PKK'nın Güney Kürdistan'da da bir güç olarak sivrilmeye başlaması, Türk devletinin "tez"ini güçlendiren bir ortam yarattı. Refah'lı yeni hükümetin kurulması, Genelkurmay'ın Saddam rejimiyle bu geleneksel tez doğrultusunda ilişkilere girmesini kolaylaştırdı. Nitekim Körfez Savaşından beri ilk kez olarak iki bakan tarafından Irak'a günlerce süren bir ziyaret yapıldı. Kesine yakın bir ihtimalle KDP'nin de dahil olduğu bir gizli antlaşma çerçevesinde, Irak'ın Erbil'e müdahalesi üzcrinde bir antlaşmaya varıldı. Buradan bakıldığında, son gelişmeler Türk devleti için bir sürpriz oluşturmak bir yana, onun da dahil olduğu planın bir parçasıdır.

Irak'ın Erbil'e müdahalesi, gerçekte, Türk devletinin Irak'ın egemenlik hakları ve toprak bütünlüğü üzerine tezlerine kuvvet kazandırmıştır. KDP'nin Saddam'ı federe Kürt devletinin başkenti olan Erbil'e askeri müdahaleye davet etmesi, Kürt devleti iddiasına en büyük darbeyi vurarak, Türk devletine hiç değilse şimdilik nefes aldırtmıştır. BM'nin ambargoyu gevşetme kararını ertelemesinin Türk devletini petrol boru hattı gelirinden yoksun bırakmasına gelince, bu yüzeysel iddiayı çürütmek için, aynı Türk devletinin, Kürt halkının özgürlük mücadelesini boğmak için yılda 7-8 milyar doları gözünü kırpmadan harcadığını hatırlatmak bile yeterlidir. Son gelişmeler onun Güney Kürdistan'a ilişkin politikasına kuvvet kazandırmışsa eğer, birkaç milyar dolarlık petrol gelirinden yoksun kalmasının gerçekte bir önemi olabilir mi?

Fakat dahası var. KDP ve YNK arasındaki çatışmaların vardığı son nokta ve bu çerçevede Irak saldırısı, Güney Kürdistan'ı her türlü dış müdahaleye açık hale getirmiştir. Emperyalistlerin, İran'ın ve bu arada Türkiye'nin... Bu satırların kaleme alındığı

sırada Türk devletinin “güvenlik zirvesi” yapılıyordu ve bu “zirve”nin gündemi Güney Kürdistan’a müdahale sorunuydu. Bunun bahanesi ise “son gelişmeler”in yarattığı boşluğun Türkiye’nin güvenliği için yarattığı tehditti. “Zirve”den çıkacak karar konusunda önceden bilgilendirildiği anlaşılan medya, “Kalkan Harekatı” adını taşıyan bu işgalci müdahale ile, bir “tampon bölge” kurulacağını ve 25 kilometre derinliği olacak bu bölgenin tamamen insansızlaştırılacağını duyuruyor.

Yaratılan “tampon bölge” ile PKK’nin Güney Kürdistan’ı bir destek üssü olarak kullanmasının önüne geçilmesi hedefleniyor. Türk devletinin bu işgalci adımı, Saddam rejiminin Erbil müdahalesinin TC için sağladığı avantajları tamamlar niteliktedir. Ama çok geçmeden, bu işgalin Güney Kürdistan ile Kuzey Kürdistan’ın fiili birliğine yeni bir kuvvet kazandırarak, Güney’de de PKK’nın öne çıkmasını kolaylaştıracağını görme olanağı bulacağız. Kısa dönemli kazanımlar uzun vadede sömürgeci Türk devleti için hüsrana dönüşecektir. Bundan kuşku duyulmamalıdır.

Ekim

1 Eylül ‘96

Devrimi boğma planları

Kürt sorunu ve Güney Kürdistan üzerine oynanan uluslararası oyunlar son adımlarla yeni boyutlar kazandı. Oynanan oyunların gerisinde ABD emperyalizmi, Türk gericiliği ve Avrupalı emperyalistler var. Bunların herbirinin kendine göre kaygıları ve hesapları olmakla birlikte, tümünün girişimlerini kesen ortak payda, PKK şahsında kendini gösteren devrimci alternatifi bertaraf etmektir.

Saddam rejimi başlangıçtaki çıkışlarının ardından yeni dayatmalar karşısında teslimiyetini bir kez daha ilan ettiği halde, ABD emperyalizmi Körfez'e yeni askeri güçler yığmaya devam etti, ediyor. Bununla öncelikle Irak rejiminin Güney Kürdistan'a yeniden egemen olma çabalarını boşa çıkarmayı amaçlıyor. Güney Kürdistan'ı kendi dolaysız etki alanı olarak tutmak, böylece Kürt sorunu üzerinde kurduğu dolaysız denetimi sürdürmek istiyor. ABD bu amaç çerçevesinde yarattığı askeri tehditle, Irak rejimi-

ni yeni bir teslimiyete zorlamış, böylece de Irak rejimi ile KDP arasında gelişebilecek ilişkileri şimdilik engellemiştir.

Fakat ABD'nin askeri girişimlerinin politik amacı hiç de bundan ibaret değildir. ABD emperyalizmi, tam da Irak rejimine koşullarını dayatmak ve Güney Kürdistan üzerindeki vesayetini korumak için giriştiği bu askeri yığınak sayesinde, bölge halklarına karşı saldırgan ve tehditkar bir hava da estirmek istemiştir. Irak'taki gelişmeleri bölgenin gerçek hakimi ve baş jandarması olduğunu vurgulamak için bir fırsat saymış, bunu somut güç gösterisiyle ortaya koymak yoluna gitmiştir.

ABD, Ankara'da yapılan görüşmede Barzani'yi Irak rejimi ile kendi iznini aşan bir ilişkiden kesin bir biçimde men etmiştir. Saddam rejimiyle giriştiği işbirliğinin altında ezilen ve sırtını her zaman için ABD emperyalizmine dayamaya alışmış bulunan Barzani ise, gerekli desteğin sağlanması ve güvencelerin verilmesi koşuluyla istenen uşaklığı kabullenmekte bir güçlük çekmemiştir. ABD'nin dayatmalarına, yani dolaysız emperyalist vesayete razı olmuştur.

Dış politikası tamamen ABD emperyalizminin hizmetinde olan Türk devleti ise ABD'nin bölgeye ilişkin emperyalist planları çerçevesinde kendi özel kaygılarına çözümler aramaktadır. Gelişmelere ilişkin ilk değerlendirmemizde de belirtildiği gibi, Türk devleti Irak rejiminin Güney Kürdistan'a müdahalesini gerçekte özel bir memnuniyetle karşıladı. Zira o bunu kendi Kürtlerine kötü bir örnek olabilecek bağımsız bir Kürt devleti ihtimalinin zayıflaması ve tersinden "Irak'ın toprak bütünlüğü"ne ilişkin kendi tezinin güçlenmesi sayıyordu. Fakat Irak müdahalesinin ortaya çıkardığı yeni durum bir yandan ABD'nin çıkarlarıyla çelişirken, öte yandan da (işbirlikçe ihanet çizgisinin Güneyli Kürtler nezdinde açığa çıkması ölçüsünde) PKK'nın Güney Kürdistan'da devrimci bir alternatif olarak sivrilmesine zemin hazırlamaktaydı.

Dolayısıyla bu durumda Türk gericiliği bir yandan ABD çıkarları ile bağdaşmaya çalışırken, öte yandan da bu riski somut önlemlerle bertaraf edebilmeliydi. Bunun için düşünülen ilk

çözüm, Güney Kürdistan'ın sınır bölgelerini işgale dayanan bir "tampon bölge" oluşturmak planıydı. Bu plan ABD'nin de desteğini aldı. Fakat öteki uluslararası odaklardan gelen geniş tepkiler üzerine şimdilik uygulamaya konulamadı. Bunda kuşkusuz böyle bir müdahalenin astarının yüzünden pahalıya patlamasından duyulan korkunun da rolü oldu.

Son gelişmeler Türk gericiliğinin ABD planları çerçevesinde yeni bir çözüm arayışı içerisinde olduğunu gösteriyor. Şimdi ABD'nin de desteğiyle PKK'nın Güney Kürdistan'dan tasfiyesi için Barzani'yle sıkı bir işbirliğine girilmeye çalışılıyor. Bunu tamamlayan yeni bir başka gelişme daha var. Türk devleti kendini Irak'taki Türkmenlerin vasisi ilan ederek Güney Kürdistan'daki gelişmeler üzerinde doğrudan söz sahibi olmak istiyor. Bununla bölge üzerinde yeni bir nüfuz kanalı yaratmak ve gerektiğinde doğrudan müdahale edebilmek için uygun bir zemin hazırlamak istiyor. Barzani ile Ankara'da yapılan görüşmelerin çerçevesini bu niyetler belirledi. Türk Dışişleri Bakanlığı bunu açıkça ilan da etti.

Bütün bu hesapları ve planları ise beklenmedik bir başka gelişme tamamladı. Tam da ABD ve Türk Dışişleri Bakanlığı temsilcilerinin Ankara'da Barzani ile görüştükleri bir sırada, Brüksel'de ve Londra'da uluslararası bir komplo sahneye konuldu. Belçika, Almanya, İngiltere ve Hollanda polisi tarafından MED-TV'ye, Sürgünde Kürt Parlamentosu'na ve PKK'ya yakın öteki kuruluşlara karşı geniş çaplı bir ortak saldırı başlatıldı.

Aynı ana denk gelen bu iki olay arasında hiç kuşkusuz dolaysız bir bağ vardır. Bugüne kadar Kuzey Kürdistan'daki devrimci özgürlük mücadelesinin boğulmasında Türk devletine her türlü desteği veren Batılı emperyalist odaklar, Güney Kürdistan'daki son gelişmelerin ortaya çıkardığı yeni durumun taşıdığı potansiyel tehlikeleri gözetmiş, PKK'nın uluslararası itibarını sarsmak ve onu güçten düşürmek için bu son adımları atmışlardır. ABD ve Türk gericiliği Ankara'da KDP'ye güç ve destek verirken, Avrupalı emperyalistler de Brüksel ve Londra'daki komplolarla PKK'ya uluslararası bir darbe vurmak yoluna gitmişler-

dir.

Avrupalı emperyalistlerin PKK'ya yakın Kürt kuruluşlarına bu ortak saldırısı, yaklaşık üç yıl önce Almanya ve Fransa'nın Avrupa'daki Kürt kuruluşlarına yönelttiği saldırının bir benzeridir. Fakat bu sonuncusu, gerek kapsamı, gerek zamanlaması ve gerekse politik anlamı ve sonuçları bakımından, '93 yılı sonundaki saldırıyla kıyaslanamaz bir öneme sahiptir. '93 saldırısı bazı Kürt derneklerine yönelmişti. Oysa bu son saldırı Sürgünde Kürt Parlamentosu ve MED-TV'yi hedef almıştır. Bu iki kuruluş, Kürt hareketinin yıllardır emek verdiği uluslararası diplomasinin en önemli iki somut kazanımı durumundaydı. Bu kurumlara yöneltilen saldırı Kürt özgürlük hareketinin bunlar üzerinden kazandığı politik ve diplomatik meşruiyeti hedef almıştır. PKK gibi milyonlarca Kürdü temsil eden politik bir örgüt bir anda adi bir "suç örgütü" ilan edilerek ona uluslararası bir darbe vurulmak istenmiştir.

Denilebilir ki bu son saldırı, Türk devletinin Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli imha savaşına bugüne kadar verilmiş en önemli politik destek olmuştur. Ve bu desteğin zamanlaması da son derece dikkate değerdir. Tam da YNK'nın sahneden silindiği ve KDP'nin Saddam rejiminin işbirlikçisi kimliği ile sahnedeki görüldüğü bir sırada, PKK bir "terör" ve "suç" örgütü ilan ediliyor. Belli ki Avrupalı emperyalistler Türk devletine çok kritik bir anda büyük bir destek vermenin ötesinde niyetlerle hareket etmişlerdir. Güney Kürdistan'daki gelişmelerin emperyalist çıkarlar için yarattığı riski gözetken ve bertaraf etmeyi amaçlayan bir adım atmışlardır.

Kürt halkının devrimci iradesine ve kazanımlarına yönelmiş bu iğrenç ve alçakça saldırılar şüphe yok ki son derece öğretici dersler de içermektedir. PKK devrimci kimliğini koruduğu sürece emperyalizmin ve gericiliğin bu türden ortak saldırılarına döne döne hedef olacaktır. Emperyalizmin şaşmaz hedefi PKK'yı ya tasfiye etmek ya da emperyalist çıkarlar çerçevesinde ehlileştirmektir. Emperyalist dünya için bunun ötesinde bir ilişki ve politika alanı işin doğası gereği yoktur.

Son olaylar devrimci kimlik korunduğu sürece emperyalist dünyanın mevcut siyasal yapısı içerisinde gösterilecek diplomatik çabaların iğretiliğini de bütün açıklığıyla göstermiştir. Kürt özgürlük hareketinin, devrimci kimliğini korumak istediği sürece iğreti kalmaya mahkum diplomatik açılımlara değil, fakat halkları muhatap alan devrimci politikalara ihtiyacı vardır. Son olaylar bu açıdan da son derece öğretici olmuş, Kürt sorununda devrimden başka çözüm olmadığını bir kez daha doğrulamıştır.

Ekim

15 Eylül '96

Emperyalizm Ortadoğu'dan defol!

Ortadoğu'dan yine kan ve barut kokuları yükseliyor. Bölgenin 4 komşu sömürgeci ülkesi tarafından ulusal kölelik altında tutulan kardeş Kürt halkına emperyalizm ve işbirlikçi egemenler bir kez daha ölüm kusuyor.

Güney Kürdistan'da ABD emperyalizminin icazeti altında kurulan "bağımsız Kürt federe devleti"nde yaşanan ve tüm Ortadoğu ülkelerini içine alan gelişmeler ilk bakışta içinden çıkılmaz bir karmaşıklıkla yansıtıyor. Oysa gerek işbirlikçi Kürt örgütleri KDP ile YNK arasında sürüp giden çıkar çatışmalarında, gerek bölge burjuvazilerinin nüfuz alanlarını genişletmek doğrultusundaki arayışlarında, gerekse de bölgenin esas hakimi olan ABD emperyalizminin güç gösterilerinde yeni bir şey yoktur.

Emperyalizmin jandarması ABD Ortadoğu'nun zengin yeraltı kaynakları (petrol) ve geçiş yolları üzerindeki denetimini güçlendirmek ve genişletmek için yıllardan bu yana bölgede milita-

rist bir terör gücü olarak bulunuyor. Sömürgeci kölelik altında inleyen kardeş Kürt halkının ulusal kurtuluş umudunu sömüren YNK ve KDP gibi feodal-aşiretçi örgütler ise sırtlarını emperyalizme dayayarak varlık haklarını koruyabiliyorlar. Başından itibaren kendi halklarını boyunduruk altında tutan sömürgeci devletlerle işbirliği içerisinde oldukları. Aralarındaki çatışmalar emperyalizmin bölge üzerindeki denetimini kolaylaştıran ve güçlendiren bir zemin oluşturmaktadır. Bölge ülkelerin, YNK ve KDP gibi işbirlikçi örgütlerin kendi aralarında ve emperyalizmle olan çatışmalarına bakıp da aldanmamalıdır. Gerek emperyalizmin, gerek sömürgeci bölge ülkelerinin, gerekse de işbirlikçi örgütlerin kaygıları temelde ortaktır. Dört Ortadoğu ülkesi tarafından ulusal kölelik altında tutulan Kürt halkının devrimci bir önderlik altında birleşmesinden, sömürgecilik zincirlerini kırmasından ve böylece bölgedeki gerici-emperyalist egemenlik ilişkilerine güçlü bir darbe vurmasından korkuyorlar. Kuzey Kürdistan'da özgürlük ateşini tutuşturan ve sömürgeciliğe karşı devrimci mücadeleyi yükselten PKK'nin varlığı onların en büyük kabusudur. PKK'nin tasfiyesi veya onun bir değişik biçimi olan ehlileştirilmesi için tüm bu güçler elele vermiştir. Başta Kürt halkına karşı sömürgeci kirli bir savaş yürüten Türkiye burjuvazisi, hepsi de emperyalist güçlerin sustalı maymunları olan bölge ülkelerinin ve işbirlikçi Kürt örgütlerinin kendi aralarındaki çıkar çatışmaları ancak bu çerçevede bir anlam kazanmaktadır. Ve kardeş halkları birbirine kırdırtmaktan, emperyalizmin egemenliğini pekiştiren bir istikrarsızlık ve kaos ortamı yaratmaktan başkaca da bir sonuç üretmemektedir.

Bölgenin gerçek hakimi olan emperyalizm başta kardeş Kürt halkı olmak üzere bölge halklarının en büyük düşmanıdır. Süren savaşlarda ve çatışmalarda tek çıkarı olan yine emperyalizm ve onun uşakları, işbirlikçileridir. Her vesileyle (3-4 Eylül saldırısı ABD emperyalizminin Güney Kürdistan'a olan 7. saldırısıdır) Kuzey Irak'a askeri müdahale düzenleyen ABD gerçekte tüm bölge ülkelerini tehdit etmektedir. Körfez Savaşı'ndan bu yana Kuzey Irak'a sıklaştırdığı saldırılarla dünya kamuoyuna "çı-

karlarının sözkonusu olan her yerde, sözümün dışına çıkıldığı her an saldırabilirim!” kanlı mesajını iletmeye çalışmaktadır. Bölgeye muazzam bir askeri güç konuşlandıran ABD bu aynı yöntemle Ortadoğu’daki emperyalist hegemonyasını militarist varlığı ile meşrulaştırmaya çalışmaktadır.

Son gelişmeler bir kez daha kardeş Kürt halkı için emperyalizmin icazeti altında bir kurtuluşun mümkün olmayacağını göstermiştir. Emperyalist boyunduruğu hedeflemeden, sömürgeci ülke iktidarlarına karşı devrimci savaşı yükseltmeden ulusal özgürlük de sağlanamayacaktır. Kardeş Kürt halkının müttefikleri emperyalist güçler ve işbirlikçileri olamazlar. Aksine ulusal kurtuluş mücadelesi dostunu-düşmanını iyi belirlemelidir. Kardeş halklar ve komşu ülkelerin proletaryası sömürgeci ülke burjuvazilerine ve emperyalizme karşı devrimci mücadelede buluşmalıdır.

Kürdistan’ın diğer bölgelerinden farklı olarak Türkiye Kürdistanı’nda ulusal kurtuluş mücadelesi devrimci bir mecrada yürümektedir. Bu olgu bu mücadelenin devrimci önderliğini yürüten PKK’ye, Türkiye proletaryasına ve Türkiye devrimci hareketine özel bir sorumluluk yüklemektedir. Ortadoğu’daki emperyalist boyunduruğa, emperyalizmin uşağı sömürgeci Türk burjuvazisine ve işbirlikçi ihanete karşı devrimci mücadele yükseltilmelidir!

Kızıl Bayrak
Eylül ‘96

Kirli ellerinizi Kürdistan'dan çekin!

İsrail yıllardır Filistin ve Arap halklarına kan kusturuyordu. Filistinlilerin topraklarını işgal etmişti. Bir bölümünü yerlerinden, yurtlarından söküp-atmış, mülteci bir konuma itmişti. Geriye kalanları ise, tıpkı kendilerine geçmişte aynı muameleyi yapan faşist Hitler gibi tel örgülerle çevirip, herbiri birer Nazi kampı olan toplama kamplarına hapsetmiş, esareti dayatmıştı. Tepeden tırnağa militaristti. Barbar ve işgalci bir devletti İsrail. Aynı zamanda Ortadoğu'nun en saldırgan, en yayılmacı devletiydi. ABD'ye kölece bir sadakat içindeydi. ABD'nin çıkarları için savaşıyordu.

Sömürgeci Türk devleti tutup, Ortadoğu'nun bu barbar, işgalci, saldırgan, yayılmacı, militarist ve Amerikan uşağı devleti ile ileri derecede bir işbirliğine gitti. ABD'nin önderliği altında İsrail ile Ortadoğu'da yeni bir saldırganlığın ifadesi olan açık-gizli bir dizi anlaşma yaptı.

Komünistler bu saldırgan ittifakın gerçekleştirildiği daha ilk günlerde; “bu ittifak TC’nin Ortadoğu’da yeni bir role soyunduğunun ifadesidir. TC de saldırgandı, ancak bundan böyle daha saldırganlaşacaktır!” demişlerdi. Nitekim öyle oldu. Bu saldırgan ittifak daha ilk aşamada ilk meyvesini vermekte gecikmedi. Sömürgeci Türk devleti, üstelik de bölge halklarının tepkisi ne olur, dünya kamuoyu ne der demeden Güney Kürdistan’ı işgal etti. Yıllardır Kuzey Kürdistan’da kanlı, kirli ve haksız bir savaş yürüten, Kürt halkına yıllardır kan kusturan, Kuzey Kürdistan’ı bir boydan bir boya yıkıma uğratan bu barbar devlet, şimdi de Güney Kürdistan’dadır. Günlerdir benzer şeyleri orada da gerçekleştiriyor.

Günlerdir koca bir ulusun özgürlük savaşını, onun özgürlüğe, eşitliğe, kardeşliğe ilişkin çılgınlıklarını bastırmak üzere Güney Kürdistan’a bomba ve kurşun yağdırıyor. Kürt halkının özgürlük savaşçılarını, gerillasını imhaya çalışıyor. Hiç bir ayırım gözetmeksizin halkı biçiyor.

Önce Osmanlılar işgal etmişti Güney Kürdistan’ı. Ardından İngiliz sömürgecileri. Her ikisi de Kürt halkına acıdan, yoksulluktan, yıkımdan ve esaretten başka bir şey vermemişlerdi. Daha yakın zamanlara kadar ise Saddam rejimi biçti Kürtleri. Hiroşima türünden katliamlar yaşattı Kürt halkına. Şimdi de barbar Türk devleti... Kürt halkı adeta acıdan acıya, yıkımdan yıkıma sürükleniyor.

Güney Kürdistan’daki kanlı ve haksız savaşın başında Türk generalleri bulunuyor. İşgali bölge halkının istemlerini hiçe sayarak gerçekleştirdiler. İşgal için “olur”u çok önceden ve yalnızca ABD ve İsrail’den aldılar. Çünkü onlar Amerikancıdırlar, çünkü onlar siyonizmin dostudurlar. TC ve Amerikancı generaller işgali haklı göstermek için, “millet ve vatan” diyorlar, “halkın huzuru ve çıkarları” diyorlar, “insani yardım” diyorlar. Hepsi yalan!

Koca bir ulusu, Kürt ulusunu, diğer üç sömürgeci devletle (Suriye, Irak ve İran) birlikte bölüp, her bir bölümünü esaret altında tutan, özgürlükten yoksun koşullarda yaşamaya mahkum eden onlar değil mi? Kürdistan’ı dört parçaya bölenler, başka bir hal-

kın “vatan”ını işgal edenler, vatansever olabilir mi? Sermayenin, sermaye sahiplerinin vatani yoktur. Vatan onlar için yalnızca ve yalnızca çıkarlarıdır. Paradır, petrol yeşili dolardır... “Halkın çıkarları” da değil dertleri. Onlar Güney Kürdistan’da ABD’nin, İsrail’in ve tabii ki kendi burjuvalarının sefil çıkarları için savaşıyorlar.

Sömürgeci Türk devletini Güney Kürdistan’a davet eden Mesut Barzani ve benzeri aşiret ağaları, feodaller ve korucubazları dışındaki tüm bir Güney halkı işgale karşıdır. PKK ve diğer yurtsever örgütlerle birlikte sömürgeci Türk devlete ve işbirlikçi Mesut Barzani’nin peşmerge kılığındaki korucularına karşı direnişe geçmiştir. İşgalci Türk ordusu bölgeden çekilinceye kadar direnmeye kararlıdır.

Hiç bir kirli ve haksız savaşın zafere ulaştığı görülmemiştir. Bunu en iyi Vietnam’da yaşadığı yenilginin şahsında, Türk devletin ağababası ABD bilir. Sömürgeci Türk devleti de yenilgiye mahkumdur. Tarih son tahlilde hep haklıdan yana olmuştur. Zaffer er ya da geç Kürt ve diğer bölge halklarının olacaktır.

Türkiye işçi sınıfı ve emekçileri sömürgeci burjuvazinin Kuzey’i ve Güney’i ile Kürdistan’da yürüttüğü kirli savaş karşısındaki suskunluğuna artık son vermelidirler. Katledilen kardeş bir halktır. Kardeş bir halkın katledilmesine seyirci kalmamalıdır. Komünistler her yerde ve her fırsatta sömürgeci burjuvazinin Kürt halkına karşı yürüttüğü kirli ve haksız savaşını teşhir etmelidirler. Sömürgeci Türk ordusunun Güney Kürdistan’a dönük işgaline karşı protestolar örgütlemelidirler.

Kızıl Bayrak
Mayıs ‘97

Türk burjuvazisi emperyalist hayaller peşinde

Sömürgeci Türk devleti Güney Kürdistan'ı bir kez daha işgal etmiş bulunuyor. İşgalci Türk ordusu günlerdir Güney Kürdistan'a bomba yağdırıyor.

İşgal, bölge halkının iradesi ve istemleri hiçe sayılarak gerçekleştirilmiştir. Tümüyle haksız ve gayri meşrudur.

İşgali yönetenler Amerikancı Türk generalleridir. Aynı zamanda İsrail dostu da olan Amerikancı generaller, işgalin bölge halkına değil, yalnızca PKK'ye yönelik olduğunu söylüyorlar.

Her zaman olduğu gibi, işgalin en önemli hedeflerinden birinin PKK olduğu açıktır. Saldırıların özellikle PKK kampları üzerinde yoğunlaştırılması da bunun ifadesidir. Ne var ki Amerikancı generaller gizlemeye çalışsalar da, bu işgalin PKK'ye ağır darbeler vurmak ve eğer başarılabilirse bölge dışına sürmekten öte amaçları var.

Sömürgeci Türk devletinin öteden beri Musul ve Kerkük

üzerinde “tarihi hak” iddiasında bulunduğu bilinmektedir. Sömürgeci Türk burjuvazisi son on yıl içinde bu iddiasını daha sık tekrarlar olmuştur. Körfez savaşı ile birlikte Türk burjuvazisi, aynı zamanda içteki sorunların üzerini örtmenin de bir aracı olarak, aktif bir dış politika izlemeye başlamıştır. Bu politikanın temel unsurlarından biri ise Güney Kürdistan’ı bir etki ve egemenlik sahası haline getirmektir. Musul ve Kerkük’e ilişkin tarihsel emeller bu iştahı ayrıca kabartmaktadır. Musul ve Kerkük sömürgeci devletin adeta doğal bir müdahale ve etkinlik alanı olarak görülmüştür. Türk ordusunun ikide bir Güney Kürdistan’ı işgale kalkması da bunun göstergesidir.

Sömürgeci Türk devleti bugüne dek pek çok kez Güney Kürdistan’ı işgal etti. Ancak her defasında hedefine ulaşmadan geri çekilmek zorunda kaldı. Çünkü emperyalist emellere sahip olmakla, onları gerçekleştirmek arasında her zaman önemli bir mesafe vardır. Sömürgeci devletin gücü ise bugüne dek tek başına bu mesafeyi kapatmaya yetmedi. PKK ve bölge halkı bir yana, bizzat sömürgeci burjuvazinin sadakatle hizmet ettiği ABD başta olmak üzere, batılı emperyalistler de bugüne dek burjuvazinin bu emelini gerçekleştirmesine izin vermediler.

Bugün koşullar geçmişe göre pek çok açıdan farklıdır. Türk devleti herşeyden önce bugün ABD gibi bölgenin hakimi konumundaki emperyalist bir güçle ve İsrail gibi bölgenin güçlü ve en saldırgan devleti ile sağlam bir ittifak kurmuştur. Bu ittifak emperyalist, saldırgan ve yayılcı nitelikte bir ittifaktır. Her geçen gün biraz daha geliştirilmekte olan bu ittifakın iki gücü, yani ABD ve İsrail, sömürgeci Türk burjuvazisinin Musul ve Kerkük’e dönük emellerinin ve bu yöndeki hevesinin bütünüyle farkındadırlar. Burjuvazinin Musul ve Kerkük’e ilişkin emelleriyle ABD’nin buralardaki petrollere dönük emelleri iç içe gelinebilir. ABD bölgedeki petrol kaynakları üzerinde denetim kurmak amacı çerçevesinde, Türk burjuvazisinin Musul ve Kerkük’e dönük bu hevesini kışkırtmak ve kullanmak istemektedir. Sömürgeci burjuvazinin bu hevesini gerçekleştirmek üzere başlattığı bugünkü işgale, İsrail’le birlikte tam destek vermesi

de bu emperyalist politikanın bir gereğidir. Belirtmek gerekir ki ABD'nin bu politikası Türk burjuvazisini emperyalist emellerini gerçekleştirmede hayli cesaretlendirici bir rol oynamaktadır.

Sömürgeci burjuvazinin elinde bugün bir de Türkmen kartı var. O, ABD, YNK ve KDP'nin de katıldığı ve altı kez tekrarlanan "Ankara zirveleri"nde bu kartı da kullanmaktadır. Bu kartın Musul ve Kerkük'e dönük tarihsel düşünüyü gerçekleştirmede, hiç değilse pastadan pay kapmasını sağlamada işe yarayacağını düşünmektedir.

Türk devletinin bugün Güney Kürdistan'da yürüttüğü savaş son on yıldır Kuzey Kürdistan'da yürüttüğü kanlı ve kirli savaşın kaba tekrarı niteliğinde bir savaş değildir. Tam tersine, ABD'nin Ortadoğu'da yürüttüğü emperyalist sömürü ve yağma savaşının bir uzantısıdır. Türk burjuvazisi bölgeye dönük emperyalist ve yayılmaca heveslere sahiptir. Türk devleti bu heveslerini gerçekleştirme şansının ABD'nin bölgede yürüttüğü emperyalist yağma savaşına katılmaktan geçtiğini bilerek davranıyor. Güney Kürdistan'ı da bu amacı gözeterek işgale kalkışmıştır.

Sömürgeci burjuvazi halihazırda emperyalist ve yayılmacı amaçlarla başlattığı bu savaşı sürdürmekte oldukça kararlı görünüyor. Bu amacına ulaşmadan işgale son vereceğe de benzemiyor. Amerikancı Türk generallerinin operasyonun PKK bölgeden temizleninceye kadar süreceği şeklindeki açıklamaları da bunun ifadesidir.

Ne var ki sömürgeci burjuvazinin Güney Kürdistan'a dönük hesapları bu defa da boşa çıkacaktır. Herşey bir yana bu bölgede kalıcı olmak sanıldığı kadar kolay değildir. Güney Kürdistan çevresiyle birlikte bir dizi çelişkiyi ve çıkar çatışmasını bünyesinde barındıran bir bölgedir. Bölgede YNK ve KDP de dahil, pek çok güç bulunmaktadır. Bu güçlerin her biri farklı çıkarlar peşinde koşmaktadırlar. Öte yandan hepsinin birbirleriyle ciddi çelişkileri var. Bu nedenle de sık sık birbirleriyle çatışmaktadırlar. Bugüne kadarki tarihsel deneyim göstermiştir ki, ne herhangi bir emperyalist güç ve ne de bölge devletlerinden herhangi biri, bu güçleri uzun süre bir arada tutabilmiştir. Bu aynı şey bugün için

de aynen geçerlidir. Onları bugün bir arada tutan ya da tutuyor gibi görünen zemin hayli kaygan bir zemindir. Dolayısıyla bu güçler her an saf değiştirebilirler. KDP'nin bugün için ABD ve TC'yi bölgeye müdahale için davet etmesi KDP'ye güvenmek için yeterli bir neden değildir. Unutulmasın ki, bu aynı KDP daha dün benzer bir daveti, ABD'nin bölgedeki boy hedefi Saddam rejimine yapmıştı. KDP ya da YNK pek çok kez yaptıkları gibi pekala yarın bir başka emperyalist güce ve bir başka bölge devletine davetiye çıkarabilirler. Tek başına bu durumun kendisi bile TC'nin emperyalist emellerine ulaşmadan bölgeden çekilmek zorunda kalmasına yetecektir.

Sömürgeci Türk devleti ABD'nin açık desteği ve işbirlikçi Kürt örgütlerinin yardımları sayesinde kolaylıkla işgal ettiği Güney Kürdistan'da daha fazla ilerleyemeyecektir. Her defasında halkı yenilgiye, yıkıma ve büyük acılara sürükleyen bölgedeki işbirlikçi önderlik iflas etmiştir. Güney halkı artık yenilgiye, yıkıma ve acıya mahkum değildir.

Tarih hiçbir kirlili ve haksız savaşın kazanıldığına tanıklık etmemiştir. Sömürgeciler ve emperyalistler emellerine ulaşamayacaktır. Zafer er ya da geç sömürgeci ve emperyalist zulme direnen bölge halklarının olacaktır.

Kızıl Bayrak
Mayıs '97

gittiği herhangi bir tartışmaya yer bırakmayacak denli açıktır. Uzun bir zamandır süren askeri hazırlık süreci, PKK kamplarını imha etmek yoluyla gerçekleştirilecek “insani yardım”ın ötesinde, bölgeye tümüyle yerleşme amacını ele vermektedir. Nitekim yapılan diğer açıklamalar da bunu açıkça teyid etmektedir.

Söz konusu “davet” yapılmış olsun ya da olmasın, bölgedeki işbirlikçi Kürt önderliği, yıllardır emperyalizmin ve TC’nin bölgeye ilişkin çok yönlü politikalarını hayata geçirebilmesinin bir dayanağı olarak işgörmektedir. Güney Kürdistan’daki işbirlikçi partiler emperyalizmin Ortadoğu’ya ilişkin planları çerçevesinde kendilerine verilen rolü başarıyla oynamaktadırlar. Sömürgeci Türk burjuvazisini cesaretlendiren, onun bölgeye ilişkin kirli tarihsel emellerini kışkırtan etkenlerden biri de budur.

Güney Kürdistan’daki ulusal burjuva-feodal önderliklerin üstlendikleri bu uğursuz rolü, basitçe onların “ulusal hain”likleri üzerinden açıklamak, işin kolayına kaçmak olacaktır. Ortada kuşkusuz bir “ihanet” vardır. Fakat bunun açık bir sınıfsal mantığı vardır. Bu ihanetin gerisinde Kürt burjuva-feodal sınıfların bencil çıkarları vardır. Onların bu bencil çıkarlarıyla çatışan her durumda onlar “ulusal birliğe” ihanet ettiler ve edeceklerdir. Düne kadar YNK ile çatışan KPD, şimdi de en güçlü peşmerge birliklerini TC’nin yeni operasyonu çerçevesinde PKK’nın üzerine göndermiş bulunmaktadır. Operasyonun hemen öncesinde Ankara’da KDP ve YNK temsilcileri ile “ateşkes” çerçevesinde bir toplantı daha gerçekleştirilmiştir. Türkmen temsilcilerinin de katıldıkları bu toplantıda hazırlıkları sürmekte askeri hareketin tartışıldığı, onların da kendilerine dayatılan işbirliğini kabul ettikleri yeterince açıktır.

Bugün yaşananlar, bu aşiret reislerinin ne ilk ihanetidir ne de sonuncusu olacaktır. “İşbirlikçilik” ve “ihanet” Güney’deki burjuva-feodal Kürt önderliklerinin bütün bir geçmişine damgasını vurmuştur. Onların tarihi emperyalizmle ve bölgedeki gerici rejimlerle uzlaşma ve onlardan birine dayanmanın tarihi olmuştur. Onlara hep bencil sınıf çıkarları yön vermiştir. Burjuva-feodal önderlikler arasında yaşanan ve Kürt halkına büyük acılara

malolan çatışmalar gerici sınıfsal çıkarlara dayalı çatışmalardır. “Ulusal hain”lik üzerinden yapılan değerlendirmelerin yerli yerine oturtmadığı işte bu “sınıfsal” gerçekliktir. Artık bu sınıf, emperyalist-kapitalist egemenlik koşullarında, sırtlarını emperyalistlere ve gerici devletlere dayamadan ayakta kalma ve egemenliğini sürdürme gücüne ve yeteneğine sahip değildir. Kürt burjuva-feodal önderliklerinin emperyalistlerin ve bölge gericiliğinin birer kuklaları haline gelmeleri, onların bölgeye ilişkin planlarının basit birer aletleri olarak kullanılabilmeleri bundan dolayıdır.

Bugün Güney Kürdistan’da kurulmuş bulunan kukla Kürt devleti Kürt halkı için kısmı ve iğreti bir çözümü bile ifade edememektedir. Ulusal bir bütünleşme yaşamak bir yana, Kürt halkı yeni acılarla yüzyüze kalmaktadır. Özellikle ABD emperyalizminin bölgeye ilişkin hesapları çerçevesinde varoluş hakkı tanınan bu devlet, ancak emperyalizmin ve bölge gericiliği ile açık bir işbirliği çizgisi izleyerek varlığını sürdürebilmektedir. Bugün bu kukla Kürt devleti sayesinde Güney Kürdistan TC’nin istediği gibi at koşturduğu, dağıtı-taşını bombaladığı, sivil yerleşim bölgelerini yerle-bir ettiği bir alan haline gelmiştir. Bu devletin sözde “ulusal önder”leri bir taraftan gerici çıkar çatışmaları yüzünden birbirlerini yerlerken, bir taraftan da emperyalizmin bölgeye ilişkin politikalarının basit birer piyonları olarak iş görmektedirler. Kuzey Kürdistan’daki ulusal devrimci mücadeleyi boğma planları çerçevesinde aşağılık bir rol üstlenmektedirler. Bu nedenledir ki, ortada artık biçimsel açıdan bile bütünlüğü olan bir devlet değil, Barzani’nin ve Talabani’nin birer aşiret prensliği vardır.

Kürt burjuva-feodal önderlikleri için öncelikli olan kendi gerici “sınıfsal” çıkarlarıdır. Çağımızda mülk sahibi sınıflar ancak kendi sınıf çıkarlarına yanıt verdiği ölçüde “ulusal” çıkarlar için savaşabilirler. Ancak bu çerçevede bir “ulusal birlik”i savunabilirler. Bu ikisi karşı karşıya geldiği ve kendi çıkarları tehlikeye girdiği andan itibaren ise, Kürt mülk sahiplerinin her bir kesimi seçimini biricisinden yana yapacaktır. Kürt ulusal hareketinin tarihi bunun tartışmasız kanıtıdır. Devrimci bir çizgide gelişen bir

ulusal özgürlük mücadelesi ise her zaman mülk sahibi sınıfların bu ihanet duvarına çarpacaktır. Bu ihanetin sınıfsal mantığını görmezlikten gelenler, Kürt üst sınıflarından medet umanlar, bu ihaneti her seferinde acı bir biçimde yaşayacaklardır. '92 yılında yaşanan bu olmuştur. Sömürgeci devletin gerçekleştirdiği askeri operasyonda KDP açık bir ihanet çizgisi izlemiştir.

KDP'nin sömürgeci Türk devleti ile PKK'ya karşı giriştiği bu utanç verici işbirliği "kardeş kavgası" olarak nitelenebilmekte, böylece bu işbirliğinin son derece açık olan sınıfsal mantığının üzerinden atlanmaktadır. Oysa emperyalizmin icazetiyle kurulan kukla Kürt devleti, varlığını sürdürebilmek için "ulusal" değil "sınıfsal" çıkarlarına, bu çıkarların mantığına göre hareket etmek zorundadır. Bunun için de emperyalist plan ve politikalara uygun davranmak zorundadır. Dolayısıyla sözkonusu olan bireylerin ya da liderlerin "ulusal ihanet"inin ötesinde, bu bireylerin ya da liderlerin temsil ettiği Kürt burjuva-feodal sınıflarının ihanetidir.

Bugün PKK'nın "siyasal çözüm"e yönelen politikalarının Kürt üst sınıflarına ulusal özgürlük mücadelesi içinde kazandırdığı ağırlık bilinmektedir. "Tüm ulusun birliği" üzerinden sağlanmaya çalışılan "en geniş cephe" politikasında epeyce yol alınmış bulunmaktadır. Bu politikanın varacağı yeri görebilmek için Güney Kürdistan'a bakmak yeterlidir. Bugün Güney Kürdistan'da yaşananlar, emperyalist-kapitalist sistemin egemenliği koşullarında "tüm bir ulusun birliği"nin yalnızca boş bir hayal olduğunu bir kez daha ortaya koymaktadır.

"Bütün bir ulusun ortak çıkarları" söylemi, Kürt üst sınıflarının çıkarlarının en iyi formüle edilmiş biçimidir. Kürt mülk sahibi sınıflarıyla yolunu ayırmayı başaramayan, dolayısıyla toplumsal devrim mücadelesine bağlanamayan bir ulusal özgürlük mücadelesinin devrimci bir geleceği olamaz. Güney Kürdistan türünden kısmi ve iğreti "çözüm"ler ancak emperyalizmin vesayeti ile gerçekleşmekte, bunun karşılığı ise onur kırıcı dayatmalara boyun eğmek olmaktadır.

Güney Kürdistan'da yaşananlar emperyalizm çağında "ulu-

sal sorun”un nasıl karmaşık bir karakter kazandığını ortaya koymaktadır. Emperyalizm bu sorunu yeni temeller üzerinde ve yeniden yeniden üretmektedir. Ulusal sorun yalnızca bir ülkeyi ya da bir bölgeyi ilgilendiren bir sorun olmaktan çıkmıştır. Devrimci çizgide gelişen bir ulusal özgürlük mücadelesi, karşısında emperyalist burjuvaziye ve bütün bir gericiliği bulmaktadır. Sözkonusu olan emperyalizmin yaşamsal çıkarlarını ilgilendiren “istikrarsızlık kuşağı” bir bölge olunca, sorun çok daha karmaşık bir mahiyet kazanmaktadır. Bölgedeki ulusal, mezhepsel ve aşiretsel farklılıklar, emperyalistler mihraklar ve gerici devletler tarafından sürekli kışkırtılmaktadır. Burjuva gericiğinin bu kirli silahı en etkin bir biçimde bu bölgede iş görmektedir. Dört sömürgeci devletin baskısını ve zulmünü yaşayan Kürt halkı, bir de kendi gerici önderlerinin boğazlaşmalarının acısını yaşamak zorunda kalmaktadır.

Kürt sorunu gerçek ve kalıcı çözümünü ancak bölgesel düzeyde ve toplumsal devrime bağlanmış bir mücadele içinde bulabilecektir. Böyle bir mücadele ise, alt sınıfların yalnızca ulusal talep ve özlemlerine değil, onların sınıfsal çıkarlarına yanıt verebilen bir çizgide ilerleyebildiği ölçüde derinleşip gelişebilecektir. Yüzünü üst sınıflara çeviren, “ortak ulusal çıkarlar” çerçevesinde mücadelesini ve programını mülk sahibi sınıfların kabul edebileceği bir çizgiye çeken bir ulusal özgürlük mücadelesinin akibetinin ne olacağı konusunda, Güney Kürdistan deneyimi yeterince açıklayıcıdır.

Güncel gelişmeler temel önemde derslerle doludur. Elbette öğrenmeye niyeti olanlar için.

Kızıl Bayrak
Mayıs '97

Ortadoğu'da emperyalist saldırganlığın yeni ekseni: ABD-Türkiye-İsrail ittifakı

Sömürgeci Türk ordusunun Güney Kürdistan işgali sürüyor. “Bölgeyi PKK'dan temizleyinceye dek” Kuzey Irak'ı terketmeyeceklerini ifade eden askeri yetkililer, açıkça bölgede kalıcı olmayı hedeflediklerini dışa vuruyorlar.

Harekatın asıl amacı “teröre” karşı mücadele olarak yansıtılıyor. Kuşkusuz, uzun yıllar boyu kardeş Kürt halkına karşı kirli bir savaş yürüten Türk burjuvazisi, bu askeri işgal harekatı ile PKK'ye kayıp verdirmek, askeri bir üstünlük elde etmek peşindedir. Ancak, hem haftalar öncesinden Irak sınırında askeri yığınak yaparak saldırıyı dosta-düşmana önden haber eden generalerin tutumu, hem de PKK'nin gerilla güçlerini askeri harekattan çok önce bölgeden çektiği doğrultusundaki açıklamaları, tek ve asıl amacının bu olmadığını ele veriyor.

Güney Kürdistan'ın işgali ABD-İsrail-Türkiye ittifakının hemen ardından gündeme geldi. Türkiye'nin önümüzdeki dönemde

giderek daha aktif ve saldırgan bir role soyunacağını habercisi olan bu ittifak, ABD'nin Ortadoğu'daki emperyalist emelleri doğrultusunda oluşturuldu. Sözkonusu ittifak, aynı zamanda, uzun yıllar boyu büyük bir gizlilik içinde MİT-MOSSAD aracılığıyla sürdürülen, son dönemde ise kendini iki ülke arasında yoğun bir siyasi ve askeri diplomasi olarak açığa vuran İsrail-Türkiye işbirliğinin resmi ifadesidir.

Güney Kürdistan işgali ve emperyalist ittifakın emelleri

Eski MİT müsteşarı Mahir Kaynak, MED TV'ye yaptığı açıklamada, Güney Kürdistan işgali ile ABD-Türkiye-İsrail ittifakının dolaysız bağlantısını şöyle ifade ediyor: *"İşgal hazırlığı özünde PKK'yı bastırma şeklinde ifade edilse bile, güç dengelerine müdahale etmek amacı taşıdığını düşünüyorum. Bu ittifakın içinde yer alan desteklenecek, karşı çıkan bertaraf edilecektir."*

Gerçekten de sözkonusu ittifak, bu emperyalist ve gerici işbirliği içinde yer almayan, daha doğrusu bu ittifakın arkasındaki gücü, ABD emperyalizmini desteklemeyen, onun çıkarlarını tehdit eden tüm güçlerin bertaraf edilmesini amaçlamaktadır. Tersinden ise, ABD'ye kölece bağlı, emperyalizme hizmette sınır tanımayan, ABD emperyalizminin bölgedeki jandarmalığını ve taşeronluğunu üstlenen İsrail ve Türkiye gibi gerici-işbirlikçi rejimleri askeri ve siyasi yönden güçlendirmeyi hedeflemektedir.

ABD'nin Ortadoğu'da petrol ve hegemonya peşinde olduğu, bu çerçevede etkinlik alanlarını güvenceye almak, yeni nüfuz alanları açmak istediği açıktır. Ancak Ortadoğu yalnızca petrol rezervleriyle değil, devrimci kaynaşmalarıyla da dünyanın en hassas, en gerilimli bölgelerinden biridir. Yalnızca Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi ve Filistin sorunu bile yeni dünya düzeninin Ortadoğu'daki dengelerini kökten sarsına potansiyellerine sahiptir. Tam da bu nedenle emperyalist güçler, Ortadoğu'daki hegemonyalarını korumak ve emperyalist emellerini gerçekleştirmek için, herşeyden önce bölgedeki gerici ve işbirlikçi rejimlere

dayanmaya çalışmaktadırlar. Ezilen emekçi bölge halklarına zulüm ve kan kusan krallık, şeyhlik, siyonizm, şeriat vb. gibi nice çağdışı gerici-faşist rejim emperyalizme verdiği hizmetlerden dolayı ayakta tutulmakta, güçlendirilmektedir.

ABD emperyalizminin bölge jandarmalığını üstlenen ülkelerin başında İsrail gelmektedir. Bu terörist devlet bizzat ABD tarafından silahlandırılarak bölgenin en büyük askeri gücü ve iğrenç bir savaş makinası haline getirilmiştir. Türkiye ise gerek bölgedeki stratejik konumuyla, gerekse de sadık uşaklığını sayısız kere emperyalizme kanıtlamasıyla, ABD'nin bölgedeki en güvenilir dayanaklarından bir ötekidir.

ABD şimdi bu iki gücü bir araya getirmiş bulunuyor. Ortadoğu'nun başlıca gerici güçlerini askeri ve siyasal paktlar doğrultusunda birleştirmek ve birer savaş makinası olarak bölgedeki devrimci kaynaşmaların önüne dikmek amacıyla olan ABD, bu ittifakla emperyalist hegemonyasını sağlamlaştırmayı umuyor. ABD yetkilileri tarafından ittifakın amacı açıkça "Ortadoğu'da caydırıcı bir güç oluşturmak" olarak tanımlanıyor. Akdeniz'de ortak bir askeri tatbikat için protokol imzalayan ittifak güçleri, planlanan bu güç gösterisiyle daha bugünden bölge halklarına gözdağı veriyorlar. Gerektiğinde vurucu bir güç olarak her türlü devrimci, anti-emperyalist gelişmeyi kana boğmaya hazır olduğunu belirtiyorlar.

Türk burjuvazisinin yayılmacı emelleri

Daha önce de belirttiğimiz gibi, ABD-Türkiye-İsrail ittifakı ve onu hemen izleyen Güney Kürdistan işgali, sömürgeci Türk devletinin bölgede bundan böyle daha aktif bir rol oynayacağını ortaya koyuyor. Bunu hem, salt kendi askeri gücüne dayanarak bölgedeki egemenliğini koruyamayacağını, böylesi bir askeri yığınağın anti-emperyalist mücadele dinamiklerini besleyeceğinin bilincinde olan ABD emperyalizminin çıkarları gerektiriyor. Hem de, Türk burjuvazisi, tarihsel Arap düşmanlığıyla ve bir dizi başka dezavantajıyla bu görevi tek başına yerine getireme-

yen İsrail'in yanında bu role soyunmak için büyük bir istek duyuyor. Sömürgeci Türk devleti, emperyalizme en utanç verici bir uşaklıkla bağlılığını kanıtladığı ölçüde, kendi emperyalist hayallerini gerçekleştirme zeminini de bulacağını umuyor. Körfez savaşı sırasında Özal tarafından "1 verip 5 almak" şeklinde formüle edilen bu politika, bugüne kadar istenen sonuçları doğurmadı. Ne var ki, sömürgeci Türk devleti emperyalizme daha fazla yaltaklanarak, hizmetlerinin karşılığını er veya geç alacağını umut ediyor. Bu doğrultuda Musul-Kerkük'ün ele geçirilmesi ise, geçmişten bu yana Türk burjuvazisinin yayılmacı iştahını kabartan en büyük tarihsel düşü olmuştur.

Türkiye burjuvazisinin, PKK üzerinde askeri üstünlük kurmak kadar, Musul-Kerkük üzerindeki hesaplarının bir uzantısı olarak da gündeme gelen Güney Kürdistan işgali, ABD emperyalizmi tarafından açıkça desteklenmektedir. ABD emperyalizmi, sömürgeci Türk devletinin uşaklıkta kusur etmediği, kendi çıkarlarını zedelediği sürece, tarihsel emelleri doğrultusunda daha aktif ve inisiyatifli bir politika izlemesine bugün için gözyummaktadır. Dahası ABD, Amerikancı Türk generalleri aracılığıyla, Güney Kürdistan ve buradaki petroler üzerindeki nüfuzunu artırmayı, etkinlik alanlarını genişletmeyi planlamaktadır. Yine bu işgalin Kürt işbirlikçilerine dayanılarak, onları bahane ederek gündeme getirilmesi, ABD'nin Kürt sorununda PKK'yi dışlayan, KDP ve YNK gibi işbirlikçilere dayanan bölgesel çözüm planlarına denk düşmektedir.

ABD-Türkiye-İsrail ittifakının hemen ardından ve onun bir uzantısı olarak gündeme gelen Güney Kürdistan işgali, açıktır ki, İsrail'in çıkarlarını da yakından ilgilendirmektedir. Sömürgeci Türk ordusunun Güney Kürdistan'ı işgali, Arap ülkeleriyle tarihsel bir düşmanlığı bulunan İsrail'in İran ve Irak'ı bölmek, güçten düşürmek doğrultusundaki planlarıyla örtüşmektedir.

Ortadoğu halklarına karşı saldırgan odak

Bölgede caydırıcı bir güç oluşturmak için kurulduğu ilan edi-

len ABD-Türkiye-İsrail ittifakının gerçek yüzü, Güney Kürdistan işgalinin tümüyle gayrı-meşru ve kanlı mantığına olduğu gibi yansımaktadır. Hiç bir siyasal ve hukuksal dayanağı bulunmayan, pervasız bir saldırganlığa dayanan iğrenç bir işgaldir sözkonusu olan. Sömürgeci Türk ordusu “insani yardım” gibi ikiyüzlü bir yalanın ardına sığınarak, günlerdir Güney Kürdistan’ı bombalamakta, sivil insanlara kan kusturmaktadır.

Açıktır ki, Amerikan emperyalizmi Türkiye sömürgeciliği ve İsrail siyonizmi arasında kurulan ittifak, bölge emekçi halklarını şiddet ve zulümle egemenlik altına almak, her türlü özgürlük girişimini ezmek amacını taşımaktadır. Başta Kürt ve Filistin halklarının dinmeyen kurtuluş mücadeleleri, gerici, ortaçağ kalıntısı rejimler altında ezilen Arap halklarının derin özgürlük özlemleri bu kanlı ittifakla boğulmak istenmektedir.

Kapitalizmin can damarı olan petrol rezervlerini barındıran Ortadoğu’da 40 yılı aşkın bir süredir emperyalizmin bekçi köpekliğini yapan Türk burjuvazisi, ABD-Türkiye-İsrail ittifakı ile bölgenin ezilen halklarına karşı soyunduğu kanlı misyonunu bir üst düzeye sıçratmaktadır. Türkiye kapitalizmi içerde yaşadığı derin çözümsüzlüğü ve çelişkileri, emperyalizme tam uşaklıkla ve dışa dönük aktif bir saldırganlıkla aşmaya çalışmaktadır. Bugüne dek emperyalizmin ihtiyaçları gerektirdiği sürece, bölgedeki Arap halklarıyla karşı karşıya kalmaktan zaten geri durmayan sömürgeci Türk devleti, bugün Arap halklarının kanına giren siyonist İsrail’le kaderini birleştirecek denli ileri gidiyor. Böylece, özellikle RP iktidarının Türkiye halklarının dini duygularını istismar etmek için sık sık vurgu yaptığı “müslüman kardeşlik”, “islam dünyası” vb. demagojilerin tümüyle yalan olduğunu da sergilemiş oluyor.

ABD-Türkiye-İsrail ittifakı bir kez daha ortaya koymuştur ki; sermayenin dini, ulusu, vatani yoktur. Tek değeri para, Ortadoğu’daki adıyla petrol yeşili dolardır. Bölgedeki petrol kaynaklarına hükmeden emperyalizm ve dayandığı işbirlikçi-gerici rejimler Ortadoğu halklarına yıkım ve sefalet, kan ve gözyaşından başka bir şey getirmemektedir. Emperyalizm Ortadoğu’da adeta, yeni dünya düzeni stratejileri doğrultusunda bir satranç

oyunu oynamaktadır. Geleceği emperyalizme ödeyeceği kanlı diyetlere bağlı olan işbirlikçi gerici rejimler, bir piyon gibi oradan oraya sürülmekte, birbirine karşı din, mezhep, ırk, milliyet temelinde kışkırtılan halklar kırdırılmakta, oluşan kan denizi üzerinde ise emperyalistler at koşturmaktadır.

Gerçek özgürlüğe, kalıcı çözüme giden yol devrimdedir!

Bölge halklarının kurtuluşu emperyalizmin ve onun gerici dayanaklarının Ortadoğu'dan sökülüp atılmasına sıkı sıkıya bağlıdır. Sermayenin evrensel çıkarları karşısına ezilen emekçi halkların evrensel çıkarları ile çıkılmalıdır. Ortadoğu'nun kardeş halkları eşitlik ve özgürlük temelinde adil barış istemlerini gerçekleştirmek için, herşeyden önce başlarındaki gerici rejimlerin din, ırk, mezhep, milliyet kavgalarını körükleyen saldırgan politikalarını boşa çıkartmak, emperyalizme karşı mücadele bayrağını kaldırmak zorundadırlar. Ortadoğu'da gerçek özgürlüğe ve kalıcı çözüme giden yol, ezilen emekçi halkların işçi sınıfı önderliğinde kendi gerici burjuva devletlerini yıkmalarından, emperyalist kölelik zincirini parçalamaktan geçiyor.

Türkiye işçi sınıfının da, ne Güneyi ve Kuzeyi ile Kürdistan'da kardeş Kürt halkına karşı sürdürülen kirli savaşta, ne Türk burjuvazisinin yayılmacı emellerinde, ne ABD emperyalizmine kölece bağlılıkta ve ne de siyonist İsrail ile girilen saldırgan ittifaklarda en ufak bir çıkarı yoktur. Türkiye işçi ve emekçilerinin çıkarı Ortadoğu'nun ezilen halklarıyla birleşmekten, onlarla kenetlenmekten geçiyor.

Türkiye işçi sınıfı, içerde İMF ve CİA ile işbirliği içerisinde ezilen emekçi kitlelere zulüm estiren, ülkenin tüm zenginliklerini emperyalistlerin talanına açan, dışarda ise emperyalizme bekçi köpekliği yapan sermaye iktidarını yıkmak zorundadır. Kürt ve Arap halklarıyla birlikte ortak düşman olan emperyalizme karşı birleşik mücadelenin yolunu açmak zorundadır.

Kızıl Bayrak
Mayıs '97

Türk devletinin Türkmenlere dönük ikiyüzlü politikası

Musul-Kerkük: “Kuzey Irak’taki misakı milli toprakları”

Bilindiği gibi Güney Kürdistan’da belli bir Türkmen azınlığı yaşamaktadır. Türkmenlerin yoğun olarak yaşadığı topraklar daha çok Güney Kürdistan’ın iki önemli kenti olan Musul ve Kerkük civarındır, Musul ve Kerkük’ün petrol yatağı olması bu bölgeyi yüzyılın başından beri emperyalistlerin ve diğer bölge güçleri-nin nüfuz sağlamak, hakim olmak için üzerinde çekiştiği bir alan haline getirmiştir. Musul-Kerkük üzerinde hak talep etmek ve buralardaki petrol yataklarına sahip olmak sömürgeci Türk devletinin de geleneksel özlemidir. Bu bölgenin eskiden Osmanlıların egemenliği altında olması bu doğrultuda taşınan hayallerin tarihsel temelidir

Birinci emperyalist savaş sonrasında bölgenin haritası emper-

yalist çıkarlar doğrultusunda yeniden çizilirken, Türk devletinin payına Kuzey Kürdistan düşmüştür. Türk devleti o koşullarda bununla yetinmek zorunda kalmıştır. Fakat Türk devleti sömürgeci, yayılmacı hedeflerini bir kenara atmamış, Musul-Kerkük üzerindeki egemenlik özelemlerini içten içe sürdürmüştür.

Dünya koşulları ve bölge dengeleri uzun yıllar Türkiye'nin Musul ve Kerkük üzerindeki hak iddasının resmi ve aktif bir dış politika haline gelmesine el vermemiştir. Bu alan uzun bir dönem ırkçı faşistlerin ve İhsan Doğramacı gibi misyonerlerin propaganda malzemesi olarak kalmıştır. Türk devlet yöneticileri aynı yıllarda Irak Türkmenlerinin adını ağzına almaktan bile kaçınmışlardır. 1925 Türk-İngiliz-İrak antlaşmasında, 1937 Sadabad Pakı'nda, 1946 Türk-İrak dostluk anlaşmasında, 1955 Bağdat Pakı'nda, Türk devleti Musul-Kerkük ya da Türkmenlerle ilgili hiç bir talepte bulunmamış, sözünü bile etmemiştir. 1959'da Irak devletinin Kerkük'de giriştiği Türkmen kıyımına da aynı şekilde sessiz kalmıştır. Sermaye devletinin bu tutumundaki tayin edici etkenlerin başında, Kuzey Kürdistan üzerindeki egemenliğini koruma ve sömürgeci suç ortağı Irak devleti ile bu doğrultudaki ittifak çıkarları gelmiştir.

Türk devleti bu dönemde, Kürt ulusal hareketinin denetim altında tutulmasının ve ezilmesinin bir aracı olarak, Irak'ın Güney Kürdistan üzerindeki sömürgeci egemenliğine tam destek vermiştir. Bu çerçevede bölgede yaşayan Türkmenlerle ilişkileri de Irak devletinin desteklenmesi yönünde olmuştur.

İrak devleti ise, petrol bölgelerinde yoğunlaşan Türkmen nüfusunu, Türk devletinin yayılmacı emelleri karşısında potansiyel bir tehlike olarak görmüş, uyguladığı baskı politikasını dönem dönem katliamlara dek vardırılmıştır. Türk ve Irak devletlerinin Türkmenler üzerinden kendi gerici çıkarları için çekişmelerinin kanlı faturası, sonuçta Türkmenlere kesilmiştir. Öte yandan Irak devleti, bölgedeki Türkmenler ile Kürtleri birbirlerine karşı kıskırtıp kullanmaktan da geri durmamıştır.

Türk devletinin Musul-Kerkük özelemleri, İran-İrak savaşı sırasında, savaşın İran lehine dönmeğe başlamasıyla birlikte yeniden

alevlenmişti. Asıl kibriti çakan ise ABD idi. İran'ın Musul-Kerkük'ü ele geçirme ihtimali belirince, Türk devletinin İran'a karşı savaşa girmesi ve Musul-Kerkük'ün işgali ABD tarafından gündeme getirildi. Aynı politika, 1958'de General Kasım'ın iktidarı ele geçirmesi sonrasında, Irak'a karşı savaş girişimiyle de gündeme getirilmişti. Türk devleti sözde "Irak'ın toprak bütünlüğünü dış mihraklara karşı korumak için" Musul ve Kerkük'ü işgal edecekti. Asıl korunmak istenen ise emperyalistlerin bölgedeki petrol çıkarlarıydı.

O yıllarda Musul-Kerkük emelleri, Türkmenlerle "soydaşlık" bağından çok, bu toprakların sözde Osmanlı mirası olması ve sözde "misakı milli" içerisinde yer almasıyla temellendirilmeye çalışılıyordu. Bu yoldan sadece Türkmenler üzerinde değil, Kürtler ve Güney Kürdistan üzerinde de hak ilan edilmiş oluyordu.

Türkmen politikasında Türk devletinin iğrenç ikiyüzlülüğü

Körfez savaşı sonrasında sözkonusu bölgedeki değişikliklerin neler olduğu biliniyor. Emperyalistlerin Ortadoğu'daki hegemonya savaşının temel alanlarından biri G.Kürdistan topraklarının denetimi üzerinde odaklanıyor. Bölgedeki Türkmen nüfus, onları kendi yayılmacı emellerinin ve emperyalizmin hizmetine koşmak isteyen Türk devletinin yeniden ağızını sulandırıyor.

Bugün Türk devleti, Türkmenlerin adını ağızından düşürmüyor. Türkmenleri soydaş ilan ediyor, ulusal haklarının hamisi rolüne soyunuyor. İçlerinde Türkmenlerin kendi kaderini tayin hakkınının tanınmasını talep edenler dahi var. Bu ne iğrenç bir ikiyüzlülüktür. Kuzey Kürdistan'ı ilhak eden, sömürgeci egemenliğini Kürt halkına soykırımlarla dayatmaya çalışan, Kürt ulusal özgürlük mücadelesini kanla boğmaya çalışan, kendi sınırlarını Kürtlerin yanı sıra bu topraklarda yaşayan bütün halklara zindan eden sömürgeci faşist sermaye devleti, Irak devletine karşı Türkmenlerin ulusal haklarının savunucusu kesiliyor! Hem de Irak'taki Türkmenlerin bölgedeki Kürtlerle eşit etnik, kültürel ve

yönetimsel haklara sahip olması gerektiğini talep ederek! Türk devleti, halklar arasında eşitlik istiyor! Uluslararası kamuoyunu bu konuda duyarlı olmaya, adilane davranmaya davet ediyor!

Türk devleti dün, bir yandan, “içerde” Kürt halkının en temel haklarını inkar edip katliamlar örgütlerken, diğer yandan “dışarda” Bulgaristan’daki Türklerin ulusal etnik hakları üzerinden demagoji yapıyordu. Ama bugün, “içerde” aynı politikayı şiddetle sürdürürken, “dışarıda”, sınırının üç karış ötesinde, Türkmenlerle Kürtler arasında eşit hak talep etmesi, Türk devletinin bu ikiyüzlülüğünü daha da iğrenç kılıyor.

Son dönemde burjuva ideologların, CIA ve MİT’in kalemşörlerinin, “Türkmen sorunu” üzerine yazıp çizmeleri artmıştır (Bkz. “Avrasya Dosyası”, “Strateji”, “Yeni Forum” vb. MİT bağlantılı “akademik” yayınlar). Dün Türk devleti yetkililerince bile toplam 400-500 bin olarak ifade edilen Irak Türkmenlerinin nüfusu bugün 3, hatta 3.5 milyon olarak iddia ediliyor. Irak sömürgeciliğinin Türkmenleri nasıl ezdiği, Kürtlerin haklarından söz edilirken Türkmenlerin nasıl unutulduğu, Türkmenlere dönem dönem tanınan bazı etnik-kültürel hakların nasıl geri alındığı ya da kağıt üzerinde kaldığı tartışılıyor. Türkmenlerin Irak devleti tarafından nasıl asimilasyona uğratıldığı, köy isimlerinin nasıl değiştirildiği, nasıl sürgün edildikleri, nasıl katledildikleri vb. üzerine sayfalar dolduruyorlar. Bu “yazarlar” Irak anayasalarında Türkmenlere dönük eşitsizlikleri, haksızlıkları didik didik inceleyiyorlar. Türkmenlere bölgedeki Arap ve Kürtler ile eşit haklar ve yanısıra kendi kaderini tayin hakkı talep ediyorlar! Tüm bunlar, “Kürt halkı, Kürt halkının ulusal hakları” sözünü edenleri dahi hapse atan, partileri bu yüzden kapatan, yöneticilerini bu yüzden idamla yargılayan, sömürgeci savaşta kan içmeye doymayan TC devletinin kalemşörleri tarafından yazılıyor!

Gerçek şu ki, dün olduğu gibi bugün de bölgedeki Türkmenlerin etnik, kültürel, toplumsal, ekonomik, siyasi sorunları, gerçekte Türk devletini zerre kadar ilgilendirmiyor. Türk devleti bunları bahane ederek, Türkmenleri kendi gerici çıkarlarına alet etmenin, Musul ve Kerkük’ün petrol yatakları üzerinde nüfuz

sağlamanın hesabını yapıyor. Ve bu politikasını sadece “dışarıda” ABD’nin dümen suyunda yayılcılık için değil, aynı zamanda “içeride” Kürt ulusal hareketini ezmek, sömürgeci egemenliğini sürdürmek için bir dayanak olarak kullanmaya çalışıyor.

Yeter ki ABD “evet” desin!

Türk devlet yetkilileri yıllardır ABD’nin “Türkmen sorunu” gündemine alması için çabalıyorlar. ABD’nin “Türkmen sorununu” gündemine alması, Türkmenleri bölgedeki kanlı hegemonya politikasında kendi emperyalist çıkarlarının bir dayanağı olarak kullanması anlamına geliyor. Örneğin “*Ortadoğu*” gazetesi yazarı faşist Ferruh Sezgin, “*Irak’ta Türk Hakları Yok mu?*” başlıklı yazısında, Irak devletine karşı Kürt ve Şii cephelelerinin yanı sıra Türkmen cephesinin açılması gerekliliğini, “Amerikanın menfaatleri açısından” daha 1992 yılında şöyle formüle ediyordu:

“ABD yönetiminin kararsızlığı şurada: İki cephe bir hütünlük teşkil edemeyeceğine göre, Amerikan menfaatleri hangi cephenin desteklenmesini ya da hangi cephe üzerine daha çok oynanmasını gerektiriyor? Cevabı tam olarak hulumayan soru, bu.

Birinci cephe desteklenirse, Kürt ağırlıklı bir muhalefet, hütün Irak’ı temsil edebilmekten çok uzak olacak. İkinci cephe desteklenirse, sadece Şiilerin de hütün Irak’ı temsil edemeyeceğinin yanı sıra, güçlenecek olan Şii hareketinin yeni ivmesi, Arap yarımadasındaki Amerikan uydusu yönetimleri birer birer devirebilecek.

Ya Irak Türkleri? Bu kaostan yararlanarak, Irak Türkleri için teminatlar aramak Türkiye’nin görevleri arasında değil mi? Türkiye’nin önünde, Irak Türklerine yeni teminatlar getirebilmek ya da Turan yolunda bir önemli adım atmak gibi tarihi bir şans yatıyor.”

Türk devleti, ABD’nin bölgedeki Kürtlere -Talabani ve Barzani gibi işbirlikçilere- dayanmak yerine Türkmenlere dayanmasını, hiç olmazsa temel dayanaklardan birinin de bu olmasını

sağlamaya çalışıyor. Bölgedeki son gelişmeler, işbirlikçi Kürtler arasındaki iç savaş ve yanısıra bunların Irak ve İran devletleriyle girdikleri ilişkiler, tüm bunların ABD nüfuzuna zarar vermesi, aklısıra Türk devletinin bu önerisini daha rasyonel kılıyor. Türk devleti ABD'ye; "Kürtlere güvenilmez, Kürtlere verilen destek sonuçta PKK'yi güçlendirir ve döner sizi bizi vurur. Oysa Türkmenler saftır, uysaldır, Irak devletine karşı bugüne kadar tek bir kurşun bile sıkmamışlardır, hiç bir devrimci tehlike arz etmezler, onları nasıl istersek öyle kullanırız" diyor.

Türk devletinin Türkmen politikasını resmi ağızlardan daha yüksek sesle ifade etmeye başlaması, Çiller'in ABD gezisi sırasında bu politikaya onay alınması sonrasında gerçekleşiyor. Aynı gezide Çiller ABD yetkililerine şunu söylüyordu: "*Bugüne kadar ne istediniz de yapmadık, talep etmediğiniz şeyleri de yerine getiremezdik ki!*" Bu cümleler dahi Türkmenlerin hangi çıkarlara alet edilmek istendiğini göstermeye yeter. Türkmenler, Ortadoğu'da emperyalistlerin kanlı satranç tahtasına, ABD'nin yeni bir piyonu olarak, TC'nin "turan" atının himayesinde öne sürülmek isteniyor.

Türkmenler ABD ve TC'nin gerici çıkarlarına kurban edilmek isteniyor

Türk devleti bu politikadan çok yönlü çıkar sağlamak amacıyla. Birincisi, ABD'nin Türkmenleri dayanak olarak kullanması, Türk devletinin de bölgedeki egemenlikten pay alma ve yayılmacılık imkanlarını arttıracak. İkincisi, Türkmen kozu Barzani'nin bölgedeki egemenliğini dengelemenin ve onu PKK'ye karşı savaşa zorlamanın bir aracı olarak kullanılmaya çalışacak. Üçüncüsü, bizzat Türkmenler silahlandırılarak PKK'ye ve gerektiğinde bölgedeki diğer Kürt hareketlerine, Şii muhalefetine ve Irak, İran, Suriye devletlerine karşı kullanılmaya çalışılacak.

Bu politika doğrultusunda gündeme getirilen ilk adım, Güney Kürdistan'da işbirlikçi Kürtlerin yönetimine Türkmenleri de ortak etmektir. Güney Kürdistan'daki sözde güvenlik bölgesini

Türkmen nüfusunu da kapsayacak şekilde genişletmektir. Türk devleti bunun için, bugün kendi içinde 12 parçaya ayrılmış olduğu söylenen ve her biri aşiret çıkarları temelinde birbirleriyle ihtilafli dağınık Türkmen gruplarını kendi güdümü altında birleştirmeye çalışıyor. MİT ve Kontrgerilla bölgedeki Türkmenler arasında hummalı bir faaliyet yürütüyor. Dağınık Türkmen gruplar merkezi Ankara'da bulunan sözde Türkmen cephesi çatısı altında örgütlenmeye çalışılıyor. İşbirlikçi reisler satın alınarak Türkmenler silahlandırılmaya ve PKK'ye karşı savaşa hazırlanıyor. Türk devleti, Türkmenleri faşist turancı sömürgeci propagandayla zehirliyor. Bir yandan da ABD'ye Türkmenler üzerinden yeni bir ajan ordusu örgütleme çalışıyor. Türkmenler ise daha şimdiden işbirlikçiliğin tokatını yemeye başlamış durumdadır. Saddam'ın '96 yazındaki saldırısı ile bölgedeki Türkmenler de katledilirken, bunların işbirlikçi reisleri Ankara'da Türk devleti tarafından ağırlandırmakla meşgullerdi.

Türkmenler Türk Devleti ile işbirliğini reddetmelidir

Eğer Türkmenler üzerlerine oynanan bu politikaya alet olursa birer maşa olarak ateşin içine itilecekler. Türkmenlerle Kürtler ve Araplar arasındaki düşmanlık daha da kışkırtılacak. Türkmenler ABD'nin ve TC'nin paralı askerleri, ajanları olarak onların çıkarları doğrultusunda kullanılacaklar. Gerektiğinde Irak devletinin önüne bir hedef tahtası olarak sunulacak, bir yem olarak atılacaklar. Türkmenler açısından ulusal-kültürel hakların, özgürlüğün kazanılması değil, köleliğin en onursuz biçimde devam etmesi anlamına gelecek. Emperyalistlerin ve bölge devletlerinin çıkar çatışmasında kapitalistlerin petro-dolarları uğruna kurbanlık koyun gibi kardeş kavgalarına, kıyımlara sürülecekler.

Türkmenler bugüne kadar Türk devletinin ne hayrını görmüşlerdir? Türk sermaye devleti, TC hapishanesinde yaşayan halklara, emekçilere kölelikten, sefaletten, zulümden başka ne vermiştir ki, Türkmenlere ne verebilirsin? Daha dün Körfez savaşı sonrası, Irak sömürgeciliğinin Kürtlerle birlikte Türkmenlere yönelik giriş-

tiği katliama Türk devleti bizzat seyirci kalarak destek vermedi mi? Türk devleti daha dn Saddam'ın zulmünden kaçarak Kürtlerle birlikte göç eden Türkmenleri toplama kamplarına doldurmaya ve kendi sınırları dışına sürmeye kalkıŐmadı mı? Türk devletinin aynı demagojilerine kanarak Bulgaristan'dan Türkiye'ye göç eden "soydaş"ların bugünkü durumları nedir? Türk devleti bir dış ve iç politika malzemesi olarak kullandığı, kendi gerici çıkarlarına alet etmeye çalıştığı bu insanlar Türkiye'ye göç ettiklerinde dönüp de yüzlerine bakmıŐ mıdır? Türk devletinin "tarihsel ve kültürel bağlar" demagojisi ile engel attığı ve ABD emperyalizmine bir yem olarak sunduğu Azerbaycan halkı ve toprakları bugün emperyalist-kapitalist boynduruk altında sömürülüp yağmalanmıyor mu? Bosna'da dökülen "müslüman kanı" zerine duygu sömürüsü yapan Türk devleti, bu savaşın taraflarından biri olarak aktif kıŐkırtıcısı değil mi? Türk devleti, dn çıkarları öyle gerektiriyor diye Türkmenler karşısında sağır dilsizi oynuyordu, bugün Türkmenleri el üstünde tutuyor gözüküyor. Oysa Türk devletinin gerici burjuva politikası özünde aynıdır, değişen sadece koşullar ve çıkarlardır. Bu politikayı belirleyen ise, dn olduğu gibi bugün de Türk burjuvazisinin sefil çıkarları ile emperyalizmin bölge çıkarlarından başka birşey olmamıştır.

Türkmenler zgrlk için mücadele yolunu seçmelidir

Türkmenler Türk devletinin ve onun aracılığıyla emperyalistlerin gerici çıkarlarına alet olmayı kabul etmemelidir. Türkmenlerin tek bir kurtuluş yolu vardır. Bu yol, sömürgeci Irak devletine karşı, emperyalizmin bölgedeki egemenliğine karşı, Türk, İnan, Suriye vb. devletlerin gerici sömürgeci çıkarlarına karşı, bölgedeki Arap ve Kürt halklarıyla birleşmek ve bağımsız devrimci savaşı yükseltmektir. Bölge proletaryası ve emekçi halklarıyla güçlerini birleŐtirmektedir. Bu yolda atılacak her ileri adım, özgürlüğün ve gerçek kurtuluşun önünü açacaktır. Tersine ise, gerici savaşlarda kardeŐin kardeŐi boğazlamasını getirecektir. Kleli-

ğın, sefaletin batağına daha fazla saplanmak, işbirlikçiliğın çamuruna bulaşmak anlamına gelecektir. Türkmenler, bölgedeki Kürt, Arap, Fars, Türk ve diğerk halklardan kardeşleriyle birlikte emperyalizme ve bölge gericiliğine karşı özgürlüğün, özgürlük için devrimci savaşıın yolunu seçmelidir.

Kızıl Bayrak

Mayıs '97

“Turan” atının dizginleri kimin elinde?

Doğu Bloku'nun çöküşü ve Sovyetler Birliği'nin dağılışı ile birlikte eski dünya dengeleri altüst oldu. Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu'da ortaya çıkan boşluk alanları ve kurulan yeni devletler, emperyalist kapitalist güçler arasında bu alanlara dönük hegemonya mücadelesinin yükselmesini de beraberinde getirdi. Bu gelişmeler Balkanlar, Kafkasya ve Ortadoğu'nun orta yerinde bulunan Türk devletinin de geleneksel dış politikasında bir değişikliği dayattı.

Türkiye “tarihsel ve kültürel bağlarını” kullanarak bu bölge ülkeleri üzerinde nüfuz kurmaya, emperyalistlerin çıkar mücadelesine katılmaya, onlara aracılık etmeye yöneldi.

Bu yönelişi sadece yeni dünya koşullarının gerektirdiği dış politika ihtiyacı biçimlendirmiyordu. Türk devleti aynı zamanda çözümsüz iç sorunlarının üzerini de bu sayede örtmeyi umuyordu. Emperyalist şovenist hayalleri yığınlara bir kurtuluş yolu olarak

sunmak, pan-türkist, pan-islamist düşüncelerle onları zehirlemek için de bir fırsat sayıyordu bu dış politika açılımlarını.

Ne var ki, Türk devletinin kendi çevresine dönük emperyalist hayalleri yeterli dayanaktan yoksundu. Balkanlar'da, Kafkasya'da, Orta Asya'da uğradığı ilk hezimetler, bu bölgelerde oynayabileceği rolün sınırlarını da göstermiştir.

Türk devletinin "Türk ve İslam dünyası" ile "tarihsel ve kültürel bağları" ancak ABD'nin bölge politikası ve çıkarları ile çakıştığı durumlarda bir işe yarayabilmiştir. Ancak bu durumlarda "turan" atı şahlanmış, Orta Asya'nın petrol steplerinde, Balkanlar'ın hassas bölgelerinde "dörtmala" koşmaya heveslenmiştir.

Bosna politikası bunun tipik bir örneğidir. Azerbaycan deneyimi ise bunu tersten göstermiştir. Türk devleti Azerbaycan'da boyundan büyük işlere kalkışmış, Elçibey üzerinden Azerbaycan yönetimi üzerindeki nüfuzunu arttırmak istemiştir. Azerbaycan petrolerine hakim olmanın, hiç değilse bu emperyalist talan sofrasından büyük bir lokma kapmanın hayalini kurmuştur. Türk faşistleri Rusya'ya karşı cihad açıp sözde bağımsız Azerbaycan uğruna bu ülke topraklarında CIA, MOSSAD ve MİT'in ortak yönlendirmesi altında hummalı faaliyetlere girişmişlerdir. Amaçları Azerbaycan'ı Rusya'nın nüfuzundan kurtarıp, ABD'nin nüfuzu altına sokmaktır. Ancak Rusya'nın ağırlığını koymasıyla Elçibey ile birlikte Türk devletinin Azerbaycan hesapları da suya düşmüştür. Sonuçta Rusya'nın petrol payı artmış, Türkiye'nin ise azalmıştır. Asıl egemen ABD için ise, Elçibey'in gidip Aliyev'in gelmesiyle fazla bir şey değişmemiştir.

Azerbaycan hezimetinden sonra Türk faşistleri ABD'ye Elçibey'e destek vermediği için kızmışlardı. Kızgınlıkları, ABD tarafından aşağılık bir şekilde kullanılmalarına değil, kullanıldıktan sonra bir tarafa atılmalarına dönüktü. Gerici burjuva milliyetçiliğinin "kişilikli", "bağımsız" dış politika bağirtılarının arkasında, emperyalizme hizmetlerinin karşılığını alamamanın acısı yatar. Eh, "kötü tüccarın" namusu bu kadar olur! Bunlar da göstermektedir ki, Türklerin "turan" atı, gerçekte dizginleri emperyalizmin elinde olan ve bizzat bölgedeki "Türk" halklarını

hedefleyen bir "truva" atıdır. Emperyalizmin desteği olmadan değil bir adım atacak, kişneyecek halde bile değildir.

"Türk ve İslam dünyasına liderlik" demagojisi, Türk devletinin ABD emperyalizmi için Ortadoğu'da bekçi, İslam dünyası ile ilişkilerde köprü, Orta Asya ile ilişkilerde taşeron konumu üzerine kuruludur. Türkiye'nin Balkanlardaki kışkırtıcı faaliyetleri bütünüyle ABD'nin dümen suyundadır. Türk devleti bu bölgelere dönük olarak emperyalizmin hizmetinde gerici, militarist, saldırgan bir dış politika izlemektedir. Milli menfaatler demagojisiyle emperyalistlerin hizmetine koşmakta, bu bölgeler üzerinde emperyalist kölelik ilişkilerinin pekişmesine, doğal kaynaklarının emperyalistler tarafından yağmalanmasına aracılık etmektedir. En Türkçü, en Turancı, en İslamcı geçinen faşistler Orta Asya ve Kafkaslar'da bizzat emperyalizm ve siyonizm için misyonerlik görevine soyunmuşlardır. Tıpkı Türkiye'de emperyalistlerin ve yerli ortaklarının bekçi köpekliğini yaptıkları gibi.

Balkanlar'da olduğu gibi Orta Asya'da da Türkiye'nin rolü, ABD emperyalizminin çıkarları tarafından belirlenmektedir. Türkiye Cumhuriyetlerde ise üzerine düşen misyon, ABD ve İsrail firmalarına aracılık, taşeronluk yapmaktan ibarettir. "Tarihsel ve kültürel bağlar", emperyalistlerin ve siyonistlerin yolunu düzlemek için kullanılmıştır.

Türk devleti bir süredir de Irak'taki Türkmenlere yönelerek "aktif" dış politikasında yeni bir kanlı sayfa açmaya hazırlanıyor.

Kızıl Bayrak

Mayıs '97

“İhanet belası” bu kez aşılacak mıdır?

İşbirlikçi önderliğin (KDP) sömürgeci Türk devletini Güney Kürdistan’a davet etmesi ve onunla birlikte PKK’ya saldırması PKK içinde sert ve yoğun tepkilere yol açmış bulunuyor. KDP bu son icraatı üzerinden bir kez daha yoğun biçimde “işbirlikçilik” ve “ihamet”le suçlanıyor.

Halka güvenmek yerine emperyalizmle ve bölgedeki sömürgeci devletlerle uzlaşmak ve onlardan birine yaslanmak, Güney’deki işbirlikçi önderliklerin her zamanki tutumudur. İhanet ise onların tarihinin ayrılmaz bir parçasıdır ve neredeyse tüm bir geçmişlerine damgasını vurmuştur. Komünistler yıllardır, üstelik biz-zat Güney Kürdistan’daki ulusal mücadelenin somut tarihsel ve güncel deneyimlerinden hareketle döne döne bu gerçeğe işaret ediyorlar. Peki ama komünistlerin yıllardır Kürt sorununa verdikleri önemin ve Kürt halkına karşı sorumluluklarının bir gereği olarak dile getirdikleri bu gerçeği görmek ve dile getirmek için

Güney Kürdistan'ın bir kez daha işgal edilmesi mi gerekiyordu? Ya da bu gerçeği görebilmek için her defasında Kürt halkının büyük acılar yaşaması şart mıdır? Daha önemlisi, bugün dile getirilen bu sözler, işbirlikçi önderlik hakkında nihayet ulaşılmış bir açıklığın ve işbirlikçi önderliğe karşı bundan böyle takınılacak kesin bir tutumun ifadesi midir?

Örneğin, M.Can Yüce'nin *Özgür Politika*'da yayınlanan "İhanet Belası" başlıklı yazısı, bu soruna yaklaşıma ilişkin olumlu ve ileri bir örneği oluşturuyor. M.Can Yüce bu yazısında işbirlikçi önderliğin tüm bir tarihinin teslimiyet, uşaklık ve ihanetin tarihi olduğunu belirtiyor. Bunun ise Kürt egemenlerinin, yani feodal-burjuva sınıfın genel tutumu olduğunu, uşaklık ve ihanetin gerisinde de bu sınıfın bencil çıkarlarının yattığını söylüyor. Tam da bu nedenle işbirlikçi önderliğin ihanetlerine karşı verilecek bir mücadelenin haklı ve meşru bir mücadele olduğunu ve bunun kesinlikle "kardeş kavgası" olarak algılanmaması gerektiğini ileri sürüyor. Ve nihayet sözü getirip şuraya bağlıyor:

"Çok net biçimde anlaşılıyor ki: Güney'de ihanet sökülüp atılmadan ulusal birliği, federasyonlaşmayı gerçekleştirmek, devrimi zafere ulaştırmak mümkün değildir. Kurumsallaşmış, savaş ağılığı ile palazlanmış KDP ile diğer ihanet odakları gelişmenin, uluslaşmanın ve ulusal davanın önündeki en büyük engellerdir. Mutlaka aşılması gerekiyor."

İşbirlikçi önderliğe ilişkin bu tür değerlendirmeler, PKK ve en başta da A. Öcalan tarafından daha önce de yapılmıştı. Ancak biliniyor ki, bu değerlendirmeler genellikle PKK ile bu ihanet odakları arasında ciddi çelişki ve sorunların yaşandığı dönemlerde yapılmıştı ve gerçek bir kavrayışa oturmuyordu. Bu nedenle de kalıcı olamadı. İşbirlikçi ihanete dönük tüm bu sözler adeta öfke ile söylenmiş nitelemeler olarak kaldı ve bir süre sonra da unutuldu. Bu kez tersi olacak mıdır? Örneğin M. Can Yüce'nin dile getirdiği düşünceler ulusal harekette egemen ve kalıcı bir bilince dönüşecek midir? Gerçekten de bundan böyle "ihanet odakları"na karşı kesin ve tutarlı bir mücadelenin içine girilebilecek midir?

Dahası var. Güney Kürdistan'daki feodal-burjuva önderlik

geçmişte sözde de olsa bir “ulusal kurtuluş” mücadelesi veriyordu. Harekette zayıf da olsa ulusal bir yan vardı. Bugün bu bile yok. İşbirlikçi önderlik bugün “ulusal çıkar”, “ulusal dava” gibi şeyleri bir yana bırakmıştır. Tümüyle kendi sefil sınıfsal çıkarları için savaşılmaktadır. Öte yandan onlar dün de sömürgeciliğin Güney’deki temel dayanağıydılar ve dün de vesayete açıldılar. Bugün ise kaderlerini tümüyle emperyalizme ve bölgedeki gerici rejimlere bağlamışlardır. Gelinek yerde yıllarca peşinden koştukları güdük bir otonomi için mücadele edecek güç ve iradede dahi yoksundurlar. Tümüyle emperyalizmin vesayeti altına girmişlerdir. Ve nihayet işbirlikçi önderlik günümüzde bölgede her türlü gericiliğin kalesi haline gelen sömürgeci Türk devletiyle sıkı bir işbirliği içine girmiştir. ‘92’de olduğu gibi onu yeniden Güney Kürdistan’a davet etmiştir ve PKK’yi ezmeye çalışmaktadır. Tam da böyle bir dönemde, A.Öcalan, KDP’ye dönük “hainlik”, “işbirlikçilik” gibi öfkeli suçlamalarda bulunmasına karşın hâlâ KDP’ye bir takım çağrılar yapabiliyor. KDP’den “ulusal çıkarlar”ı esas alıp sömürgeci Türk devletiyle işbirliğine son vermesini isteyebiliyor. Bu durumda PKK’den belli bir kararlılıkla Kürt feodal-burjuva sınıfına yönelmesi ve onu tasfiye ile sonuçlanacak bir mücadelenin içine girmesi beklenebilir mi? İşte bu kuşkuludur. Her şeyden önce bugünkü politik yönelimi buna engeldir.

PKK yoksul köylü ağırlıklı bir emekçi sınıf hareketi olarak doğup şekillendi. Onu özellikle ilk döneminde karakterize eden de bu emekçi sınıf kimliğiydi. Ancak PKK emekçi sınıf kimliğinin ön planda olduğu bu ilk dönemlerde dahi hep ulusal istemleri dillendirdi. Bu istemler için mücadele etti. Sınıfsal istemler temelinde bir propaganda ve ajitasyondan ve bu istemler temelinde bir mücadeleden ısrarla uzak durdu.

‘93 ateşkesi sonrasında ise durum tümüyle farklıdır. PKK bu tarihten itibaren ulusal sorunda düzen içi bir çözüm demek olan “siyasal çözüm” çizgisine kaymıştır. Emekçi sınıf kimliğinden belirgin bir uzaklaşma vardır. Özgürlük mücadelesinin yoksul köylü emekçi tabanına dayalı halkçı-devrimci karakteri belirgin bir biçimde geri plana düşmüştür. Ulusal hareket en saf biçimiyle

ulusal istemler çizgisine oturmuş, ulusal burjuva karakteri önplana çıkmıştır. Dahası PKK bu tarihten itibaren Kürt toplumuna ilişkin sınıfsal kategorileri iyice anmaz olmuştur.

PKK için yalnızca bir bütün olarak “Kürtler”, “Kürt toplumu” ve “Kürt kimliği” vardır. “Kürt toplumu”nun çıkarları birbirine taban tabana zıt sınıflardan oluştuğu onu çok fazla ilgilendirmemektedir artık. PKK’ya göre her sınıftan “ulusal hainler” ya da “sömürgeciliğin ajanları” vardır. Görev bunlar dışındaki tüm ulusal güçlerin her düzeyde birliğini sağlamaktır. “Kürt ulusunun her düzeydeki birliği”, bu, bugün PKK’nin temel bir politikasıdır ve PKK umudunu adeta bu politikaya bağlamıştır. Açık ihanete rağmen A. Öcalan’ın hala KDP’ye çağrı yapması işte bu politikanın bir ifadesi ve sonucudur. PKK devrimci ulusal kimliğinden vazgeçmedikçe (vazgeçmediğine göre), emperyalizmin “yeni dünya düzeni” çerçevesine oturan planlarının basit bir piyonu haline gelmedikçe (gelmediğine göre) bu politikanın gerçekleşme şansı yoktur. PKK’nin ve A. Öcalan’ın Kürt feodallerine ve aşiret ağalarına, Barzani ve Talabani’lere yaptığı tüm çağrılar da sonuçsuz kalacaktır. Çünkü Barzani ve Talabani’nin tutumunun nesnel-sınıfsal bir mantığı vardır ve onlar her durumda buna uygun davranacaklardır.

“Kürt feodal-burjuva önderlikleri için öncelikli olan kendi gerici ‘sınıfsal’ çıkarlarıdır. Çağımızda mülk sahibi sınıflar ancak kendi sınıf çıkarlarına yanıt verdiği ölçüde ‘ulusal’ çıkarlar için savaşabilirler. Ancak bu çerçevede bir ‘ulusal birlik’ i savunabilirler. Bu ikisi karşı karşıya geldiği ve kendi çıkarları tehlikeye girdiği andan itibaren ise Kürt mülk sahiplerinin her bir kesimi seçimini birincisinden yana yapacaktır. Kürt ulusal hareketinin tarihi bunu tartışmasız kanıtıdır. Devrimci bir çizgide gelişen bir ulusal özgürlük mücadelesi ise her zaman mülk sahibi sınıfların bu ihanet duvarına çarpacaktır. Bu ihanetin sınıfsal mantığını görmezlikten gelenler, Kürt üst sınıflarından medet umanlar, bu ihaneti her seferinde acı bir biçimde yaşayacaklardır.” ‘92 yılında yaşanan buydu. Ve bugün bir kez daha bu yaşanmaktadır.”

Sonuç olarak, “ulusal birlik” politikası sömürgeci Türk dev-

letin in işbirlikçi Kürt önderliği ile işbirliği halinde gerçekleştirdiği son işgalin şahsında çok açık bir şekilde iflas etmiştir. PKK bu gerçeği artık görmeli ve “ulusal birlik” politikasını terketmelidir. Aksi halde ulusal “ihanet belası”ndan hiçbir zaman kurtulamayacaktır. PKK Kürt üst sınıfları içinde kendisine müttelik aramak yerine vakit geçirmeksizin yüzünü kendisini vareden Kürt emekçi sınıflarına dönmelidir. Bugünkü gelişmeleri hem Kuzey ve hem de Güney Kürdistan’da Kürt egemen sınıflarına karşı demokratik ve devrimci bir mücadelenin vesilesi haline getirmelidir. Daha da önemlisi, Kürt ulusal sorunu bugün her zamankinden daha belirgin bir biçimde bir bölge sorunu haline gelmiştir. Dolayısıyla bu sorun gerçek, tam ve kalıcı çözümünü ancak bölgesel düzeyde ve toplumsal bir devrime bağlanmış bir mücadele içinde bulabilecektir. Bu ise herşeyden önce başta Türkiye proletaryası ve emekçi sınıfları olmak üzere bölgenin diğer ezilen emekçi halklarıyla samimi bir ittifak demektir. PKK herkesten ve herşeyden çok böylesi bir ittifakın oluşması için çaba göstermelidir. Her defasında büyük acılara ve yıkımlara yolaçan “ihanet belası” ancak bu koşullarda aşılabilir.

Kızıl Bayrak
Haziran ‘97

İhanet Belası

“Kürdün ihanet yarası çok derindir; kökleri tarihimizin derinliklerine uzanıyor. Kürtler kadar ihanet belasından çeken başka bir halk var mıdır? İhanet bugüne kadar Kürtlerin peşini bırakmadı, bir gölge gibi onu izledi. Her defasında da çok derinden ve kapsamlı vurdu. Eğer bugüne kadar belini doğrultamadıysa bunun en temel nedenlerden birisi tarihsel ihanet belasıdır!

“Halkımız tarih boyunca yabancı egemenlere, işgal ve istilaya karşı ayaklandı, görkemli direnişler sergiledi. Ancak bu direnişler her defasında yenilgilere uğradı. Yenilgilerden sonra büyük katliamlar yaşandı.” ...

“Kazanmanın, bu direnişler sonucunda özgürlüğü yakalamanın, özgür uluslar topluluğu içinde onurlu bir yer tutmanın olanakları vardı. Ancak yine ihanet belası yüzünden bu olanaklar ve fırsatlar kaçırıldı, ağır kölelik ve yok olma süreçlerine muhatap oldu. Direnişçilerin başları altın tepsilerde zalimlere sunuldu. Böylece ihanet kapkara harflerle tarihimize geçti, toplumsal yapımızda onulmaz yaralar açtı.” ...

“Kürt egemen sınıfların tarihi genel olarak teslimiyet, uşaklık ve ihanet tarihidir. Kendileri ihanet etmekle kalmamışlardır, aynı zamanda bu uğursuz çizgilerini bir yaşam tarzı olarak toplumumuza egemen kılmaya çalışmışlardır. Böylece ihaneti ulusal dokumuza kazımışlardır. Bu nedenle her tarihsel dönemde bol bol hain çıkmakta, bir tas çorbaya kendini satanlar özgürleşme isteminin önüne dikilmektedirler.” ...

“Bizim egemen sınıflarımız aşiret reislerimiz, toprak ağaları ve feodal beylerimiz geleceklerini yabancı egemenlere uşaklık anlayışına bağlı gördükleri için ihanet onlarda bir yaşam tarzı haline gelmiştir. Bu tutumlarını özellikle ayaklanma ve ulusal direniş süreçlerinde çok daha uğursuz bir tarzda icra etmişlerdir. Kürtler özgürleşmek ve geleceğine sahip olabilmek için ihanet belasını alt etmek, tasfiye etmek zorundadırlar.” ...

“Genellikle Kürtlerin mücadelelerinin bu özgün, ama zorunlu yönü anlaşılmıyor; ihanete karşı verilen mücadele, ‘kardeş kavgası’ olarak değerlendiriliyor. Bu yanlış bir değerlendirmedir. İhanet, kendi kardeşini, halkını arkadan hançerleme, halkının en temel değerlerini gümüş tepside düşmana sunma davranışı değil midir? Elbette buna karşı mücadele meşru ve haklıdır; bu özgürlüğü avuçlamak açısından kaçınılmazdır. Kazanmanın başka bir yolu da bulunmuyor. Örneğin birkaç kuruş için ruhunu herşeyini satan, özel savaş birliklerine ‘Azap askerliğini’ yapan

koruculara, kelle avcılarına karşı mücadelenin haklılığı, meşruiyeti ve kaçınılmazlığı tartışılabilir mi?" ...

"Bugün KDP denen aşiretçi-feodal güruh, saldırıya geçmiş bulunuyor, devrime karşı özel savaş birliklerinin önüne düşmüş, onlara "Azap askerliği yapıyor". KDP ve Barzani haini bu tavrıyla özel savaşın imha hareketini meşrulaştırıyor ve ulusal davanın tasfiye edilmesine hizmet ediyor. Bundan daha büyük bir ihanet olabilir mi?"...

"Çok net bir biçimde anlaşılıyor ki Güney'de ihanet sökülüp atılmadan ulusal birliği, federasyonlaşmayı gerçekleştirmek, devrimi zafere ulaştırmak mümkün değildir. Kurumsallaşmış, savaş ağalığı ile palazlanmış KDP ve diğer ihanet odakları gelişmenin, uluslaşmanın ve ulusal davanın önündeki en büyük engellerdir."

Özgür Politika, M. Can Yüce

TC'nin Güney Kürdistan işgali; sonuçlar ve sorumluluklar

Sömürgeci Türk devleti, bugün için Güney Kürdistan'a açık bir işgal gücü olarak yerleşmesinin koşullarının olmadığını görmüş bulunuyor. Şimdi zorunlu kalarak geri çekiliyor.

Bilindiği gibi sömürgeci Türk devletinin bu işgali bir dizi hazırlığın ardından gerçekleştirildi. ABD, Barzani'nin daveti üzerine Güney Kürdistan'a giren Irak'a saldırmış, geri çekilmek zorunda bırakılmıştı. Ardından ABD planları çerçevesinde, daha önce Silopi'de konuşlandırılan "Çekiç Güç", "müdahale gücü" adı altında Güney Kürdistan'da sözde kalıcı bir barışı tesis etmek amacıyla Zaho'ya taşınmıştı. Böylece Güneyli işbirlikçiler de tümüyle kontrol altına alınmıştı. ABD, TC, Güneyli işbirlikçiler ve Güneydeki Türkmen temsilcilerinin katıldığı "Ankara zirveleri" gerçekleştirilmişti.

TC ile İsrail arasında gerçekleşen stratejik işbirliğinin geliştirilmesi tam da bu sürece denk düştü. Diğer şeyler bir yana,

açık bir saldırganlığın ifadesi olan bu ittifak, başta ABD olmak üzere, bölge halkları ve bölge ülkeleri (özellikle İran, Irak ve Suriye) üzerinde kesin bir denetim kurmak amacı çerçevesinde geniş kapsamlı hedeflere sahipti. Bu ittifaktan çok şey umuluyordu; ancak Güney Kürdistan'a yönelik son işgal hareketiyle umulan sonuç gerçekleşmedi. Bu saldırgan ittifakın ilk meyvesi olan bu işgal saldırısı bugün için hedefine ulaşamadı. Bu, Güney Kürdistan'daki direnişin önemli bir siyasal başarısıdır.

Türk devleti biri '92, diğeri '95 yılında olmak üzere daha önce de Güney Kürdistan'a dönük müdahalelerde bulundu. Ancak bunlar sınırlı amaçlara sahipti. Bu aşamada ABD'nin Kürt sorununa ilişkin çözüm planları henüz TC'ninki ile tam olarak örtüşmüyordu.

İkincisi, Türk devleti daha önce de saldırgan bir siyaset izlemekteydi. Ancak yakın döneme kadar bu günümüzdeki gibi açık bir biçim kazanmamıştı. Sömürgeci devlet bugün bu konuda yeni bir role soyunmuştur. TC bugün Dublin sürecinde olduğu gibi ABD tarafından Kürt sorununa ilişkin planlara gönülsüz bir biçimde dahil edilen taraf konumunda değildir. Tam tersine, Ankara süreci ile birlikte açıkça ve resmen ABD'nin Güneye dönük çözüm planının gönüllü, aktif ve birinci derecede uygulayıcısı olma konumuna gelmiştir. Güneyli işbirlikçilerin tümüyle kontrol altına alınması ve Güneydeki Türkmenlerin de bu sürece dahil edilmesi, TC'nin bu konumu benimsemesinde önemli bir etken olmuştur. Daha önemlisi, sömürgeci devlet ABD'nin öteden beri kendisine telkin ettiği, hem Kuzey ve hem de Güneyi kapsayan "toptan çözüm"ü benimser hale gelmiştir.

Türk devleti Kürt sorununda benimsediği bu yeni role uygun bir kararlılıkla Güney Kürdistan'ı işgal etti. Ancak ABD'nin açık siyasal desteğine, İsrail'in askeri alandaki lojistik yardımlarına ve Güneyli işbirlikçilerin ihanetine karşın, bugün için de olsa başarılı olamadı. Türk devleti Güneyden tümüyle çekilmek istiyor, ama çekilemiyor. Zira tümüyle çekilmesi demek açıkça başarısızlığı kabul etmek demektir. Bu nedenle işgal kuvvetlerinin bir bölümünü bugün için Güney Kürdistan'da bırakmıştır.

Bu açıkça "İsrail modeli"ne bir ilk adımdır. Tutup tutmaya-
cağını ise zaman gösterecektir. Ancak kesin olan şudur ki; TC
Kuzey'de zaten bir çıkmazın içindeydi. bugün çok daha büyük
bir çıkmazın içine girmiştir. Bu, Türkiye'de şimdiden hissedilmiş
ve tartışılmaya başlanmıştır. Çıkmazın derinleşmesine paralel ola-
rak ileride açıkça ve daha çok tartışılacaktır.

Türk burjuvazisi, ordunun özel inisiyatifi aracılığıyla İsrail'-
le stratejik işbirliği antlaşmaları imzalamıştır. Bu, bölge halkla-
rına ve bölge ülkelerine dönük saldırgan bir konum demektir.
Bu konum daha şimdiden Türk devletini bölgede yalnızlaşma
sürecine sokmuştur. Bölge halklarının ve bölge ülkelerinin tep-
kilerine yol açmıştır. Saldırganlığın açık biçimler alınmasına bağlı
olarak bu tepkiler daha bir yoğunlaşıp yaygınlaşacak, TC'nin
etrafındaki çember daha da daralacaktır.

KDP, bölgenin en gerici ve saldırgan devletini Güneye da-
vet edip, onunla birlikte PKK ve Kürt halkına saldırmakla adeta
kendi sonunu hazırlamıştır. Kürt halkı bu saldırının ABD ve İsrail
destekli olduğunu, yegane amacının da kendilerine ve diğer
kardeş halklara kayıtsız koşulsuz bir kölelik dayatmak olduğunu
gördüğü ve anladığı ölçüde KDP'ye karşı tutum almakta, PKK
ve direniş cephesinden yana geçmektedir. Bu süreç devam et-
mektedir. İşbirlikçi çizgi deyim yerindeyse ağır bir darbe almış,
dönüşü olmayan bir yola girmiştir. Görmek ve anlamak isteyen-
ler için saflar oldukça netleşmiştir. Bunun kendisi değerlendire-
bilenler için, Kürt sorununun bölge düzeyinde bir çözüme kavuş-
turulması bakımından olsun, bölgedeki devrimci süreçlere itilim
kazandırmak bakımından olsun, önemli bir imkandır.

Ancak bunlardan hareketle abartılı hayallere kapılmamak
gerekir. Kürt kurtuluş hareketi de kapılmamalıdır. Ortada elbet-
te bir başarı vardır. Herşeyden önce sömürgeci devletin Güneye
dönük saldırısı durdurulmuş, sömürgeci ordu geriye dönmeye
zorlanmıştır. Ancak bunu sadece TC'nin Zap'ta yediği darbeye
bağlamak büyük bir abartma olacaktır. Sözkonusu olan bölgenin
güçlü saldırgan bir devletidir. Henüz bir yenilgiden de söz edi-
lemez. Sömürgeci Türk devleti emellerinden vazgeçmemiştir. Sö-

mürgeci ordu da tümüyle geri çekilmemiş olup, belli bir bölümü ile hala Güney Kürdistan'dadır. Büyük bölümünün bugün için geri çekilmiş olması yanıltıcı olmamalıdır. Sömürgeci devlet, tarihinden de biliniyor ki, kinci ve kalles bir devlettir. Uygun bir fırsatta yeniden saldıracağı ve bu saldırıyı sınırsız bir intikam hareketine 'dönüştüreceği kesindir.

Öte yandan sömürgeci ordunun geriye dönmesi bir yerde doğaldır. Zira işgal edilen bölge kolay hakim olunabilecek bir bölge değildir. Kaldı ki gelinen yerde koşulların TC'nin kısa vadede bölgeye hakim olması için yeterince elverişli olmadığı da görülmektedir. Bu da geri dönmesinde belli bir rol oynamıştır.

Sömürgeci ordunun geri dönmek zorunda kalması, açıkça, ABD'nin "Ankara Zirveleri"nde saptanan planlara da, TC-İsrail saldırganlığına da önemli bir darbe olmuştur. Bu tartışılmaz. Ne ki bunu da abartmamak gerekiyor. Zira ABD bölgedeki stratejik çıkarlarından öyle kolay vazgeçmeyecektir. ABD TC'nin müdahalesine açık destek sunmuştur. Fakat o da bölgeye ilişkin planlarını tam olarak uygulamak için zamanın henüz erken olduğunu düşünmektedir. TC'nin geri çekilmesinde bu da rol oynamıştır.

Ayrıca, Güneydeki işbirlikçiler aldıkları darbeye rağmen Güneyde hala bir güçtürler. Güney Kürdistan'da işbirlikçi güçler çıkarmaya uygun bir toplumsal-siyasal zemin vardır. İşbirlikçiler yenilgiyi sineye çekmeyeceklerdir. Her an yeni bir gerici manevraya başvurabilir, yeni hain girişimlerde bulunabilirler. Barzani'nin daha kısa bir süre önce Talabani'yi Güneyden silip atmak için Saddam celladını Güneye davet ettiği hatırlanmalıdır. İşbirlikçiler benzer bir şeyi yine yapabilirler. Ve bu durumda da güçler dengesi yeniden altüst olabilir. Bu nedenle tüm bunları gözetken bir mücadele çizgisi izlemek büyük bir önem taşımaktadır.

Sömürgeci Türk devletin Güneye dönük saldırısına yalnızca Kürt ve bölgenin mazlum halkları tepki göstermedi. İsrail'in dışındaki hemen tüm bölge ülkeleri (başta Suriye ve İran olmak üzere) bu saldırıyı yerinde bir tutumla kendilerine de boyun eğdirmek, Ortadoğu'daki güçler dengesini yeniden düzenlemek amaç-

lı bir saldırı olarak algıladılar ve tepki gösterdiler. İran seçimlerinden başını kaldırır kaldırmaz TC'ye iki kez üst üste nota verdi. Suriye benzer bir tutum ortaya koydu. Libya ağır ithamlarda bulundu. TC'yi açıkça sömürgecilikle suçlayarak, işgal kuvvetlerinin derhal geri çekilmesini istedi. Mısır tepkisini D-8'ler toplantısına üst düzeyde katılmayarak gösterdi. ABD-TC ve İsrail'e en yakın Arap devleti Ürdün'dür. Ancak o bile TC'nin Güney işgalinden duyduğu rahatsızlığı dile getirmek zorunda kaldı. Irak ise işgali kendi toprak bütünlüğüne yöneltmiş bir saldırı olarak nitelendi. Bütün bunları Suriye-İran ve Irak ekseninde kotarılmaya çalışılan ABD-TC ve İsrail karşıtı bloklaşma izledi. Besbelli ki TC bu tepkileri hesaba katmak zorunda kaldı. Zira bu devletlerle kapışmadan bölgede kalıcı hale gelemezdi. Bunu şimdilik göze alamadı. Sömürgeci devletin çekilişinde bunun da payı vardır.

Ne olursa olsun Güney savaşındaki PKK ve Kürt halkı kazançlı çıkmıştır. Sömürgeci devlet bu son işgalle Güney ile Kuzey arasındaki sınırı kaldırıp atmıştır. Artık TC'nin karşısında Güney Kürdistan halkı da vardır. Kürt halkı Körfez Savaşı sırasında gibi sömürgeci devleti kendisine kucak açıp kollayan bir devlet olarak görmemektedir.

PKK geçmişte de Güneyde belli bir güce sahipti. Ancak Güneydeki süreçlere müdahalede bugünkü düzeyde bir inisiyatif sahibi değildi. TC'nin Güneyi de kirli savaşın içerisine çekmesine ve Güneydeki süreçlere dolaysız müdahaleci konumuna çıkmasına bağlı olarak PKK'nin konumu da değişmiştir. PKK bu son işgalle birlikte sürece bir taraf olarak müdahale edecek bir konum kazanmıştır. O artık Güneydeki işbirlikçilerin deyimi ile "misafir bir güç" değildir. Güneydeki halk da gelinen yerde PKK'yi yerli bir güç olarak algılamaktadır. Bu, ulusal kurtuluş mücadelesi açısından önemli bir kazanımdır.

Özel savaş cephesi yakın döneme kadar "PKK'nin Kuzey'de işini bitirdik... Zararsız hale getirdik... PKK artık kontrol altındadır..." şeklinde bir propaganda yapıyordu. Bu aynı şeyi Güney işgalinin ilk haftasında Zap'ta sergilenen özel seremoniyle de yapmışlardı. Bu propagandanın, yine bizzat Zap'ta, dahası sere-

moniyi düzenleyen subaylar şahsında alınan darbeden sonra fazla bir hükmü kalmamıştır. Moral üstünlük PKK'ye geçmiştir.

PKK şimdi, hem Kürt kurtuluş mücadelesi ve hem de bölgedeki devrimci süreçler (özellikle de Türkiye devrimi) gözetildiğinde daha büyük bir sorumlulukla yüzyüzedir. Erken zafer sarhoşluğuna ve bunun ifadesi bir rehavete kapılmadan elde edilen moral üstünlüğü tutarlı bir siyasal mücadele çizgisinin dayanağı haline getirmek sorumluluğu durmaktadır ortada.

Bundan anlaşılması gereken; halkı savaşın içine çekmek ve mücadeleyi içte feodal-burjuva sınıflara ve dışta mahali sömürgeci devletler ve emperyalist gericiliğe karşı bir mücadele olarak derinleştirmek olmalıdır. PKK tüm olanaklarını böylesi bir mücadele için kullanmalıdır. Daha da önemlisi, bu mücadeleyi kendi kendine yeterli bir mücadele olarak görmemeli; mutlaka bölgedeki devrimci süreçlerin, en başta ve özellikle Türkiye devriminin bir bileşeni haline getirmelidir. Bu hem nesnel ve hem de öznel açıdan zorunludur. Zira Kürt sorunu tam, gerçek ve kalıcı çözümünü böylesi birleşik bir mücadele ile bulabilecektir.

Tam da burada PKK'ye verdiğimiz önemin ve Kürt halkına karşı sorumluluğumuzun gereği olarak PKK'yi uyarıyı zorunlu görüyoruz. PKK görülebildiği kadarıyla erken bir zafer sarhoşluğu içine girmiştir. Belirtilmelidir ki bu tehlikelidir. Savaşta psikolojik boyut elbetteki önemlidir. Ancak bu hiç bir şekilde savaşın asıl gerçeği konusunda hayale kapılmayı gerektirmez. Daha katedilmesi gereken çok uzun bir yol ve aşılması gereken önemli engeller var. Kürt ulusal kurtuluş mücadelesi hala yolun başındadır. Halka moral aşılacak elbetteki gereklidir. Ama öte yandan savaşın gerçeklerini de halka anlatmalıyız. Halkı savaştırabilmenin tek güvenceli yolu budur. Başka türlü çok geçmeden hayal kırıklıkları yaratır. PKK bu tür bir davranıştan özenle uzak durmalıdır. Unutulmasın ki PKK Kuzey'de bir dönem bugünkünden çok ileri konumlar elde etmişti. Ama biliyoruz ki bu süreklilik arzetmedi. Uzun vadeli bakılmalı, soluklu davranılmalıdır.

Abdullah Öcalan'ın sömürgeci ordunun geri çekilmesinden sonra yaptığı kimi değerlendirme ve açıklamalar "siyasal çözüm"

çizgisinde ısrar edildiğini gösteriyor. Özetle, A.Öcalan sömürgeci devletin Zap'ta yediği darbe ile iyice sarsıldığını, savaşı kazanamayacağını daha iyi anlar hale geldiğini, bir süre sonra "siyasal çözüm"e yanaşmak zorunda kalacağını belirtiyor. Yanısıra, TC'nin bu son işgal ile tüm bir bölge devletlerini karşısına aldığı, bunun ise kurtuluş mücadelesi için geniş bir manevra alanı ve taktik ittifak imkanı demek olduğunu ileri sürüyor. Örneğin Arap devletleri artık Kürt hareketine düşmanca davranmayacaklardır. İran PKK'ye daha farklı yakalaşacaktır diyebiliyor. Benzer şeyleri emperyalist oephe için de dile getiriyor. Fransa ve Almanya PKK'nin gücünü daha iyi gördüler, PKK'siz çözüm olmayacağını daha iyi anlar hale geldiler mealinden açıklamalar yapıyor. ABD'nin dahi homojen bir tutumda ısrar etmeyeceğini vurguluyor. Benzer açıklamaları A.Öcalan tarafından '92 ve '95'teki savaştan sonra da dile getirilmişti. Bununla birlikte düşünüldüğünde Öcalan'ın yaptığı açıklamalardan kaygı duymamak mümkün değildir. Besbelli ki Güney savaşı ile elde edilen konum yine "siyasal çözüm"ün dayanağı haline getirilmek isteniyor.

PKK bu yönelimden ve bunun ifadesi girişimlerden artık vazgeçmelidir. Artık kabul edilmelidir ki, içte feodal-burjuva sınıfı, dışta ise sömürgeci mahalli devletler ve onların gerisindeki emperyalizmle kesin ve kararlı bir hesaplaşmaya girilmeden, ne özgür ve ne de bağımsız Kürdistan hedefine ulaşabilir.

Kızıl Bayrak

Haziran '97

Ekler

Güney savaşı ve sol

M. CAN YÜCE

Genelde Kürt sorunu, özelde bugün şiddetli bir tarzda süren Güney savaşı, çok netleştirici, ayrıştırıcı bir rol oynuyor; kimin ne olup olmadığını, hangi çizgi ve renkler taşıdığını açığa çıkarıcı bir işlev görüyor, tıpkı turnosol kağıdı gibi.

Bir aya yaklaşan süredir, devlet, Güneyde yüzbinlerce ordu ve gücü, ve en gelişkin teknikle stratejik imha ve işgale dönük bir askeri hareket yürütüyor. Bu, halklarımızın kaderini, geleceğini yakından ilgilendiren çok önemli bir olaydır. Peki bu kadar yaşamsal önemde olan bu gelişmeye karşı kim ne yapıyor, neler düşünüyor, hangi biçim ve düzeyde mücadele ediyor, kısacası tavrını nasıl biçimlendiriyor? Kürtlere dayatılan bu imha ve ezme hareketini kendi özlerine yapılmış bir hakaret olarak algılayıp değerlendiriyorlar mı? Ya Kürtlerin davalarına, özgürlük mücadelelerini kendi öz davaları ve mücadeleleri olarak algılıyorlar mı? Bu sorular, halklarımız arasındaki ilişkilerin, kader birlikle-

rinin anlamını ve içeriğini anlamamıza yarayan temel sorulardır. Bu soruların yanıtlarına geleceğiz. Ancak buna geçmeden önce soldan ne anladığımızı, sol derken kimleri kastettiğimizi kısaca özetlememiz gerekiyor.

Sol derken, MGK'nın ardında secdeye duran, saf tutan, resmi ideoloji ve çizgiden milim şaşmayan İP gibi partileri, Türk-İş, DİSK gibi sendikaları, CHP gibi katıksız kemalist partileri, Doğu Perinçek gibi kemalizm ve ordu şakşakçılığını kastetmiyoruz. Bu anılan grup, çevre ve kişilikler tavırlarını, duruşlarını tartışmaya yer bırakmayacak biçimde ortaya koymuşlardır. Bunlar, resmi çizginin, Kürtlere dayatılan imha seferlerinin destekçileri konumundadırlar. Dolayısıyla bunları sol saymamız mümkün değildir.

Peki "Reformist Sol" denilen grupların tutumlarını, duruşlarını nasıl tanımlamak gerekir? Örneğin reformist solun çatı örgütü işlevini gören ÖDP ve başka bir reformist çizginin temsilcisi olan EMEP'in Güney savaşı sırasındaki tutumları nasıl somutluk kazandı, pratikte ne yaptılar? Haklarını yemeyelim! Güney seferini kınayıcı birkaç söz söylediler. Bunun dışında etkili bir eylemleri, etkili bir tutumları olmadı. Hatta Sultan Ahmet meydanında gerçekleşen mitingde, ÖDP yetkilileri, Güney seferini daha radikal tarzda protesto eden, en büyük ulusal hain kimliğini kazanan Mesut Barzani'ye karşı öfkelerini haykıran birlerce kitleyi susturmaya çalıştılar, bunu başaramayınca mitingi planlanan zamandan daha erken bitirdiler. Bu tutumlarını sıradan bir korku ve çekingenlik olarak değerlendirmek mümkün mü? Hayır, ÖDP ve aynı çizgide buluşan kimi HADEP yöneticileri, kitle eylemini, kitlelerin devrimci coşkusu söndürmek, eylemlerini rejim için kabul edilebilir bir çizgide tutmak için özel çaba göstermişlerdir. Bu, onların ideolojik ve politik çizgilerinin pratik bir sonucudur, kesinlikle rastlantı değildir. ÖDP, kendi çizgisini, meşruiyet anlayışını "düzen ve rejim için kabul edilebilir sınırlar" olarak belirlemiş ve ona göre bir "sol muhalefet" pratiğini sergiliyor. HADEP'te bu anlayışta olan, ısrarla radikal kitleleri bu çizgiye getirmek ve buna alıştırmak isteyen kişi ve çevreler var. Bunu

da geçerken not etmekte yarar var.

Söylemde devrimciliği başkasına bırakmak istemeyen, kendinden başka devrimci görmeyen EMEP ve Emek gazetesi çevresinin tutumu da ÖDP'den çok farklı değildir. Emek gazetesinin sayfaları, haberleri, yorum yazıları her şeyi çok iyi anlatıyor. Güney Savaşı'yla ilgili haberler ancak çok küçük bir yer tutuyor. O da psikolojik savaş haberciliğini pek aşmayan bir üslupla... Emek'e göre Güney Savaşı sıradan bir askeri eylemdir. Türkiye gündeminin, emekçilerinin kaderini etkileyen önemli bir olay değildir. Anı şanı duyulmamış bir yerdeki bir grev veya sendikal bir eylem, kimi zaman manşetlik bir haber olurken, ülkemizi harabeye çeviren halkımızı kırarak yok etmeyi amaçlayan büyük bir operasyon, ancak küçük bir sütuna konu olabiliyor. Elbette bu bir tavidir. EMEK çevresinin genelde Kürt sorununa, özelde Güney Savaşı'na yaklaşımı ve tutumu net bir biçimde gösteren bir aynadır!

Yeri geldiğinde bu anılan grup ve çevreler, enternasyonalizm, halkların kardeşliği konusunda mangalda kül bırakmazlar. Bir Amavutluk'taki halk hareketlerine gösterdikleri ilginin onda birini dahi özel savaşa ve Kürt direnişine göstermiyorlar. Elbette başka ülkelerdeki devrimci gelişmelere de ilgi gösterilmelidir. Ancak kaderleri bu kadar birbirini yakından ilgilendiren iki halkın devrimci ilişkileri, çok daha kapsamlı ve içerikli olmak zorundadır. Ülkemiz ve Anadolu halkları arasındaki enternasyonalist ilişki, başka ülke halkları arasındaki enternasyonalist ilişkiye indirgenemez. İçeriği çok daha zengin ve kökleri çok daha derin, ilişkilerin boyutları daha bir karmaşıktır. Ama anılan reformist çevrelerin tutumlarında sıradan enternasyonalist belirtiler, izler bulmak bile çok güç!

Devrimci sol gruplar dediğimiz grupların, partilerin tutumları kendi içinde birçok yetersizlik ve yanılğı taşısa da esas olarak olumludur. Bir şeyler yapmaya, eylemler geliştirmeye çalışıyorlar ve basınlarında özel savaşa, Güney seferine karşı kitleleri eyleme çağıran bir pratik sergiliyorlar. Halklarımızın devrimci mücadele birliği açısından bu tutum ve pratikler önemli ve anlamlıdır. Ama siyasal etkisi sınırlıdır; kitleleşme boyutları çok yetersiz-

dir. Ne varki bu yetersizlikler aşılabılır, en geniş güç ve mücadele birlikleri geliştirilebilir, bu giderek daha üst boyutta birliklere, cepheleşmelere götürebilir. Daha doğrusu götürülmelidir.

Güney seferi, özelde Kürt halkına, genelde bütün Ortadoğu halklarına ve devrimlerine karşı geliştirilen bir emperyalist, siyonist ve sömürgeci imha hareketidir. Bu katı gerçeklik birleşmeyi, güçleri biraraya getirmeyi dayatıyor. Öncelikle bu saldırının boy hedefi durumundaki halklarımız ve onların devrimci temsilcileri birliklerini geliştirmek için zorundadırlar. Bu bir tercih olmaktan çok, bir zorunluluk olarak algılanmalıdır.

Tabii bu zorunluluğu anlamak için öncelikle halklarımız arasında oluşan kader birliğini çok iyi bilince çıkarmak gerekiyor. Kürdün davasını ve acısını, kendi öz davası ve acısı bilmeyen, mücadelesini kendi öz mücadelesi olarak algılamayan bir Türkiye solu enternasyonalizmin özüne yaklaşmaz. Aynı durum devrimci yurtsever mücadele içinde geçerlidir. Özel savaşın Güney saldırısını kendine, özüne karşı yapılmış bir saldırı olarak algılamayan bir solun hayatın dayattığı görev ve sorumlulukları başarıyla yerine getirmesi mümkün mü? Peki devrimci sol, Güney savaşını ve ona karşı sergilenen direnişi böyle mi algılıyor? Bize göre bu soruların yanıtları tartışmalıdır. Bugün pratikte ortaya çıkan yetersizliklerin bir nedeni de enternasyonalizm anlayışındaki yetersizlik ve yanılılardır. Bunların aşılması, her türlü dargrupçu ve dar ulusalcı yaklaşımların aşılmasının önünü de açacaktır.

Türkiye halkı Kürdün derdini kendi derdi, Kürdün mücadelesini kendi mücadelesi olarak algıladığı ve bunu yüreğinin derinliklerinde hissettiği zaman, bu tarihsel topraklarda özgürlük, kardeşlik, sosyalizm gülleri çiçeklenecek; bu topraklar, o zaman, rengarenk açan, sayısız koku saçan halklar bahçesi haline gelecektir! **Peki bu bir düşün mü, bir rüya mı?**

Hayır, düşün değil, bir adım ötede, elle tutulur somutlukta bir gerçekliktir! Bütün mesele, bu güzelliklere uzanmakta, birlikte uzanma becerisini göstermekte düğümleniyor...

(*Özgür Politika*, 13 Haziran '97)

Zorla göçün sosyal sonuçları ve devrimci imkanları

Varoşta yaşamak, baskı ve sömürünün her türüyle kuşatılmış olmaktır. Ve böyle bir kuşatılmışlık, her şeyden çok belirler ve biçimlendirir insanları. Kapitalizmin kenar mahallelere ittiği her yaştan, cinsten, milliyetten, dinden insanların farklılıkları ve kendine özgü sorunları da ancak ücretli kölelik düzeni ve bu köleliğin bir biçimi olan varoşta yaşamak üzerinden anlaşılabilir.

Bu böyle olmasına rağmen, bazı kesimler sorunları diğerlerinden daha çeşitli ve zorlu yaşarlar. Yurtsever Kürt gençliği işte böyle bir kesimdir. Sistemin baskı ve sömürü aygıtlarının öncelikle muhatabı olan, öte yandan aynı aygıtlara en önce ve en şiddetli yanıtı veren de Kürt halkının gençleridir. Herşeyden önce içinde bulunduğu nesnel durumdan dolayı bu böyledir. Bugünkü yarı-proleter ya da proleterleşmekte olan konumuyla ya sınıfa çok yakındır ya da dosdoğru onun bir parçasıdır. Bütün bu özellikleriyle varoşlardaki dinamiklerin önemli bir bileşeni

durumundadır. Bu yüzden varoşlardaki Kürt gençliğini anlamak varoşları, göçü ve bu alanlardaki sınıf mücadelesi dinamiklerini anlamayı gerektiriyor.

Zora dayalı göçün yarattığı sorunlar

'84'den bu yana ve '90 sonrasında özellikle yoğunlaşmış bir göç yaşıyor Kürt halkı. Adı resmi ağızlarca konulmasa da, bu, TC tarihinin bir parçası olmuş "tehcir", yani zorunlu göçtür. Eski "tehcir"lerden farkı, silahlı güçler ve bürokrasinin bu göçü ancak kısmen sevk ve idare etmesidir. Çünkü nasıl ve nereye sevk yapılacağını bilememektedir sermaye iktidarı. Milyonlarca insana hemen hemen hiç bir hazırlık ve olanağın olmadığı bir anda yaptırılan göçün altından kalkamayacağını bilmektedir. Ne var ki, bir çok cepheden sıkışmışlık ve acz içinde olan devlet, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini telafisi mümkün olmayan bir noktaya varmadan engelleme telaşı içinde davranıyor. Böylece potansiyel başka tehlikeleri de göze alarak her tür barbarca yolu devreye sokuyor.

Kürt ulusal kurtuluş hareketi '80'lerin sonlarıyla birlikte mücadelenin az çok istikrarını sağlayacak güçlü bir halk desteğine kavuşmuştur. Sömürgeci sermaye devleti, silahlı mücadele yürüten önderliği ezebilmek için halk desteğini ezmenin stratejik bir sorun olduğunu biliyor. Faili meçhuller, işkenceler, yaygın gözaltılar ve nihayet toplu katliamlarla kitleleri dizginlemeye, sindirmeye çabaladı, çabılıyor. Bunda kısmen başarılı olabildiyse de, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin yeni mevziler kazanarak derinleşmesini, halk desteğinin yaygınlaşmasını engelleyemedi. Bu durumda, savaş bölgesinin fiili olarak insansızlaştırılması olan zorunlu göç politikasını her geçen gün daha yaygın olarak uygulamaya girişti.

Yüzbinlerin göçü şehirleri etkilerken, kimi şehirleri neredeyse tümüyle değiştirdi. Van, Diyarbakır, Adana-Mersin hattı adeta yeni bir çehre kazandı. Van'ın %80'i, Mersin'in %70'i, Diyarbakır'ın ise en az bir o kadarı yeni göçmen Kürtlerden oluş-

maktadır. Savaşa yakın bu bölgeler, İstanbul, Ankara, İzmir vb. metropollerde göçün yarattığı etkiden farklı bir durumu yaşamaktadır. Buralar, sorunlu bölgenin şehirleri olarak bir tür askeri üsse dönüştürülmüşlerdir. Asker, polis, özel tim, korucu ve istihbarat görevlilerinin yığınak yaptığı, “özel” bir tarzda yönetilen şehirlerdir. Göçün bileşimi de metropollere göre farklıdır. Bunlar arasında evleri yakılıp, köyleri boşaltılanların yanısıra koruculuk yapan ancak kırsal alanda yeterli güvenlik olmadığı için şehirlere yerleşenler, korucu aşiretlerinden koruculuk yapmayı reddedip ayrılanlar da vardır. Bunlar farklı bölgelerde yaşamakta, özellikle tehlikeli sayılan halk bölüğü baskı altında tutulmakta, ordunun topları Van’ın Xaçort mahallesinde olduğu gibi bu mahallelere yöneltilmektedir. Kürt halkının en yoksul bölümü, daha çok bölge içindeki bu merkezleri tercih etmektedir. Metropollerde yaşamının maddi olanaklarından tümüyle uzaktırlar. Çoğu mutlak bir yoksulluk içinde, en sağlıksız konutlarda (İzmir’de sel felaketinde ölen 52 kişinin çoğu Kürt’tü), salgın hastalık ve açlıkla içiçe yaşam mücadelesi vermektedirler. Belediye ve valiliğin sözde yardımları işe yaramamaktadır. Halk ordu ve genel şehir çöplüklerinde karnını doyurmaya çalışmaktadır. İşin ve aşın olmadığı koşullarda dilencilik yaygın bir yaşama yolu olmaktadır. Diyarbakır’da nüfus son altı yılda %116 artmış, işsizlik %70’e ulaşmıştır. Nüfusun %87’si yoksulluk sınırının altında yaşamaktadır.

Metropollerde durum biraz daha farklıdır. Van, Diyarbakır ve Mersin’de olduğu gibi naylon çadırları, romörk evleri, derme çatma kulübeleriyle göçerler, şehri kuşatıp yaşamı topyekün değiştirememişlerdir. Metropoller de yoğun bir göç almaktadır, fakat Kürt göçmenleri kendilerinden önce ülkenin dört bir yanından gelerek şehri gecekondularıyla kuşatmış bulanan yoksul kenar mahalle halkına karışmışlardır. Göçerlerin bileşiminde koruculuk aşiretleri üyeleri Kürdistan’daki gibi yoğun değildir. Toplu göç yanında bireysel ya da bir kaç ailenin göçü de yaygındır. Yerli halkla ayrışma ve gettolaşmanın düzeyi daha sınırlıdır. Devletin baskı ve terörü daha önce de mevcuttur. Gelişleri,

bu baskıyı daha yoğunlaştırmış ve çekilmez hale getirmiştir.

Sermayenin zorunlu göçü, doğal olarak yoksul köylülüğü hedef almaktadır. Göçenlerin ezici çoğunluğunu bu toplumsal kesim oluşturmaktadır. Ancak bir yandan Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin mülk sahibi sınıfların bir kesimini de hareketlendirmesi, diğer yandan bir bölgenin çoğu kez sınıfsal unsurlarına bakılmaksızın topyekün sürülmesi, küçük ve orta burjuva kesimleri de bu sözkonusu bölgelere taşımıştır. Bu kesimler şehirlerde normal olan semt ya da mahalle ayrışmasını çok fazla yaşamamaktadırlar. Şovenizm, milliyetçilik, devlet terörü yanında Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin ideolojik-politik etkisi ve birleştiriciliği, bu kesimleri daha yoksullarla aynı mekanlarda yaşama motive etmektedir. Bu anlamda varoşların en azından bir bölümü içinde sadece yoksul ve emekçileri barındırmamaktadır.

Devletin gettolaştırma politikası tutmuyor

Göçmen Kürt halkının yaşadığı varoşlarda çevreden gelen bir yalıtma ve gettolaşmadan söz edilemez. Şovenizm ve devlet terörü aracılığıyla aslında bu mahalleler şehirden ve özellikle de diğer varoş emekçilerinden ayrılmaya çalışılmaktadır. Devlet, uygun koşullar olsa katı bir gettolaşmayı bile gündeme sokacaktır. Ancak, emekçiler içinde aktif milliyetçi bir kitle hareketi yaratmadığı koşullarda, böyle bir şeyi de gündeme getirememektedir.

Diğer yandan hem Kürt halkı, hem de diğer milliyetlerden emekçiler, böyle bir izolasyonun, terörist diktatörlük koşullarında anlamsızlığını sezip görebilmektedir. Milliyetçilik ve ulusal zorbalık denildiğinde, akla gelen, sermayenin gökdelenleri, bankaları, karakollarıdır. Yoksa en fazla bir iki sokak aşağıda ve benzer bir terör altında aç, sefil yaşayan Türk emekçilerinin derme çatma kulübeleri değildir. Onlar da akşamları evlerine yorgun ve çoğu kez iş bulamamış olarak dönmektedirler. Aynı daracık odalarda basit ve besleyici olmayan akşam yemeklerini yemekte, bir sonraki günün nasıl atlatılacağına sıkıntısıyla didişirken evleri basılıp, karakollara alınmaktadırlar.

Göçmen Kürt halkının varoşlarda karşılaştığı devlet, kırlarda aşına olduğu o terörist devlettir. Yerleştikleri mahallerde sivil ve resmi polis (eğer hadleri bildirilmiyorsa) otoları sürekli do-laşmakta, geceleri sık sık girişlerde kontrol yapmaktadır. Ma-halleleri, diğer emekçilerin yaşadığı mahalleler gibi sürekli ve sıkı bir kuşatma altında tutulmaktadır. Göç eden kesim, genellik-le Kürt halkının diri ve en politik kesimlerini içinde barındırmak-tadır. Devlet için bu halk kesimi, sürekli baskıyla ehlileştirilip ezilmesi gereken bir kesimdir. Siyasi hayat kadar ekonomik ya-şam ve ilişkiler de denetim altına alınmaya çalışılmaktadır. Za-ten son derece sınırlı ve istikrarsız geçim araçları tahrip edilmekte, iş alanları bizzat devlet eliyle sınırlandırılmaya çalışılmaktadır. Bu konuda polis, jandarma, özel tim, şehir zabıtası, belediye ve kimi patronlar tam bir işbirliği içinde çalışmaktadırlar. Sudan bahanelerle (seyyar satıcıların el arabasında silah taşımaları gi-bi) yaptıkları iş teröre konu edilmekte, açlık ve sefaletin dozu arttırılmaya çalışılmaktadır.

Göç eden yığınlar, şehirlerde daha da yoksullaşmakta, ya-şam standartları daha da düşmektedir. Zaten yoksul kesimler çok az olan maddi birikimlerini şehirlere taşıyamamışlardır. Yayla yasağı, “menşey belgesi” gibi uygulamalar yüzünden hayvanla-rını Kürdistan’dayken yitirmişlerdir. Zorla ve hazırlıksız göç ettirdikleri için küçük topraklarını bile nakit paraya dönüştü-rememiş ya da yeniden dönebiliriz umuduyla hiç dokunmamışlar-dır. Bir kısmı tarlalarındaki ürünleri bile hasat edemeden korucu çetelerinin talan ve insafına bırakarak metropollere gelmişlerdir. Elde-avuçta bulunan paraysa ilk yerleşim ve göç masraflarına gitmiştir. Çoğu yerde birkaç aile, aynı evi ya da odayı paylaşmak zorunda kalmıştır. Bir kısmının ise naylon çadırlar dışında hiç-bir barınma olanakları yoktur.

Kürt gençliğe metropöllerde azgın bir kapitalist sömürü ile yüzyüze

Çiftçilik dışında iş bilmeyen vasıfsız yığınlar şehirlerdeki genel

işsizlikle yüzyüze kalmışlardır. Büyük ve ezici bir bölümü işsizler ordusuna katılmıştır. Kürtlerin devam ettiği kahvelerde binlerce insan, ne olursa olsun gelecek bir iş umuduyla günlerce beklemektedir. Sadece Diyarbakır'da İş ve İşçi Bulma Kurumu'na başvurmuş 200 bin Kürt vardır. Çalışanlar grubuna dahil edilebilecekler, hammallık, seyyar satıcılık, işportacılık gibi istikrarsız işlerin yanında inşaat işçiliği ve kısmen de belediye vb. iyi işlerde çalışmaktadırlar. Sadece Van'da 20 bin seyyar satıcı ve 5 bin üç tekerlekli hamal arabası vardır.

Fabrika'da çalışma oranı düşüktür. Daha önce şehre gelmiş ve belli bir düzeyde vasıf kazanmış Kürt işçilerinin dışında kalan yeni kuşak ve son göç dalgasıyla işçileşmişler arasında vasıflı işçi sayısı azdır. Kürt gençliğinin önemli bir bölümü sömürü ve çalışma koşullarının çok ağır, ücret ve yaşam standartlarının çok düşük olduğu bazı alanlarda özellikle yoğunlaşmıştır. Sanaayi sitelerindeki atölyeler, küçük işletmeler, küçük ve orta büyüklükteki tekstil atölye ve fabrikaları böylesi alanlardır. Buralarda Kürt gençliği sendikasız, iş güvenliği, sigorta, sosyal güvenlik olanaklarından tümüyle yoksun olarak, kimi yerlerde asgari ücretin altında, bazen yarısından aza çalışmaktadır (daha geçtiğimiz yaz böyle bir tekstil fabrikasında çalışan bir çok genç Kürt işçisinin maaşı 1-5 milyon arasındaydı). Çaresizlik, işsizlik içindeki genç Kürt işçiler, işveren tarafından rahatça bulunmakta ve sık sık işten çıkarılmaktadır. İşyerleri arasında ucuz işgücü sömürüsü hesabına dayalı hızlı bir sirkülasyon yaşanmaktadır. Kısa aralıklarla yeni işyerlerine giren bu genç işçiler vasıf kazanamamakta, sınıfsal davranma alışkanlığı geç oluşmakta, örgütlenme ve bilinçlenme hızı azalmaktadır.

Siyasi nedenlerle zorla göç ettirilmiş ya da aynı nedenlerle isteyerek göç etmiş yığınlar, kader ve mücadele birliklerinden dolayı belli bir düzeyde yardımlaşma ve dayanışmayı hayata geçirmektedirler. Mevcut ekonomik olanaklar ve iş imkanları göçenlerin kullanımına açılabilir. Ancak bu olanaklar, yetersizliği ve göç eden kitlenin sayısal ağırlığı nedeniyle bir çare olamamaktadır. Bugün göç eden Kürtlerin ekonomik yaşamlarını

ifade eden temel olgu işsizlik ya da gizli işsizliktir. Çalışan kesimin ezici ağırlığını Kürt gençliği oluşturmaktadır. Dolayısıyla ekonomik, kültürel ve siyasi olarak kentin genel yaşamına en çok katılan halk kesimi gençliktir.

Sınıf mücadelesini sınırlayan bazı etkenler

Göç eden yığınlar, ekonomik, sosyal ve kültürel olarak farklı ve yabancı bir ortama gelmişlerdir. Bu yaşamla şu ya da bu düzeyde bir ilişki kurulmaktadır. Burda kastedilen etnik-kültürel özelliklerin metropolün kozmopolit ortamında çözülüp erimesi değildir. Kastedilen, kapitalist toplumlarda ekonomik ve siyasi erkin yoğunlaştığı alanlar olan kentlerin ekonomik-siyasi hayatıyla ilişki kurma düzeyidir. Mevcut modern sınıf ilişkilerine entegre olmak anlamında şehirle ilişki kurma düzeyi sınırlı kalmaktadır. Ekonomik, siyasi-ideolojik nedenlerden ve göçmenlik konumundan kaynaklı bu sınırlılık, sınıf mücadeleleri için önemli sonuçlar yaratmaktadır.

Her şeyden önce, ekonomik durum ileri düzeyde bir entegrasyonu zorlaştırmaktadır. Yoksul halk, örgütlenme, bilinç ve mücadele sürekliliği açısından belli bir düzeyi ifade eden fabrika işçileriyle fabrika zemininde sınırlı düzeyde buluşabilmektedir. Yaptıkları marjinal işler, dağınık çalışmayı gerektiren ve bu anlamda proleterleşme hızını düşüren, örgütlenme ve bilinçlenmeyi zorlaştıran işlerdir. Sık sık iş değiştirme, işsizlik ile geçici işçilik arası gidip gelme, özellikle gençliğin yoğunlaştığı alanlardaki hızlı sirkülasyon, şehirlerde mevcut modern sınıf ilişkileri yapısında işçi-emekçi kampına uyumu engelleyip daraltmaktadır.

İkinci olarak, göçmenlik özel bir sosyo-psikolojik durum üretmektedir. Göçmenlik onların isteği ve tercihi değildir. Maruz kaldıkları çok yönlü baskılar, kimi kez de devletin doğrudan seviyle metropollere yerleşmişlerdir. Kırlardaki çözüme, işsizlik ve daha iyi yaşam koşullarına ulaşma arzusunun motive ettiği göçten farklıdır bu yüzden. Bu son durumda göçmen, çok yönlü zorlanmalar yaşamasına rağmen, yeni yaşam alanı olan kentin

ekonomik-sosyal ve kültürel hayatına entegre olmak için bilinçli bir çaba içine girer. İçine dahil olduğu sınıflarla daha kolay birleşip, eski kültürel-sınıfsal zeminden daha kolay sıyrılır. Oysa zorunlu göç, bir tür hapislik durumuna benzemektedir. İnsanlar korunmak ve güvenlik kaygısı dışında hiçbir sosyal-ekonomik faktörel güdülenmemişlerdir. Sürüldükleri yerleri, yeni ve sürekli yaşam alanları olarak görememektedirler. İlk fırsatta, koşulların daha elverişli olduğu bir zamanda, eski yurtlarına dönmek umudu yoğundur. Nitekim, az da olsa toprağı olanlar, geri dönme umuduyla bunu satmadan olduğu gibi bırakmaktadırlar. Kırla olan ekonomik-kültürel bağları, sosyal yaşama ilişkin anıları, sıcak ve canlıdır. Öte yandan Kürt ulusal hareketinin ideolojik-siyasal etkisi, onun vatan, ulusal kültür, halk yaşamı türünden temaları, geri dönme arzusunu ayrıca sürekli bir biçimde beslemektedir. Sıcak mücadele ve somut ulusal baskı, özgür, hiç değilse güvenli topraklara dönme motifini daha da idealize etmektedir. Mevcut durumun başa gelmiş geçici bir bela, katlanılması gerekli bir zaman dilimi olarak algılanması, kentlerin toplam yaşamının bir parçası olmayı zorlaştırmaktadır.

Üçüncü olarak, göçmen yığınların ideolojik-politik biçimlenmesi ve örgütlülüğü kentlerle genelde bütünleşmeyi değil ayrılığı ya da en azından mesafeli bir duruşu yaratmaktadır. Okullarda yurtsever gençliğin öğrenci hareketiyle, metropollerdeki ak-tif Kürt kitesinin genel olarak işçi, kamu çalışanı ve varoş-yoksul kitle hareketiyle ilişkileri oldukça dar ve zayıftır. Tüm bunlar aynı kitlelere yansıyan mesafeli duruşun farklı görünümleridir. Ulusal hareketin önderliğinin ideolojik biçimlenmesi, özellikle '92 sonrasında mücadelenin kitle tabanının mülk sahibi orta sınıflara doğru açık genişlemesi, hareketin hedefinin "siyasal çözüm" eksenine kayması ve saf ulusal isteklerin elde edilmesine yönelmesi, tüm bunların sonucu olarak ulusal mücadelenin yoksul köylü-emekçi dinamiğinin taşıdığı kadarıyla enerjisini ortaya koymayı, bu mesafeli tutuma uygun bir zemin döşemiştir.

Metropollerdeki mücadele için devrimci imkanlar ve komünistlerin görevleri

Göçmen Kürt yığınlarının devrimci bir mücadele açısından önemli bölüğünü Kürt gençleri oluşturmaktadır. Başlangıçta da söylendiği gibi, metropollerdeki Kürt gençliği, devletin tüm baskı ve zulmünün odağında bulunmakta ve ulusal mücadelenin asıl yükünü taşımaktadır. Yine aynı kesim, köken olarak ağırlıklı yoksul köylü-emekçi, yeni durumuyla ise ya işsiz ya da işçi-emekçilerin en çok sömürülüp-ezilen bölüğünün bir parçasıdır. Bu nesnel konumu, onu yaşadığı varoşlardaki yoksul emekçi hareketinin potansiyel ve kısmen de fiili olarak önemli bir bileşeni haline getirmektedir. Bu nedenle bu gençlik kesimi, tüm muhalif çıkışları devrimci bir işçi hareketinin sosyalizm kavgası altında birleştirmeye çalışan komünist hareketin gençliğinin temel bir ilgi alanı olmalıdır.

Şüphesiz ki, ulusal hareketi genel sınıflar mücadelesinin devrimci bir bileşeni olarak yeni bir düzeye yükslebilmesi, işçi sınıfının devrimci bilinç ve örgütlenme alanında alacağı mesafeye bağlıdır. Ancak bu temel-perspektif, Kürt gençliğinin, sermayenin topyekün saldırılarına karşı mücadeleye girişmiş kitlelerin hareketiyle daha ileri düzeyde bağ kurmayacağı, komünist gençliğin Kürt gençliğinin bir bölümünü hemen ve doğrudan örgütleyemeyeceği anlamına gelmemektedir. Kürt gençliğinin özellikle metropoldeki bölümü nesnel olarak böyle bir çabaya açıktır. Metropollerde en ağır koşullarda sömürülüp baskılanan, sömürgeci sermaye iktidarının kendilerini aşip çok daha geniş yığınlara yönelik saldırılarına, kapitalist ücretli kölelik düzeninin yarattığı sefalet ve şehirler merkezli diğer yığın hareketlerinin pratik eylemlerine doğrudan tanık olan Kürt gençliğinin, enternasyonalist bir bakış açısıyla yapılacak devrimci siyasal müdahaleye yanıt vermemesi düşünülemez.

Metropoldeki Kürt gençliğinin mevcut politizasyonu, komünist gençliğin işini hem zorlaştıran hem de kolaylaştıran bir etkidir. Ulusal eksenli devrimci mücadele bu gençliği sermaye

düzeniyle bir biçimde hesaplaşmak zorunda bırakmaktadır. Ne var ki, ulusal mücadelenin bugünkü durumu, bu hesaplaşmayı köklü ve topyekün bir düzeyden alıkoymakta, sınıfsal eksenli bir çarpışmaya mesafeli bir duruşu getirmektedir. Fakat diğer yandan, ulusal özgürlük eksenli de olsa yaşanan politizasyon, ayrışmış ve netleşmiş bir proleter devrimci politizasyon için elverişli bir eşiği de oluşturmaktadır.

Komünist gençliğin sorumluluğu asıl olarak yurtsever gençliğin bu eşiği aşabilmesine olanakları ölçüsünde yardım edebilmektir. Eşiği zorlayan bileşenlerin her birini özümseyip, sistemli bir siyasal çalışma yürütmek zorunludur. İşin bir yanı, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine karşı komünist hareketin perspektifleriyle uyumlu olarak en samimi bir destek ve yardımlaşmayı örgütlemektir. Diğer yanı ise, nihai olarak bir sınıf mücadelesi olarak yaşanan ulusal özgürlük mücadelesinin sınıfsal özünün olduğu kadar metropollerdeki sınıfsal baskı ve sömürüyle karakterize olan yaşam üzerinden de güçlü bir propaganda ve ajitasyon çalışmasını yürütebilmektir.

Kızıl Bayrak
Nisan '97

Özgür Gündem'den Ülkede Gündem'e Özgür basın susturulamaz!

Kürt halkının sözcüsü durumunda olan ve muhalif bir yayın çizgisi izleyen yurtsever basın başından itibaren sömürgeci sermaye devletinin özel hedeflerinden biri olmuştur. Toplatma, yayın durdurma ve kapatmadan dağıtımını engellemeye dek bu yayınlara ceza üzerine ceza yağdırılmış, faşist sansür ve anti-terör yasaları ile susturulmaya çalışılmıştır. Yurtsever basın çalışanları sistematik bir tarzda devlet terörünün hedefi olurken, gazete binaları sık sık polis operasyonlarına konu olmuş, bürolar basılıp dağıtılmıştır. Polis baskınları, gözaltılar, işkenceler, kaçırma, kaybetme ve infazlar adeta gündelik olaylar halini almıştır. *Özgür Ülke*'nin 3 Aralık 1994'de havaya uçurulması ise yurtsever basın üzerindeki baskı ve terörün toplu katliam girişimlerine dek vardırıldığının göstergesi olmuştur.

Başbakan emriyle bombalanan bir gazete

Özgür Ülke gazetesinin o dönemin başbakanı Tansu Çiller'in emri ile bombalandığını ortaya koyan bir "gizli" genelge daha sonra ortaya çıkmıştı. Başta *Özgür Ülke* gazetesi olmak üzere yurtsever, devrimci ve sosyalist basını hedef gösteren, bu yayınların "bertaraf" edilmesi için "etkili" mücadele yöntemlerinin "kısa sürede" yürürlüğe koymasını isteyen genelgenin 30 Kasım '94 tarihinde yapılan MGK toplantısıyla aynı güne denk gelmesi, 3 gün sonra bombalanan gazetenin kimler tarafından havaya uçurulmaya çalışıldığını da ortaya koymuştur.

Ne var ki, katliam girişimlerine, baskı ve işkencelere rağmen yurtsever basın susturulamadı. *Özgür Ülke* bombalandığının ertesi günü "*Bu Ateş Sizi de Yakar*" başlığıyla yayın hayatına devam etmiştir. *Yeni Ülke*'den *Özgür Gündem*'e, *Özgür Ülke*'den *Yeni Politika*'ya oradan da *Demokrasi*'ye dek yurtsever basın varlığını sürdürmüş, Kürt halkının sesi boğulamamıştı.

Yurtsever basın gücünü Kürt halkının mücadelesinden alıyor!

Kuşkusuz yurtsever basının tüm engellemelere rağmen sürekliliğini sağlayabilmesinde ve boyun eğdirilememesinde her türlü bedeli göze alan basın çalışanları kadar, Kürt ulusal kurtuluş mücadelesinin özel bir rolü vardır. Yurtsever basın Kürt halkının uzun mücadeleler sonucu yarattığı demokratik bir mevzidir. Ona güç ve hayat veren herşeyden önce Kürt halkının ulusal özgürlük uğruna sergilediği kahramanca direniştir. Ve tam da bu nedenle Kürt ulusal kurtuluş mücadelesine köklü bir darbe indirilmeden bu mevzinin kalıcı bir tarzda dağıtılması da mümkün değildir.

Sömürgeci sermaye devletinin yurtsever basına bu denli büyük bir kinle ve pervasızlıkla saldırmasının arkasında esasta bu gerçeklik vardır. Kirli savaş gerçekliğine ışık tutan ve Kürdistan'-

dan yükselen direniş çığlıklarını tüm dünya kamuoyuna yansıtan yurtsever basın devletin gözünde sökülüp atılması gereken bir dikedir. Nasıl ki, özgürlük ve eşitlik uğruna devrimci mücadele bayrağını kaldıran kardeş Kürt halkı topyekün imha edilmek isteniyorsa, Kürt halkının sesi soluğu durumunda olan yurtsever basın de topyekün yok edilmek istenmektedir.

Basın özgürlüğü ve Dünya Basın Günü'nde kapatılan bir gazete

Ancak bu azgın terör ve saldırılar salt yurtsever yayınlarla sınırlı değildir. Gerçekte faşist sermaye rejiminin resmi ideolojinin sözcülüğünü yapmayan, kirli savaşın borazanı olmayan, düzen karşıtı veya muhalifi hiç bir sese tahammülü yoktur. Genelde toplumsal muhalefetin hedef olduğu uygulamalar bu konuda hiç bir şüpheye yer bırakmamaktadır. En son olarak *Kurtuluş* gazetesinin yine bir MGK toplantısının ardından bombalanması ise önümüzdeki dönemde yurtsever, devrimci ve sosyalist basma dönük provokasyon ve katliam girişimlerinin sistematikleştirileceğinin bir göstergesi sayılmalıdır.

Demokrasi gazetesinin Çiller'in 'Düşünce ve basın özgürlüğünde önemli adımlar atacağız' dediği bir dönemde ve Dünya Basın Özgürlüğü Günü'nde kapatılması bu faşist sermaye rejiminin demokrasi ve özgürlük kavramlarına da ışık tutmaktadır. Özgürlük ve demokrasi burjuvazi ve MGK komutasındaki mehmetçik basın için vardır. Kirli savaşın borazanı ve sermayenin sözcüsü durumundaki burjuva medya trilyonluk teşviklerle desteklenirken, muhalif ve devrimci basına düşen bomba ve terör olmaktadır.

Demokrasi gazetesinin kapatılmasının yasalara dayandırılması aynı zamanda burjuva hukukunun iğrenç içyüzüne ve kimci hizmet ettiğine bir göstergedir. Binaları kontr-gerilla yöntemleriyle bombalanan, çalışanları polislin keyfi terörü yetmediği yerde illegal yollardan kaçıırılan, kaybedilen ve katledilen yurtsever ve

devrimci basın adeta dört bir yandan kuşatılmış durumdadır.

Ezilen emekçi kitlelerin sesi susturulamaz!

Ne var ki, tarihten bu yana egemenlerin gücü ezilen emekçi yığınların sesini boğmaya yetmemiştir. Yıllardır sömürgecilğe ve kirli bir savaşa karşı direnen, özgürlük ve eşitlik uğruna devrimci mücadele yürüten Kürt halkının sesini boğmak ise hiç mümkün değildir. Kardeş Kürt halkının ulusal kurtuluş savaşında ısrar ettiği gibi, demokratik mevzilerine de sahip çıkmaktadır. Bunun en güzel göstergelerinden biri, kapatılan *Demokrasi* gazetesinin ardından, özgür yurtsever basın geleneğinin bir devamı olarak *Ülkede Gündem* gazetesinin 7 Temmuz'da yayın hayatına başlamasıdır.

Arasından onlarca şehit vererek bugünlere ulaşan yurtsever basın kuşkusuz önümüzdeki dönemde de hertürlü engelleme, baskı ve terörle karşılaşacaktır. Ortadoğu'da saldırgan ABD-İsrail-Türkiye ittifakının kurulduğu, Güney Kürdistan işgalinin bir hezimetle yüzyüze kaldığı, geniş ezilen yığınların kirli savaşa karşı giderek daha fazla tepki duymaya başladığı, MGK ve İçişleri Bakanlığınca kirli savaşa ve Güney Kürdistan işgaline karşı tüm protesto gösterilerinin yasaklandığı ve zor yoluyla dağıtılmasının emredildiği bir dönemde Kürt halkının sözcülüğünü üstlenen bir yayın kuşkusuz ki devlet terörünün de başlıca hedefi olacaktır.

Sermayeye karşı birleşik-militan mücadeleye!

Gelinen aşamada saldırının bugün hangi gazeteye yöneldiğinin çok fazla bir anlamı ve önemi yoktur. Canalıcı olan, devletin her türden toplumsal muhalefete yönelik terör politikasının özüdür. Eli kanlı kontr-gerilla şebekelerinden ve mafyalaşmış bir bürokrasiden ibaret kalan, tek işleyen icra organı MGK ve ordu olan ve kendini ancak azgın bir terörle devam ettirebilen bir devlettir sözkonusu olan.

Demokratik mevzilerin kitlesele bir tarzda savunulması, yurtsever ve devrimci basına sahip çıkılması içinden geçtiğimiz dönemde özel bir önem taşımaktadır. Ancak unutulmaması gereken tayin edici nokta şudur. Yurtsever, devrimci ve sosyalist basın ezilen emekçi kitlelerin mücadelesinin aynasıdır. Onu besledikleri gibi, bu kaynak tarafından da beslenirler. Devrimci ve yurtsever basının özgürleşmesi devrim ve özgürlük mücadelesinin yükseltilmesiyle sıkı sıkı bağlantılıdır. Bu mücadelenin asıl hedefi ise, özgür basının önündeki en büyük engel olan sömürgeci ve sömürücü sermaye egemenliği ve onun devleti olmak durumdadır. Sermaye devletini kendi yaktığı alevlerin içinde yakıp kül edecek güç, ezilenlerin birleşik, politik ve militan mücadelesi olacaktır. Hiç bir devlet, emekçi sınıfların ve mazlum halkların haklı mücadeleleri karşısında uzun zaman dayanamamıştır. Terör silahını topyekün ezilen emekçi yığınlara yönelten ve bir özel savaş aygıtına dönüşen Türk devleti de eninde sonunda yenilgiye mahkumdur.

Sermaye iktidarını ve onun terör devletini yıkacak temel devrimci güç olan işçi sınıfı kardeş Kürt halkının imhasına kulaklarını daha fazla tıkamamalı, onun özgürlük taleplerini sahiplenmeli, Kürt halkının sesinin boğulmaya çalışılmasına seyirci kalmamalıdır. Sınıf mücadelesini yozlaştıran, işçilerin gücünü bölüp parçalayan ve onu sermayenin güdümüne sokan şovenizmin panzehiri proletarya enternasyonalizmidir.

Öyleyse sermaye devletine karşı "İşçilerin birliği, halkların kardeşliği!" şiarıyla mücadeleyi yükseltelim, sömürgeci kirli savaşa, yurtsever ve devrimci basın üzerindeki baskı ve teröre karşı duralım!

Kızıl Bayrak
Temmuz '97

"Kürdistan'daki devrimci sürecin en büyük avantajı, toplumsal güçlerle devrimci politik öncünün buluşması, mücadelede devrimci bir önderliğin varlığıdır. Fakat tam da bugüne kadarki mücadeleyle katedilen mesafe ve yaratılan birikim, Kürt özgürlük hareketini belli bir gelişme sınırına da getirip dayamış bulunmaktadır. Son bir kaç yılın olayları, Kürt ulusal hareketinin bu sınırları kendi gücüyle aşamadığını, tüm çabalarına rağmen bunda zorlandığını göstermektedir. Bunun hareketin önüne çıkardığı ikilem de bugün artık netleşmiştir. Ya Türkiye işçi sınıfı ve emekçilerinden alınacak destekle Kürdistan'daki devrimci sürecin derinleştirilmesi yoluna gidilecek, gerçek bir eşitlik ve özgürlük mücadelesinde ısrar edilecektir. Ya da, bugüne kadarki kazanımlar sömürgeci düzeni bir "siyasal çözüm" e zorlamak doğrultusunda değerlendirilmeye, emperyalistlerin "siyasal çözüm" baskısından da yararlanılarak bu iğreti sonuca ulaşılmaya çalışılacaktır.

Birinci alternatifin gerçeklik kazanması, Kürdistan cephesinde değil fakat Türkiye'de yaşanacak gelişmelere, daha somut olarak işçi hareketinin yaşayabileceği gelişmelere bağlıdır. Fakat sınıf hareketinin bugünkü zayıflığı ve genel planda Türkiye'deki sınıflar mücadelesinin güçsüzlüğü, Kürt ulusal hareketini son zamanlarda "siyasal çözüm" e özel bir ağırlık vermeye yöneltmiştir. "Siyasal çözüm" arayışlarına uygun düşen politik ve diplomatik açılımlara sürekli yenileri eklenmektedir. Böyle bir süreç kaçınılmaz olarak ulusal hareket içinde Kürt burjuvazisine yeni etkinlik alanları açmakta ve onun ağırlığını artırmaktadır. (...) Türkiye devrimci ve işçi hareketinden gerekli desteği yıllardır bulamayan Kürt özgürlük hareketinin bugünkü bu yönelimi şaşırtıcı değildir. Zira temelde köylülüğe ve şehir küçük-burjuvazisine dayanan bir hareket kendi başına ulusal sorunun kurulu düzeni aşan bir çözümünü gerçekleştiremez. Dolayısıyla sorun, hareketin önderliğinin kararlılığıyla değil, dayandığı toplumsal güçlerin gücü ve ufkuyla ilgilidir."

EKİM 3. Genel Konferansı Bildirisi'nden...